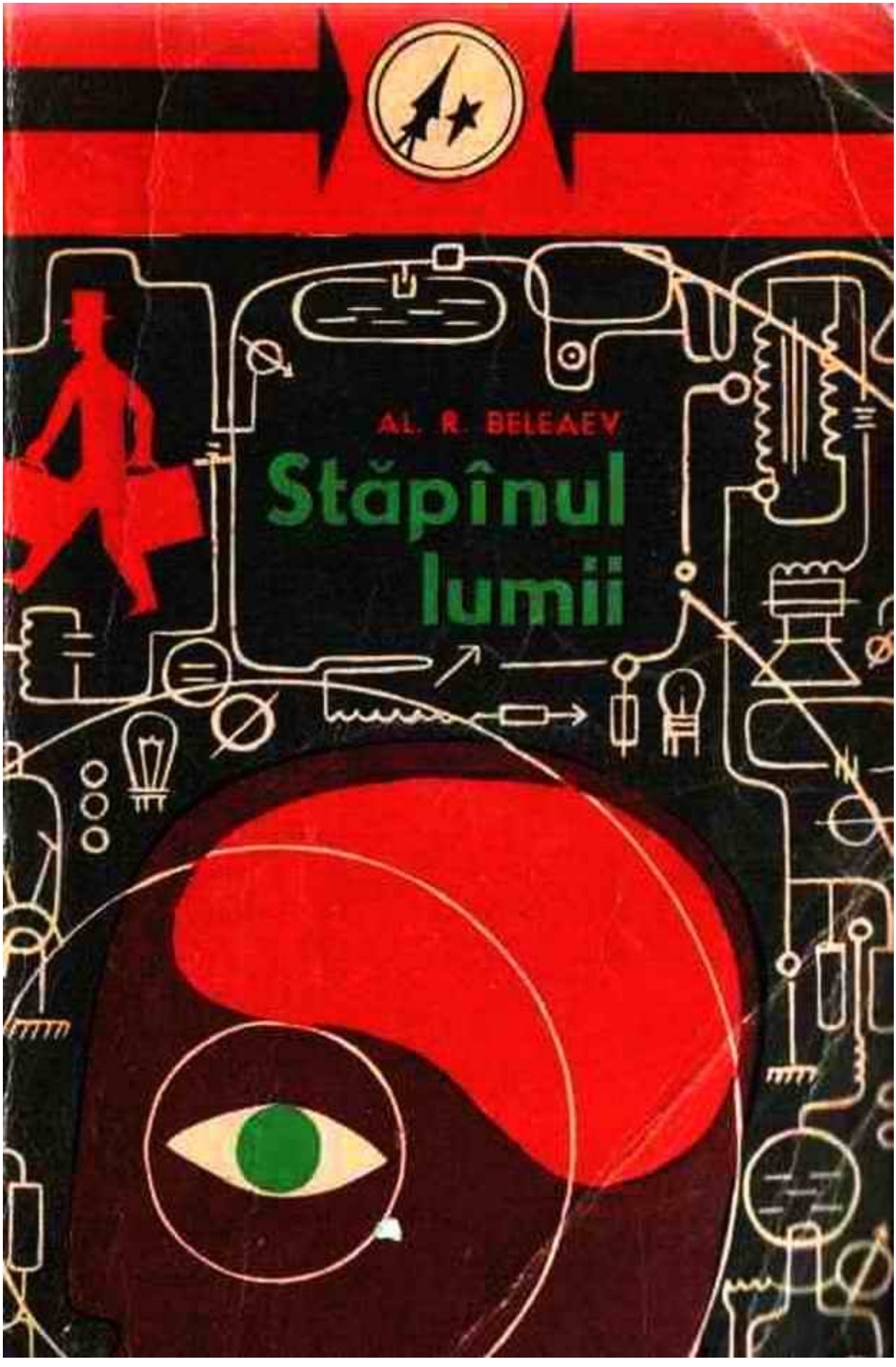

AL. R. BELEAEV
Stăpînul lumii

Aleksandr Romanovici Beleaev
Stăpânul lumii

Volumul - III -
Seria Opere alese
Editura Editura Tineretului, 1964

Aleksandr Romanovici Beleaev
Властелин мира
(Editura Orig), 1926

STĂPÂNUL LUMII

În româneşte de
D. Manu şi M. Cardaş

PARTEA ÎNTÂI

I. UN NAPOLEON ÎN SPE

— M-ai stropit, Stirner! Uite ce mi-ai făcut pe rochie. Nu ştii să vâsleşti!

— Ei, na! Ştiai că mergem să ne plimbăm cu barca. Cine vă pune pe voi, cucoanele, în ocazii de astea, să îmbrăcaţi rochii pe care şi un strop de apă lasă urme de neşters?

— Jêrome K. Jêrome, „Trei într-o barcă"...

— Felicitările mele, *Fräulein*, văd că eşti foarte citită. Dar ce vină am eu că Jêrome a făcut această remarcă înaintea mea? Ea rămâne valabilă şi în cazul nostru, deşi nu suntem patru, ci cinci în barcă.

— Ba patru! protestă Emma Fit.

— Află, păpuşă blondă, că în barca lui Jêrome al patrulea era un câine. Pe când în barca noastră Falk al meu e primul...

— Şi de ce, mă rog, primul?!

— Pentru că-i genial. Falk! Domnişoarei Fit i-a căzut batista. Dă-i-o!

Frumosul setter alb sări sprinten şi, spre hazul tuturor, execută ordinul.

— E clar? – Stirner se umfla în pene. – *Fräulein* Glück, am o propunere: hai să ne căsătorim şi să deschidem un circ ambulant. Eu – clovn, cu perucă roşcovană, prezint extraordinarul număr de dresură, iar dumneata stai la casă... Ceva grozav!... Lumea dă năvală, câinii dansează, la casă foşnesc bancnotele... iar după spectacol, un supeu în compania încântătorilor şi credincioşilor noştri prieteni patrupezi. Ar fi colosal! Nu-i aşa? în orice caz, o îndeletnicire mult mai amuzantă decât slujba pe care o am la Karl Gottlieb.

— Mulţumesc, dar… n-am nici o înclinaţie pentru viaţa nomadă.

— Mde… Cu un capital ca al dumitale, e firesc să refuzi o asemenea partidă.

— Capital ca al meu? nu înţelese Elsa Glück.

— Chiar nu-ţi cunoşti comorile? Dar părul acesta care aminteşte de Venus a lui Tizian… E natural, nu? Hai, nu te supăra, ştiu că e natural. Află însă că femeile lui Tizian îşi căneau părul cu o vopsea a cărei formulă s-a păstrat, pare-mi-se. Păi vezi! Celebrele frumuseţi care l-au inspirat pe pictor obţineau prin trudă şi tot felul de artificii ceea ce dumitale natura ţi-a dăruit din belşug, fără reţetă… Şi-apoi ochii aceştia albaştri şi adânci cum e cerul!… N-o să-mi spui că sunt vopsiţi!

— Termină!

— Şi dinţişorii ca nişte perle…

— …Între buze de coral. Nu-i aşa c-am ghicit? Zău, domnule Stirner, parcă n-ai fi secretarul unui bancher anost, ci comisul unei firme de bijuterii. Ei bine, urâciosule, am să-ţi plătesc acest „colier" de complimente! Spune-mi, rogu-te, obrajii dumitale scofâlciţi, nasul lung, pletele lăţoase, braţele până la genunchi, sunt toate veritabile?

— Ştiu, preferi rotunjimile! Ca, de pildă, figura rubicondă a lui Otto Sauer. Unde mai poţi găsi ochi rotunzi că ai lui şi… în perspectivă, peste vreo zece ani… un capital la fel de rotunjor?

— Pfui! Eşti vulgar! făcu scârbita Elsa Glück.

— Te-aş ruga să nu numeri banii din buzunarul altuia! îl puse la punct Sauer, jurisconsultul bancherului Gottlieb. Urmărise, tăcut şi posomorât, schimbul tăios de cuvinte dintre Stirner şi Elsa, continuând să despice ritmic cu vâslele lungi unda împurpurată de ultimele raze ale soarelui.

Stirner înţelese că a întins prea mult coarda.

— Iertaţi-mă, dar n-am vrut să jignesc pe nimeni. Ţineam să arăt numai că şi în dragoste acţionează legea luptei pentru existenţă: cine-i mai puternic, acela învinge. Cerbii se bat între ei pe viaţă şi pe moarte, iar femela patrupedă e a învingătorului. Or în societatea noastră cine-i mai puternic? Cine are bani!

— Închipuieşte-ţi, *Fräulein*, continuă el, adresându-se Elsei, că aş deveni peste noapte un Cresus, sau, şi mai mult, că aş fi bogat, să zicem, ca venerabilul nostru patron Karl Gottlieb. Atunci n-aş mai părea femeilor chiar atât de scofâlcit.

— Ba, şi mai mult! îl tachină Elsa.

— Hm! făcu Stirner cu ciudă. Cred şi eu! Cu comorile dumitale de frumuseţi îţi poţi alege un Gottlieb după gust. Dar nouă ce ne rămâne să alegem? Nouă, pârliţilor de secretari şi secretăraşi care asistă la ospăţ, fac zimbre şi sunt nevoiţi să se mulţumească numai cu firimiturile de la masă, în timp ce alţii se îmbuibă ca porcii cu toate bunătăţile din lume!

— Vai, ce urât vorbeşti! se scandalizâ şi Emma Fit.

— Scuzaţi, promit să-mi supraveghez cu stricteţe vocabularul... Onestitatea! Iată marele nostru cusur, de care profită suspuşii!... Cinstea! Ştiţi ce-a spus Heine? „Cinstea e ceva foarte bun, dacă în jurul tău toţi sunt cinstiţi şi numai tu eşti şnapan"... întrucât însă am în jur numai şnapani... persoanele de faţă sunt excluse, fireşte... ca să ajung la fericirea râvnita – se uită cu înţeles la Elsa *Glück*[1] – ar trebui să fiu un superarhişnapan, pe lângă care ceilalţi şnapani să pară îngeri...

— Frumos le mai distrezi pe invitatele noastre, îl întrerupse Otto Sauer. Faci nişte glume!...

— Poftim? întrebă Stirner, cu gândul în altă parte. Nu mai spuse nimic. Capul îi căzu pe piept şi o cută adâncă în zigzag i se adânci de-a curmezişul frunţii, îmbătrânindu-l. Părea că meditează la o problemă foarte grea. Scheunând încet, Falk îi puse o labă pe genunchi şi-i căută privirea. Vâslele rămăseseră nemişcate în mâinile lui Stirner; la lumina asfinţitului, stropii ce picurau de pe ele păreau de sânge.

Văzându-i chipul îmbătrânit fără veste, Elsa tresări şi-i aruncă lui Sauer o privire neliniştită.

Deodată Stirner dădu drumul vâslelor şi izbucni în râs.

— Dar ce-ai zice, *Fräulein* Elsa, dacă aş fi omul cel mai puternic din lume? Dacă toţi ar asculta de fiecare cuvânt al meu, de orice gest al meu, întocmai ca Falk? Zvârli cravaşa în apă. Falk! Aport! Câinele ţâşni ca o săgeată peste bord. Uite-aşa!... Dacă aş fi stăpânul lumii?

— Ascultă, Stirner, dă-mi voie să fiu sinceră. Deşi eşti tânăr, ai o faţă groaznic de demodată, ca acelea de care dai în albumele de familie. „Iar aici e bunicul, în tinereţe"... înţelegi ce vreau să spun? Ei bine, eşti exact „bunicul în tinereţe"... Nu, hotărât, n-ai stofă de Napoleon. Poate doar un Napoleonaş de bursă... din ăi mărunţei...

— Aşadar... „adio zic coroanei, castelului şi curţii cu doamne de onoare şi lung alai de paji"... declamă Stirner cu amărăciune. „Nu te mai bucuri de favoarea mea!"... Ei bine, nu ţi-oi fi închipuind că mor şi mă prăpădesc după dumneata. Şi nici c-am să m-apuc să fac pe paladinul numai pentru a fi vrednic de mină şi de iubirea dumitale. Mă interesezi doar, ştiu eu, ca o dovadă a ceea ce pot înfăptui. O primă miză, atât!

— Puţin îmi pasă ce îndrugi acolo. Mai bine vâsleşte, că s-a făcut târziu.

Stirner îl apucă pe Falk de ceafă şi-l trase în barcă. Scuturându-se, câinele îi stropi pe toţi. Fetele ţipară.

— S-a zis cu rochiţele voastre hidrofobe! ricană Stirner, opintindu-se în vâsle.

Ajutată de curent, barca lunecă uşor şi repede. Soarele se ascundea după coama pădurii. Apa părea aur topit, dar spre mal prinseseră să se adune umbre sinilii. Se lăsase răcoare. Emma îşi puse pe umeri baticul pufos.

---

1 Joc de cuvinte – În limba germană *Glück* înseamnă fericire (n. r.)

Tăceau. Nici o tremurare nu încreţea luciul ca oglindă. Doar arar, un peştişor sfâşia pânza apei şi dispărea, scăpărând din solzi.

Într-un târziu, Sauer rupse tăcerea:

— Nu te ştiam atât de orgolios, Stirner! Spune-mi, te rog, ce te-a făcut să-ţi schimbi carieră ştiinţifică pe modesta slujbă pe care o ai la Gottlieb? Dacă sunt bine informat, ai obţinut rezultate destul de frumoase în studiul creierului. De altfel am întâlnit şi eu odată, într-un ziar, un articol despre reuşitele dumitale experienţe în domeniul... asta... cum îi zice... Ştiinţa aceea nouă care era pe-atunci marea dumitale pasiune... reflexologie parcă...

— Ce mai e şi asta? Habar n-am! se miră Elsa.

— Doamnelor şi domnilor, onorat auditoriu! începu Stirner ca un conferenţiar ce ia cuvântul într-un cerc select. Reflexologia studiază reacţiile prin care omul, şi în general orice fiinţă, răspunde acţiunilor exterioare, aceste reacţii fiind caracteristice tuturor relaţiilor dintre organismul viu şi mediul ambiant...

— Nu înţeleg nimic! mărturisi Elsa.

— Atunci să încercăm mai simplu. Ce este actul reflex? O reacţie bruscă, automată, a organismului la anumite excitaţii transmise nervului prin intermediul creierului. Să zicem că un copil întinde mâna spre foc. Are o senzaţie de arsură. Nervii comunică această senzaţie creierului şi de la creier porneşte înapoi reacţia de răspuns: copilul retrage repede mâna. În mintea lui, noţiunea de „foc" se asociază cu cea de durere. Ori de câte ori va vedea o flacără, copilul va retrage speriat mina. Rezultă ceea ce se numeşte în termeni ştiinţifici un reflex condiţional... Şi-acum un alt exemplu, de data aceasta ceva mai complicat. Dai unui câine să mănânce şi, în acelaşi timp, cânţi la flaut. Cum s-ar spune, masă cu lăutari, în timpul „mesei" câinele salivează abundent. După un timp, când în conştiinţa lui sunetele flautului se vor asocia strâns cu senzaţiile gustative, e de ajuns să cânţi, ca să înceapă câinele să saliveze intens. Aşadar, reflex condiţionat!... Şi când te gândeşti că cele mai „sfinte" sentimente că datoria, credinţa, cinstea, onoarea, ba chiar şi faimosul „imperativ categoric" al lui Kant, nu-s altceva decât nişte reflexe condiţionate ca şi salivaţia câinelui din exemplul de adineauri! Procesul formării acestor reflexe este, ce-i drept, mai complicat, dar esenţa rămâne aceeaşi. Recunosc că din punct de vedere ştiinţific toate aceste nobile virtuţi mă lasă rece... Câteodată am impresia că unii provoacă această salivaţie de virtuţi cântând la flautul religiei, moralei, onestităţii, iar noi, proştii, îi ascultăm cu botul plin de bale... N-ar fi timpul să dăm dracului toate aiurelile astea şi să nu mai jucăm după cum ne cântă morala atotputernicilor?

— Dar tot nu mi-ai spus: de ce ai abandonat carieră ştiinţifică? întrebă Sauer, ca să schimbe vorba. Cu erudiţia dumitale ai fi avut multe şanse să reuşeşti, să devii celebru.

Ochii lui Stirner luciră poznaş:

— Am să-ţi răspund, dragul meu Sauer. Am disecat vreo mie de creiere de oameni!... Şi, închipuieşte-ţi, în nici unul n-am găsit raţiunea! Atunci mi-am spus că e mult mai plăcut să ai de-a face cu creierii pane, aşa cum se servesc în casa bunului nostru patron.

— Vai, mi-e greaţă! Creieri de om pane?! auzi Stirner glasul Emmei Fit de pe bancheta din fund.

— Mii de scuze, *Fräulein*! N-am spus că Herr Gottlieb e canibal! Poate doar la figurat, ha-ha! De pildă, presimt că mâine, la micul dejun, va păpa friptă casa bancară Töpfer et Co... Vroiam să spun numai că suzeranilor medievali le dădea mâna să facă pe cărturarii, cu pivniţele gemând de bucate şi de vinaţuri. Pe când astăzi... uite, Sauer şi cu mine, nişte umili slujbaşi ai unui bancher, şi chiar domniile voastre, frumoase domnişoare, dactilografa şi stenografa lui, suntem mai bine plătiţi decât un doctor în cele mai sublime dintre ştiinţe... După cum vedeţi, am fost sincer. Nu sunt nici primul, nici ultimul care, pentru un blid sigur de linte, dă cu piciorul perspectivei de a fi trecut cândva printre deschizătorii de drumuri. De altfel parcă poţi să ştii? Uite, am învăţat la şcoală că drumul cel mai scurt între două puncte este linia dreaptă. Dar în matematici totul e abstract. În realitate nici nu există linii drepte... Stop! Am ajuns! Şi-acum, se întoarse el spre Emma Fit, minuta dumitale, *Fräulein*, şi îngăduinţa de a te conduce până la gară!

Stirner şi Emma Fit o luară înainte. Sauer plăti barca şi, la braţ cu Elsa, îi urmă fără grabă.

Se întunecase de-a binelea şi o spuză de stele acoperea cerul. Drumul era pustiu.

— Ce de stele! Să ştii că se schimbă vremea...

Îi spuse Sauer Elsei.

— În orice caz nu înainte de a ajunge noi acasă.

— Ţi-a plăcut plimbarea?

— Nu ţi se pare că-mi vorbeşti prea familiar? zâmbi Elsa, dar fără să-i dea timp să scoată o vorbă, urmă: Hai, nu te mai scuza! Flecarul ăsta nesuferit mi-a stricat tot cheful. Turuie ca o moară hodorogită! Ce-o fi în capul lui! Ce pretenţii şi ambiţii!

— Flecar?... repetă îngândurat Sauer. Nu ştiu. Oricum ar fi însă, flecar – neflecar, te-aş sfătui să fii mai prudentă cu el.

Elsa îl privi miratã.

— Cum adică? Am comis vreo imprudenţă?... O pufni râsul. Vai, Otto, eşti gelos! Nu găseşti că-i prea devreme? încă nu ţi-am dat nici un răspuns. Dacă mă răzgândesc?

— Ştiu că glumeşti. Cu toate astea mi se strânge inima... O fi el flecar, dar nu-i deloc prost. Adu-ţi aminte ce spunea despre onestitate şi despre liniile strâmbe! E un mod de a gândi foarte primejdios. Ca să fiu sincer, mi-e frică de el şi-ţi duc grijă, şi dumitale şi bătrânului Gottlieb... Tot ce a trăncănit el în

barcă are un tâlc ascuns... Ce-o fi punând la cale? De la el te poţi aştepta la orice...

Elsa îşi aduse aminte de cută adâncă de pe fruntea lui Stirner, care îl îmbătrânise brusc şi din nou o trecu un fior. Instinctiv se lipi de braţul lui Sauer.

— Ce-a făcut, ce-a dres, nu ştiu, dar n-ai văzut cum i s-a vârât bătrânul sub piele? Un pas nu face fără Stirner. Ba l-a luat şi-n casă, să-l aibă mai aproape... Seara Stirner îl distrează cu câinii lui dresaţi...

— Ce-i al lui e-al lui! Câinii sunt într-adevăr extraordinari!

— Asta-i adevărat. E tot ce s-a putut realiza vreodată mai bun în materie de dresură. Mai ales Falk...

— Dar de pudelul acela negru ce spui? Socoteşte, recunoaşte orice literă şi execută toate ordinele lui Stirner fără să-i spună ceva, fără să-i facă vreun semn... Uneori mi-e frică...

— Te înţeleg... Parcă n-ar fi câine, ci un demon... De ce spun eu de Stirner... Inteligenţa şi talentul lui îl fac şi mai primejdios. Sauer îi aruncă feţei o privire grăitoare.

— În ceea ce mă priveşte pe mine, Otto, fii liniştit. Sunt absolut imună la farmecele lui. Până acum omul acesta îmi era pur şi simplu indiferent. Dar de când i-am văzut expresia aceea... nu găsesc cuvântul potrivit... S-ar putea totuşi să fim nedrepţi... Vai ce m-am speriat!

Apărând fără zgomot din întuneric, Falk o apucase pe Elsa de rochie şi, mârâind a joacă, o trăgea uşor. Sauer, furios, vru să-l gonească, dar Elsa râse amuzată.

— Ne-am speriat degeaba. Tu nu vezi! E un mesaj de la Stirner: ne roagă să mergem mai repede.

II. SUB ROŢILE TRENULUI

Uşa biroului se deschise şi în prag apăru bancherul Karl Gottlieb, însoţit de secretarul său particular, Ludwig Stirner.

Pătrunzând prin pereţii de sticlă, soarele matinal scălda încăperea. Licăriri jucăuşe se aprinseseră pe rama de aur a ochelarilor impunătorului personaj. Bancherul făcu ochii mici şi un zâmbet îi flutură pe buze. Să tot fi avut vreo şaizeci de ani, dar văzându-i tenul sănătos şi obrajii rumeni, nimeni nu-i dădea această vârstă. Proaspăt bărbierit, mirosind a săpun, parfum şi ţigări de foi, toate de cea mai bună calitate, era întruchiparea prosperităţii.

— Ei, a fost reuşită excursia? întrebă el, dând mâna pe rând cu domnişoarele Glück şi Fit, apoi şi cu Sauer. Aţi avut o vreme superbă, nu-i aşa? Sauer, expediază telegramele acestea. A sosit Buletinul Bursei? Care-i cursul dolarului? Aha... Şi acţiunile bumbacului? Urcă? Perfect! A, da, să nu uit – poliţele băncii Töpfer & Co se protestează. Am aşteptat destul! *Fräulein* Fit, dar arăţi excelent astăzi!... Iar dumneata *Fräulein* Glück, eşti nu ştiu cum, parcă

mai visătoare! He, he, he! râse bancherul, amenințând-o în glumă cu degetul. Mi se pare că am ghicit... Primăvara, bat-o vina!...

Își potrivi bucheţelul de violete prins la butoniera redingotei şi se uită la ceas:

— Zece fix. Dacă prindem trenul de zece şi patruzeci şi cinci, la două şi cincisprezece minute suntem înapoi. Să ne grăbim, Stirner. E vorba de o uzină care trece în proprietatea băncii. Terminăm repede cu formalităţile. Cu ocazia asta iau şi eu puţin aer, că nu mai ştiu de când n-am ieşit. A venit maşina? Să mergem, Stirner!

Ieşi cu pasul uşor, şi-n clipa următoare îl auziră strigând:

— Ce faci acolo, Stirner?

— Imediat! răspunse acesta, şi, repezindu-se în camera de alături, chemă: Falk! Brutus!

Setterul care îl însoţise în excursie şi o namilă de dog tigrat veniră în goană cu lătrături vesele.

Când trecu pe lângă domnişoara Glück, Stirner îşi lăsă capul spre umăr şi întrebă zeflemitor:

— Ei, te-ai hotărât?

— Ce să hotărăsc?

— Te măriţi cu mine?...

Izbucni în râs şi, urmat de câini, se grăbi să-l ajungă pe patron.

Elsa se încruntă, Sauer bombăni ceva, fără să se ridice de la birou.

Se auzi automobilul pornind. Nimeni nu scotea o vorbă. Fit ţăcănea de zor la maşina de scris, Sauer frunzărea nervos un dosar...

— Să-l ia naiba cu javrele lui! bombăni el iarăşi.

— Ce tot mormăi acolo? îl întrebă Glück.

— Nu vezi? Unde merge, îşi ia câinii cu el! Şi-i de-o făţărnicie!... Ieri numai că nu l-a făcut canibal pe Gottlieb, chipurile pentru că e necruţător cu debitorii, iar azi – poftim! – Se gudură pe lângă el şi-i caută privirea întocmai ca Falk. De ce crezi că a luat câinii? Ca să-l distreze pe bătrân „în sânul naturii"!...

— Ascultă, Sauer, ai putea să-l mai laşi în pace! N-ai văzut că a ghicit? I-a mâncat fripţi pe Töpfer & Co!

— Cum să nu ghicească! Pun capul că el l-a convins pe patron să le protesteze poliţele!

— Eşti gelos, Sauer. Aia-i! ciripi *Fräulein* Fit.

— Fă-mi, te rog, o copie după borderoul ăsta! o chemă Sauer la ordine.

Fit îl privi spăşită, ca un copil prins cu o şotie, şi îngăimă:

— Cu plăcere!

Maşina de scris îşi reluă ţăcănitul. Erau cu toţii absorbiţi de muncă. Se întrerupeau numai ca să răspundă la telefon.

Pe la unsprezece telefonul zbârnâi din nou. Cu ochii la o scrisoare de afaceri pe care tocmai o citea, Sauer ridică receptorul:

— Alo! Da, biroul secretarului particular al domnului Karl Gottlieb. Poftim? Vorbiţi mai tare!... Cum!!? Imposibil!... Se făcuse alb ca hârtia şi stiloul îi scăpă din mină. Glasul îi era atât de schimbat încât cele două tinere, lăsând lucrul, îl priveau cu teamă şi curiozitate. Sub roţile trenului?!!... Bine: dar... dar cum? Iertaţi-mă, e normal să fiu curios...

Am înţeles... Da... Voi face întocmai!...

Puse receptorul în furcă, îşi trecu mâna prin păr şi se ridică.

— Ce s-a întâmplat? sări *Fräulein* Fit în picioare. Pe cine l-a călcat trenul? Spune odată, omule!

Dar Sauer recăzu pe scaun fără să scoată o vorbă.

— Mda... Mă aşteptam la ceva în genul ăsta... bâigui în sfârşit şi, ridicându-se ca împins de un resort, rosti cu voce gâtuita: Herr Karl Gottlieb...

L-a călcat trenul...

— Trăieşte?! întrebară fetele într-un glas.

— Nu cunosc amănuntele...

— Cum, ăsta-i amănunt?!

— Când am întrebat cum s-a întâmplat, mi-au răspuns că acum nu-i timp de explicaţii. Trebuie să pregătim patul... şi să chemăm un medic.

— Trăieşte deci! deduse Glück.

— Poate... Sauer apăsă pe câteva butoane, chemă servitorii, dădu dispoziţii, telefonă după medici. În casă, toată lumea se agită. Menajera, sau cum i se spunea în casă – „intendenta", veni cu sufletul la gură şi întrebă ce s-a întâmplat.

Gottlieb fiind holtei, toată gospodăria era pe mâna doamnei Schmiedthof, o bătrânică simpatică şi foarte îngrijită. Când află ce nenorocire s-a întâmplat, *Frau* Schmiedthof se pierdu într-atâta cu firea, încât Elsa trebui să se ocupe de ea. Se auzi un claxon.

— Doctorul! exclamă *Fräulein* Fit.

— Ba nu, e maşina noastră, spuse Sauer. Hans, du-te şi deschide!

Valetul ieşi, mişcându-şi cât putu de repede picioarele bolnave.

Încremeniră toţi într-o aşteptare încordată. *Frau* Schmiedthof zăcea într-un fotoliu, mai mult moartă decât vie.

În vestibul se auziră tropăituri învălmăşite.

— Vin... abia suflă Fit. Numai de-ar fi în viaţă...

Uşa fu dată de perete. Intrară patru oameni, purtând pe braţe trupul oribil mutilat şi plin de sânge al lui Karl Gottlieb. *Frau* Schmiedthof scoase un ţipăt şi-şi pierdu cunoştinţa.

Picioarele cadavrului erau retezate mai sus de genunchi.

Un al cincilea, tot în uniformă de feroviar, ducea un pachet voluminos. Fetele recunoscură pledul bancherului. Într-un colţ pachetul se desfăcuse lăsând să se vadă vârful unui pantof de lac.

„Picioare... Picioarele lui... se înfioră Elsa Glück. Ce oroare! De ce le-o mai

fi adus? Ce-i mai trebuie acum?"

Privi faţa mortului. Trăsăturile aproape neschimbate. Doar pielea albă ca hârtia. „Din cauza hemoragiei."

O frapă un amănunt. Bucheţelul de violete de la butoniera redingotei rămăsese intact. Aceste flori gingaşe pe pieptul mortului o tulburau, nici ea nu ştia de ce.

Tristul alai străbătu cabinetul şi dispăru în dormitorul lui Gottlieb. Stropi de sânge pe parchet îi marcau trecerea.

Ultimul păşea Stirner, mai palid ca de obicei, dar absolut calm. Ocolea cu grijă petele de sânge, cu aerul unui trecător care ia aminte să nu calce într-o băltoacă.

Falk se ţinea după stăpânul său, adulmecând sângele cu nările fremătânde.

La vederea lui Stirner, Elsa se simţi cuprinsă de o teroare inexplicabilă. Întâlnindu-i privirea, el îi zâmbi discret, numai din ochi. Să i se fi părut oare?...

Sauer, care tocmai revenea din dormitor, se apropie de Stirner şi, privindu-l în lumina ochilor, întrebă:

— Ce s-a întâmplat?

Stirner îi înfruntă privirea fără să clipească. Încruntându-se doar, uşor, răspunse liniştit:

— N-am fost de faţă. Gottlieb tocmai mă rugase să expediez o telegramă urgentă. Totul s-a petrecut în timpul scurtei mele absenţe – cel mult cinci minute am lipsit... Martorii oculari declară că Brutus, câinele meu, s-a speriat de locomotivă şi, sărind la o parte, a nimerit în picioarele lui Gottlieb. Bătrânul şi-a pierdut echilibrul şi s-au prăbuşit amândoi de pe peronul înalt drept sub roţile trenului. Bietul Brutus! În două l-a tăiat... Iar lui Gottlieb i-a retezat picioarele...

— Văd că numai de câine îţi pare rău...

— Lasă prostiile, Sauer! Te sfătuiesc să nu iei prea în serios rolul de „adânc îndurerat". Moşulică era destul de simpatic şi-l regret sincer. Asta însă nu mă opreşte să-l regret şi pe bunul meu prieten patruped.

— Ciudat! rosti Sauer apăsat, pe un ton care dădea cuvintelor o tainică semnificaţie... Brutus l-a ucis pe Gottlieb.

— Numai că Brutus al meu n-a fost om, iar Gottlieb n-a fost Cezar, pară Stirner cu un surâs batjocoritor, şi trecu în dormitorul patronului.

III. DOUĂ TESTAMENTE

Tragicul sfârşit al marelui bancher Gottlieb a răscolit adânc lumea oamenilor de afaceri din Germania. Cabinetul bancherului fusese unul dintre centrele nervoase ale vieţii financiare şi industriale a ţării. Gottlieb finanţa numeroase alte bănci, dar şi uzine şi fabrici.

Moartea lui subită era considerată drept unul din cele mai importante evenimente ale zilei. Ziarele încercau să prevadă consecinţele dispariţiei lui Gottlieb pentru diverşi creditori ai firmei, se lansau în comentarii pe tema schimbării raportului de forţe în sfera finanţelor, se întreceau în ipoteze asupra destinului băncii care-şi pierduse stăpânul. Îi va lua cineva locul lui Karl Gottlieb, sau banca va fi lichidată? iată cum se punea problema. Se înţelege că găseai în ziare şi informaţii despre rudele cele mai apropiate ale bancherului – presupuşii moştenitori: Oskar Gottlieb, fratele defunctului, care avea un fiu, Rudolf, în vârstă de douăzeci şi patru de ani, precum şi patru fiice, din care două de măritat. Un ziar calculase la cât se va ridica partea de moştenire a tânărului şi a bogatelor mirese, deşi nimeni nu cunoştea exact valoarea averii rămase.

În timp ce marea finanţă era în clocot, iar presa bătea toba, în casa lui Gottlieb se juca ultimul act al tragicomediei.

Oskar Gottlieb – tăpălăgos şi aprins la faţă – şi odraslele lui clăpăuge şi pistruiate dădeau ordine în calitate de moştenitori legali.

Oskar Gottlieb se încrunta mereu şi-şi strivea buzele între dinţi, să pară îndurerat. Perspectiva îmbogăţirii făcea să-i scapere ochii subţiaţi, dar pentru că avea destul tact şi pentru că îşi regretă totuşi fratele, îşi impunea o anumită rezervă. În schimb odraslele jubilau în văzul tuturor, presimţind deliciile apropiatei îmbogăţiri. Junele Rudolf şi domnişoarele Luise şi Gertrude, fiicele mai mari ale lui Oskar, treceau din cameră în cameră, căscau ochii la tablouri, mângâiau bibelourile scumpe, se tolăneau în fotoliile moi, pipăiau tapiţeria, împărţeau între ei toate aceste bunuri, se ciorovăiau, râdeau, făceau proiecte…

Trupul mutilat al lui Karl Gottlieb (împreună cu picioarele retezate) fu înmormântat într-un cavou luxos, de o arhitectură greoaie. A doua zi urma să se procedeze la deschiderea testamentului.

Oskar Gottlieb luase măsuri ca formalităţile să se desfăşoare cu o oarecare solemnitate. Invitase cunoscuţii şi pe câţiva dintre funcţionarii bancherului, printre care Sauer şi Stirner, domnişoarele Glück şi Fit.

Stirner se aşezase la biroul său şi, în aşteptare, cu o mutră plictisită, ca să-şi omoare timpul, desena câini pe o foaie de hârtie.

— Ei, domnule! Mi se pare că dumneata ai fost secretarul regretatului meu unchi. Nu? îl strigă Rudolf Gottlieb. Condu-mă la etaj. Aş vrea să văd…

Fără o vorbă, Stirner apăsă pe butonul soneriei montate pe tăblia biroului. Bătrânul valet răsări în uşă.

— Hans, condu-l pe domnul Gottlieb-junior la etaj!

Şi îşi reluă absorbit ocupaţia din care fusese întrerupt de Rudolf.

Tânărul nu spuse nimic, dar obrajii pistruiaţi i se aprinseseră de mânie. Sauer, care urmărise scena din colţul în care se retrăsese cu colegele lui, rânji:

— Ai văzut, Elsa? îşi dă aere de parcă el ar fi moştenitorul. Pe cuvânt dacă-i înţeleg tactica. S-ar zice că-i provoacă pe noii patroni să-i facă vânt pe

poartă.

— Parcă pe noi ştim ce ne aşteaptă? se posomorî Emma.

— Dacă mă dă afară, mă angajez casieriţă la un circ ambulant, râse Elsa cu nepăsare.

— Lasă gluma, Elsa. Vorbesc cât se poate de serios. Vă spun eu că Stirner joacă o carte mare.

Iar câteva clipe mai târziu, cu voce scăzută:

— Nu vi se pare că Gottlieb a murit în împrejurări destul de ciudate?

Elsa îi aruncă o privire iscoditoare.

— Dar ştii prea bine că Stirner nu era acolo când s-a întâmplat nenorocirea…

— Aha! Vasăzică şi dumneata bănuieşti că moartea bancherului nu se datoreşte unui accident! Dacă i-a sugerat câinelui ce să facă? După câte ştiu, Stirner, ca om de ştiinţă, tocmai de asta s-a ocupat, de problemele sugestiei şi telepatiei. Cum îţi explici demonstraţiile uimitoare pe care le făcea cu câinii lui? Ţii minte, în seara când ne întorceam din excursie, cum ne-am pomenit deodată cu Falk…

— Vai, dar e groaznic! Emmei Fit îi tremura glasul. Dacă sugerează câinilor să ne sfâşie?!

Sauer zâmbi:

— Ce interes are? Câinii lui Stirner urmăresc… te rog să nu mi-o iei în nume de rău… un vânat mai de soi. Mă întreb totuşi, la ce i-a putut folosi moartea lui Gottlieb? Omul acesta bizar se învăluie în cel mai adânc mister… Uite, de un an şi mai bine suntem colegi şi ne vedem zilnic, dar nici eu, nici altcineva n-a intrat vreodată în camera lui… Ce face acolo? Ce urzeşte în tăcere şi singurătate?

—…Pentru nimic în lume! Peisajul de Corot poţi să-l iei, treacă de la mine! Dar pe sfântul Sebastian nu-l dau!

Surorile Gottlieb trecură pe lângă ei, disputându-şi moştenirea unchiului.

Sauer amuţi.

Prin casă târâiră soneriile, invitând toată lumea în cabinetul cel mare al răposatului patron. Notarul – un bătrânel uscăţiv, cu faţa rasă şi cu ochelari în ramă neagră de baga – se şi instalase la birou. Tipicar, sau poate prea conştiincios, refuzase categoric să divulge moştenitorilor conţinutul testamentului înainte de a proceda la deschiderea acestuia după toate formele.

Cu ochii la servieta pântecoasă a omului legii, ce ascundea secretul moştenirii, Oskar, Rudolf şi domnişoarele Gottlieb nu-şi puteau stăpâni emoţia. Foarte tacticos, notarul scoase din servietă un plic, ceru să se constate integritatea sigiliilor, apoi îl deschise şi dădu citire testamentului.

Toată averea trecea în proprietatea lui Oskar Gottlieb, fratele defunctului, cu excepţia unei sume destul de importante lăsată doamnei Schmiedthof şi a unor legate mai mici pentru câţiva funcţionari mai bătrâni.

Fericiţii membri ai familiei Gottlieb răsuflară uşuraţi, dar imediat se schimbară la faţă, pentru că notarul anunţă:

— Acesta a fost primul testament…

— Cum, mai există unul? se alarmă Oskar Gottlieb.

— Există, şi-l voi citi numaidecât.

Repetă procedura examinării sigiliilor, deschise plicul şi începu să citească al doilea testament, pe care Karl Gottlieb îl făcuse cu numai o lună înainte de moarte.

„Declarând nule şi neavenite orice testamente încheiate anterior, las toate bunurile mobiliare şi imobiliare în proprietate exclusivă salariatei mele, stenografa Elsa Glück. Anumite motive mă împiedică să explic de ce-mi dezmoştenesc familia şi-mi testez toată averea domnişoarei Elsa Glück, dar pentru ca rudele mele să nu atace pe cale judecătorească drepturile ei de moştenire, ţin să specific ce anume m-a îndemânat să procedeze astfel: 1) un serviciu pe care mi l-a făcut domnişoara Elsa Glück, serviciu a cărui valoare întrece capitalul testat şi 2) unele împrejurări de ordin strict personal care m-au determinat să rup orice relaţii cu fratele meu Oskar Gottlieb..."

— Convertită în valută forte, averea testată este evaluată, după un calcul preliminar, la suma de două miliarde dolari, încheie notarul.

Oskar Gottlieb se răsturnă pe spătarul scaunului. Ochii i se înceţoşară, hârâia cu gura larg deschisă şi depăna în neştire din degete.

Surorile Gottlieb boceau una în braţele alteia.

Faţa palidă a lui Rudolf, cu pistrui cafenii pe pielea albă ca varul, părea împroşcată cu noroi.

— Nu se poate! Nu se poate! zbieră el deodată cu un glas de femeie isterică. E o mistificare. Şarlatanie! O crimă! Dar cu mine n-o să vă meargă, bandă de tâlhari ce sunteţi!

Notarul ridică din umeri.

— Tinere domn, te rog să-ţi măsori cuvintele. Eu mi-am făcut datoria şi atât! Dacă aveţi ceva de obiectat, faceţi contestaţie pe cale legală! Iar până una-alta, testamentul trebuie să-l înmânez moştenitoarei.

Spunând acestea, ieşi din spatele biroului, se apropie de Elsa Glück şi-i întinse respectuos testamentul.

Elsa făcu ochi mari şi luă maşinal documentul.

Sauer o privea uluit, neştiind ce să creadă, iar Emma Fit se întreba dacă e cazul să se bucure sau să plângă. Singurii care-şi păstraseră calmul erau notarul şi Stirner.

Oskar Gottlieb tresări puternic şi lunecă încet de pe scaun. Cei din preajmă săriră să-l sprijine.

— Chemaţi un medic!

Se iscă învălmăşeală.

IV. MIREASĂ FERICITĂ

Până la confirmarea testamentului, asupra averii se institui o tutelă. Oskar Gottlieb izbuti să obţină numirea sa ca tutore. Iată de ce familia rămase să locuiască în casa defunctului bancher. Ca şi mai înainte, tânărul Rudolf îşi dădea aere de stăpân, ferm încredinţat că justiţia „îi va reintegra în drepturi pe succesorii legali".

Inventarierea şi evaluarea imensei averi a lui Karl Gottlieb cerea concursul tuturor funcţionarilor. De-aceea, în ziua următoare deschiderii testamentului veniră toţi la lucru, inclusiv Elsa.

— Dumneata!?! se miră Sauer. În ce calitate eşti aici?

— De stenografă, răspunse Elsa, pe tonul cel mai firesc.

— Stenografă miliardară! Unde s-a mai pomenit? O conduse într-un colţ mai retras şi continuă: Ia loc, te rog. Avem de discutat ceva foarte serios.

Otto Sauer se aşează pe un scaun în faţa ei. Chipul lui palid purta urmele unei nopţi de nesomn. Îşi frecă fruntea, silindu-se să-şi adune gândurile.

— De ieri e un haos în capul meu, de nu mai sunt în stare să leg două cuvinte. Voiam să-ţi spun de Stirner. Una din două: ori l-am bănuit pe nedrept, ori e mai primejdios decât ne-am închipuit... Deocamdată un singur lucru e clar: între mine şi dumneata s-a înălţat un zid de netrecut... Eşti pierdută pentru mine, Elsa!

În ochii fetei citi nedumerire şi reproş.

— Spune-mi sincer, Elsa, cu mâna pe inimă: nu bănuiai chiar nimic despre... despre surpriză care te aştepta?

— Absolut nimic!

— Nu se poate! Este exclus să nu fi ştiut ceva măcar despre serviciul acela „extraordinar", pe care bătrânul îl consideră mai preţios decât toată bogăţia lui!

— După câte mi-aduc aminte, nu i-am făcut nici un serviciu.

Sauer îşi lipi palma de fruntea înfierbântată:

— Simt că înnebunesc... Să zicem că Stirner este amestecat în toată afacerea asta, deşi încep să mă îndoiesc... Poate că într-un fel sau altul a reuşit să-i bage în cap bătrânului că dumneata i-ai fi adus serviciul acela imaginar, îndatorându-l astfel foarte mult. Să zicem! Dar de ce atunci nu i-a sugerat să-i lase lui averea? Sau poate... – Sauer se îndreptă ţeapăn pe scaun şi o suferinţă adâncă îi desfigură chipul. Iartă-mă; Elsa, dar nu pot... trebuie să-ţi pun o întrebare foarte delicată... Nu cumva între dumneata şi Karl Gottlieb...

Elsa se ridică indignată.

— Linişteşte-te, pentru dumnezeu! Stai jos... Nu vezi în ce hal sunt? Îmi trec prin cap fel şi fel de prăpăstii... Totuşi, nu pot să te mint, trebuie să-ţi destăinui gândurile care m-au făcut să mă zbucium toată noaptea. A fost un adevărat supliciu! Ştii, mi-am închipuit şi alte năzbâtii... că poate... îi eşti fiică...

— Ascultă, Sauer, dacă nu încetezi, mă scol şi plec!

— Sau poate... asta ar fi culmea! Sau poate te-ai înţeles cu Stirner să-i serveşti de paravan...

Elsa se ridică să plece, dar Sauer o prinse de mină şi o sili să se aşeze din nou.

— Stai! Ascultă-mă până la capăt. Înţelege odată că tot ce-ţi spun acum, în faţă, cu atâta cruzime, se va spune... sau mai precis seva şopti în spatele dumitale. Nu-ţi dai seama că testamentul acesta îţi strică reputaţia? Că te face de râsul lumii!...

— Eu te iubesc, Sauer! Uite, îţi fac o declaraţie în toată regula... Dar orice răbdare are margini! Nici nebunia n-ar fi o scuză pentru câte mi-a fost dat să aud de la dumneata! Cine ţi-a dat dreptul să mă insulţi?

— Dreptul! Dreptul! Dar eu de ce trebuie să suport groaznica tortură a bănuielilor?

Tăcu, sfârşit de puteri, şi capul îi căzu pe piept.

Înduioşată, Elsa îi puse palma pe mână:

— Te chinuieşti singur, dragul meu, şi nu văd de ce. Doar între noi doi nu s-a schimbat nimic. Nici nu înţeleg despre ce zid vorbeai adineaori.

— Cum nu s-a schimbat nimic? Dar milioanele, dar miliardele lui Gottlieb?! Eşti una dintre cele mai bogate femei din lume, pe când eu?... Am mândria mea, mândrie de bărbat. Sunt sărac şi nu vreau să se spună că m-am însurat pentru bani. Banii! Sacii de aur! Uite zidul!

— Dar de unde ai mai scos-o şi pe asta? Zidul acesta nu există, Otto, şi nici nu va exista vreodată!

Înainte de a înţelege bine despre ce este vorba, Sauer simţi că i se ia o piatră de pe inimă.

— Ce vrei să spui?

— Vreau să spun că nu trebuie să fii un jurisconsult ca Otto Sauer, să nu dormi nopţile şi să ajungi în pragul ţicnelii ca să înţelegi cât de compromiţător este testamentul. N-am de gând să accept darul lui Gottlieb. Renunţ la drepturile de succesiune..

— Elsa! Ai fi în stare?... răcni Sauer.

La celălalt capăt al biroului, Emma Fit încetă să bată la maşină.

— Ce ai, Sauer? M-ai speriat!

— N-am nimic, *Fräulein*. Chiui şi eu de bucurie. Sunt bogat! Sunt omul cel mai bogat din lume!

— Vă căsătoriţi deci?

Emma se repezi să-şi îmbrăţişeze prietena şi să-l felicite pe Sauer, care strălucea de bucurie.

— Măi, măi, ce scenă înduioşătoare! Cu ce ocazie felicitările?

Stirner tocmai intrase.

— Elsa şi Sauer se căsătoresc şi vor înota în aur! Îmi pare atât de bine! Îl

lămuri Emma surescitată.

— Serios?

Elsa şi Sauer schimbară o privire. După o ezitare imperceptibilă, Elsa răspunse ferm:

— Da, foarte serios. Poţi să ne feliciţi.

Stirner întinse mâna.

Năuc de fericire, Sauer i-o strânse cu putere.

— Felicitările mele, viitorii mei patroni! Bineînţeles, dacă veţi binevoi să mă păstraţi în serviciul domniilor voastre. Dar nu-i nici o supărare, chiar dacă mă concediaţi. Îmi iau geamantanul, îmi fluier câinii şi deschid un circ ambulant... Cât despre casieriţă, circ să fie... Ce zici, Emma, vii cu mine? Dar ce ai, păpuşico, plângi?

— Plâng... de bucurie, bâigui Emma.

— Eşti sigură că numai de bucurie? o ameninţă cu degetul. Apoi urmă: Şi păpuşelele ar trebui să înveţe să-şi ascundă sentimentele. Spune drept, nu ţi-e milă de Ludwig? Nici măcar atâtica? N-ai fost îndrăgostită de el un piculeţ?

Acoperindu-şi faţa cu mâinile, Emma alergă spre uşă. Intră un servitor.

— Domnul Gottlieb-senior îl roagă pe domnul Otto Sauer să poftească în cabinet.

Sauer aruncă o privire Elsei şi ieşi codindu-se. Rămas cu Elsa între patru ochi, Ludwig Stirner schimbă tonul:

— E adevărat, *Fräulein* Glück?

— Da, e adevărat.

După un moment de gândire, Stirner întrebă:

— Dar eu? N-am nici o şansă?

— Acum mai puţin ca oricând... Ascultă, Stirner, am impresia că numai dumneata ai fi în stare să risipeşti ceaţa care învăluie toată povestea asta. Te-aş ruga să-mi răspunzi la câteva întrebări.

— Sunt numai urechi.

— N-ai putea să-mi explici taina testamentului?

— Karl Gottlieb a luat-o cu el în mormânt.

— Nu e răspunsul pe care îl aşteptam, dar, mă rog... Urmează întrebarea cea mai grea: există vreo legătură între... întocmirea testamentului şi moartea subită a lui Karl Gottlieb?

— Desigur. O legătură cât se poate de strânsă. Numai moartea lui Gottlieb face posibilă executarea testamentului şi intrarea în posesia moştenirii. Dar de ce mă întrebi pe mine? Orice jurist putea să-ţi spună asta.

— Te faci că nu înţelegi...

— Poate chiar nu înţeleg. Ori dumneata, din tact, nu vrei să pui punctul pe *i*. Întreabă-mă direct dacă nu l-am ucis pe bătrân!

Elsa roşi.

— Ţi-aş cere scuze, Stirner, dar cine-i de vină? Uiţi ce spuneai deunăzi?

Că onestitatea e un cusur... Mă doboară gândul că printre oamenii cărora le strâng mâna...

— Există şi unul cu mâinile mânjite de sângele pruncului sexagenar, care pe deasupra mai are şi tupeul de a te cere în căsătorie!...

— Ce faci, Stirner? De când te aşteptăm! bombăni Oskar Gottlieb, apărând în uşă.

Stirner se ridică cu un aer plictisit şi ieşi.

— Ce aţi discutat atâta? întrebă curioasă Emma, care între timp se întorsese la maşina de scris.

— Mi-a oferit mina, inima şi tot globul pământesc drept dar de nuntă!

— Ce noroc pe tine! Două cereri în căsătorie într-o singură zi!

— Ştii, Emma, am renunţat la moştenire.

Fata rămase tablou.

— Eşti nebună de legat! Poţi să te iei de mâna cu Stirner.

V. MOŞTENIREA – UITE-O, NU E

Oskar Gottlieb n-a murit, dar moştenirea care-i lunecase printre degete a fost o lovitură prea grea pentru el. Slăbit, cu faţa răvăşită şi pământie, îşi spunea păsul cunoscutului avocat Lüders, în cabinetul acestuia. Capul îi căzuse într-o parte, nu şi-l putea ţine drept. Şi tot răsucea un creion în mina.

— Istoria aceasta cu testamentul e un fel de „uite-o, nu e". Parcă şi-a băgat necuratul coada, zău aşa! Bine zice Rudolf: o bandă de tâlhari! Tâlhari ori smintiţi... naiba ştie! Judecaţi şi dumneavoastră. A doua zi după deschiderea testamentului trimit după Otto Sauer... jurisconsultul fratelui meu, dumnezeu să-l ierte... ca să discut cu el unele chestii. Ce ziceam, om de încredere al bietului Karl, poate m-ajută el să fac niţică lumină în afacerea asta idioată cu moştenirea. Dar ţi-ai găsit. Ori că nu ştia într-adevăr nimic de schimbarea testamentului, ori umblă cu şoaldă. Ce credeţi că-mi zice? Că Elsa Glück renunţă la moştenire. Vă închipuiţi. Repede – să vie Glück! Da, zice, e adevărat. Deci, totul e în regulă!... Şi când colo, mă pomenesc peste câteva zile că testamentul este prezentat instanţei spre confirmare chiar de Sauer, cu procură în regulă de la Elsa Glück. „Ce-i asta, domnule? Una vorbim şi alta facem?" El de colo: „Moştenitoarea s-a răzgândit".

— Din ziua aceea aţi mai avut vreo discuţie cu *Fräulein* Elsa Glück? întrebă avocatul, pufăind din trabuc.

— Am mai stat de vorbă cu ea, dar... ştiţi... parcă nu-i aceeaşi. Chip de piatră, privirea stinsă, şi se mişcă... parcă-i buimacă de nesomn. Întreb: „Bine, *Fräulein*, parcă ziceai că renunţi la moştenire? „Nu ştiu... îmi răspunde ea cu o voce leşinată. Nu-mi amintesc... poate". „Atunci de ce-ai mai înaintat testamentul spre confirmare?" Se holbează la mine şi nu spune nimic. Uite, aşa m-am canonit cu ea un ceas şi mai bine. Deodată o văd că se ridică fără o

vorbă şi pleacă.

— Dacă nu mă înşel, e logodită cu Sauer…

— Exact.

— Atunci nu-i exclus să-şi fi schimbat într-adevăr hotărârea iniţială sub influenţa lui, presupuse maestrul barei.

— Mai ştiu eu? Tot ce se poate. Parcă el e mai breaz? Umbla cătrănit de parcă moştenirea ar fi fost o pacoste pe capul lor. Şi deodată s-a făcut colţos de nu mai poţi să te înţelegi cu el. Dacă-i spui o vorbă, îţi răspunde zece… Joacă teatru, mă întreb, ori şi-a pierdut minţile…

Oskar Gottlieb îşi strecură creionul în buzunar, dar imediat îl scoase iarăşi. După ce-şi mai trase sufletul, continuă:

— Cert e că testamentul a fost prezentat spre confirmare. Trebuie deci să pornim lupta. Dumneavoastră ce ziceţi, domnule avocat?

Lüders îşi rezemă de spătar capul chel, ca o bilă trandafirie şi privind cum se destramă în aer colacii de fum, vorbi de parcă ar fi gândit cu glas tare:

— Primo – testamentul a fost întocmit de un notar, respectându-se cu stricteţe procedura legală. Aşadar, o acţiune având ca punct de plecare niscaiva vicii de formă cade… Secundo – procesul-verbal dresat de judecătorul de instrucţie şi de poliţie spune limpede că moartea lui Karl Gottlieb se datoreşte unui accident, orice premeditare fiind exclusă… Ce ne mai rămâne de făcut? Să dovedim că în momentul când a întocmit cel de-al doilea testament, testatarul era iresponsabil. Calea nu-i deloc sigură, dar alta nici nu există…

Mai trimise în tavan un rotocol de fum şi îl întrebă pe Oskar Gottlieb:

— Vă rog să-mi spuneţi sincer, în ce relaţii aţi fost cu defunctul dumneavoastră frate? N-au existat între dumneavoastră neînţelegeri, certuri?

— Niciodată! răspunse răspicat Oskar Gottlieb.

— Atunci la ce face aluzie testamentul?

Oskar Gottlieb roşi până în vârful urechilor şi începu să se frământe pe scaun.

— Mai ales pentru afurisita asta de aluzie ţin neapărat să atac testamentul! Aluzia îmi face numele de ocară. Mă doare, desigur, că fratele meu m-a dezmoştenit, dar şi mai rău mă doare că era supărat pe mine fără să fiu vinovat. E ceva necurat la mijloc. M-o fi calomniat cineva, cu gând ascuns…

— Da, încurcată afacere… Voi face tot ce-i omeneşte posibil, dar nu garantez nimic. După un al treilea colac de fum expediat pe urmele celorlalte, asul baroului trecu la o temă mult mai plăcută pentru el: onorariul.

VI. PROCESUL

Procesul Oskar Gottlieb – Elsa Glück făcu mare vâlvă. Onorariul ameţitor pe care urma să-l primească celebrul avocat Lüders dacă va obţine câştig de

cauză, averea fabuloasă disputată, testamentul surpriză, moartea năprasnică a bancherului, atât de, curând după întocmirea ultimului testament, frumuseţea moştenitoarei – câte şi mai câte subiecte pentru ziare, câte prilejuri de bârfit. Se emiteau cele mai bizare ipoteze, se încingeau polemici fulminante, se încheiau pariuri. „Ce s-a petrecut în familia Gottlieb? De ce defunctul bancher şi-a dezmoştenit fratele? Ce fire leagă triunghiul Elsa Glück – Karl Gottlieb – Sauer?" Iată problemele care aţâţau cel mai mult curiozitatea marelui public şi interesau în aceeaşi măsură justiţia.

Contestaţia lui Oskar Gottlieb, iscusit adusă din condei de avocatul Lüders, pornea de la premisa că în momentul întocmirii testamentului, bancherul nu s-ar fi aflat „în deplină posesie a facultăţilor sale mintale". Se făcuse totul pentru a obţine probe în sprijinul acestei afirmaţii. Deranjându-l pe defunct, cei mai iluştri profesori i-au cercetat creierul. Actul de expertiză rezultat în urmă acestui examen consemna cu lux de amănunte, greutatea creierului, culoarea, numărul de circumvoluţiuni, un început de scleroză, dar nu furniza dovada dorită. Experţii nu îndrăzniră să scrie negru pe alb că bancherul Gottlieb a fost nebun, cu toate că se constataseră – nu fără „concursul" lui Lüders – „unele anomalii".

Dar Lüders pregătise şi câţiva martori bine dresaţi, mai înţelegători decât experţii. În jurul lui Karl Gottlieb, care învârtea afaceri de milioane, roiau întotdeauna sumedenie de oameni de tot soiul. Între aceştia, avocatul găsi uşor câţiva care, contra unei sume frumuşele, se arătară dispuşi să dea orice declaraţie li s-ar cere. Sub competenta îndrumare a maestrului, martorii relevară o mulţime de detalii din viaţa bancherului, în aparenţă lipsite de însemnătate, dar care înlănţuite creau un dubiu în privinţa integrităţii facultăţilor mintale.

Stârniră ilaritate, de pildă, depoziţiile şefului contabil despre unele extravaganţe ale bancherului, ce frizau mânia, în legătură cu raţionalizarea şi automatizarea. Karl Gottlieb pusese să i se construiască un lift special, pe a cărui platformă era fixat fotoliul în care obişnuia să şadă la masa de scris. O apăsare pe buton – şi din apartamentul său de la etaj cobora la parter, unde se aflau birourile băncii. După ce semnă hârtiile şi discuta cu clienţii mai importanţi, se înălţa cu fotoliu cu tot, asemenea unui zeu într-o piesă de teatru, şi, oprindu-se iarăşi în faţa mesei, îşi vedea mai departe de treabă.

Când patronul lucra, nimeni n-avea voie să intre în cabinet, fie el funcţionar sau servitor. Dar pentru că totuşi se mai întâmplă să aibă nevoie de ceva, fuseseră instalate nişte benzi transportoare ce străbăteau toată clădirea. Bancherul spunea la telefon ce doreşte şi imediat banda transportoare, mişcându-se fără nici un zgomot, îi aducea registrul cerut, o cafea sau o cutie cu ţigări de foi.

— Nu era normală nici pasiunea lui pentru igienă, depuse un alt martor. Avea peste tot în camere termometre, hidrometre, şi fel de fel de aparate

complicate pentru stabilirea componenţei şi purităţii aerului. Sistemele uzuale de ventilaţie nu-l satisfăceau. „Ce aerisire ar putea fi, când introduci dinafară aer plin de praf şi de vapori de benzină?" obişnuia el să spună. Înainte de a intra în casă, aerai era epurat prin mijloace chimice. Un om special angajat veghea ca temperatura să se menţină invariabil la plus 12° C. Vara, aerul era răcit pe cale artificială până la această temperatură, avându-se grijă să nu fie nici prea uscat, dar nici umed, să nu scadă procentul de oxigen conţinut şi să nu apară bioxidul de carbon. Se făcea de asemenea ozonizare artificială.

Pe baza acestor depoziţii, alţi medici psihiatri, mai puţin dificili decât primii sau poate mai bine zis plătiţi de Lüders, constatară în certificatul de expertiză că defunctul suferea de o boală psihică cu un nume lung, impresionant şi foarte greu de pronunţat. Era limpede că Oskar Gottlieb câştiga teren. Mai trebuia lămurită o singură problemă care întârzia pronunţarea hotărârii: care erau relaţiile dintre Karl şi Oskar. E drept că mai mulţi martori declaraseră că pe cei doi îi lega o „dragoste frăţească". Nu era exclus totuşi să fi intervenit o ruptură din motive rămase ascunse până şi celor mai intimi prieteni. Din fericire pentru Oskar, nu exista nici un indiciu că s-ar fi certat vreodată cu fratele său Karl. Lüders se şi vedea cu onorariul încasat, îşi făcea planuri: o vilă la Nişa... O maşină nouă... Mariette... Un zâmbet îi înflori pe buze, privirea îi era languroasă. Dacă ar fi fost motan ar fi început să toarcă. Merita să-şi bată capul cu experţii şi cu martorii! Lüders se întrecuse pe sine, punând la bătaie în acest proces toată priceperea, tot talentul, tot darul său oratoric.

Iată şi ziua în care urma să se pronunţe sentinţă. Uriaşa sală a tribunalului se dovedise neîncăpătoare. Sute de ochi o căutau pe Elsa Glück, dar zadarnic: Sauer îi reprezenta interesele.

Lüders, într-o formă de zile mari, analiză subtil declaraţiile martorilor, excelând în juxtapuneri şi în deducţii ingenioase şi pară într-un mod strălucit argumentele morocănosului Sauer. Câteva dintre observaţiile sale deosebit de spirituale stârniră o furtună de aplauze: era clar că publicul, în majoritatea lui, ţine cu „moştenitorii legali", adică cu Oskar Gottlieb. De altfel şi judecătorii, în sinea lor, erau dispuşi să-i dea dreptate lui Gottlieb.

— ...Cât priveşte sentimentele defunctului Karl Gottlieb faţă de clientul meu, spuse în încheiere Lüders, indiferent de natura lor, cine să ţină seama de preferinţele sau de antipatiile unui alienat? Partea adversă spune: „Bine, dar Karl Gottlieb a condus activitatea unei firme mari". – Lüders ridică din umeri: – Ei şi? Istoria cunoaşte cazuri când state uriaşe au fost cârmuite de monarhi demenţi, fără ca poporul să bănuiască măcar.

Răsunară câteva aplauze. Preşedintele agită clopoţelul.

În momentul acela se ridică Oskar Gottlieb. Părea toropit de somn. Abia târându-şi picioarele, se apropie de bară şi spuse:

— Cer cuvântul.

Se aşternu o tăcere mormântală. Încreţindu-şi fruntea de parcă s-ar fi căznit să-şi amintească ceva şi înnodând anevoie cuvintele, Oskar Gottlieb bolborosi:

— Nu-i adevărat... Nu e cum spune Lüders. Karl era mai întreg la minte că noi toţi... şi meritǎm să mă dezmoştenească pentru că am greşit faţă de el.

Sala încremenise în aşteptare. Lüders îşi pierdu pentru o clipă cumpătul, dar imediat se repezi la Oskar Gottlieb şi-l trase înciudat de mânecă:

— Ce faci?! Ce tot îndrugi acolo? Vino-ţi în fire, omule! Strici totul! îi şuieră el la ureche.

Oskar îşi smuci braţul şi se răsti în gura mare la avocat:

— Ce mă tot birii la cap?! Lasă-mă în pace! Destul rău i-am făcut lui Karl... Să-i mai fac şi numele de ocară? Ce rău i-am făcut? Nu pot să spun... Asta ne priveşte pe noi... familia noastră... De altfel are vreo importanţă?...

Până şi judecătorii, care văzuseră multe în viaţa lor, rămaseră stupefiaţi.

— Dar de ce o spuneţi abia acum, întrebă preşedintele.

— Pentru că... pentru că... Tăcu o clipă de parcă şi-ar fi pierdut firul gândurilor... Pentru că abia azi am aflat că fratele meu ştia... ştia anumite lucruri. Moştenirea nu mi se cuvine mie, ci domnişoarei Elsa Glück.

Brusc, sala se umplu de tumult de parcă s-ar fi spart un stăvilar. Strigătele mulţimii acoperiră sunetul clopoţelului. Lüders, palid ca un mort, se ridică clătinându-se, îşi turnă apă cu o mână tremurătoare, dar nu fu în stare să bea: dinţii îi clănţăneau şi conţinutul paharului curse pe robă.

Sauer părea şi el uluit.

Numai Rudolf Gottlieb, roşu de furie, se repezi la taică-său, îl zgâlţâi zdravăn şi-i strigă ceva. Dar bătrânul avea un aer apatic, de parcă toate acestea nu l-ar fi privit pe el. Atunci tânărul se apropie dintr-un salt de masa judecătorului şi, agitându-şi ameninţător pumnii, răcni de se auzi în toată sală:

— Nu vedeţi că şi-a pierdut minţile?! Aici toţi sunt nebuni sau tâlhari!... Dar nu mă las... O să merg până în pânzele albe!

Şedinţa fu suspendată şi preşedintele evacuă sala.

VII. DISPARIŢIA MOŞTENITORULUI

Acţiunea fusese respinsă, iar testamentul – confirmat. Elsa Glück intră în posesia moştenirii.

Rudolf, ca şi Lüders de altfel, căruia îi trecuse pe la nas un onorariu nemaipomenit în analele baroului, nu voiau să se dea bătuţi. Trebuia să întreprindă ceva – dar ce? Să ceară din nou o expertiză medicală pentru a stabili de data aceasta iresponsabilitatea lui Oskar Gottlieb! Dacă bătrânul e pus sub tutela lui Rudolf, acesta are dreptul să facă apel!... Da, ar fi fost ceva, dar de unde să-l iei pe Oskar? Imediat după terminarea procesului, Oskar a dispărut. Experţii n-aveau cum să-l declare iresponsabil... în lipsă! Rudolf

cheltuia în dreapta şi-n stingă, înglodîndu-se în datorii, doar o da de urma părintelui său. Ajunse până acolo încât promise un premiu celui care-i va da de vreun indiciu. Nimic!

Termenul de recurs era pe expirate. În disperare de cauză, Rudolf luă hotărârea să se adreseze Elsei Glück. Ea nu se instalase încă în casa lui Karl Gottlieb, care îi revenea prin testament împreună cu toată averea, clar venea acolo zilnic la ore fixe, pentru a-şi îndeplini atribuţiile de salariată a băncii. Rudolf o găsi în cabinetul secretarului particular, care-i dicta ceva. În halul de nervi în care era, tânărului Gottlieb nu i se păru curios că Elsa continuă să lucreze conştiincios, de parcă n-ar fi privit-o pe ea vizita anunţată.

Stirner îl întâmpină pe Rudolf cu un zâmbet ironic.

— Ei, tinere domn, cum îţi merg treburile?

— Nu te priveşte! i-o întoarse Rudolf înţepat. Am de discutat ceva cu *Fräulein* Glück!

Îl privi de sus pe Stirner, poftindu-l parcă să iasă afară. Secretarul închise un ochi:

— Ceva con-fi-den-ţial?... Mă rog!

Ieşi fără grabă.

Când auzi uşa închizându-se, Rudolf se luă cu mâinile de cap şi începu să se agite prin cameră.

— *Fräulein*, *Fräulein*! gemu el deodată şi, acoperindu-şi faţa cu palmele, izbucni în plâns.

Elsa se zăpăci.

— Ce-i cu dumneata?

Rudolf îi căzu la picioare şi, frângându-şi mâinile, vorbi cu o voce înecată în lacrimi:

— Fie-ţi milă, *Fräulein*! Nu mă nenoroci. Renunţă la moştenire. Ce să faci cu ea?... Iartă-mă. Nu-mi dau seama ce spun... Cum să renunţe cineva la o avere ca asta!... Dar nu ţi se cuvine dumitale! N-ai nici în clin nici în mânecă cu toată bogăţia asta picată din cer... Nu! ce vorbesc... Nu sunt în stare să mă concentrez... Ştiţi, *Fräulein*, numai speranţa asta mai dădea rost vieţii mele... Tata e un zgârie-brânză şi tremură pentru fiecare ban. Eu sunt dator vândut... în definitiv, de ce dumitale? De ce? E... e absurd, e de neconceput, e strigător la cer!... E ceva... vai, nici nu mai ştiu ce spun, dar sunt convins că mă înţelegi şi-ai să te înduri de mine... Dacă nu renunţi la moştenire, îmi zbor creierii!

— Nu pot, răspunse calm Elsa.

— Cum nu poţi?! Cine te poate opri? Doar ai şi vrut s-o faci.

— Nu-mi amintesc.

— Te implor! Îndurare!! Îmi zbor... adică ţi-am mai spus-o.

Sări în picioare şi răvăşindu-şi chica roşcovană, porni să alerge de colo-colo ca apucat de furii. Se opri o clipă în loc cu privirea fixă şi cu mâna stânga încleştată pe bărbie, ca un om cufundat în meditaţie, apoi brusc începu să-şi

smulgă părul din cap şi să-şi tragă palme:

— Blestem! Blestem părului meu roşu şi mutrei pistruiate! O, dacă eram un tip bine... Dumneata eşti atât de frumoasă... Poate că eu... poate că noi doi.. Ce-ai zice dacă te-aş cere în căsătorie?

Aerul său încurcat, faţa aprinsă şi părul vâlvoi îi dădeau o înfăţişare nespus de comică. Elsa îl privi amuzată.

— Mulţumesc, domnule, dar sunt logodită.

— Da, ştiu... Pur şi simplu mi-am pierdut controlul şi-mi dau pe faţă toate gândurile. Dar cu toate că eşti frumoasă, nu de dumneata am nevoie, ci de afurisita asta de avere... Nu mi-aş fi închipuit vreodată că o fiinţă atât de fermecătoare poate ascunde atâta cruzime şi... şi lăcomie! încheie el sarcastic.

Elsa se încruntă.

— Nu merit să fiu învinuită de aşa ceva.

— Atunci ce te împiedică să rosteşti cuvântul care ar face din mine şi din surioarele mele cei mai fericiţi oameni din lume?!? O prinse de mină şi o privi drept în ochi: – Renunţă! Renunţă! Te rog! Te implor, renunţă!

Focul ce-l mistuia dădea acestor cuvinte o tărie deosebită. Pe fruntea senină a Elsei trecu o umbră, sprâncenele i se adunară. În inima ei se dădea o luptă.

Cu toată tulburarea lui, Rudolf observă acest lucru şi-şi reluă pledoaria cu şi mai multă insistenţă.

Dar totul nu dură decât o secundă. Faţa Elsei îşi recăpătă calmul, genele îi ascunseră pe jumătate ochii şi spuse încet, dar pe un ton ce nu admitea replică:

— Dă-mi drumul!

Îşi eliberă braţul şi, fără o vorbă, se îndreptă spre uşă.

— De ce pleci? Stai! Rudolf o apucă iarăşi de mână, încercând s-o oprească, dar în momentul acela uşa se deschise, un câine năvăli în cameră şi se postă între ei, mârâind ameninţător. Îndată apăru şi Stirner.

— Ei uite, asta nu-mi place! îl dojeni el pe Rudolf. Aşa se poartă un tânăr manierat cu o domnişoară logodită?

Tremurând ca prins de friguri, Rudolf îl măsură cu ură. Stirner îl înfruntă calm şi ironic. Tânărul bătu din picior, se întoarse şi ieşi ca o vijelie. Sări în maşină, bolborosind ca în delir:

— Totul e pierdut! Totul e pierdut!

— Unde vă duc? întrebă şoferul.

— Totul e pierdut!... La Lüders.

Repetând într-una „totul e pierdut!", dădu buzna în cabinetul avocatului, fără să ţină seama că acesta discuta cu o clientă.

— Lüders! Totul e pierdut!... Refuză! Refuză pe toată linia, de la primul până la ultimul punct. Era şi de aşteptat... Mâine expiră termenul de recurs... Tata nu-i de găsit. Măcar de-am fi siguri că a murit... Adică, oricum ar fi prea

târziu! În câteva ore n-ai cum obţine instituirea tutelei. Nu ne rămâne decât un singur lucru: să facem apel. Procură pe care v-a dat-o tata rămâne valabilă.

— Bine, dar atâta timp cât există la dosar declaraţia lui Oskar Gottlieb, nu avem nici o şansă.

— Avem, n-avem, mergem înainte!... Poate până se judecă apelul apare şi tata.

Lüders dădu din umeri. Apoi însă îşi spuse că tânărul s-ar putea să aibă dreptate. Totul e să nu piardă termenul. În definitiv, poţi să ştii de unde sare iepurele?

Făcură apel. În zadar. Oskar Gottlieb nu era de găsit. Obţinură câteva amânări, dar până la urmă familia Gottlieb pierdu definitiv procesul.

Elsa Glück intră în posesia moştenirii.

VIII. PALATUL DE STICLĂ

Pasiunea defunctului bancher pentru raţionalizări îşi pusese pecetea şi pe arhitectura casei, construită după ultimul cuvânt al tehnicii americanizate. Criteriul estetic al noului stil era utilitatea. Uriaşa clădire cu parter şi două etaje, durată din oţel, beton şi sticlă, fusese concepută în linii drepte, ce te făceau să crezi că arhitectul a folosit ca sursă de inspiraţie o coală de registru contabil, împărţit în rubrici şi subrubrici. Nici o arcuire capricioasă, nici un amănunt ornamental nu înveseleau ansamblul. În loc de ziduri, numai geamuri uriaşe care îi dădeau aspect de acvariu. Acoperişul, tot de sticlă, părea un scut prea fragil pentru milioanele cu care opera banca, Numai că „peştişorii de aur" erau ascunşi în rărunchii clădirii, la subsol. Oţelul şi betonul trezoreriei ofereau o garanţie sigură împotriva gangsterilor, chiar dacă aceştia ar fi atacat banca din aer. Sutele de sonerii şi de semnale luminoase, periscoapele de o construcţie specială prin care gardienii instalaţi la parter vedeau tot ce se întâmpla la subsol, sistemul de uşi cu închidere automată, barajele electrice şi aparatele de filmat, de asemenea automate, condamnau la eşec orice încercare de a pătrunde aici prin forţă sau viclenie. Numai Gottlieb ştia cât bănet a dat reporterilor ca să descrie cât mai pe larg toate aceste minuni ale tehnicii securităţii. Urmărea două scopuri: să convingă lumea că fortăreaţa lui subterană este inexpugnabilă şi să taie astfel bandiţilor pofta de a ataca safeurile băncii lui. Într-adevăr, în zece ani s-a semnalat o singură tentativă de jaf. Şi aceea însă s-a terminat lamentabil pentru temerarii spărgători. Cu toate că, după cum au declarat singuri, „vedeau o meserie ce nu se există", bandiţii au fost prinşi ca nişte şoricei în cursă. Din primul moment a intrat în funcţiune aparatul de luat vederi şi filmul a rulat la toate cinematografele ca un fel de „aviz amatorilor". Gurile rele spuneau că totul a fost doar un truc al bancherului, care i-a tocmit pentru o sumă frumuşică pe aceşti „artişti" din lumea interlopă, luându-şi solemn angajamentul că vor fi puşi în libertate de

cum se va potoli zarva iscată de pretinsă lor ispravă. Cum, necum, filmul a avut efectul scontat. Bancherul şi depunătorii puteau dormi liniştiţi.

Birourile băncii se aflau la parter. Un întreg corp de gardieni înarmaţi, necesari mai ales ca decor, păzeau intrările.

Bancherul locuia la primul etaj. Din hol dădeai într-un salon, în birourile secretarului particular şi în cabinetul patronului. Două încăperi din aripa dreaptă comunicau cu cabinetul: dormitorul lui Gottlieb şi camera lui Stirner, întotdeauna încuiată: secretarul prefera să facă singur curat; nu permitea vreunui servitor să-i calce pragul. În aripa stingă se afla „menajeria" lui Stirner: câini, lupi, porci, pisici şi un urs. Aceste animale dresate trăiau într-o înduioşătoare armonie. Deşi renunţase la carieră ştiinţifică, Stirner continua să studieze psihicul animalelor „ca amator" – spunea el.

Etajul superior (aproape două treimi din el, şi anume partea din mijloc) cuprindea galeria de tablouri – mândria defunctului bancher şi ţinta glumelor sarcastice ale cunoscătorilor. Aici coabitau într-o armonie la fel de înduioşătoare ca şi animalele lui Stirner, un Andrea del Sarto veritabil cu o stângace contrafacere după Correggio, zmângăleala unui diletant obscur, cu un desen în creion al lui Leonardo da Vinci… Tablourile, înşirate pe suporturi, perpendicular pe pereţii de sticlă, primeau lumina dintr-o parte. Gottlieb pretindea că aceasta este „aşezarea cea mai raţională". În partea de mijloc a sălii, în afară de un pian instalat pe un podium, nu se afla nimic. Pentru banchete sau dineuri oficiale se aduceau nişte mese demontabile de o construcţie foarte complicată, „raţionalizate" şi ele de Gottlieb. E adevărat că, strânse, aceste mese ocupau puţin loc, dar ce chin pe bieţii servitori când trebuiau să le monteze! Întocmai ca la jocurile acelea complicate în care trebuie să compui o figură dintr-o sumedenie de piese aparent desperecheate – dacă o şipcuţă era pusă greşit, totul se dărâma şi… ia-o de la capăt!

Oamenii îşi ieşeau din fire, dar cel mai rău se enerva bancherul.

— Cum de nu pricepeţi? E atât de simplu!

Schimba aici, punea dincolo, potrivea dincoace, şi până la urmă totul îi scăpa din mâini, se lovea, se zgâria şi-l apucau şi pe el pandaliile.

Acum s-a terminat cu toate astea. Mesele se odihneau îmbucătăţite, întocmai că nefericitul lor stăpân… Ce plăcut era să-ţi auzi paşii răsunând în sala pustie, când te îndreptai spre grădina de iarnă! Aici, palmierii umbreau cu frunzele lor mari un imens acvariu, plante agăţătoare se împleteau dantelat pe pereţii unei grote artificiale, orhidee îţi desfătau ochii cu bogată lor gamă de culori…

Poposeai pe îmbietoare sofale, între lauri şi leandri, iar cântecele păsărelelor care zburătăceau în libertate îţi fermecau auzul.

Pe o altă uşă pătrundeai în biblioteca aflată exact deasupra celor două cabinete ale lui Gottlieb, de la parter şi de la primul etaj. Toate cele trei încăperi comunicau prin intermediul faimosului lift cu fotoliu.

La capătul unei zile de lucru, bancherul „se înălţa"

În biblioteca lui alcătuită din ediţii de lux cu titluri imprimate în aur pe cotor, pentru a fuma în tihnă o havană. Cărţile nu le citea. Rareori lua din raft câte un volum şi se uita la poze.

— *Farsus sepectrum*, maimuţa-strigoi... Ca să vezi ce de jivine pe lumea asta!... Parc-ar purta ochelari, zău aşa... Ia mai dă-o dracului, c-o visez la noapte!

Închidea cartea cu pocnet şi căsca. Ultimele două încăperi erau goale. Una se afla deasupra dormitorului lui Gottlieb, cealaltă deasupra camerei lui Stirner. Cu acestea încheiară Stirner şi Elsa vizitarea casei.

— Ei, ţi-ai văzut palatul. Sper că ai să te simţi bine aici. Camerele sunt pline de aer şi de lumină, ca de altfel toată casa. Nu degeaba avea testatarul dumitale o mină atât de sănătoasă.

La aceste cuvinte, Elsa tresări şi o umbră uşoară îi trecu pe faţă.

Stirner se posomorî.

— Cum, Elsa, nu te bucuri? Gândeşte-te că eşti una dintre cele mai bogate femei din lume! îţi poţi satisface orice dorinţă, orice capriciu! Dacă nu-ţi place casa asta, te poţi instala în oricare din celelalte douăzeci şi şase de clădiri care-ţi aparţin în oraş... sau într-una din vilele dumitale de la Nişa, Menton, Ospidaletti, din Majorca ori din Algeria, din... nici nu le mai ţin minte pe toate... După o clipă de gândire, adăugă: Totuşi, *trebuie* să-ţi placă aici.

— Da, *trebuie* să-mi placă aici, răspunse Elsa ca un ecou.

— Dincolo va sta camerista dumitale. Iar aici, şi în toată casa, numărul soneriilor întrece pe al cuişoarelor de tapiţerie din mobile, iar telefoane sunt şi mai multe. Aşa că, din orice fotoliu, poţi comanda tot ce-ţi pofteşte inimioara. Deocamdată stai jos şi odihneşte-te. În câteva clipe banda transportoare îţi va aduce o cafeluţă. Pa!

După plecarea lui Stirner, Elsa căzu sfârşita în fotoliu şi-şi acoperi faţa cu mâinile. În câteva rânduri bătăile unei pendule speriară tăcerea, dar Elsa nu se mişcă.

Se gândea la soarta ei atât de ciudată. Fiică de oameni nevoiaşi, a rămas de mică orfană şi a gustat din plin amarul sărăciei. De copilă era neobişnuit de frumoasă. Această frumuseţe i-a adus multe bucurii, dar şi multă suferinţă. Într-o zi a venit la orfelinat o văduvă bătrâna şi bogată – *Frau* Bäcker. Fermecată de frumuseţea micuţei, a hotărât pe loc s-o înfieze. Avea doisprezece ani atunci. Cei cinci ani cât a stat în casa bătrânei au fost cei mai frumoşi din viaţa ei. *Frau* Bäcker ţinea la Elsa ca la copilul ei, i-a dat o educaţie bună, iar Elsa o iubea ca pe o mamă. Dar bătrânica s-a stins pe neaşteptate, fără să lase nici un testament. De ochii lumii, rudele ei i-au oferit ceva şi Elsei, dar într-o formă atât de jignitoare, încât fata a refuzat şi şi-a căutat o slujbă, în cei doi ani care au urmat i-a fost dat să cunoască hidoşeniile vieţii. Cu frumuseţea ei, găsea uşor un loc de vânzătoare sau manechin, dar la fel de

repede trebuia să renunţe la slujbă, ca să scape de asiduităţile patronilor. Şi-a spus atunci că trebuie să încerce altceva şi, seară de seară, renunţând la odihnă şi la orice distracţie, a început să înveţe stenografia, în sfârşit i-a surâs norocul şi a fost angajată la banca Gottlieb. Aici l-a cunoscut pe Sauer. Impresionată de politeţea, amabilitatea şi de bunele lui maniere, a ajuns să-l îndrăgească.

Şi iată că moştenirea asta a smuls-o din făgaşul obişnuit!

Nu putea pricepe nici în ruptul capului ce a făcut-o să accepte moştenirea, după ce la un moment dat hotărâse ferm să renunţe la ea.

„De ce? De ce?" întrebarea revenea ca o obsesie.

Deodată trăsăturile i se destinseră şi genele îi acoperiră pe jumătate ochii, iar după câteva minute răsufla adânc, ca atunci când scapi dintr-o încăpere neaerisită. Constată cu mirare că din tot zbuciumul de adineauri nu rămăsese nici urmă. Se ridică, se întinse cu voluptate şi-şi roti curioasă privirile prin încăpere.

— Chiar că-i tare drăguţ aici! Ce aer plăcut şi cită lumină! Uite ce covor frumos!

Îmboldită de o lacomă curiozitate, pe care nu şi-o cunoscuse până atunci, prinse a cerceta minuţios, de una singură, noua ei locuinţă, biblioteca, galeria de tablouri, minunata grădină de iarnă... „Şi toate acestea îmi aparţin!" Pentru întâia oară gândi: „Are dreptate Stirner!

Sunt fericită, nespus de fericită!"

IX. UN SPOR DE 50%

După ce se despărţi de Elsa, Stirner coborî la primul etaj. În birou, Sauer, Emma Fit şi *Frau* Schmiedthof, menajera, păreau că-l aşteaptă.

Sauer îl întâmpină cu o plivire ostilă, în timp ce Fit şi Schmiedthof nu-şi puteau ascunde îngrijorarea. Nimeni nu ştia exact ce rol avea în această casă după schimbările survenite.

— Bună ziua! îi salută cu vioiciune Stirner. Vă aduc o veste bună! Patroana a dat dispoziţie: toată lumea rămâne în serviciu. Asta am discutat în primul rând cu Elsa, adică vreau să spun cu *Fräulein* Glück. Să ştiţi însă că vom avea mult de lucru. Frumoasa noastră stăpâna n-a condus niciodată o bancă, aşa că tot greul noi doi îl vom duce, Sauer şi cu mine.

— Te-aş ruga să nu iei hotărâri în numele meu şi să nu-mi fixezi atribuţiile! se zbârli Sauer.

— Nu văd ce-am putea face altceva. Dar lasă. Discutăm noi mai târziu. Am ceva urgent de rezolvat.

Trecu repede în cabinetul lui Gottlieb, se aşeză la birou şi scrise ceva, încuie hârtia într-un sertar şi trecu în camera lui, iar peste câteva minute se întoarse şi se aşeză din nou la biroul răposatului bancher.

Intră Elsa, urmată aproape imediat de Sauer, Emma Fit şi *Frau* Schmiedthof, care desigur văzuseră că a coborât.

Emma şi menajeră se grăbiră să-i mulţumească Elsei pentru că le-a îngăduit să rămână în serviciul ei.

— A, *Fräulein* Glück! Ce surpriză plăcută! spuse Stirner, fără să se ridice de la birou. Cum te simţi?

— Mulţumesc, bine.

— Îţi place casa?

— Foarte mult! se însufleţi Elsa. Etajul de sus e scăldat în soare. Ai impresia că pluteşti pe un ocean de lumină. Iar grădina de iarnă, zău, e încântătoare! Nu mai am ce căuta la Nişa!

— Perfect! Deci totul e în ordine! se bucură Stirner.

Asupra lui Sauer însă, voioşia Elsei avu un efect contrar. Logodnicul îi aruncă o privire bănuitoare şi-şi muşcă buzele.

— Iar acum, scutură-ţi de pe umeri povara afacerilor, o invită Stirner pe acelaşi ton glumeţ. Am pregătit procura generală pe numele meu, aşa cum mi-ai poruncit. O semnătură, şi gata.

Sauer, Schmiedthof, până şi naivă Emma încremeniră de uimire: normal ar fi fost că procura s-o primească Sauer, logodnicul Elsei, sau cel puţin să-şi împartă cu Stirner conducerea băncii.

— Cu plăcere, răspunse Elsa şi puse mâna pe stilou.

— O clipă! Stirner apăsă pe buton şi în cameră intră bătrânul notar însoţit de doi martori.

— Iertaţi-mă că v-am deranjat! Stirner îi vorbea notarului politicos, dar cu autoritate. Întrucât însă sunteţi, ca să spun aşa, de-al casei…

Bătrânelul dădu din cap îndatoritor. Elsa semnă procura şi toate formalităţile se terminară în câteva minute.

— Astfel de acte trebuiesc întocmite după toate formele. Vă mulţumesc! îl concedie Stirner pe notar.

Bătrânul ieşi însoţit de martori. *Fräulein* Fit şi *Frau* Schmiedthof îi urmară exemplul.

— Dumneata, Sauer, rămâi ca şi până acum jurisconsult. Numai că noul nostru patron, mai cumsecade, îţi măreşte salariul cu 50%. Sper că am înţeles bine, nu?

— Da, desigur! încuviinţă Elsa. Sauer se făcu verde la faţă:

— Foarte onorat, dar renunţ şi la spor şi la post!

— Vai, Otto, ce-ţi veni? Sper că glumeşti! sări Elsa.

Stirner ridică din umeri, într-un gest de neputinţă: "Ce pot face eu?"

— Sauer dragă, înţelege-te cu patroana… Eu am treabă jos, la bancă. Bună idee a avut bătrânul Karl. Nici că poate exista un mijloc de locomoţie mai comod. Apăsă pe un buton, o trapă se deschise şi dispăru cu fotoliu cu tot.

— Sper că glumeşti, Otto, repetă Elsa când rămase singură cu Sauer.

Puse mângâietor palma pe braţul lui.

Sauer îşi trase mina, cu o grimasă de dezgust.

— Nu ştiu care din noi glumeşte, *Fräulein* Glück!

— Otto!

— Numai că glumele dumitale sunt insulte... Îţi baţi joc de demnitatea mea de om, de dragostea, de încrederea, de prietenia mea!

După o scurtă tăcere, urmă cu mâhnire:

— Ce-i cu tine, Elsa? Ai jurat că renunţi la moştenire, şi m-ai minţit... De ce?

— Dar nu pricepi, Otto? Aşa trebuie!... Şi-apoi, nu tu mi-ai apărat interesele la proces?

— E adevărat... Dar să mă bată Dumnezeu dacă ştiu de ce am făcut-o... Parcă mă împingea cineva de la spate... Adică... la urma urmelor, tu m-ai rugat... Şi ştii că nu pot să-ţi refuz nimic. Dar tu, tu de ce m-ai minţit?! Ai stârnit în inima mea toţi demonii îndoielii! Moştenirea asta te compromite, pângăreşte dragostea noastră. Şi-acum, colac peste pupăză, te apuci să-i dai procură lui Stirner!... Cum să-mi alung bănuielile? Nu-nseamnă că eşti una cu el?!... Că sunteţi... intimi! Că-i eşti complice!... M-ai dus de nas ca pe un copil!

— Otto!

— Lasă-mă! Cum de nu înţelegi că o să te bârfească toţi şi-o să te împroaşte cu noroi?! Da, da, tot noroiul din stradă o să pătrundă în palatul acesta de aur! Tu în aceeaşi casă cu Stirner! Tu...

— Linişteşte-te, Otto, te implor!

— Nu, nu mă liniştesc! Şi nu te mulţumeşti cu atâta!... Ca să mă umileşti mai rău, mă gratifici cu un spor de 50%! Ha-ha-ha! 50%! Contravaloarea dragostei şi a demnităţii!

Izbucni într-un râs amar.

Elsa îl privi zguduită şi neputincioasă. În inima ei se dădea o luptă cumplită. În sfârşit, nervii ei cedară şi o înecă plânsul.

Sauer amuţi şi se prăbuşi pe un scaun. Din când în când, suspine spasmodice îi trădau zbuciumul.

— Cât sunt de nenorocit!... Nenorocitul de mine! murmură el cu capul strivit între pumni.

Elsa se apropie de el şi-l îmbrăţişă.

— Cum poţi gândi atât de urât despre mine, Otto?... Ştii doar că te iubesc... Hai, linişteşte-te, dragul meu, scumpul meu... Voi face tot ce-mi spui tu...

— Adevărat?

— Pe cuvânt, făgădui ferm Elsa. Şi nu mă mai învinui. Nici eu nu ştiu cum s-a întâmplat.

Sauer se ridică şi-i cuprinse mâinile:

— N-am nevoie de bogăţie, Elsa. Dragostea ta mi-ajunge. Şi în numele

acestei iubiri, îţi cer ca mâine – da, chiar mâine! – Să ne cunună şi tot mâine să-i faci vânt pe uşă ticălosului ăstuia de Stirner, cu haita lui de câini!

— Cum spui tu, iubitule.

— Elsa!

— Ce scenă înduioşătoare! auziră ei glasul ironic al lui Stirner. Speriaţi, se smulseră unul din braţele celuilalt şi întoarseră capul.

Stirner îi privea din fotoliu, pufăind dintr-o havană.

— Ca cauţi aici?! izbucni Sauer.

— Am venit, ca să spun aşa, în interes de serviciu! pară Stirner. Încrederea cu care m-a onorat stimata noastră patroană…

— Patroana noastră s-a răzgândit şi te concediază! i-o reteză Sauer. Procură va fi anulată!… Ţinând însă seama de meritele dumitale, vei primi salariul pe două luni înainte, plus un spor de 50%!

— Ei, ce să fac. O să deschid un circ ambulant, se căină Stirner, scărpinându-se la ceafă.

Dar când rămase singur, se întunecă la faţă, scoase dintr-un sertar nişte planuri, le studie bombănind, apoi se încuie în camera lui.

X. „FATA CU ULCIORUL SPART"

Trecu o lună. Emma Fit şedea la locul ei obişnuit şi în aşteptarea orei de încheiere a programului bătea ceva la maşină. Tras la faţă, palid, nepieptănat, nebărbierit, Sauer măsura camera cu paşi mari, privind-o pe furiş. La un moment dat se opri în faţa Emmei, încordat, legănându-se de pe un picior pe celălalt.

Emma se făcu roşie ca focul şi degetele ei de obicei atât de sprintene începură să încurce clapele:

— Uf! M-am zăpăcit! De ce mă priveşti aşa, domnule Sauer? Parcă mă vezi prima oară…

— Exact, *Fräulein* Emma. Unde mi-au fost ochii până acum? Eşti pur şi simplu delicioasă!

Emma roşi mai tare; se prefăcu însă că nu aude.

— Ciudat! continuă Sauer. Eşti la noi de un an şi mai bine, ne vedem zilnic, şi totuşi… abia de o lună pot spune că te văd: ce oval gingaş, ce păr mătăsos… tot să-l mângâi, ce ochi minunaţi!… Văd în ei când candoarea copilului, când o poznaşă viclenie de drăcuşor… Leit „Fata cu ulciorul spart"!

— Ce ulcior? N-am spart nici un ulcior!

— E un tablou de Greuze… Iar dumneata…

— Termină, Sauer!

Cuvintele lui îi făceau plăcere, dar, de frica Elsei, încerca să-şi ascundă sentimentele. Patroana i-a şi surprins de câteva ori discutând în felul acesta. Trecea demnă şi nepăsătoare, dar Emma simţea că „stăpâna", cum îi spunea

ea în glumă, vede şi înţelege tot.

— Domnule Sauer, nu te mai recunosc!

— Nici eu nu mă mai recunosc, fetiţo... Filozofii susţin că lucrul cel mai greu pe lume e să te cunoşti pe tine însuţi...

Într-adevăr, era de nerecunoscut. Cumpătatul, ordonatul, ba chiar pedantul Sauer de la o vreme nu-şi mai îngrijea deloc ţinuta, frecventa cele mai deocheate cârciumi, unde chefuia cu toţi derbedeii, şi-şi neglija serviciul.

— Ascultă, scumpă domnişoară, ai ţăcănit destul la pianul acesta afurisit care se cheamă maşină de scris. Hai sus să-ţi arăt noii peştişori de aur. Stirner i-a comandat ca să-i facă surpriză patroanei.

Emma şovăia.

Zâmbind, Sauer arătă din ochi spre uşa cabinetului:

— Ţi-e frică?

Fata se aprinse la faţă şi se ridică:

— De ce să-mi fie frică? Merg. Dar numai pentru câteva minute. Vreau astăzi să ajung mai devreme acasă...

Cele câteva minute se făcură jumătate de oră, o oră...

Sauer flecărea fără încetare, copleşind-o cu complimentele. Deşi nu arăta, Emma tremura de frică să nu-i surprindă cineva. La un moment dat se uită la ceas şi se ridică decisă:

— Vai, ce târziu e! Potrivindu-şi părul din mers, ieşi din grădină în sala cu tablouri.

— Ştii ceva, Emma? Hai să mergem diseară la teatru. Pe urmă trecem pe la „Continental"... Au un jazz pe cinste!

Emma, care îl ştia atât de grav şi serios, pufni în râs. Sauer o luă de braţ şi, patinând pe parchet, porniră amândoi spre ieşire.

Dintr-un colţ al sălii, Elsa văzuse toată scenă. Vizita des galeria. Unele tablouri o atrăgeau. Când cei doi se depărtară, Elsa intră în grădină şi căzu fără vlagă pe banca din faţa acvariului. Havuzul susura, peştişorii de aur înotau alene îndărătul sticlei verzui, iar uneori se ridicau la suprafaţă pentru a sufla mărgeluşe de aer. Era linişte. Păsărelele, înfoiate pe ramuri, picoteau ca înainte de ploaie.

Privirea-i căzu pe o servietă de piele galbenă, cu iniţiale de argint: „O.S."...

În aceeaşi clipă auzi paşi care se apropiau.

„Otto se întoarce să-şi ia servieta", îi fulgeră prin minte. Prima ei pornire fu să se ascundă în grotă, dar se răzgândi.

Sauer intră fredonând un cântec la modă. Când o văzu pe Elsa, rămase locului descumpănit, imediat însă afectă un aer degajat:

— Doamna se plimbă? Cum vă plac peştişorii de aur?... Cu sos picant trebuie să fie delicioşi!

Gluma, cum era şi firesc, n-o înveseli.

— Ascultă, Sauer, ce înseamnă asta?!

— La ce face aluzie stăpâna?

— La ceea ce s-a petrecut aici acum câteva minute şi în general la purtarea dumitale din ultima vreme.

Sauer se aprinse la faţă:

— Aceeaşi întrebare aş putea să ţi-o pun eu, *Fräulein* Glück! Ce înseamnă purtarea dumitale? Ne-am căsătorit? L-ai concediat pe Stirner cum mi-ai promis? N-ai nici un drept să mă controlezi!

— Nici nu pretind acest drept! Dar de promisiune, tot am să mă ţin. Mi-am dat cuvântul doar.

— De ce n-ai făcut-o până acum?

Fu rândul Elsei Glück să-şi piardă cumpătul. Într-adevăr, de ce?... Nici ea nu ştia. Din nou o lacună în mintea ei!... Din nou oribila senzaţie că şi-a pierdut memoria! Gândurile i se izbeau de o stavilă nevăzută, aşa cum se zbate o muscă de geam. Lăsă capul în jos şi nu răspunse nimic.

Privirile lui Sauer lunecau pe chipul şi pe trupul Elsei. Se întrebă mirat: „Cum de-am iubit-o? E atât de banală! Manechine din astea frumoase găseşti cu duiumul, la orice casă de mode! Gâtul e graţios, dar atât de lung!... Unde ţi-au fost ochii, băiete? Şi umerii ăştia înguşti... Şi cum o urâţeşte aluniţa de sub ochiul stâng!..."

— Nu răspunzi? Cred şi eu! Nici n-ai ce răspunde!

În sfârşit Elsa vorbi:

— Parcă tu n-ai zis că demisionezi? De ce n-ai făcut-o?

Pusese degetul pe rană. Şi Sauer se întreba mereu ce l-a făcut să rămână la bancă. Dragostea pentru Elsa? Aş! Cu o lună în urmă, spre propria-i surprindere, simţise că Elsa îi este indiferentă şi că s-a îndrăgostit lulea de Emma. Dar nu era asta singură schimbare petrecută în el. Uneori se simţea sfâşiat de porniri şi sentimente contradictorii, încerca un fel de dedublare a personalităţii. De aceea îşi căuta uitarea în vin şi în petreceri.

N-ar fi recunoscut însă în ruptul capului că nici el nu ştie de ce n-a plecat de la bancă. Aşa că tălmăci întrebarea cum îi venea la socoteală.

— Nu ştii cum să scapi mai repede de mine?! M-am lămurit!

Elsa îl privi cu reproş.

— Iar începi cu insinuările?

— A, nu! Fii pe pace! Ne-am torturat destul unul pe altul... e timpul să dăm cărţile pe faţă. Ei bine, nu plec pentru că o iubesc pe Emma Fit!... Da, o iubesc şi chiar astăzi îi voi cere mâna!

Explicaţia i se părea plauzibilă, deşi undeva în subconştient îşi dădea seama că ar fi putut foarte bine să plece împreună cu Emma.

Elsa abia suflă:

— Otto!

În inima lui Sauer încolţi un grăunte de milă, dar imediat îşi spuse:

„Minte! Se preface!" Şi-i trânti în faţă cu toată indignarea:

— Dar ce-ai fi vrut? Să faci din mine un soţ paravan? Iar Stirner să fie prietenul oficial al casei?! Mulţumesc de această cinste! Dar nu te necăji. Cu banii tăi ai să găseşti pretendenţi. Pe mine însă, iartă-mă! Emma Fit nu e deşteptăciunea întruchipată şi nu se joacă cu milioanele, dar are un suflet bun, curat, şi-mi va fi o soţie credincioasă!...

Elsa se încovoie ca sub lovituri de bici.

Sauer îşi luă servieta:

— Da, sunt sărac! Dar nimeni nu mă poate cumpăra cu un spor de 50%! Şi-acum, iartă-mă, sunt aşteptat!

Se înclină cu o curtoazie exagerată şi ieşi. Rezonanţa sălii goale amplifică zgomotul paşilor.

Elsa rămase într-un fel de înţepenire. Numai bătăile pendulei o readuseră în fire. Tresări.

— S-a făcut cinci?

Umbrele înserării de iarnă se adunau tot mai dese.

Ieşi din sală şi privi în jur. Întâmplător ochii îi lunecară asupra pianului, şi simţi o dorinţă irezistibilă să cânte. Ridică din mers capacul, se aşeză şi-şi trecu degetele pe claviatură.

Niciodată muzica nu-i făcuse atâta plăcere.

Deodată se opri speriată.

Drept în faţa ei se afla Stirner. Când a intrat?... Rezemat de pian, o privea ţintă. Era palid şi trist. Buzele lui subţiri aveau zvâcniri nervoase.

Elsa scoase un ţipăt uşor.

— Cântă, Elsa, o rugă el cu căldură.

Îi făcu pe voie. Stirner o ascultă cu atenţie, apoi vorbi rar şi încet:

— Cânţi atât de frumos! E „Cântecul lebedei", nu? De Saint-Saëns... Se spune că lebăda cânta o singură dată: înainte de moarte... Trăieşte însă mult, foarte mult, şi numai o rană mortală îi poate scurtă zilele... şi dumneata eşti rănită?... Dar de cine?... Gândeşte-te dacă merită să-ţi pierzi viaţa pentru el.

— Ce vrei să spui? întrebă Elsa, lăsându-şi mâinile pe genunchi. De cine vorbeşti?

— De el, de Sauer! De cine altcineva!... Doar nu-i un secret.

În Elsa se trezi mândria de femeie. Se ridică în picioare.

— Domnule Stirner, te poftesc să nu te amesteci în treburile mele personale!

— Numai că aceste treburi personale sunt şi ale mele, *Fräulein* Elsa. Ştii că te iubesc.

— Dar şi dumneata ştii că eu nu te iubesc!

— Asta-i toată nenorocirea!... A mea şi-a dumitale... Da, da, şi-a dumitale, deşi n-ai de unde s-o ştii... Ce frumos ar fi totul dacă m-ai iubi de bună voie!

— Nu înţeleg! Poţi iubi şi altfel? Îţi ies câteodată nişte vorbe din gură!...

Stirner ocoli întrebarea.

— Ascultă, Elsa, hai să vorbim serios. Ei drăcie, în sala asta raţionalizată n-ai unde să stai jos... Să trecem în grădină.

Se aşezară pe banca pe care stătuse Elsa adineaori.

— Pentru dumneata viaţa a fost o şcoală destul de aspră, aşa că o cunoşti bine, începu Stirner. Ştii cât de greu îşi poate câştiga existenţa o fată frumoasă şi săracă, dacă vrea să rămână cinstită. Acum eşti bogată. Dar află că şi bogăţia îşi are neajunsurile ei. Pentru bărbaţi, eşti de două ori mai ispititoare. Frumuseţea cade deseori pradă donjuanilor, iar bogăţia aventurierilor şi altor mizerabili. Aşa că de-acum înainte nu vei şti niciodată dacă eşti iubită pentru dumneata sau pentru banii pe care-i ai. Ce te aşteaptă? Cu Sauer s-a terminat. Eşti singură, încearcă să judeci la rece. De ce să nu mă iei pe mine de bărbat?... Da, da, ştiu! Nu mă iubeşti... Cele mai fericite căsătorii însă, după câte se spune, sunt clădite nu pe dragoste, ci pe raţiune. Poate că mai târziu ai să mă iubeşti. Se întâmplă deseori... Şi-apoi, trebuie să-ţi spun... Am întreprins ceva colosal... am nişte planuri ameţitoare... Iar felul în care te porţi cu mine mă paralizează, nu-mi permite să-mi iau avânt, să mă dăruiesc în întregime operei mele. Te implor... pentru ultima oară: hotărăşte-te!

Elsa clătină din cap.

— Nu, te rog! i-o luă înainte Stirner. Nu-mi da răspunsul acum. Gândeşte-te în linişte, cumpăneşte totul... Azi e joi. Duminică seara, la şase, aştept răspunsul!

Făcu o uşoară plecăciune şi se retrase.

Ceasul bătu de şase ori.

XI. CĂLĂTORIA DE NUNTA N-A AVUT LOC

Dimineaţa, când se trezi, Elsa îşi simţi capul ceva mai limpede. Nici urmă de apăsarea pe care o încerca de la o vreme încoace. Trebuia să decidă dacă primeşte să se mărite sau nu cu Stirner. Nu se întreba de ce e neapărat nevoie să ia o decizie. După micul dejun se aşează în colţişorul ei preferat, în faţa acvariului.

Totuşi nu avu linişte. Un servitor veni s-o anunţe că domnul Oskar Gottlieb o roagă insistent să-l primească.

„Oskar Gottlieb? De unde a mai apărut?" se miră. Elsa. I se perindară prin minte toate amănuntele procesului.

Coborî în holul de la primul etaj.

Aici îi veni în întâmpinare, cu adânci temenele, un bărbat vârstnic, în care nu-l recunoscu din prima clipă pe fratele defunctului bancher. Oskar Gottlieb slăbise şi nu mai purta favorite, ci o barbă mare, căruntă. Era tras la faţă, obrajii i se scofâlciseră şi avea pungi mari sub ochi. Dar schimbarea nu era

numai exterioară. Ţinuta lui, fiecare gest purta amprenta înfrângerii şi-a umilinţei îndurate, iar ochii, jucându-i în cap, trădau înfrigurare.

— Mii de scuze pentru deranj, spuse el sărutându-i mina. Dacă nu-mi ajungea cuţitul la os…

— Vă rog, îl pofti Elsa, arătându-i un fotoliu.

Se aşezară. Oskar Gottlieb tăcea cu un aer încurcat, răsucindu-şi pălăria în mâini. În sfârşit vorbi cu glas nesigur:

— Zău dacă ştiu cu ce să încep… Întâi şi întâi, daţi-mi voie să vă asigur că m-am resemnat… Nu mai am nici un fel de pretenţii… Dar pierderea neaşteptată a moştenirii m-a dat peste cap… Ştiţi, când mi-aţi spus că renunţaţi la moştenire… mi-am ipotecat moşioara, cu gândul că mâine-poimâine pun mâna pe bani şi scap de toate datoriile. Ce era să fac?… Tineretul se dă în vânt după petreceri… după toalete… într-un oraş mare sunt atâtea ispite! Am avut cheltuieli şi cu gospodăria… Cumpără una, drege alta… Scadenţa era aproape, dar ce-mi păsa mie! N-aveam de unde şti c-o să vă răzgândiţi peste noapte. Departe de mine gândul să vă învinuiesc pentru asta! … O spun numai ca să înţelegeţi mai bine cum stau lucrurile. În sfârşit, ce mai tura-vura! De azi într-o săptămână îmi vinde moşia cu tobă şi rămân la bătrâneţe pe drumuri, cu o liotă de copii…

— La cât se ridică datoria?

Oskar Gottlieb începu să se bâlbâie:

— E o sumă măricică… pentru buzunarul meu, fireşte… Două sute de mii…

Elsa se gândi.

— O clipă. Vă dau imediat răspunsul.

Gottlieb, care nu se aşteptase ca totul să se aranjeze atât de uşor, se risipi în mulţumiri umile şi călduroase.

Elsa intră în biroul secretarului particular, dar imediat îşi dădu seama că Stirner nu mai lucrează de mult acolo. Străbătu încăperea şi trecu în cabinetul defunctului bancher.

— Oskar Gottlieb e aici…

Stirner ridică mirat din sprâncene:

— Nu mai spune?! A înviat din morţi? Ei, mai bine mai târziu decât prea devreme… Şi ce pofteşte?

— Îmi cere nişte bani… I se vinde moşia la licitaţie.

— Cât?

— Zice că a ipotecat-o pentru două sute de mii…

Stirner se strâmbă.

— Minte! Paragina lui de pământ cu tot ce are acolo nu merită nici jumătate! îi dăm o sută de mii şi să nu-l mai prindem pe-aici!

— Ascultă, Stirner! Oricât, mă simt vinovată de toate necazurile lui. Şi-apoi… e atât de nenorocit…

Crede-mă, nu i-a fost uşor să vină la mine. Dă-i două sute de mii... Te rog.

Stirner râse amuzat.

— „Te rog"... Asta-i bună! Stăpâna băncii îl roagă pe preasupusul ei servitor!... *Fräulein* Glück, aici totul îţi aparţine şi orice dorinţă a dumitale e lege. Treaba mea este să fac să meargă bine căruţa şi să-ţi execut ordinele!

Completă repede un cec pentru două sute de mii, apoi încuie carnetul în sertar.

— Poftim!

— Mulţumesc.

— Iarăşi? Când ai să înveţi să te porţi ca o stăpână?

Fericită, Elsa îi dădu lui Gottlieb cecul.

— Două sute de mii.

Oskar Gottlieb luă cecul cu o mână tremurătoare şi începu din nou să mulţumească şi să se scuze.

— Nu-mi mai mulţumiţi atât, îl rugă Elsa jenată. Spuneţi-mi mai bine ce aţi păţit? Unde aţi dispărut după proces?

— Am fost... am fost bolnav. Da, bolnav. O boală tare ciudată. Când am ieşit din sală, m-a cuprins deodată frica şi o cumplită ruşine de oameni... Fotografiile noastre au apărut în toate ziarele... Ţineţi minte, nu? Ei bine, mi se părea că fiecare trecător, fiecare birjar, toţi puştii mă arată cu degetul şi spun: „Uite-l pe ăla de l-a dezmoştenit frate-său pentru mârşăvia ce i-a făcut-o"... Şi pentru că nimeni nu ştia despre ce este vorba, putea să-şi închipuie orice: că i-am falsificat semnătura pe poliţe, că am vrut să-l otrăvesc... Atunci am fugit... Răsuflă adânc şi continuă: Da, *Fräulein*, am fugit... Dar nu departe. În timp ce ai mei mă căutau prin toată lumea, eu stăteam ascuns chiar aici, în oraş, la un vechi prieten al meu, un holtei bătrân. Doar atât i-am spus: „O vorbă dacă sufli, îmi fac seama". Deşi nu era cazul să-l ameninţ. El, oricum, nu m-ar fi trădat.

— Iertaţi-mă, râse Elsa, dar de prietenul dumneavoastră nu vă era ruşine?

— Deloc! Dar nu v-am spus nostimada: nici nu-i ştiam adresa. Cu toate acestea m-am dus direct la el, fără să şovăi, ca împins de la spate... Şi unde mai pui că amicul meu m-a primit de parcă m-ar fi aşteptat şi doar nu ne văzuserăm de un car de vreme... Nici nu ne-am scris măcar de vreo zece ani încoace... Când mi-a deschis, a exclamat: „În sfârşit, ai venit!" Aşa că la el am stat, ros de teamă şi de ruşine. Seara mă simţeam ceva mai bine şi-mi ziceam că a doua zi o să ies de dimineaţă să iau aer. Dar în toiul nopţii mă apuca o groază de mi se ridică părul măciucă în cap. Să nu râdeţi de mine, dar cred că-mi făcea cineva farmece! Mă băgăm cu capul sub plapumă şi acolo încremeneam. Dimineaţa nici în sufragerie nu îndrăzneam să ies... îi ziceam prietenului că mă doare capul şi-l rugam să astupe bine ferestrele, să nu mă vadă cineva de afară.

— Ciudat, foarte ciudat...

— Citeam ziarele şi urmăream cercetările cu sufletul la gură. Din fericire apucaseră pe un drum greşit. Cât timp am stat ascuns la prietenul meu. O singură dată am râs: când am citit în ziar că m-ar fi găsit undeva în Argentina, într-un oraş... nu mai ştiu cum îi zice. Apoi s-au dumerit. Cel pe care l-au înhăţat era un fermier venit la târg cu nişte treburi. I-am văzut poza în ziare. E drept că semăna cu mine...

— Şi cât a durat starea asta?

— Exact până în ziua când ultimă instanţă mi-a respins definitiv apelul. Am simţit deodată că nu-mi pasă de nimic şi m-am întors acasă... Mi-am văzut de treabă... până am primit somaţia. Atunci mi-am spus că singurul om care mă poate salva...

O bătaie în uşă îl întrerupse. Sauer şi Emma Fit cerură voie şi intrară. Dându-şi seama că deranjează, bătrânul se grăbi să plece.

Elsa făcu ochi mari: Sauer purta frac, iar Emma o rochie albă, cu un bucheţel la piept. Amândoi radiau.

Sauer, cu Emma de braţ, se apropie:

— Dă-mi voie să ţi-o prezint pe... Emma Sauer. Felicită-ne, *Fräulein* Glück, ne-am căsătorit!

Elsa, albă ca varul, se ridică în picioare. Emma, după o clipă de şovăire, dădu s-o îmbrăţişeze. Biruindu-şi tulburarea, Elsa o sărută cu răceală şi-i întinse mâna lui Sauer. Prea fericită ca să observe ceva, Emma începu să ciripească:

— Să vezi, dragă... Mare năzdrăvan e Otto al nostru. Îşi învălui soţul într-o privire drăgăstoasă şi continuă: Aseară eram la teatru. Deodată îl aud: „Ne cununăm... chiar acum. Haide!"

— Şi te-ai hotărât pe loc? se miră Elsa.

Emma făcu o mutrişoară care voia să spună:

„Cine dă cu piciorul norocului?"

— Ştii, parcă ne împingea cineva de la spate. Nici n-am mai stat să vedem sfârşitul, deşi era o piesă tare interesantă... Stai, cum îi spune... îmi scapă titlul. Cu o contesă... Dar n-are nici o importanţă. Aşadar, nici nu mai aşteptăm sfârşitul şi fugă după pastor. L-a sculat din pat nebunul de Otto! Era un bătrânel caraghios, buimac de somn! Ne-a citit el acolo, bîr-bîr-bîr, bîr-bîr-bîr, şi gata!... Spune, Elsa, eşti supărată pe mine? încheie ea spăşită.

Candoarea ei copilărească aduse un zâmbet pe buzele Elsei. De astă dată ca urmare a unui sincer îndemn, o prinse în braţe şi o sărută.

— Cum să fiu supărată pe... o păpuşică? Sper că eşti fericită, nu?

— Mai mă-ntrebi? răspunse Emma, încruntându-se ca să dea mai multă greutate cuvintelor sale.

Dar când Elsa se uită la Sauer, zâmbetul îi îngheţă pe buze: acesta o pierdea din ochi pe tînăra-i soţie.

„Aşadar, n-a făcut-o din răzbunare. O iubeşte! Şi tocmai acum... Parcă-i un făcut. Ia stai! Cine a mai spus-o? Aha! Oskar Gottlieb... Zicea şi el că parcă i-

a făcut cineva farmece... Ce-or fi însemnând toate astea? Uf, iar mi se încurcă gândurile!..."

Glasul lui Stirner o făcu să se cutremure.

— Uite-i şi pe tinerii căsătoriţi! exclamă el, apărând. În uşa cabinetului.

„De unde ştie?" se miră Elsa.

Ca să nu fie de faţă când Stirner va felicita tânăra pereche, ieşi fără zgomot.

— Felicitările mele!

Sauer îi strânse mâna bărbăteşte, fără nici o urmă de resentiment.

— Am vrea să plecăm diseară în călătorie de nuntă, gunguri Emma. Aveţi ceva împotrivă?... Dumneata şi cu Elsa...

Stirner dădu să se încrunte, dar imediat se stăpâni şi-i zâmbi Emmei:

— Absolut nimic, păpuşico! Şi unde vreţi să mergeţi?

— La Nişa, ori poate în Norvegia... Otto vrea să mergem în Norvegia, dar mie mi-ar place mai mult la Nişa.

— Cum adică, au şi început divergenţele? Prea devreme! glumi Stirner. Ai dreptate, Emma. Ce să cauţi în Norvegia? Acolo îţi îngheaţă năsucul! Ai grijă de ea, Sauer! Aşadar, la Nişa!

— Mulţumesc, Stirner. Să ne grăbim atunci. Câte avem de pregătit... îşi prinse soţul de mână şi-l trase spre ieşire. Hai, Otto, mişcă-te odată! Doar câteva ceasuri mai avem...

Sauer închiriase nu de mult un mic şi cochet apartament într-o casă bătrânească, iar de dimineaţă îşi adusese şi Emma lucrurile aici.

Tinerii căsătoriţi năvăliră pe uşă cu o exuberantă voioşie şi tot flecărind se apucară să-şi facă bagajele.

— Aşadar, la Nişa!

— Dacă zici tu.

— Doamne, ce zor pe noi. Ca la foc! Uite, valiza asta-i bună. E mai încăpătoare. Trase de sub pat un geamantan cât toate zilele. Ce ai în el, bolovani?

— Nu, nişte cărţi. Lasă că le scot eu... Ascultă... Ce-ar fi să amânăm plecarea?... Dă-mi trusa...

— Cum să amânăm?! Ce-ţi veni?! Ba plecăm diseară!... Mă gândesc numai că nu am un costum de voiaj...

— Îţi cumperi pe drum. Deocamdată pune-ţi rochiţa gri. Îţi stă bine şi-i mai comodă...

Se aşezară jos, în faţa geamantanului uriaş, şi începură să-l golească de cărţi. Deodată încremeniră că săgetaţi de un gând neaşteptat, apoi se priviră miraţi:

— Ce ne-a venit să ne aşezăm pe parchet?! se miră Emma. Uite, mi-am murdărit rochia!... Şi de ce-ai scos valiza? Pleci undeva?

— Nu plec nicăieri... Poate ai vrut să-mi vezi cărţile.

— Eu?! Cărţile astea plicticoase?... Fii serios! Să ştii, iubitule, că ne-am zăpăcit de fericire!

Râse cristalin şi sări peste valiză drept în braţele lui Sauer.

Acesta însă se indispusese: întâmplarea cu geamantanul ajuns cine ştie cum în mijlocul camerei îl obseda.

— Hai, ce te-ai bosumflat? Te-am supărat cu ceva? Emma făcu un botic atât de nostim încât Sauer se mai înseninã.

— Păi cum să nu mă supăr? Nici nu te-ai mutat bine aici şi mi-ai şi întors casa pe dos!

— Eu! Ce nevoie avem de cărţile tale şi de... cufărul ăsta? bombăni Emma dând un picior geamantanului. O fi ieşit singur de sub pat. Marş la loc! Marş! Hai, ajută-mă, urâciosule!

Zvârli cărţile de-a valma înăuntru, împinseră valiza sub pat şi nici că mai pomeniră de călătoria de nuntă...

XII. LA ŞASE SEARA

— Nu uita, Elsa, că mâine e duminică! La şase seara aştept un răspuns. Iar acum, plec. Ceva foarte urgent. Mă întorc la noapte sau, poate, dimineaţa. Aşadar, pe mâine...

Elsa rămase singură în grădina de iarnă. Nu se gândea la răspunsul pe care trebuia să i-l dea lui Stirner. Altceva o frământă: neaşteptata căsătorie a lui Sauer a durut-o cumplit.

Niciodată nu s-a simţit atât de singură şi de părăsită.

Peştişorii se mişcau încet în acvariu, cu mlădieri şi întorsături zvâcnite ce făceau să le scapere solzii aurii.

Elsa pizmuia micuţele făpturi. Şi peştişorii erau captivi, ca şi ea, într-un palat de cleştar, dar erau mulţi, zglobii, şi nu-i frământau, ca pe ea, atâtea gânduri chinuitoare. Nici în zilele cele mai grele, când se zbătea pentru o bucată de pâine, nu s-a simţit atât de năpăstuită. La urma urmelor, ce i-a dat bogăţia?...

Procesul plin de enigme şi averea moştenită au izolat-o de fremătătoarea mulţime a oamenilor simpli care trăiesc cum le place, se plimbă pe străzi, se duc la cinematograf. Când ieşea în oraş, stârnea curiozitatea. Toţi erau cu ochii pe ea, de nu mai putea face o mişcare. Până la urmă s-a claustrat de bună voie în clădirea băncii. Nu exista gust sau capriciu pe care să nu şi-l poată permite şi totuşi nimic n-o bucura. Numai un perete transparent, de sticlă, o despărţea de lumea plină de culori scânteietoare, dar pentru ea acest perete era de netrecut.

— Vai, cât sunt de nefericită!... şopti copleşită de durere.

Azi, ca şi ieri, ca şi alaltăieri, stă aici, singură, ascultând bătăile pendulei care trezesc ecouri lugubre în odăile pustii. De jos se auzi mormăitul unui

motor: pleca Stirner.

Ah, da, Stirner!... Mâine trebuie să-i dea răspuns. Ştia, simţea că i s-a dat un ultimatum.

Dar ce o poate sili să răspundă?

Timpul trecea. Ciudat! îşi simţea mintea din ce în ce mai limpede. De când? De când a plecat Stirner. Parcă i se luau pe rând văluri de pe ochi. Boala lui Oskar Gottlieb: „parcă îi făcea cineva farmece", căsătoria subită a lui Sauer, la fel de stranie...

De când a murit Karl Gottlieb, în casa asta toţi se întreceau în fapte absurde, contradictorii, lipsite de cea mai elementară logică. Aici, desigur, se ascunde cheia misterului!... Un singur om a "rezistat acestui val de nebunie: Stirner!

Stirner!...

Ori poate chiar el a declanşat totul?! Atunci. În barcă, a pomenit ceva despre o armă puternică, o armă care i-ar îngădui să stăpânească lumea... A crezut că glumeşte... Să fie cu putinţă? E într-adevăr în stare să se joace cu oamenii ca mită cu şoriceii? Dar de unde această putere? În ce constă ea?... Să fie Stirner un fel de magician, un al doilea Cagliostro?...

O străbătură fiori de gheaţă şi începu să tremure.

Imaginea unui uliu rotind deasupra prăzii îi stăruia în minte. Pasărea hrăpăreaţă era Stirner, iar prada... ea! N-are unde să se ascundă, n-are unde să fugă, să se smulgă din ghearele lui ascuţite!

Se ridică în picioare, cu răsuflarea tăiată, dar imediat recăzu pe bancă.

O cuprinse groaza.

— Nu, nu, nu! Speriate de strigătele ei, păsărelele ţâşniră stol din rămuriş.

Din sală pustie de alături, spre care uşa rămăsese deschisă, ecoul repezi înapoi ca un hohot: „Nu, nu, nu!" Spre mirarea Elsei, acest ecou neaşteptat o învioră, îi dădu curaj. Era ca şi cum un prieten nevăzut i-ar fi spus „Fireşte că nu!” Nu trebuie să se predea fără luptă, nu trebuie să se lase înfrântă, jucărie în mâinile lui, nu trebuie să se dăruiască unui om pentru care nu simte nici un pic de dragoste.

Trecu în sală.

„Ce să fac, ce să fac?" se zbuciumă ea, rătăcind printre tablouri. Privirea îi căzu din întâmplare pe unul din ele: un beduin călare pe un cal arab gonea ca vântul prin deşert, ca să scape de urmăritori. Burnusul alb îi flutura ca o aripă.

„Chiar dacă beduinul va pieri, şi-a apărat viaţa până la ultima suflare... Să fug! Să fug cu orice preţ!"

Se apropie de pian. Revăzu ca aievea scena de acum câteva zile. Stirner, cu faţa palidă, prelungă, cu veşnicul rictus batjocoritor, stătea aici şi o asculta cum cântă. Niciodată nu i s-a părut atât de respingător.

Să fugă imediat! Dar cum? Unde? Nu are nici un ban!

— Sunt miliardară! şopti ea cu amărăciune. O miliardară săracă!... Abia ieri i-a dăruit lui Gottlieb două sute de mii. Pentru ea însă n-a cerut niciodată nimic. Ceva o oprea. Ce anume? Poate mândria?

De fapt, nici n-a avut nevoie. Nu ieşea aproape niciodată, iar când făcea cumpărături, totul i se aducea acasă şi Stirner achita notele.

Dar stai! îşi aduse aminte că trebuie să-i mai fi rămas ceva bani din ultimul salariu. Fugi în camera ei şi îşi scotoci febril poşeta.

Banii erau acolo! Nu mulţi, dar de ajuns ca să poată lua trenul. Bine, dar pe urmă? Oriunde, orice bancă i-ar deschide credit nelimitat. În felul acesta însă Stirner ar afla unde se găseşte.

Căzu pe gânduri.

Fie ce-o fi! Decât viaţa care o aşteaptă aici, mai bine muritoare de foame!...

În câteva clipe se îmbrăcă şi coborî la primul etaj. Un dog bălţat sta tolănit pe covor, chiar în faţa uşii. Văzând-o, câinele dădu prietenos din coadă. Elsa îl mângâie şi încercă să-l dea la o parte, dar câinele nu se clinti din loc. Iar când încercă să-l ocolească şi să deschidă uşa, dogul îi puse labele pe umeri şi, mârâind ameninţător, începu s-o împingă înapoi.

Speriată, bătu în retragere.

— Ce-i cu tine, Bucefal? întrebă ea blând.

Câinele începu iar să dea din coadă, dar la o nouă încercare a Elsei îşi arătă colţii înspăimântători. Da, Stirner avea paznici de nădejde!... Să ceară ajutor? Ar însemna să se trădeze. Îi veni o idee. Intră în cabinetul lui Gottlieb (uşa era deschisă), se aşeză în fotoliul de pe platforma liftului, apăsă pe buton şi coborî la parter, în birourile băncii.

„Am fost mai vicleană ca tine, Stirner!"

Deşi surprinşi, gardienii, o lăsară să treacă fără o vorbă, arătându-i tot respectul cuvenit. Uf! I-a fost teamă că paznicii au consemn să nu lase pe nimeni să iasă.

Când păşi pragul clădirii pe care ajunsese s-o urască, inima îi bătea cu putere. Respiră cu nesaţ aerul îmbălsămat al primăverii şi se pierdu în mulţime. În sfârşit liberă! Dădu colţul, strigă un taxi şi porunci şoferului s-o ducă la cea mai apropiată gară. Să plece mai repede, cât mai departe!

La gară, hamalul o întrebă ce bilet să-i ia.

— Vezi şi dumneata... până unde ajung banii...

Abia când îi observă mirarea, Elsa înţelese că a comis o imprudenţă: dacă se vor face cercetări, omul îşi va aduce aminte de această călătoare. Dar ce mai putea face? În înfrigurarea ei, nu era în stare să-şi măsoare vorbele.

Se linişti abia când trenul se puse în mişcare. Până în ultima clipă s-a temut că-l va vedea pe Stirner apărând pe peron, deşi ştia că e plecat din oraş.

Când suburbiile Berlinului rămaseră în urmă şi văzu câmpia aşternându-se până-n zare, îi dădură lacrimile de bucurie. Lumina asfinţitului poleia în aur

clădirile risipite ale fermelor. Turmele se mişcau alene pe verdele de smarald al ierbii tinere.

Totul o incinta. Se uita mereu pe fereastră şi fredona: „Ca o rândunică pretutindeni zbor".

Nu se gândea la nimic. Gustă din plin bucuria libertăţii recâştigate. Dar când umbrele serii perdeluiră priveliştea, iarăşi o năpădiră îndoielile.

— Eh, mai rău în orice caz nu poate fi!

Se dezbrăcă repede şi, obosită de zbuciumul acelei zile, adormi imediat.

Cât a dormit? Nu-şi putea da seama.

Se trezi brusc şi se uită mirată în jur. E într-un vagon! Cum a ajuns aici? Simţea crescând în ea o nelinişte, şi încă un sentiment pe care deocamdată nu reuşea să-l definească. Sentimentul acesta, limpezindu-se treptat, ajunse până la urmă s-o domine.

„De ce am plecat?... Trebuie să mă întorc! Stirner! Iubitul meu! Mă aşteaptă!..." Îi revăzu chipul trist din seara când o ascultase cântând. Chipul acesta îi era acum nespus de drag.

Se îmbrăcă repede şi ieşi pe culoar. Era foarte devreme. Pasagerii buimaci de somn se îndreptau spre toaletă cu prosoapele pe umăr.

— Domnule conductor, când opreşte trenul?

— La prima staţie... Conductorul, un bărbat corpolent, cu mişcări exasperant de încete, îşi scoase tacticos ceasul mare de argint, deschise fără grabă capacul şi, după o îndelungă chibzuială, răspunse:

— Peste douăsprezece minute, *Fräulein*.

Elsa bătea din picior nerăbdătoare.

— Vai ce mult!... Şi am vreun tren înapoi spre Berlin?

— Cum sosim noi, pleacă acceleratul. Dacă îl apucaţi...

Elsa îşi muşca buzele.

Când trenul ajunse în gară, sări din vagon înainte de a opri şi reuşi să prindă acceleratul.

Găsind-o fără bilet, controlorul îi dresă proces-verbal, dar Elsa aproape că nu-şi dădea seama ce se întâmpla. Răspundea totuşi automat la toate întrebările.

Când îşi rosti numele, omul o privi cu respect şi curiozitate.

Elsa nu-şi găsea locul. Ieşea mereu pe culoar, trecea de la o fereastră la alta. I se părea că acceleratul se târăşte ca un melc şi îi venea să plângă de ciudă.

Aerul ei bizar şi mişcările dezordonate atrăgeau atenţia celor care treceau pe coridor.

— Mai avem mult? întreba ea din clipă în clipă şi, plictisiţi, pasagerii începură să se ferească de ea. Atunci intră într-un compartiment gol, se trânti cu faţa în jos pe bancă şi murmură ca în delir:

— Ludwig! Ludwig! Ludwig! Ce dor mi-e de tine!

În sfârşit ajunse în Berlin.

Elsa îşi croi drum prin mulţime, străbătu în fugă peronul şi sări în primul taxi.

— Banca „Elsa Glück"! Cât se poate de repede!

Stirner o aştepta în picioare, în mijlocul cabinetului.

Elsa năvăli pe uşă cu părul în dezordine şi, plângând în hohote, i se aruncă în braţe.

— Ludwig, dragul meu, în sfârşit!

Pe faţa lui Stirner, fericirea lupta cu tristeţea.

— Eşti a mea! şopti el, sărutându-i ochii închişi.

Ceasul bătu de şase ori.

PARTEA A DOUA

I. DEZASTRU LA BURSĂ

Lumea financiară intrase în panică.

Bursa părea că-şi duce activitatea pe un vulcan. Peste două mii de falimente în mai!... Cinci mii în iunie!... Cât timp a fost vorba de întreprinderi mai mici, ziarele financiare încercau să atenueze impresia de catastrofă iminentă şi să liniştească opinia publică. „Criza – pretindeau ele – nu va face decât să epureze viaţa economică a ţării de firmele neserioase şi efemere răsărite pe terenul speculei." În iunie însă criza înghiţi şi câteva societăţi mari, cu tradiţie. A fost o lovitură cumplită pentru industrie şi pentru mulţimea micilor acţionari. Presa nu mai încerca să-şi ascundă îngrijorarea: cataclismul se anunţa redutabil, cu atât mai mult cu cât – de astă dată – apariţia crizei nu putea fi explicată prin obişnuitele fluctuaţii ale „conjuncturii economice". Părea că un flagel s-a abătut asupra întreprinderilor financiare, făcând ravagii cumplite. În primele zile ale lui iulie doar trei bănci mari mai rămăseseră în toată ţara: „Münsterberg", „Schumacher" şi „Elsa Glück". Primele două pierduseră circa treizeci la sută din capital. Banca „Elsa Glück", dimpotrivă, în loc să piardă, aproape că îşi triplase capitalul. Ultima luptă, pe viaţă şi pe moarte, urma să se dea între aceşti trei coloşi ai finanţei. Capitalul băncii „Elsa Glück" întrecea şi capitalul băncii „Münsterberg" şi pe cel al băncii „Schumacher". Dacă însă cele două bănci s-ar fi unit, ar fi realizat un capital precumpănitor, cu toate pierderile suferite între timp.

Mai era posibilă, pentru fiecare din ele, şi o altă combinaţie: să ajungă la o înţelegere avantajoasă cu banca „Elsa Glück" sau chiar la o fuziune, cu păstrarea unor anumite drepturi. Şi Münsterberg, şi vulpoiul de Schumacher – fiecare pe cont propriu şi ferindu-se de celălalt – trimiseră oameni de încredere la Stirner, ca să „sondeze terenul". Dar cum să te înţelegi cu „geniul rău"? (Aşa i se spunea în cercurile financiare lui Stirner!) Necruţător cu rivalii, îl concedie

şi pe primul, şi pe al doilea, cu aceeaşi ironie batjocoritoare. Nemaipomenitul său noroc în afaceri, precizia cu care prevedea cursul bursei şi inexplicabilă influenţă pe care o avea asupra celor din jur făceau din el un adversar de temut.

Financiarii şi curtierii povesteau în şoaptă, de parcă s-ar fi temut să nu-i audă un duşman nevăzut, despre diferiţi bancheri care, la puţină vreme după ce dădeau ochi cu Stirner, îşi pierdeau parcă minţile şi, asemenea unor novici fără experienţă, se lansau în tranzacţii absurde, care îi duceau în câteva zile la ruină. Iar capitalurile lor se mutau invariabil în safeurile subterane ale băncii „Elsa Glück". Ce au discutat cu Stirner la ultimă întrevedere, înainte de prăbuşire, nimeni n-ar fi putut spune. Chiar şi cei care încă nu şi-au pus capăt zilelor, căzuţi într-o adâncă stare depresivă, nu erau în stare să dea un răspuns coerent. Tocmai de aceea Münsterberg şi Schumacher evitau o întrevedere personală şi acţionau printr-o reţea întreagă de intermediari.

Cum tratativele nu duseră la nici un rezultat, Schumacher şi Münsterberg înţeleseră că numai contopirea acestor bănci – rivale de mai bine de cincizeci de ani – le va permite dacă nu să învingă, cel puţin să continue lupta.

De fapt lupta comună împotriva băncii Glück părea să aibă mulţi sorţi de izbândă, în mâinile lor fiind concentrat grosul acţiunilor celor mai mari firme comerciale şi industriale ale ţării: minele de cărbuni, fabricile de coloranţi, uzinele de automobile, de aparate de radio şi electrice, căile ferate urbane şi numeroase şantiere navale... Unde mai pui milioanele de mici acţionari – fermieri, funcţionari, bucătari ai navelor, ba chiar şi lift-boy. Soarta modestelor lor economii atârna de destinul băncilor „Münsterberg" şi „Schumacher". Aşadar, cei doi bancheri aveau de partea lor şi „cercurile largi ale opiniei publice".

În dimineaţa zilei de 15 iulie Sauer, cel mai devotat şi cel mai zelos ajutor al lui Stirner, intră în cabinet să dea raportul.

Stirner îi întinse mâna şi Sauer, strălucind de fericire, i-o strânse cu putere.

— Servus, Sauer! Ce-ţi face păpuşica?

— Mulţumesc. M-am alarmat degeaba. Ieri a fost medicul s-o vadă.

— Şi?

Sauer roşi:

— Vom avea un copil...

— Ei, nu mai spune! Felicitările mele! Şi cele mai bune urări Emmei. Ceva noutăţi la bursă?

— Da, şi încă senzaţionale. Münsterberg şi Schumacher pactizează împotriva noastră! Vor să fuzioneze într-o societate anonimă şi se aude că guvernul îi va sprijini.

— Ştiam.

Observând mirarea lui Sauer, Stirner zâmbi din colţul gurii:

— Păi ce altceva le rămâne de făcut?... Când vor să înfrunte un duşman mai puternic, fiarele se adună în haite. Cât despre cei din guvern... sunt bucuroşi să aibă un tampon între banca de stat şi mine. Dacă sare în aer grăsanul de Münsterberg şi tirul de Schumacher după el, în tot statul rămân numai două forţe financiare: eu, adică banca soţiei mele, şi banca de stat... Şi-n cazul ăsta, nu se ştie cine va fi mai tare.

Deşi obişnuit cu succesele ameţitoare ale prietenului său, Sauer rămase stupefiat:

— Nu mergi prea departe, Stirner?

— Ascultă, prietene. Lumea în care trăim se află – ca să spun aşa – într-un echilibru instabil. Ori urci, ori te prăbuşeşti. Cercul, când nu se mai învârteşte, cade... Şi cum reacţionează bursă la proiectata fuzionare?

— Într-o singură zi, acţiunile lui Münsterberg şi Schumacher au urcat cu cincizeci de puncte.

— Dă ordin tuturor agenţilor noştri să le cumpere!

— Cum?! Mizezi pe Münsterberg şi pe Schumacher?!

— Mizez pe Glück! Cum de nu-mi înţelegi jocul?... Fă-le să urce mereu! Cu cât vor fi mai bine cotate, cu atât mai bine pentru noi. M-am plictisit de vânat mărunt! Vreau să dau lovitura cea mare!

Semnă hârtiile, dar când Sauer dădu să iasă, îl strigă:

— Îmi trebuie adresa ministrului comerţului şi-a ministrului finanţelor! De acasă...

— Sunt în îndreptar!

— Ai dreptate... Ce zici, Sauer, n-am putea găsi un pretext să-i aducem aici?

— N-aş crede.

— Nu vin, zici? Să-l refuze ei pe Ludwig Stirner? Dar lasă. Mai avem timp. Ne descurcăm noi şi fără această vizită... Adu-mi, te rog, planul oraşului.

Sauer se execută.

— Mulţumesc. Nu mai am nevoie de dumneata.

Stirner luă o busolă, orientă planul, notă cu puncte locuinţele celor doi miniştri, trase linii drepte de la aceste puncte la un al treilea punct ce marca banca „Elsa Glück" şi măsură unghiul făcut de fiecare linie cu direcţia nord-sud a hărţii orientate.

— Gata! Şi-acum, domnilor miniştri, dacă muntele nu vine la Mahomed...

Apoi se închise în camera lui.

Peste vreo zece minute Elsa intră şi se aşează în fotoliul adânc din faţa biroului. Imediat se auzi o cheie răsucindu-se în broască şi apăru Stirner. Elsa îi alergă în întâmpinare cu braţele întinse, iar Stirner, luându-i mâinile, i le sărută cu duioşie.

— M-ai chemat, Ludwig?

O luă de braţ şi ieşiră:

— Da, scumpa mea. Am terminat ce am avut de făcut în dimineaţa aceasta, aşa că-mi pot îngădui un ceas de odihnă. Vrei să luăm masa în grădina de iarnă?

Elsa se lumină la faţă:

— Ne vedem atât de rar.

— Ce să fac, scumpa mea… Bătălia e în toi!… Ştii că averea ta s-a triplat? Iar peste câteva zile vei fi stăpână pe capitalurile tuturor băncilor particulare din ţară.

Se aşezară la masă. Stirner turnă vin în pahare.

— Vei fi regina bursei! Sorbi o înghiţitură. De altfel, nu va mai exista nici un fel de bursă. Bursa va fi aici. Dacă nu erai măritată, citi prinţi de sânge ţi-ar fi oferit bucuroşi mina şi inimă! Dar şi eu, nu poţi să spui că-s de lepădat. Datorită mie…

— Vai, dar n-am spus-o niciodată!

— N-ai spus?… Cu atât mai bine.

Ciocniră.

— Ştii, Ludwig, aş fi mai fericită dacă în loc să-mi fi triplat averea, ai sta de trei ori mai mult cu mine. Mi-e atât de urât singură… Nu trăiesc decât pentru clipele când ne vedem…

— Mai ai puţină răbdare, draga mea. După ce-i voi doborî pe ultimii noştri adversari, ţi-i voi zvârli la picioare ca pe o pradă de război…

Sauer intră şi se înclină respectuos în faţa Elsei. Ea îi răspunse cu un mic semn din cap.

— Iertaţi-mă că vă deranjez. Apoi către Stirner: În hol e un individ care vrea să-ţi vorbească personal. Spune că-i ceva foarte urgent. Am impresia că e un agent al lui Schumacher.

Stirner ieşi.

— Cum se simte Emma? întrebă Elsa.

— Mulţumesc… Mai bine.

— Vezi că am avut dreptate? Te-ai speriat degeaba. Emma mamă!… Nici nu-mi vine să cred… Zău că i-ar sta bine să se joace cu păpuşile… Am să trec azi s-o văd.

— O să se bucure.

Stirner se întoarse:

— Ai ghicit, Sauer! În ultima clipă, vulpoiul de Schumacher e gata să-şi trădeze aliatul dacă primesc să-mi fie asociat… A încercat să mă intimideze, mi-a promis marea cu sarea… Într-un cuvânt, a aruncat în luptă întreg arsenalul său de speculant bătrân.

— Şi?

— L-am trimis la plimbare. I-am spus: transmite-i domnului Schumacher că n-am nevoie nici de asociat, nici de dădacă. Scurt pe doi! Stai, Sauer. Serveşte…

Şi se aşezară la şuetă, ca doi buni prieteni pe care îi leagă şi o stimă reciprocă. Recentele furtuni n-au lăsat nici o urmă în inimile lor.

II. CEL MAI PUTERNIC ÎNVINGE

În ziua când guvernul urma să aprobe constituirea noii societăţi, rezultată prin fuzionarea băncilor „Münsterberg" şi „Schumacher", Stirner îl chemă pe Sauer la o oră foarte matinală şi-i dădu următoarea dispoziţie:

— Vinde toate acţiunile „Münsterberg" şi „Schumacher"! Una să nu rămână!

— Bine, dar într-o singură noapte ele au urcat cu 26 de puncte! Am fost informat din sursă sigură că guvernul va da aprobarea cerută. Cred că…

— Crezi ce vrei, dar execută întocmai instrucţiunile. Du-te imediat la bursă şi ţine-mă la curent prin telefon!

Sauer dădu din umeri şi plecă. Peste o oră îl sună pe Stirner.

— Acţiunile se vând ca pâinea caldă! Cursul urcă mereu.

— Perfect! Când se întruneşte guvernul?

— La două fix!

— Le poţi vinde pe toate până la ora aceea?

— Într-o oră, una nu-mi mai rămâne!

— Bine! Peste o oră mă chemi iar!

Dar Sauer telefonă peste o jumătate de ceas.

— Am vândut toate acţiunile! La bursă se petrece ceva nemaipomenit. Mulţimea a înţesat toată piaţa. Circulaţia e blocată. Tramvaiele abia îşi fac loc, iar maşinile…

— Nu mă interesează! Acţiunile noastre cum stau?

— Îmi pare rău, dar… au început să scadă…

— Minunat! Lasă-le să mai scadă, apoi cumpără!

Elsa apăru în uşă:

— Ludwig, eşti tare ocupat?

— …cumpără tot ce se oferă! continuă Stirner în receptor. Şi sună-mă cât mai des! Apoi, către Elsa: Da, draga mea. Mănâncă singură. Rămân lângă telefon toată ziua şi probabil, toată noaptea!

Elsa nu-şi putu stăpâni un gest de ciudă. Stirner puse receptorul în furcă şi veni lângă ea.

— Puţină răbdare, dragostea mea. Astăzi dăm bătălia decisivă. Trebuie s-o câştig. Mâine vei fi o regină neîncoronată şi în mâinile tale vor fi bogăţii…

— Ludwig, murmură Elsa cu reproş.

— Fie! Nu-ţi mai vorbesc despre asta. Ce face Emma? Ai fost la ea?

— Doctorul spune că are ceva la rinichi… Cine şi-ar fi închipuit!… Şi că o naştere i-ar putea fi fatală.

— Mda… făcu Stirner cu gândul în altă parte.

— Dar ea spune că mai bine moare decât să renunţe la copil.

— Foarte bine, foarte bine…

Din nou zbârnâi telefonul. Stirner tresări şi o sărută absent pe frunte:

— Fii cuminte şi caută de te distrează. Când se va termina totul, plecăm pe Riviera!… Alo! Da…

Elsa suspină şi ieşi.

— La douăsprezece? Adică peste o oră?… N-au decât! Cum afli ce a hotărât guvernul, îmi comunici!

Trânti receptorul şi începu să măsoare cabinetul în lung şi în lat.

— Guvernul se întruneşte la douăsprezece, nu la două cum fusese vorba. Prin urmare experienţa a reuşit! Acum sunt mai sigur că oricând de victorie. Şi dacă am învins acum, voi învinge întotdeauna!… Eşti atotputernic, Stirner!

Încremeni în mijlocul camerei cu capul pe spate, cu ochii întredeschişi şi un zâmbet de deplină satisfacţie pe buze:

Dar nu, nu e momentul să mă las îmbătat de putere! Lupta se mai dă încă. Trebuie să-mi concentrez toate forţele pentru ultima lovitură!

Se încuie iarăşi în camera lui, iar când ieşi de acolo, peste o oră, avea faţa răvăşită, şi câteva şuviţe de păr îi căzeau pe fruntea năduşită. Se pieptănă şi se lăsă istovit într-un fotoliu. Pleoapele grele aproape că-i ascundeau privirea.

Telefonul! Sări ca împins de un resort şi smulse receptorul din furcă.

— Alo!? Da, eu! Spune Sauer!

Dar nu era Sauer, ci Spielmann, un agent al lui Stirner.

— O veste formidabilă! Chiar acum s-a terminat şedinţa guvernului. Cererea a fost respinsă! Schumacher i-a trântit-o ministrului în faţă: „Trădătorule!" Aşa a strigat. Pe Münsterberg, ce să spun, l-a lovit damblaua şi l-au dus acasă mai mult mort decât viu!

Stirner nu mai ascultă restul. Puse receptorul la loc cu mână tremurătoare şi răcni atât de tare „Victorie!", încât Falk, care moţăia încovrigat lingă fotoliu, sări ca ars şi-şi privi stăpânul cu mirare.

— Victorie, Falk!

Aruncă batista într-un colţ al camerei şi porunci:

— Aport!

Din câteva salturi, câinele i-o aduse la picioare.

— De-acum înainte aşa o să facă toţi! Ha-ha-ha! râse el sarcastic. Luă câinele de labele dinainte şi, ridicându-l, îl sărută pe cap. Dar pe ceilalţi n-am să-i pup, Falk, pentru că sunt mai proşti ca tine… şi mă urăsc! Da, mă urăsc! Dar nu-i nimic. Cu atât mai plăcut îmi va fi să-i pun să facă sluj!

Din nou sună telefonul.

— Sauer? Da, ştiu! Mi-a telefonat Spielmann adineaori. Care e reacţia bursei?

— Explozia unei bombe n-ar fi avut un efect mai mare! Parcă-i balamuc!

— Acţiunile Münsterberg?

— Scad vertiginos! Eşti un geniu, Stirner!

— Lasă complimentele! Fii atent la ce-ţi spun: când acţiunile faliţilor ăstora o să se vândă la preţul hârtiei de ambalaj, începe şi cumpără... N-ai grijă, le facem noi să-şi recapete valoarea! Dă dispoziţii, Sauer, şi poţi să pleci la masă. Ţi-ai îndeplinit misiunea. Eşti liber!

— Mersi de-aşa libertate! Pe unde să ies? Parcă aş fi în mijlocul unei turme turbate. Nici brancardierii de la salvare nu pot răzbate până aici să-i care pe toţi leşinaţii şi striviţii de mulţime!

— Ei, dacă tot eşti sechestrat acolo, povesteşte-mi ce se întâmpla.

Şi Sauer povesti: după o consultare de zece minute, curtierii au constatat că devalorizarea hârtiilor „Münsterberg", „Schumacher" şi-ale celorlalte câteva mici bănci satelite acestora nu poate fi oprită. Aşadar, faliment! În fiecare clipă se prăbuşeau averi şi hârtiile treceau din mâna în mina.

După miezul nopţii tensiunea atinse apogeul. Nu numai piaţa din faţa bursei, dar şi pieţele învecinate erau înţesate de automobilele marilor acţionari. Vegheau în limuzinele lor, palizi, cu privirile rătăcite. Fiecare buletin anunţa o nouă scădere a cursurilor. Dar chiar în clipa când erau comunicate prin telefon şi telegraf, aceste cifre nu mai corespundeau realităţii. Părea că o calamitate cumplită ar fi pustiit oraşul şi toţi sinistraţii s-au refugiat în parcul din apropierea bursei. Aici, un loc pe-o bancă ori pe bordura de piatră a parcului costă mai scump decât o cameră în cel mai luxos hotel. Spre ziuă, doi agenţi de schimb şi un bancher îşi pierdură minţile.

— Moarte lui Stirner! ţipa unul din ei...

Erau atât de furioşi, încât trebuiră să-i pună în cămăşi de forţă şi să-i ducă la ospiciu.

O dată cu primele raze ale soarelui, zbuciumul se potoli, cum se sting ultimele pâlpâiri ale unui incendiu. Milionarii de ieri ieşeau împleticindu-se din clădirea bursei, îmbătrâniţi cu zece ani, albiţi şi încovoiaţi.

Mulţimea se mai rărise. În sfârşit, izbuti şi Sauer să iasă. Se opri în mijlocul pieţei, clătinându-se de oboseală, şi trase cu nesaţ aerul proaspăt în piept.

„Aceeaşi panică domneşte în toată ţara... gândi el. În noaptea aceasta sute de mii de oameni au fost ruinaţi, milioane de mici acţionari şi-au pierdut economiile. Nebunul acela îl acuză pe Stirner... Dar ce vină are Stirner? Cel mai puternic învinge!... Teribil e Stirner ăsta! Are un cap!"

Zâmbi şi căscă cu poftă.

Iar Stirner, după ce primi ultimul raport, se ridică de la birou şi se întinse cu voluptate. Îl cuprinsese oboseala plăcută a omului care a muncit din greu, dar cu spor. A învins! Şi victoria lui însemna mai mult decât îngenuncherea câtorva bancheri şi miniştri. Nu mai încăpea îndoială că poate oricând învinge rezistenţa omului! Iată dovada. La început familia Gottlieb, apoi Emma, Sauer,

Elsa... Şi-acum, ăştia!

— Nimeni nu-mi mai poate ţine piept! Curând voi fi stăpânul lumii! rosti orgolios.

Nu-i era somn.

Urcă şi bătu la uşa Elsei.

Era îmbrăcată. Nici ea nu se culcase. Deschise îndată şi strălucind de fericire întinse braţele spre el.

— În sfârşit, ţi-ai adus aminte că exist şi eu pe lume!

III. VILA ALBĂ

Banca „Elsa Glück" (pe firmă continua să figureze numele de fată al Elsei) era suveranul absolut al lumii financiare.

Elsa nu se simţea deloc mai puternică. Ca şi mai înainte, rătăcea singură prin casa pustie, şi numai puţinele clipe petrecute cu Stirner dădeau un rost vieţii ei nefericite. Stirner era şi acum foarte ocupat, iar când vroia s-o vadă, Elsa – cuprinsă de dulci fiori – se grăbea să coboare. Se întâmpla ca zile în şir să se întâlnească numai la micul dejun. Îi spunea distrat câteva cuvinte şi se făcea nevăzut. Alteori pleca din oraş pentru mai multe zile. Atunci ea cădea într-un fel de apatie şi se surprindea că nici nu-i este dor de el. Când se întorcea, îl primea destul de rece. Stirner se întuneca la faţă, se încuia în camera lui în care nici ea n-avea acces, şi după câteva minute Elsa se trezea palpitând de dragoste.

Stirner nu-şi căpăta imediat bună dispoziţie. Tăcea, muncit de un gând tainic... Dar duioşia şi drăgălăşeniile Elsei reuşeau până la urmă să topească gheaţa, deşteptând în Stirner soţul atent şi iubitor. Elsa preţuia nespus aceste clipe atât de rare...

Călătoria făgăduită se amână mereu.

Acum ambiţiile lui Stirner ţinteau şi mai departe: să pună mâna pe întreaga industrie a ţării, speculând împrumuturile contractate de mai toate întreprinderile la banca „Elsa Glück".

Industriaşii se apărau cu disperare, dar Stirner acapara metodic fabrici şi uzine.

Abia după victoria definitivă îi spuse lui Sauer, fiind şi Elsa de faţă:

— În sfârşit, mă pot odihni şi eu! Plecăm, ce-i drept cu oarecare întârziere, în călătoria de nuntă. Dumneata, Sauer, o să te descurci şi fără mine. În linii mari, lupta s-a terminat. Au rămas doar câteva formalităţi de îndeplinit. Vei protesta poliţele „ultimilor mohicani", vei scoate întreprinderile lor la licitaţie, şi tot tu le vei cumpăra, pentru că în afară de noi nu dispune nimeni de capitalul necesar. Mâine dimineaţă plecăm cu avionul... Ce-ţi mai face soţioara?

Sauer clătină din cap foarte abătut:

— Nici n-ai mai recunoaşte-o. E foarte schimbată…

— Păi e firesc, încercă să-l liniştească Stirner. Sarcina…

— Nu despre asta e vorba, se fâstâci Sauer. I s-au umflat rău picioarele şi faţa. N-a vrut să asculte de medici şi acum naşterea este inevitabilă… Mă tem pentru păpuşica mea…

— Lasă, nu fi neliniştit. În curând va trebui să ai grijă de două păpuşi. Capul sus, Sauer! Îi vei avea la dispoziţie pe cei mai iluştri profesori. Aşadar, ne-am înţeles? Mă ţii la curent cu tot ce se întâmpla. Complimente soţiei.

În ajunul plecării, Stirner a vegheat toată noaptea în camera lui. Elsa căzuse într-o stare vecină cu somnul. Prin toropeala care o cuprinsese se simţea străbătută de un fel de fluide nervoase sau de curenţi electrici. Inima i se topea de dragoste pentru Ludwig. De câteva ori întinse mâinile în neştire şi şopti:

— Ludwig! Iubitul meu!

În zori, avionul particular al băncii „Elsa Glück" decolă cu destinaţia Menton, unde, cu puţin înainte de moarte, Karl Gottlieb cumpărase o vilă superbă.

După viaţa de captivă dusă în ultimul timp, călătoria i se părea Elsei un vis.

Lupta între dorinţa de a-l privi pe Ludwig şi aceea de a admira priveliştea neobişnuită ce se desfăşura sub aripile avionului. Îmbătată de atâta fericire, fredona: „Ca o rândunică, pretutindeni zbor"…

— Am să schimb textul, spuse ea râzând. În loc de „pretutindeni zbor" să pun: „după tine mor"! Vai ce nostim! De aici se văd numai acoperişurile de ţiglă. Şi ce mici par casele, ca nişte cuburi risipite pe un covor verde. Iar punctele acelea… Aha, e o turmă! Ce sunt crestele înzăpezite din zare?

— Alpii.

— Am şi ajuns?! Vom zbura deci mai sus decât vulturii! N-am fost niciodată atât de fericită.

Aterizară cu bine pe micul aeroport de lângă Nişă şi peste o oră intrau în vila lor, situată pe ţărmul mării, în împrejurimile Vengtimigliei, aproape de frontiera dintre Franţa şi Italia. Era o vilă superbă, numai din marmoră albă şi scăldată în verdeaţă. Ramurile portocalilor atârnau, pline de roade aurii. În faţa vilei te îmbia o mică pajişte umbrită de palmieri şi împurpurată de garoafe.

Singurul neajuns: vecinătatea liniei ferate. Trenurile treceau la intervale scurte, cu zgomot asurzitor. Dar nici asta n-o supăra pe Elsa: noaptea dormea ca legănată, iar ziua făceau excursii în munţi, se plimbau cu iahtul său cu hidroavionul până la Nişa şi înapoi. Castelul miniaturalului principat Monaco, aciuat la poalele unor stânci galbene ca un cuib de rândunica, părea o jucărie. De-a lungul ţărmului, valurile înşirau o salbă de spumă. Oamenii de pe plajă, priviţi de sus, mişunau ca furnicile. Iar când pilotul îndrepta botul cenuşiu al aparatului spre larg, li se deschidea în faţa ochilor o privelişte şi mai uimitoare.

Datorită unei iluzii optice, linia orizontului părea neobişnuit de înaltă, iar marea li se înfăţişa ca o cupă adâncă, albastră, acoperită cu o altă cupă azurie, răsturnată – cerul. Aveau impresia că hidroavionul este suspendat în interiorul unei sfere. Jos se mişcau încet iole şi iahturi cu pânze... Elsei îi râdea inima de încântare şi de fericire. Se întorcea la vilă mai veselă şi mai plină de viaţă ca oricând.

După cutia de sticlă, raţionalizată, rece şi aproape pustie, vila aceasta avea ceva din căldura şi intimitatea unui cămin adevărat. Gottlieb nu apucase să-şi introducă aici năstruşnicele-i invenţii. Mobilierul, deşi cam demodat, era elegant şi comod. Pianul, nici el nou, dar de o marcă celebră, fu pentru Elsa o plăcută surpriză şi deseori seara făceau muzică. Uşa dinspre verandă rămânea mai tot timpul larg deschisă. Luna, răsărind, dura pe ape un pod de argint. Tuberozele înviorate de răcoarea nopţii răspândeau o aromă îmbătătoare.

Melodiile pe care le cântă adânceau vraja senină a acestor nopţi meridionale.

Se părea că şi Stirner se odihneşte. Trăsăturile i se destinseseră şi gura nu-i mai era strâmbată de oribilul său zâmbet ironic. Uneori doar, o fixă pe Elsa cu o privire tristă.

La începutul celei de-a două săptămâni, Elsa simţi în ea o schimbare ciudată. Ceva ca trecerea de la vis la trezie. Se retrăgea în camera ei şi rămânea mult timp singură. O năpădeau tot felul de gânduri. Şi din nou se surprindea că îl iubeşte mai puţin pe Ludwig. În momentele acelea îi părea iarăşi urât şi antipatic.

Stirner îşi dădea seama ce se petrece în sufletul Elsei şi se posomorî. Nici de la Sauer nu primea veşti prea îmbucurătoare. Duşmanul îşi scotea iarăşi capul. Câteva bănci s-au redeschis. Mai mulţi dintre marii industriaşi au obţinut împrumuturi în străinătate, şi şi-au plătit poliţele, putind astfel să respingă robia financiară a lui Stirner. Dar mai rău era că în lipsa lui presa pornise împotriva lui o campanie susţinută, demonstrând cât de primejdioasă este pentru stat şi pentru interesele naţiunii concentrarea finanţelor şi industriei ţării în mâinile unei singure bănci, banca „Elsa Glück"! Ziarele guvernamentale erau la fel de pornite împotriva lui Stirner ca şi presa particulară.

Succesele uluitoare, nemaipomenite, ale lui Stirner dădeau loc la cele mai neaşteptate ipoteze şi comentarii. Majoritatea ziarelor erau de părere că, oricare ar fi explicaţia acestor succese, ele depăşesc limitele normale şi, în consecinţă, împotriva lui Stirner ar putea fi luate şi măsuri neprevăzute de lege. Nu era exclus ca guvernul să emită un decret special în acest sens. Sub presiunea opiniei publice, miniştrii care nu aprobaseră constituirea societăţii anonime Münsterberg şi Schumacher au fost nevoiţi să demisioneze, deşi ancheta discretă făcută din ordinul ministrului de justiţie nu descoperise în conduita lor nimic infamant sau, mai concret, nu se putuse dovedi că ar fi fost mituiţi de Stirner. Münsterberg nu putuse supravieţui loviturii. Schumacher a

încercat să se sinucidă, dar a fost salvat şi, îndată ce i-a permis sănătatea, a plecat în America...

Acestea erau noutăţile din ultima săptămână. Stirner ajunsese o celebritate mondială. Numele lui era pe toate buzele. La Menton, trăiau foarte retraşi. Şi aici însă, când se întâmpla să apară în public, îi urmăreau priviri curioase, pline de spaimă, aşa că până la urmă Stirner prefera să se lipsească de orice societate.

Cât timp Elsa a fost drăguţă cu Stirner, totul mergea bine. Dar de când se purta tot mai rece, bună dispoziţie îi pierise. Într-o bună zi s-a apucat de lucru: a pus să i se aducă foi de tablă, plasă de sârmă, izolatori, rezistenţe şi alte materiale electrotehnice, le-a dus pe toate într-o cameră din fundul vilei şi s-a închis acolo.

În dimineaţa următoare Elsa era din nou numai dragoste şi duioşie. Dar nici asta nu-l bucură. Pentru a-şi alunga propriile-i gânduri negre, îi propuse să facă împreună o excursie în munţi, mai ales că n-au ieşit de mult din casă. De data aceasta Elsa primi cu bucurie.

După o bună bucată de drum, se opriră să se odihnească într-o căsuţă albă, strălucind de curăţenie. Gazda – o bătrânică vorbăreaţă şi curioasă nevoie mare – le aduse o cană de lapte şi-i întrebă de unde vin.

— Dinspre Vengtimiglia, îi răspunse Elsa, binevoitoare.

Găsind sămânţa de vorbă, bătrâna începu să turuie:

— Aha, ştiu. Am auzit că a apărut antihristu' pe-acolo, maică... unul Stirner... Acu, vorba aia, gura lumii-i slobodă! Cică Stirner ăsta şi cu nevastă-sa îs avuţi nevoie mare, dar că nu-i lucru curat cu bogăţia lor. Nu ştiu câţi, maică, au ajuns la sapă de lemn, iar alţii s-au prăpădit... Mult sânge şi multe lacrimi au curs din pricina lor!...

Un servitor de la vilă, apărut în ogradă, întrebă ceva pe un copil, apoi dădu buzna în odaie, fără a mai aştepta să fie poftit.

— Iertaţi-mă, domnule Stirner, spuse omul, ştergându-şi fruntea îmbrobonită, dar mi-aţi poruncit să vă aduc imediat telegramele urgente. Asta chiar acum a sosit...

Bătrânică scăpase ştergarul din mână şi se holba îngrozită la „antihrist".

Stirner deschise telegrama, o citi şi sări în picioare furios:

— Poţi pleca, Jean! îşi concedie el slugă şi, aruncând o monedă de aur bătrânei uluite, o ajută pe Elsa să se ridice. Să mergem! Trebuie să ne facem imediat bagajele.

Bătrâna se uită lung în urma lor, apoi, murmurând o rugăciune, luă galbenul cu două surcele şi-l aruncă în groapa de gunoi.

— Ptiu! Bani blestemaţi!

— Ce s-a întâmplat, Ludwig? se alarmă Elsa. Vai, dragul meu, ne şi întoarcem acasă? Atât de repede? Cuprinse cu o privire tristă marea, ţărmul, cerul, luându-şi parcă adio.

— Trebuie neapărat să fiu acolo! Sauer îmi telegrafiază că duşmanii, profitând de lipsa mea, au reluat lupta.

Faţa îi era dură, necruţătoare.

Îşi smulse mâna de sub braţul Elsei şi zbieră agitându-şi pumnii:

— Vă pun eu cu botul pe labe, afurisiţilor!

Acasă, Stirner constată că situaţia e mult mai gravă decât îşi închipuise. Zeci de bancheri ruinaţi, unindu-se, au înfiinţat bănci noi, care concurau supărător banca „Elsa Glück". Izbutiseră nu numai să-i sustragă o parte din clientelă, dar să şi răscumpere câteva fabrici şi uzine căzute în robia financiară a lui Stirner. În plus, guvernul se pregătea să treacă prin parlament un proiect de lege: „Cu privire la instituţiile bancare", vădit îndreptat împotriva lui.

Uitând de Elsa, Stirner se aruncă în luptă. Din nou rămânea închis zile întregi în camera lui.

De data aceasta le veni repede de hac adversarilor. Concurenţii fură literalmente puşi cu botul pe labe şi nu se mai auzi nimic despre legea ce urma să îngrădească activitatea lui Stirner. Ba dimpotrivă, câteva legi noi veneau să oficializeze rânduielile introduse de Stirner în practica bancară.

Urmă o perioadă de relativă acalmie. Stirner găsea mai mult timp pentru Elsa, îşi reluă cercetările ştiinţifice, începu să se ocupe îndeaproape de „menajerie" şi construi câteva aparate complicate.

Se simţea însă extenuat după tensiunea în care trăise atâta vreme. Medicul îi dădu un diagnostic deloc îmbucurător: astenie nervoasă. Mai îngrijorător era faptul că apăsătorul sentiment de singurătate se accentuă când ducea o existenţă relativ normală. Iar dezmierdările Elsei, în loc să-l liniştească, dimpotrivă, uneori îl enervau.

— Crezi că asta am vrut?! Să mă mângâi eu cu mâna ta!?!

Zadarnic încerca Elsa să pătrundă înţelesul acestor vorbe.

Numai muzica avea asupra lui o înrâurire balsamică. Dezolantul sentiment al singurătăţii îl chinuia îndeosebi seara, întocmai ca pe biblicul Saul. Atunci alerga la „David", cum o numea în acele clipe pe soţia lui, şi o rugă:

— Cântă, Elsa. Te rog! Vreau muzică. Numai ea îmi dă alinarea…

Elsa îi cânta nocturnele lui Chopin, de o visătoare melancolie. Revedeau atunci imagini din prima săptămână petrecută la vila albă, când nimic nu le umbrise fericirea. Mirosul florilor din grădina de iarnă accentua iluzia unei calde nopţi meridionale. Dar simţământul fericirii pierdute nu-i părăsea nici atunci.

— Sper că nu vă deranjez, auziră într-o seară glasul lui Sauer. Puteţi să mă felicitaţi! Am un băiat!

Stirner şi Elsa se ridicară tulburaţi.

— M-am zăpăcit! Puteam să vă dau nu telefon, urmă Sauer. Era palid de oboseală, dar fericit. N-am închis un ochi toată noaptea. Prin ce emoţii am trecut!… Acum… Emma a adormit…

— Şi… totul e bine?

— A avut o naştere grea şi e foarte slăbită. Ştiţi, complicaţiile la rinichi. Medicii spun că va trebui să plece în sud şi, probabil, pentru mai multă vreme. Dar nu vrea să plece fără mine. V-aş ruga să-mi daţi un concediu.

Se uita rugător când la Stirner, când la Elsa.

Stirner se gândea.

— Bineînţeles. Nu-i aşa, Ludwig? spuse Elsa.

— Îţi dau răspuns peste două zile. Cred că se aranjează. Până una-alta, dă-mi voie să te felicit pentru venirea pe lume a lui Sauer-junior.

Sauer se înclină.

— Iertaţi-mă, sunt foarte grăbit.

Ieşi repede, lăsându-i pe cei doi duşi pe gânduri.

IV. PSIHOZĂ ÎN MASĂ

Trecură două zile, trecu şi o săptămână, dar de plecarea lui Sauer şi a Emmei tot nu putea fi vorba. Stirner aproape că nu ieşea din camera lui. Era tot mai morocănos şi preocupat. Adio serile de muzică din sala mare! Elsa ar fi vrut uneori să coboare la el, dar ceva o oprea. Rătăcea singură prin sala mare şi frângându-şi mâinile şoptea:

— Nu mai pot, nu mai pot…

La sfârşitul săptămânii, chipul lui Stirner începu să pălească în mintea ei, iar când reuşea să şi-l reînvie, i se părea străin, ba chiar odios.

I se întâmplă tot mai des să privească nedumerită în jur, de parcă s-ar fi aflat pentru întâia oară în această casă. Gândul îi zbura mereu la Sauer… „Dragul meu Otto, de când nu te-am văzut!…" Uitase că-i căsătorit, că are un copil. Când îl întâlni într-o seară, îl privi cu atâta duioşie, încât tânărul se opri mirat, apoi căzu pe gânduri, cu aerul unui om care se căzneşte să-şi amintească ceva.

— Otto, îl chemă ea duios, de o veşnicie n-am mai stat de vorbă… De ce mă ocoleşti? Şi, apropiindu-se, adăugă în şoaptă: Sunt atât de singură… îmi lipseşti mult, Otto…

Erau singuri în cameră.

Otto se lăsă pe un scaun lângă Elsa şi-şi frecă fruntea cu mâna. Cuvintele ei calde răscoliră amintiri adormite. Faţa bărbatului trăda o luptă chinuitoare. Deodată un gând îi însufleţi privirea. O prinse de mină şi, privind-o galeş, rosti cu glas întretăiat:

— Da, draga mea, ai dreptate! Elsa, scumpa mea! Cum de am putut să te uit? Nu ştiu ce se petrece cu noi dar, uite, în clipa asta parcă mi-a luat cineva un văl de pe ochi, parcă acum te revăd, după o lungă despărţire… Unde ai fost, Elsa? Ce-ai făcut în tot acest timp?

Nu se mai săturau uitându-se unul la altul, ca şi cum într-adevăr s-ar fi regăsit după o lungă şi grea despărţire.

Vorbeau de dragoste, de chinul singurătăţii, de bucuria revederii…

Ceasul bătu o dată, apoi încă o dată, trezind ecouri în odăile pustii, iar ei vorbeau mereu, uitând de tot şi de toate.

Nu-şi făceau planuri, nu răscoleau trecutul, nu se gândeau la viitor. Pur şi simplu se îmbătau de fericirea acelor clipe, orbiţi de raza de lumină care străpunsese pe neaşteptate bezna ce învăluia gândurile şi simţămintele lor adevărate. Şi din nou se auzi pendula.

— Vai, e miezul nopţii, se sperie Elsa. Pe mâine, scumpule… Şi ea, cea dintâi, îl îmbrăţişă pe Sauer şi-şi lipi buzele de ale lui într-o lungă şi pătimaşă sărutare.

Dar acest „mâine" nu mai veni.

Stirner, absorbit de muncă, îi scăpase de sub influenţa lui, dar numai pentru scurt timp. Lucra la un aparat cu ajutorul căruia avea să-şi extindă puterea asupra oamenilor. O serie de complicaţii survenite pe parcurs, ca şi proiectele lui noi, de proporţii colosale, făceau acest aparat indispensabil.

Graţie măsurilor luate, producţia întreprinderilor industriale acaparate crescuse enorm, mărfurile se ieftineau şi piaţa internă era suprasaturată de ele. Stirner se pomeni în faţa unei dezastruoase crize de supraproducţie. Exista o singură salvare: cucerirea pieţelor externe. Pentru aceasta însă trebuiau biruite obstacole uriaşe. Temându-se de concurenţa mărfurilor sale ieftine, celelalte state recurseseră la puternice bariere vamale. Aceste bariere trebuiau înlăturate cu orice preţ. Războiul economic cu concurenţii din străinătate intrase într-un stadiu care implica pericolul unui conflict armat. Dar lui Stirner nu-i era deloc uşor să declare un război adevărat. E drept că făcea ce voia cu guvernul. Totuşi, se putea aştepta la orice surpriză din partea miniştrilor nesupravegheaţi, îi va strivi pe toţi şi va rămâne el singur, cârmuitor unic şi absolut al ţării! Va supune voinţei sale milioane de oameni, le va sugera că un război este necesar, şi ei se vor duce bucuroşi la moarte, cum se duceau soldaţii lui Napoleon!…

Pentru aceasta avea nevoie de o armă extrem de puternică, o armă „cu bătaie lungă", care să subjuge gândurile şi voinţa oamenilor… Lucrând cu îndârjire la crearea noului aparat, îi neglijase un timp pe cei din jur.

Chiar în ziua când Elsa şi Sauer se despărţiră cu o lungă sărutare, Stirner pusese la punct noul aparat. Frânt de oboseală, adormi, iar noaptea, trezindu-se, îşi aduse aminte de Elsa şi de Sauer. Atâta fu de-ajuns ca în inimile lor să se producă o schimbare radicală. Sauer îşi adoră din nou „păpuşica" şi copilul, iar Elsa murmura cu duioşie în somn numele lui Stirner.

Dimineaţa coborî în cabinetul soţului ei, îl sărută pe frunte şi-i spuse:

— Dragă Ludwig, două lucruri vreau să te rog…

— Nu mai spune! Chiar două?… Poruncă, stăpâna!

— A venit Gottlieb…

— Iarăşi?

— Nu bătrânul, ci Rudolf.

— Păi ăsta-i taică-său întreg! Pariez că tot după bani a venit. Am ghicit?

— Rudolf s-a certat cu bătrânul când a aflat că a luat de la noi două sute de mii şi lui nu i-a dat nici un ban. Acum ne roagă…

— Exclus!

— Dar suntem atât de bogaţi! Ce contează…

— Tocmai de-aia! Să arunci o pomană unui bătrân, treacă-meargă, dar dacă îi dăm ceva neisprăvitului ăstuia, ne aprindem paie în cap. O să-şi închipuie că l-am jefuit, că acum ne mustră conştiinţa şi nu mai scăpăm de el. O să încerce să ne şantajeze… Bătrânul s-a mulţumit cu cât i-am dat, pe când Rudolf… Ăsta-i primejdios! Nu, nu, draga mea. În interesul tău, refuz s-o fac!

— Bine, dar… aproape că i-am făgăduit…

Stirner se gândi. În dimineaţa aceea era bine dispus. O idee poznaşă îl făcu să zâmbească.

— Lasă, Elsa, că discut eu cu el, aici, faţă de tine. Ia loc, te rog… şi iartă-mă o clipă. Trecu în camera lui şi se întoarse imediat. Am să-i joc o farsă, să-i tai poftă să mai calce pe-aici. Aş fi putut să-l fac să uite că existăm pe lume, dar nu-mi convine să măresc prea mult numărul „tutelaţilor", încheie Stirner, fără să-i explice Elsei sensul acestor cuvinte.

Porunci valetului să-l poftească pe domnul Gottlieb.

Acesta nu avea deloc aerul unui solicitator. În inima lui, lăcomia care îl adusese aici se lupta cu înfumurarea.

— Ia loc, tinere domn. Ai nevoie de bani?

Rudolf simţi că-şi iese din fire, dar reuşi să se stăpânească. Numai faţa lui pistruiată se făcu roşie ca focul.

— Da, îmi trebuie bani, răspunse el fără să se aşeze, şi am, cred, destule motive să vi-i pretind…

„Ce dobitoc! gândi Stirner. Şi-a şi dat cărţile pe faţă."

— Domnule Gottlieb, dacă pui problema în felul acesta, te poftesc să te adresezi instanţelor în drept şi să demonstrezi acolo în ce măsură sunt întemeiate pretenţiile dumitale.

— În afară de norme juridice mai există şi norme etice, debită Rudolf o frază dinainte pregătită. Sub raport moral, drepturile mele nu se cer demonstrate.

— Tinere, noi nu suntem instituţie filantropică.

— Ascultă! Cu mine nu-ţi merge! izbucni Rudolf. Ori îmi dai cât îţi cer, ori…

— Aha, mă ameninţi? În cazul acesta am să te dau afară cu toate onorurile.

Fluieră. În camera de alături se auziră paşi moi dar apăsaţi. O namilă de urs intră, legănându-se în două picioare, se apropie de Rudolf şi, proptindu-se cu labele în pieptul lui, începu să-l împingă spre ieşire.

Alb ca varul la faţă şi tremurând de groază, Rudolf, când se văzu lângă uşă, făcu stânga împrejur şi o rupse la fugă, ţipând ca din gura de şarpe. Ursul – după el.

Elsa se sperie şi ea, dar Stirner, răsturnat în fotoliu, se prăpădea de râs.

— Aşa eşti sigur că ai scăpat de vizitatorii nepoftiţi. Ăsta nu mai calcă pe-aici...

Sună telefonul.

— Da, Stirner! A, tot dumneata eşti, domnule Gottlieb! N-o să mi-o ierţi niciodată? Ei, nu mai spune! Şi ce dacă eşti bun ochitor?... Oricum, nu te sfătuiesc să mai calci măcar prin preajma casei. Te previn că am dat ordin amicilor mei patrupezi să te sfâşie în bucăţi ca pe un ied dacă mai apari. Cum? L-am omorât pe unchiul dumitale? Şi eu care n-am ştiut nimic!... Mă rog, te priveşte!... N-ai decât... E un cretin sinistru, bombăni Stirner, punând receptorul la loc.

— Vai, Ludwig, se poate să-l sperii în halul ăsta?

— E cea mai inofensivă armă din arsenalul luptei dintre oameni... Dar parcă mai voiai să mă rogi ceva?

— Nu ştiu dacă...

— Fii liniştită. Oricare ar fi cel de-al doilea protejat, nu-l trimit în braţele ursului. Ascult!...

— E vorba de Emma. Am fost s-o văd. Mă imploră să-i dau concediu lui Sauer ca să plece amândoi în sud. Trebuie să se trateze neapărat, şi nu vrea să se despartă de el.

— Acum da, se poate. Mă descurc şi fără Sauer. Frunzărind ziarele de dimineaţă, repetă: Acum se poate. Apropo, ai văzut asta? Nostim, nu? Citeşte tare.

Elsa luă ziarul şi citi articolul însemnat de Stirner cu creion roşu.

PSIHOZĂ ÎN MASĂ

Ieri seară s-a observat în oraşul nostru un fenomen ciudat. La orele 23, timp de cinci minute, mai mulţi oameni – numărul lor n-a fost încă precizat, dar se presupune că se apropie de zece mii – au simţit încolţind în mintea lor o idee fixă sau, mai precis, au fost obsedaţi de melodia binecunoscutului cântec: „Ach, du lieber Augustin". Obsesii de acest gen sunt destul de frecvenţe la persoanele nervoase. Surprinde însă răspândirea şi simultaneitatea fenomenului. Şi unul din reporterii noştri a căzut pradă acestei obsesii. Să-i dăm cuvântul:

<<— Mă aflu la cafenea cu un prieten, cunoscut critic muzical, adept fervent al muzicii clasice. Prietenul se plângea că de la o vreme gusturile publicului lasă de dorit, că scenele sunt năpădite de jazz-uri barbare, în timp ce operele clasicilor Mozart, Beethoven, Bach sunt tot mai rar interpretate. Îl ascultam cu luare-aminte, fiind eu însumi un iubitor al muzicii clasice, când

deodată mă pomenesc fredonând în gând: „Oh, du lieber Augustin!... Dacă ar afla, mi-am spus eu cu groază, nu mi-ar mai vorbi toată viaţa! Criticul continua să vorbească, dar aveam impresia că şi pe el îl frământa ceva... Din când în când scutura din cap ca pentru a alunga o muscă sâcâitoare. Pe faţa lui se citea spaimă şi nedumerirea. În sfârşit tăcu şi începu să bată cu linguriţa în pahar. Stupoare: bătea tactul melodiei care îmi umbla şi mie prin cap. M-a străfulgerat o bănuială, dar nu îndrăzneam să i-o destăinui.

Ce a urmat, a uluit toată lumea din local.

Dirijorul a anunţat: „Poetul şi ţăranul" de Souppé, a ridicat bagheta şi a dat semnalul de începere. Ei bine, orchestra a început să cânte: „Oh, du lieber Augustin"!... Şi, vă rog să reţineţi, în acelaşi ton. Eu, criticul, lumea de la celelalte mese, am sărit toţi în picioare şi am rămas aşa cam un minut, paralizaţi de surpriză. Apoi am început să cântăm şi noi, de-a valma, gesticulând; aceeaşi melodie ne obseda pe toţi. Exact peste cinci minute fenomenul a încetat.>>

După informaţiile de care dispunem, aceeaşi obsesie a cuprins aproape întreaga populaţie a cartierelor din preajma Pieţei Bursei şi Străzii Băncilor. Mulţi cântau melodia pe stradă, uitându-se îngroziţi unul la altul. La operă, în locul duetului: „O noapte de iubire", Faust şi Margareta s-au pomenit cântând în acompaniamentul întregii orchestre: „Ach, du lieber Augustin". Câţiva spectatori au înnebunit subit şi au fost internaţi la ospiciu.

Care să fie cauza ciudatei epidemii? S-au emis mai multe ipoteze. Reputaţi oameni de ştiinţă opinează pentru o psihoză în masă al cărei mod de propagare nu a fost încă elucidat. Deşi «maladia» s-a manifestat într-o formă inofensivă, îngrijorarea publicului este lesne de înţeles. Întotdeauna necunoscutul, inexplicabilul inspiră teamă şi stârneşte imaginaţia. Există şi temerea că maladia s-ar putea repeta în forme mai grave. Cum s-o combaţi? Cum să te fereşti de ea? Nimeni nu ştie, aşa cum nimeni nu-i cunoaşte cauzele. O comisie formată din oameni de ştiinţă, din care fac parte şi reprezentanţi ai parchetului, încearcă să lămurească misterul melodiei ce a ajuns să terorizeze publicul. S-ar putea că fenomenul să nu fie atât de grav şi îngrijorător cum îşi închipuie unii...”

Elsa se uită mirată la Stirner.

— Ce înseamnă asta, Ludwig?

— Asta înseamnă, scumpo, că totul e în regulă! Şi-acum hai la masă.

V. COMITETUL SALVĂRII PUBLICE

În ciuda asigurărilor liniştitoare ale ziarelor, misterioasa întâmplare cu veselul cântec german se dovedi doar începutul unei adevărate epidemii de demenţă în masă.

La mai puţin de o săptămână se petrecu un fenomen similar, mai grav însă şi de mai mari proporţii, care alarmă nu numai marele public, ci şi guvernul.

Exact la ora 12, într-o zonă a oraşului, perfect delimitată, se opri pentru un singur minut orice mişcare. Ai fi putut crede că are loc o scurtă grevă de protest, perfect organizată.

În instituţii, munca încetă ca la semnalul unei baghete magice. Funcţionarii se opriră din scris, de parcă paralizia le-ar fi încătuşat mâinile.

În magazine, vânzătorii încremeniră cu marfa întinsă spre cumpărători, muţi, cu gurile căscate şi cu zâmbetul profesional pe buze. În restaurante muzicanţii, cu arcuşurile în mină, încremeniră ca nişte statui, aşa cum i-a surprins inexplicabilul fenomen; la fel şi consumatorii – care cu ceaşca ridicată, care cu furculiţa dusă spre gură.

Străzile şi pieţele cuprinse de ciudata paralizie aveau un aspect straniu. Iată, de pildă, doi gardieni escortând un arestat. Acesta ar putea să fugă de paznicii lui împietriţi, dacă n-ar fi încremenit şi el cu un picior în aer. În piaţă, un băieţaş zdrenţăros, cu picioarele răşchirate a fugă şi cu trupul aplecat înainte, întinde mâna să fure o plăcintă. Precupeaţa se repede la el ca o cloşcă ce-şi apără puii de uliu. Dinamismul şi expresivitatea acestui grup ar fi stârnit invidia oricărui sculptor. Părea o scenă de pantomimă, surprinsă de un aparat de fotografiat...

Pe străzi însă, această paralizie în masă avu urmări dezastruoase. Nenumărate victime se semnalară mai ales la limitele zonei. Când un pieton pătrundea în interiorul acestor limite rămânea stană de piatră, în timp ce de o parte şi de cealaltă a zonei circulaţia se desfăşura normal. Automobilele care pătrundeau din viteză în „zona moartă" o străbăteau în virtutea inerţiei, ajungând de partea cealaltă. Dar în cele câteva clipe cât dura „traversarea", şoferul şi pasagerii nu erau capabili nu numai să facă o mişcare, dar nici măcar să gândească. De aceea automobilele nu virau la coturi, se izbeau de ziduri, se tamponau, se încălecau, îngrămădindu-se în şiruri lungi. Deraiară două trenuri urbane. Unul dintre ele, sfărâmând parapetul, se prăbuşise în mijlocul străzii.

N-apucă populaţia să se dezmeticească bine, că o lovi o altă năpastă: un val de furie bântui oraşul timp de cinci minute. Era un fel de frenezie paroxistică. De data aceasta nebunia se manifestă printr-un singur răcnet: „Război!"

— Vom lupta până la victorie! Moarte duşmanilor! urlau bărbaţii, agitând bastoane şi umbrele, ţipau isteric femeile, răcneau bătrânii şi copiii – intonând distonant imnul naţional. Chipurile lor erau fioroase. Păreau ameţiţi de sânge şi se năpusteau, gloată, în neştire, de parcă ar fi avut înaintea ochilor un duşman de moarte.

— Vrem război! Trăiască războiul! Moarte sau victorie!!! Atât de mult doreau să se arunce în luptă, să ucidă, să vadă sânge curgând, încât pe străzi

se iscară încăierări cumplite. Se băteau bărbaţii, copiii. Câteva femei tăbărâră asupra unei doamne corpolente, pe care o luară drept străină, şi o bătură cu umbrelele de rămaseră din ele numai spiţele strâmbate. Cu feţele palide, cu ochii scăpărând de ură, fără pălării şi cu părul fluturând în vânt, femeile îşi maltratau victima cu un fel de voluptate sadică. Bărbaţii erau la fel de bănuitori. Peste tot li se năzăreau că văd spioni. Un grup întreg opri o ambulanţă, convinşi că bolnavul pe care-l transportă e un agent străin. Îi smulseră nenorocitului bandajele de pe trupul plin de arsuri şi, fără să se sinchisească de ţipetele lui sfâşietoare, scormoniră sub pansamente, căutând documente secrete.

În starea în care se aflau, absolut toţi – bărbaţi, femei, bătrâni, copii – s-ar fi dus fără şovăire la luptă, fără să le pese de primejdie şi mânaţi de un singur gând: să ucidă.

Criză de nebunie încetă la fel de brusc precum începuse.

Oamenii se cutremurau la vederea răniţilor şi schingiuiţilor ce zăceau pe trotuare şi pe caldarâm, în băltoace de sânge, apoi îşi priveau hainele sfâşiate, părul răvăşit, şi nu puteau înţelege ce i-a apucat.

Curând după aceea comisia pentru cercetarea „cazului obsesiei muzicale în masă" fu transformată într-un comitet al salvării publice.

Al salvării!… Dar de cine? Mister! Nimeni nu se mai îndoia că un duşman nevăzut – poate om, poate microb – ameninţă societatea cu un pericol cumplit, fără precedent în istorie. Acest duşman părea diriguitorilor ţării mai primejdios decât războaiele şi revoluţiile, tocmai pentru că era necunoscut. Nimeni nu ştia de unde va veni dezastrul şi cum ar putea fi prevenit. Domnea o stare de extremă surescitare. Zilnic se înregistrau sute de sinucideri. Zilnic zeci de oameni îşi pierdeau minţile. Guvernul şi presă făceau eforturi titanice pentru a menţine cursul normal al vieţii. Nu numai statul era ameninţat să se prăbuşească. Se clătinau înseşi temeliile vieţii în comun, iar societatea tindea să se transforme în balamuc.

În capitală, tensiunea ajunsese de nesuportat. Totuşi, câţiva indivizi veroşi şi mai puţin impresionabili lansau dinadins zvonuri care de care mai năstruşnice, pentru a stârni şi mai multă panică.

— În câteva zile e de aşteptat o recrudescenţă a bolii. De astă dată ne vom strânge de gât unii pe alţii.

— Ni se va opri respiraţia şi vom muri sufocaţi în chinuri groaznice…

— Toată lumea va adormi şi nimeni nu se va mai deştepta din somnul acela!

Erau crezuţi.

După cele întâmplate, orice părea cu putinţă.

Oamenii îşi vindeau pe nimic casele şi lucrurile (cumpărate, bineînţeles, de autorii zvonurilor) şi se refugiau în regiuni neatinse de molimă.

Comitetul salvării publice îşi ţinea ultrasecretele şedinţe aproape fără

întrerupere. Şi ca să nu fie descoperiţi de duşmanul nevăzut – orice-ar fi şi oricine ar fi el – curajoşii membri ai comitetului se întruneau în subsolul primăriei. Cu toate că membrii comitetului se consultau zi şi noapte, prin rotaţie, misterul rămânea nedezlegat.

Părerile experţilor invitaţi pentru consultări erau împărţite.

Psihiatrii presupuneau că este vorba de o hipnoză în masă. Această teorie putea explica într-un fel răbufnirea sângeroaselor instincte războinice, dar „obsesia muzicală", de proporţii mult mai mari, în nici un caz nu putea fi produsă prin hipnoză. De aceea, chiar aşa inofensivă cum părea, obsesia muzicală era considerată de experţi mult mai îngrijorătoare decât surescitarea bruscă a mulţimii de pe stradă. Ştiinţa cunoaşte exemple de emoţii molipsitoare cu exteriorizări spectaculare, cunoaşte cazuri de izbucnire gregară a unor panici distrugătoare, ca urmare a hipnozei în masă. Forme „latente" de hipnoză în masă însă nu s-au mai pomenit.

Referirile la „minunile" săvârşite de fachiri cu ajutorul hipnozei în masă nu puteau fi luate în consideraţie, mai întâi pentru că nu au fost verificate şi nici studiate, şi-apoi pentru că nu aveai cum să discerni adevărul de născocirile călătorilor.

Nici „ipoteza microbiană" nu se confirmă.

Examenul clinic al victimelor noului „morb" nu dădu rezultatele scontate. Nici un microb sau virus cunoscut ştiinţei nu fu depistat.

— Explicaţia trebuie căutată în cu totul altă direcţie, susţineau inginerii electricieni. Cu siguranţă că este vorba de unde de radio recepţionate nemijlocit de organismul omului.

— Oameni-radioreceptori? ricanau inginerii bătrâni. E ceva de domeniul fanteziei!

— Şi despre radio se spunea aşa! parau primii.

Bătrânii ridicau din umeri.

— Vrem dovezi!

— Le veţi avea!

Şi, asemenea colegilor medici, se apucară şi ei de experienţe.

În timp ce oamenii de ştiinţă, închişi în laboratoare, sperau să dezlege misterul cu ajutorul microscoapelor şi al tuburilor catodice, un alt membru al comisiei, Johann Kranz, urmărea o pistă proprie. El nu era savant, ci doar un inspector de poliţie. Avea însă multă experienţă profesională şi mulţi îl socoteau inteligent. Kranz nu se întrebă cine e duşmanul. Microb sau om, el trebuie descoperit prin vechile şi încercatele metode care l-au călăuzit nu o dată spre ţintă: cercetarea urmelor crimei!

Atâta îl interesa. Or urme erau cu duiumul. Totul e să ştii să te foloseşti de ele. Şi Kranz se aşternu pe treabă, stimulat de gravitatea şi de misterul care învăluia toată afacerea, ca şi de ambiţia de a o lua înainte „ochelariştilor de cărturari".

Veghea nopţi în şir în biroul său spaţios, plin de „trofee" – fotografii de asasini, amprente digitale, şperacle, tot felul de probe materiale – sistematizând ştirile apărute în ziare şi rapoartele poliţiei despre ultimele evenimente.

Aprindea ţigară de la ţigară şi înota în nori de fum. Din când în când deschidea larg ferestrele, pentru a aerisi camera. Trecea pe o hartă mare a oraşului nişte linii punctate, ele parcă ar fi şi ajuns să-l urmărească pas cu pas pe criminal.

— Gata! exclamă el când, în sfârşit, două din aceste linii se întâlniră, formând un unghi obtuz.

Era ora patru dimineaţa. Împături în grabă planul, îl puse într-o servietă roasă, sună după maşină şi goni spre primărie.

— Domnilor, misterul se limpezeşte! strigă el, dând buzna în sală boltită de la subsol.

Întreaga asistenţă, destul de numeroasă cu toată ora matinală, începu să se agite.

— Aţi dezlegat misterul? se bucură unul din membrii comitetului.

— Am spus că misterul începe să se limpezească, atât! îl readuse la realitate Kranz. Am găsit vizuina criminalului, fie el microb sau om, am găsit focarul de unde porneşte misteriosul fluid. În timp ce vorbea, scoase harta şi, desfăcând-o, o întinse pe masă. Metoda mea e foarte simplă: am sistematizat tot materialul referitor la aceste întâmplări inexplicabile, pentru a putea delimita sectoarele cuprinse de „dementa epidemică". Iată rezultatele. Din „obsesia muzicală" n-am scos cine ştie ce. Ea s-a întins pe o rază de vreo doi kilometri. Depăşind această circumferinţă, ea slăbea treptat, ca la o depărtare de trei kilometri de centrul sectorului să nu se mai înregistreze nici un caz. Focarul se află undeva între Piaţa Bursei şi Strada Băncilor. Aici obsesia a fost atât de puternică, încât oamenii au cântat melodia cu glas tare. Din păcate, n-am reuşit să precizez matematic centrul sectorului lovit, pentru că din chestionarea cetăţenilor n-a rezultat destul de limpede gradaţia obsesiei. Persoane care se aflau în acelaşi loc fac declaraţii destul de contradictorii, ceea ce se datoreşte, bănuiesc, unor factori subiectivi.

— Atâta tot? se auzi un glas dezamăgit.

— În ce priveşte primul caz, da. A doua răbufnire mi-a furnizat un material mult mai bogat. Fluidul s-a propagat într-o singură direcţie, cuprinzând un sector relativ îngust, şi s-a oprit într-un punct precis. Ca un fel de rază sau de fascicul de raze, care pornea cam dinspre banca „Elsa Glück".

Se iscă rumoare.

„Stirner!" „Păi cine altul?!" „V-am spus eu?"

Numele lui Stirner era deseori pomenit în discuţiile purtate de comitet.

— Să nu ne pripim, domnilor, spuse Kranz. Şi eu m-am gândit întâi la Stirner. Trebuia însă să verific. În acest scop, am aşteptat cu nerăbdare

„repriza" următoare, pentru a-mi verifica teoria. În sfârşit a izbucnit „demenţa războinică". Şi ea a străbătut oraşul ca o rază, ajungând până la clădirea lui Gottlieb, care acum aparţine Elsei Glück. Numai că liniile, cele două linii, se intersectează undeva în spatele băncii Elsa Glück, într-o clădire vecină. Uitaţi-vă şi dumneavoastră.

— Şi ce se află în clădirea aceea?

— Restaurantul „Empire"! Acolo trebuie căutat. Kranz lovi cu palma-i grasă peste hartă, de parcă ar fi vrut să strivească o muscă.

Argumentele lui Kranz erau simple şi convingătoare. După o scurtă consfătuire, comitetul hotărî să ordone o descindere la restaurantul „Empire" şi la hotelul aflat în aceeaşi clădire.

Câteva dispoziţii telefonice şi o întreagă armată poliţienească porni spre „Empire".

Clădirea fu împresurată. Poliţiştii îi percheziţionară cu de-amănuntul pe locatari, virând spaima în ei, întoarseră localul şi hotelul cu susul în jos, răscoliră podul şi pivniţele. Degeaba! Kranz era cam plouat, dar nici prin gând nu-i trecea să dezarmeze.

— Poate că toată tărăşenia a fost dirijată din local de vreun client.

Nu era exclus.

Cei percheziţionaţi primiră ordin strict să-şi ţină gura, câţiva suspecţi fură ridicaţi, pe obişnuiţii localului poliţia îi puse sub o supraveghere discretă.

Dar cu toate măsurile luate, a doua zi vuia oraşul. Mulţimea aţâţata devastă localul şi proprietarul trebui să tragă obloanele.

Kranz tot bombănea şi înjura de mama focului.

— Lasă că-i venim noi de hac! mormăia el. Oricine ar fi criminalul, el ştie că i-am dat de urmă. Şi mai ştie că, dacă mai face vreo poznă, a treia linie îi va pecetlui soarta.

V. UN ATAC RATAT

— Ce frumoasă-i viaţa! Să tot trăieşti! Inima îmi cânta de bucurie. Mă simt în al şaptelea cer!

Tânărul cu privirea înduioşată şi cu un zâmbet larg pe buze îmbrăţişă felinarul ca pe un bun prieten.

— Spune, felinăraşule, spune drăguţule! E cineva mai fericit ca mine?...

— Te ador! molfăia un moşneag sfrijit şi prost îmbrăcat la urechea unei tinere elegante. Iar ea îl săruta pe obrajii ţepoşi şi-i şoptea:

— Sunt atât de fericită! Am impresia că-l revăd pe tata... Dumnezeu să-l ierte. Semănaţi atât de bine... Tată, tăticule!

La câţiva paşi de ei se îmbrăţişau doi vechi adversari politici: un monarhist şi un anarhist.

— Viaţa e prea frumoasă ca să ne duşmănim!

Un vagabond flenduros rupse o floare din grădină şi o oferi cu graţie unui poliţist.

— Din partea mea, stimabile!

Poliţaiul, gras şi cu nasul vineţiu, îl pupă pe amândoi obrajii şi luă mişcat darul.

— Să trăieşti, băieţică! Florile şi cântecele sunt slăbiciunea mea!

— Dacă-i aşa, hai să cântăm!

— Hai!

Se aşezară pe iarbă, fiecare cu braţul pe după umerii celuilalt, cu lacrimi în ochi, şi prinseră a zice de inimă albastră.

— Luaţi, luaţi totul! strigă în extaz un bijutier virând cu de-a sila în buzunarele trecătorilor inele, diamante, coliere de perle, ceasuri de aur. Doar n-o să le iau cu mine în mormânt! Vreau să vă bucuraţi aşa cum mă bucur şi eu acum! Jos mercantilismul! Trăiască fericirea generală!

La tribunal se dădu o sentinţă de achitare într-un important proces politic, cu toate că vinovăţia acuzatului era evidentă. Procurorul, celebru prin ferocitatea lui, în loc să-şi rostească rechizitoriul, îl îmbrăţişă pe acuzat şi, cu capul pe pieptul acestuia, murmură, plângând de fericire:

— Frate, prietene! Ce plăcut e să ierţi şi să iubeşti!

Chiar şi la abator, parlagiii înlănţuiau cu braţele grumajii boilor aduşi la tăiere şi-i sărutau între ochi.

— Mă dobitocule… spuneau ei. Te-ai speriat? Na, bea niţică apă şi dă o raită prin parcul de colo. E o iarbă!… Şi florile poţi să le mănânci. Ce vrei tu… Să nu mai curgă sânge! Fugi, şi fii fericit!

Toate acestea se întâmplară la numai câteva zile după devastarea localului. Geniul rău care pusese stăpânire pe oraş sfida comitetul şi-şi bătea joc de; toate măsurile luate. Ca un fel de compensaţie pentru momentele de furioasă dementă şi pentru victimele cu care se soldase oprirea bruscă a circulaţiei, duşmanul dădea acum oamenilor prilejul să guste o negrăită fericire. Senzaţia de beatitudine era atât de desăvârşită, încât cei care au încercat-o ar fi dat orice să se repete. De data aceasta fiecare îşi amintea perfect de clipele trăite şi multă vreme mai vorbiră despre ele ca despre un paradis pierdut.

Fenomenul dădea însă şi mai multe motive de îngrijorare decât izbucnirea de violenţă sângeroasă. Duşmanul necunoscut avea o putere extraordinară asupra sufletelor omeneşti. Inoculând oamenilor otrava bucuriei sau a suferinţei, putea face din ei nişte unelte oarbe ale dorinţelor sale. Le putea dărui fericire, sau dimpotrivă îi putea tortura, schilodi, ori chiar ucide pe nesimţite, fără nici o împuşcătură… Situaţia părea disperată.

…În noaptea aceea membrii comitetului, deprimaţi şi tăcuţi în tainiţa lor adâncă, se uitau neîncrezători la Kranz, care sistematiza şi sintetiza datele asupra ultimelor evenimente, pentru a demarca sectorul cuprins de dementa

fericirii.

Unul îşi pierdu răbdarea:

— Ce faci, Kranz, acolo? Cum merge?

— Cum nu se poate mai bine!

Cineva pufni batjocoritor:

— Poate vrei să spui: cum nu se poate mai rău!

— Ba merge strună, pară Kranz. De când sunt n-am avut o misiune atât de captivantă. Sunt măgulit de cinstea care mi s-a făcut. Da, da!

Degetele lui roşii, butucănoase, se mişcau repede, frunzărind rapoartele şi marcând câte un punct pe planul oraşului.

— Ca Făt-Frumos din basme, urmă el cu ifos, Kranz va scăpa oraşul de zmeu şi i se va înălţa un monument – lui Kranz, fireşte, nu zmeului. He-he! Sau mai bine un grup monumental: Kranz, mândru, cu lancea în mină, iar la picioarele lui se zvârcoleşte zmeul!

— Îţi mai arde de glume, omule? se miră procurorul, cel care cu câteva zile înainte plânsese la pieptul acuzatului. În jurul nostru se petrec lucruri îngrozitoare. Dacă de fiecare dată renunţ la acuzare, se duce statul de râpă.

— Aşa sunt eu, ce vreţi. Deformaţie profesională! Glumesc şi-n faţa revolverului unui bandit... În faţa morţii ori râzi, ori fugi. Am spus şi repet: merge strună. Şi de data aceasta vântul de nebunie a avut forma unei unde dirijate. Şi să mi se facă pielea ciur, dacă vârful razei nu se îndreaptă spre acelaşi punct! Mai am vreo cinci rapoarte şi termin.

Membrii comitetului îl înconjurară cu sufletul la gură.

Se aşternu o tăcere încordată.

În sfârşit, Kranz trecu pe hartă ultimele puncte.

— Asta e!

— Din nou banca „Elsa Glück"! exclamă un funcţionar de la interne.

— Da, din nou!

Kranz împinse planul mai spre mijlocul mesei şi explică:

— Observaţi, vă rog: acesta este fascicolul numărul unu, valul de nebunie când s-a oprit toată circulaţia, iar acesta e fascicolul numărul doi, dementa războinică. Cele două linii tăiau clădirea băncii şi se întâlneau la „Empire", unde s-a operat cunoscută descindere...

— Care a dat greş!

— Era normal să dea greş; noi am pornit de la ipoteza unui singur punct de emisiune. Ei bine, în privinţa aceasta fascicolul numărul trei este edificator! Sectorul dementei fericirii mi-a dezvăluit eroarea făcută mai înainte. Undele porneau din două surse diferite, amândouă din clădirea băncii Elsei Glück! După cum vedeţi, este o clădire foarte lungă. E de presupus că emiţătoarele se află la cele două capete. Asta a şi făcut ca vârful unghiului – presupunând că exista o singură sursă – să coincidă cu clădirea vecină. Unind însă linia unu cu linia trei, am obţinut un alt unghi. Acesta. E clar?

Comitetul era în mare fierbere.

— Nu v-am spus eu că-i isprava lui Stirner?

— Pardon? Eu am spus-o mai întâi.

— Ticălosul! Mizerabilul! Acum îl avem în mina!

— Kranz, îl arestăm chiar acum!

— Acum, noaptea? De! Să emiţi un mandat de arestare nu-i mare lucru, răspunse Kranz, dar poate-i mai bine să aşteptăm până dimineaţa.

— De ce să mai aşteptăm? sări procurorul, care nu putea să-i ierte lui Stirner ruşinoasa fraternizare cu acuzatul.

— Nu avem de-a face cu un criminal obişnuit, aşa că trebuie să luăm toate măsurile de prevedere şi să cumpănim fiecare pas, ca să mergem la sigur. Noaptea, clădirea băncii este închisă şi păzită cu străşnicie. Noaptea, oricât de precauţi am fi, tot vom face zgomot şi duşmanul se va pune în gardă. Tocmai de aceea zic că e bine să ne ducem dimineaţa, la ora deschiderii, când sunt încă puţini clienţi. Câţiva civili vor reuşi să treacă neobservaţi. Intrăm câte unul, ca să nu dăm de bănuit gardienilor şi funcţionarilor. Dacă am intrat, urcăm fuga la etaj şi, până să prindă de veste, l-am şi umflat.

Deşi ardea de nerăbdare, procurorul îi dădu dreptate încercatului inspector de poliţie. Arestarea lui Stirner fu amânată până dimineaţa.

— Dar dacă vreţi să-mi ştiţi părerea, urmă Kranz, şi mai bine ar fi să mai aşteptăm o zi…

— Ei, asta-i! se revoltă un bătrânel uscăţiv, cu ochelari. Era ministrul de interne, care descinsese în persoană la comitet.

Kranz ridică din sprâncene.

— Repet, excelenţă: trebuie cumpănit fiecare pas. Nu putem întreprinde nimic înainte de a studia temeinic planul casei. Unde pui pază, dacă nu cunoşti toate intrările şi ieşirile? Şi ce faci dacă nu ştii exact unde îl putem găsi pe Stirner? Şi câte şi mai câte! Or toate acestea cer timp.

Toate feţele se posomorâră.

Deodată şeful poliţiei se lovi cu palma peste frunte.

— Îmi permiteţi? Cred că am găsit soluţia! Domnilor, în sfârşit ne-a zâmbit norocul! Chiar zilele trecute am angajat la cancelarie un tânăr, pe nume Rudolf Gottlieb. Aţi auzit de el, nu-i aşa?

— Cum să nu! Moştenitorul ghinionist. Nepotul răposatului bancher!…

— Nici că ţi-ai fi putut dori o călăuză mai bună, Kranz, spuse zâmbind şeful poliţiei. În calitate de viitor moştenitor, el a cercetat clădirea, vorba ceea, din pod până-n pivniţă. Iar pentru Stirner el nutreşte cele mai sincere sentimente de duşmănie. Este, într-un cuvânt, exact omul care ne trebuie.

— Şi de unde îl scoatem la ora asta?

— Nimic mai simplu! Şeful poliţiei dădu un telefon şi în mai puţin de o oră, Rudolf Gottlieb intra, buimac de somn, în subsolul primăriei.

Cum îi spuseră pentru ce l-au chemat, se trezi de-a binelea. Îşi încleşta

pumnii şi, cu ochii scăpărând de ură, strigă:

— Ei, lasă că ţi-arăt eu ţie, domnule Stirner!

Şeful poliţiei radia.

— Domnule şef, i se adresă Rudolf, v-aş ruga să-mi faceţi o mare favoare.

— Spune, prietene.

— Vreau să răpun bestia cu mâna mea!

— Cum aşa, fără anchetă, fără judecată? întrebă cam cu jumătate de gură ministrul justiţiei. Nu dispunem încă de probe directe.

— După părerea mea, domnilor, interveni energic procurorul, tânărul nostru prieten are dreptate. Situaţia este prea gravă ca să ne jucăm de-a justiţia. Cred că nimeni nu se îndoieşte că tot ce s-a întâmplat este opera lui Stirner. Bine spune Kranz! Nu avem de-a face cu un criminal obişnuit. De-aceea nu suntem obligaţi să respectăm procedura obişnuită. Mă gândesc la securitatea statului şi a neamului! Dacă umblăm cu mănuşi, s-ar putea ca la proces, în loc să rostesc rechizitorul, să-l pup pe Stirner şi să-i ofer o ţigară! Când sunt în joc destinele patriei, ar fi o crimă să riscăm de dragul unor formalităţi! Şi-apoi... hm!... suntem doar între noi... Stirner poate fi dat scăpat de sub escortă. Unii dezaprobă această metodă, dar după mine nu-i vorba de nici o mistificare. Desfid pe-oricine mi-ar spune că există criminal care n-ar vrea să scape de pedeapsă şi care n-ar profita de primul prilej să evadeze! În felul acesta, dintr-o lovitură ne-am şi descotorosit de duşman!

— Chiar aşa! se grăbi să încuviinţeze şeful poliţiei.

— Cine se ridică împotriva societăţii şi a statului trebuie scos de sub scutul legii!

— Gottlieb, eşti bun ochitor? întrebă Kranz.

— Golesc tot încărcătorul într-un singur punct.

— Ei, atunci... cu Dumnezeu înainte! exclamă şeful poliţiei.

Discutară până dimineaţa planul de atac. Vor merge patru inşi: Rudolf Gottlieb, Kranz şi doi agenţi dintre cei mai buni, care să constituie un fel de rezervă.

— E mai bine să fim puţini, fu de părere Kranz.

La orele nouă dimineaţa, micul detaşament înarmat cu pistoale automate şi având instrucţiuni precise era gata să treacă la acţiune.

— Cu dumnezeu înainte! le ură din nou şeful poliţiei.

Pătrunseră fără nici o dificultate în clădirea băncii, urcară la etaj şi, conduşi de Rudolf, se îndreptară spre cabinetul lui Stirner. Câteva cuvinte strecurate în şoaptă, dar pe un ton care nu admitea replică, îi reduseră la tăcere şi-i pironiră locului pe servitorii întâlniţi pe scări şi pe culoare.

În cabinet nu se afla nimeni. Unul din agenţi se postă la intrare, celălalt la uşa ce dădea în camera lui Stirner. Rudolf întredeschise uşa misterioasei încăperi şi strecură o privire înăuntru. Un pat, un dulap îngust şi o masă de toaletă formau tot mobilierul. Prin mijlocul încăperii trecea un paravan de

stejar, destul de masiv. Stirner tocmai se bărbierea în faţa oglinzii. Acest examen nu dură decât o fracţiune de secundă. Dar n-apucă Rudolf să scoată revolverul, că doi câini se năpustiră la el. În acelaşi moment Stirner, care şedea cu spatele la uşă, îl văzu pe Rudolf în oglindă. Dintr-un salt fu dincolo de paravan, deschise o uşă şi dispăru. Apărându-se de zăvozi – cuvântul de ordine era să tragă numai în Stirner ca să nu dea alarma înainte de vreme – trecură dincolo de paravan şi bătură în uşă.

— Deschide, Stirner! strigă Gottlieb. De ce te-ai speriat?

Uşa se deschise atât de repede încât Rudolf, care se opintise cu umărul, era să vină în nas.

— Uşor, să nu cazi! rosti calm Stirner. La loc, Falk! La loc, Bitch!

Supuşi, câinii se întinseră cu boturile pe labe, clar fără a-i slăbi din ochi pe cei doi.

— Îţi stau la dispoziţie, domnule Rudolf Gottlieb, spuse Stirner, aşezându-se la loc, în faţa oglinzii.

Rudolf puse revolverul pe măsuţa de toaletă, luă pămătuful şi-i săpuni obrajii şi gâtul. Apoi se apucă să-l bărbierească.

Stirner dădu capul pe spate şi Rudolf îl rase cu grijă ne gât.

— Mă cam supără, Gottlieb… Ascute-l!

Rudolf trase briciul pe curea şi-şi văzu înainte de treabă…

Kranz, alături, în picioare, încremenise, în poziţie de drepţi, ca o santinelă.

— Mulţumesc, Gottlieb. M-ai bărbierit clasa întâi. Păcat de-aşa talent. Ascultă-mă pe mine, ar trebui să deschizi o frizerie. Apoi se întoarse spre Kranz. Dumneata?

— Mă numesc Kranz! Johann Kranz! La ordinele dumneavoastră! învie detectivul. Puse revolverul pe masa de toaletă, luă o perie şi începu să cureţe haina lui Stirner.

— Mulţumesc! Ţine aici! Dădu fiecăruia câte o piesă măruntă…

Cu un „să vă fie de bine, coane!", cei doi se înclinară slugarnic şi se traseră spre uşă.

Cum ieşiră pe poarta clădirii, fiecare apucă în altă direcţie.

Agenţii – nicăieri.

Kranz se duse întins la închisoare şi ceru pe un ton categoric să fie încarcerat. Directorul crezu că glumeşte, dar Kranz începu să zbiere la el.

— Am dispoziţie scrisă de la domnul ministru să arestez pe oricine cred de cuviinţă, aşa că… executarea! Te previn că sunt în exerciţiul funcţiunii!

Directorul îi făcu pe plac. Apoi ceru telefonic o confirmare. I se răspunse, că, dimpotrivă, detectivul este aşteptat cu nerăbdare la comitet. Kranz nici nu voia să audă.

— Dacă puneţi mâna pe mine, trag! îi ameninţă el. Kranz m-a închis, Kranz să mă elibereze!

Directorul se lăsă păgubaş.

— Asta-i ori beat, ori ţicnit!

Kranz era înarmat, aşa că nu îndrăzniră să recurgă la forţă.

— Dă-l dracului! Să stea acolo până i s-o urî!

Kranz, din celulă, îl pândea prin vizor pe temnicer.

— Tu ce păzeşti, bă? se răsti la bietul om. Cât o să mai stai acolo, în fundul culoarului?! Nu cunoşti regulamentul? Vino de controlează lacătul, ca să nu fug!

Kranz era probabil o excepţie de la regula despre care vorbise procurorul: n-ar fi evadat nici în ruptul capului.

Dintre toţi cei care au luat parte la atacul ratat, numai Rudolf Gottlieb se întoarse la comitet. Dar nu putură scoate nimic de la el. Pe faţa lui pistruiată, ciuda se îmbina cu nedumerirea.

La toate întrebările răspundea invariabil:

— L-am bărbierit!

— Pe cine?

— Pe Stirner!

Membrii comitetului se priviră miraţi.

— Poate vorbeşte la figurat... Ori poate în argou, asta înseamnă că l-a omorât, presupuse ministrul.

— N-am auzit o asemenea expresie, răspunse şeful poliţiei, expert în materie.

— Domnule, dumneata să ne spui clar: Stirner e viu sau mort?

Rudolf se uita la ei cu ochi beţi, apoi răspunse cu un zâmbet acru:

— E mai viu ca noi toţi! L-am bărbierit cu perdaf! Dacă doriţi, vă pot servi şi pe dumneavoastră. Deschid negreşit un salon de frizerie.

VII. „TRILBYE"

Se afla în grădina de vară, când îi auzi paşii.

— Ludwig, în sfârşit! se bucură Elsa, întinzând braţele. M-ai uitat de tot!

Se priveau ca după o lungă despărţire. Într-adevăr, nu se văzuseră cam de o lună şi în acest răstimp amândoi s-au schimbat mult. Faţa lui Stirner se scofâlcise şi mai rău, ochii îi erau duşi în fundul capului, avea privirea neliniştită şi o dispoziţie mai schimbătoare ca înainte. Şi Elsa slăbise mult, de i se vedeau urât oasele la gât; obrajii i se supseseră. Privirea îi era vagă, absentă, mişcările automate, lipsite de vlagă. Dar şi mai mult se schimbase lăuntric. Viaţa ei psihică anormală o adusese într-o stare vecină cu dezintegrarea personalităţii. Gândea dezlânat, în crâmpeie, fără şir. Trecea brusc de la euforie la tristeţe. Dintr-o femeie plină de viaţă, se transforma tot mai mult într-un fel de robot.

Aceasta se observa şi în timpul întâlnirilor cu Stirner: uneori se oprea brusc în mijlocul frazei, alteori, dimpotrivă, era de o volubilitate febrilă.

Stirner se aşează lângă Elsa şi-şi lipi obrazul de al ei. Femeia îl mângâie pe obrazul celălalt.

— Catifea, nu? Rudolf Gottlieb m-a ras!

— Cine!?! Gottlieb?!

— Chiar el. Vrea să deschidă o frizerie şi face exerciţii, bărbierindu-şi prietenii.

Râse… strident, sacadat, fără veselie.

— Nu înţeleg, Ludwig. Glumeşti probabil.

— Nici nu-i nevoie să înţelegi.

Iar după o pauză:

— Eşti foarte schimbat, dragul meu… Te surmenezi.

— Aş, fleacuri!

— Nu cumva ai necazuri?

Stirner se ridică şi începu să se plimbe nervos de colo-colo.

— Dimpotrivă, totul merge strună. E adevărat însă că sunt extenuat. Am ajuns, la capătul puterilor, murmură el închizând ochii. Aş vrea să nu mă mai gândesc la nimic, să uit. Elsa, eşti foarte rece cu mine.

Încrucişă mâinile pe piept şi-şi implântă privirea într-a ei.

Elsa păli, gura i se întredeschise şi răsuflarea i se întretăie. Deodată, pradă unei patimi mistuitoare, căzu gemând la pieptul lui Stirner, îi încolăci gâtul cu braţele şi-i acoperi cu sărutări ochii, fruntea, obrajii. Apoi îşi lipi gura de a lui şi-i muşcă buzele.

Stirner o respinse brutal.

— Ho! Ajunge! Potoleşte-te!

Elsa se aşează supusă. Elanul i se stinse brusc. Doar oboseală mai simţea.

— Nu asta vreau! Nu… Ce chin! mormăia Stirner, zbuciumându-se între palmieri. Spune-mi, Elsa, ce-ai făcut în ultimul timp?

— M-am gândit la tine, răspunse ea placid.

Stirner dădu din cap ca un medic al cărui diagnostic se confirmă.

— Altceva?

— Am citit. Un roman vechi pe care l-am găsit la bibliotecă: „Trilbye". Îl ştii? Swengali o hipnotizează pe Trilbye şi ea devine o jucărie în mâinile lui. Biata fată! Groaznic! Să-ţi pierzi voinţa, să faci tot ce ţi se ordonă, să iubeşti la comandă!…

Stirner se încruntă.

— M-am şi gândit: ce bine că noi ne iubim, că ascultăm numai de îndemnul inimii şi că suntem fericiţi.

— Eşti fericită?

— Da. Sunt fericită, răspunse Elsa cu aceeaşi moliciune în glas. Swengali… Ce putere avea omul acesta înfiorător! Mă ia groază când mă gândesc numai…

Stirner râse sec.

— Ce-ţi veni?

— Nimic. Mi-am adus aminte de ceva amuzant… Află că Swengali al tău e un ţânc pe lângă… Pironind-o din nou cu privirea rosti: Uită! Aşadar, ce-ai citit?

— N-am citit nimic.

— Parcă vorbeai despre un roman.

— Care roman?

— Dar la pian?

— N-am mai cântat…

— Hai, cânta ceva pentru mine. Şi mie mi-e dor de muzică.

În sala mare, Elsa cânta „Primăvara" de Grieg. Spuse încetişor:

— Asta mi-aduce aminte de Menton. Amurgurile liniştite de-acolo… Luna răsărind din mare. Aroma tuberozelor… Am fost nespus de fericiţi câteva zile!

— Acum nu mai eşti fericită?

— Ba da, totuşi… Te văd atât de rar. Iar când ne întâlnim… Ştiu, eşti nervos, surmenat. Mă gândesc uneori ce ne-a dat toată bogăţia asta? Mai bine am trăi acolo, între flori, pe ţărmul mării de azur, îmbătându-ne de soare şi iubire…

— Să avem o grădină şi-o turmă de capre, rânji Stirner. Eu să fiu ciobănaş, iar tu o frumoasă păstoriţă: Paul şi Virginia… Să ai o căpriţă preferată albă ca neaua, cu un clopoţel de argint prins cu o funduliţă albastră. Şi să împleteşti coroniţe pe malul unui pârâu. Ce idilă! Constat, Elsa, că încă nu te-ai dezvăţat să gândeşti. Hm? Ludwig Stirner păscând capre! Ha-ha-ha! Adică, mai ştii? S-ar putea să ai dreptate. O turmă de patrupede îţi dă mai puţină bătaie de cap. Uită de Menton, Elsa! Trebuie să uităm de toate şi să urcăm tot mai sus, acolo unde zboară vulturii… Ba chiar mai sus de nori, ca să răpim cerului focul sacru sau… să ne prăbuşim în genune. Încetează cu dulcegăria asta! Vreau ceva vijelios. Cântă-mi una din „Polonezele" pline de foc ale lui Chopin sau o rapsodie de Liszt, sau altceva tot atât de zbuciumat. Cânta să plesnească strunele!

Supusă, Elsa cânta cu o forţă care-i întrecea puterile „Polichinelle" de Rahmaninov. Părea că în pieptul ei bate inima neliniştită a lui Stirner.

Acesta se plimba neîncetat cu paşi mari şi-şi frângea nervos degetele.

— Foarte bine! Sparge, dărâmă, rupe! Aşa te vreau! Sunt singur în lumea toată şi toată lumea e a mea!… Gata, Elsa! Ajunge, odihneşte-te!

Elsa răsufla greu. Braţele îi căzură nevolnic. Din pricina efortului supranatural, mai să-şi piardă cunoştinţa.

Stirner o luă de mână, o conduse în grădină şi o aşeză pe bancă.

— Stai jos. Uite, ai transpirat.

Îi şterse fruntea cu batista şi-i aranja şuviţele desprinse.

— Vreo noutate de la Emma?

Elsa se însufleţi:

— Ah, am uitat să-ţi spun. Am primit ieri o scrisoare lungă de tot.

— Cum se simte?

— Mai bine, dar medicii o sfătuiesc să mai stea acolo vreo două luni. Copilul e sănătos.

— Şi ca să-ţi comunice toate astea i-au trebuit câteva pagini!

— Îmi scrie mult de Otto. De la un timp e morocănos, irascibil... Nu mai e atât de drăguţ cu ea. Se teme că n-o mai iubeşte.

Stirner asculta cu luare-aminte. Se părea că dragostea lui Sauer pentru Emma îl interesează mai mult decât dragostea Elsei pentru el. Se încruntă şi şopti ca pentru sine:

— Ei, drăcie! Să fi calculat greşit? Ori e distanţa prea mare... Exclus! Să verific totuşi!

Sări de pe bancă şi, fără să-i arunce o privire Elsei, fără să-i spună un cuvânt, plecă.

— Ludwig! Ludwig, unde te duci?

Zgomotul paşilor se stinse în fundul sălii.

Elsa privi îngândurata peştişorii din acvariu. În cubul de sticlă verzuie, micuţele făpturi se mişcau alene, unduindu-şi codiţele şi suflând arar spre suprafaţa apei băşicuţe mici, strălucitoare, ca nişte minuscule bile de mercur.

— Iar am rămas singură!

VIII. ZONA PANICII

Vrând să afle amănunte despre atacul ratat, procurorul îl vizită personal pe „autoarestatul" Kranz.

— Întotdeauna am spus despre dumneata, Kranz, că eşti un funcţionar model, începu procurorul pe un ton linguşitor. Ia spune, dragul meu, ce s-a întâmplat la Stirner? Şi de ce te-ai vârât singur în această celulă?

Kranz asculta în poziţie de drepţi, dar nu se lăsă înduplecat.

— Pentru cu sunt un criminal, răspunse el răspicat, ca la armată. Ce crimă am săvârşit? Nu vă pot spune. Refuz să fac - declaraţii. E dreptul meu. Puteţi să mă trimiteţi în judecată!

— Cum să te trimit în judecată, omul lui Dumnezeu, dacă nu ştiu ce crimă ai făcut?

— Vă priveşte. Stau aici până veţi afla. Când Kranz spune nu, nu rămâne! Să nu mai discutăm. Dar pentru că aţi venit, am o reclamaţie.

— Spune, Kranz, spune.

— E de-a dreptul scandalos ce se petrece aici! La masă mi-au adus ciorbă. Bag lingura şi... ce credeţi? Carne! O bucată de vreo două sute de grame! Iar deasupra uite-aşa pluteau petele de grăsime! Dacă dau mâncare ca ăsta la puşcărie, n-o să mai găseşti om cinstit, să-l cauţi cu lumânarea. Vă declar categoric, domnule procuror: dacă nu schimbă regimul, fac grevă foamei! Să ştiţi! Şi încă ceva: escorta te ia din celulă şi te duce la latrină tocmai

în fundul culoarului, în loc să aducă hârdăul în celulă. Ce, asta-i ordine? Pentru că dumnealor le e lene, eu să-mi primejduiesc viaţa? Dacă sunt tentat să fug, şi la prima încercare... pac, pac?!... Vă rog respectuos să luaţi măsuri ca regulamentul penitenciarului să fie respectat întocmai!

Procurorul rămase cu gura căscată. Nu pentru că l-ar fi surprins povestea cu cele două sute de grame de carne din ciorba lui Kranz. Ştia el foarte bine că oricare dintre ceilalţi deţinuţi n-ar fi găsit fir de carne în lăturile cu care erau hrăniţi, nici dacă le-ar fi trecut prin sită. Dar să se plângă cineva că i se dă mâncare prea bună, asta chiar că n-a mai pomenit în cariera lui!

„Bietul Kranz! S-a scrântit de tot de când a fost la Stirner. Dar să mai încercăm. Vorbă dulce mult aduce."

— Te rog foarte mult, Kranz, povesteşte-mi totul, ca unui camarad mai în vârstă. Cum a fost? Adu-ţi aminte de când lucrăm împreună... Parcă ce-ţi cer: un fleac de declaraţie!

— Un fleac de declaraţie? Nu zău! Dacă toţi criminalii s-ar apuca să facă mărturisiri, noi, detectivii, ce mai facem? Rămânem pe drumuri! Şomajul ne mănâncă! Să le iau fraţilor pâinea de la gură? Nu! Crima să fie crimă, iar cercetările cercetări... Să mai ciupească şi ei câte ceva!

Dezarmat de această logică originală, procurorul tăcea amărât.

Văzându-l supărat, lui Kranz i se făcu milă. Pescui din buzunar moneda măruntă primită de la Stirner şi i-o întinse procurorului, cum dai pomană unui cerşetor.

— Asta-i tot ce am...

Procurorul luă maşinal moneda şi o privi pe toate părţile, fără să înţeleagă nimic.

— E o probă materială. Am câştigat aceşti bani într-un mod ilicit.

Procurorul plecă îngândurat, jucând în palmă „proba materială".

„A fost unul din cei mai buni oameni ai noştri! Şi l-am pierdut din cauza lui Stirner! Când naiba o să-i venim acestuia de hac?"

Asaltat cu întrebări de membrii comitetului, nerăbdători să afle rezultatele întrevederii sale cu Kranz, procurorul căzu în fotoliu şi schiţă un gest de neputinţă.

— Ce-i de făcut?! se lamentă ministrul de interne. Să fie Stirner invincibil?

Atunci se ridică comandantul regiunii militare, supranumit „generalul de fier", un bătrân uscăţiv, cu înfăţişare energică şi cu nişte mustăţi de majur, ca peria.

— Ce-i de făcut? repetă el cu o voce neaşteptat de puternică şi de tânăra pentru vârsta lui. Vă spun eu, domnilor, ce-i de făcut. Va trebui să-i declarăm lui Stirner război în toată regula. Sper, domnule ministru, că n-o să vă supăraţi pe un bătrân ca mine că v-o spune de la obraz: voi, civilii, nu staţi prea bine cu nervii. Aţi trimis câţiva guleraţi, ăştia au făcut-o de oaie, şi... gata, pezevenghiul ăsta, care poate n-a mirosit în viaţa lui praf de puşcă, este... auzi

dumneata, invincibil! Iată ce vom face: Unu: decretăm în oraş starea de asediu. Doi: împresurăm clădirea Elsei Glück cu trupe... da, cu trupe regulate!... Cu ăsta trebuie să ducem război în toată regula... şi pornim la asalt. Da, da, la asalt! răcnea „generalul de fier", de parcă ar fi comandat o armată de milioane de oameni pe câmpul de bătaie. Ba, pentru orice eventualitate, aducem şi artilerie. Admiţând prin absurd că atacul infanteriei va eşua, tunurile vor mătura clădirea de pe faţa pământului! Şrapnelele şi grenadele nu pot fi hipnotizate! Asta trebuie să facem, nu să ne văicărim!

Discursul energic al „generalului de fier" avu un efect reconfortant. Iar obiecţiile, de altfel foarte puţine, nu vizau fondul proiectului.

— Vor fi lovite şi imobilele vecine...

— Ce vină au ceilalţi oameni care locuiesc în clădirea băncii? De pildă, soţia lui?

— Am spus doar: e puţin probabil să folosim artileria, răspunse generalul. Dar chiar dacă vor ajunge să prindă glas şi tunurile, ce să-i faci, nu există război fără victime. Mai bine să piară câteva sute de oameni, decât tot statul.

— Să-i prevenim pe cei din jur...

— În nici un caz! A divulga secretul operaţiunii înseamnă a-l pune în gardă pe inamic. Trebuie acţionat repede şi prin surprindere. La noapte, bine înţeles dacă sunt în asentimentul dumneavoastră, voi porni eu personal în fruntea încercaţilor mei soldaţi şi-i pun eu pielea pe băţ domnului acela invincibil!

— Să fim înţeleşi: fără artilerie! interveni ritos ministrul de război.

— De ce? Doar v-am spus... câteva vieţi.

— Nu-i vorba de vieţi aici! Dacă folosiţi bombe ar însemna să nimiciţi o dată cu Stirner şi arma lui! Ori asta – nu!... Ar putea să ne fie de folos.

Toţi îi dădură dreptate.

La statul-major întrunit în împrejurimile oraşului, „generalul de fier" îşi expuse planul.

— Avem de îndeplinit o misiune grea. Ordinul guvernului e clar: să nu recurgem la artilerie. Stirner trebuie capturat viu. El poate fi suprimat numai dacă împrejurările o vor impune, cu condiţia ca imobilul să rămână intact, cu toate obiectele pe care le conţine. Avem de-a face cu un duşman neobişnuit. Operaţiunea se va desfăşura în inima oraşului. De altfel, chiar dacă vom reuşi să pătrundem în clădire şi vom de acolo de Stirner, tot nu va fi „luptă de stradă", ci, ştiu eu, „luptă de casă". Primul lucru de care trebuie să avem grijă este ca Stirner să nu fugă. Ce ştim despre el? Că emite raze dirijate fie radial, fie pe zone, pe sectoare... Că razele lui – aşa vom numi arma pe care o posedă – nu au asupra tuturora acelaşi efect. Plecând de la acest considerent, forţele noastre trebuie să acopere întreaga zonă de luptă. E necesar să avem şi rezerve. Infanteria va converge spre punctul fixat, în unităţi compacte. Dacă sub influenţa razelor primele rânduri se vor retrage în panică, rândurile din

spate vor trebui să preseze, silindu-le să meargă înainte. Sper că în felul acesta vom ajunge în imediata apropiere a casei, unde nu-i exclus să fie un fel de „zonă moartă", inaccesibilă razelor, ca în cazul bombardamentului de artilerie. Eu pornesc cu avangarda…

— Asta ar fi foarte imprudent, excelenţă, interveni adjutantul Korf.

— Domnule colonel, i-o reteză generalul, în cazul de faţă dă-mi voie să-mi hotărăsc eu însumi locul pe câmpul de luptă!

Deprins cu mojiciile superiorului său, aghiotantul, roşu ca focul, căuta doar să se ferească de privirile stat-majoriştilor şi nu mai spuse nimic.

— Da, ştiu, e riscant! urmă generalul cu ifos. Dar războiul, domnilor, nu e o partidă de domino. Pentru a putea comanda, trebuie să cunosc bine arma inamicului, puterea lui de foc! Trebuie să mă expun „tirului" pentru a mă convinge dacă arma este la fel de primejdioasă pentru un soldat călit, cum se arată a fi pentru un civil slab de înger.

Se aşternu tăcere. Ofiţerii de stat-major nu păreau prea încântaţi de planul bravului ghinărar. Parcă-l vedeau „călărind pe un cal ca neaua în fruntea oştilor viteze", întocmai ca pe vechile litografii de prost gust. Dar ar fi fost inutil să-l contrazică.

La miezul nopţii, din diferite puncte ale oraşului, unităţi de armată gata de luptă porniră spre sectorul Strada Băncilor – Piaţa Bursei. În frunte „generalul de fier", călare pe un superb pursânge arab.

— O armată întreagă împotriva unui civil! Ce ruşine! Dar decât să piară ţara…

Generalul, luând-o înainte, ajunse în capătul unei străzi ce dădea în Piaţa Bursei. Clădirea băncii Elsa Glück avea faţada spre această piaţă, spatele clădirii fiind Strada Băncilor.

— Şi-acum, puişorule, să vedem ce-ţi poate pielea! mormăi generalul. Scrută câteva clipe imobilul, apoi dădu pinteni calului.

Scăpărând graţios din picioarele-i subţiri, roibul intră în piaţă, dar deodată, fără nici un motiv vizibil, fornăi, îşi lipi urechile de ţeastă şi se trase înapoi tremurând.

„Ce a putut să-l sperie pe Abrek, care nu tresare nici când bubuie tunurile?" se întrebă generalul uimit. Îl bătu mângâietor cu palma peste gât: „Hai, Abrek, nu te mai prosti!" Şi-l îndemnă iar cu pintenii.

De data aceasta, cum păşi pe caldarâmul pieţei, Abrek se cabră şi răsucindu-se pe loc o zbughi înapoi. În momentul când calul se răsucea şi picioarele lui dindărăt depăşiră pentru o frântură de secundă linia ce despărţea strada de piaţă, generalul simţi un fior rece furnicîndu-l prin şira spinării. Dar imediat Abrek îl duse la zeci de metri mai încolo.

— Ei, comedie! mârâi generalul. Îl cuprinse o mânie cumplită, ca întotdeauna în momentele de mare primejdie. Întoarse roibul şi îi înfipse cu cruzime pintenii între coaste. Neobişnuit cu acest tratament, Abrek scutură din

cap şi ţâşni ca din praştie... Din câteva salturi fu în piaţă, dar deodată, fornăind cumplit, sări în lături atât de brusc, încât generalul – cel mai bun călăreţ din armată – căzu din şea ca secerat. Se părea însă că nici nu-şi dă seama. Mintea lui, nervii, întregul organism căzuse pradă unei terori supranaturale. Se dezmetici abia pe stradă, unde îl târâse Abrek. Noroc că-i rămăsese un picior agăţat în scară. Între timp, unităţile de infanterie ajunseseră în dreptul pieţei.

„M-au văzut! M-am făcut de basme", se căină generalul. Se scutură cu cât mai multă demnitate şi, căutând să-şi ascundă tulburarea, îi spuse adjutantului:

— Ei... Fleacuri! S-a speriat Abrek şi când a sărit odată, nici diavolul nu s-ar mai fi putut ţine-n şa!

„Ca să nu scadă moralul trupei" şi mai ales ca să nu ajungă de râsul ofiţerilor şi soldaţilor, nu suflă o vorbă despre spaima pe care o trăsese.

— Toate unităţile sunt pe locurile de plecare?

— Toate. Străzile de acces, pasajele şi gangurile au fost blocate.

— Şi intrarea din Stradă Băncilor?

— Instrucţiunile au fost respectate întocmai.

— Perfect. Aşteptaţi semnalul!

Când, la ordinul generalului, dârele scânteietoare ale rachetelor săgetară noaptea, boltind spre clădirea băncii, armata porni la asalt. Se produse însă ceva de necrezut.

Generalul a participat în viaţa lui la multe bătălii, dar o atât de groaznică panică nu i-a mai fost dat să vadă. Stătea în picioare pe platforma unei maşini, militare, în apropierea pieţei, şi răcnea cu un glas de tunet:

— Înainte! înainte! Vă împuşc, ticăloşilor!

Nu-l asculta nimeni. Cuprinşi de spaima morţii, soldaţii aruncau armele şi o rupeau la fugă ca înaintea unei primejdii înfricoşătoare. Vuia piaţa de strigăte şi gemete. Rândurile din spate presau, cele din faţă luptau să răzbească înapoi... Generalul dăduse ordin că fugarii să fie împinşi înainte fără milă. În felul acesta, din coloanele compacte care înţesaseră străzile, mereu alte rânduri erau „pompate" în piaţă, care se transformase într-un adevărat infern. Totuşi, încet, încet, ea se umplea de armată.

Deodată, valul de teroare se revărsă mai larg, cuprinzând şi unităţile de pe stradă. De fapt nu un val, ci mai multe, succesive, se rostogoleau printre rânduri că suflarea de gheaţă a morţii. Unităţile aliniate reglementar se învălmăşeau ca o turmă înnebunită. Soldaţii se repezeau orbeşte, ciocnindu-se unii de alţii, se ascundeau prin curţi, prin gânguri, iar din case năvăleau cu ochii holbaţi de groază civilii.

În locuinţe, oamenii, înnebuniţi de groază, se virau sub pat şi-n dulapuri. Câţiva se aruncară de la etaj pe capetele soldaţilor, în vârfurile baionetelor. Cu copiii strânşi la piept, femeile fugeau prin camere scoţând ţipete isterice, de parcă ar fi luat casa foc. Pe scările şi culoarele caselor clocoteau puhoaie de

omenire. Unii se repezeau să urce, alţii dădeau să coboare. Femeile şi copiii erau doborâţi de mulţime şi călcaţi în picioare. Dar, mai groaznic decât orice, nimeni nu cunoştea cauza panicii, nimeni nu ştia de ce fuge şi unde fuge. Treptat, în vârtejul de omenire se formă un curent care înainta într-o singură direcţie. Probabil că soldaţii din rândurile încă neatinse de panică, văzând toate aceste orori, au luat-o la sănătoasa, antrenându-i şi pe ceilalţi. Se părea că oamenii au găsit în sfârşit calea salvatoare. Fugeau rupând pământul, de parcă i-ar fi ameninţat ţevile a mii de mitraliere.

După ce alergă într-un suflet vreo trei cvartale de stradă, adjutantul îl ajunse din urmă pe „generalul de fier", pe omul care nu ştie ce-i frica. Fără caschetă, cu vestonul rupt, cu o privire de nebun, sărea peste mormane de trupuri strivite, deschizându-şi drum cu pumnii lui uriaşi.

Între timp „zona de baraj a panicii" – cum avea să i se spună mai târziu acestui fenomen – se lărgise, cuprinzând şi Piaţa Primăriei, unde întreg guvernul venise să asiste la şedinţa permanentă a comitetului salvării publice. Deodată un val de nelinişte se revărsă, şi toţi, savanţi şi miniştri, o luară la sănătoasa.

Spre dimineaţă, panica se mai domoli, dar onoraţii membri ai comitetului nu mai îndrăzneau să se întoarcă în oraş.

Aşadar, capitala fusese pierdută. Trebuia salvată ţara. Dar cum? Aproape nimeni nu mai credea în această salvare. Când membrii comitetului se regăsiră, convocară un consiliu de război într-un sătuc din împrejurimile oraşului. Deprimat de nereuşita operaţiei, „generalul de fier" îşi pierduse orice speranţă.

— Demonii nu pot fi învinşi cu baionetele! atâta spuse el şi capul îi căzu în piept.

Stirner a învins! Putea dispune după bunul său plac de ţara întreagă, aşa cum n-a izbutit niciodată vreun alt despot în lume.

IX. „AJUTOR PRIETENESC"

Celelalte state urmăreau cu atenţie lupta dintre guvernul german şi Stirner. Bancherii francezi şi englezi nici măcar nu încercau să-şi ascundă bucuria când, telegrafic sau prin radio, aflau de ruină şi prăbuşirea celor mai mari bancheri germani, concurenţii lor pe piaţa monetară internaţională.

— Bravo, Stirner! jubilau ei, evaluând cu anticipaţie viitoarele profituri.

Îşi dădeau seama că Stirner este un financiar extraordinar de abil şi de norocos, dar erau convinşi că până la urmă o să-şi frângă gâtul, aşa cum păţise şi Stinnes, al cărui concern crescuse, de asemeni, ca aluatul cu drojdie. Puterea lui Stirner ajunsese să întreacă toate pronosticurile, depăşind orice măsură. Istoria capitalismului n-a cunoscut o carieră atât de fulgerătoare ca a acestui Napoleon al marii finanţe. „Soarele Austerlitz-ului" strălucea pentru el tot mai puternic şi nimic nu prevestea apropierea „Waterloo-ului".

Se zvonea din ce în ce mai insistent că succesul lui Stirner s-ar datora unor cauze neobişnuite, că el ar cunoaşte un mijloc de a le răpi oamenilor voinţa şi de-ai supune cu desăvârşire, astfel încât devin toţi nişte jucării în mâinile lui.

Dar când Stirner şi-a îngăduit să înfrunte chiar guvernul, s-au impacientat nu numai bancherii occidentali, dar şi oamenii de stat, iar înfrângerea „generalului de fier" şi fuga guvernului au avut în lumea diplomatică efectul unei bombe.

Unul împotriva tuturor! Unul împotriva statului! A învins fără armată, fără tunuri, fără un foc de armă!

Nemaiputând rămâne în expectativă, celelalte state se vedeau silite să-şi precizeze atitudinea faţă de uzurpator.

În Franţa „cazul Stirner" ajunse să eclipseze problemele politice interne, ba chiar şi pe cele ale războaielor coloniale. Evenimentele din Germania erau examinate în şedinţe închise şi extrem de furtunoase ale consiliului de miniştri şi ale camerei deputaţilor.

Până la urmă se adoptă cu o majoritate infimă următoarea hotărâre: în principiu se consideră necesară participarea la lupta împotriva lui Stirner, în consecinţă se va oferi ajutor Germaniei, dar se va trece la acţiune numai după ce ţara va fi pusă la adăpost faţă de Anglia.

Politicienii şi financiarii englezi urmăreau cu mai mult calm evenimentele europene, ceea ce nu însemna că nu erau perfect edificaţi asupra primejdiei Stirner. Cabinetul de miniştri al Marii Britanii ajunse repede la unanimitate de păreri:

Germania a fost îndeajuns de vlăguită de război şi continua ei slăbire ar putea tulbura echilibrul european. La ora actuală Stirner nu reprezintă un pericol direct pentru celelalte ţări şi este de presupus că ambiţiile lui nu vor ţinti mai departe. Nu se poate admite însă că Franţa să intervină singură în treburile interne ale Germaniei, chiar dacă ar face-o de conivenţă cu aceasta. În plus, uzurpator-neuzurpator, Stirner pare să fie o capacitate în administraţie şi în economie. Să vedem ce va face de acum înainte. Concluzia: să se recomande Franţei să nu se grăbească. Iar dacă Stirner va manifestă intenţia de a interveni în treburile altor state sau va leza interesele acestora, se va trece la acţiune împreună cu Franţa.

Comunicat Franţei, acest răspuns indignă pe militariştii care invocau demnitatea naţiunii.

— Până când o să ne dăscălească Anglia? strigau ei şi cereau să se acţioneze neîntârziat, dacă nu de altceva, măcar pentru a demonstra independenţa politicii franceze.

Impedimente de ordin diplomatic întârziaseră însă intrarea imediată în acţiune. Guvernul german, temându-se (nu fără temei) că va trebui să plătească prea scump „ajutorul sincer" al Franţei, nu se grăbea să-l accepte,

mai ales că tot mai spera să-l înfrângă pe Stirner.

Cu tot eşecul operaţiunii conduse de el, „generalul de fier" se mai bucura de destulă autoritate în cercurile militare şi guvernamentale. Or el era un adversar nestrămutat al oricărei intervenţii străine.

— Ce ne-ar aduce această intervenţie în afară de noi umilinţe şi de noi impozite? spuse el. Am mai propus la consiliul de război să folosim tunuri cu tragere lungă pentru a face una cu pământul acest cuib blestemat !... Mi s-a obiectat că vor fi ucişi cetăţeni paşnici, nevinovaţi. Ăsta-i un sentimentalism primejdios! Şi mii de oameni de-ar pieri, tot mai bine decât să piară tot statul!

— Mai e ceva, excelenţă, îl întrerupse ministrul de război, care în tainiţele inimii sale pizmuia popularitatea „generalului de fier". Într-adevăr am fost de părere să renunţăm la artilerie, dar de ce? V-am spus că, distrugând clădirea băncii o dată cu Stirner, am nimici şi invenţia lui, şi-ar fi păcat! Dacă am pune mâna pe această armă, ehe! Vă daţi seama?

Ministrul făcu ochii mici şi privi visător printre gene. Ne-am răfui cu Franţa şi i-am face praf pe toţi duşmanii noştri...

— Am fi stăpânii lumii! Am înţeles, îi curmă tăios tirada „generalul de fier". Dar cum o să-l prinzi viu pe Stirner? În orice caz eu nu mai încerc. Am încercat. Să mai încerce şi alţii!

După lungi şi înverşunate dispute se hotărî ca împotriva lui Stirner să fie folosite tunuri cu tragere lungă.

Când un tun uriaş scuipă unul după altul din rărunchi un obuz mai mare decât două staturi de om şi când acesta porni vâjâind spre capitală, „generalul de fier" nu-şi putu ascunde bucuria. Bubuiturile tunurilor erau pentru urechile lui o sublimă simfonie.

— Oho! exultă el. Uite-l cum şi-a luat zborul! Acum să te văd, domnule Stirner! Cum ai să faci obuzul să-şi schimbe traiectoria? Baterie, foc!... Încărcaţi mai repede! Mai repede, până n-apucă să ceară îndurare, de n-o fi şi crăpat până acum!...

Pământul se cutremura de-ai fi zis c-o să se năruie dintr-o clipă în alta! Servanţii, trântiţi la pământ de suflul năprasnic, se adunau de pe jos. Numai „generalul de fier", bine înfipt pe picioare, sta neclintit în spatele tunurilor, ca un zeu al războiului. Un rânjet de fiară gata să-şi înfigă colţii îi adunase toate zbârciturile în jurul ochilor şi-al gurii.

— Foc! răcni el. Dar cu tot glasul său de stentor, nu-l auzi nimeni: timpanele nu mai percepeau glasul omenesc.

Enervat, reteză aerul cu muchia palmei.

Servanţii executară manevrele necesare dar, când să tragă, se frânseră toţi din şale şi înţepeniră în poziţia aceasta, cu braţele atârnând moi.

— Ce v-a apucat? zbieră „generalul de fier". Foc!

Nici o mişcare.

Generalul se repezi la un artilerist şi-l zgâlţâi zdravăn, dar omul nici nu

clipi. Atunci începu să înjure cumplit şi să bată din picioare: îl scotea din sărite gândul că Stirner trăieşte şi şi-a pus în funcţiune armă invizibilă.

Şi deodată, prinzând viaţă, artileriştii întoarseră tunurile în direcţie opusă. Niciodată n-au executat această operaţiune cu atâta repeziciune şi precizie. Până să se dezmeticească generalul, bubuiră una după alta trei lovituri... Urmă o altă salvă, încă una şi încă una, până se isprăviră proiectilele care duceau urgie şi moarte oraşelor şi satelor învecinate.

„Generalul de fier" nu mai răcnea, nu se mai agita. Înţelese că orice ordin este neputincios în faţa forţei invizibile care paralizase voinţa soldaţilor, forţă de care se simţea şi el stăpânit. Strivit de conştiinţa dezastrului, se lăsă fără vlagă pe ţarina goală şi-şi coborî fruntea palidă.

Când se stinse ecoul ultimei salve şi se lăsă o tăcere ţiuitoare, generalul îşi duse revolverul la tâmplă. Armă îi fu smulsă din mină.

— Ruşine, excelenţă!

Era adjutantul.

Generalul nici nu băgă de seamă. Ochii, lipsiţi de expresie, îi rămăseseră pironiţi în pământ. Doborâţi de efortul supraomenesc, soldaţii zăceau grămadă lingă tunuri.

Se lăsase amurgul. Luna, abia răsărită, privea printre norii învălătuciţi. Geana sângerie a apusului se decoloră tot mai mult. Oamenii însă nu vedeau luna, nu vedeau bogăţia de culori a asfinţitului, nu auzeau ciripitul păsărilor din crâng. În trupurile lor viaţa abia pâlpâia.

Singurul care se ţinea mai bine era adjutantul. Găsise în el destulă energie pentru a radiotelegrafia personal guvernului despre deznodământul luptei; zel inutil, pentru că bombele prăvălite peste oraşe şi sate au dus până departe vestea catastrofei.

— Stăm prost... murmură adjutantul. Se aşează lângă general pe un scaun de campanie, îşi aprinse o ţigară şi ridică maşinal ochii.

Îi atrase atenţia un punct la orizont, spre apus, care ba apărea, ba dispărea între nori. Un avion!... Apoi mai apăru unul, şi încă unul... O escadrilă întreagă. Şi se îndreptau, după toate aparenţele, spre Berlin!

„Ale cui să fie? se miră adjutantul. Aviaţia noastră n-a primit nici un ordin... Ori poate le-a trimis ministrul de război, când a aflat cum s-a sfârşit lupta? Dar e o nebunie să trimiţi oameni la moarte sigură, după tot ce..."

Se aplecă spre general şi-l atinse uşor pe umăr:

— Excelenţă!...

— Da, da... totul e pierdut! îşi aminti el deodată. De ce nu m-ai lăsat, Korf? De ce mi-ai luat revolverul? Dă-mi-l! Oricum, nu voi putea supravieţui dezonoarei...

— Excelenţă, o escadrilă de avioane se îndreaptă spre Berlin.

— Prostii... Ţi s-a năzărit.

— Uitaţi-vă şi dumneavoastră?

Formaţia, apropiindu-se, se distingea tot mai bine. Uruitul motoarelor se auzea clar.

Generalului îi trebui un efort ca să ridice capul.

— Ei, drăcia dracului! Ce dobitoci! Asta mai lipsea! Întreabă-i prin radio ale cui sunt.

Adjutantul se execută, dar nu primiră nici un răspuns.

Generalul înjură şi sări în picioare, ca înviorat de un duş rece.

„Şi-a revenit!" zâmbi în sinea lui adjutantul.

— Ascultă, Korf! Ai ochi mai ageri. Nu vezi însemnele de pe aripi?

Avioanele ajunseseră cam deasupra lor, dar zburau foarte sus şi se mai întunecase. Norii care se rostogoleau într-una înrăutăţeau şi ei vizibilitatea. Se apropia furtuna. Vântul se înteţea. Avioanele se legănau în bătaia lui dar, conduse probabil de piloţi îndemânatici, înaintau cu siguranţă.

— Nu văd...

— Aprinde reflectoarele.

Când fuioarele strălucitoare inundară în lumină aparatele, generalul şi adjutantul îşi duseră binoclurile la ochi.

— Mi se pare, mormăi generalul, ori...

— Nu vi se pare. Acum văd limpede. Sunt avioane americane.

— Din ce în ce mai bine! Generalul se lăsă greoi pe scaun şi, punând binoclul pe genunchi, privi lung în urma escadrilei. Ascultă, Korf, dumneata pricepi ceva?

Korf, mereu cu binoclul la ochi, strânse din umeri:

— Aşadar America... Şi după toate aparenţele, avioanele se îndreaptă spre Berlin...

— Dar cine le-a chemat?! Ce caută aici?!

— Am impresia că vântul le-a făcut să cam devieze, spuse adjutantul foarte liniştit.

Intervenţia Statelor Unite ale Americii în lupta cu Stirner fu o surpriză pentru întreaga Europă, nu numai pentru „generalul de fier".

În timp ce între statele europene se purtau tratative diplomatice, Washington-ul, care urmărea cu deosebită atenţie desfăşurarea evenimentelor, reacţionă prompt.

America nu putea rămâne în postura de spectator indiferent şi aceasta nu numai pentru că opera distructivă a lui Stirner reducea solvabilitatea unuia dintre cei mai mari datornici europeni. Washington-ul a înţeles înaintea ministrului de război al Germaniei ce se poate întâmpla dacă guvernul german îl va nimici pe Stirner şi-i va acapara arma. Înţelese înaintea tuturora importanţa acestei forţe noi, colosale. Şi cum nu avea şanse să intre în posesia armei, hotărâse s-o distrugă, şi pe inventator în acelaşi timp, astfel încât secretul să nu încapă pe alte mâini. Şi cu cât mai repede va face acest lucru, cu atât mai bine. Dar cum, prin ce mijloace? Avioanele teleghidate americane

erau destul de bine puse la punct. Aparatele lor puteau să străbată distanţe mari fără pilot, urmând un traseu stabilit la decolare, şi să lanseze automat într-un punct anume proiectile de o mare putere distructivă. Totul funcţiona perfect, în afară de sistemul de teletransmitere a imaginilor fotografice ale drumului străbătut, pentru observarea permanentă a aparatelor aflate în misiune şi corectarea direcţiei de zbor. Dar aminarea operaţiei implica riscuri şi mai mari. Iar precizia mecanismelor şi hărţile militare amănunţite păreau să asigure reuşita... Tot America a înţeles cea dintâi că împotriva lui Stirner se pot folosi numai mecanismele dirijate de la mari distanţe. Ar fi putut trimite avioanele chiar din America. În acest caz, însă, distanţa ar fi fost colosală. Aparatele urmau să traverseze Oceanul Atlantic şi să străbată şi o parte din Europa, începând de la coasta apuseană a Franţei. Pe parcurs, cu toţi „redresorii" automaţi, curenţii aerieni ar putea modifica direcţia prescrisă. De ce n-ar pregăti declanşarea chiar din preajma graniţelor Germaniei? Că pentru aceasta e necesar şi asentimentul Franţei? Nu e o problemă pentru diplomaţia americană.

Guvernul Statelor Unite ale Americii a trimis Franţei o notă redactată cu toată curtoazia diplomatică. Într-o altă notă cerea şi Germaniei îngăduinţa să bombardeze în plin Berlinul, cuibul inamicului public. O dată cu aceste note, fuseseră expediate şi altele, mult mai laconice clar şi mai energice, cerând plata imediată a restanţelor la datoriile contractate.

Răspunsul Franţei nu s-a lăsat mult aşteptat: într-o notă reverenţioasă, guvernul francez accepta intervenţia şi cerea, cu o politeţe ce friza umilinţa, aminarea plăţilor.

America a acordat cu mărinimie aminarea cerută şi a şi trimis avioanele. N-a mai stat să aştepte răspunsul Germaniei, care cam întârzia, sigură fiind că şi acest răspuns va fi pozitiv. Avioanele americane văzute de „generalul de fier" şi de adjutant şi-au făcut apariţia în spaţiul aerian german chiar în momentul când ministrul punea mâna pe condei, ca să semneze răspunsul.

Cu toate acestea America tot nu-şi atinsese scopul. Avioanele deviară din cauza furtunii. Unul singur ajunse deasupra capitalei şi bombele lansate raseră de pe faţa pământului palatul imperial. Celelalte aparate îşi lansară încărcăturile ucigătoare prin împrejurimile oraşului, cauzând mari distrugeri.

Fără să se descurajeze, americanii mai trimiseră o escadrilă. Germanii, îngroziţi de rezultatele primului raid, îi implorară să-i scutească de nefastul ajutor. Văzând apoi că nu mai au ce pierde, protestară în termeni categorici şi făcură apel la opinia publică europeană. America, desigur, n-ar fi ţinut seama de acest protest. Cum însă pe câmpul de luptă se produseseră schimbări, înţeleseră că-i mai cuminte să renunţe.

Stirner, care îşi perfecţionase între timp extraordinara armă, lansase pe neaşteptate un fascicol de ideoraze dirijate peste teritoriul Franţei, până la ocean.

Toţi cei prinşi în traiectoria fascicolului au aflat ce gândeşte Stirner.

„Vreţi să porniţi împotriva mea un război mondial? Primesc provocarea! Dar armele voastre nu se pot măsura cu a mea. Nu vă daţi seama? De aceea vă sfătuiesc să abandonaţi lupta. Dacă însă v-aţi pierdut minţile, voi face să înnebuniţi de-a binelea. Vă dau ultimul avertisment!"

Micşorând unghiul de emisiune (îngustând deci zona de acţiune), Stirner lansă un nou fascicol. Toţi cei care au nimerit în bătaia razelor, atât în Germania cât şi în Franţa, au înnebunit pe loc. Suflul de dementă atinse şi o navă care trecea prin apropierea coastei franceze. Cuprinşi de o nebunie cu manifestări violente, marinarii şi pasagerii se aruncară în apă, iar fochiştii, pierzându-şi controlul, umplură într-atât cuptoarele cu cărbuni, încât explodară cazanele şi vasul se scufundă. Ospiciile erau arhipline. Nebuni furioşi rătăceau pe străzi şi se repezeau la trecătorii îngroziţi. Pe câţiva mai puternici şi primejdioşi, poliţiştii trebuiră să-i împuşte.

Europa era în panică. Chiar şi la Washington, contrar obiceiului, toată lumea umbla posomorâtă. Inginerii americani trimişi în Franţa pentru a dirija avioanele buclucaşe căzuseră victime ale razelor lui Stirner. Ziarele americane anunţau zilnic starea sănătăţii lor, mereu înrăutăţită. Cazul produsese o impresie zguduitoare. Pentru întâia oară America suferea o lovitură atât de crâncena, deosebit de dureroasă pentru orgoliul ei naţional, cu atât mai mult cu cât lovitura le-o dăduse un singur om, care pe deasupra mai era şi european.

Ostilităţile fură suspendate. În sfârşit se putu odihni şi Stirner, după îndelungata şi groaznica tensiune din timpul „războiului".

X. ÎN CĂUTAREA UNUI ANTIDOT

Sauer, Emma şi copilul se odihneau pe Riviera.

Emma a avut toate motivele să se plângă de soţul ei în scrisoarea pe care o trimisese Elsei. La început, Otto Sauer s-a purtat atent cu soţia lui suferindă. O scotea în braţe pe terasă, o aşeza în şezlong şi plimbă copilul cu căruciorul. Îşi desfătau ochii privind albastrul mării, vapoarele din larg, iahturile elegante şi graţioase, hidroavioanele ce zburau zumzăind de-a lungul ţărmului. Mai că nu-şi vorbeau, dar tăcerea lor era odihnitoare, senină, tăcere de oameni fericiţi. Uneori Emma îi întindea mâna lui Sauer, cu faţa luminată de un zâmbet. Bărbatul i-o strângea duios şi o păstra într-a lui.

Soarele meridional avea o înrâurire binefăcătoare asupra Emmei. Obrajii îşi recăpătaseră culoarea, prindea puteri şi după trei săptămâni era în stare să facă scurte plimbări.

Dar indiferenţa tot mai accentuată a lui Sauer începuse să-i umbrească bucuria însănătoşirii. Dimineaţa, când se trezea, Emma nu mai găsea pe noptieră un bucheţel de garoafe proaspete, scânteind de rouă, de violete de

Nisa ori trandafiri sângerii, atât de frumos mirositori. Şi tot mai rar se întâmpla să-i ţină companie pe terasă. Tăcerile, acum apăsătoare, în loc să-i apropie, îi înstrăinau.

— Pleci? îngăima Emma, când Sauer se ridica de pe scaun.

— Doar n-o să stau aici proţap toată ziua, răspundea el cu grosolănie şi se retrăgea în camera lui sau ieşea undeva.

Intrând odată pe neaşteptate în camera lui Otto, îl surprinse privind cu tandreţe şi melancolie portretul Elsei, pe care-l scosese probabil dintr-un sertar al biroului.

Emma avu senzaţia că un ac îi străpunge inima. Dădu să iasă în vârfuri, dar Sauer o zări prin oglindă. Privirile li se încrucişară. Emma se tulbură şi mai rău, iar faţa lui Sauer căpătase o expresie de asprime, de răutate. Puse fotografia la loc, închise cu un pocnet sertarul şi se răsti la imaginea din oglindă:

— Ce-i moda asta să dai buzna în cameră, când… când lucrez?

— Iartă-mă, Otto, n-am ştiut…

Ieşi fără să mai spună nimic.

Inima micuţei Emma era grav rănită.

Se ascunse în camera ei şi plânse mult lingă leagănul copilului.

— Băieţaşul meu, puişorul mamei drag! şoptea ea, sărutând căpşorul copilului, pe care picurară câteva lacrimi.

Petrecu o noapte albă, muncită de gânduri… Ceva cu totul neobişnuit pentru micuţa Emma.

„Iată deci de ce e Otto atât de urâcios, gândea ea, frământându-şi mâinile. O iubeşte pe Elsa! De fapt, de ce mă mir? Doar s-au iubit întotdeauna. Cum de am uitat? Cum de am primit să-i fiu soţie? Şi de ce s-a însurat el cu mine, de vreme ce-o iubeşte pe Elsa? Da, dar a ţinut şi la mine! Mult… Inima nu poate fi amăgită. Atunci?…"

Toate acestea erau prea complicate pentru Emma. Gândurile negre, întrebările fără răspuns se prăvăliseră ca o avalanşă, strivind fără îndurare gingaşa floare a fericirii.

— Otto, Otto, şoptea ea disperată, vărsând lacrimi de neputinţă.

Să lupte? Nu era făcută pentru luptă.

În zori s-a hotărât: îi voi scrie Elsei. Şi i-a scris scrisoarea care l-a indispus mai curând pe Stirner.

Intuiţia feminină a ajutat-o să găsească tonul cel mai potrivit: n-a pomenit nimic despre întâmplarea cu fotografia. O prietenă e firesc să-şi împărtăşească alteia nefericirea.

Aproape fără să-şi dea seama, prin această scrisoare Emma îi întindea o cursă rivalei: spera că Elsa se va trăda într-un fel dacă îl mai iubeşte pe Sauer.

Aştepta cu nerăbdare răspunsul. Când l-a primit, de teamă abia a reuşit să deschidă plicul, iar rândurile îi jucau înaintea ochilor.

Dar după ce a citit-o, a răsuflat uşurată.

— Elsa nu ştie să mintă!

Prietena ei o sfătuia să aibă răbdare, o asigura că Otto va fi iarăşi duios cu „păpuşica" lui şi – ceea ce a liniştit-o îndeosebi pe Emma – îi scria ce mult îl iubeşte pe Stirner, îi împărtăşea bucuriile şi frămîntările ei... Îşi exprima îngrijorarea că de la o vreme Stirner arată rău, că s-a surmenat şi-i foarte nervos. Iar când citi sfârşitul, Emmei i se luă o piatră de pe inimă:

„Nu l-ai mai cunoaşte pe Stirner. Şi-a lăsat barbă şi, să-l vezi, parcă-i un sihastru..."

— Ce pocit era înainte, râse ea, dă-mi închipui ce mutră are acum!

Era iarăşi veselă şi zglobie.

Sauer însă avu grijă s-o arunce din nou în ghearele deznădejdii.

După întâmplarea cu fotografia, Sauer se purta şi mai urât cu Emma. O repezea, o jignea.

Venea pe terasă numai ca să vadă copilul. Fără să-i dea vreo atenţie Emmei, se aşeza lângă cărucior şi începea să-l giugiulească pe micuţ. Tulburată, Emma îi căuta privirea, dar Otto părea că-i ignorează cu desăvârşire prezenţa.

În ziua când a primit scrisoarea, Emma îndrăzni să-i adreseze câteva cuvinte.

— Mi-a scris Elsa. Spune că Stirner arată rău şi e foarte surmenat...

— Dacă bestia asta ar crăpa, lumea ar avea numai de câştigat, strecură printre dinţi Sauer.

De la o vreme, Sauer nici nu voia să audă de Stirner. Această schimbare bruscă o miră pe Emma, dar n-avea curaj să-i ceară vreo explicaţie.

Într-o zi i se păru că Sauer e în toane mai bune, în orice caz mai puţin nervos. Tocmai atunci câteva avioane brăzdau cerul, deasupra mării. Emma încercă să lege o conversaţie.

— Otto, cum de nu cad avioanele? Doar sunt grele...

— Mă, dar gâsca mai eşti! o bruscă bărbatul. Unde mi-a fost capul când te-am luat?

Emma îngălbeni de durere şi de supărare.

— Putem să ne despărţim, răspunse ea cu glasul sugrumat. Îl iau pe micul Otto şi plec...

— N-ai decât să pleci!' Fii sigură că n-am să alerg după tine. Dar pe băiat nu-l dau!

Potrivi mai bine plăpumioară copilului şi ieşi.

Izbucnind în lacrimi, Emma se plecă zdrobită deasupra căruciorului.

— Oare am să te pierd şi pe tine, puiul meu?

În acel moment se auzi scârţiind nisipul potecii din grădină.

— Cu domnul Sauer, vă rog.

Îşi şterse repede obrazul cu batistă şi întoarse capul. Un tânăr pistruiat şi

roşcovan, îmbrăcat într-un costum alb, uşor, se afla în faţa ei.

„Unde l-am mai văzut?" se întrebă Emma.

— Nu mă recunoaşteţi? Ne-am mai întâlnit.

— A, da! Domnul Gottlieb!

— Exact. Rudolf Gottlieb.

Auzind glasuri, Sauer ieşi pe terasă. Gottlieb se înclină uşor.

— Domnule Sauer, avem de discutat ceva foarte important.

Trecură în cabinet.

— Aţi urmărit desigur ziarele, deschise vorba Gottlieb.

— Nu citesc ziarele.

Gottlieb ridică surprins din sprâncene.

— Bine, dar… în toată lumea numai despre asta se vorbeşte?

Întrebarea lui Gottlieb îl puse în încurcătură. Într-adevăr, cum de-a putut rezista să nu pună mâna măcar pe un ziar în atâtea săptămâni?

— Aveam nevoie de odihnă absolută, încercă el să-şi explice purtarea ciudată. Or în ziare mereu dai de câte ceva care te tulbură sau te enervează… Mai ales scandalurile astea politice…

— Dacă-i aşa, daţi-mi voie să vă pun la curent. Nu-i vorba de vreun scandal politic, ci de o primejdie care ameninţă toată ţara, dacă nu chiar toată lumea.

Şi-i povesti despre ciudatul război dintre comitetul salvării publice şi Stirner, despre lamentabila înfrângere a „generalului de fier".

Sauer îl asculta cu tot mai multă atenţie, întrerupându-l uneori cu înjurături la adresa lui Stirner.

Aceste replici scurte îi mergeau lui Gottlieb la inimă.

— Constat cu bucurie că nutriţi pentru Stirner aceleaşi sentimente ca şi mine, nu-şi mai ascunse el bucuria. Aveţi probabil şi dumneavoastră destule motive să-l urâţi. Să vă spun drept, mi-era teamă că tot mai ţineţi la el. Oricât, aţi lucrat împreună, aţi fost chiar mâna lui dreaptă. Şi-n cazul acesta nu mi-aş mai fi putut îndeplini misiunea… Mi-am zis totuşi să încerc… şi bine am făcut. Sunt trimis de comitet. Adică, ce mai, eu am fost cu ideea. Mi-am spus că sunteţi singurul care poate aduce oarecare lumină în taina extraordinarei influenţe a lui Stirner asupra oamenilor, singurul care ne-ar putea ajuta să aflăm în ce constă forţa pe care o are. Cei mai mulţi oameni de ştiinţă sunt de părere că Stirner a descoperit un mijloc de a transmite gândurile la distanţă. Cum? Asta n-o ştie nimeni. Şi dacă aţi vrea… ne-aţi face un serviciu enorm pentru care, bineînţeles, veţi fi răsplătit…

Sauer se ridică şi începu să se plimbe cu paşi mari prin cameră.

— Răsplătit? Dar să-l ştiu nimicit pe monstrul de Stirner mi-ar fi cea mai mare răsplată! Altceva nu-mi trebuie!

În aceeaşi clipă se gândi la Elsa şi, printr-o asociaţie de idei, îşi aduse aminte de basmul cu fata de împărat răpită de un vrăjitor care ştia să prefacă

totul în aur. Stirner este vrăjitorul, iar el, Sauer, o va elibera pe fata de împărat de vrăjile acestuia. Da, o va elibera!

— V-aş ajuta cu dragă inimă, domnule Gottlieb, dacă aş şti ceva precis. Dar aşa, pe baza unor simple presupuneri.... După câte ştiu, înainte de a fi angajat de răposatul dumneavoastră unchi, Stirner făcea cercetări ştiinţifice în domeniul creierului şi al transmiterii gândului la distanţă. Am urmărit apoi unele experienţe ale lui cu câini. Adevărate minuni! Eu unul bănuiesc că... şovăi o clipă... bănuiesc că unchiul dumneavoastră, Karl Gottlieb, n-a murit de moarte bună... Cum de a sărit câinele în picioarele bătrânului exact în clipa când se apropia trenul? Chiar dacă Stirner nu era acolo, coincidenţa aceasta mi se pare destul de suspectă.

Gâfâind de emoţie, Rudolf Gottlieb se săltă pe scaun şi întinse gâtul.

— Întotdeauna mi-am spus că povestea asta cu moştenirea ascunde o crimă! izbucni el. Dar de ce la proces n-aţi pomenit nimic de aceste bănuieli? Ba, mai mult, la proces aţi apărat interesele Elsei Glück...

Sauer schiţă un gest:

— Habar n-am! Mă aflam probabil şi eu, ca şi ceilalţi, sub influenţa lui Stirner. Nu înţeleg cum îşi impune Stirner voinţa celorlalţi oameni. N-am pregătirea necesară pentru asta. Presupun însă că puterea lui se limitează la o anumită zonă. Aici, la distanţă, am avut senzaţia că mă trezesc dintr-un fel de somn hipnotic, că mă „descarc" de doză de sugestie pe care mi-a administrat-o probabil la plecare. Una din două: ori n-a reuşit încă să acţioneze la distanţe mari, ori sugestia n-a fost destul de puternică şi cu timpul şi-a pierdut efectul.

— Aveţi dreptate. Dar se pare că Stirner se perfecţionează mereu, mărind intensitatea, distanţa de propagare şi persistenţa sugestiei. Aşa că poate chiar de mâine nu veţi mai fi nici aici în siguranţă.

Sauer tresări.

— Cum?! Să cad din nou sub influenţa acestui individ? Să fiu din nou o jucărie în mâinile lui? Mai bine fug la capătul pământului! Dar nu, şi mai bine ar fi să-l omor pe Stirner. Să ştiu că am scăpat de el şi că-i salvez şi pe ceilalţi!

— Dacă într-adevăr acesta este secretul lui Stirner, el nu poate fi învins decât cu o armă de acelaşi fel. Dar de unde s-o luăm?

Tăcură. Sauer se gândea intens.

— Da, aşa este, spuse el într-un târziu. Nu poate fi învins decât cu propriile lui arme. Am o idee. E imposibil ca numai Stirner să se fi ocupat de problema transmiterii gândurilor la distanţă. Ar trebui să-i căutăm pe oamenii de ştiinţă care...

— Am căutat. Sunt vreo câţiva, să-i numeri pe degete. Unul din ei, un cunoscut savant italian, ne-a spus că ceea ce face Stirner este deocamdată inaccesibil ştiinţei moderne. Aşadar, ori Stirner este un geniu cu neputinţă de combătut, ori e altceva la mijloc.

— Doar nu se sfârşeşte lumea cu italianul acela!

— Asta mi-am spus şi eu. Am citit undeva despre cercetările unui alt om de ştiinţă. Dar acesta nici nu-i măcar profesor…

— … din care motiv socotiţi că nu e cazul să vă adresaţi lui? îl urzică Sauer.

— Mărturisesc că…

— Foarte rău! Stirner face ce vrea din noi! Şi ce, are vreun titlu? Să-l căutăm pe omul acela! Nici o şansă nu trebuie neglijată.

După un moment de gândire continuă:

— Da, da. Să nu pierdem nici o clipă! Plecăm împreună, îl găsim pe neprofesorul acela, şi-i cerem părerea. Stai! Ar mai fi ceva! Stirner a locuit un timp la Menton. Nu-i departe. Ce-ar fi să dăm o raită? Poate a lăsat vreo urmă!

Zvârli câteva lucruri într-o valiză şi ieşiră pe terasă.

— Emma! Plec.

— Lipseşti mult? se sperie Emma.

— Nu ştiu. S-ar putea să dureze cam multişor, îşi luă rămas bun cu răceală şi ieşi repede, urmat de Gottlieb.

Emma nu ştia ce să facă: să plângă că a părăsit-o Sauer, ori să se bucure că nu i-a luat copilul?

Sauer avea asupra lui o procură de la Stirner. Asta le prinse bine. Pătrunseră fără greutate în vila Elsei Glück. Luară la rând încăperile, scotociră fiecare colţişor.

Într-o cameră aproape goală găsiră o bucată diformă de metal. Un aliaj pe care nu reuşiră să-l identifice. În jur erau împrăştiate bucăţi de sârmă răsucite în spirală, siguranţe, borne, izolatoare de porţelan.

— Bine lucrat! mormăi Gottlieb, cercetând bucata de metal. Se pricepe să şteargă urmele. E limpede ca bună ziua că aici se afla un aparat. Dar cum naiba a reuşit să topească metalul fără să lase nici o urmă de arsură pe parchet?

— Nu mai avem ce face aici, Gottlieb. Să plecăm în căutarea antidotului. Unde ziceai că stă savantul acela care nu-i nici măcar profesor?

— La Moscova.

XI. INVENTATORUL DE LA MOSCOVA

O lună mai târziu, Sauer şi Gottlieb căutau o anumită adresă pe strada Tverskaia-Ianskaia, lingă Arcul de Triumf. Intrară în sfârşit într-o curte asfaltată, cu un havuz la mijloc, închisă de jur împrejur de blocuri cu şase etaje. Glasurile zglobii ale copiilor erau multiplicate şi amplificate de zidurile înalte.

— Aici trebuie să fie, spuse Gottlieb cercetând numerele apartamentelor bătute deasupra uşilor de intrare. Hai, Sauer. Acu e acu.

— Ei, drăcia dracului! Câte trepte or mai fi? Cum trăiesc ăştia fără lift? gâfâia Sauer. Ce număr de apartament ziceai că are?

— 29.

— Aici e 25. Înseamnă că-i tocmai la al şaselea.

— Nu-i nimic. Mişcarea îţi face bine. Ai cam început să iei proporţii, îl tachină Gottlieb şi sună.

Când intrară în sfârşit la Kacinski, Sauer încercă o cumplită dezamăgire. Nici interiorul camerei, nici inventatorul nu corespundeau imaginii pe care şi-o făcuse.

Se aşteptase să vadă un cabinet ticsit de tot felul de maşinării, în care să domnească dezordinea caracteristică locuinţei unui inventator.

Într-adevăr, locuinţa lui Kacinski nu avea nimic din laboratorul unui Faust modern.

O cameră nu prea mare, cu o fereastră aproape cât peretele. Lângă fereastră, un birou pe care se afla o maşină de scris. O altă maşină de scris se zărea pe o măsuţă lipită de una din marginile înguste ale biroului. Cele două maşini, una cu litere ruseşti, cealaltă cu litere latine, şi schiţa unui motor eolian tip Fletner, prins pe perete deasupra biroului, erau singurele aluzii... destul de vagi!... la profesia stăpânului casei.

Deasupra unui divan, o copie destul de reuşită după o pânză de Greuze înfăţişa o fată cu privire naivă şi în acelaşi timp poznaşă, ca a tuturor personajelor feminine ale acestui maestru.

Când dădu cu ochii de tablou, Sauer se strâmbă. Îşi aduse aminte de Emma. La început, înainte de căsătorie, fusese în stare să o compare cu fetele lui Greuze!

Două peisaje atârnau de o parte şi de alta. Pe o măsuţă, un grup ecvestru de Klodt, turnat în fontă, înfăţişa un fragment din ansamblul statuar ce-mpodobeşte podul Ancikov din Leningrad.

Un mic scrin, un dulap cu oglindă, o masă aşternută cu o faţă curată şi câteva scaune cu spătar, înalte, capitonate cu piele, completau mobilierul.

Peste tot domnea ordine şi curăţenie – un motiv în plus ca Sauer să fie sceptic.

Şi înfăţişarea inventatorului rus îl dezamăgi. Se aştepta să vadă o figură cu totul ieşită din comun şi... când colo, un bărbat cu înfăţişare modestă, încă tânăr, blond, cu părul pieptănat pe spate, cu ochi albaştri, foarte luminoşi, cu nasul drept şi-o gură ce părea dăltuită de un artist. N-avea nici barbă, nici mustăţi. Şi cum era îmbrăcat: o bluză maro de catifea şi pantaloni de călărie vârâţi în cizme cu carâmb îngust!

Iat-o şi pe soţia lui – senină, prietenoasă, într-o bluziţă albă...

„Nu cumva am greşit uşa?" se alarmă Sauer. Dar nu, nu greşise. Gazdele îi primiră cu căldură, îi poftiră să stea, soţia inventatorului aduse dulceţuri. Imediat se înfiripă o discuţie animată.

„Şi când te gândeşti că omul acesta, care trăieşte destul de modest, este poate şi el stăpân pe forţa aceea uriaşă! Cum de n-a fost tentat s-o folosească

în interesele lui personale! Cine n-ar vrea să fie puternic şi bogat ca un nabab? ... Ori poate e adevărat că aici oamenii gândesc şi simt altfel?"

Încercă să se lămurească prin întrebări ocolite.

— Spuneţi-mi, vă rog, o întrebă el zâmbind pe soţia lui Kacinski, nu vă e frică să trăiţi alături de un om care poate sugera oricui... chiar şi dumneavoastră... tot ce doreşte?

Femeia îl privi mirată.

— De ce-ar face-o? Şi ce ar putea să-mi sugereze? Să vă spun drept, nu m-am gândit niciodată la asta. Pentru experienţe, are un laborator.

Kacinski zâmbi.

— Totuşi, e o forţă primejdioasă, bâigui Sauer cu un aer încurcat.

— Ca orice forţă, răspunse Kacinski. Când a inventat dinamită, cu care putea să arunce în aer stânci de granit, Nobel era fericit că îi ajută pe oameni să lupte cu natura. Omenirea însă a făcut din această invenţie cel mai cumplit mijloc de distrugere. Mâhnit, Nobel n-a mai putut face altceva decât să instituie din „veniturile dinamitei" un premiu al păcii, pentru a-şi ispăşi măcar cu atâta vina de a fi pricinuit fără să vrea un rău. Vedeţi, dar, că Stirner nu este o excepţie. Că a folosit această forţă nouă în interesele sale egoiste? Totul depinde în mina cui se află toporul. Unul sparge lemne, altul taie capete. Te poţi aştepta la orice... Cu mult înainte de a fi aruncat Stirner o provocare societăţii, trebuie să vă spun că au prevăzut şi alţii cât de primejdioasă poate fi nouă forţă. Când primele experienţe au fost cunoscute de marele public, am fost pur şi simplu asaltat de cetăţeni îngrijoraţi. Unele femei se plângeau că nişte indivizi suspecţi au şi încercat să le sugestioneze de la distanţă şi mă implorau să le feresc de „farmece". Una se jura că nişte studenţi din Harkov o „încarcă" mereu cu curent electric şi când trece pe lingă un felinar „face scurt circuit"! Dar când am galoşii în picioare, zicea, sau un batic de mătase pe cap, nu se întâmpla nimic. Ce să mă fac? Simt şi în somn cum umblă curenţii prin mine şi aud un glas care spune: „Acum eşti în puterea noastră!" Am sfătuit-o să se acopere cu o pătură de mătase şi să ţină în mână un obiect metalic legat printr-un fir de calorifer... cum ar fi legătura cu pământul la un aparat de radio... A venit să-mi mulţumească. Zice că i-a ajutat. Când se „lega de pământ", o apuca un cârcel – se scurgea electricitatea – apoi adormea liniştită. Aşa că s-a rezolvat. În majoritatea cazurilor însă, cei care mă asaltau erau nişte dezaxaţi sau chiar de-a dreptul nebuni. Câţiva bărbaţi m-au ameninţat cu moartea dacă voi încerca să mă folosesc vreodată de invenţie. „Nu vreau să-mi împănezi creierul cu gândurile dumitale!" striga unul din ei.

— Şi au avut perfectă dreptate! îl întrerupse Gottlieb, dorind să aducă discuţia pe teren practic. Cum să nu-ţi fie frică? Gândiţi-vă la teroarea pe care a dezlănţuit-o Stirner!...

— Bineînţeles. De altfel, am prevăzut şi eu această posibilitate. De aceea, de când am început să lucrez la perfecţionarea metodei de transmitere a

gândurilor la distanţă, am căutat şi mijloace pentru a pune omenirea la adăpost de eventuale abuzuri.

— Şi aţi reuşit? sări Gottlieb.

— Va trebui să rezolv şi această problemă. Deşi...

— Vreau să vă întreb ceva, îi întrerupse Sauer. Acum toată lumea vorbeşte despre transmiterea gândurilor la distanţă. Mărturisesc însă, spre ruşinea mea, că nu prea ştiu în ce constă această transmitere şi nu înţeleg de ce au descoperit oamenii abia acum ceva ce există probabil dintotdeauna?

Lui Kacinski i se aprinseseră ochii, iar Gottlieb oftă în sinea lui. „Acum, ţin-te teorie!"

— În linii generale, iată despre ce este vorba: fiecare gând al nostru provoacă o serie de modificări în cele mai infime particule ale creierului şi ale nervilor. Aceste modificări sunt întotdeauna însoţite de fenomene electrice. În timp ce lucrează, creierii şi nervii emit unde electromagnetice care se propagă în toate direcţiile, asemenea undelor de radio.

— Bine, dar de ce până acum n-a reuşit nimeni să discute în gând cu altcineva?

— Pentru că aceste unde electrice sunt destul de slabe şi de o factură specifică. Iată de ce un gând emis este recepţionat numai dacă nimereşte într-un creier, ca să spun aşa, acordat pe aceeaşi lungime de undă.

— Într-un cuvânt, numai atunci când creierul receptor este apt să primească mesajele staţiei emiţătoare".

— Exact! Asemenea fenomene s-au observat de mult la oamenii care convieţuiesc. Întrucât însă ele nu puteau fi verificate şi cu atât mai puţin explicate ştiinţific, de cele mai multe ori oamenii de ştiinţă negau existenţa lor, mai ales că aceste cazuri misterioase erau speculate de tot felul de spiritişti, teosofi şi alţi răspânditori ai misticismului, care le socoteau „dovezi incontestabile a existenţei spiritului", capabil să se manifeste independent de trup.

Făcu o pauză şi continuă:

— Pe mine, tocmai unul din aceste cazuri „misterioase" m-a făcut să studiez problema transmiterii gândurilor la distanţă.

— Foarte interesant, făcu Sauer.

Gottlieb se răsuci nerăbdător pe scaun.

— Eram pe atunci la Tbilisi. Un prieten al meu, bolnav de febră tifoidă, se simţea rău şi mergeam deseori să-l văd. Odată m-am întors de la el noaptea târziu. Sting lumina şi mă culc. Ceasul bate ora două. Deodată aud un sunet ciudat... ca lovitura unei linguriţe de marginea unui pahar de cristal. „Pisica!" zic, şi aprind lumina. Scotocesc eu peste tot, dar nu găsesc nici pisică şi nici vreun obiect de sticlă care să fi putut zăngăni în felul acesta. N-am dat nici o importanţă acestei întâmplări şi aproape imediat am adormit.

Dimineaţa m-am dus să-mi văd prietenul. În camera lui am găsit acea

învălmăşeală care spune mai mult decât vorbele: murise peste noapte. Trupul lui neînsufleţit era întins pe pat. Am dat şi eu o mina de ajutor celor care-l spălau şi-l îmbrăcau.

„Când a murit?" întreb.

„Exact când a bătut ora două", îmi răspunde maică-sa.

Când m-am apropiat de pat, am atins fără să vreau noptiera plină de doctorii. S-a mişcat o linguriţă într-un pahar înalt de cristal şi am auzit un clinchet. Sunetul parcă-mi aducea aminte de ceva.

„Unde l-am mai auzit? mă frământam eu. Aha, astă-noapte!" Am rugat-o pe bătrâna să-mi povestească amănunţit cum a murit fiul ei.

„Când am auzit că-i două, am încercat să-i dau doctoria. El a mişcat din buze, dar n-a mai putut să bea. Am pus linguriţa în pahar şi când m-am întors, murise..."

...Am reflectat mult la această întâmplare. Nu m-am gândit nici o clipă, desigur, că ar putea fi ceva supranatural. Totuşi, care să fie explicaţia? Ţineam pe-atunci un curs de radiofonie. Ştiţi, cred, că sunt inginer electrician. Mi-a străfulgerat prin minte că ciudatul fenomen trebuie să fie de natură electrică. Ceva asemănător cu radioemisiunea. Nu cumva creierul prietenului meu a emis unde electrice pe care eu le-am recepţionat? Abia când am venit aici, la Moscova, am început să studiez activitatea creierului şi a nervilor. Am descoperit o serie de analogii surprinzătoare între structura sistemului nervos central şi o staţie de radio. Există în creier particule cu rol de microfon, altele de detector, sau de telefon... Firele neuronilor se termină cu o mică spirală asemănătoare spirelor de sârmă ale solenoidului. Aşadar avem de-a face cu un fenomen de autoinducţie. De reţinut că (am şi discutat asta cu un coleg al meu fiziolog) din punct de vedere fiziologic rolul acestor spire nu poate fi explicat satisfăcător. Prin prisma electrotehnicii însă, se ajunge la o explicaţie absolut logică: natura a creat aceste spire pentru amplificarea curenţilor electrici. Ba avem în organism şi lămpi Rowland – retortele ganglionare ale inimii. Sursa de energie a inimii poate fi comparată cu o baterie de acumulatoare, iar sistemul nervos periferic – cu priză de pământ. Studiind constituţia organismului omenesc prin prisma electrotehnicii, am ajuns la convingerea fermă că el reprezintă un aparat electric complex, o staţie de radio în toată regulă, capabilă să emită şi să recepţioneze oscilaţii electromagnetice. Priviţi, vă rog, schiţa aceasta.

Desfăcu pe masă o foaie de calc.

— Nu mi-a fost uşor să demonstrez indubitabil existenţa undelor electromagnetice. Lucrăm pe atunci în laboratorul lui Dugov. Aţi auzit de el? Face experienţe de sugestie pe animale şi a obţinut rezultate foarte frumoase. Într-o zi am confecţionat o cuşcă dintr-o plasă deasă de metal, aşezată pe izolatoare. Puteam însă face legătura cu pământul, automat. În cuşcă am închis un câine şi l-am rugat pe Dugov să acţioneze. Când cuşca nu era pusă la

pământ, câinele executa fără greş tot ce-i ordona în gând Dugov. Dar cum făceam legătura cu pământul, câinele se arăta dintr-o dată nereceptiv la sugestie, înţelegeţi de ce? Întâlnind în drum reţeaua metalică, undele electromagnetice se scurgeau în pământ şi deci nu ajungeau până la câinele nostru. Ceea ce era de demonstrat: creierul emite unde electromagnetice! Natura electromagnetică a undelor emise de creier şi de nervi a fost demonstrată prin alte metode şi de câţiva savanţi – academicianul Lazarev şi profesorul Behterev la noi, iar în Italia de profesorul Casamali.

Gottlieb ajunsese la capătul răbdării:

— Toate acestea sunt într-adevăr extraordinare, dar mărturisesc că în primul rând pe noi ne interesează rezultatele practice ale experienţelor. Spuneaţi că v-aţi ocupat şi de problema punerii populaţiei la adăpost de o eventuală folosire a invenţiei în scopuri criminale. În ce stadiu aţi ajuns cu lucrările? L-aţi putea face inofensiv pe Stirner? Asta ne interesează pe noi. Da sau nu?

— Un răspuns categoric n-aş putea să vă dau, simţi inventatorul dorinţa să frâneze cât de cât impetuoasele întrebări ale roşcovanului. Teoretic, problema a şi fost rezolvată, dar concluziile încă nu le-am verificat experimental, ca să zic aşa, pe scară mare. Experienţele de transmitere a gândurilor unor animale, la distanţă mică, nu pot fi considerate concludente. Am conceput o „maşină cerebrală" a cărei construire nu mai e o problemă pentru tehnica modernă. Acum studiez natura undelor electromagnetice emise de creierul omului, stabilesc lungimea lor, frecvenţa şi aşa mai departe. Când voi fi în posesia datelor necesare, va fi destul de simplu să le reproduc mecanic. Doar câteva transformatoare şi gândurile noastre, propagate întocmai ca undele radio obişnuite, vor putea fi recepţionate de alţi oameni. Maşina (e în curs de realizare) se compune dintr-o antenă, un sistem de amplificare cu transformatoare şi tuburi catodice şi, în sfârşit, un cuplaj inductiv cu circuit oscilant. Orice gând radiat este amplificat de antena „staţiei de emisie" şi lansat în spaţiu... Văzând cât de atent îl ascultă acest domn Gottlieb, cântărindu-i fiecare vorbă, Kacinski zâmbi şi-i dădu în sfârşit un răspuns care să-i fie pe plac: Iată „tunul" cu care îl vom ataca pe Stirner.

Gottlieb răsuflă uşurat.

— Şi cam când va fi gata „tunul"?

— Cred că peste vreo două săptămâni... vom trage primul foc.

— Adică?

— Adică îl luăm pe Stirner prin surprindere. Îi sugerăm să iasă din casă şi să vină la noi. Atunci va fi în puterea noastră.

— Şi unde vă gândiţi să instalaţi „tunul"?

— Cât mai aproape de ţintă. V-am spus doar, tunul n-a fost încă încercat şi mă tem că pe distanţe mari n-o să dea rezultate...

— Dar nu-i primejdios să pătrundem în zona influenţei lui Stirner? Să nu

uităm că arma lui are o mare rază de acţiune... că e mai perfecţionată şi, în plus, încercată.

— Altă soluţie nu văd. O să riscăm, ce să facem.

— Dar nu ne-am putea izola? Pomeneaţi adineauri de nişte mijloace de protecţie? interveni Sauer.

— Desigur. Dacă punem pe noi o plasă subţire de metal, undele electrice emise de creierul lui Stirner vor fi oprite de acest înveliş protector şi se vor scurge în pământ. Partea proastă e că astfel echipat nici nu poţi emite mesaje. Dar vedem noi... Am putea acţiona mecanic, cu ajutorul „maşinii cerebrale", dar n-am studiat încă suficient undele electromagnetice ale radiaţiei creierului. De aceea va trebui să mă expun, cel puţin deocamdată: voi emite gânduri pe antenă fără să-mi pun costum izolator. Dacă mă simt atins de radiaţiile lui Stirner, îmi pun repede plasa, ori mi-o puneţi. În orice caz dumneavoastră veţi fi în siguranţă.

— Ce-ar fi să îmbrăcăm costume de protecţie, să năvălim la Stirner şi să-i facem de petrecanie? Sau dacă mă mai pune să-l bărbieresc, îi tai beregata cu briciul!

Sauer îl opri:

— Asta ar însemna... asasinat.

— Atâta pagubă!

— ...Ar însemna pieirea nu numai a lui Stirner, dar şi a celor care vor încerca să-l răpună. Stirner şi-ar vinde scump pielea! Nu. Mai bine aşa. Să încercăm să-l prindem de viu. Victoria ar fi deplină!

Gottlieb se ridică, Sauer îi urmă exemplul.

— Daţi-mi voie să vă mulţumesc... începu Gottlieb.

— Deocamdată n-aveţi pentru ce, îl întrerupse Kacinski. Îmi veţi mulţumi când vom pune mâna pe Stirner.

XII. RĂZBOI ÎN TĂCERE

Stirner schiţa nişte planuri în cabinetul lui, când simţi deodată un îndemn irezistibil de a ieşi din casă. Se ridică şi porni spre uşă, dar un gând îl ţintui locului: „Nu cumva mă aflu sub influenţa unei voinţe străine?!" Să-i fi descoperit cineva secretul şi să-l fi atacat cu propria-i armă?! În tot cazul emisiunea inamicului era încă destul de slabă: Stirner nu-şi pierduse facultatea de a raţiona. Totuşi, dorinţa de a ieşi în stradă nu-l slăbea. Îl străbătu un fior rece. Dacă nu scapă imediat de sub această influenţă, e pierdut! Ce-ar putea face? Cum să se salveze? Între timp picioarele îl şi duseră la uşă. Iată draperiile de mătase, iar alături caloriferul. Cu un supraomenesc efort de voinţă făcu un pas în lături, smulse draperiile, se înfăşură în ele şi se agăţă cu mâinile de ţeava de metal a caloriferului. În aceeaşi clipă simţi cum slăbeşte impulsul care-l mina în stradă: curenţii electromagnetici trimişi de inamicul nevăzut se

scurgeau în pământ. Răsuflă cu uşurare. Dar asta nu însemna că a scăpat. Situaţia rămânea ameninţătoare.

„Am cuşca de metal pe care am folosit-o la primele experienţe, gândea febril Stirner. E în camera mea. Dacă reuşesc să ajung până acolo, intru în cuşcă şi fac legătura cu pământul… Astfel câştig timp, apoi văd eu… Dar cum să fac aceşti câţiva paşi? Nu mă înhaţă iarăşi impulsul străin, dacă mă depărtez de calorifer? Măcar de-ar fi linoleum pe jos! Ei, drăcia dracului! Să fiu atacat cu propria-mi armă! Mda, e cam albastră situaţia. Trebuie neapărat să mă izolez. Să intru în cuşcă. Ori să mă înfăşor într-o plasă. Am una în cameră. Apoi îmi fac un costum de reţea în toată regula. Până aici – toate bune, dar cum ajung până în cameră? Elsa! S-o chem pe Elsa!"

Între el şi Elsa se stabilise demult un contact perfect şi era destul să se gândească la ea, chiar şi fără să recurgă la amplificatoare, ca să apară imediat. Stirner o chemă în gând, imaginându-şi ca de obicei tot drumul pe care trebuia să-l străbată. Dar Elsa nu venea: draperia de mătase oprea radiaţiile.

— Afurisită treabă! Stirner dădu la o parte un colţ al draperiei şi-şi dezgoli puţin capul. În aceeaşi clipă simţi iar îndemnul de a ieşi din casă şi se înfăşură repede la loc. În fracţiunea aceea de secundă însă zărise, la vreo doi metri de locul unde se afla, butonul unei sonerii electrice. Slăvită fie mania răposatului Gottlieb pentru sonerii! Poate reuşesc să chem pe cineva…

Lăsând să-i alunece mâna pe ţeava de metal a caloriferului, începu să se apropie încet de sonerie. Iată şi capătul ţevii. Până la radiatorul următor erau vreo şaptezeci de centimetri. Stirner se aplecă, fără să-şi desprindă mâna stingă de capătul ţevii, şi, ţinând mătasea cu dinţii, ca să nu lunece, întinse cealaltă mână. Manevra îi reuşi şi în sfârşit apăsă pe buton.

„Dacă… şi servitorii?!" gândi cu spaimă.

Spre marea lui bucurie, auzi paşii târşiţi ai lui Hans.

Pe fizionomia impasibilă de valet stilat a lui Hans nu se clinti nici un muşchi, când îşi văzu stăpânul drapat în mătase. Aştepta ordinele cu un prevenitor respect.

— Ascultă, Hans. În camera mea… începu Stirner, dar se opri: „Nimeni n-a pătruns vreodată acolo! Nu-i nimic, gândi el. Îl fac eu pe urmă să uite totul". Am în cameră o plasă de metal, Hans. Ad-o imediat! Uite cheia…

Ţinând cu o mina draperia, de parcă şi-ar fi acoperit pudic goliciunea, scoase cheia din buzunar şi i-o întinse lui Hans.

Valetul plecă fără o vorbă şi aduse plasa subţire de metal.

— Arunc-o peste mine!

— Prea bine, domnule.

Bătrânul execută ordinul cu aerul cel mai degajat, de parcă i-ar fi ţinut paltonul.

— Mulţumesc, Hans. Poţi să pleci… Stai! Stai puţin! Spune, nu simţi nimic? Nu încerci nici o dorinţă neobişnuită? Să ieşi în stradă, de pildă?

— Ce să caut eu pe stradă? Nu, domnule Stirner. Singura mea dorinţă e să mă trântesc puţin... Nu mai pot de picioare.

— Şi simţi de mult această dorinţă de a te... trânti puţin?

— De vreo douăzeci de ani mă tot trage la pat.

— Du-te, Hans, nu mai am nevoie de dumneata.

Stirner intră repede în camera lui.

— Las' că vă arăt eu! bombănea el, manipulând nişte manete. Se auziră duduind la subsol motoare puternice, se aprinseră câteva becuri: maşina intra în funcţiune. O apăsare pe buton şi „proiectilul" zbură spre ţintă.

În preajma oraşului, pe platforma unui autocamion mare, se afla montată o staţie de radio de un tip nemaivăzut până atunci. Construită după schema lui Kacinski, această staţie amplifica şi emitea radiaţiile cerebrale.

Şoferul, Sauer şi Gottlieb purtau costume de protecţie din plasă de sârmă; plasa le acoperea şi capul.

— Nu-i prea şic costumul, râse Kacinski, văzându-i astfel gătiţi, dar când va fi la modă, lumea îl va găsi chiar foarte nostim. Ori poate că ne vom căptuşi doar hainele cu un fileu de metal. Mai ştii? Iar pe cap... măcar o voaletă. Femeile au purtat timp de secole văluri şi voalete... De ce n-am purta şi noi, bărbaţii? Mai ales că vălurile noastre vor fi uşoare şi fine, ca de mătase...

— Am tras! anunţă Kacinski câteva minute mai târziu, coborând de lângă staţie şi punându-şi şi el casca de sârmă. I-am poruncit lui Stirner să iasă din casă şi să vină aici.

— Şi cum ştim dacă proiectilul şi-a atins ţinta? întrebă Gottlieb.

— Chiar dacă domnul Stirner nu ne onorează cu o vizită, găseşte el un mijloc să ne dea de ştire că a primit mesajul... Nu noi vom recepţiona ştirea direct... Noi suntem la adăpost... Avem un dispozitiv care înregistrează automat emisiunile celorlalte staţii...

Într-adevăr Stirner „le dădu de ştire", într-un mod neaşteptat însă.

Kacinski îşi scoase casca pentru a trimite un nou „proiectil". Dar n-apucă să declanşeze. În aceeaşi clipă se prăbuşi cât era de lung pe platforma automobilului. Încercă să se ridice... Imposibil! Mai întâi capul, apoi şi trunchiul îi lunecară iarăşi pe-o parte.

Sauer şi Gottlieb alergară şi-l dădură jos de pe platformă.

— Eşti rănit? Te doare ceva?

— Nu mă doare nimic. Mă simt chiar foarte bine, răspunse inventatorul, după o nouă încercare zadarnică de a se ridica în picioare. Ei, fir-ar să fie! Nu mai am de loc simţul echilibrului.

Sauer, Gottlieb şi şoferul îl priveau stupefiaţi. Gottlieb avu prezenţa de spirit să-i pună casca metalică pe cap, pentru a-l feri de alte radiaţii.

— Ce vă miraţi atât? Era de aşteptat. Stirner mi-a paralizat centrii echilibrului. Într-adevăr, a ajuns foarte departe! Simţul echilibrului reprezintă una dintre cele mai complicate şi mai puţin studiate probleme. Profesorul

Behterev…

„Ciudat soi de oameni mai sunt şi inventatorii ăştia, se cruci Sauer. Se zvârcoleşte ca un vierme strivit şi… ne ţine o conferinţă despre reflexologie!"

— A făcut-o anume pentru a ne arăta ce poate şi cu cine avem de-a face, continuă Kacinski. Simţul echilibrului…

— Toate acestea sunt foarte interesante, domnule Kacinski, îi curmă vorba Gottlieb, dar în momentul de faţă trebuie să ne îngrijim de sănătatea dumitale. Apoi, către Sauer: Cred că e cazul să batem în retragere şi să evacuăm primul rănit din acest război extraordinar.

Kacinski protestă. Ţinea cu tot dinadinsul să continue duelul. Sauer şi Gottlieb însă se arătară neînduplecaţi:

— Nu uita că eşti singura speranţă a atâtor milioane de oameni! Ce ne facem dacă Stirner te omoară ori îţi ia minţile?

— Ei, dacă mă luaţi aşa… consimţi în sfârşit Kacinski. Stirner e cu adevărat primejdios, adăugă el când autocamionul porni. Arma lui e mai puternică… Bănuiesc că eficacitatea „tirului" său se datoreşte radiaţiilor dirijate. Ar trebui să încercăm şi noi!

— Spune mai bine ce-ai să faci acum fără simţul echilibrului?

— Poate îl recapăt.

Gottlieb clătină din cap a îndoială.

Kacinski zăcea ca un prunc neputincios. Încerca să se sprijine pentru a se ridica, dar cădea fără vlagă, deşi nu avea nici o leziune.

— Ia vezi, Sauer, s-a înregistrat ceva pe banda aparatului?

Banda era împestriţată de linii frânte.

— Este ceva, dar cine poate să descifreze?

— Voi construi curând un aparat care va tălmăci aceste semne în litere. Încercă să scoată o mina de sub reţea, dar se lăsă păgubaş. Ţine banda aşa ca să pot citi. Hm! Vrea să mă intimideze! Ascultaţi şi voi:

„Aţi pierdut bătălia, pentru că aţi ratat unica voastră şansă: de a mă lua prin surprindere. Stirner".

— Vom vedea noi cine e mai tare! strigă Kacinski, săltându-se pe coate, dar capul îi căzu pe spate. Eşti un diavol, Stirner! Dar pe mine nu mă sperii!

Opriră în faţa spitalului, îl luară pe Kacinski în braţe, îl duseră într-o rezervă şi, înainte de a-i scoate costumul de protecţie, acoperiră pereţii camerei cu o reţea de metal.

Medicii nu se puteau dumiri ce are Kacinski, aşa că trebui să le dea el toate explicaţiile.

— Dacă aşa stau lucrurile, nu putem face nimic, mărturisi medicul primar. Medicină, în astfel de cazuri, e neputincioasă.

— Ştiu. Va trebui să creăm o ramură nouă a medicinei sau să recurgem la homeopatie.

Medicul scutură din cap indignat.

— E o şarlatanie.

— Nu întotdeauna, răspunse zâmbind Kacinski. Mă refer la principiul homeopatiei: tratarea bolilor cu ajutorul unor agenţi care determină o acţiune analoagă celei de combătut. Sau, mai pe scurt, cui pe cui se scoate.

Sauer sesiză primul ideea lui Kacinski.

— Vrei să foloseşti emiţătorul de radiaţii cerebrale?

— Bineînţeles. Alt tratament nu văd. Am să transmit maşinii gândul că centrii echilibrului din creierul meu trebuie să-şi reia activitatea. Apoi amplific mesajul şi-l recepţionez tot eu. Stirner a acţionat violent, dar de la distanţă. Contraacţiunea din imediata apropiere a sursei de radiaţii cred că va fi eficace şi-mi voi recăpăta simţul echilibrului. Să încercăm!

Medicii urmăreau curioşi şi sceptici desfăşurarea experienţei. Totul dură doar câteva minute. Deodată Kacinski sări în picioare şi începu să joace şi să dea din mâini. Chiar şi medicii, deşi tot se mai mirau, aplaudară.

— Un adevărat miracol! exclamă un medic tânăr.

— O fi simulat! bombăni un altul, mai în vârstă.

Aşa a fost inaugurată nouă ramură a medicinei, care ulterior avea să fie larg folosită în cele mai diferite domenii: de la neurologie până la chirurgie, permiţând efectuarea intervenţiilor fără anestezie şi fără ca bolnavul să simtă nici cea mai mică durere.

— De ce numai dumneata ai fost atins de „proiectilul" lui Stirner? întrebă Sauer când rămaseră singuri. Doar raza emisă de el a întâlnit în drum atâţia oameni neprotejaţi de plasă. Probabil că Stirner a stabilit precis locul de unde vine radiaţia; şi raza lui, urmând o anumită traiectorie, a căzut exact aici.

Kacinski se gândi câteva minute, înainte de a răspunde.

— Alta cred că-i explicaţia. Recepţionând mesajul meu, Stirner a stabilit imediat lungimea de undă a staţiei de emisie, adică a creierului meu, şi frecvenţa specifică. Să ştiţi că undele cerebrale se deosebesc de la om la om. Apoi a emis la rândul lui un mesaj pe lungimea de undă şi frecvenţa aflată. Iată de ce numai eu l-am recepţionat. Este explicaţia cea mai firească. Dar nu-i exclus să fi emis un mesaj la „purtător", dacă se poate spune aşa.

— Adică?

— A emis următoarea sugestie: „Omului care a trimis împotriva mea un mesaj cerebral să i se paralizeze centrii de voinţă şi centrii motori". Şi cum omul acela sunt eu...

— Dar se pot face astfel de sugestii? Cunoaşte hipnotismul asemenea cazuri?

— Nu-mi aduc aminte, dar nu văd de ce să nu se poată. Totuşi prima explicaţie, mai simplă, pare şi mai logică. Şi-acum, la treabă! Uite ce facem: îl înconjurăm pe Stirner cu un inel de „tunuri" şi-l atacăm din toate părţile. El va încerca să pareze loviturile, descriind un cerc cu raza lui dirijată. Între timp însă, fiecare „tun" al nostru va apuca să emită un mesaj.

— Ce-ar fi să cuprindem cu radiaţiile noastre şi pe servitori? Dacă ei părăsesc casa, n-o să mai aibă cine să procure alimente şi foamea îl va sili pe Stirner să se predea, propuse Gottlieb.

— Nu-i rea ideea!

Fură construite de urgenţă, în serie, mai multe radiomaşini pentru transmiterea gândurilor. Când totul fu gata, „comandantul suprem" ieşi pe câmpul de luptă cu treizeci de „tunuri" amplasate în jurul oraşului, la distanţe de câţiva kilometri unul de altul.

Kacinski îi dădu lui Stirner un ultimatum:

„Radiaţiile noastre cerebrale vă vor convinge, sper, că monopolul dumneavoastră în folosirea noii forţe a luat sfârşit. Acum şi alţii stăpânesc în egală măsură metoda de transmitere a gândurilor la distanţă. În consecinţă, nu mai are sens să continuaţi lupta. Ea n-ar face decât să aducă unor oameni nevinovaţi noi pierderi şi suferinţe. Chiar dacă vă veţi pune la adăpost de mesajele noastre, vă vom împiedica să vă continuaţi opera nefastă, neutralizând orice radiaţie cerebrală adresată maselor prin contraradiaţii sau prin contraordine. Vă garantăm viaţa numai dacă veţi îndeplini imediat următoarele condiţii:

1. Să restabiliţi starea normală şi să redaţi libertatea voinţei tuturor persoanelor care au fost supuse radiaţiilor dumneavoastră cerebrale.

2. Să nu mai emiteţi pe viitor nici un fel de radiaţii cerebrale.

3. Să predaţi toate maşinile şi instalaţiile electrice destinate radiaţiilor cerebrale.

În caz de refuz sau de întârziere a răspunsului, mă voi vedea silit să recurg la măsuri extreme".

După aceea Kacinski ordonă servitorilor lui Stirner să fugă din casă.

Dar Stirner se pusese în gardă.

Citi mesajul înregistrat automat pe bandă şi răspunse pe loc:

„Voi depune armele când voi crede de cuviinţă!"

Apoi, observând că servitorii se pregătesc să fugă din casă, înţelese ce s-a întâmplat şi emise o radiaţie puternică, ordonându-le să se întoarcă.

Bieţii oameni se zbăteau înnebuniţi, zvârcolindu-se ca în flăcări. Radiaţiile se încrucişau, aruncându-i de colo-colo. Pradă celor două „impulsuri" la fel de puternice: să fugă din casă cu orice preţ şi să nu iasă din casă în nici un caz, ba se repezeau la uşă, ba dispăreau în odăi. Câţiva se cramponară de mobilă, de uşi, de calorifere. Şi toată vânzoleala asta sinistră se făcea fără nici un zgomot!

Mesajul lui Stirner, emis de la o distanţă mai mică, se dovedi mai puternic. Treptat, servitorii se întoarseră la locurile lor şi începură să-şi vadă de treabă. Între timp, Stirner emise alte mesaje prin care poruncea întregii populaţii rămase în oraş să pornească împotriva maşinilor inamice şi să le distrugă.

Oamenii alergau năuci pe străzi, ca în timpul unui cutremur, şi ajunşi

afară din oraş se năpustiră furioşi să execute ordinul lui Stirner. Atacând surprinzător, mulţimea apucă să distrugă câteva emiţătoare. Dar majoritatea luptătorilor lui Kacinski înţeleseră din prima clipă ce se întâmpla şi emiseră radiaţii de panică. Prinşi de vârtejul turbat a două mesaje opuse, ea şi servitorii lui Stirner, oamenii nu mai erau în stare nici să înainteze, nici să se întoarcă.

Stirner nu-şi făcuse nici un fel de iluzii în privinţa deznodământului acestui atac. Urmărise doar să distragă atenţia inamicului, pentru a-i da lovitură decisivă. Îşi îndreptă radiaţiile spre diferite puncte ale cercului şi cei surprinşi fără plasă, ori care din imprudenţă şi-au desfăcut puţin costumul incomod, căzură loviţi de paralizie ori îşi pierdură minţile. Răniţii, transportaţi la spatele „frontului", erau trataţi cu rezultate mulţumitoare prin metoda lui Kacinski. Pe „câmpul de luptă" alţii le luau locul, iar maşinile emiteau zi şi noapte.

Pe Stirner îl toropea somnul dar, pe cât posibil, se străduia să rămână treaz: în orice moment se putea aştepta la un asalt direct asupra clădirii. Îşi înarmă servitorii şi îi îmbrăcă în costume izolatoare.

Era frânt de oboseală, dar nu capitula. Lucra cu înfrigurare la o nouă perfecţionare a emiţătorului care urma să scoată din circulaţie maşinile inamicilor.

Războiul dura de câteva zile.

Odată, pentru a emite un mesaj menit să neutralizeze un ordin al lui Stirner, Kacinski se urcă pe platformă şi se descoperi. Dar brusc, parcă răzgândindu-se, sări jos din maşină şi dispăru în întuneric, rupând-o la fugă. Sauer dormea pe prelata maşinii, învelit cu o plasă, iar Gottlieb, atent la înregistrările de pe bandă, pe care încerca să le descifreze, nu dădu importanţă faptului.

Era întuneric beznă. Nu aprindeau reflectoarele ca să nu trădeze locul unde se afla emiţătorul. Trecură câteva minute. Gottlieb, tot mai îngrijorat, scruta întunericul. Văzând că nu mai vine Kacinski, îl trezi pe Sauer.

— Ce-ai făcut! se îngrozi acesta. Nu-ţi dai seama că l-a nimerit o rază dirijată?! De ce nu l-ai oprit?! De mult a plecat?

— De vreo zece minute. Mergea liniştit… A sărit din maşină şi credeam că se duce şi el… ca omul, încercă să se dezvinovăţească Gottlieb.

— Ai făcut o prostie cât tine de mare!

Sauer aruncă vălul – ca să se poată mişca mai în voie, se limitau acum la un fel de pelerine de metal – şi emise: „Kacinski, întoarce-te!"

Dar în aceeaşi clipă sări din maşină şi dispăru şi el în întuneric.

— Suntem pierduţi! îl auzi Gottlieb strigând. Încetul cu încetul glasul i se stinse în depărtare.

Gottlieb avu fericită inspiraţie să-i poruncească şoferului să tragă maşina mai deoparte, ca să iasă din zona radiaţiilor dirijate, şi imediat comandă tuturor staţiilor să emită mesajul:

„Kacinski şi Sauer! Înapoi!"

Douăzeci de emiţători intrară în funcţiune deodată. Peste câteva minute apăru din noapte o siluetă. Sauer venea încet, aplecându-se când înainte şi înapoi, ca bătut de vânt.

Pe Kacinski nu mai reuşiră să-l salveze. Ajunsese probabil prea aproape de emiţătorul lui Stirner şi radiaţiile trimise la întâmplare nu mai avură nici un efect.

— Vălul! Repede! strigă Sauer.

Gottlieb aruncă peste el plasa metalică.

— Mulţumesc, Gottlieb! De data aceasta ai fost la înălţime. Îţi datorez viaţa... Dacă ai şti prin ce-am trecut! Mă smucea când înainte, când înapoi. O senzaţie oribilă! Kacinski s-a întors?

— Nu!

— Bietul Kacinski! Să-l pierdem tocmai acum!... Fără el nu-i mai venim noi de hac lui Stirner.

— Totuşi continuăm lupta! Bine că am învăţat cum funcţionează maşina. Iar dacă nu reuşim să-l capturăm pe Stirner printr-un mesaj cerebral, luăm clădirea cu asalt. Îmbrăcăm un regiment în costume izolatoare, ne înarmăm până în dinţi şi-atunci să vedem ce-o să facă! Costumele ne vor feri de radiaţii, iar gloanţele, din fericire, nu pot fi hipnotizate... Îi facem de petrecanie!

XIII. O NOAPTE GROZAV DE INTERESANTĂ

Vlăguit de atâta goană, Kacinski ajunse în sfârşit la poarta băncii „Elsa Glück".

Îl aşteptau. Uşa se deschise larg. Sărind mai multe trepte deodată, urcă într-un suflet la etaj, năvăli gâfâind în cabinet şi căzu extenuat într-un fotoliu. Era lac de năduşeală.

Se deschise o uşă şi în prag apăru un bărbat înfăşurat într-o plasă metalică. Un fileu de sârmă îi proteja capul şi-i ascundea trăsăturile feţei. Era Stirner.

— Cum te numeşti?

— Kacinski.

— Polonez?.

— Nu. Rus.

După câteva clipe de tăcere, Stirner reluă:

— Eşti prizonierul meu. Ştii foarte bine că ţi-aş putea opri respiraţia, lăsându-te să mori în chinuri groaznice. Sau pot face din dumneata un sclav care să mi se supună fără crâcnire. Eşti la discreţia mea.

— Şi asta te amuză?

Stirner întârzie cu răspunsul.

— Războiul nu cunoaşte cruţare, urmă Kacinski. Sunt condamnat, ştiu.

Dar nici dumneata nu stai mai bine. Curând îţi va veni rândul... Până una-alta, am şi eu o rugăminte. Întrucât am ieşit din joc şi nu mai reprezint pentru dumneata nici o primejdie, dă-mi voie, în calitate de om de ştiinţă, să văd instalaţia...

— Cum?!

— Aş vrea să-ţi cunosc invenţia. Mă interesează pe ce cale ai mers, cum sunt construite aparatele...

După un moment de surpriză, Stirner parcă se lumină.

— Că între oameni de ştiinţă deci.

Se apropie de prizonierul lui şi-i întinse mâna. Dar Kacinski refuză să i-o strângă.

Atunci Stirner se trase un pas înapoi şi-şi ascunse mâna sub plasă.

— Aşa va să zică! Ia spune, la voi, în Rusia, toţi sunt atât de viteji? întrebă el cu ironie.

— Nu-i nici o vitejie în asta, răspunse Kacinski, fără să se tulbure. Om fi noi oameni de ştiinţă, dar ne aflăm la antipozi, mult prea departe unul de altul ca să ne putem strânge mâna. Asta-i tot!

— Bine, îţi voi îndeplini dorinţa şi poate te voi lăsa în viaţă, cu condiţia să porunceşti oamenilor dumitale să oprească radiaţiile până la nouă dimineaţa.

„La urma urmelor, îşi spuse Kacinski, câteva ore de armistiţiu nu schimbă nimic. În plus, am prilejul să-i anunţ pe băieţi că trăiesc."

— De acord.

Atunci Stirner îl conduse în camera lui, unde se afla emiţătorul.

— Ia te uită! exclamă Kacinski, văzând o cuşcă din plasă de sârmă, în care încăpea un om şezând. Ai trecut şi dumneata prin asta?

— Da. Am folosit-o experimental pentru a verifica existenţa undelor electromagnetice emise de creier.

— Extraordinar! Am mers deci amândoi pe acelaşi drum!

— Dar apoi am luat-o fiecare în altă direcţie. Fii bun şi transmite ordinul de „încetare a focului".

Kacinski se apropie de aparat, se concentră şi transmise un mesaj pe care Stirner îl citi pe banda înregistratorului automat.

După numai patru secunde, pe aceeaşi bandă apăru răspunsul.

„Vrem dovezi că vorbeşte Kacinski", transmitea Sauer.

Kacinski îi pomeni unele amănunte numai de ei ştiute, îi aminti ce au discutat la Moscova. Sauer se declară satisfăcut.

„Până la nouă dimineaţa nici o radiaţie şi nici un atac. Sauer"

— În regulă, spuse Stirner. Să trecem în cabinet. Şi-acum, uite, ai aici toate schiţele şi planurile mele. Ia loc la birou. Vei petrece o noapte interesantă! Stirner încuie uşa cabinetului şi-şi puse cheia în buzunar. Eu trec dincolo. Am ceva de transmis.

— Sper că ai să respecţi armistiţiul?

— Nici o grijă. Va fi o emisiune, ca să spun aşa, strict particulară. Zâmbi strâmb şi dispăru în camera lui.

La subsol huruiră motoarele. Peste un sfert de oră, Stirner reapăru.

— S-a făcut. Mai scoase dintr-un dulap un teanc de desene şi le aruncă pe masă. Distrează-te! Găseşti aici totul, chiar şi planul casei. Vezi? Nu-ţi ascund nimic. Dinamurile le-am instalat la subsol.

Făcu câţiva paşi prin cameră şi, răsucindu-se scurt pe călcâie, îl pironi pe Kacinski cu privirea.

— În loc să te distrug, îţi dezvălui dumitale, care-mi eşti duşman, secretele mele militare. Purtarea mea nu te surprinde?

— Deloc. Chiar atâta nu ţi-am cerut. Şi dacă o faci, înseamnă că ai motive. De aceea nici nu mă grăbesc să-ţi mulţumesc pentru „mărinimie".

— Ai dreptate. N-o fac din mărinimie... După o lungă tăcere rosti rar, cu glasul stins: Am pierdut bătălia.

— Fireşte că ai pierdut-o, se grăbi să confirme Kacinski. Ai pierdut-o de când ţi s-a descoperit secretul... şi află că nu sunt singurul care-l cunosc. Monopolul dumitale a luat sfârşit, puterea de care dispuneai poate fi contracarată şi continuarea luptei...

— Nu-i adevărat! răcni Stirner. Încă nu mi-am epuizat resursele! Sunt mult mai avansat ca voi, aparatele mele sunt mult mai perfecţionate, şi mai am o invenţie despre care nu ştiţi nimic: acumulatoare de unde şi de gânduri emise de milioane de oameni, amplificatoare de-o putere nebănuită... Aş fi putut să vă strivesc, să înăbuş bâzâitul de ţânţari al aparatelor voastre, aşa cum o staţie de radio puternică acoperă gângăvitul emiţătoarelor de amatori. Reprezint o staţie de cincizeci de mii de kilowaţi şi, în comparaţie cu aceasta, resursele voastre....

— Şi totuşi eşti învins!

— Da, dar nu unde îţi închipui. Nu în tehnică!

— Unde atunci?

— Mi-am propus ceva ce mă depăşeşte. De fapt, a fost o absurditate. Ca să ajung stăpânul universului, ar fi trebuit să mă transform într-o maşină care emite voinţă. Or eu nu sunt decât un om!... Un om extenuat. Mi-am stors până la ultima picătură puterea de voinţă, mi-am epuizat rezervele de energie nervoasă. Iată adevărata cauză a înfrângerii mele! Acum mi-e egal. Totul s-a sfârşit. Ia planurile şi fă ce vrei cu ele. Din partea mea, poţi să le şi publici. Te priveşte.

Se uită la ceas şi tresări.

— Atâta am avut să-ţi spun. Te rog să respecţi întocmai condiţiile noastre. Este extrem de important pentru mine. Şi, nu te supăra, dar ca să fiu mai sigur am să te închid cu cheia şi-o să las aici paznici, arătă el cu mâna trei dogi tigraţi. Ei îmi execută întocmai ordinele. Te previn: dacă încerci să intri în camera mea ori să fugi, bucăţi te fac!

Ieşi din cabinet şi răsuci cheia în broască.

Kacinski continuă să răsfoiască mapa uriaşă pe care o avea în faţă. Foi pline de date şi de formule, planuri, schiţe, scheme... Acest limbaj convenţional, care nu spunea nimic profanilor, lui îi era familiar. Datele şi formulele deveneau idei, iar acestea, la rândul lor, imagini. Coloanele de cifre şi litere îl ajutau să urmărească pas cu pas truda unei minţi înzestrată cu o logică de fier. Kacinski admira ingeniozitatea şi ineditul concepţiei, îndrăzneala şi subtilitatea soluţiilor, aşa cum un şahist admiră jocul unui mare maestru. Cufundat în schiţe şi în planuri, uită curând de tot şi de toate.

În teancul de hârtii adus pe urmă dădu de un caiet cu notiţe. Un fel de jurnal. Crâmpeie de gânduri, însemnări răzleţe, mâzgălite la repezeală, fără dată, scheme aşternute din fugă condeiului, extrase din diferite cărţi. Aici îşi nota Stirner şi cheltuielile. Parcurse câteva pagini.

— E mai interesant decât aş fi bănuit, şopti el şi reluă cu atenţie lectură, filă cu filă.

«Anul nou. Ce-mi va aduce? Am fost la profesorul Görö! Maestrul e necăjit: cimpanzeul Fritz s-a înfuriat şi l-a muşcat de mină.

...Am citit „Omizile". Dacă atingi o omidă şi ea se contractă, şi omizile din apropiere se contractă şi se răsucesc absolut la fel. Care să fie explicaţia?

...Fritz s-a mai liniştit. Nici pe Görö nu-l mai doare mâna. Bătrânul se teme de o infecţie. I-am povestit despre omizi. Mi-a dat nişte „explicaţii" nebuloase, care în fond nu spuneau nimic. Cică-i un reflex condiţionat. Aşa cum bâzâie copiii când văd pe alţii plângând. Numai că celelalte omizi se răsucesc fără s-o vadă pe prima!

...Spălătoreasă e o neruşinată: trei mărci şi douăzeci şi cinci de pfeningi un spălat! Va trebui să caut alta mai ieftină. Nu mi-au mai rămas bani pentru carte.

Arrhenius (autorul cărţii pe care n-am cumpărat-o din cauza spălătoresei) a descoperit că în soluţiile cu sare, bune conducătoare de electricitate, moleculele neutre sub raport electric ale sărurilor dizolvate se descompun în particule încărcate cu electricitate, denumite ioni (ionul e un fel de „evadat", un fugar).

...Proprietarul mă ameninţă cu evacuarea. Va trebui să mă apuc iar de traduceri.

...Ca să-i formăm pudelului un reflex condiţionat, în timp ce mănâncă, îi cântam din flaut... După lucru, profesorul Görö a ieşit să-şi facă obişnuita plimbare şi m-a condus. Mi-a povestit ceva foarte interesant. Cică dacă iei o pereche de insecte – mascul şi femelă – şi le desparţi, chiar dacă închizi femela într-o cutie, iar pe mascul îl scoţi afară din oraş şi-i dai drumul la o mare distanţă, masculul tot se întoarce la femelă. Cum se orientează? Profesorul spune că la multe insecte (vezi albinele) memoria vizuală e extrem de dezvoltată şi deci în aceasta nu-i nimic surprinzător. Mie însă nu-mi vine să

cred.

La vară, de îndată ce vor apare insectele, am să fac chiar eu experienţa. Pe mascul am să-l duc într-o cutiuţă bine închisă.

... Görö i-a extirpat câinelui o emisferă cerebrală. Pare-se că operaţia n-a reuşit. Bietul animal urlă de ţi se rupe inima. I-am injectat morfină şi s-a mai liniştit. Am observat că efectul analgezic al morfinei se manifestă periodic: câinele s-a liniştit încetul cu încetul, pauzele dintre crize deveneau tot mai lungi. Iar când a încetat acţiunea morfinei, am observat aceeaşi periodicitate şi în revenirea senzaţiilor dureroase.

...Ce noroc: am primit o carte la tradus. Ceva din chimie. Destul de greu. În schimb mi-au dat un aconto şi am închis gura celor mai sâcâitori creditori: proprietarului chichineţei în care stau şi băcanului. Constat că şi în chimie sunt multe lucruri interesante. Astăzi, de pildă, am aflat că numeroase procese chimice se caracterizează prin periodicitate. De pildă, dacă pui mercur într-o sticlă şi torni deasupra peroxid de hidrogen de o anumită concentraţie, între mercur şi peroxid se produce un proces chimic, peroxidul descompunându-se în apă şi oxigen. Ei bine, degajarea oxigenului se încetineşte şi se accelerează constant! Dar cel mai interesant este că otrăvurile şi narcoticele au asupra reacţiilor periodice o acţiune specifică, ca şi asupra organismului omenesc! Oare nu dovedesc toate acestea că în organismul omului şi al animalului se produc reacţii asemănătoare? Şi oare nu e surprinzător că morfina are asupra reacţiilor din retortă acelaşi efect calmant ca şi asupra câinelui operat?

...Uneori ştiinţe diferite prezintă contingenţe neaşteptate.

Am cercetat experimental împreună cu profesorul Görö procesul oboselii, în speţă al oboselii vizuale. Purpura descompusă la lumină se reface pe întuneric.

Prin repetare, iritarea nervului poate fi din ce în ce mai mult împinsă spre acea limită dincolo de care nervul devine insensibil la excitaţii. Perioada de sensibilitate a nervului este în funcţie de timpul de descompunere a substanţei senzitive pe care o conţine (în cazul nostru – purpura).

În ceea ce priveşte centrii nervoşi situaţi la nivelul măduvei spinării, excitarea lor electrică provoacă „reacţii" periodice independente de perioada curentului şi de natura excitaţiei. Agitaţia motrice transmisă de la centrul muşchilor se produce cu o frecvenţă de şaisprezece-treizeci pe secundă. (Deci din nou o periodicitate ca în procesele chimice.).

Görö găseşte că din mine ar ieşi un excelent dresor de câini. Mai ştii? Poate că la circ aş câştiga mai bine decât cu traducerile. Că până să ajung profesor, mai va! Şi-apoi, ce o să-mi dea acest titlu? M-am săturat de mizerie!

12 mai. O zi memorabilă! Pe pervazul ferestrei am aşezat un fel de colivioară cu un fluture femelă, iar pe mascul l-am dus afară din oraş, într-o cutiuţă ermetic închisă şi acolo i-am dat drumul. Fluturaşul lui i se cam boţiseră aripioarele şi mi-era teamă că nu va putea zbura. Totuşi s-a îndreptat imediat

spre oraş. Când m-am întors acasă, nu sosise încă. Dar peste o oră, iată-l şi pe dumnealui. A coborât pe pervaz şi a început să se agite în jurul femelei lui captive. Le-am redat libertatea. Eram de-a dreptul uluit! Cum de a reuşit să se întoarcă? Din cutiuţă n-avea cum să vadă drumul. Görö se înşeală! Fluturaşul s-a întors călăuzit de un simţ neştiut de noi. Ce simţ să fie acesta? Atunci mi-am adus aminte de omizi. Ce simţ le vesteşte că una din ele se crispează spasmodic între degetele unui om?... Toată ziua numai la asta m-am gândit...

Deodată mi s-a părut că am dezlegat misterul, că mă aflu în pragul unei descoperiri formidabile. Să fie asta intuiţie? O revelaţie? La drept vorbind abia mai târziu am înţeles exact cum stau lucrurile. La început n-a fost chiar o „revelaţie", ci mai curând o exaltată presimţire a unei descoperiri extrem de importante. Şi ca să revenim la intuiţie: ea nu are nimic misterios, deşi în parte a rămas nelămurită. Cred că intuiţia se produce în momentul când o serie întreagă de impresii, de gânduri, de informaţii disparate, acumulate în decursul unui anumit timp, uneori destul de îndelungat, se asociază deodată, stabilindu-se între ele o anumită legătură. Acest proces are loc în creier, unde din sistematizarea, din înmănuncherea acestor date, rezultă o concluzie – o idee nouă. În tot cazul aşa s-a întâmplat cu mine. Acum pot urmări la rece cum am ajuns să fac această descoperire. Tot gândindu-mă la gâze şi la omizi, mi-am spus... aşa, în glumă... că poate ele comunică prin radio. Poate că natura le-a înzestrat cu aparate de radioemisie şi de radiorecepţie. Doar au şi antene! Analogia era tentantă şi, în definitiv, de ce n-ar fi aşa? Doi fluturi pe care-i desparţi comunică prin semnale. Bine, dar de unde energia necesară emisiunii? Poate electricitatea? Să ne gândim la soluţiile chimice ale lui Arrhenius, care produc ioni, adică energie electrică. În organismul vieţuitoarelor se desfăşoară complicate procese chimice, legate de activitatea muşchilor şi mai ales a nervilor şi a creierului. În această activitate se constată o anumită periodicitate. Prin urmare, periodic, centrii nervoşi pun în libertate sau radiază ioni. Aceşti ioni îşi iau zborul, sunt recepţionaţi de sistemul nervos al unei alte vieţuitoare şi... gata radiocomunicaţia!

Chiar înainte de a fi ajuns la aceste deducţii, am presimţit că descoperirea mea e ceva infinit mai important decât o simplă explicaţie a regăsirii fluturaşilor. Poate că aceste gâze nu s-au regăsit datorită unei comunicări radio. Poate că au mirosul foarte dezvoltat sau un simţ de orientare pe care noi nu-l cunoaştem. Nu-mi mai arde de fluturi.

Obiectul studiilor pe care le voi întreprinde pe viitor e mult mai interesant: omul, animalul...»

„Extraordinar! gândi Kacinski. Şi eu, şi Stirner am ajuns la aceeaşi concluzie, deşi am urmat căi diferite. Sau, mai precis, am avut puncte de plecare diferite. Pentru că şi el, şi eu am folosit în cercetările noastre ultimele realizări din domeniul chimiei, fiziologiei şi fizicii. Fără cunoaşterea profundă a radiofoniei, a reflexologiei, a teoriei ionilor, nici el şi nici eu n-am fi ajuns să

facem această descoperire, şi invenţia noastră n-ar fi existat. Acum înţeleg de ce oameni de ştiinţă aflaţi uneori în colţuri opuse ale globului fac aceeaşi descoperire poate în aceeaşi zi şi la aceeaşi oră."

«…Câteva zile am umblat năuc, scria Stirner în jurnalul său mai departe. Am făcut o descoperire ştiinţifică! Să vorbesc despre ea profesorului Görö sau nu? Până la urmă nu m-am putut abţine şi i-am povestit tot, ce-i drept nu prea clar şi nu prea concret. Totuşi mi-a făcut impresia că a prins imediat ideea principală. M-a privit ironic pe deasupra ochelarilor şi gura lui ştirbă s-a pungit într-un rânjet, din care pricină mustaţa şi ţepii de pe bărbie i s-au zbârlit ca acele unui arici.

— Susţii, aşadar, că un creier omenesc când raţionează, sau dacă vrei când intră în funcţiune, hi-hi-hi, ar emite unde radio, ceea ce ar permite transmiterea gândurilor la distanţă?

— Propriu-zis, nu gândurile sunt transmise la distanţă, ci undele electrice emise de creier. Orice gând, orice sentiment are lungimea lui de undă şi o anumită frecvenţă. Recepţionată de un alt creier, această undă „reproduce" în conştiinţa subiectului respectiv un gând sau un sentiment identic.

Görö asculta cu atenţie, dând mereu din cap, dar când am terminat, mi-a trântit-o răspicat:

— E-lu-cu-braţie! Nu te supăra, tinere, dar toate acestea sunt prostii. Te pripeşti cu concluziile – ăsta-i cusurul dumitale. Şi dacă nu te dezbări de el, n-ai să ajungi niciodată ceea ce se cheamă un savant adevărat.

— De ce prostii?

— Pentru că-i neştiinţific tot ce susţii. Şi-i neştiinţific pentru că nu poate fi demonstrat experimental. Hai, să încercăm. Între noi doi e o distanţă de câţiva paşi. Transmite-mi vreun gând al dumitale! Aud?

Luat repede, mi-am pierdut siguranţa.

— Păi pentru asta e nevoie ca „staţiile" noastre – creierul şi nervii – să fie acordate pe aceeaşi lungime…

— Acordează!

— Nu pot fi acordate…

Görö făcu un gest grăitor. Triumfa.

— Un moment, am reluat eu. Încă n-am terminat. Nu pot fi acordate ca un aparat de radio, asta am vrut să spun. Acest acord se întâlneşte însă la persoane care trăiesc mult timp împreună. Se cunosc destule cazuri…

— De vizionarism, de telepatie, de spiritism, mese care se mişcă şi alte aiureli? Fii atent, tinere prieten! Ai păşit pe o cale foarte lunecoasă!

— Bine, dar teoria mea nu are nici o legătură cu toate astea!

Eram contrariat, dar nu descurajat…

…Iar sunt lefter… Mi-e teamă că mă aruncă proprietarul în stradă.

Şi totuşi am dreptate! Nu mă las până nu-i demonstrez ramolitului de Görö. Nu ştiu însă cum să organizez experienţa.

Mâine iau banii pe traducere!

Evrika! Görö admiră iscusinţa mea de dresor. El nu ştie însă că sistemul meu de dresură nu se întemeiază pe reflexe condiţionate, ci pe sugestie. Acesta e secretul. Caut să-mi imaginez cât se poate de clar drumul pe care trebuie să-l străbată câinele şi fiecare mişcare pe care trebuie s-o facă pentru a-mi executa ordinul. Ieri s-a întâmplat ceva foarte nostim. Plictisit la culme de bombăneala şi de interminabilele sfaturi ale lui Görö, m-am gândit: „Muşca-te-ar Vega" (Vega e un şpiţ alb, pe care Görö îl adoră). Din obişnuinţă, mi-am imaginat-o pe Vega repezindu-se la Görö şi înfigându-şi colţii în piciorul profesorului. Şi-odată o văd că ţâşneşte de la locul ei, se repede lătrând la Görö şi-i sfâşie pantalonii. Dacă nici asta nu-i transmiterea gândurilor la distanţă, ce-o fi altceva?... Görö e necăjit şi speriat. Comportarea căţeluşei discordă atât de izbitor cu reflexele pe care i le-am format, încât Görö bănuieşte un început de turbare. A închis-o în cuşcă şi-o ţine sub supraveghere. E foarte surprins că mai bea apă! Eu, în sinea mea, mă amuz teribil, dar Vega, sărăcuţa, moare de urât în carceră şi n-am cum s-o ajut. Ce-ar fi să-i mărturisesc profesorului adevărul? ... Iată prilejul să-i demonstrez posibilitatea transmiterii gândurilor la distanţă! Dar o să mă creadă? Ce-ar fi să fac o experienţă de sugestie în faţa lui? Să dea el însuşi un ordin câinelui. De pildă, să-i ceară să latre de un anumit număr de ori.

Am împrumutat douăzeci de mărci şi am plătit chiria.

Vega tot mai stă la arest. Am încercat să-i sugerez să latre de trei ori, dar n-am reuşit. De obicei se execută prompt. Ce s-o fi întâmplat?

Am descoperit cauză: cuşca cu gratii de fier atingea într-un loc ţeava robinetului. Mare meşteră întâmplarea! Prin urmare, mesajul meu se scurgea în pământ prin ţeavă, fără să ajungă la Vega. Am să confecţionez o cuşcă de metal pe care, după dorinţă, o voi putea lega de pământ sau dimpotrivă, izola...».

— Ca să vezi! murmură Kacinski. Deci aşa i-a venit ideea să confecţioneze cuşca de metal!

Urmau câteva pagini albe. De ce o fi întrerupt? Şi, în sfârşit, o nouă serie de însemnări.

«Venerabilul meu patron Karl Gottlieb e mare amator de câini. De altfel, datorită câinilor l-am cunoscut şi am făcut carieră la banca lui. A venit într-o zi la Görö. Îl vizita o singură dată pe an, de aceea nu l-am întâlnit mai înainte. Au fost colegi de şcoală şi erau de o vârstă, deşi nu-ţi venea să crezi când îi vedeai împreună: Görö – un hodorog bătrân, iar Gottlieb – durduliu şi proaspăt ca un heruvim. Încântat de câinii mei dresaţi, bancherul m-a invitat să trec pe la el. Iată-mă deci secretar particular al lui Karl Gottlieb, spre mulţumirea noastră reciprocă!

Adio, moş Görö! N-am apucat să-ţi demonstrez posibilitatea transmiterii gândurilor la distanţă. Dar e mai bine aşa. Prefer să lucrez singur. „Consacraţii"

cam au obiceiul să-şi adjudece descoperirile tinerilor discipoli. „Experienţele făcute în laboratorul domnului profesor Görö..." „Sub îndrumarea domnului profesor Görö..." De fapt mă preocupă acum nu gloria, ci ceva mai important. Am făcut singur experienţa transmiterii sugestiei prin peretele de fier al cuştii şi m-am convins în mod cert că activitatea cerebrală este însoţită de radiaţii electrice. Acum trebuie să studiez natura acestor radiaţii.

Sunt ocupat până peste cap. Serile lucrez la un aparat de captare a undelor radio emise de creierul omenesc. Trebuie să fie un aparat extrem de sensibil, care să recepţioneze unde ultrascurte de cel mult un metru.

Schema aparatului...

Elsa Glück! Drăguţă fată... Între ea şi jurisconsultul nostru... Cum naiba-i spune? Are un nume ca un gust neplăcut. Bitter parcă... Nu. A, da, Sauer! În orice caz, relaţiile dintre ei nu depăşesc limitele bunei cuviinţe. Par să fie logodiţi. Ce-o fi găsit în mutra lui rotundă ca luna plină?

Eşec! Aparatul nu recepţionează undele radiate de creierul meu. Trebuie s-o iau de la capăt! Acum lucrez şi noaptea. După-amiezile studiez la universitate anatomia şi fiziologia, dar numai prin prisma radiotehnicii. Organismul omului considerat ca o radiostaţie de recepţie şi emisie! E colosal de interesant!

Înainte de a studia această radiostaţie, a trebuit să mă iniţiez în secretele radiotehnicii. Mâine – mai ştiu eu? – Poate mă apuc de astronomie! Noroc că nu mai stau cu chirie, să mă omoare proprietarul cu restanţele! Primesc la Gottlieb casă, masă, plus o leafă foarte bună. După cita mizerie am îndurat, mă simt un adevărat Cresus. Am din ce să-mi cumpăr materiale pentru maşinile la care lucrez.

Elsa Glück! Glück! Să-i fie hărăzită umflatului ăsta această fericire?

Iar nu merge: aparatul urlă, şuieră. Să fie paraziţii gândurilor mele? Trebuie să izolez mai bine camera, ca să nu pătrundă nici un fel de influenţe din exterior.

În sfârşit!...

Glück nu-mi dă nici o atenţie. Emma Fit e un boboc de fată, dar n-are nimic în cap. O păpuşică, atât. E moartă după Sauer, dar acesta – acum o ştiu precis – n-are ochi decât pentru Elsa. Biata Emma! Ce dramă!

...Merge, merge bine! Nici că se putea altfel. S-a învăţat omul să-şi exprime gândurile prin litere – în scrisori, în ziare. Eu am găsit pentru gânduri şi sentimente un alt limbaj, alte simboluri. De pildă, lungimea de undă x + frecvenţa y = frică. Bucuria are o altă undă. Cred că voi învăţa curând să confecţionez artificial sentimente şi să le difuzez prin radio. Faceţi comanda, vă rog! O porţie de veselie sau de melancolie? Interesant că sentimentele animalelor au unde asemănătoare cu ale oamenilor (frică, bucurie etc.).

Nu, prea e neverosimil!

Ba nu, e genial! Ei drăcie! Îmi cânt singur osanale. Am construit un mic

emiţător şi am radiat unda echivalentă tristeţii la câini. Aparatul meu înregistrează cu mare precizie undele electrice emise de creierul omului şi al animalului. Am ajuns să întocmesc un întreg „dicţionar" de sentimente şi gânduri exprimate în lungimi de undă. Aşadar, am pus la „patefonul" meu o „placă" tristă: unda tristeţii câinelui. L-am aşezat pe Falk lângă aparat, pe un scaun izolat, ca să recepţioneze mai bine. Rezultatul: Falk a început să urle a jale! Aşadar a recepţionat unda tristeţii câinelui! De bucurie l-am prins în braţe şi am început să valsez cu el prin cameră.

Când m-am liniştit, am hotărât să repet experienţa. De data aceasta l-am aşezat pe Falk după un paravan. N-a mai urlat. Recepţionează probabil numai de la mică distanţă. Ce ar fi să măresc puterea emiţătorului?

...Refuz s-o înţeleg pe Elsa Glück. Dar în definitiv, de ce mă preocupă atâta? Oare m-am îndrăgostit? Aş! De asta îmi arde mie acum?

Din surpriză în surpriză!... Ca să mă indispun, m-am gândit la tot felul de lucruri neplăcute. Aparatul a înregistrat tristeţea mea. E o undă cu oscilaţii destul de complicate. Am emis această undă mult amplificată şi, fluierând vesel, am aşteptat rezultatul. S-a întâmplat ceva extraordinar! M-am întristat din senin şi era cât pe-aici să încep şi eu să urlu. Mi-am autotransmis unda tristeţii! De notat că înţelegeam foarte bine că n-am de ce să fiu trist, că e o tristeţe „artificială". Să-i spun fenomenului autohipnoză? Nu, cred că este vorba de altceva. Singura asemănare cu hipnoza este că se transmite un gând sau o stare sufletească. Acest lucru se realizează însă pe cale mecanică: în fibrele nervoase sunt provocate artificial procesele electrochimice care însoţesc întotdeauna un gând sau un sentiment şi conştiinţa înregistrează naşterea acestui gând sau a acestei stări sufleteşti. Ce mecanism!

Dar cum să-mi continui experienţele? Cum să-i influenţez pe alţii, fără să cad eu însumi sub influenţa radiaţiilor? Nu văd decât două posibilităţi: prima – radiaţii dirijate, a doua – un sistem de izolare (o plasă metalică pe cap, de pildă).

Ideea cu plasa a fost bună. Voi începe să lucrez cu unde dirijate. Care este antena cea mai potrivită? Cred că una de genul „oglinzilor focale", care concentrează razele într-un punct precis – în focar, în felul acesta, voi reuşi să amplific considerabil efectul radiaţiei.

Nu obişnuiesc să-mi dau frâu liber imaginaţiei, dar uneori mă apucă ameţeala când mă gândesc ce perspective mi se deschid! Elsa...

Experienţa de aseară: i-am poruncit în gând lui Falk să-mi aducă o carte din camera de alături. Ordinul a fost înregistrat automat şi apoi transmis de emiţător. Falk s-a executat. Am pus cartea la loc şi am repetat ordinul, de data aceasta n-am transmis nimic cerebral. Am emis doar, cu ajutorul aparatului, o undă de aceeaşi lungime. Falk mi-adus cartea. Aceste unde radio pot fi înregistrate de aparat, aşa cum o voce este înregistrată pe o placă de patefon. De acum înainte voi putea da ordine printr-o simplă apăsare de buton.

Astăzi am făcut o experienţă şi mai interesantă: am încercat să comunic un ordin cerebral unui om. Karl Gottlieb are un valet pe care-l cheamă Hans. I-am poruncit lui Hans să vină în camera mea. M-am concentrat şi, imaginându-mă în locul lui Hans, am străbătut în gând tot drumul de la camera lui până la a mea. Pe scurt, am procedat exact ca în cazul experienţelor de sugestie pe câini. Bătrânul nu venea. Nu m-am mirat: între Falk şi mine s-a stabilit demult un „contact" perfect. În plus, lui Falk îi transmiteam ordine de la mică distanţă. Undele radio emise de creierul meu sunt prea slabe pentru a-şi atinge ţinta, pentru a genera oscilaţii electrice (respectiv gânduri sau imagini) identice în creierul unui alt om. Să nu uităm de asemenea că Hans şi cu mine suntem prea diferiţi. Iată de ce „staţia lui de recepţie" nu a înregistrat semnalele creierului meu. Atunci am transmis acelaşi mesaj amplificat de emiţător. Recunosc că eram foarte emoţionat. Spre nespusa mea bucurie, am auzit paşii târşiţi ai bătrânului: suferă de reumatism şi poartă papuci. A deschis uşa fără să bată – ceea ce nu i s-a mai întâmplat, cred, niciodată – şi s-a oprit cu un aer încurcat. Nu i-am poruncit ce să facă în camera mea şi bătrânul nu ştia cum să-şi explice prezenţa.

— Iertaţi-mă, dar... mi s-a părut că mă strigaţi... bâigui el, negăsindu-şi locul.

M-am grăbit să-l liniştesc.

— Da, te-am chemat. Vreau să ştiu dacă domnul Gottlieb s-a întors de la club.

— Conaşul încă nu s-a întors, mi-a răspuns înseninat bătrânul. Acum era sigur că l-am chemat. Senzaţia neplăcută a omului care şi-a pierdut controlul îl părăsise.

— Mulţumesc, Hans, poţi pleca.

— Prea bine, domnule!

S-a înclinat şi a ieşit. Iar eu? Era să-l prind în braţe şi să joc cu el, cum am făcut şi cu Falk când a început să urle.

Experienţa a reuşit! Ce dovedeşte ea? Că pot porunci şi oamenilor. Îi pot sili să facă orice. Da, pot!... Nu înseamnă aceasta să fii atotputernic?

E destul să vreau, şi oamenii îmi vor pune la picioare toate bunurile lor. E destul să vreau, şi mă vor face rege, împărat! La naiba, n-am ce face cu coroana! E destul să vreau, şi voi fi iubit de cea mai frumoasă femeie... Elsa! Nu, nu!... Asta n-am s-o fac niciodată. Uşurel, băiete! Eşti pe punctul să-ţi pierzi capul! Stăpâneşte-te, altfel dai în gropi! Nu de mult erai un student sărac. Apoi ai fost discipolul profesorului Görö... Un oarecare, omul de pe stradă, cu o mutră lungă şi pocită, ca de cal... Şi tu visezi putere, glorie, dragoste, numai pentru că ai avut şansa nesperată să faci o descoperire ştiinţifică?

...Ieri am făcut o excursie în patru: Elsa Glück, Emma Fit, Sauer şi cu mine. Am îndrugat vrute şi nevrute. Mai în glumă, mai în serios, i-am făcut Elsei o cerere în căsătorie în toată regula. Mi-a răspuns... ceea ce era firesc să-mi

răspundă. Dar cu mine nu-i de glumit! De altfel, fata nici nu glumeşte. E sinceră. M-a scos din sărite aerul triumfător al lui Sauer! Ce mi-aş mai încerca emiţătorul pe el!»

. . . . . .

«De când n-am mai notat nimic în jurnal! Soţia mea e din nou tristă... Trebuie să măresc puterea emiţătorilor.

M-am lansat într-un joc mare. Ori îmi frâng gâtul, ori...

De ce n-am ascultat glasul raţiunii? Acum e prea târziu. Jocul m-a târât departe. Sunt obosit, sunt extenuat... Această permanentă încordare!... Dracu să mă ia! Mai bine rămâneam la Görö!

Război!...

Ajunge! Sunt la pământ. E timpul să pun punct...»

XIV. JOCUL S-A SFÂRȘIT

În grădina de iarnă, înfăşurată într-un voal fin de metal, Elsa Glück se gândea.

Zăpuşeala şi un tunet îndepărtat care trezea ecouri surde în sala pustie vesteau apropierea furtunii. Elsa se gândea, ca de obicei, la Ludwig. De-aceea, când îi auzi paşii, tresări de bucurie. Când îl văzu însă, aproape că se sperie: Stirner nu purta pelerina metalică, apoi îi scoase şi Elsei vălul.

— Uf! Azi putem răsufla! spuse el uşurat. Incomodă toaletă!

Elsa nu-l văzuse de mult fără plasă şi-l găsea foarte schimbat: nasul i se ascuţise ca la oamenii măcinaţi de o boală grea, ochii i se duseseră în fundul capului, iar părul şi barba îi crescuseră în dezordine.

— Vai, ce rău arăţi! Aproape că nu te recunosc!

Stirner zâmbi cu amărăciune.

— Cu atât mai bine. Parcă aş fi un sihastru, nu? Vino, Elsa... Aş vrea să-mi cânţi ceva... De când n-am mai ascultat muzică... Pentru ultima oară...

Trecură în sală. Răsunară primele acorduri ale unei nocturne de Chopin.

— Nu, Elsa... Altceva... Această melodie duioasă nu se potriveşte cu furtuna care se apropie. Auzi tunetul? Vine furtuna! Pentru unii ea înseamnă primenire, o viaţă nouă, pentru alţii – moarte... În noaptea asta... Stirner va muri...

Elsa se ridică speriată.

— Ludwig! Ce-i cu tine? Ce tot spui? Mă îngrozeşti!

— Nu lua în seamă... Am să-ţi spun multe dar... mai târziu... Cânta, cânta, Elsa! Ceva de Beethoven. Marşul funebru „La moartea eroului". A eroului! Ha-ha-ha!

Elsa cânta.

Stirner se plimba agitat, frângându-şi mâinile.

— Marşul funebru!... La moartea unui erou dat de-a dura de pe piedestal.

Se spune că Beethoven l-ar fi scris pentru Napoleon. Apoi, dezamăgit de acesta, l-a întitulat: „La moartea eroului"... Ce spuneam? Se uită la ceas. Ajunge, Elsa. Minutele sunt numărate. Sărută-mă, sărută-mă cum nu m-ai sărutat niciodată.

...Se smulse din braţele Elsei.

— O iluzie, o dulce amăgire!

Pendulă bătu miezul nopţii.

— S-a sfârşit! murmură Stirner.

În aceeaşi clipă Elsa simţi că ceva se petrece cu ea. Parcă un văl, asemenea celui metalic pe care-l purtase până mai adineauri, i se luă de pe minte, de pe inimă. Gândurile îşi recăpătaseră limpezimea. Redeveni Elsa cea de altă dată, Elsa dinaintea morţii lui Karl Gottlieb. Se destrăma o vrajă. Îşi roti privirea mirată prin sala mare, neprietenoasă, cufundată în semiîntuneric. Scăpărarea unui trăznet lumină faţa lui Stirner. Văzând chipul acesta străin, bărbos, Elsa se cutremură.

— Ce se întâmpla? Unde sunt? bâigui ea. Dumneata cine eşti?

Stirner urmărea cu durere şi curiozitate această metamorfoză.

— Eşti în galeria de tablouri a lui Karl Gottlieb, defunctul bancher. Stenografa Elsa Glück nu avea acces aici... Iar eu sunt Ludwig Stirner. Nu mă recunoşti? Elsa!... Ţi-am greşit, dar nu-ţi cer iertare... deşi singura mea scuză e că te-am iubit. Te-am iubit cu adevărat... şi-acum te iubesc din toată inima...

Elsa se prăbuşi pe taburetul din faţa pianului.

— Nu mă privi aşa, Elsa! Stirner îşi frecă fruntea ca pentru a-şi aduna gândurile. Da, te iubesc! Şi nu sunt primul pe care dragostea îl împinge la crimă. În mine s-a dat o crâncenă luptă. Mai ţii minte ce ţi-am spus odată, de mult, când am fost în excursie cu barca? Nu erau vorbe goale. Am descoperit înaintea altora modul de a transmite gândurile la distanţă şi am ajuns să stăpânesc o forţă colosală. Dar mi-am pierdut capul. Urzeam cele mai măreţe planuri. Slujindu-mă de forţa aceasta ţi-am sugerat să mă iubeşti...

Elsa se dădu înapoi, înfiorându-se.

— Iar lui Sauer, continuă Stirner, i-am sugerat că o iubeşte pe Emma. Oamenii erau marionete în mâna mea. Trăgeam de sfoară şi fantoşele începeau să joace după cum le porunceam. Am râvnit bogăţii... şi le-am avut. Până n-am fost convins de atotputernicia mea am procedat cu prudenţă. Mergeam pe căi ocolite, care te duc mai sigur la ţintă. Ţi-am mai spus-o atunci, în barcă. Mar ţii minte? Ca să nu dau de bănuit, am făcut că nu eu, ci dumneata să-l moşteneşti pe Gottlieb, iar dumneata... te-ai măritat cu mine, aducându-mi zestrea pe care eu ţi-am adus-o la picioare! Ha-ha-ha!

Elsa îl privea îngrozită.

— Da, am fost crud cu oamenii. Să nu-ţi închipui însă că mi-a plăcut vreodată să fiu rău. Nu! Voiam să fiu mare. Unic! Îmi închipuiam că puterea mea n-are margini. Că-i de-ajuns să râvnesc gloria că oamenii să aplaude chiar

şi o neghiobie a mea. Dar în ultimă analiză, toate acestea n-ar fi fost decât o autoproslăvire, o autoamăgire, ca dragostea pe care ţi-am sugerat-o.

Lăsă ochii în pământ şi continuă cu aceeaşi amărăciune:

— Ţi-aminteşti legenda scandinavă despre zeul Thor? Şi el se credea atotputernic. Odată însă paşii l-au purtat spre ţara uriaşilor. Aceştia şi-au bătut joc de statura lui puţină. Atunci Thor s-a mâniat foarte şi le-a propus să-i pună puterea la încercare. Uriaşii au răspuns: „Bea apă din cornul acesta"'. A băut şi-a tot băut, dar tot n-a izbutit să-l golească. Şi i-au mai spus uriaşii să se ia la trântă cu o bătrână. Thor n-a izbutit s-o dovedească, deşi de atâta sforţare a intrat în pământ până la genunchi. Era şi firesc să nu poată sorbi toată apă: cornul legat de mare, nici chiar un zeu nu-l putea seca. Iar bătrâna aceea era moartea... Aşa şi eu. Am vrut să golesc marea. Am vrut, singur, să întorc istoria, să-mi impun voinţa milioanelor de „stropi" ce alcătuiesc oceanul omenirii. Cu ajutorul maşinilor mele, visam să făuresc un fel de „fabrică a fericirii", dar tot ce am înfăptuit nu-i decât un simulacru, o imitaţie grosolană.

Se uită nervos la ceas:

— Bat câmpii!... Şi am atâtea să-ţi spun... Dacă ai şti, Elsa, cât am suferit... O fiară încolţită de duşmani fără număr, asta am fost. Mereu la pândă, într-o neîncetată tensiune nervoasă. Dacă aş fi avut lângă mine un prieten sincer, devotat... dacă dumneata m-ai fi iubit cu adevărat, nu cu o dragoste artificială pe care chiar eu ţi-am sugerat-o! Poate că atunci aş fi continuat lupta. Dar eram singur. Sunt obosit... Am ajuns la capătul puterilor!

Tăcu.

Privindu-l, Elsa îşi spuse că faţa lui palidă, suptă, n-are nimic misterios, nimic înspăimântător. Faţa răvăşită a unui om istovit, cu nervii zdruncinaţi... Cine este în fond Stirner? Un cercetător, un inventator de talent, sau mai degrabă un individ destul de comun, care a descoperit întâmplător un mijloc de a-şi impune voinţa altor oameni. Puterea aceasta l-a adus în pragul nebuniei. După nenumărate năzdrăvănii, care mai de care mai necugetate, în loc să supună lumea, a fost strivit de povara insuportabilă pe care a încercat s-o ridice pe umeri. Elsa mai curând intui decât înţelese toate acestea. Nu vedea în Stirner un erou de tragedie, un supraom, ci un nefericit care îşi plăteşte scump greşelile. Stirner pe care îl avea acum în faţă îi inspira milă.

— Mi-nchipui cât ai suferit! spuse ea încet.

— Îţi mulţumesc, Elsa. Aceste cuvinte îmi sunt mai scumpe decât toate sărutările artificiale! Da, am ajuns la capătul puterilor şi... Făcu o pauză, apoi urmă cu o voce sugrumată... şi am hotărât să încetez lupta. Să se termine o dată cu Stirner şi cu tot!

Se uită din nou la ceas.

— Mai am doar câteva minute de trăit.

Elsa păli.

— Ai luat... otravă?

— Da, dar nu o otravă obişnuită. Vei afla îndată... Te rog să mă asculţi. Am vrut să-mi răscumpăr măcar în parte vina pe care o am faţă de dumneata. Ţi-am redat libertatea, Elsa. Ţi-am sugerat la ora unsprezece că exact la miezul nopţii să redevii cea de altădată. Viaţa artificială pe care ai dus-o se va destrăma. Fii liberă, fii aceea care eşti în realitate. Trăieşte cum vrei, iubeşte pe cine vrei, fii fericită!...

Elsa oftă din adâncul pieptului.

— ...Dar Stirner? continuă el. Ce să fac cu Stirner, căruia nici un om cinstit nu vrea să-i strângă mâna? Să moară! Am dat ordin emiţătorului meu şi l-am pus la puterea maximă. La ora unu – îşi privi din nou ceasul – adică peste numai şase minute, maşina va transmite lui Stirner ordinul emis tot de Stirner. Şi-atunci Stirner nu va mai şti cine este, îşi va pierde personalitatea, va uita tot ce-a fost. Se va naşte un om nou, un om cu o conştiinţă, un cuget nou. Îl va chema Stern şi va pleca acolo unde i-a poruncit Stirner, fără să bănuie că în străfundurile subconştientului său zace un Stirner înlănţuit, captiv! Asta înseamnă moarte... Moartea cugetului!

— Dar dacă te prind?! întrebă Elsa, cu o îngrijorare pe care nu şi-o putea explica.

— Cine-l va recunoaşte pe temutul Stirner într-un... paşnic anahoret? Am chibzuit bine totul. În noaptea aceasta duşmanii mei nu vor emite nici un mesaj. Şi chiar dacă şi-ar călca cuvântul, Stern nu va fi în primejdie, pentru că razele sunt dirijate împotriva lui Stirner. Or acesta nu va mai exista...

Elsa se uită la el cu ochi mari: va asista la un fel de reîncarnare.

— Şi mai e ceva, Elsa. După plecarea mea va izbucni un scandal nemaipomenit. Ţi se va lua probabil totul. Dar am avut grijă să nu duci lipsă de nimic. În plicul acesta ai bani de drum şi adresa unui om pe al cărui nume... cred că-i mai prudent aşa... am depus o sumă importantă. I-am administrat o doză puternică de sugestie, aşa că banii sunt în siguranţă. Du-te la el. E foarte departe, dar cu cât mai departe, cu atât mai bine. Trebuie să te odihneşti după câte ai îndurat. E timpul! Adio, Elsa!

— Stai! Vreau să te întreb... O singură întrebare... Eşti vinovat de moartea lui Karl Gottlieb?

Se auzi ceasul bătând ora unu. Faţa lui Stirner fu săgetată de un fior, privirea-i se înceţoşă, dădu ochii peste cap. Ca să nu cadă, se prinse gâfâind de colţul pianului.

Elsa îl privea cu sufletul la gură.

Stirner respiră adânc. Începuse să-şi revină.

— Răspunde-mi? Eşti vinovat sau nu?!

O privi nedumerit şi rosti cu un glas nou, calm:

— Iertaţi-mă, doamnă, dar nici nu vă cunosc. Şi nu ştiu la ce întrebare vă referiţi.

Se înclină uşor şi ieşi cu pasul măsurat.

Elsa rămase pe loc, zguduită. Stirner nu mai exista.

XV. ACVARIUL SPART

Zorile o găsiră tot acolo, pe taburetul de lângă pian. Încerca să descâlcească ghemul, să limpezească haosul pe care îl produsese în conştiinţa ei Stirner. Îşi depăna în minte totul – prin câte a trecut de la moartea lui Karl Gottlieb: evadarea nereuşită, dragostea subită pentru Stirner, vacanţa la Menton... Parcă le-a citit într-un roman. În schimb îşi amintea limpede de timpul când era logodită cu Sauer. Acum însă trecutul îi apărea oarecum schimbat. Îl mai iubeşte pe Sauer, desigur, dar... nu ca înainte: imaginea lui parcă pălise. Ce fel de om e Sauer? Îşi dădu seama, spre propria-i surprindere, că nu-l cunoaşte aproape deloc. Ce vor simţi unul pentru celălalt? Apariţia neaşteptată a Emmei îi curmă gândurile. Arăta foarte obosită. Purta un costum de voiaj.

— Elsa, strigă ea şi izbucni în lacrimi.

— Emma, tu! Ce ai? De ce nu m-ai anunţat că vii? Unde-i copilul?

— E jos cu bonă. Ştii, Elsa, Otto m-a părăsit fără să-mi lase un ban. A trebuit să vând din haine şi din bijuterii ca să pot veni.

— Cum?! Te-a lăsat fără bani, cu copilul în braţe?

— Şi-a pierdut minţile! Mă simţeam atât de singură şi de părăsită! Ştii doar că în afară de tine nu mai am pe nimeni... O înecă un plâns isteric. Să nu mi-l iei! El tot mai ţine la tine. Ţine fotografia ta în sertar şi o priveşte mereu. Să nu crezi că l-am spionat! Nu. Am intrat din întâmplare! M-a gonit... şi mi-a vorbit grosolan... Te iubeşte! Să nu mi-l iei. Tu ai tot ce doreşti, tu eşti fericită. Şi-apoi, din moment ce-l iubeşti pe Ludwig, ce nevoie ai de Otto?

Pe buzele Elsei flutură un zâmbet, dar privirea tot tristă îi era.

„Biata Emma, gândea Elsa, privind faţa atât de slăbită a bunei sale prietene. Unde sunt obrajii tăi rumeni, unde-i râsul tău argintiu? Sărmană păpuşică! Ce-a făcut Otto din tine! Să n-aibă el pic de inimă?!

— Nu, nu-s fericită, răspunse ea grav, mângâindu-i părul răvăşit. Şi nici bogată nu mai sunt. Iar pe Stirner, află că nu-l mai iubesc. De altfel, Stirner nici nu mai există.

De surpriză, Emma îşi uită pentru o clipă durerea.

— Cum nu mai există! A murit?! De ce nu mi-ai scris? Şi cum, pe un mort nu-l poţi iubi? Tiii, ce noutăţi!

Elsa zâmbi iar.

— Aha, înţeleg, scânci Emma. I-ai mărturisit că-l iubeşti pe Otto şi, disperat, Stirner şi-a pus capăt zilelor! Dar să nu mi-l iei pe Otto!

— Linişteşte-te, prostuţă mică. Cum să ţi-l iau? Doar e bărbatul tău, e tatăl copilului tău.

— Ei şi? Mereu îmi spune că dragostea asta a fost un fel de nebunie şi că altfel nu s-ar fi căsătorit pentru nimic în lume cu o gâsculiţă ca mine. Şi mai

spune o căsătorie ca a noastră poate fi oricând desfăcută foarte uşor. Şi dacă spune Otto, înseamnă că aşa este. Mă rog, n-oi fi eu prea deşteaptă, dar… şi o gâsculiţă vrea să fie fericită. Se puse iar pe bocit. Doar m-a iubit! Pe urmă însă… m-a urât, parcă eu am fost de vină! A vrut să se răzbune…

Şi-i povesti, printre hohote, nefericita ei iubire. Trăise prea mult timp închisă în suferinţa ei şi acum îşi vărsa năduful. Aşa află Elsa despre brutalitatea lui Otto, despre veşnicele ironii şi insulte cu care-şi umilea soţia.

Pe măsură ce asculta, simţea că în inima ei se topeşte şi bruma de sentiment pe care i-o mai păstra lui Otto. Îl vedea în cu totul altă lumină. Nu poate invoca o nebunie. Abia după ce s-a smuls din robia lui Stirner s-a purtat mai urât cu Emma. Chiar dacă n-o iubeşte, nu-i era îngăduit să se poarte astfel cu soţia lui, cu mama copilului său. A dovedit că-i lipsit de cea mai elementară omenie.

„Să aibă dreptate Stirner că suntem jucării oarbe ale instinctului, care ne poate face să îndrăgim până şi un om cu un cap de măgar? Ar fi groaznic!" se cutremură ea, amintindu-şi de dragostea pentru Sauer.

În timp ce o asculta pe bună ei prietenă, Elsa se gândea la ale ei şi trăgea cu urechea la zgomotul tot mai puternic ce se auzea de jos, de la etajul întâi.

„Ce-o fi acolo?"

Acolo se desfăşura ultimul act al luptei.

Un detaşament de oameni înarmaţi, în costume metalice de protecţie, năvăliră în casa Elsei. În fruntea lor se aflau Sauer şi Gottlieb.

Sauer izbi în uşa cabinetului cu mânerul parabelumului.

— Deschide, Stirner, altfel spargem uşa!

Din cabinet se auziră glasul lui Kacinski şi lătrături întărâtate de câini.

— Stirner nu-i aici, iar eu nu mă pot mişca de pe scaun. M-a încuiat şi a lăsat câinii să mă păzească.

— Kacinski! Mai trăieşti? se bucură Sauer. Apoi porunci soldaţilor: Spargeţi!

Câţiva mai voinici se opintiră cu umărul şi uşa pârii. Lătrăturile izbucniră şi mai furioase. Prin crăpăturile uşii, paznicii patrupezi îşi arătau boturile rânjite, acoperite cu bale.

Câteva împuşcături, şi câinii amuţiră.

— De ce i-aţi ucis? se auzi din nou vocea lui Kacinski.

— Doar nu era să-i las să ne sfâşie! bombăni Sauer, strecurându-se în cameră. Rămase foarte surprins văzându-l pe Kacinski şezând liniştit înapoia biroului. Cu fruntea rezemată în palmă, inventatorul studia concentrat nişte planuri.

— Unde-i Stirner? întrebă Sauer.

— Nu ştiu, răspunse Kacinski, fără să ridice ochii. A spus că, de cum se luminează de ziuă, îmi va lua vederea, mă va sufoca sau aşa ceva. Probabil că

a uitat, ori e ocupat... Lovi desenele cu palma şi exclamă: Colosal! Stirner nu m-a minţit... Am petrecut o noapte grozav de interesantă! Omul acesta e un geniu. Uite aici schema antenei instalaţiei de amplificare cu transformatori şi tuburi catodice! Formidabil! Şi cuplajul inductiv cu o antenă cu circuit oscilant...

Sauer şi Gottlieb schimbară o privire: să ştiţi că Stirner i-a luat minţile?

— Trebuie să scotocim toată clădirea şi să punem santinele lingă emiţătoare! hotărî Sauer.

Începură cu camera lui Stirner, unde era instalat unul din emiţătoare. Celălalt se afla la capătul opus al clădirii, lingă „menajerie". Nici una din ele nu funcţiona.

— Cred, domnilor, că suntem în afară de orice pericol. Ne putem scoate măştile de protecţie, spuse Gottlieb, ridicând cel dinţii fileul. Ceilalţi îi urmară exemplul.

După ce detaşamentul luă clădirea în stăpânire, veniră şi câteva dintre vechile cunoştinţe ale lui Gottlieb: procurorul, şeful poliţiei, Kranz, precum şi „generalul de fier", venit să studieze „noile metode de ducere a războiului". Bătrânul soldat îşi desfăcea mereu braţele a nedumerire şi încerca să justifice într-un fel înfrângerea suferită în lupta cu Stirner.

— De unde să ştiu că trebuia să ne punem voalete, precum cucoanele? Îşi adunase crunt sprâncenele albe, stufoase, şi adăugă trist, arătându-l pe Kacinski: De acum înainte oştirile vor fi conduse de ingineri. Noi ne-am trăit traiul! Ce să faci cu baionetele, dacă drăcovenia asta de maşină le poate oricând întoarce chiar împotriva ta?

— Trebuie dat un comunicat. Toată lumea să ştie că armele de influenţare a gândurilor au fost capturate, spuse Sauer şi intră în camera lui Stirner. E încâlcita a naibii, mormăi el, privind maşina de o construcţie necunoscută. Ei, Kacinski, ştii să umbli cu ea?

Kacinski se apropie de maşină şi manevră cu mişcări sigure câteva manete. Instalaţia se puse în funcţiune.

— Trebuie să emitem un mesaj care să redea libertate tuturor captivilor lui Stirner, spuse Kacinski.

— Aşa e! încuviinţară câteva glasuri.

Kacinski începu „teletratamentul", cum se exprimase cineva din persoanele aflate în cameră.

— Ei? făcu Sauer, când unul din soldaţii trimişi să cerceteze subsolul intră în cameră.

— Nici urmă de Stirner, raportă omul.

— Mai căutaţi o dată la parter! Scotociţi fiecare crăpătură!

— Domnule procuror, spuse Kacinski, pot lua eu aceste planuri? Stirner mi le-a încredinţat mie şi...

— Nu pot permite nimănui nu numai să ridice, dar nici măcar să atingă vreunul din obiectele aflate aici. Acestea sunt probe materiale, domnule! Poate

mai târziu...

— Păcat! răspunse Kacinski, şi continuă în sinea lui: „Noroc că am apucat să studiez materialul şi să-mi notez formulele principale. Mă descurc eu şi fără planuri! Să le păstreze sănătoşi. Mă îndoiesc însă că vor fi în stare să descifreze formulele, necum planurile".

— Am şi eu o rugăminte, domnule procuror, interveni Gottlieb. Să asigurăm paza subsolului unde se păstrează valori imense. Insist, în calitate de moştenitor legal. Acum drepturile noastre la moştenire sunt în afară de orice dubiu.

— Om trăi şi-om vedea, răspunse evaziv procurorul. Dar pază putem pune, n-am nimic împotrivă.

Sauer, care ascultase încruntat, se apropie de Gottlieb şi-i spuse sarcastic:

— Domol, domol, tinere. După cum ştii foarte bine, moştenirea a fost adjudecată Elsei Glück prin hotărâre judecătorească.

— Da, dar în lumina noilor împrejurări ea poate fi revizuită!... Înfuriindu-se brusc, aliatul de acum câteva clipe strigă: Şi dumneata ce te bagi? Destul ne-ai prostit pe toţi! Dacă te mai prind o dată că mi te pui în cale, puşcăria te mănâncă! Ai apărat interesele Elsei Glück, ai fost deci complice la crimă!

— Nu ştiu dacă-ţi dă mâna să dezgropi cauzele care au făcut ca onorabilul dumitale părinte să fie dezmoştenit... nu se lăsa nici Sauer.

Intrarea lui Kranz puse capăt altercaţiei.

— Aici s-a întâmplat, strigă el gesticulând agitat. Ţii minte, Gottlieb? În camera asta l-ai bărbierit pe domnul Stirner... cu perdaf! Iar eu i-am periat hainele şi... hîmm... am luat şi bacşiş de la conaşu!... Vă aduceţi aminte, excelenţă, de probele materiale pe care vi le-am înmânat la închisoare? se adresă el procurorului. Moneda aceea. Dovada crimei mele! Preţul vânzării, cum s-ar spune! În loc să-i fac de petrecanie, i-am periat hainele!

— Nimeni nu-ţi face vină din asta, Kranz. Dar ai trândăvit destul în celulă. Acum, la treabă. Am pus noi mâna pe colivie, dar păsărică... phuit! a zburat.

— Îl găsesc eu pe Stirner, n-aveţi grijă. Din pământ îl scot! exclamă cu aplomb inspectorul de poliţie, frecându-şi mâinile.

— O veste proastă, îl întrerupse Kacinski, punând receptorul în furcă. Au telefonat chiar acum de la o uzină că, de îndată ce a încetat influenţa lui Stirner, sute de muncitori au căzut jos fără suflare. Probabil reacţia organismului după groaznica tensiune în care i-a ţinut tot timpul. Trebuie să-i ajutăm...

Posomorât şi furios, Sauer urcă la etajul doi. În grădina de iarnă o găsi pe Elsa şi pe soţia lui.

Emma îi alergă înainte:

— Otto!

El o respinse brutal.

— Ce cauţi aici? Pleacă! Am de discutat cu doamna… Stirner…

Elsa îl privi cu reproş, iar Emma se uită cu lacrimi în ochi la prietena ei: „Vezi cum se poartă eu mine?"

— N-auzi?! o repezi Sauer.

Emma oftă şi ieşi supusă.

— Nu te mai recunosc! Aşa te porţi tu?! îl mustră Elsa.

— Cum ai vrea să mă port cu pacostea asta? M-a nenorocit! izbucni Sauer. Ştii tu ce-a fost marele meu amor pentru Emma? Stirner mi l-a sugerat!

— Asta nu-ţi dă dreptul să te porţi astfel! Ce vină are ea, sărăcuţa? Nu uita că te iubeşte de mult, şi nu din ordinul lui Stirner.

— Dar eu ce vină am? Lasă-mă cu astea. Unde-i Stirner?

— A plecat.

— Unde?

— Nu ştiu. Nu mi-a spus. Dar de plecat, a plecat. Sunt sigură.

— Minţi! Vrei să-l ascunzi!

Elsa se ridică.

— Ascultă, Sauer, dacă continui să-mi vorbeşti pe acest ton, plec!

Sauer reuşi să se stăpânească.

— Iartă-mă, Elsa. Se aşează lângă ea. Nervii mi-au fost puşi la grea încercare… Deci Stirner nu mai e aici… Asta înseamnă că eşti liberă, nu?

Elsa încuviinţă din cap.

— Acum, se înflăcără el, nimic nu ne mai împiedică să ne unim!

— Sauer! Dar ai soţie, copil…

— Te rog, nu-mi mai vorbi de Emma!

Îi luă mâna. Elsa şi-o retrase încet, dar cu hotărâre. Nu numai Emma şi copilul o îndepărtau de Sauer. Firea josnică pe care i-o descoperea acum îl înstrăina mai mult decât orice. Nu cumva a fost întotdeauna grosolan şi crud, dar reuşea să-şi ascundă adevăratul chip sub masca politeţei şi a bunelor maniere?

Şi mai era ceva. Nu-l putea uita pe Stirner, aşa cum l-a văzut în ultima noapte. Da, e un criminal… E adevărat că i-a înrobit voinţa… Dar trecând prin viaţa Elsei, bărbatul acesta a lăsat urme… Nimic nu putea umple golul lăsat în inima ei. Nu putea să n-o tulbure suferinţa lui adâncă, abisul de suferinţă dezvăluit în ultima noapte ochilor ei îngroziţi. Iar faptul că i-a redat libertatea dovedea că nu s-a ticăloşit de tot.

Sauer nu înţelegea ce se întâmpla cu Elsa. Punea rezerva ei pe seama sfielii, a pudorii.

Încercă din nou să-i ia mâna, şi îi vorbi din ce în ce mai înflăcărat:

— Un singur cuvânt, Elsa, şi totul va fi bine. Spune da! Am îndurat destul, ne-am câştigat dreptul la fericire. Ţii minte cât m-am bucurat când ai spus că renunţi la moştenire? Mi-era teamă că te voi pierde. Acum însă banii nu vor mai ridica un zid între noi. Stirner a dispărut. Ce te împiedică să te bucuri de acest

drept? Poate Gottlieb? Nu mă tem eu de mucosul ăsta!

Elsa îl privi scrutător şi Sauer îşi retrase din nou mâna. În ochii ei se putea citi mirare şi teamă.

— Să nu-ţi închipui că aş râvni la aceşti bani! se grăbi el s-o asigure. Nu! Pe tine te iubesc, numai pe tine, şi nu mi-ar trebui nimic altceva! Dar de ce să nu fim practici? Idilele într-o colibă sărăcăcioasă nu-s decât născociri ale poeţilor. Gândeşte-te la viitor. Dă-mi o procură şi îţi garantez că din averea pe care o posezi acum voi salva cel puţin contravaloarea moştenirii iniţiale.

Elsa ridică mâinile într-un gest de apărare.

— Nu, Sauer! Să nu mai aud de moştenire! Sunt sătulă de atâtea orori şi atâta mârşăvie!... Şi acum, iartă-mă... N-am dormit toată noaptea... Abia mă ţin pe picioare.

— Sper că nu-i ultimul tău cuvânt? se alarmă Sauer.

Elsa plecă, fără să-i răspundă. Intră fuga în camera ei şi o prinse în braţe pe Emma, care nu se mai oprea din plâns.

— Hai, nu mai plânge. Nu ţi-l iau pe Otto al tău. Dar tare mi-e teamă că, oricum, n-ai să-l faci să se întoarcă.

— De ce? întrebă Emma cu o privire de copil neajutorat.

— Nu ştiu... Poate mai târziu... spuse Elsa ca s-o liniştească. Deocamdată amândouă avem nevoie de odihnă. Eu n-am să te părăsesc, Emma. Plecăm departe şi uităm totul. Hai, şterge-ţi ochişorii! Gândeşte-te la sănătatea ta. Şi să nu te mai aud spunând că eşti singură. Ai un fiu, pe care-l vom creşte împreună. El va fi fericirea ta.

— Cum spui tu, Elsa. Să nu mă părăseşti!

Sauer rămăsese în grădină, lângă acvariu, cu bărbia în piept şi privirea crâncenă.

— Fir-ar a dracului de treabă! strigă el deodată şi, furios, izbi cu pumnul în acvariu.

Peretele de sticlă se făcu ţăndări, apa se scurse şi peştişorii se îngrămădiră la fund, deschizând gura spasmodic şi biciuind cu codiţele nisipul umed.

PARTEA A TREIA

I. VILA DE PE ŢĂRM

În bătaia brizei, frunzele palmierilor păreau nişte evantaie uriaşe, mişcate de o mână nevăzută. Cu toată ora matinală, soarele dogorea năprasnic. Arborii vârstau plaja cu umbre sinilii.

Aburcată pe coasta unei coline, o căsuţă cu acoperişul neînclinat desfăşura spre ocean o terasă largă. Din partea cealaltă începea pădurea tropicală. Un pâlc de palmieri străjuia căsuţa, ferind-o de arşiţă. Terenul din jurul vilei era împrejmuit de un gard viu din plante ţepoase.

Nici o altă locuinţă nu se vedea prin apropiere. Doar dincolo de coline se

răsfirau spre golf casele unui mic orăşel.

Pe terasă îşi lua micul dejun o femeie tânără, blondă. Îmbrăcată într-un costum alb, ea purta, asemenea indigenilor, sandale împletite pe piciorul gol.

— Mai doriţi o ceaşcă? o întrebă un servitor bătrân, în bluză şi pantaloni albi, încălţat de asemenea cu sandale împletite.

— Nu, Hans, mulţumesc. Poţi să strângi. Te mai dor picioarele?

— Nu, doamnă, nu mă plâng. Soarele acesta face minuni. Încă puţin şi-o să pot juca!

— Unde-i *Frau* Schmiedthof?

— În oraş, după târguieli. Trebuie să vină. Aveţi nevoie de ceva, doamnă?

— Nu.

— Prea bine, doamnă.

Cu un suspin uşor, Elsa întoarse fotoliul împletit cu faţa spre ocean şi, facându-şi alene vânt cu un evantai meşterit dintr-o frunză de palmier, îşi lunecă privirile peste luciul scânteietor.

Se împlineau trei ani de când s-a instalat aici împreună cu Emma, cu băieţaşul acesteia şi cu *Frâu* Schmiedthof, care a ţinut să rămână în serviciul ei.

Mare le-a fost uimirea când l-au găsit aici pe Hans, bătrânul servitor al lui Karl Gottlieb. El era omul de încredere despre care îi vorbise Stirner înainte de a dispărea.

Stirner „consolidase" devotamentul lui Hans cu o puternică doză de sugestie. Tocmai obţinuse succese extraordinare în sugestii de lungă durată. Încă de atunci s-a gândit să-şi autosugereze o „reîncarnare" pentru tot restul vieţii. Cu Hans a făcut prima aplicare practică a noii descoperiri. Mulţumit de rezultatele experienţei, Stirner şi-a spus zâmbind:

„Uite ce uşor îl poţi face pe cineva devotat şi cinstit".

La drept vorbind, în cazul lui Hans sugestia a fost doar o măsură de precauţie, pentru că şi aşa bătrânul servitor s-ar fi conformat întocmai ordinelor primite. Stirner depusese pe numele lui Hans o sumă importantă, dar adevărata stăpâna a vilei şi a banilor era Elsa.

Încântată de colţişorul acesta, depărtat de oraşele zgomotoase şi de tot ce i-ar fi putut aminti trecutul, Elsa n-avea decât să-i rămână recunoscătoare lui Stirner. Un singur lucru dorea: să fie cât mai repede dată uitării.

Instalarea lor aici s-a făcut în cel mai strict secret. N-au prevenit pe nimeni că pleacă, n-au comunicat nimănui noua lor adresă, iar odată ajunşi, şi-au schimbat şi identitatea. Elsa a împrumutat numele miloasei bătrâne care o crescuse, devenind *Frau* Bäcker, iar Emma a luat numele de fată al răposatei sale mame, Spielmann. Numai doamna Schmiedthof a refuzat să se supună acestei metamorfoze.

— Nu-mi schimb eu numele! Cum să-l schimb? Să dau de bucluc? Cu legea eu nu mă joc. Vreau să fiu totdeauna în regulă…

Micuţa colonie ducea o viaţă tihnită şi plăcută. De teama de a nu fi

descoperiţi, nu purtau corespondenţă cu nimeni şi nici nu se abonau la ziare sau reviste. Schmiedthof şi Hans vedeau de modestă lor gospodărie, iar o negresă indigenă o ajuta pe Emma să îngrijească de copil. Mai aveau şi doi grădinari negri, care făceau şi pe grăjdarii: cumpăraseră o pereche de cai şi un măgăruş. De fapt, animalele nu prea le erau de trebuinţă. Doar Emma ieşea uneori să-şi plimbe copilul cu droşcă, ori călare pe măgăruş. De obicei, se mulţumeau cu plimbările pe jos, de-a lungul ţărmului.

Nu i-ai fi putut recunoaşte de bronzaţi ce erau. Mai ales Otto, „Voinicelul" cum îi spuneau toţi. Ars de soare, cu părul negru, creţ, zburdând peste tot, gol puşcă, putea fi luat uşor drept un mic indigen.

Emma, deprinsă cu viaţa zgomotoasă a unui oraş mare, la început nu prea se simţea în apele ei. Treptat însă s-a obişnuit, mai ales că băieţelul nu-i prea dădea răgaz să se plictisească. Obrajii ei îşi recăpătaseră culoarea şi acum râsul i se împletea cu al micuţului – doi clopoţei, ale căror clinchete se auzeau toată ziua.

Seara, Elsa cânta uneori la pian. Copilul adormea în sunetele muzicii, iar Emma, neobişnuit de tăcută, se ghemuia la picioarele prietenei sale.

Fiecare se gândea la ale sale.

Elsa obişnuia să se scoale mai târziu. Sorbind cafeaua pe terasă, asculta cu un zâmbet cald glasurile zglobii de pe ţărm.

Voinicelul se zbenguia pe plajă cât era ziulica de mare. Strângea scoici şi pietricele, prindea crabi, zvârlea în apă peştişorii aduşi pe ţărm de valuri.

La început Emma trăia într-o permanentă spaimă. Se temea că se va dezlănţui furtuna şi oceanul va mătura mica lor căsuţă, tot i se părea că se ascund în cameră şerpi ori scorpioni, se temea de lei, deşi fiarele nu îndrăzneau să se apropie de casă. De câteva ori le-a auzit totuşi noaptea răgetul adus de vânt. Pradă unei terori cumplite, Emma o trezea pe Elsa... Cu timpul, a trecut şi asta.

Mişcând leneş evantaiul, Elsa urmărea din ochi un iaht alb care răsărise parcă din valuri la gura golfului brăzdat de pirogele indigenilor pescari. Apariţia unui vas european era un eveniment pentru locuitorii acestui orăşel liniştit. Liniile oceanice treceau mult mai departe. Iar navele de mai mic tonaj care apăreau uneori la orizont, ori îşi vedeau de drum, ori se îndreptau spre portul unui oraş, mai mare, din apropiere.

Pe Elsa o încerca neplăcuta presimţire că iahtul acesta îi va tulbura liniştea, că o va smulge din făgaşul obişnuit.

Legănându-se uşor, vasul coti spre intrarea în golf. Pe catarg flutura un pavilion roşu.

„Ciudat", gândi Elsa.

Când iahtul ajunse în dreptul vilei, zăngăni lanţul ancorei, velele fură coborâte şi corpul navei începu să se legene uşor, toropind pe unde. Doi marinari urmaţi de trei bărbaţi în alb, cu căşti coloniale pe cap, coborâră într-o

barcă. Câteva lovituri de lopeţi şi mica ambarcaţie trase la ţărm. Cei trei coborâră pe plajă, unde se aflau în acel moment Emma, copilul şi negresa. Glasurile cristaline amuţiră. Voinicelul se lipi de maică-sa, uitându-se speriat la străini. Marinarii, rămaşi în barcă, aruncară pe nisip nişte baloturi. Unul din bărbaţii în alb se apropie de Emma, se descoperi şi-i spuse ceva, arătând baloturile. Emma încuviinţă din cap. Oamenii desfăcură baloturile, scoţând la iveală câţiva pari, o prelată şi frânghii... întindeau un cort! Asta-i bună! Alt loc n-au găsit?

Emma şi negresă, cu copilul în braţe, suiau repede poteca pietruită, spre vilă. Mişcările evantaiului se precipitară, trădând enervarea şi curiozitatea Elsei. Emma o luase înaintea dădacei. Elsei i se strânse inima când văzu cât e de palidă şi de tulburată.

— Cine sunt? Ce caută aici? întrebă, când Emma, urcând în goană treptele, intră în sfârşit în umbra răcoroasă a terasei. Gâfâia şi câteva şuviţe i se lipiseră de fruntea năduşită.

Tocmai atunci se apropie dinspre poartă, cu coşul pe braţ, şi *Frau* Schmiedthof.

— N-am găsit pasăre, dar am cumpărat un peşte de toată frumuseţea!

— Cine sunt? repetă Elsa întrebarea, fără să răspundă menajerei.

— Unul din ei... e Stirner... răspunse Emma, uitându-se îngrozită la prietena sa.

Elsa îngălbeni, evantaiul îi scăpă din mină.

— Nu se poate! Ţi s-a părut!

— Ba el este! Crede-mă! Tare-i schimbat, dar ochi că ai lui nu se uită niciodată! E cu un alt tânăr şi unul mai în vârstă, cu nişte mustăţi atâta de mari!

De emoţie, Elsa nu era în stare să scoată o vorbă. Răsufla scurt, întretăiat, de parcă adineaori nu Emma, ci ea ar fi urcat coasta în goană.

— Ce ţi-a spus?

— Că au venit la vânătoare şi mi-a cerut voie să-şi instaleze aici cortul. Ce mă miră e că s-a recomandat Stern.

— Stern! exclamă Elsa. Da, Emma, nu te-ai înşelat! Atunci el e.

— Cum adică? De ce Stern?

După o clipă de ezitare, Elsa răspunse:

— Şi-a schimbat numele, cum am făcut şi noi.

— Ai ştiut şi nu mi-ai spus nimic?

— Credeam că n-o să-l mai văd... Ascultă, Emma, nu te teme. El are şi mai multe motive să-şi îngroape trecutul. De-aceea te rog, draga mea, şi te rog şi pe dumneata, *Frau* Schmiedthof... spune-i şi lui Hans... dacă Stirner vine aici, nu vă adresaţi lui pe vechiul său nume şi nu lăsaţi să se vadă că l-aţi recunoscut. Oricât rău ar fi făcut, el nu mai e acelaşi. A pus cruce trecutului şi trebuie să-i păstrăm taina.

— Dar dacă ceilalţi ştiu?

— Mă îndoiesc…

— Să vezi tu c-o să se trădeze singur! Cum să-şi păstreze calmul când va da ochii cu tine? Mai ales că nu se aşteaptă să te întâlnească! Hm! Ce interesant! exclamă ca un copil care se bucură, ca imediat apoi să adauge îngrijorată: De n-ar pune iarăşi cine ştie ce la cale! De la el poţi să te aştepţi la orice…

— În privinţa asta, n-ai nicio grijă. Poţi să fii sigură că n-o să ne recunoască pe niciunul dintre noi. Uite, pe tine nu te-a recunoscut. Poate doar pe mine… aşa, vag… ca pe cineva pe care-l cunoşti din vedere, adăugă ea, amintindu-şi brusc de ceva. Dar ne frământam de pomană. Poate nici n-o să vină aici.

— Ba vine. Mi-a şi spus: „Sper că prezenţa noastră n-o să vă deranjeze". Ne-a rugat, dacă vreunul dintre servitorii noştri indigeni cunoaşte bine ţinutul, să-i călăuzească o zi sau cel mult două. Vin, vin! exclamă ea deodată. Pe mine tot m-au văzut cum eram pe plajă ciufulită ca o sălbatică, aşa că n-am ce pierde. Dar pe tine încă nu te-au văzut. Pune-ţi măcar ciorapii şi pantofii! Doar n-o să-l primeşti aşa, ce naiba… Oricât, Stirner… vai, pardon, Stern! Stern ţi-a fost…

Lăsând-o să vorbească, Elsa urcă repede în camera ei. Nu ca să se gătească, ci pentru a-şi birui tulburarea.

Peste câteva clipe se va afla în faţa lui Stirner, în faţa omului acela enigmatic care i-a făcut atâta rău, dar care a iubit-o din toată inima. Nu se îndoieşte de asta.

Năpădită de amintiri, se plimba agitată prin cameră. Nu înţelegea de ce e atât de emoţionată. Îşi închipuise că totul e îngropat, uitat. O singură taină, rămasă nedezlegată, o frământă uneori: E vinovat Stirner de moartea lui Karl Gottlieb? Sau a fost un accident? L-a întrebat atunci în noaptea plecării, dar el n-a mai apucat să-i răspundă! Fără să-şi dea seama, Elsa se apropie de oglindă şi-şi aranjă părul.

„Vai ce neagră şi urâta sunt! Adică ce contează, dacă oricum n-o să mă recunoască…" Auzi glasuri.

— Ce stau aşa? Deschise şifonierul să-şi aleagă o rochie. Orice-aş pune, o să le par groaznic de demodată. În sfârşit, îmbrăcă o rochie albă, se răsuci în faţa oglinzii şi, încercând să-şi facă curaj, coborî pe terasă.

II. VÂNĂTOAREA DE LEI

Bărbatul în vârstă, cu mustăţi stufoase, se apropie de Elsa.

— Întrucât sunt cel mai bătrân din grupul nostru, daţi-mi voie să fac prezentările, spuse el înclinându-se. Mă numesc Dugov şi sunt directorul grădinii zoologice din Moscova. Dumnealui e Kacinski, celebrul Kacinski… Aţi

auzit, cred, de transmiterea gândurilor la distanţă…

Kacinski se înclină.

— Iar dumnealui este Stern, mina mea dreaptă.

Îşi strânseră ceremonios mina.

Elsa îi pofti să ia loc, sună şi porunci să se aducă o gustare. Când bătrânul servitor se apropie de masă, trăgând cu coada ochiului la Stirner, tava îi tremura în mina. Emma se uită întâmplător spre uşă şi pufni într-un râs abia reţinut. Elsa îi urmări privirea şi o văzu pe *Frau* Schmiedthof holbându-se din camera de alături.

Dugov închină un pahar în sănătatea gazdelor.

— Sunt dezolat că v-am tulburat liniştea, dar, credeţi-mă, doamnă Bäcker, numai întâmplarea e de vină. Fiind în concediu, ne-am gândit să vânăm lei. Grădinile noastre zoologice au nevoie de câteva specimene falnice, cum se întâlnesc numai pe aici. De fapt numai eu am plecat, cu Stern. Kacinski ne-a ajuns din urmă: vrea să încerce o nouă armă de vânătoare…

— Armă de vânătoare? Arătaţi-mi şi mie, sări Emma de la locul ei.

Dugov râse.

— Ca s-o puteţi vedea, va trebui să veniţi cu noi.

— Eu la vânătoarea de lei? Pentru nimic în lume! Tremur numai când îi aud!…

— Oho! Se aud până aici? Prin urmare, am fost bine inspiraţi. O să fie o vânătoare pe cinste! se bucură Dugov. De fapt nu v-am fi deranjat. Dar ştiţi… apariţia vasului în golf şi a noastră în oraş ar fi stârnit prea multă vâlvă şi, când eşti urmărit de o mulţime de gură-cască, nu faci treabă bună. Dar n-o să vă deranjăm. Avem cortul. Tot ce vă rugăm… – v-a spus, cred, doamnă, poate ştie vreunul din servitorii indigeni să ne arate drumul.

Elsa consimţi cu dragă inimă. Căuta să nu se uite la Stirner. Din când în când îi arunca totuşi o privire, pe furiş. Până la urmă nu se mai putu stăpâni.

— Dacă nu mă înşel, i se adresă, domnul nu e rus?

— Aţi ghicit, doamnă.

— Şi… sunteţi de mult în Rusia?

— De vreo trei ani.

Bună cuviinţă nu-i mai îngăduia să pună întrebări. Dar cum să-ţi stăpâneşti curiozitatea abia zădărită? Cu riscul de a trece drept indiscretă, continuă să se intereseze:

— Dar înainte, unde aţi stat?

Râsul senin al lui Stirner o surprinse. Nu semăna deloc cu râsul strident, sarcastic, de altă dată. Într-adevăr avea înaintea ochilor un alt om.

— Unde am stat şi în general ce am făcut înainte e o enigmă şi pentru mine Dacă nu mă credeţi, întrebaţi-i pe prietenii mei. Nu-mi amintesc absolut nimic din existenţa mea anterioară venirii la Moscova. La început această „uitare" mă chinuia, mă obseda. Profesorii pe care i-am consultat sunt de

părere că sufăr de o afecţiune psihică cu o denumire foarte greu de pronunţat, un fel de schizofrenie. Se mai cunosc cazuri când bolnavul îşi pierde... ca să spun aşa... personalitatea şi uită cu desăvârşire trecutul. Tovarăşul Kacinski s-a oferit să mă trateze după o metodă proprie. Stirner zâmbi. Am o deosebită consideraţie pentru Kacinski şi-l apreciez, dar am refuzat. E ceva în genul hipnozei pentru care am o aversiune organică.

Elsa se uită la Kacinski. Acesta dădu afirmativ din cap.

— Dacă refuză, ridică el din umeri, ce să fac? Doar n-o să-l tratez cu sila.

— La Moscova am lucrat mai întâi ca muncitor la uzinele „Dinamo", continuă Stirner. Apoi m-am angajat la grădina zoologică. Ştiţi, îmi plac foarte mult animalele. Aşa l-am cunoscut pe Dugov, directorul grădinii zoologice, care a avut bunătatea să mă facă, după scurt timp, colaboratorul lui apropiat.

— Ai meritat-o cu prisosinţă, dragul meu, protestă Dugov.

— Iar prin Dugov l-am cunoscut şi pe „emiţătorul de gânduri", cum îi spunem noi în glumă lui Kacinski. Asta-i tot ce ştiu despre mine.

— Şi... unde aţi ajuns cu transmiterea gândurilor la distanţă? se interesă Emma.

— Oho! exclamă Dugov. Transmiterea gândurilor la distanţă se aplică acum pe scară largă. Peste câteva decenii lumea va fi de nerecunoscut.

— Dar şi ceea ce s-a realizat până acum e de-a dreptul uimitor, adăugă Stirner. N-aţi citit în ziare?

— Nu prea citim. Ştiţi? Nu suntem abonaţi...

Stirner se uită ţintă la Elsa şi se încruntă de parcă s-ar fi căznit să-şi aducă ceva aminte.

— Am impresia că v-am mai văzut undeva, în treacăt. Poate într-o călătorie?

— Poate, se zăpăci Elsa şi se grăbi să schimbe vorba. Aşadar spuneaţi că transmiterea gândurilor face adevărate minuni?

— Minuni, e un fel de a spune, se înflăcără Kacinski. Ce era socotit înainte minune, himeră, fantezie, noi am făcut să devină realitate. Cine n-a fost de mult la Moscova n-ar mai recunoaşte-o. L-ar frapa înainte de toate liniştea ce domneşte în acest oraş: de când am învăţat să comunicăm între noi prin gânduri, aproape că nu mai vorbim. Cât de incomod şi de încet ne pare acum vechiul mod de comunicare! Nu va trece mult şi vom da la arhivă poşta, telegraful, chiar şi comunicaţiile radio. Am şi învăţat să discutăm între noi de la distanţă. Dacă doriţi, o să schimb câteva gânduri cu un prieten de la Moscova.

Kacinski închise ochii pe jumătate, îşi lipi o cutiuţă de tâmplă şi se concentră. Elsa şi Emma urmăreau uimite mimica pe care o reflecta pe faţa lui discuţia aceasta mută. În sfârşit, deschise ochii şi zâmbi.

— E într-o şedinţă şi mă roagă să revin mai târziu. Încolo, prietenul meu Ivan e bine, sănătos. La Moscova ninge. Trimite salutări la toată lumea şi ne roagă să aducem un papagal pentru nevasta lui.

Emma rămăsese cu gura căscată de mirare.

— Dar cum de nu s-au amestecat aceste gânduri cu ale altora? bâigui ea.

— Se mai întâmpla şi interferenţe, dar mai rar, ca la emisiunile radiofonice. Da fapt, staţiile noastre sunt mai precise: ştim întotdeauna cum este acordat receptorul interlocutorului şi stabilim uşor legătura.

— Dar unde se găseşte staţia de care vorbiţi? întrebă Elsa.

— Aici! răspunse Kacinski, ducându-şi mâna la frunte. Chiar creierul nostru! Avem şi amplificatoare, dar le folosim numai pentru emisiunile adresate marelui public: buletinul de ştiri, conferinţe, concerte... Pentru comunicări personale la mare distanţă avem fiecare câte un amplificator de buzunar. Iată-l! Kacinski arătă cutiuţa pe care o ţinuse adineaori la tâmplă. Pentru distanţe mici, n-avem nevoie. Şi în curând ne vom putea dispensa în general de aceste amplificatoare artificiale. Datorită antrenamentului, „radiostaţiile" naturale sunt din ce în ce mai puternice.

— Puteţi transmite un concert ca la radio?

— Ba şi mai bine chiar. Îi rugăm uneori pe compozitorii noştri cei mai buni să improvizeze muzică în gând, s-o radieze. E o încântare să asculţi zborul liber al fanteziei! Sau să luăm şahul, joc care la noi pasionează pe mulţi. Sute de mii de oameni urmăresc în gând partidele disputate de marii maeştri, mai ales partidele „deschise", când şahiştii imaginează şi întregul proces de chibzuire a fiecărei mutări. Şi câte şi mai câte!

— Veniţi la noi să vedeţi toate acestea, spuse Stirner prinzind privirea Elsei.

— Într-adevăr, atunci aţi putea vedea totul, spuse Kacinski. Transmitem mintal nu numai sunete, dar şi culori, imagini, scene, într-un cuvânt tot ce-şi poate imagina omul. Când emisiunile cerebrale vor fi accesibile oricui, nu vor mai exista teatre, cinematografe, şcoli, săli înăbuşitoare, ticsite. Cunoştinţele, distracţiile, spectacolele vor fi la îndemâna tuturora. Transmiterea gândurilor s-a dovedit foarte utilă şi în producţie. Avem acum colective ideale, care prin armonia cu care lucrează pot rivaliza cu cele mai bune orchestre. Acţionează toţi ca unul singur.

Aceasta se datoreşte coordonării activităţii nervoase cu ajutorul sistemului de emisiuni cerebrale, în general, când se munceşte în colectiv, coordonarea mişcărilor are o importanţă deosebită. În acest scop au fost folosite în toate timpurile, chiar din cele mai vechi, îndemnuri cântate. „Heeei-rup!" de pildă. Sau „E-i uh nem!" al nostru. La „uh", ca la marinărescul rup! din „Heeei-rup!", oamenii îşi concentrau eforturile într-un singur punct al timpului şi al spaţiului. La „nem" venea relaxarea. Dar această metodă dădea rezultate numai la o muncă fizică brută. Pentru procesele tehnologice mai complexe s-au încercat alte metode de coordonare a mişcărilor. De pildă, benzile rulante. Dacă se oprea un muncitor, trebuiau să se oprească toţi. Vrând-nevrând, te adaptai ritmului general, un ritm de muncă impus unor oameni de o factură psihică şi

fizică diferită. Acum însă, acest sistem mecanic a fost înlocuit cu emisiunile cerebrale, care nu-i constrâng, ci numai îi ajută pe muncitori să contribuie, prin activitatea nervoasă ori musculară, la munca colectivului.

A existat odată la Moscova o orchestră simfonică fără dirijor, care îi uimea pe toţi. A fost prima încercare de a crea un colectiv cimentat printr-o legătură lăuntrică, prin coordonarea activităţii nervoase a mai multor indivizi. Dar şi în acel caz, coordonarea era mecanică: instrumentiştii se supuneau mai mult ritmului, măsurii piesei executate, decât voinţei unice a colectivului.

Situaţia se schimbă fundamental când un „dirijor" invizibil acţionează direct asupra centrilor de voinţă. Se lucrează într-o armonie perfectă şi datorită acestui lucru productivitatea muncii atinge nivelul maxim.

— Dar toate acestea nu înăbuşă personalitatea, libertatea voinţei? Dacă unii abuzează de această forţă, în detrimentul altora?

— A încercat s-o facă unul Stirner, interveni Stirner. Am auzit câte ceva despre asta. A folosit formidabila putere a gândului în scopuri egoiste şi a pricinuit mult rău oamenilor. Dar Kacinski i-a venit de hac.

— Unde o fi acum acel Stirner? Elsa nu se putu abţine să pună această întrebare aproape macabră.

— Nimeni nu ştie... spre norocul lui! Dacă l-aş întâlni vreodată, nu ştiu ce i-aş face! L-aş omorî!...

Kacinski zâmbi:

— La ce bun, tovarăşe Stern? Avem metode mai delicate pentru a smulge năpârcilor veninul. Bineînţeles, în cazuri extreme recurgi la orice mijloace. Dar Stirner, să fim drepţi, ne-a lăsat o moştenire de nepreţuit. Fără invenţiile lui n-am fi ajuns atât de departe în transmiterea gândurilor. Unde mai pui că în lupta cu el... mi-a cruţat viaţa. Aşa că, în felul lui, n-a fost lipsit de nobleţe sufletească.

— În Rusia, asemenea orori nici n-ar fi fost cu putinţă, îl întrerupse Stirner. De când teletransmiterea gândurilor a ajuns la îndemâna oricui, s-a produs un fel de echilibrare a forţelor: nu vrei să recepţionezi gândurile altuia, n-ai decât să-ţi „închizi" aparatul.

— Posibilitatea unui „atac cerebral prin surprindere" nu-i chiar exclusă, opină Kacinski. Dar noi veghem cu străşnicie şi orice tentativă este pedepsită într-un mod original. Cu ajutorul ultraamplificatoarelor noastre îi administrăm infractorului o sugestie de-l facem să-şi bage minţile în cap... în adevăratul înţeles al cuvântului... pentru tot restul vieţii. Aproape că nu mai e nevoie de închisori. Dintr-un răufăcător putem face deseori un cetăţean util societăţii.

Elsa asculta îngândurată.

Din teamă de a nu le fi obosit pe gazde cu atâta vorbărie, Dugov îşi consultă ceasul:

— Să ne pregătim, Stern. Mâine în zori pornim la vânătoare.

Cei doi bărbaţi îşi luară rămas bun şi coborâră scara.

— Ne revedem la masă, strigă Elsa în urma lor.

— Numai dacă nu vă deranjăm prea mult, răspunse Dugov şi se înclină.

Din fundul casei se auzi plânsetul micului Otto. Emma se ridică şi ieşi.

III. STERN E STIRNER

Elsa rămase singură cu Kacinski. Era nespus de tulburată. Din tot ce povestiseră oaspeţii o impresionase mai ales relatarea lui Stirner că savantul rus i-ar putea reda vechea personalitate. Ce-ar fi să încerce? Măcar pentru câteva minute. Ar dori-o atât de mult. De ce? N-ar şti să spună. „Probabil ca să lămuresc taina morţii lui Gottlieb", presupuse ea. Dar nu era numai atât. Poate că în subconştientul ei prinsese glas vanitatea femeii care nu putea admite ca bărbatul care a iubit-o să-şi fi lepădat o dată cu personalitatea şi sentimentul ce i-l purtase. Ori... mai ştii?... Poate că în inima ei de femeie cu încâlcite meandre încolţise un început de dragoste pentru acest om... Nu ştia cum să deschidă vorba.

— Într-adevăr i-aţi fi putut reda lui Stern personalitatea? îndrăzni în sfârşit să întrebe.

— De ce nu? Dacă n-au fost distruşi centrii memoriei, amnezia poate fi vindecată. Şi Stern, după cum se comportă în general, se pare că n-a suferit vreun traumatism. Mie mi-ar fi foarte simplu...

— N-aţi putea încerca aici, la noi, metoda dumneavoastră?

— În nici un caz nu.

— De ce?

— Aţi auzit... Pentru că refuză să se supună acestei experienţe... Dar de ce ţineţi atât de mult ca Stern să-şi recapete personalitatea?

— Pentru că... Ştiţi, cum să vă spun, pentru că l-am cunoscut pe acest om... Chiar foarte bine l-am cunoscut... Mă înţelegeţi... Şi văd că m-a uitat... O dată cu trecutul m-a uitat şi pe mine. Elsa se înflăcăra. Aş vrea să trezesc în mintea lui o singură amintire, ca să aflu o taină, o taină foarte importantă, pe care era să mi-o destăinuie, dar n-a mai apucat...

Kacinski o privi surprins. „O poveste de dragoste..."

— Regret, dar fără consimţământul lui nu pot, deşi vă înţeleg curiozitatea...

Elsa se încruntă.

— Nu-i curiozitate. E vorba de ceva foarte serios. De ceva atât de serios, încât v-aş ruga să încercaţi fără să-i cereţi consimţământul... Pentru zece minute numai. Oricine ar fi fost el în trecut, va redeveni iarăşi Stern şi nu va şti nimic. Nu-i nimic rău în asta. Vă rog, vă conjur...

Fu rândul lui Kacinski să se supere.

— Cum vă închipuiţi că puteam eu să-mi încalc principiile? Libertatea conştiinţei e sfântă!

Elsa îşi pierdu răbdarea. „Va trebui să-i dovedesc că e ceva mult mai important decât o simplă curiozitate feminină!"

— Spunea Stern că l-aţi făcut inofensiv pe un oarecare Stirner. Cum s-a întâmplat?

Kacinski îi povesti totul amănunţit.

— Prin urmare, l-aţi văzut pe Stirner.

— N-aş putea spune. Purta pe faţă un văl din plasă metalică.

— Refuzând să-mi îndepliniţi rugămintea, mă siliţi să vă destăinui un secret: Stern este una şi aceeaşi persoană cu Stirner, iar eu sunt soţia lui, născută Elsa Glück.

Kacinski rămase stupefiat.

— Aşadar, Kranz a avut dreptate.

— Kranz?

— Un detectiv care nu are alt scop în viaţă decât să-l găsească pe Stirner. A fost nu de mult la Moscova, unde l-a întâlnit din întâmplare pe Stern. Ne-a împuiat capul că Stern este în realitate faimosul Stirner. L-am convins totuşi că e o simplă asemănare.

— Acum recunoaşteţi, sper, că rugămintea mea e cât se poate de fundamentată.

— Aşadar Stern, e Stirner! murmură Kacinski.

Elsa aştepta răspuns.

— Da sau nu?

— Nu!

— Dar dacă Stern-Stirner va consimţi să se supună experienţei?

— N-o va face!

— Să vedem! Vorbesc eu cu el. Aşteptaţi aici. Mă întorc numaidecât.

Elsa coborî până la cortul de pe ţărm şi Kacinski o văzu explicându-i ceva lui Stirner. Acesta o ascultă cu atenţie, apoi dădu din cap afirmativ.

„Ciudat! Ce uşor a reuşit să-l convingă! se miră Kacinski. Pe mine, de câte ori i-am propus, m-a refuzat!"

— E de acord! spuse Elsa, revenind pe terasă împreună cu Stirner. Ba chiar insistă.

Kacinski tot se mai îndoia.

— Eşti de acord?

— N-am nimic împotrivă. Mai mult. O să-mi facă plăcere.

„La urma urmelor, îşi spuse Kacinski, în orice clipă îl pot face să uite din nou trecutul. Va trebui doar să-i urmăresc atent toate reacţiile."

— Bine. Dacă vrei tu! Kacinski scoase din buzunar micul acumulator-amplificator, îl lipi de tâmplă şi, pironindu-l pe Stirner cu privirea, îi porunci în gând:

„Stai jos! Dormi!"

Stirner se execută docil şi adormi imediat: ochii i se închiseră şi capul îi

căzu pe piept.

— De obicei nu recurgeam la adormire, dar e un caz mai dificil, explică savantul. Suntem înţeleşi, îi redau personalitatea numai pentru zece minute…

— Douăzeci!

— Să zicem cincisprezece, dar nici un minut mai mult. Să sperăm că în acest sfert de oră nu va dezlănţui nici un dezastru. Pentru orice eventualitate, îl voi supraveghea. Îngăduiţi-mi să intru alături. Trebuie! Şi nu uitaţi, exact peste cincisprezece minute va redeveni Stern.

Kacinski se uită concentrat la Stirner.

— Se va trezi imediat. Am plecat.

Intră în casă şi se ascunse după uşă.

Stirner răsuflă adânc, întredeschise de câteva ori ochii şi-i închise la loc, orbit de strălucirea soarelui. Trecerea de la semiîntunericul sălii cu tablouri din casa lui Gottlieb la luciul scânteietor al oceanului era prea bruscă. În sfârşit îndrăzni să strecoare o privire printre gene, ca un om care se fereşte de o lumină puternică.

— Ce se întâmpla? Unde mă aflu? Elsa, tu?! Dintr-o săritură fu lângă ea şi îi acoperi braţele cu sărutări. Scumpa mea! Ce înseamnă toate acestea? Nu reuşesc să-mi adun gândurile…

— Stai jos, Ludwig, vorbi ea blând. Ascultă şi nu mă întrerupe. Avem numai cincisprezece minute… Îţi voi explica totul. În noaptea aceea groaznică te-ai transformat în Stern şi ai plecat. Stirner trebuia să dispară pentru totdeauna dar, după cum vezi, ne-am reîntâlnit. Cum? Ai să afli şi asta, dacă ne va rămâne timp. Acum însă te rog să-mi răspunzi la o întrebare care mă frământă de trei ani.

— Cum? Au trecut trei ani?! se miră Stirner.

— Spune-mi adevărul: eşti sau nu vinovat de moartea lui Karl Gottlieb? Hai, repede…

— Ţi-am mai spus, Elsa. Nu am nici un amestec…

— Dar întâmplarea cu câinele?

— A fost o simplă coincidenţă.

— Şi întocmirea celui de-al doilea testament cu numai o lună înainte de moarte, tot coincidenţă a fost?

— Nu. Eu l-am convins pe Gottlieb să-şi definitiveze testamentul, întrucât zilele îi erau numărate. Deşi avea o mină înfloritoare, suferea de o boală gravă de inimă. Medicii îi ascundeau adevărul dar, ştiindu-mă omul lui de încredere, m-au avertizat că mai mult de o lună n-o mai duce. Tocmai de aceea i-am sugerat să întocmească fără întârziere testamentul. Ţi-am explicat de ce l-am făcut să-ţi lase dumitale toată averea, şi nu mie: drumul acesta ocolit mă ducea mai repede la ţintă, încheie el cu vechiul său zâmbet ironic.

— Da, dar Gottlieb pomeneşte în testament de un serviciu pe care i l-aş fi făcut.

— I l-ai făcut într-adevăr, deşi poate eu i-am exagerat importanţa. Într-o zi, ţi-am dat câteva poliţe semnate de Karl Gottlieb, care trebuiau onorate. Ai observat, în treacăt, că scrisul patronului îţi pare de data aceasta cam ciudat. Eu nu ţi-am răspuns nimic, dar am procedat la o anchetă minuţioasă. Am găsit zeci de poliţe identice. Toate erau false. De unde au apărut? Cine a contrafăcut semnătura patronului? După lungi şi discrete cercetări, am ajuns ia convingerea că plastograful era Oskar Gottlieb, fratele defunctului. Am strâns împotriva lui probe zdrobitoare şi i le-am prezentat bătrânului. Iată deci că i-ai adus un real serviciu. Fără să vrei, l-ai făcut să înţeleagă ce poamă e frate-său. Bătrânul s-a înfuriat şi a hotărât pe loc să-l dezmoştenească pe Oskar. Această idee, într-adevăr, eu i-am sugerat-o. Într-o scrisoare, i-a comunicat acest lucru. În răspunsul său, Oskar cerea cu umilinţă iertare, dând toată vina pe nevoile care ajunseseră să-l strângă de gât. Scrisoarea aceasta trebuie să se fi păstrat într-unui din safeurile lui Gottlieb.

— Da, şi s-a găsit! exclamă Elsa. Acum te cred!

— Cine a găsit-o?

— Cheile erau la Sauer. După ce ai dispărut, acesta s-a certat la cuţite cu Rudolf Gottlieb, care bineînţeles revendica moştenirea. Sauer şi-a propus, cred, să te înlocuiască în toate: a hotărât să-l înfrunte pe Gottlieb, ca averea să-mi rămână mie. A şi apucat să umble prin safeuri înainte de a fi sigilate. Într-unul din ele a găsit teancul de poliţe false şi scrisoarea lui Oskar Gottlieb despre care vorbeai adineauri. A prezentat toate acestea procurorului că probă că bancherul Karl Gottlieb a avut motive bine întemeiate să-şi dezmoştenească fratele. Turbat de furie, Rudolf Gottlieb a tras în Sauer. L-a nimerit în abdomen şi Sauer a murit de peritonită. Gottlieb a fost condamnat la zece ani, iar cazul falsificării poliţelor a trebuit să fie clasat, pentru că la primul interogatoriu Oskar a murit de apoplexie.

— Ce tragedie! făcu Stirner. Trebuie să recunoşti însă că eu n-am nici o vină…

— Poate doar indirect. Dar să lăsăm asta. Spune-mi, cum ai ajuns la Moscova?

Stirner ridică din umeri.

— Când mi-am pregătit fugă, mi-am spus că nimănui n-o să-i treacă prin cap să mă caute acolo. Mai ales că poliţia noastră nu are nici o legătură cu miliţia din Moscova. De aceea am hotărât să-l „expediez" acolo pe Stern. Ce s-a întâmplat cu el mai târziu, nu ştiu.

— Ţi-o pot spune eu, din puţinul pe care l-am aflat chiar din gura lui.

Şi-i povesti totul, fără să menţioneze numele lui Kacinski, până în momentul sosirii vânătorilor în această mică localitate.

— Dar cum de ai reuşit să-mi redai vechea personalitate?

— M-am rugat de unul din noii tăi prieteni. Ţineam să discut câteva minute cu Stirner de altădată pentru a afla… ce am aflat.

— Şi… am fost de acord?

— Da, ai fost de acord.

— Ciudat! Am prevăzut această eventualitate şi i-am ordonat lui Stern să nu se lase niciodată sugestionat.

— Asta înseamnă că Stern nu te-a ascultat pe tine, ci pe mine, spuse zâmbind Elsa.

— Elsa, Elsa! Pentru ce ai făcut-o? E un chin să simt din nou povara acestui groaznic trecut!

— Ai să te dezbări de el numaidecât.

— Da, dar acum îmi este şi mai greu să mă despart de tine, să ştiu că te voi uita pentru totdeauna…

Se ridică, întinse braţele şi rosti cu duioşie:

— Elsa!…

În clipa aceea ochii şi faţa îşi recăpătară calmul. Neînţelegând cum de şi-a permis s-o ia de mână, vorbi jenat:

— Aşadar, cum rămâne, *Frau* Bäcker? Veniţi cu noi la vânătoare? Sper că prietenii mei nu vor avea nimic împotrivă, mai ales că nu e nici o primejdie.

Elsa înţelese că îl are din nou în faţă pe Stern, în aceeaşi clipă apăru şi Kacinski. Uitându-se la ceas, întrebă puţin insinuant, cu imputare parcă:

— Vă deranjez?

Stirner roşi puţin: „L-o fi văzut când a prins-o de mină?"

— *Frau* Bäcker m-a rugat s-o luăm cu noi. Am vorbit despre vânătoare…

— Şi altceva n-aţi vorbit nimic?

— Nimic… se întoarse spre Elsa. Nu-i aşa?

— Da, aşa este, răspunse ea zâmbind.

Kacinski o săgetă cu o privire plină de reproş.

— Pari supărat. Ce ai? îl întrebă Stirner.

— Dar totul s-a sfârşit cu bine, se scuză Elsa.

— Ce s-a sfârşit cu bine? Despre ce vorbiţi? întrebă nedumerit Stirner.

— A, fleacuri… evită Kacinski răspunsul. *Frau* Bäcker ne-a cerut şi nouă consimţământul. Apoi, către Elsa: Deci nu e o glumă. Doriţi într-adevăr să veniţi cu noi?

— Fireşte! râse ea.

Kacinski făcu gestul unui om care se dă bătut.

— Aşadar, plecarea mâine în zori! conchise Stirner.

IV. „CÂNTECUL LEBEDEI" DE SAINT-SAËNS

Seară după cină, se înfiripă o conversaţie animată.

Oaspeţii povesteau despre Moscova, despre miracolele teletransmisiunilor cerebrale, despre posibilităţile nebănuite pe care le vor oferi ele omului când vor ajunge să fie stăpânite la perfecţie.

Emma asculta fascinată, aruncând câte o privire Elsei: „Vai ce interesant e acolo! spuneau aceste priviri. Şi noi care vegetăm şi nu ştim nimic!"

Discul uriaş al lunii răsări la orizont, presărând oceanul cu paiete de argint. Valurile legănau uşor acest dar al cerului.

Adia o boare răcoroasă. Florile îşi înteţiră miresmele picante, dulcege.

Undeva prin apropiere cântau indigenii. Ritmul monoton al cântecului evoca valurile ce se sparg de ţărm. Vraja nopţii tropicale domoli tot mai mult glasurile de pe terasă, până se aşternu tăcerea.

Se auzea numai zgomotul pietrişului de pe ţărm şuşuind între tocilele valurilor.

— M-am plictisit! se tângui Emma.

— Cum puteţi spune una ca asta? se miră Dugov, şi urmă cu un gest larg: Dar e fermecător!

— Nu zic, dar... Azi la fel, mâine la fel... ţi se urăşte! Lipseşte ceva.

— Ştiu ce lipseşte! Muzica! zâmbi Dugov. Cel puţin nouă, asta ne lipseşte ca încântarea să fie deplină. Dumneavoastră cântaţi, *Frau* Bäcker? Am văzut dincolo un pian. Să asculţi muzică... ceva liric!... Să asculţi muzică în tăcere şi să te laşi purtat de feeria acestei nopţi!

— Vă rugăm, vă rugăm! i se alăturară ceilalţi.

Elsa se ridică din scaun.

— Cu dragă inimă, spuse ea simplu şi intră în casă.

„Azi mă simt în formă", gândi ea. Atinse înfiorată clapele răcoroase, uşor jilăvite de umezeală serii.

„Ce să le cânt?" Luând-o înaintea gândului, degetele ascultară de o tainică poruncă şi împletiră pe clape primele acorduri din „Cântecul lebedei" de Saint-Saëns. Înfrăţite cu pulberea luminii argintii ce scânteia pe ocean, gingaşele note urcară încet spre lună. Vraja muzicii se îngemănă cu a nopţii.

— Ce frumos cântaţi!

Elsa tresări. Rezemat de pian, Stirner o privea. Când a intrat?

— Iertaţi-mă, dar mi-a fost cu neputinţă să nu vin... Ştiţi, această melodie...

Fără să se întrerupă, Elsa îl asculta adânc tulburată. «E „Cântecul lebedei", nu-i aşa, este „Cântecul lebedei" de Saint-Saëns», a zis el odată, demult, acolo, în sala de sticlă. Un om cu o inimă de piatră n-ar fi vorbit aşa... Şi atunci glasul îi vibra de tulburare.

— E „Cântecul lebedei", nu-i aşa? „Cântecul lebedei" de Saint-Saëns! L-am auzit de zeci de ori în interpretarea celor mai mari pianişti, spunea Stirner, fără să-şi ia ochii de la ea. Dar niciodată nu m-a emoţionat că acum! Şi de unde impresia asta că v-am mai auzit cântând... chiar acest cântec? Sigur v-am mai întâlnit...

Elsa simţi că i se tăie răsuflarea.

— Ne-am întâlnit, într-adevăr.

— Da?! Unde? Când? întrebă Stirner în şoaptă agitată.

— Într-o sală mare, cu pereţi de sticlă. Era noapte, şi afară urla furtuna.

Stirner îşi frecă fruntea.

— Da, da… parcă-mi aduc aminte…

— Ne-am întâlnit şi mai înainte… şi încă foarte des… în viaţa pe care aţi uitat-o, adăugă cu înfrigurare Elsa, aruncând sacadat crâmpeie de frază… M-ai uitat… Când ai devenit Stern, te-am întrebat ceva, dar mi-ai răspuns: „Iertaţi-mă, doamnă, dar nici nu vă cunosc…"

— Cum?! E cu putinţă? Şi… ne cunoaştem bine?

Elsa zăbovi cu răspunsul. Degetele n-o mai ascultau. Apoi se hotărî. Se opri scurt şi-l privi drept în ochi.

— Foarte bine… Imediat începu să cânte „Polichinelle" de Rahmaninov, pentru ca tumultul acestei piese să-i ascundă freamătul. Stirner părea şi el emoţionat.

— Prin urmare… Prin urmare, ştiţi cine am fost înainte, mai de mult?!

Elsa tăcea. Muzica se revărsa năvalnic, se înălţa, covârşea.

— *Frau* Bäcker, vă implor, spuneţi-mi şi mie! Trebuie să ştiu!

Elsa îşi luă mâinile de pe clape şi rosti grav:

— Nu vă pot spune… cel puţin deocamdată.

În ochii ei tremura spaima.

— De ce v-aţi oprit? se auzi glasul lui Dugov.

Elsa reluă bucata.

Stirner tăcea, cu fruntea în palmă. Când începu să vorbească, vocea îi era ca un murmur:

— Muzica asta… dumneavoastră… De ce… căuta cuvintele potrivite… De ce sunt atât de tulburat?

Iertaţi-mă, dar trebuie să vă spun tot ce simt. Nu sunt un Don Juan, să mă aprind la vederea unei femei frumoase. Dar dumneavoastră… ţinuta capului, mlădierea rochiei când vă mişcaţi, gesturile acestea gingaşe, uşoare, mă tulbură şi trezesc în minte amintiri vagi, adică nu amintiri, ci mai curând… nu ştiu dacă mă înţelegeţi bine… un fel de freamăt pe care parcă l-am mai încercat cândva…

Veni lângă ea şi-i luă cu hotărâre mina.

— *Frau* Bäcker, nu voi stărui să-mi spuneţi cine am fost, îi spuse cu o căldură pe care ea nu i-o bănuise. Dar dacă ne-am cunoscut, aveţi obligaţia morală să-mi vorbiţi de timpul acela… de prietenia noastră… Sau poate a fost ceva mai mult decât prietenie? Pentru mine e atât de important!… Să mergem pe plajă şi acolo îmi veţi povesti totul.

— Cum, s-a terminat programul? se necăji Dugov. Păcat! Tocmai când prinsesem gust…

— O doare capul pe *Frau* Bäcker, o scuză Stirner. Pe plajă e mai răcoare, şi o mică plimbare îi va face bine.

Coborâră.

Kacinski îi petrecu cu o privire atentă şi gânditoare. Iar mucalitul Dugov zâmbi pe sub mustaţă. Emma, care îi surprinse zâmbetul, fu revoltată.

„Habar n-are şi râde ca..." Apoi privi şi ea siluetele ce se profilau pe stâncile ţărmului şi fără să-şi dea seama, oftă.

V. FIARELE ÎMBLÂNZITE

Micul grup porni la drum.

În frunte, cei doi servitori negri – călăuzele, apoi Dugov, Elsa, Stirner şi Kacinski.

— Unde vă sunt armele? se miră Elsa.

— Aici! răspunse Dugov, trăgându-şi un bobârnac peste frunte.

— Cum, tot în creier? Dar ce fel de creier aveţi dumneavoastră? Aparate de radio, şi arme de vânătoare, poate şi becuri electrice, glumi Elsa.

— Nu poate, ci precis! se întoarse iarăşi Dugov spre ea. Raţiunea omului este cea mai mare forţă... poate da şi lumină... Ei, Kacinski, cum spune Arrhenius?

— *„Raţiunea omului e cea mai puternică sursă de energie... Oscilaţiile electromagnetice din celulele creierului omenesc reprezintă o forţă uriaşă care stăpâneşte lumea."*

— Ca să vedeţi ce avem noi în cap! se lăudă Dugov.

Pătrunseră în desişul pădurii tropicale. Lumina puternică a zilei abia ajungea până aici, şi cu cât înaintau, întunericul era mai des. Păsări forfoteau între ramuri şi în păienjenişul lianelor. Ici-colo, câte o rază de soare filtrată prin desiş aprindea adevărate curcubeie pe penajul multicolor al zburătoarelor. Puzderia de frunze, prinse ca într-un reflector, păreau şi ele înmuiate în cele mai variate culori. Treptat, poteca dispăru. Covorul de frunze putrede şi trunchiurile doborâte făceau drumul destul de anevoios. Foarte curtenitor cu Elsa, Stirner îi întindea mereu mina, ajutând-o să treacă obstacolele.

— Mai avem mult de mers? se alarmă Elsa, care începuse să obosească. Jivinele astea trăiesc tocmai în inima pădurii.

— N-o să mergem până acolo, o linişti Dugov. Noi avem o vorbă: „Dacă nu merge vânătorul după vânat, vine el la vânător". Cum dăm de un luminiş, le facem semn să poftească.

Răzbiră curând într-o poieniţă scăldată în soare. După semiîntunericul desişului, nu se puteau obişnui uşor cu atâta strălucire. Pretutindeni creşteau flori uriaşe, roşii şi galbene, semănând cu lalelele.

— Vai, ce frumuseţe! exclamă Elsa.

Se aşezară pe iarbă, la taifas.

— E timpul! spuse în sfârşit Dugov. Se propti în mijlocul poienii, cu faţa gravă şi concentrată. Ridică puţin capul şi începu să se rotească încetişor în

loc. Părea că încearcă să străpungă desişul cu privirea.

Deodată Elsa tresări. De departe se auzi răgetul unui leu, ca un bubuit de tunet. Îi răspunse încă unul, apoi încă unul…

— Merge, merge! se bucură Kacinski.

Dugov se învârtea mereu încet, concentrat.

Răgetele se apropiau. În rămuriş, maimuţele speriate făceau mare tărăboi. Chiar şi păsările se neliniştiră: ţâşneau de pe crengi tocmai în creştetul arborilor.

Se auziră vreascuri trosnind sub paşii vătuiţi, dar apăsaţi, ai sălbăticiunilor.

Veneau de pretutindeni, împresurând micul grup de oameni dezarmaţi… Elsa simţi că o cuprinde groază: dacă noua armă se va dovedi neputincioasă, îi aşteaptă o moarte cumplită!

Stirner o luă de mină şi o privi drept în ochi:

— Liniştiţi-vă!

Elsei îi mai veni inima la loc.

În momentul acela un leu uriaş, frângând tufişurile, ţâşni în poiană şi încremeni orbit de soare. Apoi se apropie încetişor de Dugov şi mârâi prietenos, frecându-şi capul de cizmele lui. Dugov îl scărpină între urechi şi leul se întinse cât era de lung la picioarele vînătorului-îmblînzitor. Apoi se auzi un fel de mieunat şi în poiană năvăli o leoaică urmată de doi pui. Noii-veniţi se culcară şi ei la picioarele lui Dugov. Încă un leu apăru dintr-un salt.

— Ajunge! hotărî Dugov. Iahtul nostru nu poate găzdui mai mulţi oaspeţi. Nu te supăra, se adresă el primului leu. Dar mă tem că de mătăluţă am să mă lipsesc. Nu eşti nici tânăr şi nici prea arătos.

Leul îi linse mâna cu limba-i uriaşă şi fugi în desiş.

— Asta, în schimb, e o adevărată mândreţe! spuse Dugov, mângâind pe spinare leul uriaş care străbătuse dintr-un salt poieniţa. Uitaţi-vă ce blană… adevărată lâna de aur! Dar tu de ce plângi, piciule? Ţi-a intrat un ghimpe în lăbuţă? Sărăcuţul de tine! Hai la nenea să ţi-l scoată!

Într-adevăr, scoase un ghimpe lung din laba puiului de leu.

Leoaica urmărea liniştită operaţia.

— Au labe foarte sensibile şi se întâmpla des să se rănească, îi explică Dugov Elsei. Dar de ce nu veniţi mai aproape? Sunt blânzi ca nişte copii!

Elsa prinse curaj şi începu să mângâie animalele. Leii mârâiau prietenos, se frecau cu capetele de picioarele ei şi tot dădeau să-i lingă mâna.

— Şi-acum, hai acasă. Acuşi se întunecă. Dar unde ne sunt călăuzele?

Kacinski găsi pe unul din cei doi negri ascuns în iarbă. Clănţănea din dinţi, iar faţa şi-o ţinea ascunsă în palme. Celălalt, când auzi răgetul leului, o rupse la fugă. Înspăimântat, negrul găsit de Kacinski abia se puse pe picioare. În halul acesta în niciun caz n-ar fi putut să-i conducă. Tremura atât de tare, încât colierul din scoici pe care-l purta la gât zornăia mereu. Iar la vederea

leilor, încremeni locului. Dar după ce Kacinski îl privi ţintă câteva clipe, se linişti şi îşi reluă locul în fruntea grupului.

Acum rămase Dugov în ariergardă. Leul, leoaica şi puii îl urmau ca nişte căţeluşi.

Şirul se strecură prin pădure. Negrul în frunte, apoi Elsa cu Stirner, după ei Kacinski şi la urmă Dugov.

În desiş, unde era aproape întuneric, auziră deodată pârâit de ramuri rupte. Stirner scoase un ţipăt şi se aşeză pavăză în faţa Elsei. Un jaguar uriaş se prăvăli peste Stirner şi-l trânti la pământ. Elsa ţipă îngrozită. Dar în loc să-l sfâşie pe Stirner, jaguarul se grăbi să facă stânga împrejur şi fugi cu coada între picioare, ca un câine bătut.

— Constat că nici vânătoarea noastră nu-i lipsită de primejdie! se auzi glasul lui Dugov. Eşti rănit, Stern?

— N-am nimic, răspunse Stirner, ridicându-se. Numai haina mi-a sfâşiat-o aici, la braţ.

— Ei, *Frau* Bäcker, v-aţi convins cât e de puternică armă noastră? întrebă Kacinski. Jaguarul ne-a atacat. Dar înainte de a fi căzut peste Stern, am apucat să emit un ordin mintal şi, după cum vedeţi, şi-a luat tălpăşiţa. Undele electromagnetice radiate de creier se propagă cu viteza luminii: trei sute de mii de kilometri pe secundă. Vă puteţi imagina o armă mai rapidă? În mai puţin de a suta mie parte dintr-o secundă, duşmanul a fost făcut inofensiv.

— Să fim totuşi mai prudenţi, spuse Stirner, uitându-se cu îngrijorare la Elsa. Se temea pentru viaţa ei.

— Nu mai e nici o primejdie. Pădurea-i mai rară. Acum ajungem, răspunse Dugov.

— Ce papagali frumoşi, exclamă Elsa, când se mai linişti.

Kacinski se lovi cu palma peste frunte.

— Tiii, era să uit! I-am promis lui Ivan un papagal pentru nevastă-sa. Ochi în rămuriş pasărea cea mai frumoasă şi îi dădu un ordin mintal. Papagalul fâlfâi din aripi şi în clipa următoare i se aşeză pe umăr.

Negrul urmărise scena cu o teamă superstiţioasă.

Surprinzându-i privirea, Kacinski râse.

— Ne crede zei făcători de minuni. Aşa-i omul: ori divinizează, ori neagă ceea ce-i depăşeşte puterea de înţelegere.

— Toate acestea pot părea o minune şi unui om mai instruit, îşi dădu părerea Elsa.

— E totuşi ceva cât se poate de firesc, interveni Stirner. Orice dresură are la bază formarea şi apoi fixarea unor anumite reflexe condiţionate. Şi noi tot aşa procedăm. Numai că noi, datorită succeselor înregistrate în tele-transmiterea gândurilor, putem accelera acest proces, fixând instantaneu în conştiinţa animalelor orice reflex dorim. Îţi mai aduci aminte, Kacinski, de primele noastre experienţe? A fost o joacă de copil în comparaţie cu ce facem

acum!

— Să nu subestimăm importanţa primelor noastre experienţe! răspunse Kacinski. Fără ele n-am fi ajuns să avem cea mai vestită grădină zoologică din lumea întreagă.

— Ce lucruri mai interesante pot fi văzute acolo? Prin ce v-aţi câştigat faimă? se interesă Elsa.

— Ar merita să o vizitaţi! În împrejurimile Moscovei, un teren uriaş, acoperit cu un fel de clopot de sticlă, a fost transformat într-o grădină de iarnă de proporţii neîntâlnite. Acolo, între plante tropicale, umblă în voie lei, tigri, capre sălbatice, antilope, pantere, iar copiii zburdă, jucându-se cu sălbăticiunile care nu sunt deloc sălbatice. Droaie de copii vin să-şi petreacă ziua în grădină; se plimbă călare pe tigri, se hârjonesc cu puii de lei, se iau la întrecere cu căprioarele. Dar iată că am ajuns. Se vede vila dumneavoastră.

Apariţia neobişnuitului alai alarmă pe toţi. Bona o luă la goană şi se aruncă în apă, Schmiedthof căzu leşinată, iar lui Hans i se muiară genunchii. În grajd, caii fornăiau şi loveau din copite, iar măgarul răgea ca în spaimele morţii.

Încetul cu încetul larma se potoli. Elsa o convinse pe Emma să iasă pe terasă şi, ca să-i dea curaj, începu să se joace cu leii. Atunci micuţul Otto se apropie de pui, dar nu îndrăznea încă să-i mângâie. Dugov se distră pe socoteala Emmei:

— Dacă doriţi, *Frau* Spielmann, vă las un leu! Vă păzeşte casa, are cu cine să se joace copilul…

— Sunteţi foarte drăguţ, dar… mă lipsesc. V-aş ruga să-i luaţi mai repede de aici.

Dugov râse, privi ţintă leii, apoi îşi îndreptă privirea spre marinarii care aşteptau lângă cort. Ei se ridicară imediat şi, executând ordinul cerebral, strânseră cortul şi pregătiră bărcile. Păşind încet şi cu grijă pe poteca pietruită, leii coborâră spre ţărm şi se culcară pe nisip. Marinarii îi transportară câte unul pe iaht.

— Plecaţi? se întristă Elsa.

— Din păcate nu mai putem întârzia. Ne aşteaptă un dirijabil. Sperăm însă că vom mai avea plăcerea să ne întâlnim. După ce organizăm transportul, trebuie să prindem fiare pentru filialele din Harkov, Tbilisi şi din alte oraşe ale grădinii noastre zoologice. Şi aş fi fericit dacă ne-aţi face şi dumneavoastră o vizită.

Elsa mulţumi cu un semn din cap.

Dugov se apropie de Emma.

— O să vă pară rău, doamnă, că n-aţi venit cu noi la vânătoare. Ca la circ v-aţi fi distrat… Zări un stol de păsări rotind sus, deasupra golfului. Dar ca să nu spuneţi că sunt om rău, am să fac o demonstraţie special pentru dumneavoastră.

Privi concentrat spre golf. Schimbând imediat direcţia zborului, păsările se încolonară în triunghi, coborâră săgetat, dădură ocol vilei şi, schimbând formaţia, începură a se roti exact deasupra lor. Apoi cercul se lărgi treptat, până ce păsările se mistuiră în văzduh.

Emma bătu din palme încântată.

— Mai vreau! Mai vreau! strigă băiatul.

În timp ce Dugov îşi lua astfel rămas bun de la Emma şi de la copilul ei, Stirner, mai la o parte, îi vorbea Elsei cu înflăcărare. Împurpurată la faţă, ea asculta cu plăcere.

— E timpul să plecăm! hotărî Dugov.

Tot grupul coborî spre ţărm. Cei trei vânători urcară în barcă şi puseră mâna pe vâsle.

— La revedere! strigă Stirner cu ochii la Elsa.

În razele asfinţitului, picăturile de apă desprinse de pe vâsle păreau stropi de vin roşu din Chios. Barca ajunse în dreptul iahtului, iar macaralele o traseră pe bord. Vântul prielnic umflă pânzele. Se auzi zornăind lanţul ancorei....

— La revedere! mai auzi Elsa.

Pe iaht şi pe ţărm fluturară batistele.

Leii, înşiraţi pe punte, priveau liniştiţi, forfota din jur. În lumina amurgului, blana lor lucea ca aurul. Noii argonauţi porniră spre larg...

Dugov pironi leii cu privirea şi deodată ei începură să dea din cap şi să fluture laba, luându-şi parcă rămas bun de la cei de pe ţărm. Emma şi copilul râdeau din toată inima. Elsa zâmbi şi ea, dar ochii îi erau trişti.

Pânzele se topiră în zare şi peste necuprinsul de smarald începură să se aştearnă umbre cenuşii, dar cele două femei şi copilul tot mai priveau spre locul unde abia se mai ghicea dâra lăsată pe luciul oceanului de iahtul alb.

— Chiar ar trebui să plecăm acolo, să vedem toate aceste minuni, rosti Elsa visătoare.

— Straşnic ar fi! se bucură Emma. M-am săturat de pustietatea de-aici...

În noaptea aceea pe Elsa n-o prindea somnul. Când aţipi spre ziuă, i se păru că o cheamă Ludwig.

— Da, Ludwig, da, iubitule! şopti ea în somn.

Era convinsă, chiar în vis, că Stirner numai la ea se gândeşte. Dar se înşela. Nu Stirner, ci Stern se gândea cu drag la frumoasele clipe petrecute în ultimele zile.

Pe punte, sub cerul înstelat al tropicelor, Stern se aciuase într-un fotoliu scund şi, cu cotul rezemat de capul unui leu tolănit alături, încerca şi el să adoarmă. Luna pălise, suflarea răcoroasă a oceanului vestea ivirea zorilor, gândurile lui încă mai zburau, mereu şi mereu, spre vilă singuratică de pe ţărm, spre *Frau* Bäcker...

Până la urmă însă, în legănarea blândă a valurilor, îl toropi somnul şi îşi

culcă fruntea pe coama leului.

Primele raze îi surprinseră pe amândoi dormind.

Nici omul, nici leul nu bănuiau că în tainiţele subconştientului lor forţa raţiunii omeneşti a ferecat cu şapte lacăte tot ce-a fost în ei crunt şi de temut.

SFÂRȘIT

ULTIMUL OM DIN
ATLANTIDA

În româneşte de
A.Ţimpău şi I.Andreescu

CUM A FOST DESCOPERITĂ ATLANTIDA

I. EXPEDIŢIA SUBMARINĂ

— E o idee ! Lăsând cartea din mină, mister Solly repetă din nou : Da, e o idee ! şi se cufundă în gânduri.

Mister Solly este fabricant şi bancher din New-York, căruia totul i-a mers din plin şi care s-a îmbogăţit în urma livrărilor de materiale în timpul primului război mondial.

Pentru asemenea oameni, războiul este un lucru minunat. Cu cât se înălţau mormanele de cadavre pe câmpurile de bătaie, cu atât se rotunjea şi contul curent al lui mister Solly. Spre sfârşitul războiului, mister Solly „valora" câteva miliarde de dolari.

Dar când a ajuns în culmea puterii sale financiare, i s-a întâmplat o poveste cam neplăcută. Mesele copioase, stropite din belşug cu vinuri alese, au pricinuit îmbolnăvirea vaselor sanguine din creier şi mister Solly a căzut la pat, lovit de o congestie cerebrală tocmai când se aştepta mai puţin. Piciorul şi mâna dreaptă i-au paralizat. Congestia însă a fost uşoară datorită excelentelor îngrijiri medicale, şi peste câteva luni bolnavul s-a însănătoşit. Se părea că paralizia trecuse, dar doctorul i-a interzis categoric pacientului său să-şi reia activitatea financiară.

— Ajunge cât te-ai agitat ! i-a spus medicul. Dacă vrei să-ţi păstrezi sănătatea, trebuie să-ţi schimbi cu desăvârşire felul de viaţă. Călătoreşte, colecţionează, ocupă-te cu opere de binefacere, într-un cuvânt, fă ce vrei ca să treacă timpul şi să te distrezi, dar evită orice încordare nervoasă, orice efort intelectual. Altfel, nu răspund de viaţa dumitale.

În faţa acestui ultimatum, înaintea lui mister Solly se ridica o problemă care nu era deloc uşoară : cu ce să-şi umple viaţa şi cum să-şi folosească nemăsurata-i bogăţie ?

Era singur, ceea ce complică şi mai mult situaţia, căci n-avea de cine să se îngrijească în afară de sine însuşi.

Să plece în Africa şi să vâneze lei ?

Senzaţiile prea puternice pe care ţi le oferă acest sport nu-l atrăgeau pe mister Solly.

Să se dedice operelor de binefacere ?

I-a fost de ajuns numai să se gândească la acest lucru, că pe faţa lui roşie şi puhavă se ivi o strâmbătură de dezgust. Era o ocupaţie prea banală, prea trivială pentru el. Să semneze un cec de vreo sută de mii de dolari în folosul universităţii, pentru ca apoi să-şi admire portretul în ziare ? îndeletnicire plicticoasă, fără rost !

Atunci mister Solly încercă să-şi treacă vremea ocupându-se cu tot soiul de colecţionări. începu să achiziţioneze tablouri ale vechilor maeştri italieni. Dar, se vede treaba, toţi aceşti Leonardo da Vinci şi Rafaeli n-au ţinut seama, la vremea lor, de cerinţele americanilor, aşa încât majoritatea pânzelor originale erau deja achiziţionate. Într-o bună zi, făcându-se de râs cu achiziţionarea unui Corregio „original", care până la urmă s-a dovedit a fi o copie abil făcută, mister Solly se scârbi de pictură.

Urmară achiziţii de boomerang-uri australiene, clopoţei chinezeşti... iar o colecţie compusă din trei sute cincizeci de specii de purici vii, adunaţi din toate colţurile lumii, a făcut să se vorbească despre el o bucată de vreme.

Dar toate astea nu erau ceea ce ar fi dorit el... Trebuia să găsească ceva care să iasă din comun, ceva care să-i imortalizeze numele.

După ce gustase din roadele bogăţiei şi ale puterii, mister Solly visa în sinea lui la glorie. Dar cum s-o cumpere ? Era ceva mai complicat decât cumpărarea acţiunilor la bursă.

Şi iată că în clipa când aproape îşi pierduse speranţa de a găsi un scop demn de viaţa lui, o simplă întâmplare îi veni în ajutor.

Secretarul personal al lui mister Solly lăsă întâmplător pe biroul acestuia o carte cu copertă pestriţă în dungi albastre şi cenuşii. Era un volumaş redactat în limba franceză : ,,Roger de Vigny. Un continent dispărut. Atlantida, a şasea parte a lumii".

Plictisit, miliardarul frunzări cartea, însă câteva rânduri îi reţinură atenţia.

„Este nevoie să se organizeze o expediţie – scria autorul – la care să participe vasele tuturor naţiunilor şi să se cerceteze cuprinsul Oceanului Atlantic, pentru a putea fi găsit pământul sfânt unde îşi dorm somnul de veci străbunii comuni ale celor mai vechi popoare din Europa, Africa şi America."

„O expediţie submarină pentru descoperirea Atlantidei... Ar fi o idee !"

Aprinzându-şi o ţigară de foi, mister Solly se lăsă pradă unor gânduri pline de vanitate. El, mister Henri Solly, descoperă continentul dispărut. El va fi un nou Columb. El va înfige înstelatul drapel american pe acest continent dispărut. Dar colecţiile de pe fundul oceanului ! De bună seamă că acolo n-or

să fie copii. Toate sunt lucrări originale, de o valoare nepreţuită. „Iată un loc destul de bun pentru a-mi plasa capitalul – se gândi mister Solly, obişnuit să privească toate lucrurile din punct de vedere comercial. Şi-apoi, gloria, gloria..."

Da, hotărât, asupra acestui lucru trebuie să reflecteze. Trebuie negreşit să studieze această problemă. Mister Solly cercetă bibliografia aflată la sfârşitul cărţii : „Numai colecţia de cărţi de la Institutul Smithson conţine peste cincizeci de mii de volume..."

„Ei, asta-i prea de tot ! Şi mister Solly se încruntă, închipuindu-şi vrafurile de cărţi. De altfel, la ce mai există savanţi pe lume ? O să le încredinţăm lor trierea necesară. Deocamdată, însă, ia să vedem ce spune de Vigny."

Uitând chiar şi de regimul sever impus de doctor, mister Solly rămase treaz mult timp după miezul nopţii, cufundat în citirea volumului.

Carter, secretarul lui personal, venind a doua zi dimineaţă, îşi găsi patronul cuprins de o neobişnuită însufleţire şi fu de-a dreptul uluit de cuvintele acestuia :

— Carter ! Vom porni într-o expediţie submarină, ca să căutăm Atlantida...

Carter deschise ochii mari, apoi se uită pe furiş la volumaşul lui de Vigny, pe care-1 lăsase în ajun, şi înţelese tot.

„Ar fi fost mai bine să-şi vadă înainte de treabă şi să prindă purici !" se gândi Carter. Expediţia asta nu-i surâdea de loc, căci de-abia se logodise.

Dar cu amabilitatea-i obişnuită, el spuse :

— Sunt la ordinele dumneavoastră, sir !

II. ATLANTIDA ŞI MARY

Lucrările se desfăşurau de zor. Mister Solly era de nerecunoscut. Apatia şi moliciunea dispăruseră ca prin farmec. De dimineaţă până seara, el ţinea conferinţe cu savanţii, cu inginerii, cu marinarii, îşi vâra nasul în toate amănuntele lucrărilor, dându-şi la iveală aptitudinile sale de organizator şi om practic, aptitudini care nu erau de loc de lepădat.

Inginerii elaborau diferite tipuri de submarine, traduceau în viaţă fanteziile lui Jules Verne, privind descoperirea Atlantidei de către „Nautilul" căpitanului Nemo.

Solly refuzase proiectul construirii unui submarin mare.

— Poate s-avem nevoie de el doar la sfârşit, când Atlantida va fi descoperită. Şi-apoi, submarinele mari sunt costisitoare, chiar şi pentru punga mea. Deocamdată avem nevoie de cercetări, de o flotă de nave mici, care vor străbate oceanul în lung şi-n lat şi vor face cercetări preliminarii.

În sfârşit, a fost ales un tip de submarin de dimensiuni mijlocii şi s-a pornit la construirea lui.

Submarinul trebuia să aibă hublouri din sticlă groasă şi reflectoare puternice, pentru ca cercetările să se poată efectua din interiorul navei. Partea inferioară a vasului avea să fie prevăzută cu deschizături prin care să poată fi coborâte sonde speciale în vederea cercetării oceanului. Şi, în sfârşit, nişte chepenguri, de asemenea speciale, puteau să-i coboare în adânc şi să-i ridice la suprafaţă pe scafandri. Legătura permanentă cu lumea exterioară urma să fie menţinută cu ajutorul radioului. S-a stabilit să se construiască cinci submarine de acest fel. Devizul sporea mereu, dar lucrul acesta nu-l supăra câtuşi de puţin pe Solly. Conform planului său, navele trebuiau construite în decurs de doi ani, iar cheltuielile puteau fi acoperite numai din procentele capitalului său. Primul submarin urma să fie gata peste şase luni şi dacă cercetările întreprinse vor fi încununate de succes, celelalte vase nici nu mai trebuiau construite.

Cu toate aceste pregătiri febrile, lucrurile au mai putut fi întârziate numai datorită faptului că în descoperirea Atlantidei s-a amestecat blonda Mary, logodnica lui Carter. Secretarul miliardarului simţea o atracţie la fel de puternică faţă de ea, precum simţea Solly faţă de Atlantida, şi, în persoana fetei, Atlantida a întâlnit o rivală de temut. Carter privea aceste preocupări ale lui Solly ca fiind una din ciudăţeniile sale, ciudăţenie ce putea să-i treacă tot atât de repede cum îi trecuseră şi celelalte pasiuni care puseseră stăpânire pe el.

Dar noua toană a patronului său ar fi putut să-l despartă pentru multă vreme de miss Mary Rives.

De aceea el începu să ţească pe ascuns un păienjeniş de intrigi spre a pune capăt acestei iniţiative, încercă să-l convingă pe doctor că pasiunea lui Solly pentru Atlantida este dăunătoare sănătăţii lui. Complică într-adins unele lucrări, ca să amâne cât mai mult data plecării. Căuta savanţi care nu credeau în existenţa Atlantidei şi îi rugă să-l convingă pe bătrân să renunţe la ideea lui. El a iniţiat o adevărată campanie de presă. Majoritatea savanţilor râdeau de fanteziile lui Solly. Gazetele publicau diferite caricaturi, dar Solly rămânea neclintit în hotărârea să.

Spre nenorocul lui Carter, Solly găsi în persoana profesorului Larison un adept fanatic al expediţiei.

Bătrânul Larison, un om pleşuv, cu ţeasta rotundă ca o minge, cu nişte ochi înguşti şi veseli, se mută în locuinţa lui Solly şi, pur şi simplu, îl hipnotiza cu vorbele sale înflăcărate despre Atlantida, despre bogăţiile-i fără seamăn, îngropate în adâncul oceanului.

Pierzând orice speranţă de a mai putea face să eşueze expediţia, într-o dimineaţă Carter îl anunţă pe Solly că demisionează.

— Cum se poate să mă părăseşti tocmai acum ? îl întrebă Solly, mâhnit. Care-i cauza ?

Cuvintele acestea fură rostite cu o amărăciune atât de sinceră, încât

Carter, după ce şovăi o clipă, se hotărî să-i spună adevărul :

— Am de gând să mă însor în curând şi nu vreau să plec într-o expediţie care s-ar putea să dureze câţiva ani.

Solly îşi lăsă capul în piept, apoi deodată sări din fotoliu şi, agitându-şi mâinile, exclamă:

— Ce-are-a face! însoară-te cât mai repede şi ia-ţi nevasta cu dumneata!

,,S-o ia cu el..." Era o idee nouă, care lui Carter nu-i trecuse niciodată prin minte. „Dar oare Mary vă primi ?"

Spre uimirea lui, Mary acceptă să ia parte la expediţie, ba chiar manifestă cel mai viu interes.

Şi astfel, Mary a încetat să mai fie o primejdie pentru Atlantida.

III. ÎN CĂUTAREA ATLANTIDEI

Au trecut trei ani, ani plini de dezamăgiri şi speranţe deşarte. De trei ani, submarinele brăzdau străfundurile Oceanului Atlantic între ţărmurile de nord-vest ale Africii şi ţărmurile de est ale Americii de Nord şi de Sud. Fuseseră făcute multe şi interesante descoperiri geologice şi paleontologice, însă nici urmă de Atlantida. Detaşamente întregi de scafandri sondau fundul oceanului la sute de metri adâncime, dar pretutindeni nu găseau decât tuf vulcanic, care se cristalizase sub presiunea apei, apoi granit şi şist argilos.

Membrii expediţiei erau foarte obosiţi, iar Mary Carter nu mai manifestă nici pe departe acelaşi viu interes faţă de Atlantida.

Soţul ei blestema Atlantida, îl blestema pe Larison, pe Solly şi numai leafa mare pe care o primea îl determină să nu părăsească expediţia. Chiar şi Solly era cuprins uneori de îndoieli. Cheltuielile creşteau necontenit şi trecuse o bună bucată de vreme de când fusese nevoit să ia şi din capitalul de bază, astfel că el, Solly, „valora" acum mult mai puţin decât înainte de expediţie.

La început, expediţia submarină a lui Solly stârnise un interes uriaş, şi un timp Atlantida fusese subiectul la modă. Se ţineau nenumărate conferinţe, se purtau dispute savante. Unii visau la bogăţiile ei îngropate în adâncul oceanului. Se pusese chiar problema înfiinţării unei societăţi pe acţiuni pentru a întreprinde cercetări împreună cu Solly. Dar un simplu calcul i-a făcut să stea pe loc şi să aştepte rezultatele expediţiei lui Solly. Şi deocamdată, aceste rezultate erau jalnice. Ziarele şi revistele manifestau din zi în zi mai puţin interes faţă de expediţie. Apoi începură s-o ia în râs şi să calculeze preţul la care se ridica „mitul Atlantidei", iar în cele din urmă tăcură. Or, lucrul acesta era cel mai dureros pentru Solly. Ca o încununare a tuturor necazurilor, îşi pierdu o parte din avere, pe care o avea învestită în acţiuni petrolifere.

Continuând „să-şi îngroape banii în ocean" – după cum scriau ziarele – miliardarul american risca să se ruineze.

Solly deveni tăcut şi irascibil. Numai Larison nu-şi pierdu cumpătul.

— Insuccesele noastre nu dovedesc încă nimic. Pur şi simplu am comis o eroare în cursul cercetărilor. Dar această eroare poate fi uşor înlăturată. Totul se datoreşte faptului că până în prezent n-am făcut altceva decât să scormonim crestele munţilor vulcanici din Atlantida. Amintiţi-vă că însuşi Platon pomenea de aceşti munţi înalţi. Oraşele se găseau la poalele lor. Prin urmare, pentru a le căuta, trebuie să coborâm în văi, cel puţin la 3000 de metri adâncime, văi care se află pe fundul oceanului, şi săpând acolo câteva tranşee adânci în zigzag, vom da peste Atlantida. Ea v-a aşteptat zeci de mii de ani. Oare acum, când sunteţi atât de aproape de ea şi totodată de glorie, da, de glorie, vreţi să lăsaţi totul baltă?

Vicleanul Larison dibuise de mult slăbiciunea lui Solly. Gloria !

— Dar cât costă această glorie ? Vreau să spun, cât o să mă mai coste încă?

Începură să calculeze : lucrările pe fundul oceanului necesitau sume uriaşe. Însă îndărăt-nicia şi obiceiul de a risca îl hotărâră pe Solly să facă şi acest pas.

În vederea ultimelor cercetări fură alese locuri la 12° latitudine nordică şi 40° longitudine vestică. Nişte clopote uriaşe, pline cu aer, au fost coborâte pe fundul oceanului, deoarece la 3000 de metri adâncime presiunea apei era prea mare, împiedicând efectuarea lucrărilor. Burghie electrice acţionate de pe nave aflate la suprafaţa apei forau şi sfărâmau pământul, în interiorul clopotului, care apoi era zvârlit prin nişte chepenguri ce se închideau ermetic pe dinafară. De câteva ori apa pătrunse sub clopot. Şase muncitori îşi pierdură viaţa. Era din ce în ce mai greu să găseşti alţi oameni în locul celor decedaţi şi munca lor se plătea tot mai scump. Lucrul intens a durat trei luni de zile. Eforturile eroice ale membrilor expediţiei au atras din nou asupra lor atenţia „lumii de la suprafaţa pământului". Neobositul Larison conducea cu energie cercetările pe fundul oceanului. Solly îşi petrecea cea mai mare parte din timp în aer liber, pe un doc plutitor, construit chiar deasupra locului unde se desfăşurau lucrările. Îi venea foarte greu să stea în submarin, în schimb aerul mării îl fortificase şi, din punct de vedere fizic, se simţea admirabil. Dar cura aceasta îl costase cam multe parale. Într-o dimineaţă, după ce-şi făcu bilanţul, constată că banii nu-i mai ajung decât pentru a continua lucrările timp de două luni. După aceea, trebuia să pună punct. Era ruinat, ba, pe deasupra, se mai făcuse şi de râs, fiind socotit un bătrân cu idei fantastice, de domeniul visului.

Seara, când Larison, obosit, dar bine dispus şi gălăgios ca de obicei, se ridică la suprafaţă de pe fundul oceanului şi veni la el, Solly îi împărtăşi trista veste.

Şi pentru prima oară, Larison se simţi descumpănit. Niciodată nu se gândise că acest sac cu aur ar avea un fund, dar el era prea copleşit de lucrări ca să se lase pradă deznădejdii.

— Nu se poate !

* Adică cum nu se poate ? Uite, priveşte bilanţul.

* Eu zic că nu se poate să întrerupem lucrările tocmai acum când am ajuns în punctul cel mai interesant. Am dat de stratul de tuf moale şi treaba merge mult mai uşor. Chiar azi am găsit ceva, care seamănă al naibii cu un ciob de ţiglă dintr-un acoperiş. Vorbeşti de bani ? Negreşit, trebuie să facem rost de bani!

— Dar cum ?

Larison strânse din umeri şi plecă în cabina lui. În seara aceea scrise mult, dădu nu ştiu ce fel de dispoziţii, iar dimineaţa, luându-şi în grabă micul dejun, se scufundă „la el", în fundul oceanului.

IV. UN AJUTOR NEAŞTEPTAT

Cele două luni fatale se apropiau de sfârşit. Solly îşi făcea socotelile calculând cam cât îi va rămâne ca să ducă o viaţă modestă, după ce va renunţa la „această afacere prostească" a Atlantidei şi o va lichida. Administratorul, pe care îl chemase la el, îi întocmise un raport amănunţit. După lichidarea unor crescătorii de oi pe care le avea în Texas, îi mai rămâneau doar nişte jalnice resturi în valoare de câteva sute de mii de dolari.

Dus pe gânduri, Solly fuma, scoţând nori groşi de fum şi închipuindu-şi cum va arăta viitorul său. Va pleca departe, la una din moşiile sale aflate în statele din sud, şi acolo îşi va sfârşi zilele în deplină singurătate.

Dinspre ţărmul african adia răsuflarea fierbinte a nisipurilor încinse.

Deodată, către miazănoapte se ivi un convoi de nave. Când se apropiară, Solly desluşi un pavilion fluturând pe bordul uneia din ele.

— Ce-i cu flotila asta ?

El nu ştia că-i şosea un neaşteptat ajutor internaţional. Larison nu stătuse cu mâinile-n sân, el trimisese un apel fierbinte ziarelor din diferite ţări, chemând întreaga lume civilizată să ajute expediţia „în numele ştiinţei". Apelul său fierbinte îşi făcuse efectul. În ajutorul expediţiei fusese organizată o flotă, ale cărei nave se apropiau acum de farul plutitor. Solly nu mai citea de mult ziarele : „Nu găseşti nimic, în afară de veşti neplăcute", spunea el, şi de aceea n-avea habar de apelul profesorului.

Ajutorul sosise la timp şi lucrările începură într-un ritm şi mai viu. Curând au fost găsite urme incontestabile ale Atlantidei : un zid de piatră din lespezi negre, roşii şi albe, foarte bine conservate într-un strat impermeabil. Această descoperire stârni vâlva mare în întreaga lume. Şi aproape toate statele, dorind parcă să câştige vremea pierdută, se grăbiră să participe la săpături.

Ce-i drept, lucrările avansau încet, dar acum ele nu mai semănau cu muncă făcută de o cârtiţă, pe dibuite.

Fiecare lună aducea noutăţi din ce în ce mai îmbucurătoare. Solly, care prinsese din nou viaţă şi îşi recăpătase veselia, se plimba de colo-colo la bordul

submarinului, vizitând locurile unde se desfăşurau lucrările, şi privea prin hublou cum din adâncurile sinilii ale oceanului, luminat de reflectoare, se ivea când un şir de coloane năruite, printre care înotau peşti, mişcându-şi domol înotătoarele, când ziduri de case, când portalul înclinat al unui templu.

În cel de-al cincilea an al lucrărilor efectuate de expediţie a fost găsit templul lui Poseidon, iar în el, o bibliotecă uriaşă, alcătuită din plăci şlefuite de bronz, pe care erau gravate inscripţii. Inscripţiile se păstraseră admirabil. Un vestit savant izbuti să le descifreze. Treptat, Atlantida îşi dezvăluia toate tainele : temple, piramide, statui, case, arme de bronz, obiecte casnice şi un număr nesfârşit de „cărţi de bronz" ale atlanţilor.

Când săpăturile au luat sfârşit, s-a ţinut o conferinţă internaţională, la care au fost invitaţi să participe savanţi şi diplomaţi de frunte, în scopul de a se decide soarta preţioaselor colecţii arheologice scoase din fundul oceanului.

S-a luat hotărârea să nu se distrugă „nucleul central" al materialului arheologic, care oferea o imagine completă şi amănunţită asupra Atlanlidei, asupra civilizaţiei şi vieţii sale. Dar între Europa şi America se iscară discuţii aprinse : în posesia cui să intre acest nucleu ?

În cele din urmă, s-a hotărât că el să aparţină Americii, în schimb, ca o compensaţie acordată Europei, aici a fost creat muzeul internaţional al Atlantidei.

Era o clădire uriaşă, construită în stilul atlanţilor, alcătuită din trei sute şaizeci de săli imense, ticsite de statui, ustensile casnice, obiecte de cult ş.a.m.d. La această clădire, care constituia obiectivul principal, s-a mai adăugat un alt şir de clădiri, în care se aflau instalate Institutul internaţional pentru studierea Atlantidei, precum şi o bibliotecă, numărând peste două sute de mii de volume despre Atlantida.

Cuvântul de deschidere la şedinţa solemnă organizată cu prilejul inaugurării muzeului şi institutului a fost rostit de profesorul Larison. El a vorbit mai bine de şase ore şi a fost ascultat cu cel mai viu interes. Nici mister Solly n-a fost dat uitării la această solemnitate şi vanitatea i-a fost pe deplin satisfăcută, căci, la urma urmei, plictisul şi surplusul său de bani au contribuit la descoperirea Atlantidei.

În ceea ce priveşte piesele în dublu exemplar găsite de arheologi, ele erau atât de numeroase, încât s-au putut crea muzee foarte bine înzestrate în Europa, printre care cele mai complete şi mai bogate au fost muzeele din Moscova, Paris şi Londra.

Cu aceasta, noi încheiem cele câteva date cu privire la istoricul descoperirii Atlantidei. Mai departe urmează istoria ei propriu-zisă, istorie scrisă de energicul Larison. Numai că un entuziast ca Larison n-ar fi putut să dea la iveală un tratat ştiinţific sec. El a scris mai degrabă un roman decât o istorie a Atlantidei, însă un roman în care fiecare situaţie este întemeiată pe date ştiinţifice. Din păcate, Larison a murit subit şi

manuscrisul, despre a cărui existenţă ştiau mulţi dintre prietenii săi, a fost considerat pierdut. Nu demult, el a fost găsit, laolaltă cu nişte lucruri vechi, în podul casei sale singuratice.

Manuscrisul are adnotări făcute de Larison, pe care le-am păstrat şi noi. Iată acest manuscris.

PREFAŢĂ

Scriu pentru mine. Ca să studiez Atlantida, am pierdut ani îndelungaţi. Şi-am îndrăgit-o negrăit de mult. Am hoinărit printre ruinele Atlantidei, undeva, pe fundul oceanului. Acolo, în faţa ochilor mei, s-au perindat una după alta privelişti ce stăteau mărturie a măreţiei apuse şi a cumplitului ei sfârşit. Din nenumăratele documente găsite în adâncul oceanului şi pe suprafaţa pământului în diferite ţări, am cunoscut soarta locuitorilor săi şi chiar unele personalităţi. Şi am simţit nevoia să aştern pe hârtie toate acestea. Dar manuscrisul meu nu va vedea lumina tiparului.

Povestirea mea despre Atlantida este prea ştiinţifică pentru un roman şi prea romantică pentru o carte de ştiinţă.

Însă nu pot să n-o scriu, deoarece privelиştile acestea mă urmăresc ca o nălucă.

Poate că, după ce le voi zugrăvi, voi putea să-mi văd mai în tihnă de lucrările mele ştiinţifice.

Profesor LARISON

I. ATLANTIDA

Soarele cobora spre asfinţit. Vântul de seară, care bătea dinspre ţărm, purta până în larg parfumul portocalilor în floare, al magnoliilor şi ierburilor înmiresmate de munte.

Călătorii ieşiseră pe puntea de sus a corăbiei cu cinci punţi şi priveau, copleşiţi de uimire, acest tablou grandios.

În faţa lor, învăluite în razele arzătoare ale soarelui, dormitau ţărmurile măreţei Atlantide.

Chiar pe ţărm se înălţa vestitul far al lui Poseidonis[2], una din minunile lumii. Avea forma unui con, al cărui vârf retezat părea că sprijină bolta cerului, şi era construit din lespezi uriaşe de piatră, roşii, negre şi albe, dispuse într-un frumos mozaic. În jurul farului şerpuia un drum larg, pe care puteau merge în voie şase care puse unul lângă altul.

---

2 Majoritatea numelor proprii le-am luat de la atlanţi, unele însă (Poseidonis, Atlantida ş.a.) le-am scris aşa cum se stabilise încă pe vremea lui Platon, deoarece în felul acesta sînt mai cunoscute pentru contemporanii mei. – Larison

Zi şi noapte, pe drumul acesta în spirală treceau agale căruţe. Unele transportau sus spre far copaci răşinoşi, altele aduceau jos cenuşa şi cărbunii. Sus, în vârful farului, era un platou rotund pe care s-ar fi putut construi prea bine un adevărat orăşel. Aici se aflau depozitate rezerve uriaşe de lemne, gropi pentru cenuşă şi cărbuni, grătare pentru foc şi un întreg sistem de oglinzi concave, de bronz şlefuit. Lemnul răşinos, ars laolaltă cu sulf şi ţiţei, dădea o flacără puternică ce nu putea fi stinsă nici chiar pe vreme de furtună. În caz că ar fi turnat cu găleata, fusese instalat un acoperiş de bronz. Oglinzile de bronz, ca nişte condensatori puternici, acumulau lumina şi proiectau razele peste întinsul oceanului, la o distanţă de multe zeci de mile.

Farul se înălţa lingă cheiul înconjurat de grădini, în mijlocul cărora se aflau aşezate, departe una de alta, case de formă cubică, zidite din piatră neagră, roşie şi albă. Apoi solul se înălţa treptat, transformându-se într-un lanţ muntos.

Pe povârnişul munţilor, ca aurul topit scânteiau în bătaia soarelui clădirile îmbrăcate în bronz din Poseidonis, capitala lumii şi a Atlantidei. Mai sus, aidoma unor străjeri, se înălţau în semicerc munţi gigantici, cu crestele înzăpezite.

Iar de-a lungul întregului lanţ muntos se desfăşura una din minunatele capodopere ale atlanţilor : zeul soarelui, înfăţişat sub chipul unui tânăr culcat pe o rână, creaţie a marelui sculptor din Atlantida, Aidişirna-Guanci. În mâna dreaptă, rezemată pe şold, el ţinea un corn din care se prăvălea o cascadă uriaşă. Sprijinit în cot, zeul privea zâmbind templele aflate în podul palmei stângi : marele templu al lui Poseidonis, piramidele uriaşe şi obeliscurile, întreaga statuie a zeului fusese cioplită chiar în piatra muntelui. Trebuia să mergi două zile şi jumătate ca să ajungi de la cotul statuii până la vârful picioarelor. Zeci de mii de sclavi trudiseră pentru făurirea ei.

Privită de pe mare, de la o distanţă de câteva ceasuri până la ţărm, sculptura aceasta îţi producea o impresie deosebită, ce nu putea fi cu nimic comparată. Templele şi piramidele uriaşe din palma ei păreau nişte minunate jucărioare.

Crestele înzăpezite înconjurau statuia zeului soarelui ca un nour alb, topindu-se în azurul cerului tropical.

Călătorii priveau în tăcere, cuprinşi de un adânc respect, această grandioasă panoramă.

— Da, măreţ este zeul Atlantidei – grăi unul din ei.

Cel care rostise aceste vorbe şedea pe un tron de aur, sub un baldachin ţesut în vărgi, îmbrăcat în veşminte de purpură şi mătase, brodate cu izvoade în culori vii. Rubinele scânteiau pe hainele sale, întocmai ca jeraticul în lumina soarelui ce asfinţea. Barba lui lungă şi neagră se încreţea în cârlionţi mărunţi de-a lungul obrajilor, iar mai jos se răsucea în bucle mari. Pe cap purta o tiară de formă conică, bătută toată în nestemate.

Era stăpânul îndepărtatului Aşşur, unul din regii vasali Atlantidei. El venea să aducă obişnuitele daruri la sărbătoarea anuală a Soarelui.

Corabia intră în golf, iar marinarii coborâră pânzele uriaşe de purpură, ce aveau brodate pe ele, cu mătase multicoloră, tauri înaripaţi; şi velele cădeau de-a lungul catargelor, construite în formă de „A", întocmai ca o umbrelă ce se închide. Unul după altul, vâslaşii lăsau din mâini vâslele grele căptuşite cu plăci subţiri de bronz. Numai în partea de jos a corăbiei, lopeţile tot mai loveau apa în sunetele ritmice ale flautului. În sfârşit a fost coborâtă şi pânza triunghiulară de la pupa. Ea fâlfâi în bătaia vântului, ca aripile unui fluture, şi se lăsă domol.

Corabia intră într-un canal larg, ale cărui maluri erau îmbrăcate în piatră albă.

Canalul străbătea trei cheiuri, aflate unul lângă altul. La apropierea navei, pe primul chei răsunară cu putere uriaşele trâmbiţe de bronz ale străjerilor mării.

Şase bărci largi cu vameşi, având prova şi pupa ascuţite şi aduse în sus, cu catarge scurte, în formă de „A", se apropiară şi se opriră în semicerc lingă corabia sosită. În bărci stăteau vameşii-soldaţi înarmaţi cu suliţe lungi şi săbii scurte, purtând pe cap căşti din bronz şlefuit.

Maimarele lor se urcă pe puntea corăbiei. El ridică mâna în semn de salut – liberi, atlanţii nu cădeau în genunchi nici chiar în faţa regilor – şi le ceru să-şi urmeze drumul. Vâslele prinseră din nou să se afunde ritmic în apă.

Şi iată că pe neaşteptate canalul se sfârşi, iar corabia ajunse la Cheiul cel Mare al lui Poseidonis, scăldat în lumina asfinţitului. Vântul flutura pavilioanele din vârful unei adevărate păduri de catarge. Strigăte, cântece, scrîţîitul porţilor, zăngănitul lanţurilor de bronz, toate se contopeau într-un zgomot uniform.

Corabia îşi urmă drumul mai departe, spre marele canal, lung de nouă kilometri, pe ale cărui maluri se înşiruiau case, temple, silozuri, ogoare nesfârşite cu holde de grâu şi mei, irigate printr-o reţea de canale mici. Din verdeaţa grădinilor răsăreau ici şi colo case mici şi scunde, de formă cubică, zidite din piatră albă, roşie şi neagră, închipuind desene simple, dar frumoase.

În dreapta, luminată de ultimele raze ale soarelui care se pregătea să apună, se ridica clădirea Bursei Mării, cu obeliscuri înalte, pline de inscripţii. În faţa ei se înghesuia, zgomotoasă, o mulţime pestriţă de oameni de toate neamurile : scandinavi ce nu-şi lepădaseră nici aici îmbrăcămintea lor de blană, sub care îşi ascundeau cu viclenie săbiile, asiatici cu chivăre roşii şi veşminte lungi, brodate cu aur, nubieni, negustori de fildeşi, cu tiare conice, înzorzonate cu amulete sunătoare, geambaşi şi precupeţi cu pielea galbenă.

În sfârşit, corabia se opri în cel de-al treilea bazin maritim inferior, pe suprafaţa căruia lunecau, întocmai ca nişte gândaci de apă, bărci mici, feluci şi gondole.

Călătorii coborâră de pe corabie în gondole negre împodobite cu discul soarelui.

Gondolele plutiră repede de-a lungul canalului drept, care era tăiat de trei canale concentrice. În interiorul acestora, ferecate în bronz roşu, se înălţa Dealul Sfânt al oraşului Poseidonis.

Fără să se mai lase amurgul, noaptea sudică învălui brusc pământul. De departe, de la Bursa Mării, răsunau înăbuşit cântecele şi zgomotul mulţimii.

Pe deal se înălţau gigantice coloane de bronz „felinare" – din vârful cărora cădeau puternice raze de lumină. În zare, pe fundalul cerului, se profila, neagră, pădurea de pe crestele munţilor care apărau Atlantida împotriva vânturilor de miazănoapte.

Între primul şi cel de-al doilea canal circular se aflau clădirile uriaşe ale cazărmilor, ce adăposteau soldaţi încercaţi în bună lor credinţă, recrutaţi, în marea majoritate, dintre galii blonzi, cu plete lungi, şi berberii cu pielea smeadă.

Oaspeţii coborâră din gondole şi începură să urce Dealul Sfânt. Sus, în vârf, se desluşeau limpede piramidele ce se înşiruiau în jurul templelor, care; la rândul lor, înconjurau templul lui Poseidonis. Jur împrejurul templelor se afla o splendidă salbă de palate, mănăstiri, temple mai mici, grădini suspendate, turnuri astronomice şi laboratoare, unde preoţii făceau cercetări ştiinţifice.

De o parte şi de alta a drumului creşteau copaci gigantici, cu frunze şi rădăcini ascuţite, a căror sevă semăna cu sângele. Printre palmieri ţâşneau fântâni arteziene.

Luna prinse să se înalţe, scăldând oraşul în lumină. Mireasma florilor umplu văzduhul. Din când în când, dinspre cazărmi răzbăteau sunete puternice de goarnă.

În drumul lor, oaspeţii nu întâlniră pe nimeni, în afară de soldaţii care stăteau de strajă, nemişcaţi ca şi statuile. Ferecaţi în armuri scânteietoare, ei străluceau în lumina lunei ca nişte monoliţi de bronz. Erau „călăreţii lui Neptun", fiii preoţilor şi ai regilor. Obârşia lor nobilă le hărăzea dreptul şi cinstea de a sta de strajă în aceste locuri îngăduite numai celor aleşi.

Sus, pe culmea dealului, răsuflarea proaspătă a oceanului se simţea şi mai puternică.

Templul lui Poseidonis se înălţa în vârful retezat al unei piramide îmbrăcată toată în bronz şi se întindea pe o lungime de un stadiu[3], fiind în întregime acoperit cu aur, argint şi bronz. Statuile şi coloanele din interiorul lăcaşului erau împodobite cu fildeş. Pe acoperiş se înălţa statuia gigantică a zeului stând în carul său, tras de cai înaripaţi. Jur împrejurul statuii se ridicau coloane astronomice, naiade de bronz şi statuile de aur ale regilor şi reginelor, urmaşii celor zece fii ai lui Poseidonis.

Toate aceste construcţii arhitectonice, îmbrăcate în bronz strălucitor, produceau o impresie întrucâtva barbară, însă uimitoare prin măreţia ei.

În apropierea templului ţâşneau dintr-o stâncă două izvoare : unul cu apă

3 Măsură de lungime a vechilor greci, variind după regiuni. Stadiul attic avea 1776 m (n. t).

rece, altul cu apă fierbinte. Izvoarele se scurgeau în bazine, deasupra cărora fuseseră construite băi : una de vară şi alta, acoperită, pentru vremea ploioasă din timpul iernii.

Însoţitorul oaspeţilor îi conduse la unul din palatele aflate în apropierea templului lui Poseidonis, într-un crâng de lauri. Glicine înflorite se încolăceau în jurul coloanelor.

Luna lumina căptuşeala de bronz a uşii, pe care era zugrăvit zeul soarelui, înfăţişat sub chip de om cu părul răvăşit, ca de jeratic.

Însoţitorul bătu în uşă şi uşa se deschise.

— De trei ori preamăritul rege al Atlantidei a hărăzit luminăţiilor voastre folosinţa acestui palat – grăi el către regele Aşşur, ridicând braţul în semn de salut.

Escorta de onoare a atlanţilor îşi zăngăni lăncile, lovindu-le de scuturi, în semn de salut, şi oaspeţii intrară în palat.

II. SEL

— Ce noapte înăbuşitoare! Căptuşeala asta de bronz a pereţilor se încinge atât de tare în timpul zilei, că nici noaptea nu mai poţi respira. Trebuie să-i spun arhitectului nostru, lui Kuntinaşar, să-mi clădească un palat din piatră poroasă, ca al lui Şişen-Itţa. Dă perdeaua la o parte, Ţa!

Bătrâna dădacă a principesei Sel se numea Gu-Şur-Ţa, însă, încă de pe vremea când era copilă, Sel îi spunea pur şi simplu Ţa.

Bătrâna trase în lături perdeaua liliachie, brodată cu crini de argint. Dinaintea lor scânteie printre coloane o fâşie din întinsul oceanului, unduind în lumina argintie a lunei. În cameră pătrunse o adiere proaspătă şi legănă capetele late ale cingătorii pe care o purta Sel.

Principesa stătea în faţa unei măsuţe de fildeş, ticsită de cutiuţe de jasp, sticluţe de cristal şi aur de o formă alungită, ceşcuţe mici din onix şi carneol pentru sulimanuri şi nişte figurine minuscule.

Ţinea în mâna întinsă o oglindă din bronz şlefuit. O bucată de pânză brodată cu dragoni şi flori îi strângea coapsele, acoperindu-i trupul de la mijloc în jos. Pe deasupra avea o cingătoare albastră, ce se înnoda în faţă. Capetele late ale cingătorii atârnau până mai jos de genunchi. Pieptul, gâtul şi braţele îi erau dezgolite. Mai sus de cot, purta brăţări în formă de şarpe, ai căror solzi mărunţi străluceau în diferite nuanţe de aur. Pe căpşoarele lor săltate în sus scânteiau ochi de smarald.

Sel se admiră în oglindă, potrivindu-şi părul despletit şi negru. Dintr-o parte, chipul fetei era luminat de flacăra roşie a torţei de bronz, iar din cealaltă, de razele albastre ale lunei ce se cerneau printre coloanele înalte.

Oglinda de bronz arunca reflexe aurii pe obrazul ei smead, care, laolaltă cu cele două lumini, împrumutau feţei sale o nuanţă greu de zugrăvit în cuvinte

şi neasemuit de frumoasă.

— Ţa, netezeşte-mi părul. Au sosit mulţi oaspeţi la serbare ?

Sel se întinse pe o canapea joasă, acoperită cu o blană de leopard.

* Vin, vin mereu. Până acum au sosit şaizeci de regi... Regii din Serkula, Agad, Ereh, Ur, Işn, Mar-sam, Atţor, nici nu-i poţi înşira pe toţi... O, puternic este Guan-Atagueragan! Atlanţii au cucerit toată lumea. Uite, de pildă, regele din Assur... Nu-i dă mâna să vină să se ploconească ! Dar nu se poate da în lături...

— Ţa, să vezi ce-am visat! Se făcea că porumbiţa mea a fost înşfăcată de un uliu care s-a ridicat în văzduh. Am încercat să strig, dar parcă îmi pierise glasul... Deodată s-a înălţat un vultur şi s-a prăvălit ca un bolovan asupra uliului ! Şi au început să se bată între ei, că le zburau penele în toate părţile. Dar m-am trezit. Ce ciudă mi-a fost! Aşa că n-am mai aflat dacă până la urmă vulturul a salvat porumbiţa... Tu ce crezi ? Oare ce înseamnă visul ăsta ? Să-l întreb pe Elizair ? El ştie să tălmăcească bine visele.

* N-ai nevoie să-l întrebi, las' că-ţi tălmăcesc eu. Porumbiţa eşti tu şi din pricina ta puful şi penele zboară în toate părţile: se ceartă mirii între ei. Uite, mi-a ajuns mie la ureche că regele din Aşşur a venit iar să te peţească. El te-a mai peţit şi anul trecut.

* Negriciosul ăla cu barba lungă, cârlionţata? Pentru nimic în lume! Să plec eu cu uliul ăsta tocmai la capătul pământului, să-mi părăsesc ţara mea cea frumoasă ? Nici nu vreau s-aud !

— Cuvântul regelui e lege. Şi nu toate celea se fac după vrerea noastră.

* Eu singură mi-s lege. Şi-apoi, lasă, o să vedem noi! Tot n-ai mai isprăvit cu pieptănatul ?

* Sunt gata. Ce rochie îmi porunceşti să-ţi pregătesc pentru sărbătoarea de mâine ?

— Mâine nu-mbrac nici o rochie, ci îmi pun armură, sabie şi lance.

Şi Sel făcu un gest brusc, ca şi cum ar fi spintecat aerul cu sabia. Sub pielea ei fină, muşchii bine dezvoltaţi prinseră să joace.

— Mâine plec cu amazoanele mele. Să afle toţi străinii, toţi vulturii şi ulii, că fiicele atlanţilor ştiu să mânuiască sabia şi lancea la fel de bine ca şi soldaţii lor. Poate c-o să le piară pofta de a se mai căsători cu amazoane[4]. Învăluindu-se în mantie şi trecând-o pe sub braţul drept, cu o mişcare degajată, principesa azvârli capătul veşmântului pe umărul stâng.

— Prinde-ţi o agrafă pe umăr, că iar o s-o târăşti pe jos – bombăni Ţa şi îi aduse feţei o agrafă din jasp roşu, având formă unei inimi străpunse de o săgeată de aur.

Sel zâmbi, aruncându-şi privirea asupra acestui vechi simbol al dragostei nefericite. Agrafa fusese făcută de sclavul Adişirna-Guanci, sculptor şi giuvaergiu al curţii.

---

4 Femeile atlanţilor luau parte la război, luptînd cot la cot cu bărbaţii. – Larison.

— Ce face Adişirna-Guanci? Cum arată Grădinile lui de Aur ? Oare va putea să le isprăvească până la serbare ?

* Se zice că totu-i gata. El e acolo, în grădină.

* Am să mă duc să văd cum lucrează.

— Vai de mine, Sel – spuse bătrâna Ţa, fluturându-şi mâinile – tatăl tău te-a oprit să intri în Grădinile de Aur înainte de a fi gata. Mâine, ele îşi vor deschide porţile, şi-atunci poţi să priveşti cât vrei.

— Am să mă duc pe furiş... Am o cheie.

— Nici o cheie nu se potriveşte la lacătul care descuie Grădinile de Aur.

— Ba cheia mea se potriveşte.

Ţa privi bănuitoare spre tânăra pe care o crescuse :

— De undeo ai ? Nu cumva ţi-a dat-o chiar Adişirna-Guanci ?

— Poate că da – răspunse Sel, şi izbucni în râs, îmbrăţişându-şi dădaca. Hai cu mine, bătrânica mea...

Ţa rămase dezarmată, copleşită de drăgălăşenia favoritei sale.

* Şi dacă tatăl tău o să vină şi o să te găsească acolo ?

* Acum el se îndeletniceşte cu treburi de stat. Ştii ce, hai să trecem pe la el, să vedem ce face. Dacă Şişen-Itţa e acolo şi-i dă raportul, atunci putem hoinări fără frică prin Grădinile de Aur, chiar până mâine dimineaţă.

Ţa clătină supărată din cap, dar porni târându-şi anevoie picioarele în urma fetei.

III. GUAN-ATAGUERAGAN – REGELE ATLANTIDEI

Regele se îndeletnicea cu treburile statului, stând într-o încăpere lungă şi îngustă, fără coloane. Pereţii erau acoperiţi cu basoreliefuri de bronz, înfăţişând faptele de vitejie ale suveranilor Atlantidei. În partea de jos, la o înălţime de douăzeci de coţi, zidul era împodobit cu covoare multicolore, închipuind scene din mitologie. Tavanul avea ferestre pătrate, prin care se vedea cerul înstelat. Un alt şir de geamuri dădeau în curtea interioară a palatului, pe o a doua terasă. Aici veni Sel împreună cu dădaca ei să privească jos, pe după perdeaua de mătase a ferestrei.

Guan-Atagueragan şedea lângă peretele îngust, în capătul încăperii lungi ca un coridor, aşezat pe un tron înalt, din lemn scump, a cărui spetează era împodobită cu discul de aur al soarelui. Labe de leu sculptate în fildeş susţineau picioarele tronului.

Alături şi într-o parte a jilţului regesc stătea, îmbrăcat în veşminte lungi şi negre, unul din preoţi – Vestitorul Soarelui – care inspecta toate ţinuturile supuse Atlantidei. De cealaltă parte era preotul favorit al regelui, Şişan-Itţa.

La picioarele tronului, pe o blană de urs al peşterilor aşternută peste podeaua de mozaic, stătea culcat cu faţa în jos sclavul scrib. Dinaintea lui se afla un pupitru mic, foi de papirus, tuş şi pensulă.

Cu privirea fixă, aţintită în gol, regele dicta încet:

— Scrie : „Eu, rege preaputernic şi preaslăvit, cel dintâi între cei dintâi, viteaz, îndrăzneţ, leu, voinic, eu, Guan-Atagueragan, cel mai puternic între regi şi stăpân al Atlantidei. Eu sunt armă nebiruită, nimicitorul oraşelor, nimicitorul duşmanilor, eu trimit regelui Uruazala, care s-a răsculat împotriva puterii mele, toată mânia care să cadă asupra capului său.

Voi înălţa o piramidă din căpăţânile răzvrătiţilor. Am să te jupoi de viu şi pielea am să ţi-o întind pe porţile oraşului, aşa cum întinde vânătorul blana fiarei hăituite. Am să ridic o columnă în faţa porţilor oraşului, am să-i jupoi de vii pe toţi demnitarii care s-au răsculat, iar cu pielea lor am să îmbrac columna aşa cum am făcut la Muşizimabardun. Pe alţii am să-i trag în ţeapă deasupra columnei şi încă pe alţii îi voi trage în ţepile din jurul ei. Am să le tai picioarele prinşilor şi am să fac un morman din ele. Am să le tai urechile, nasurile şi mâinile, iar pe tineri, fete şi băieţi, am să-i ard de vii.

Şi mânia mea te va ajunge chiar şi la capătul pământului..."

Scrie această poruncă şi întăreşte-o cu pecetea mea – rosti el către Şişen. Trimite o mie de corăbii cu Legiunile Nebiruite – grăi regele, întorcându-se spre Vestitorul Soarelui – şi spune-le să nu lase piatră pe piatră. Puterea atlanţilor trebuie să fie neclintită, cum neclintit este pământul.

Până acum, aşa fusese. Armele de bronz, flotă mare, precum şi politica chibzuită şi perspicace i-au ajutat pe atlanţi să supună toate popoarele lumii. Puterea lor a prins ca într-un inel de bronz tot globul pământosc. Şi acolo unde le era greu să-şi atingă scopul numai prin forţa armelor, atlanţii recurgeau la politică. Folosindu-se de războaiele civile, ei veneau în ajutorul unuia dintre adversari, Îl luau sub ocrotirea lor, biruiau duşmanul şi, treptat, supuneau voinţei lor ambele tabere care se războiseră. Atlanţii întreţineau relaţii comerciale cu ţări foarte îndepărtate. Civilizaţia lor, arhitectură, astronomia şi medicină erau cunoscute în toate ţările lumii. Suferind prefaceri pe noile meleaguri, această civilizaţie îşi păstra totuşi trăsăturile caracteristice. Numai secretul industriei metalurgice, secretul prelucrării bronzului, cu duritate ca de oţel, atlanţii îl păzeau cu multă grijă.

Poporul se răscula arareori. Dar când izbucneau răzmeriţe, erau înăbuşite cu o cruzime înspăimântătoare. Largă dezvoltare a castei preoţeşti, somptuozitatea barbară şi cruzimea cârmuitorilor, toate acestea făceau casă bună în Atlantida.

Sfârşind cu Vestitorul Soarelui, regele se întoarse către Şişen-Itţa :

* La tine ce se-aude ?
* De trei ori preamărit, atotputernic şi nebiruit...
* Fii mai scurt, suntem singuri şi acuşi-acuşi răsare soarele.
* Consiliul Suprem al preoţilor te roagă să confirmi, pentru anul care vine, vechea rânduiala a dărilor, adică să îngădui ca o zecime din toate veniturile statului să fie luată în folosul templelor.

— Eu cred că ajunge şi a cincea parte. În curând, preoţii vor fi mai bogaţi decât mine.

— Dar asta va stârni nemulţumiri şi poate chiar... Regele îşi încruntă sprâncenele, iar la rădăcina naşului său lung se săpară două cute adânci – semn al unei mânii stăpânite.

— Cum ai spus ? Nemulţumiri ?... Preoţii cam întrec măsura, îşi iau asupră-le prea multe. Ei vor să conducă în numele meu. Dar eu nu pot să fiu de acord să mi se îngrădească puterea ! La adunările Consiliului Suprem, preoţii se străduiesc să-mi ştirbească prestigiul prin prestigiul cunoştinţelor lor, şi dacă eu cer să mi se îndeplinească voia, ei invocă prestigiul zeilor. Voinţa zeilor este sacră pentru mine, dar oare în felul acesta, aşa cum spun preoţii, se interesează zeii de treburile noastre pământeşti ? De ajuns ! Am răbdat prea mult samavolnicia lor. De azi înainte, în Consiliu, în loc de şapte preoţi mari vor fi numai trei, iar celelalte patru locuri le voi da comandanţilor de oşti şi persoanelor din casa regală a lui Poseidonis. Scrie această poruncă a mea !

Şişen-Itţa îşi şterse fruntea brobonită de o sudoare rece.

— Atotputernic rege...

— De ajuns atâta vorbă ! Vreau să fiu cu adevărat puternic...

— Fie ca mânia ta să cadă asupră-mi, dar aşa ceva nu este cu putinţă...

— Ei n-or să sfârşească prea repede – şopti Sel şi, trăgându-şi dădaca de haină, porni în fugă pe scara abruptă de malahit.

Bătrâna păşea anevoie în urma ei, clătinându-şi în semn de dojana capul încărunţit.

— O să se-abată năpasta, o să se-abată năpasta... Nu poate fi sănătos trupul, când mâinile se iau la harţă cu capul.

— Ce tot bombăni acolo ?

— Nu se cade să-i asupreşti pe preoţi! Mânia zeilor e mai cumplită decât mânia regelui.

IV. ADIŞIRNA-GUANCI

Sel se apropie de un zid înalt de aur, care înconjura Grădinile de Aur. În zid se afla o poartă scundă. Scoţând de sub mantie cheia de bronz, Sel descuie lacătul, al cărui arc zăngăni melodios. Poarta grea se deschise anevoie.

— Să mergem !

Ţa oftă din adâncul inimii şi se codi.

— Ei, dacă ţi-e frică, rămâi aici ! O să mă duc singură – rosti cu hotărâre Sel şi se strecură pe poarta întredeschisă.

Adusă de spate şi oftând amarnic, bătrâna porni în urma fetei, clătinând din cap. Păşind în grădină, bătrâna îşi agăţă rochia într-o frunză ascuţită de aur şi şi-o rupse.

— Nu-i semn bun... nu-i semn bun – bombăni ea. Dar Sel se şi afla pe un

platou înalt şi privea ca vrăjită tabloul fermecat ce i se înfăţişa dinaintea ochilor.

Grădinile de Aur coborau în terase largi şi fiece terasă scânteia în razele lunei, cu copacii săi de aur, cu frunze, fructe şi flori ca de basm. Totul era migălit în aur şi argint. Pe petale odihneau fluturi cu aripile larg desfăcute, iar pe crengile copacilor – păsările. Şerpi încolăciţi, şopârle şi melci uriaşi se zăreau prin iarba de aur. Câmpii întregi de porumb erau cizelate în aur şi argint, cu o artă de vrăjitor. De o parte şi de alta a drumului, presărat cu nisip de aur, dormitau lei uriaşi tot de aur.

Vântul cel mai năprasnic n-ar fi putut clinti nici un ram, nici o frunză în grădina asta ciudată.

Multă vreme Sel rămase cu ochii aţintiţi la această privelişte. Chiar şi bătrâna Ţa, uitând că încălcase cuvântul regelui, îşi plesni, cu admiraţie, mâinile-i osoase de genunchi şi exclamă :

* Ce mai nepot !

* Ce nepot ? întrebă Sel, nedumerită.

* Adişirna e nepotul meu.

* N-am ştiut. De ce nu mi-ai spus niciodată ?

* Noi suntem oameni neînsemnaţi şi pe nimeni nu interesează legăturile noastre de rudenie. Dar de data asta nu pot să nu mă laud. Uite ce har i-au dăruit zeii... Nici un preot n-ar fi în stare să făurească asemenea lucruri... Iar el, tot sclav are să moară... Ce să-i faci ! Unuia îi e sortit la naştere să fie stăpân, iar altuia să fie sclav... Fiecare cu ursita lui.

* Şi eu n-am ştiut – repetă Sel, dusă pe gânduri. Da, da... unul să fie stăpân, iar altul sclav. Dar ia spune-mi, cine a rânduit astfel lucrurile : zeii sau oamenii ?

Ţa prinse să dea din mâini, iar Sel, fără a-i da răgaz să răspundă, se porni să turuie :

— Ascultă, Ţa, aşa-i că tu mă iubeşti mult, nu ? Las' că ştiu eu. Nu-mi săruta poala mantiei, ci ia aminte la ce-ţi spun ! Uite, stai colea pe leul ăsta de aur şi să nu-ţi fie frică, fiindcă el n-o să se trezească şi n-o să te muşte. Stai liniştită şi aşteaptă-mă aici. Mă întorc îndată... Da de dus mă duc singură...

N-a apucat bătrâna Ţa să deschidă gura, că Sel o şi rupsese la fugă în jos, pe cărăruia de aur.

Pe cea de a doua terasă se zăreau oameni în veşminte scurte de sclavi. Unii dintre ei n-aveau decât o legătură în jurul şoldurilor. Toţi munceau prin preajma fântânilor arteziene.

Lângă un pâlc de sclavi care trudeau aduşi de spate, stătea un tânăr zvelt, într-o cămaşă scurtă, neagră, încins cu un brâu lat de piele. Braţele de la coate în sus şi pieptul îi erau dezgolite. O cureluşă îngustă îi ţinea strâns părul des şi încîrlionţat. Cu toată îmbrăcămintea-i simplă, tânărul era frumos ca un zeu.

Era sclavul Adişirna-Guanci, sculptor, pictor şi giuvaergiu fără seamăn pe lume.

Fata se apropie de el şi se opri stingherită în spatele lui. Sclavii îşi întrerupseră lucrul şi ridicară capetele. Adişirna se întoarse şi rămase ţintuit locului, mut de uimire.

— Tu?

— Am venit să văd cum merg lucrările – rosti ea. Ce faci acum ?

Ca să-şi ascundă stânjeneala şi bucuria, pictorul începu să explice cu înflăcărare :

— Uite, priveşte ! Apa fântânilor arteziene e făurită din diamante. Îndată o să-i dăm viaţă!

Şi aplecându-se spre o fântână săpată în pământ, strigă în dialect berber:

— Şiran, fă lumină !

Fântâna se aprinse toată datorită unui mănunchi de raze ce veneau de sub pământ. Lumina împrumuta culorile curcubeului, luneca printre diamantele care alcătuiau jeturile fântânii şi totul dădea iluzia unei ape ce se revarsă.

Sel fu cuprinsă de o admiraţie copilărească.

— Eşti un vrăjitor ! zise ea râzând şi îşi potrivi trandafirul roşu pe care îl purta la piept. Arată-mi ce este mai de seamă pe aici.

* Uite, acolo-i iazul.

* Să mergem ! spuse ea, poruncitoare.

Sel şi Adişirna se îndepărtară de sclavi şi se apropiară de iazul retras.

— Apa lui este făcută din cristal de stâncă. Adişirna se aplecă, răsuci o pârghie ascunsă şi iazul se aprinse într-o lumină albăstruie.

Apăsă încă o dată pe pârghie şi în albastrul de cristal al iazului începură să plutească domol peşti de aur, mişcându-şi înotătoarele şi cozile.

* Vrăjitorule! Vrăjitorule! Plină de admiraţie copilărească, Sel începu să bată din palme.

Nu-i nici o vrăjitorie la mijloc – spuse artistul şi o roşeaţă de mulţumire îi acoperi obrazul smead. Legile mecanicii şi-atâta tot ! Toate păsările astea – şi el arată cu mâna spre zburătoarele de pe ramuri – pot să cânte şi să fâlfâie din aripi. Vrei să vezi ?

— Nu, nu – zise fata şi căzu pe gânduri. Spune-mi, Adişirna, cum de ţi-a venit în minte să făureşti această grădină fermecată ?

— Cum mi-a venit ideea asta ? repetă încet pictorul, lăsându-şi capul în piept.

Pesemne că se gândea la ceva şi părea că stă în cumpănă. Apoi, cu o mişcare hotărâtă, îşi înălţă capul şi privi ţintă în ochii fetei:

* Uite cum : pentru mine, grădina aceasta e un simbol.

* Şi ce vrea să însemne ? întrebă Sel, stingherită oarecum de privirea fixă a tânărului, dar nu-şi coborî ochii.

* Priveşte această livadă ! începu, plin de însufleţire, artistul. Uite,

vezi aici fructe minunate, dar nu te poţi desfăta gustând din ele. Vezi flori nemaipomenite, dar nu le poţi rupe. Şi dacă ai s-o faci, ai să te-alegi doar cu înţepături dureroase. Aici totul farmecă ochiul şi nimic nu poate fi stăpânit... Şi viaţa este aidoma Grădinii de Aur.

Oftând, pictorul lăsă capul în pământ şi tăcu. Tăcea şi Sel. .

Apoi, apropiindu-se mai mult de tânăr, îl întrebă cu glas tulburat şi scăzut :

* Tu... tu ai fi vrut să stăpâneşti toate florile lumii ?

* Numai una singură ! exclamă el, învăluind-o din nou în privirea lui fierbinte.

— Care ? întrebă Sel.

— Floarea asta eşti tu ! exclamă plin de patimă tânărul.

* Da, dar ai uitat că în grădina unde creşte această floare tu n-ai voie să intri ! rosti Sel zâmbind şăgalnic şi, răsucindu-se pe călcâie, alergă spre dădaca ei care o aştepta.

*

V. LA LUMINA STELELOR

Bolta albastră a cerului spuzit de stele învăluia Atlantida.

În vârful unei piramide uriaşe, lângă templul lui Poseidonis, preotul Elizair, astronom şi astrolog, urmărea mişcarea corpurilor cereşti.

Pe platoul întins, acoperit tot cu plăci de marmură albe şi negre, aşezate ca o tablă de şah, se aflau fel şi fel de instrumente astronomice din bronz.

Savantul însemna pe plăci de bronz observaţiile sale. El înmuia stilexul, făcut dintr-o substanţă care nu se dizolvă în acid, într-o sticluţă ce închipuia un leu cu gura larg deschisă, şi scria pe placă semne asemănătoare cuneiformelor asiriene. Acidul rodea metalul, lăsând urme adâncite şi întunecate ca nişte şănţuleţe. O lampă mică de lut, în formă de delfin, cu un fitil de cânepă plutind în ulei, arunca o lumină slabă asupra tăbliţelor şlefuite.

Preotul era atât de absorbit de preocupările sale, încât nici nu auzi când în chepengul care închidea ieşirea spre platou ciocăni cineva.

Bătaia se repetă.

* Cine-i acolo ?

* În numele soarelui !

Astronomul ridică chepengul şi pe terasă păşiră cinci preoţi: Kuntinaşar, arhitect şi matematician, Anuguan, istoriograf, legiuitor şi diplomat, Zanuţiram, chimist şi inginer al industriei metalurgice, Aguşatţa, medic, şi Nughi-Estţak, filozof şi apărătorul religiei.

— Ei, cum merg observaţiile tale, Elizair ? întrebă Kuntinaşar.

Elizair dădu din mâini, într-un gest de nedumerire :

— Sau în capul meu, sau în cer se petrece un lucru ciudat. Planetele şi-au părăsit orbitele lor, ba chiar toate stelele fixe s-au deplasat pare-se puţin către

dreapta din locul ce le-a fost hărăzit din vecii vecilor... Priveşte singur...

Kuntinaşar se apropie de instrumente, le cercetă cu luare-aminte, făcu măsurătorile de trebuinţă, trecu cifrele pe tăbliţe şi dădu din umeri :

— Da, într-adevăr, e un fenomen ciudat. Am să-l înştiinţez pe Aţro-Sanu, păstrătorul Supremelor Taine. Dacă nici el nu va fi în stare să explice, atunci doar zeii ştiu ce se întâmpla în ceruri.

— Ai cercetat tăbliţele din anii trecuţi ? întrebă istoriograful Anuguan.

— Le-am cercetat pe toate din ultimii patru mii cinci sute de ani. N-am găsit nimic asemănător în ele.

— Uite ce este – spuse Zanuţiram – voi, cititorii în stele şi matematicienii, vă interesaţi numai de cer, pe când pe noi ne interesează ceea ce se petrece aici, pe pământ. Nughi-Estţak, ia vezi dacă-i bine închis chepengul.

— Ce-ai spus ?... întrebă distrat Nughi-Estţak. Filozoful nu auzise discuţia. Gândurile lui erau departe de aici.

Privindu-1 şi dând din mină, Zanuţiram se apropie de chepeng, îl ridică şi, încredinţându-se că jos nu ascultă nimeni, îl închise bine.

— Suntem singuri... Aguşatţa, spune-mi ce-ai aflat azi la palat ?

Aguşatţa privi în jur, sfiindu-se parcă şi de acest loc izolat, apoi începu să vorbească cu glas scăzut :

* Veştile sunt proaste... Regele se plângea că-1 doare muşchiul capului[5] şi am fost la el... Nu-i nimic grav.

— Nimic grav ? Da, într-adevăr, astea sunt veşti proaste – spuse cu ironie Zanuţiram.

— Sunt altele şi mai proaste —continuă Aguşatţa. Înapoindu-mă din dormitorul regelui, l-am întâlnit pe scribul acestuia, care mi-a şoptit că Guan-Atagueragan ne-a micşorat veniturile la jumătate şi a schimbat componenţa Consiliului Suprem în dauna noastră.

* La asta trebuia să ne-aşteptăm...

* Aşa nu se mai poate!

* Suntem aici cinci din cei şapte membri ai Consiliului Suprem. Marele Aţro-Sanu, păstrătorul Supremelor Taine, trăieşte în trecut şi stă mai presus de toate grijile noastre. Iar Simen-Itţa, din clipa când regele, fermecat de fiică-sa, s-a înrudit ,,cu el", luând-o în haremul său, este gata să lingă tălpile maiestăţii sale. Numai noi putem apăra interesele puternicei caste a preoţilor. Noi suntem inima Atlantidei, noi suntem adevărata ei forţă. Noi păstrăm cunoştinţele adunate de-a lungul a zeci de milenii.

* Atunci vom refuza să construim, vom refuza să căutăm bolnavii, să facem arme de bronz şi să durăm corăbii, iar regele va simţi dintr-o dată ce-n-seamnă să te certi cu preoţii.

---

5 Nu numai în tablele de bronz ale atlanţilor, dar şi în cuneiformele asiriene, care vorbesc despre boli, se pomeneşte de această denumire de „muşchiul capului". N-a fost posibil să se stabilească exact sensul acestor cuvinte. – Larison

* Cuţitul nu mai vrea să fie ascuţit, iar soarele e fierbinte ? spuse zâmbind arhitectul Kuntinaşar. Oare cuţitul n-o să fie aruncat ? Oare de se va stinge soarele, nu vor fi aprinse focuri pentru ca oamenii să se încălzească ? Te cam întreci cu gluma, Aguşatţa. Ai apucat pe un drum primejdios. Dar ce-o să se întâmple dacă vor putea face faţă şi fără noi ? Iată, de pildă, sclavul acela ajuns, Adişirna-Guanci, el nu cunoaşte taina ştiinţelor adunate de milenii, aşa cum le cunoaşte casta noastră, el a crescut în mocirlă şi totuşi s-a priceput să făurească opere demne de zei. A fost şi a rămas un sclav, dar cu toate astea, eu, marele Kuntinaşar, îl invidiez pe acest băieţandru ! Da, îl invidiez ! Şi nu m-ascund faţă de voi, căci atunci când vin străinii, ce-i uimeşte oare mai mult decât orice ? Nu farul meu, ci zeul soarelui cioplit de el, în a cărui palmă ne aflăm noi acum împreună cu toate templele şi piramidele noastre. „Cine a făurit această minune?" întreabă străinii. Un sclav, şi nu eu ! Cum pot să rabd aşa ceva ? Şi în rândul ăstor oameni de jos se vor găsi destui ca Adişirna.

Noi îi ţinem într-o stare aproape animalică şi în felul acesta ne păzim drepturile noastre legitime. Dar ce se va întâmpla oare dacă se vor dezlănţui forţele lor ascunse ? Aguşatţa, planul tău nu-i bun de nimic,

— Şi-atunci, ce ne rămâne de făcut?

— Trebuie să-l alungăm pe rege, care nu este pe placul nostru.

Gândul acesta îl nutreau toţi preoţii, dar nimeni nu îndrăznea să-l rostească el cel dintâi. Se aşternu o linişte plină de aşteptare.

* Nughi-Estţak, tu eşti filozof – vorbi preotul-arhitect rupând tăcerea. Spune-mi, ce-ai face tu dacă o piatră ţi-ar sta în drum ?

* Nu trebuie să fii filozof ca să rezolvi această problemă – spuse cu simplitate Nughi-Estţak. Pentru asta e de ajuns să ai şi mintea unui sclav. Aş zvârli cu piciorul piatra ce-mi stă în drum.

Preoţii se uitară unul la altul şi se înţeleseră din priviri.

* Da, dar cum se face asta ? rosti gânditor arhitectul.

* Uite aşa – îi arătă filozoful, târşâindu-şi talpa sandalei pe lespedea alunecoasă.

Preoţii zâmbiră.

* Eh, dac-ar fi chiar atât de simplu ! făcu arhitectul.

Dar... muşchiul capului – se adresă astronomul lui Aguşatţa – cu ce se vindecă ?

* Cu o fiertură în care au clocotit douăsprezece ierburi de munte culese în zori de zi, când pe cer străjuieşte crai-nou.

— Altceva mai tare nu există ?

* Da, mai tare ! În aşa fel, ca acest muşchi al capului...

* Ba da, de bună seamă că există, dar poate că tu, cu mâna ta, ai să-i întinzi regelui această băutură „mai tare", Elizair ? Prima înghiţitură o va da unui sclav, a doua, mie, iar apoi va bea şi el.

— Ce neîncredere revoltătoare faţă de preoţi !

— Să lăsăm vorba – spuse Kuntinaşar. Guan-Atagueragan este condamnat de noi la moarte.

— Istoria cunoaşte asemenea cazuri ! exclamă istoriograful Anuguan. Cu opt mii două sute douăzeci şi şapte de ani în urmă, preoţii l-au omorât pe regele Abunarţalagan, iar cu cinci mii şaisprezece ani în urmă, încă un rege a fost ucis „spre binele măreţei Atlantide". Aşa stă scris în vechile cronici păstrate în arhiva noastră secretă : „Spre binele măreţei Atlantide".

— Preoţii însă – spuse Kuntinaşar – nu trebuie să ia parte în mod nemijlocit la săvârşirea acestei fapte. Trebuie să organizăm un complot la palat. Şi va fi opera lui Keletţu-Aşinaţak, fratele regelui. Micul principe al Atţorului[6]

va fi încântat să ajungă stăpânul lumii. N-o să fie greu să-l convingem că el este urmaşul legitim, înlăturat pe nedrept de la tron. Dovezi vom găsi lesne. Putem chema în ajutor magia şi astrologia, şi asta-i treaba ta, Elizair. Cel ce se va urca pe tron ajutat de noi va fi o unealtă supusă în mâinile noastre. Să ne folosim de venirea sa la sărbătoarea soarelui şi să-i împărtăşim planul nostru.

— Planul ăsta-i mai bun ca altele – spuse Anuguan, un bătrân gras, cu ochi tare mici, aproape închişi. Dar mai e o piedică : Keletţu-Aşinaţak s-a născut cu o inimă de oaie. Este molatic, nehotărât şi fricos. Nu prea îmi vine să cred că vom izbuti să-l înduplecăm la o asemenea faptă... Totuşi vom încerca ! Iar dacă nu vom reuşi, o să recurgem la un alt plan şi mai bun... Eu sunt informat că printre sclavi...

În uşa-chepeng ce dădea în încăperile de jos răsunară trei bătăi puternice.

Preoţii schimbară o privire între ei, se împrăştiară repede şi, prefăcându-se adânciţi în observaţii astronomice, încremeniră pe locurile lor.

— Trei bătăi... regele... – şopti Elizair şi deschise chepengul.

Regele intră, însoţit de doi soldaţi cu păr bălai din garda sa şi de preotul Şişen-Itţa.

Monarhul îi privi bănuitor.

— Aproape întreg Consiliul Suprem ţine sfat cu stelele ? spuse el, zâmbind ironic.

— Mărite rege ! Stelele pălesc când răsare soarele vorbi Elizair, cu glasul acela mieros al curtenilor.

— Mai e până în zori – răspunse regele, respingând cu răceală salutul măgulitor al lui Elizair. Fă-mi horoscopul pentru mâine. Vreau să ştiu dacă sărbătoarea de mâine, la care au venit toţi supuşii mei, se va desfăşura cu succes.

— Horoscopul este făcut, de trei ori mărite rege ! Stelele îţi sunt favorabile ţie. Iată-l: „Regelui meu i-aduc la cunoştinţă eu, Elizair, astronomul de căpetenie al oraşului Poseidonis. Plecăciuni şi urări de pace regelui meu.

---

6 Atţor a pierit împreună cu Atlantida în fundul oceanului. La suprafaţă au rămas doar vîrfurile munţilor care alcătuiesc astăzi insulele Azore. (n.t.)

Milostivească-se zeii faţă de regele, împăratul meu. În cea de a şasea zi a lunii Anu, am purces la observaţiile noastre şi am văzut..."

Regele asculta, privindu-i iscoditor pe sub sprâncene pe cei aflaţi în jurul său.

Dar feţele preoţilor erau de nepătruns.

VI. SĂRBĂTOAREA SOARELUI

Noaptea era pe sfârşite. Se lăsase răcoarea, iar stelele păliseră. Începu să adie briza dimineţii. Pe un platou întins, care se întrerupea spre răsărit, coborând către ocean, la lumina torţelor, slujitorii templului sfârşeau în grabă de împodobit altarele. Sclavii scoteau scările, frânghiile, bârnele şi terminau lucrările de decorare. În sfârşit, totul fu gata.

Începea marea sărbătoare anuală a soarelui.

Poseidonis se pregătise luni de-a rândul în vederea acestei festivităţi. Căci nu era numai o sărbătoare religioasă, ci totodată şi un prilej de a arăta tuturor regilor şi conducătorilor supuşi Atlantidei, care veniseră aici, măreţia, bogăţia şi puterea metropolei.

De sus, din vârful Dealului Sfânt, de-a lungul drumului de munte coborând în serpentină, se iviră lumini ce se înşirau unduitoare aidoma unui şarpe lung şi strălucitor. În liniştea nopţii răsunau sunetele piţigăiate ale flautelor, huruitul greu al carelor de bronz, răsuflarea anevoioasă a elefanţilor uriaşi.

Cei din fruntea cortegiului şi ajunseseră pe platou, unde sclipirile torţelor prinseră să se împrăştie, în vreme ce coloană care încheia procesiunea se mai vedea încă pe Dealul Sfânt, aidoma unei cozi luminoase.

Înainte mergea un detaşament de soldaţi, cu arme scânteietoare de bronz, iar în urma lor veneau preoţii, în veşminte grele şi somptuoase, presărate cu pietre scumpe. Într-o litieră neagră, având pe cele patru laturi discul auriu al soarelui, slujitorii templului îl purtau pe însuşi Aţro-Sanu, marele preot, păstrătorul Supremelor Taine, care o singură dată pe an, de sărbătoarea soarelui, îşi părăsea palatul – palat ce se înălţa pe lângă templul lui Poseidonis, inaccesibil chiar şi multor preoţi – şi apărea în faţa lumii.

Era socotit cel mai bătrân om din lume. Unii spuneau că ar număra două sute de ani, iar alţii şi mai mult. Oamenii erau încredinţaţi că este nemuritor. Faţa lui uscată, brăzdată de zbârcituri, amintea chipul unei mumii. Barba-i deasă şi albă îi ajungea până la genunchi. Pe obrazul acesta de pergament, lipsit de viaţă, ochii mari şi tineri, arzând ca doi cărbuni aprinşi, te înfricoşau.

Fără voie, oamenii se dădură în lături şi mulţi sclavi căzură în genunchi.

Marele preot fu aşezat cu grijă pe un tron înalt, în faţa altarului de jertfă. Ceilalţi preoţi îşi ocupară locurile lor în faţa altor altare de jertfă, dispuse în semicerc. În centrul acestui semicerc, se afla un tron şi mai înalt, al regelui

atlanţilor, aşezat pe şaptezeci şi două de trepte de marmură ce se îngustau spre vârf.

Sus, de spetează, era prins discul de bronz al soarelui, susţinut de doi şerpi încolăciţi, de asemenea de bronz. În jurul tronului se aflau şaptezeci şi două de jilţuri ale regilor din principalele ţări supuse Atlantidei.

În cortegiul acesta de regi, înconjuraţi de garda lor, vedeai toate culorile şi nuanţele pe care le poate avea pielea omenească – de la cea neagră ca abanosul, cum era pielea nubienilor, până la cea albă ca fildeşul a galilor nordici. De asemenea, puteai vedea aici toate veşmintele câte sunt pe lume, tot soiul de arme şi podoabe.

În clipa când ei îşi ocupară locurile, pe neaşteptate torţele se stinseră şi parcă o perdea neagră s-ar fi lăsat deasupra acestui furnicar pestriţ de oameni din toate seminţiile pământului.

Doar sus pe cer licăreau stele palide.

În văzduh răsună cu putere o trompetă de bronz şi deodată se făcu linişte. De nu s-ar fi auzit sforăitul cailor şi al elefanţilor, precum şi zăngănitul armelor de aramă, care din când în când tulburau liniştea, ai fi putut crede că tot acest platou uriaş este pustiu...

În mijlocul tăcerii sinistre răsună deodată glasul preotului. Un glas înalt de tenor, cu inflexiuni tânguitoare, cu pauze neaşteptate, întrerupt în chip tot atât de neaşteptat de strigăte, cânta despre grozăviile întunericului, despre primejdiile pe care le tăinuieşte beznă, despre spaima morţii, despre durerea sufletească a celor lipsiţi de lumina soarelui.

Drept răspuns la aceste tânguiri, se auzi un cor de copii cântând o melodie tristă şi monotonă, acoperită de strigătele jalnice ale preotului.

Deodată, parcă venind de undeva din fundul pământului, se înălţă în văzduh un cor molcom de başi.

Vocile lor se împletiră pe nesimţite cu glasul copiilor, întocmai ca murmurul fluxului.

În sfârşit, miile de tuburi de bronz ale uriaşei orgi, acţionată de aburi, făcură să se cutremure stâncile de pe ţărm şi, dintr-o dată, totul amuţi...

Această trecere bruscă şi neaşteptată la liniştea desăvârşită zgudui mulţimea mai puternic decât bubuitul tunetului.

Cei prezenţi îşi simţeau nervii încordaţi la maximum. Oamenii îşi apăsau pieptul cu mâinile, de parcă le-ar fi lipsit aerul, şi cădeau cu faţa la pământ ; ba unii îşi smulgeau părul din cap.

Întregul ritual era aranjat de o mina dibace. Şi în această ultimă şi primejdioasă încordare a nervilor, în mijlocul tăcerii cumplite ce se înstăpînise, aidoma unei stânci care se prăvale zdrobind totul sub ea, răsună glasul bătrânesc şi calm al marelui preot. Nu mai era cântec, ci rugăciune semănând cu o simplă convorbire, plină de duioşie şi nădejde dătătoare de linişte.

— Zeu al soarelui, ascultă ruga omului mult încercat de suferinţe şi

istovit, şi dăruieşte-i lumina ta binefăcătoare.

Mulţimea îşi întindea mâinile către preot, care nu se vedea din pricina întunericului.

* Tu singur eşti apărătorul nostru..

* Mântuitorule...

— Apărătorul nostru în faţa zeilor atotputernici... – răsunau hohote stăpânite şi strigăte din rândul celor de faţă.

Glasul marelui preot deveni mai puternic, el nu se mai ruga, ci aproape poruncea zeului:

— Luminează cu lumina ta binefăcătoare poporul tău, zeule de trei ori sfânt... Cu căldura ta, precum ai aşterne o pătură, acoperă pământul care să rodească pentru nevoile omului. Îngăduie să privim chipul tău luminos.

În timp ce rostea rugăciunile, preotul urmărea ceasul de nisip, aflat pe altar şi ascuns privirilor mulţimii de nişte vase sfinte.

Spre răsărit se aprinseră zorile ; silueta neagră a prelatului se profila limpede pe fondul trandafiriu al cerului. Deodată, slujitorul întinse mâna în care ţinea toiagul şi, cu glas puternic, poruncitor, exclamă :

— Arată-te... arată-te... arată-te !...

Şi parcă ascultând de voinţa lui, dincolo de orizont ţâşni o rază de aur şi scânteie marginea discului solar, care începu să se înalţe strălucitor deasupra oceanului, inundând dintr-o dată platoul, aprinzând scântei în armurile de bronz ale soldaţilor, sclipind în brocartul şi briliantele regilor şi ale preoţilor, înveşmântând tot pământul în culori vii. Şi ai fi zis că abia acum, de sub pământ, se ridică deodată catarge înalte, împodobite cu ghirlande de trandafiri, boite de verdeaţă şi flori strălucitoare, drapele viu colorate şi covoare pestriţe.

Pe întinsul oceanului, atât cât puteai cuprinde cu ochii, pluteau corăbii cu cinci punţi, gătite de sărbătoare, uriaşa flotă a atlanţilor.

„Da, puternic este regele Atlantidei şi-i greu să te lupţi cu el" – gândeau oaspeţii, fără voia lor, privind oceanul înţesat de nave.

Soldaţii îşi loviră săbiile de aramă de scuturi şi strigăte pline de bucurie alergară peste întinsul apelor, în întâmpinarea soarelui.

Corul de o mie de voci înălţă un imn soarelui – zeului de trei ori sfânt, dătătorul de viaţă, lui, cel luminos şi puternic, izvor al bucuriilor !

Ritualul luă sfârşit cu obişnuita sacrificare a taurilor şi viţeilor. Pe altarul de jertfă cuprins de flăcări se turnă vin şi ulei

Sfeşnicele de bronz, mai fumegau încă, şi şuviţe drepte de fum – rest al ierburilor şi răşinilor parfumate – se înălţau trandafirii în razele soarelui ce răsărea, când, deodată, la un semnal al trompetelor, valurile mulţimii prinseră să se legene, pregătindu-se de plecare spre câmpul zeului războiului, unde urma să aibă loc parada

Al doilea semnal al trompetelor îndemnă mulţimea să pornească.

Procesiunea se desfăşură ca o panglică pe minunatul drum militar, care

făcea fala Atlantidei. Pretutindeni erau presărate flori şi ramuri verzi. În fruntea cortegiului, prins în vârful unei prăjini lungi de aur, împodobită cu trandafiri roşii, scânteia discul soarelui.

Deodată, la o cotitură a drumului, chiar în faţa carului regesc, se ivi silueta unui bătrân, îmbrăcat într-o haină ruptă din piele de căprioară. Părul lung şi cărunt, ce-i stătea vâlvoi în cap, precum şi barba-i mare îi acopereau trupul până la brâu, iar pe chipul lui ars de soare scîteiau doi ochi mari şi inteligenţi.

Cu un gest poruncitor, bătrânul opri carul regelui. Straja acestuia se năpusti spre bătrân, dar regele făcu o mişcare cu mâna şi oştenii se îndepărtară.

Regele se temea şi-1 respecta pe bătrânul Na-San, proroc şi ghicitor.

— Unde să vă mai lovească – strigă ameninţător bătrânul – pe voi, care fără istov săvârşiţi fărădelegi ? Capul e bolnav şi-n inimă s-a cuibărit durerea... Din tălpi şi până-n creştet, nimic n-a rămas nevătămat... Răni şi pete vineţii, răni cu puroi, necurăţate, nespălate, neunse cu ulei...

Glasul lui se transformă într-un ţipăt isteric şi el continuă :

— Ogoarele vă sunt pustii, focul va mistui oraşele voastre, iar pământul se va preface într-un deşert. Unde-au fost o mie de araci de viţă de vie vor creşte spini şi tufe ţepoase, brusturi vor creşte în palatele regilor, spini în cetăţi... Bufniţele şi duhurile necurate se vor chema printre ruine... Iată, se va năpusti minia zeului şi focul atotmistuitor o să vă-nghită... O, durere... durere... durere...

Mulţimea amuţi, cuprinsă de o spaimă plină de veneraţie. Regele asculta stingherit, dar străduindu-se să-şi păstreze aerul solemn.

„Oare într-adevăr minia zeilor – se gândea el— se va abate asupră-mi ? Cu ce-am greşit în faţa lor?"

Deodată, ochii lui întâlniră privirea preotului Kuntinaşar aţintită asupra sa. Şi regelui i se păru plină de dojana şi ameninţare.

Privirile li se încrucişară ca nişte săbii.

VII. AKSA-GUAM-ITŢA şi ATA

De povârnişul stâncilor era prinsă, lipită parcă, o căsuţă de lut, cu acoperişul drept. Ferestruica mică, pătrată, nu avea giurgiuvele. Uşile făcute din scânduri subţiri, prinse în balamale de piele şi bătute în cuie de bronz, erau deschise.

În umbra încăperii şedea o bătrână şi torcea. Părul cărunt îi cădea în şuviţe pe chipu-i brăzdat de zbârcituri adânci şi, din când în când, cu mână-i osoasă, femeia îşi îndepărta laţele din faţa ochilor duşi în fundul capului. Nasul lung aproape se unea cu bărbia ascuţită şi proeminentă.

Dinaintea ei, jos pe pământ, stătea o fetiţă drăgălaşă şi firavă, care, în

joacă, muta de colo-colo nişte pietricele cu mînuţele-i murdare. Copila se uită spre bătrâna :

— Hai, bunico, mai departe !

— Mai departe ? Da... dar despre ce vorbeam eu oare? molfăi bătrâna,- înnodând firul rupt al caierului.

— Despre Veacul de Aur ! Ce, ai şi uitat, bunico ?!

* Da, da... Aşa-i, despre Veacul de Aur. Va să zică, cum îţi spuneam, asta a iost demult, tare demult...

* Şi totul, totul era de aur ? Şi pâinea ? Şi pietrele. Şi merele ?

— Nu... Vremurile au fost de aur... căci oamenii trăiau fericiţi aşa cum trăiesc zeii în cer. Nu erau nici regi, nici sclavi, nici săraci, nici bogaţi. Zeul soarelui încălzea, mângâind şi alintând oamenii ca pe copiii lui iubiţi. Din ramuri verzi, ei îşi făceau brâie şi împleteau cununi să-şi încingă fruntea, şi umblau aşa, liberi şi fericiţi, în mijlocul grădinilor care tot anul rodeau poame dulci. Izvoare limpezi le potoleau setea şi oamenii se năşteau în mijlocul florilor şi se desfătau gustând viaţa până la adânci bătrâneţe şi-apoi adormeau liniştiţi pentru vecie, înconjuraţi de copii, nepoţi şi strănepoţi. Şi moartea le era uşoară, simplă şi tihnită, ca şi apusul soarelui...

— Şi-apoi ?

— Apoi oamenii au păcătuit şi zeii s-au miniat foarte...

* Şi cum au păcătuit ?

* Au vrut să fie deopotrivă cu zeii şi să ştie tot.

* Şi zeii le-au luat Veacul de Aur ?

Se auziră paşi. Aksa-Guam-Itţa, fiul preotului Şişen-Itţa, se apropia de casă. Purta o tunică neagră de mătase, brodată pe poale cu izvoade de aur, şi era încălţat cu sandale uşoare, de culoare galben-deschis. Săltă fetiţa în braţe, dar ea, râzând, i se smulse din mâini.

— Bună ziua, bunico! spuse Aksa-Guam, lăsând copila jos. Aţa e acasă?

* E la lucru, o să vină îndată.

* Cum, lucrează şi azi ?

* Noi n-avem sărbătoare...

* Dar bătrânul Guamf ?

* E în casă.

Aksa intră înăuntru. Locuinţa avea o singură încăpere, proaspăt văruită şi despărţită printr-o perdea de pânză ţesută în casă şi brodată cu flori mărunte. O masă de lemn grosolan cioplită, câteva bănci şi un dulăpior cu vase de lut alcătuiau tot mobilierul. Într-un colţ se afla o râşniţă pentru măcinat grăunţe : era făcută dintr-un cub de piatră, iar deasupra un cilindru tot de piatră cu două mânere. Alături stătea o piuă mare de piatră, cu un pisălog pentru stors uleiul. Într-alt ungher, pe un postament de marmură, odihnea o statuetă mică a zeului soarelui, o minunată sculptură, pe care Adişirna-Guanci o făurise încă pe când era copil.

Bunicul Guamf, pleşuv şi cu barba căruntă, şedea pe o laviţă lângă fereastră şi meşterea laţuri pentru prins păsări. Când intră Aksa-Guam, el se sculă în picioare şi ridică braţul în semn de salut.

* Stai jos, stai jos, bunicule Guamf. Te felicit cu prilejul sărbătorii! De ce nu te-ai dus în întâmpinarea soarelui ?

* Nu-i de mine ! Bătrân cum sunt, m-ar fi strivit acolo. Mi-ajunge. Vreme de şaizeci de ani încheiaţi mi-am făcut veleatul în minele umede, şi asta nu-i glumă. Iar soarele l-am întâmpinat şi aici aşa cum se cuvine. Fie slăvit că nu se dă în lături să ne trimită şi nouă, bieţi sclavi, lumina lui !

* Dar Adişirna-Guanci unde-i ?

* Lucrează mereu în Grădinile de Aur.

* Se zice că a făurit lucruri uimitoare.

* Şi ce folos are el din toate astea ? Unul singur doar : că nu e bătut cu vergile. Uite la mine ce urme mi-au lăsat pe spinare bicele cu şapte cozi ! Iar când o îmbătrâni, atunci şi el, ca şi mine, o să prindă păsări ca să nu moară de foame.

— Ascultă, Guamf, tu nu te-ai gândit c-ar putea fi şi altfel?

* Adică cum, altfel ?

* Orice răbdare are un sfârşit. Voi sunteţi milioane...

* Ia te uită unde baţi ! Adică să ne răzvrătim ? Am mai încercat. Şi ne-am răzvrătit. Şi ce-a ieşit din asta ? Noi n-avem decât lopeţi şi hârleţe, iar ei au săbii şi lănci ascuţite...

* Dar dacă...

Pe neaşteptate, bătrânul Guamf se aprinse :

* Dar dacă... dar dacă... Dă-mi pace ! Nu-mi mai scormoni vechile răni ! Lasă să mă doară aşa, ca de obicei.

Aksa-Guam îşi plecă tăcut capul în piept şi căzu pe gânduri.

—-Ei, am plecat – zise el, ridicându-se. Pesemne am s-o întâlnesc pe Aţa în drum... Rămâi cu bine, bătrâne !

— Să te ocrotească prealuminosul zeu ! Aksa-Guam nu apucă să iasă din casă, că afară se auziră glasuri străine şi atunci el se opri în loc. Privind pe fereastră, văzu în curte doi oameni îmbrăcaţi în veşmântul slujitorilor templului. Aksa-Guam nu voia ca ei să-l vadă aici.

* Bătrâna moaşă Ţalna, locuieşte aici ? întrebară ei,

* Aici – răspunse Ţalna, scăpând de frică fuiorul. Eu sunt Ţalna.

* În numele soarelui îţi poruncesc să vii azi, după ce asfinţeşte soarele, la porţile sfântului templu. Îţi vom ieşi în întâmpinare acolo şi-apoi te vom duce mai departe.

* Am înţeles... – şi Ţalna se închină până la pământ. Dar îmi iau inima în dinţi şi vă întreb : e o naştere ?

— Acolo vei afla

Şi slujitorii templului se îndepărtară.

Aksa-Guam ieşi din casă şi porni pe drumul alb ce scânteia în soare. Arşiţa era oarecum molcomită de umbra palmierilor şi a platanilor.

În dreapta, la poalele munţilor, se aflau minele de unde se scoteau minereurile. Iar în stânga, până la ţărmul oceanului, atât cât puteai cuprinde cu ochii, se întindeau aşezările locuite de cei ce trudeau în mină. Căsuţe mici, sărăcăcioase, din lut, stăteau lipite una de alta, ca o turmă speriată. În curţile înguste şi pline de gunoaie se jucau copii goi şi murdari. Cu toate că era sărbătoare, în mine oamenii lucrau.

Aksa-Guam coborî în prima mină. Veşmântul lui negru de preot, cu discul soarelui brodat pe piept, îi deschidea toate porţile.

Supraveghetorul îşi plecă fruntea şi ridică braţul în semn de respect.

Aksa-Guam dădu grăbit din cap şi se înfundă în labirintul galeriilor ale căror bolţi erau întărite cu bârne groase şi înclinate. Pe alocuri se zăreau licărind opaiţe cu ulei. Pretutindeni stăruia o căldură înăbuşitoare.

Din cauza opaiţelor, gazele emanate explodaseră de multe ori în aceste mine. Uneori se întâmplau şi prăbuşiri. Minerii mureau cu sutele, dar nimeni nu se sinchisea de lucrul acesta, deoarece erau destui la număr. Dacă mina conţinea minereu din belşug, atunci, la locul unde se produsese catastrofă, se făceau săpături şi astfel muncitorii îngropaţi de vii ieşeau din mormântul lor. Dacă însă stratul de minereu era subţire sau lucrările pentru înlăturarea avariilor cereau prea mult timp, în cazul acesta oamenii erau pur şi simplu lăsaţi la voia întâmplării, împreună cu sclavii îngropaţi acolo, şi mâna urma să fie săpată în altă parte.

Cu cât Aksa-Guam înainta mai mult, cu atât galeriile erau mai joase. Acum se vedea nevoit să meargă încovoiat.

În calea lui întâlnea sclavi care mergeau în patru labe, înhămaţi la albii de bronz, pline cu minereu. Pe unii dintre ei, Aksa-Guam îi salută dând din cap şi le spunea încetişor :

— După schimbul de noapte... în minele vechi...

Mâna se îngusta din ce în ce. Aici, cei ce scoteau minereul stăteau într-o rână, spărgând stâncă cu târnăcoape de bronz. Aplecându-se spre unul din mineri, Aksa-Guam îi şopti :

* Spune-le la ai tăi... că astăzi, după schimbul de noapte... în minele vechi...

* O să venim – răspunse mânerul şi îşi şterse faţa de năduşeala ce-i curgea şiroaie şi îi împăienjenea vederea.

Aksa-Guam ieşi din mină şi trase cu nesaţ aer în piept.

Mai departe începeau câmpiile, unde luni de-a rândul se prăjea minereul. Grămezi întregi, în formă de piramidă, se înălţau jur împrejur, fumegând. La picioarele lor, sclavii aţâţau focul zi şi noapte.

Aksa-Guam le spuse aceleaşi cuvinte şi porni mai departe.

Soarele dogorea tot mai aprig. Drumul se întindea ca o săgeată printre

piramidele fumegânde. Aici, răsuflarea devenea tare anevoioasă. Aksa-Guam, cu toată oboseala ce simţea, grăbi pasul.

În sfârşit, mormanele de minereu ars se isprăviră, începea câmpul unde minereul era măcinat şi cernut prin site de bronz.

Mai departe se înălţau zidurile de piatră, deasupra cărora se ridicau nori groşi de fum. Aici se aflau cuptoarele în care se topea minereul.

Alături se întindea un zid şi mai înalt, care înconjura o sumedenie de clădiri – un adevărat oraş – unde minereul curăţat se transformă din aramă şi cositor într-un aliaj : bronzul. Tot aici se făureau şi armele de bronz. Nimeni n-avea voie să pună piciorul în aste locuri, în afară de preotul care supraveghea lucrările. Sclavii îşi aveau locuinţa în preajma acestor clădiri şi nu li se îngăduia să iasă dincolo de ziduri, care erau păzite de străjeri.

Aţa lucra la cuptoarele de topit, cărând în spate coşuri cu zgură.

Aksa-Guam se opri în poartă. Un convoi lung de care, încărcate cu minereu, tocmai ieşea, în vreme ce un altul se întorcea uşurat de povară. Sclavii biciuiau măgarii, iar supraveghetorii biciuiau sclavii. Drumul era un adevărat furnicar. Ca un şuvoi nesfârşit, se scurgeau şiruri de măgari încărcaţi cu samare, cai, cămile şi elefanţi. Şuieratul bicelor se contopea cu răgetele animalelor şi cu strigătele scurte ale sclavilor.

Femeile îşi purtau copiii în spate, aşezaţi în coşuri împletite.

Dincolo de zid răsună o trompetă de bronz, şi sclavii începură să iasă pe poartă.

Aksa-Guam se dădu la o parte urcându-se pe un morman de zgură

— Aţa !

Una din sclave se întoarse. Ochii ei negri şi migdalaţi scânteiară de fericire. Aksa-Guam lăsă drumul şi porni în sus, pe cărarea de munte.

Aţa, sora lui Adişirna-Guanci, îl urmă la oarecare distanţă, în spatele ei se auziră glume şi ocări venite din rândurile sclavilor :

* Ţin-te, ţin-te după el ! O să te ia de nevastă, să trăieşti la palat !

* Ptiu, că nu le mai ajung haremurile, acum se iau şi de sclave ! spuse cu răutate un sclav negru şi ameninţă cu pumnul perechea care se îndepărta.

Aţa îl ajunse pe Aksa-Guam acolo unde cărarea, cotind, îi ascundea de privirile celor ce mergeau pe drumul mare.

Aksa-Guam întinse braţele spre Aţa.

— Nu, nu-mi lua mâinile, sunt murdare... îndată o să mă spăl la izvor – zise ea, îmbujorată de sfiiciune.

Aksa-Guam o cuprinse pe după umeri şi o sărută pe frunte.

— De ce nu eşti la sărbătoare? întrebă Aţă, spălându-şi mâinile în izvorul de munte.

Stropii auriţi de soare cădeau pe pielea ei brună. Şi cu o graţie firească, fata îşi întinse mâinile spre şuvoiul de apă cristalină care cădea de sus.

Aksa-Guam o privea cu dragoste şi admiraţie.

Era la fel de bine făcută ca şi Adişirna-Guanci. Purta aceeaşi cămaşă scurtă, neagră şi încinsă cu o cingătoare de piele. Astfel îmbrăcată, părea fratele lui mai mic. Numai o coadă grea, strânsă într-un coc la ceafă, ce-i alungea şi mai mult capul ei lunguieţ de atlantă, precum şi conturul sinilor de fecioară dovedeau că nu e băiat.

După ce se spălă, fata rupse o floare de măceş şi şi-o prinse în păr.

* Acum, da... – rosti Aţa şi-i întinse ea singură mina lui Aksa-Guam.

Preotul i-o strânse cu căldură şi, mina în mină, porniră în umbra deasă a crângului de lauri, îndreptându-se spre locul unde dintr-o crăpătură a stâncii ieşea un izvor de munte. Aici se aşezară.

În aer plutea miros de pelin şi de ierburi amare de munte. De undeva, o boare aducea mireasma portocalilor înfloriţi. Jos, pe drum, răsunau voci omeneşti. Mai departe se zărea o fâşie de ocean ce se încălzea sub soarele de amiază. Iar sus, deasupra lor, se întindea câmpul zeului războiului. Din când în când se auzeau de acolo bubuiturile ca de tunet ale trompetelor de bronz şi strigătele mulţimii.

Dar în crâng era pace. Numai corul răsunător al greierilor stăruia în văzduh. Zgomotul acesta monoton se contopea cu liniştea din jur. Şi astfel se părea că liniştea răsună.

— De ce nu eşti la serbare ? zâmbi fata şăgalnic, repetind întrebarea. Ţinea în mână o creangă de laur şi rupea încet frunzele una câte una.

* Pentru că sunt aici – răspunse el, cu acelaşi zâmbet şiret.

* Dar dacă acolo se va băga de seamă lipsa ta ?

* Ei, şi ce ? Tata o să se-nfurie şi cu asta s-a isprăvit. Ajunge c-am fost în întâmpinarea soarelui. Şi, la urma urmei, toate lucrurile astea sunt tare plicticoase. Soldaţii noştri îi vor uimi pe oaspeţii veniţi de peste ţări şi mări cu armurile lor de bronz şlefuit, trompetele or să urle aşa de tare, încât caii or să se ridice în două picioare şi-apoi or să se lase în genunchi. De bună seamă, este o privelişte măreaţă, nu zic ba, dar eu am văzut-o de nenumărate ori. Pe lume sunt lucruri mult mai frumoase... Şi îi aruncă feţei o privire plină de duioşie.

* Şi mai târziu ce-o să fie ? întrebă Aţă, plecându-şi genele lungi, care-i aşterneau sub ochi umbre albăstrii. Ce-o să fie mai târziu ?

* Mai târziu încep jocurile războinice. Apoi, noaptea, la lumina torţelor, are loc ceremonialul prezentării darurilor. Ce-i drept, asta e mai interesant. Se spune că oamenii cu chipul alb, îmbrăcaţi în veşminte de piele, au adus din ţările de miazănoapte un urs alb viu şi nu ştiu ce fel de fiară ce seamănă cu un peşte, dar are capul rotund şi nişte înotătoare foarte puternice. Se zice că peştele ăsta trăieşte tocmai la capătul lumii, unde apa, din cauza frigului, se face tare ca cristalul.

Aţa îl asculta cu o curiozitate copilărească, cu ochii larg deschişi.

* Şi unde sunt animalele astea ?

* Au murit de căldură.

* Săracele ! Ei, şi mai încolo, ce-o să fie?

* Pe urmă, regele nostru va dărui oaspeţilor ţesături scumpe, parfumuri rare pregătite din răşină frumos mirositoare, rădăcini şi nectar de flori, vinuri, aur, pietre preţioase, tot ce face bogăţia ţării noastre, tot, în afară de armele de bronz.

* Sora ta e şi ea la sărbătoare ? îl întrebă Aţa pe neaşteptate. Doar acum e regină !

Aksa-Guam se încruntă :

* Nu, ea nu-i regină, o să fie în haremul regelui. Tatăl meu, Şişen-Itţa, este nespus de fericit de „cinstea" ce i-a fost acordată... Biata mea surioară... Vai, cum a mai plâns în hohote ! Ea îl urăşte pe rege... Dar eu n-am să îngădui aşa ceva... Şi Aksa-Guam ameninţă cu pumnul strâns. Şi-acum ajunge cât am vorbit despre asta ! Spune-mi ceva despre tine. De ce te-au dat la munca asta aşa de grea ? Te-am întrebat de mai multe ori.

* Lasă-mă ! Oare nu-i totuna ?

— Nu, de data asta trebuie să-mi răspunzi, altfel o să mă port cu tine aşa cum te porţi cu o sclavă.

Şi, luând crenguţa de laur din mâinile ei, începu în glumă s-o lovească peste umeri.

* Vorbeşte, vorbeşte odată !

— Ei, atunci ascultă, dacă ţii atât de mult. Am slujit în casa preotului Kuntinaşar. Odată, într-o seară, pe când îi aduceam pentru noapte o băutură răcoritoare, el mi-a zis: „Îmi placi, Aţă, şi vreau să te am în haremul meu." „Iar tu nu-mi placi, Kuntinaşar, şi nu vreau să fiu în haremul tău", i-am răspuns eu.

— Aşa i-ai spus ? exclamă entuziasmat Aksa-Guam, bătând din palme.

* Da, chiar aşa.

* Şi el ?

— El a zâmbit, socotind pesemne că este un răspuns de fetiţă, care vorbeşte fără să ia prea bine aminte la ce i se spune. „Nu uita că tu mi-eşti sclavă, iar eu îţi sunt stăpân. Vino la mine !"

Eu nu m-am clintit din loc. Atunci Kuntinaşar s-a ridicat şi s-a apropiat de mine. Dintr-o săritură m-am ferit din calea sa şi am înşfăcat pumnalul pe care-1 avea la căpătâi. Grozav s-a mai speriat şi pe dată 1-a cuprins furia ! „Şarpe !" a răcnit el cu glas răguşit şi a chemat sclavul care stătea în dosul uşii : „S-o trimiţi de îndată la muncă grea din Oraşul Negru..." Asta-i tot.

— Ce curaj ! exclamă Aksa-Guam. Ar fi putut să te ucidă cu pumnalul acela ! Şi, zâmbind, adăugă : Da, Kuntinaşar n-are noroc. Fratele tău îl face să pălească de invidie, iar tu... Ascultă, Aţă, lucrurile nu pot să mai meargă aşa, trebuie să schimbăm toate astea. Tu ştii că eu te iubesc şi că pentru mine nu eşti o sclavă. Tatăl meu nu se va învoi niciodată să ne dea consimţământul,

căci este împotriva legilor. Dar noi vom schimba legile. Vom ara toată Atlantida cu plug de bronz.

* Ştiu prea bine că n-am să fiu niciodată soţia ta. Nici nu mi-a trecut vreodată prin cap una ca asta. Dragostea ta îmi ajunge.

* Eu însă vreau să-mi fii soţie, şi nu numai atât. Dragostea mea pentru tine mi-a deschis ochii şi am văzut toate grozăviile sclaviei, iar soarta nefericită a surorii mele mi-a arătat toată grozăvia samavolniciei regeşti. Şi-am văzut un ocean nesfârşit de suferinţe ale sclavilor, şi suferinţele lor înăbuşite mă urmăresc pas cu pas şi-mi otrăvesc viaţa. Mi se pare că pentru fiecare din ei sufletul tău geme. Vreau să le dau libertatea, vreau să-ţi dau ţie libertatea, iată ce vreau eu...

Ața îl privea cu ochii larg deschişi, în care licărea spaima.

Dar Aksa-Guam n-o mai vedea. El vorbea de parcă ar fi fost cuprins de delir :

— Am stat de vorbă cu Adişirna şi i-am propus să participe la răscoala sclavilor, care e în pregătire. El însă umblă cu capul în nori. Este prea artist ca să se poată gândi la asta. Dar ni se va alătura şi el, ai să vezi. Avem negreşit nevoie de ajutorul lui. De mai multă vreme printre sclavi domneşte mare fierbere... Eu o să fiu în fruntea răsculaţilor. Eu singur o să-i duc pe Dealul Sfânt. Vom pune mâna pe arsenal şi ne vom încrucişa săbiile cu soldaţii regelui. Şi noi vom birui, fiindcă dreptatea este de partea noastră.

Chiar în aceeaşi clipă, o uşoară zguduitură ondulatorie subterană făcu pământul să se legene. Ața se clătină şi faţa-i deveni albă :

* Ce-i asta ?

* Nu va rămâne piatră pe piatră, iar după aceea vom făuri o Atlantidă nouă, liberă, unde nu vor fi nici sclavi, nici regi, ci numai bucuria muncii libere. Şi iarăşi va începe Veacul de Aur.

O nouă zguduitură, de data asta mai puternică, îl făcu pe Aksa-Guam să revină la realitate. Frunzele copacilor foşniră, o piatră ce se afla chiar la poalele stâncii se desprinse şi se rostogoli la vale, lovindu-se de pietre, iar zgomotul ei se pierdea din ce în ce.

— Nu ştiu de ce zguduiturile astea au început să fie tot mai dese.

Văzând faţa palidă de spaimă a feței, el se străduí s-o liniştească printr-o glumă :

— Vezi, Ață, însuşi pământul se cutremură în faţa crimelor săvârşite de preoţi şi de rege.

Dar Ața nu zâmbea. Privindu-1 cu tristeţe pe Aksa-Guam, ea îi şopti încetişor :

* Să nu faci asta !

* Ţi-e frică ?

* Pentru tine...

— Dar ai să fii cu noi, Ața ?

* Am să-mi dau viaţa pentru tine...

*

VIII. ÎN CERCUL MAGIC

În încăpere se adunaseră preoţii Kuntinaşar, Zanuţiram, Anuguan, Aguşatţa şi Nughi-Estţak.

* Iată-l şi pe Elizair! spuse Kuntinaşar. Lipseşte doar Keleţu-Aşinaţak.

* Ca de obicei, el stă în cumpănă. Înadins am ţinut să ne adunăm la miezul zilei, atunci când regele şi toată curtea lui se pregăteşte de odihnă, însă Keleţu-Aşinaţak va veni negreşit să-şi ia horoscopul pe care i l-am făcut – spuse Elizair.

— Şi desigur că steaua lui răsare ?

* De bună seamă, aşa după cum steaua regelui Guan-Atagueragan apune.

* E bine să ştii să porunceşti stelelor! rosti zâmbind Kuntinaşar.

— Nu râde ! Stelele nu mint ! se supără astrologul.

* Asta ar mai lipsi, să mai mintă şi stelele ! Mint numai oamenii... Dar hai să nu ne mai certăm. Anuguan, ai pregătit-o bine pe bătrână ?

* Ţalna te înţelege din câteva cuvinte. E o bătrână tare vicleană. Trebuie să-i dăm vreo două discuri solare[7], să-i mai încălzească oasele babei!

Uşa se deschise şi în încăpere intră fratele regelui Atlantidei – Keleţu-Aşinaţak – rege al At-ţorului, întovărăşit de preotul Şitţa.

Preoţii se sculară în picioare şi ridicară braţele în semn de binecuvântare şi salut.

* Fie ca lumina măreţiei tale să cadă asupra noastră – spuse Kuntinaşar.

* Şi vouă salutul meu. Ei, ce spune horoscopul meu, Elizair? Bine? Totul merge bine ?

Keleţu-Aşinaţak era miop, aşa că privea cu ochii mijiţi şi cu capul dat puţin pe spate. Mâinile lui mici şi slabe se agitau veşnic şi mereu răsuceau bărbuţa-i roşcată. Numai la mari solemnităţi îşi stăpânea aceste ticuri care, vezi bine, nu cadrau cu măreţia unui rege.

— Slavă soarelui ! Mărite rege, horoscopul tău este minunat. Stelele îţi sunt prielnice. Dă-mi voie să ţi-1 citesc.

Şi Elizair începu să citească cu glas cântat :

* „Marelui, slăvitului, puternicului stăpân al Atţorului..."

* Nu-i nevoie, nu-i nevoie ! şi Keleţu prinse să dea din mâinile-i firave. Spune ce-i principal, da... Ce-i principal ; şi spune aşa, cu cuvintele tale. Da, da...

* Steaua ta, mărite rege, în timp ce răsărea, a luminat mai puternic

---

7 Monedele atlanţilor aveau pe o parte discul soarelui, iar pe cealaltă capul regelui, din care pricină atlanţii numeau monedele de aur „discul soarelui". – Larison.

decât toate celelalte şi a tăiat drumul stelei lui Guan-Atagueragan, de trei ori măritul rege al Atlantidei. Şi razele stelei lui s-au mistuit în razele stelei stăpânului Atţorului.

Keleţu-Aşinaţak era tulburat, fericit şi totodată speriat.

* Ce-nseamnă asta ? Ce-nseamnă asta ? întrebă el, plimbându-şi asupra preoţilor privirea fixă a ochilor săi miopi şi ciupindu-se grăbit de bărbuţa-i roşcată.

* Mărite rege – începu preotul Anuguan – ca să-ţi putem răspunde la această întrebare, am cercetat toate tăbliţele de bronz din arhiva statului, începând din ziua când s-a născut măria-ta.

Şi iată ce am aflat : regele legitim al Atlantidei eşti tu.

* Eu ? Cum vine asta ? Doar eu sunt cel mai mic ! Deşi ne-am născut gemeni.

* Tu eşti cel mai mare, mărite rege! Şi despre aceasta grăiesc nu numai tăbliţele noastre.

Anuguan se apropie de perete, deschise o uşiţă tainică şi-o lăsă pe Ţalna să intre.

* Iată moaşa care a fost de faţă la naşterea ta şi a regescului tău frate. Vorbeşte, bătrâno, cine s-a născut primul regele Keleţu-Aşinaţak sau Guan-Atagueragan ?

* Cel dintâi a venit pe lume regele Keleţu-Aşinaţak. Şi eu am băgat bine de seamă că primul născut avea pe umărul drept o aluniţă mare.

* Aluniţă ? Da, eu am o aluniţă mare pe umărul drept

* Apoi s-a născut Guan-Atagueragan. Şi după ce pruncii au fost îmbăiaţi şi duşi în faţa părintelui lor, de trei ori măritul rege Atagueragan-Ku-kulikan, el a spus, arătîndu-1 pe Guan : „Iată primul meu născut şi urmaşul meu !.”

* Dar de ce? De ce? izbucni supărat Keletu-Aşrjnaţak.

* Nu te mânia, mărite rege ! Părintelui tău nu i-a plăcut culoarea părului tău, şi-apoi zicea că semeni la chip cu o oaie. Şi mai spunea că te-ai născut prea slab şi se temea că ai să mori sau ai să fii un rege pipernicit.

* Un rege pipernicit ? Cum ? Aşa a zis ?

* Sau un bărbat pipernicit, nu-mi mai aduc bine aminte...

* Nu mai am nevoie de tine, Ţalna – spuse Kumtinaşar.

Şi Ţalna, ploconindu-se adânc, plecă.

Preoţii rămaseră într-o tăcere plină de aşteptare. Keleţu-Aşinaţak stătea dus pe gânduri, ciupindu-şi barba, în sfârşit, Anuguan rupse tăcerea :

— Mărite rege, eu sunt păstrătorul legilor şi socotesc că, în numele sacrelor legi, tu trebuie să-ţi recapeţi drepturile.

În ochii mici şi miopi ai lui Keleţu sclipi bucuria şi el începu să dea speriat din mâinile-i firave :

* Ce spui !... Ce spui !... Da' ce se face fratele meu ?

* O să-i cerem să-ţi dea locul de bunăvoie, iar de nu va vroi, atunci…

* De bună seamă că nu va vroi ! De bună seamă ! Să fie rege atâția ani şi deodată...

* De nu va vroi, tu ai o armată şi o flotă. O parte din armată şi comandanţii de oşti ai lui Guan-Atagueragan sunt nemulţumiţi de el. Printre regii supuşi Atlantidei vei găsi întotdeauna aliaţi. Noi suntem cu tine. Tu trebuie să faci un singur lucru : să-ţi ceri drepturile. Restul vom face noi... Cu tine şi în numele tău.

* Nu ştiu ce să spun, e atât de neaşteptat...

* Îndoielile tale sunt fireşti, mărite rege – grăi Elizair. Sentimentul de rudă, dragostea de frate... Dar calea noastră pământeasca stă scrisă în stele. Dacă tot mai te-ndoieşti, atunci uite ce vom face : folosindu-mă de puterea pe care mi-au hărăzit-o zeii, am să chem umbra tatălui, tău. Las’ să hotărască el singur soarta tronului.

* Umbra tatălui ? întrebă speriat şi cu interes Aşinalak.

* Da, umbra părintelui tău !

Şi, deschizând uşa ascunsă în perete, Elizair porunci :

— Intră !

Keleţu-Aşinaţak păşi pragul cu paşi nehotărâți Preoţii îl urmară într-o încăpere perfect rotundă, de culoare albastră, cu un tavan în formă de cupolă, ce amintea bolta cerului. Această asemănare o desăvârşeau stelele de aur aruncate ici-colo pe cupolă. În mijlocul podelei de mozaic siniliu era trasat un cerc cu un pentagon înscris în centru, unde se înălţa un tron îngust de bronz, cu discul soarelui prins pe spetează. De o parte şi de alta a jilţului regal străjuiau două sfeşnice de bronz, închipuind doi şerpi încolăciţi. Cozile lor răsucite slujeau drept picioruşe. Trei capete de aur, cu ochii de smarald şi gura larg căscată parcă pentru a muşca, se plecau deasupra fitilului arzând.

— Aşază-te ! zise poruncitor Elizair. Keleţu-Aşinaţak păşi speriat peste cerc şi sui treptele tronului.

— Îndată va fi smuls vălul vremii.

Şi Elizair, ridicând braţele, prinse a rostit cu glas solemn şi tărăgănat următoarele vrăji :

— AŢAN, ŢÂŢA, ATl'Ţ, NATA.

La fiece cuvânt al lui, lumina torţelor tremura, iar în cele din urmă se stinse cu totul. încăperea se cufundă într-o beznă de nepătruns.

Din pricina încordării nervoase, Keleţu-Aşinaţak simţi că-i ţiuie urechile, iar în faţa ochilor începură să i se rotească cercuri verzi.

Tăcerea aceasta apăsătoare părea a fi fără sfârşit.

Deodată, în depărtare, se auziră sunete duioase de flaut. Şi în aceeaşi clipă, pe perete se aprinse o lumină albăstruie închipuind un şarpe.

Jivina strălucitoare se mişca necontenit, când aprinzându-se mai tare, când mai slab. Mişcările ei şi intensitatea luminii erau indisolubil legate de

sunetele flautului. Când melodia răsuna mai puternic şi ritmul se înteţea, năpârca se răsucea mai repede şi strălucea mai tare. Când, dimpotrivă, cântecul se domolea, stingându-se aproape cu totul, lumina pălea şi ea îşi încetinea mişcările. Melodia monotonă era alcătuită numai din cinci note care se repetau într-una.

Această melopee, precum şi jocul de lumini îl hipnotizau pe Keleţu, căruia îi era cu neputinţă să-şi dea seama dacă într-adevăr vede sunetele luminoase sau aude jocul luminii.

Deodată se aprinse un al doilea şarpe şi se auzi un al doilea flaut. Apoi al treilea, al patrulea şi mereu-mereu alte sunete, iar şerpii aceştia strălucitori alergau unul după altul, îşi împleteau trupurile, apoi se despărţeau. Treptat, unii dintre ei alcătuiră un cerc luminos. Atunci jivinele încetară să se mai mişte şi o dată cu ele amuţiră şi flautele. Cercul acela, răspândea o lumină fosforescentă. Apoi deodată începu să se adâncească şi se transformă într-o fereastră rotundă, dincolo de care se zărea un spaţiu pustiu, învăluit într-o ceaţă uşoară.

În faţa lui Keleţu-Aşinaţak, care încremenise de uimire, se ivi, după cum i se păru lui, umbra tatălui său. Fantoma ridică mâna spre Keleţu şi în încăpere răsună limpede un glas :

— Keleţu-Aşinaţak ! Tronul Atlantidei te aşteaptă pe tine...

Totul se cufundă în beznă. Keleţu scoase un ţipăt şi-şi pierdu cunoştinţa. Preoţii îl transportară în camera vecină şi-1 readuseră în simţiri.

* De trei ori mărite rege al Atlantidei! i se adresă solemn Kuntinaşar.

* Nu sunt încă regele Atlantidei ! răspunse cu glas slab şi cu privirea rătăcită Keleţu.

* Pentru noi eşti rege ! Umbra tatălui tău te-a înălţat pe tron.

* Da, dar umbra tatălui a spus : „Tronul te aşteaptă..." Poate că după moartea fratelui meu ?

Kuntinaşar aruncă o privire înciudată spre Elizair.

* Răspunsul părintelui tău este cum nu se poate mai limpede : „Tronul te aşteaptă". înseamnă că nu trebuie să mai zăboveşti – spuse Elizair.

* Da, da, bine, o să mă mai gândesc... Sunt prea obosit acum. Am să vă dau răspunsul... Da... Şitţa, însoţeşte-mă !

Şi, sprijinindu-se de braţul preotului, Keleţu-Aşinaţak se îndepărtă.

* N-ai putut să faci umbră să vorbească altfel ! „Tronul te aşteaptă !" Ar fi trebuit să spui : „Keleţu, îţi poruncesc să iei cu forţa tronul lui Guan. Tu eşti moştenitorul legitim al tronului!" Sau ceva asemănător – se supără Kuntinaşar... Straşnic obicei aveţi voi, magicienii, să vorbiţi încâlcit, în enigme ! Poftim, acum ai încurcat lucrurile !

* Cine-1 ştia ! răspunse necăjit Elizair. Ăstuia trebuie să-i mesteci şi să-i bagi în gură...

* Ca rege, n-ar fi rău... Un rege tocmai aşa cum scrie la carte – făcu

Zanuţiram – şi foarte bun pentru noi!

* Bun pentru noi o să fie când va fi rege, dar cum să-l facem rege ?

* Trebuie s-o luăm pe alt drum – vorbi Anuguan. Eu ştiu, după cum ştiţi şi voi, că se pregăteşte o răscoală a sclavilor. În fruntea lor se află Aksa-Guam Itţa, fiul lui Şişen-Itţa, câinele credincios al regelui! Ca să vezi de ce-i în stare tinereţea ! Zice-se că s-a îndrăgostit de o sclavă şi acum vrea să răstoarne întreaga Atlantida ! Uite, de acest Aksa-Guam ne vom folosi noi. Dacă răscoala va fi condusă de o mina pricepută, el îl va putea omorî pe Guan-Atagueragan. E tocmai ce ne trebuie nouă. Cu sclavii, ne răfuim noi repede şi punem pe tron oaia asta din Atţor. În felul acesta vom fi stăpânii Atlantidei. Iar dacă răscoala va da greş şi capul lui Guan-Atagueragan va rămâne pe umeri, atunci va zbura căpățâna lui Aksa-Guam şi nici tatălui său nu-i va fi prea moale. Noi însă vom sta deoparte.

* Iată adevăratul diplomat al Atlantidei! Păzitorul legilor şi sprijinitorul răscoalei sclavilor ! spuse râzând Kuntinaşar.

O uşoară zguduitură subterană ondulatorie îi zvârli pe toţi spre stânga. Undeva se auzi zgomotul tencuielii ce cădea.

* Zguduiturile astea subterane încep să mă neliniştească.

* Fleacuri! spuse nepăsător Kuntinaşar.

* Da, dar vezi că nu întotdeauna fleacurile acestea se sfârşesc cu bine – i-o întoarse Anuguan. Tăbliţele noastre pomenesc despre câteva cutremure cumplite şi erupţii vulcanice. Uite, asta este piramida care, acum trei mii şapte sute de ani, deşi mai tare decât stânca, a crăpat până-n temelii şi a fost nevoie să fie rezidită. Ce s-a întâmplat atunci cu palatele şi templele ?

* Te pregăteşti să trăieşti trei mii de ani, Anuguan ? Eu cred că pentru cât trăim noi, ne-ajunge ! Iar mai târziu... N-au decât să crape toate piramidele ca o coajă de ou răscopt ! Şi, căscând cu poftă, adăugă : Şi-acum e vremea să mergem la culcare !

*

IX. PUIUL DE NĂPÂRCA

— E gata !

Adişirna-Guanci puse jos dalta de bronz şi ciocanul, apoi, îndepărtându-se de statuie, o privi cu ochi cercetători.

În faţa lui stătea, parcă vie, Sel[8], în tunică scurtă, dintr-o ţesătură uşoară, şi cu lancea în mâna dreaptă, gata să o arunce. Întreaga ei făptură respira avânt. Piciorul drept era scos înainte şi puţin îndoit de la genunchi, iar cu mâna stingă ţinea de curea doi ogari cu botul lung şi corpul încordat pentru salt. O panglică prinsă pe frunte cu o agrafă în formă de semilună îi strângea părul fetei. Semiluna era simbolul numelui ei.

Adişirna îşi contempla opera. Aşa o văzuse el prima oară pe Sel, într-o

8 În limba atlanţilor Sel înseamnă lună. – Larison

pădure, la vânătoare.

Luna plină se ridică deasupra oceanului. O rază lunecă pe faţa de marmură a statuii şi lui Adisirna i se păru că Sel îi zâmbeşte. Într-o nestăvilită pornire de dragoste, el se apropie de statuie şi sărută buzele-i reci de marmură.

— He-he-he !... Preaslăviţi zei ! Omul ăsta şi-a pierdut minţile !

Ruşinat, Adişirna se îndepărtă de statuie şi se întoarse. În faţa lui stătea bunica sa, doica principesei Sel.

— Ce s-a întâmplat ? Spune repede !

Ţa începu să caute cu mâinile-i tremurătoare şi nevolnice printre cutele îmbrăcămintei, bombănind şi oftând. În sfârşit scoase un sul de pânză şi i-1 dădu lui Adişirna :

— Iacă, citeşte...

Adişirna i-1 smulse din mâini, îl desfăcu şi, cuprins de tulburare, începu să citească la lumina lunei. Apoi dădu un strigăt, vârî mesajul în sân şi fugi cât îl ţineau picioarele.

Adişirna-Guanci gonea pe străzile largi, spre Dealul Sfânt. Locuitorii Atlantidei se desfătau în răcoarea nopţii. Din mijlocul verdeţii întunecate a livezilor răsunau cântece, flaute şi gunguritul kitţarelor[9]. Casele erau luminate, iar perdelele trase la o parte, dintre coloane, dezvăluiau privirilor încăperile locuinţelor. Atlanţii stăteau tolăniţi în jurul meselor împodobite cu trandafiri şi încărcate cu talere cu mâncare şi cupe. Sclavii turnau vin în cupe, şi vinul curgea ca o şuviţă subţire rubinie din amforele înguste şi prelungi. Se auzeau glume şi râsete.

— ...Bei prea puţin şi de-asta ţi-e frică de cutremur – auzi Adişirna o frântură de frază. Trage-i mai vârtos şi o să te obişnuieşti cu zguduiturile pământului. Pământul s-a îmbătat şi se clatină. Hai, să bem şi noi! Sclavule, toarnă vin !

Adişirna continua să păşească repede. În umbra deasă a crângului de lauri răsuna un cântec vesel. O voce de femeie cânta :

Adoarme Atlantida, mângâiata
De ale lunei raze albăstrii.
La fel ca luna-n noaptea asta fermec*ată*
Să mă săruţi şi tu, să mă mângâi.
Un glas de bărbat îi răspundea :
Văpăi din ochii tăi să mă îmbie,
De-aprinse sărutări să ne-mbătăm
Şi cupe cu licoare rubinie
Pentru iubirea noastră să-nchinăm !
Apoi amândouă glasuri se contopiră într-un duet :
De ce te-ntuneci?

9 Kitţara – instrument muzical ce seamănă cu chitarele greceşti. – Larison.

Luna sus veghează,

Iar razele-i în inimă pătrund.

Alungă-n cântec tot ce te-ntristează,

Şi soarbe cupa nopţii până-n fund !

Se auziră râsete şi zgomote de sărutări. Adişirna urcă podul suspendat ce se afla lângă Dealul Sfânt.

— Cine-i ? strigară străjerii.

— Sclavul Adişirna! Am fost chemat la palatul lui Şişen-Itţa, să repar ţevile din camera de baie.

Adişirna-Guanci, sculptor şi giuvaergiu genial, aşa cum se nasc numai o dată în decursul unui mileniu, era nevoit să execute, la cererea preoţilor şi a regelui, lucrări foarte diferite, ca reparatul ţevilor de apă şi al broaştelor de la uşi. Adişirna era cunoscut pe Dealul Sfânt, aşa că trecu dincolo de linia interzisă fără să fie oprit.

Pe Dealul Sfânt nu mai domnea aceeaşi însufleţire ca în oraş. Palatele se aflau departe unul de altul, înconjurate de ziduri înalte.

Tânărul coti pe o alee lăturalnică, străjuită de chiparoşi. Copacii crescuseră unul lângă altul, alcătuind un zid, din care pricină era aproape beznă. Mirosea a răşină de brad. Drept în faţa lui se auzi zgomot de sandale pe nisip. Adişirna se piti între chiparoşi.

Mergând agale şi cântând încetişor, trecu o santinelă. Când paşii se pierdură în depărtare, tânărul o porni din nou la drum. La capătul aleii se zăreau luminate ferestrele palatului. Adişirna se strecură prin desişul de chiparoşi şi căută să se apropie pe furiş de palat. Perdelele dintre coloane erau trase. În spatele lor se auzeau glasuri. Pe terasa din faţa palatului, lângă una din coloane, ascuns după o tufă de oleandru, stătea sclavul Kuaţrom, servitor în casa preotului Şişen-Itţa, şi trăgea cu urechea.

Adişirna se apropie de el şi-1 întrebă încet :

— Unde este Aksa-Guam ?

Kuaţrom îi făcu semn să tacă, ducându-şi palmă la gură, şi-i arătă perdeaua.

Adişirna ascultă şi el glasurile ce veneau dinăuntru. Vorbea preotul Şişen-Itţa cu soţia lui.

* Ruşine, ruşine ! Blestemul să cadă asupra capului tău, căci ai născut şi ai hrănit la sânul tău un pui de năpârca ! Aksa, fiul meu, e un trădător şi un vânzător de neam ! El a pus la cale omorârea regelui, el îşi petrece timpul în mijlocul sclavilor şi pregăteşte o răscoală. El mi-a pătat numele meu atât de faimos în istoria Atlantidei... Trebuie să plec îndată şi să-l vestesc pe rege !

* Dar poate că nu-i totul încă pierdut... Răscoala mai poate fi oprită, planurile lor pot fi împiedicate... Nu te grăbi, te rog, te rog !

Adişirna îl luă repede deoparte pe Kuaţrom.

* Un denunţ ?

* Un denunţ.

* Ascultă, Kuaţrom, orice s-ar întâmpla, trebuie să-l opreşti pe Şişen-Itţa. Trebuie să-l opreşti ! Născoceşte şi tu ceva... Eu n-am timp să mă gândesc acum la asta... Regele nu trebuie să afle de complot, înţelegi ? Sau, în cel mai rău caz, cu cât o să afle mai târziu, cu atât va fi mai bine. Unde-i Aksa-Guam ?

* E la minele vechi, la adunarea secretă a sclavilor.

* Bine ! Va să zică, nu uita ce ţi-am spus, Kuaţrom !

Adişirna porni grăbit pe aleea de chiparoşi.

X. ÎN MINELE VECHI

Adişirna se amestecă şi el în mulţimea sclavilor. Aksa-Guam tocmai îşi sfârşea cuvântarea. El vorbea de suferinţele grele ale sclavilor, despre viaţa lor, care semăna cu o ocnă veşnică, şi îi chema să se răzvrătească, să-şi arunce lanţurile, să-l omoare pe rege, să ia puterea în mâinile lor şi să fie liberi, aşa cum au fost odinioară.

Razele vii ale lunei se revărsau generoase peste furnicarul de oameni. Sclavii, pe jumătate goi, umpleau groapa uriaşă a minelor lăsate în părăsire. Stăteau aşezaţi pe mormane de pietriş, pe bolovani, pe trunchiuri de copaci, pe pietre.

Adişirna cercetă cu luare-aminte mulţimea şi dintr-o dată îşi dădu seama că oamenii nu sunt uniţi între ei. Unii îl ascultau atent pe Aksa-Guam, cu gura uşor întredeschisă, încuviinţând din cap, în vreme ce alţii stăteau nemişcaţi şi-1 priveau plini de neîncredere şi duşmănie.

— Moarte sau libertate ! strigă Aksa-Guam şi coborî de pe stânca.

În locul său se urcă un sclav, poreclit „Îndârjitul". Avea pielea de culoare deschisă şi ochii lui cenuşii priveau batjocoritor. Un zâmbet răutăcios îi strâmbă gura.

— Aksa-Guam, fiu de preot, ne-a vorbit despre suferinţele noastre. Îi mulţumim că ne-a luminat mintea, căci fără el noi habar n-am fi avut de ele.

În mulţime se auziră râsete.

— Da' cum s-a născut în sufletul lui o dragoste atât de puternică faţă de sclavi ? Oare nu o dată cu dragostea pentru una din fetele noastre ? şi el se uită chiorâş la Aţă, care stătea alături de Aksa-Guam. Oare ce-o să se întâmple – grăi ,.Îndârjitul" către Aksa-Guam – dacă iubirea ta se va stinge într-o bună zi sau Aţa te va părăsi ? N-o să simţi atunci pentru sclavi o ură tot atât de aprigă ca şi dragostea ? Voi, sclavi – se adresă el din nou mulţimii – vreţi să fiţi liberi, şi cu ce aţi început ? V-aţi ales un nou rege, pe Aksa-Guam ! Dar ce-o să se întâmple dacă el ne va mâna cu biciul, iar apoi va fugi pe Dealul său Sfânt ? Sclavii numai ei singuri se pot elibera din sclavie ! O răscoală nu este treaba îndrăgostiţilor în haine cusute cu fir de aur. Asta-i părerea mea – şi coborî de pe stânca.

Mulţimea fu cuprinsă de o adâncă tulburare. Și de-abia acum părea că dă dovadă de o singură voinţă. Dar această unitate de vederi nu era în favoarea lui Aksa-Guam. Asupra lui se aţintiseră mii de priviri duşmănoase. Lumea îşi vântura pumnii deasupra capului.

* Nu-l credeţi !

* E trimis de preoţi! se auziră strigăte. Lua-ţi-1 la goană !

Pe stânca apăru „Chiorul", căruia un supraveghetor îi scosese ochiul şi de atunci rămăsese cu această poreclă. „Chiorul" închise cu şiretenie singurul său ochi, clătină din cap, apoi îşi duse degetul arătător la vârful nasului şi zise:

— Uite-aşa...

Adunarea fu interesată de acest început comic şi tăcu.

* „Îndârjitul" are dreptate, numai că el priveşte cu un singur ochi, şi chiar cu ochiul cu care eu nu văd...

* Ha ! Ha ! Ha ! răsunară râsete în mulţime.

* Iar eu am să privesc acum cu alt ochi, cu ăl de văd... Spuneţi-mi, rogu-vă, cu mâna pe inimă, dacă voi credeţi în izbânda răscoalei, dacă voi credeţi că o să fiţi liberi şi o să biruiţi legiunile atlanţilor ? Nu, de bună seamă că nu credeţi, şi totuşi de răsculat o să ne răsculăm. De ce ? Pentru că nu mai putem răbda, pentru că mai rău n-are cum să ne fie. Morţii or să aibă pace, iar cei vii – aceeaşi ocnă. În timpul ăsta vine la noi Aksa-Guam şi ne spune : „Eu sunt cu voi şi am să v-ajut!" Ei, şi dacă-i aşa, e mai bine că-i cu noi decât împotriva noastră. Ce l-a adus în mijlocul nostru, nu ne interesează. O fată de-a noastră ? Aşa e, dar toate haremurile sunt pline cu fetele noastre. Poţi s-o alegi pe oricare. Şi el totuşi a venit la noi. Poate că într-adevăr a simţit durerea noastră ? Şi-atunci ce urmează ? Fie că-i daţi crezare sau nu, de alungat însă n-avem de ce să-l alungăm... Poate că ne va fi de folos la ceva. N-am dreptate ?

Şi, apăsându-şi vârful nasului cu degetul, coborî de pe stânca.

Aksa-Guam îşi şterse fruntea de sudoare. Nu se aşteptase ca lucrurile să ia o asemenea întorsătură. Se obişnuise să-i privească pe sclavi ca pe o turmă necuvântătoare, hăituită şi supusă. De ajuns să-i spui un cuvânt bun, să o mângâi pe spinare, ca ea să te urmeze. El a coborât până la ei. S-a desfătat atâta vreme gândindu-se la rolul său de binefăcător şi mântuitor, şi, deodată, toţi aceşti oameni adunaţi aici s-au transformat în judecătorii lui. Cuvinte tăioase, rostite liber, care-1 priveau pe el şi viaţa lui personală, un ton batjocoritor, răutăcios... Şi simţi cum, împotriva voinţei lui, îl cuprinde ura şi dispreţul de veacuri al castei sale faţă de sclavi...

Sever şi mândru, se urcă pe stânca.

— Am venit să v-ajut şi voi mă judecaţi. N-am de gând să vă fiu rege. „Îndârjitul" să stea în fruntea răscoalei... Eu...

Deodată mulţimea începu să se agite şi se dădu în lături. Prin mijlocul gloatei, îmbrâncind sclavii, îşi făcu loc grăbit Kuaţrom, ducând în mână un sac.

— La o parte, la o parte ! O veste importantă ! Kuaţrom se apropie de

stâncă, ridică sacul, îl scutură şi din el căzu jos un ghem.

— Ce-i asta ? întrebă nedumerit Aksa-Guam, dar deodată păli şi, plin de groază, se dădu în lături.

Luminaţi de razele lunei, îl priveau sticloşi ochii tatălui său, preotul Şişen-Itţa.

Aksa-Guam se sprijini de stâncă, simţind că-şi pierde cunoştinţa. Aţa scoase un strigăt isteric.

— Şişen-Itţa a aflat de răscoală şi se ducea la rege ca să dea în vileag şi să-l vestească – spuse Kuaţrom. Adişirna mi-a zis : „Orice s-ar întâmpla, trebuie să-l împedici pe Şişen-Itţa să ajungă la rege şi să-i destăinuie cele ce-au pus la cale sclavii... N-am putut să-l opresc altfel... Mai bine el decât tu. A fost un stăpân rău... Şi pentru ca să nu se afle dintr-o dată cine e cel ucis, i-am tăiat capul şi l-am adus în sac... Iată-l... Am făcut precum mi s-a poruncit...

Mulţimea asculta într-o tăcere desăvârşită aceste cuvinte.

Aksa-Guam se aşează pe o piatră şi-şi prinse capul în mâini. Aţa se strânse speriată lângă el, neputând să-şi arate pe faţă durerea.

Când prima clipă de groază se risipi, sclavii începură să discute între ei situaţia creată. De bună seamă, regele va afla negreşit despre răscoala ce se pregătea. Tot atât de neînlăturat era şi pedeapsă grea pe care o vor primi pentru uneltirile lor. Trebuiau să acţioneze de îndată. După discuţii îndelungate şi aprinse, planul răscoalei fu pus la punct. Se hotărâră să meargă să ia cu asalt Dealul Sfânt. Deodată însă, Adişirna-Guanci se urcă pe stânca.

Planul ăsta nu-i bun de nimic – zise el, cu glas hotărât.

* Frate ! exclamă Aţa.

Aksa-Guam ridică fruntea şi-1 privi cu nedumerire pe Adişirna.

— Dealul Sfânt este foarte bine întărit dinspre partea canalelor. Podurile pot fi ridicate şi-atunci va trebui să umpleţi cu trupurile voastre canalele, ca să puteţi trece peste ele. Dar după aceea au să vă întâmpine suliţele de bronz ale soldaţilor. Vom porni la asalt numai cu o parte din armata noastră, ca să le înşelăm atenţia, forţele principale însă vor porni pe un drum ocolit şi vor ataca Dealul Sfânt dinspre munţi. Este drumul cel mai scurt, care duce totodată şi spre palatul regal. Dar, înainte de toate, trebuie să punem mâna pe arme. Mă gândesc cum să facem...

— Aşadar, mâine în zori... Nu apucă Adişirna să sfârşească vorba, că o puternică zguduitură subterană cutremură stâncile şi porni de-a rostogolul prin vale, ca un talaz. Se auzeau pietrele căzând.

— ...Dacă forţele subpământene n-au să ne-o ia înainte şi să năruie ele Dealul Sfânt – adăugă tânărul.

Dar cuvintele lui se pierdură în vuietul mulţimii cuprinse de tulburare. Puhoiul de oameni se puse în mişcare. Sclavii plecau, discutând cele petrecute.

Aksa-Guam, Aţă, Adişirna şi Guamf mergeau pe drum.

— Iartă-mă, Aksa, fără voia mea m-am făcut vinovat de moartea tatălui

tău ! Am crezut că Kuaţrom este mai deştept.

Aksa-Guam se mulţumi să dea posomorât din cap. Ieşiră pe un drum pustiu, lateral. Ața îl apucă de mâna pe Aksa-Guam şi-1 strânse cu putere, dorind să-l mângâie în durerea lui. Acesta îi răspunse şi el tot printr-o strângere de mină.

* Şi tu te-ai alăturat... răscoalei ? întrebă Aksa. Ar fi vrut să zică „nouă", dar după cele spuse de sclavi, nu mai putea rosti lucrul acesta.

* Eu nu cred în izbânda răscoalei – răspunse Adişirna. Scopul urmărit de mine este cu totul personal şi îţi voi vorbi deschis despre el. Scoase din sin sulul de pânză conținând scrisoarea frumoasei Sel şi i-1 întinse lui Aksa-Guam.

Acesta citi:

„Tată mă mărită cu regele Aşşur. Curând va trebui să plec. El a aflat de la un sclav că m-am întâlnit cu tine în Grădinile de Aur şi s-a supărat foarte tare. M-a închis în Cuibul Vulturilor. Sel."

Aksa-Guam cunoştea Cuibul Vulturilor. Era un fel de închisoare pentru persoanele din casa regală. Un coridor subteran mergea de la palat până la munte. În inima muntelui se afla o scară în spirală ce ducea într-o încăpere săpată la o înălţime ameţitoare, alcătuind un fel de balconaş deasupra muntelui drept ca un perete. Să fugi de aici era cu neputinţă.

— Ca s-ajung la Sel, n-am decât un singur drum: prin palat ! spuse Adişirna.

Amândoi tăcură, gândindu-se fiecare la ale sale.

— Renunţă ! grăi Guamf către Aksa-Guam. Ața se mulţumi să strângă mâna preotului şi să-l privească drept în ochi. El.oftă şi strânse dureros de tare mâna fetei, zicându-i cu glas surd :

* Acum e prea târziu !

*

XI. AŢRO-SANU ŞI KRIŢNA

Palatul lui Aţro-Sanu, păstrătorul Supremelor Taine, se înălţa singuratic ceva mai departe de templul lui Poseidonis, fiind înconjurat de un zid înalt. Clădirea avea un singur etaj, iar parterul se afla îngropat chiar în pământ. Sus erau saloanele de primire, împodobite cu o măreţie ca de basm. Statuile de aur ale zeilor, mobilierul, trepieduri bătute toate în nestemate îţi luau ochii.

Aţro-Sanu se arăta rareori pe-aici. Numai dis-de-dimineaţă, după ce-şi petrecea noaptea în faţa tăbliţelor de bronz, venea câteodată ca să mai respire o gură de aer proaspăt. Se aşeza lângă balustrada unei terase, închidea ochii şi moţăia sau cădea pe gânduri. Sclavul îi aducea gustarea lui simplă de dimineaţă : o pâinişoară mică din aluat nedospit, ca doi bulgări turtiţi, şi o cană cu apă de izvor.

Îndată ce căldura se înteţea, Aţro-Sanu cobora în încăperile sale subterane, unde stăruia întotdeauna aceeaşi temperatură egală şi răcoroasă.

Un bun sistem de ventilaţie împrospăta aerul. Lumina zilei pătrundea răsfrântă de oglinzi şlefuite.

Oglinzile acestea se mişcau după soare. Dar Aţro-Sanu n-avea nevoie de lumina zilei, căci el lucra doar noaptea.

Camerele de jos arătau cu totul altfel decât cele de la etaj. Pereţii albi de marmură nu aveau nici un fel de podoabe, iar mobilierul era aproape sărăcăcios, cioplit numai din lemn şi reprezentând strictul necesar : un pat simplu de lemn, acoperit cu două piei de leopard, iar de-a lungul zidurilor, într-un şir nesfârşit de încăperi, rafturi cu rânduri întregi de tăbliţe de bronz. Fiecare raft avea o inscripţie făcută pe o plăcuţă de bronz, precum şi un număr ; plăcuţele, la rândul lor, erau de asemenea clasificate şi numerotate. Numai fişierul acestei biblioteci ocupa o cameră întreagă.

Era noapte. Aţro-Sanu şedea într-un jilţ de lemn, în faţa unei mese lungi. Lumina unui opaiţ aurea tăbliţele de bronz, aşezate morman pe masă. Cu palma streaşină la ochi, spre a se feri de lumină, Aţro-Sanu citea cu luare-aminte. Alături de el şedea tânărul preot Kriţna, discipolul său. Pretutindeni stăruia o linişte ciudată. De sus nu pătrundea nici un zgomot. Bătrânul se lăsă pe speteaza jilţului şi, cu ochii aproape închişi, rosti liniştit :

— Sărmană Atlantida !

Kriţna nu îndrăzni să tulbure tăcerea.

* Sunt bătrân... Număr 149 de ani şi mi se apropie sfârşitul – începu Aţro-Sanu, după o pauză îndelungată. Te-am ales pe tine, Kriţna, ca să-ţi desluşesc Supremele Taine ale Atlantidei. Eşti tânăr, mai tânăr decât alţii, dar ai fost dăruit cu un spirit puternic şi cu o minte neînfricată. Oare te simţi pregătit să afli adevărul ? Eşti gata ca în numele acestui adevăr să te desparţi de tot ce ai mai scump pe lume ?

* Da, sunt gata – rosti cu hotărâre Kriţna.

Atunci ia aminte : taina supremă stă în aceea că... ea nu există !

Kritna îl privi plin de nedumerire pe preot.

* Pentru norod, ba chiar pentru regi şi preoţii mai mici în rang, avem la îndemâna foarte multe taine. Noi ne pricepem să tămăduim bolnavii, cunoaştem drumul aştrilor cereşti. Ştim chiar când va fi eclipsă de soare sau de lună. Ştim să chemăm spiritele morţilor. Mai doreşti ceva ? Da, noi stăpânim cunoştinţe vaste, dar ele nu cuprind într-însele nimic tainic... Mii de ani am urmărit mersul bolilor omeneşti şi ne-am însemnat aceste observaţii. De mii de ori am încercat, întâi pe sclavi bolnavi, puzderie de ierburi, infuzii şi tot soiul de amestecuri. Mii de bolnavi au murit din pricina leacurilor noastre, dar datorită unora din ele unii s-au însănătoşit. Noi ne-am scris cu grijă toate acestea, am comparat însemnările şi am tras concluziile, şi astfel, când dibuind şi orbecăind, când pe calea experienţei, ne-am făurit medicina. De ce oare o infuzie din coaja amară a unui copac, pe care-1 cunoaştem numai noi, tămăduieşte frigurile ? Nici noi singuri nu ştim de ce. Îi cunoaştem doar puterea

de vindecare... Mii de ani am urmărit stelele cerului şi ne-am însemnat observaţiile. Comparând aceste observaţii, am băgat de seamă că multe fenomene cereşti se repetă periodic şi am învăţat să le prezicem din timp... Nu avem alte taine în afară de miile de observaţii adunate de noi. Dar ele sunt taine, pentru că noi ascundem experienţa noastră faţă de cei neştiutori şi numai în asta stă puterea noastră.

* Dar invocarea spiritelor ?

* Folosim multe mijloace ca să ne putem păstra înrâurirea şi puterea Cunoscând din timp când va avea loc o eclipsă de soare, noi spunem că mânia zeilor va întuneca lumina soarelui şi doar datorită rugăciunilor noastre o vom reda oamenilor. Şi mulţumită acestui lucru, îl facem chiar şi pe rege să asculte de voinţa noastră.

* Dar regele nu ştie ?

— Regele crede în astă taină şi este tot atât de superstiţios ca şi cel din urmă sclav. Educaţia regilor se află în mâinile noastre... M-ai întrebat despre invocarea spiritelor... Reflectarea unor figuri de ceară cu ajutorul oglinzilor, pe un fond de aburi, precum şi nişte tuburi acustice... Iată ce sunt vedeniile... într-o zi am să-ţi explic cum se fac.

Kriţna era uluit. După o clipă de şovăială, spuse:

* Dar asta-i o minciună !

* Şi în ce constă adevărul ? Oare sentimentele înseşi nu ne mint ? Şi-apoi poporului îi plac minunile şi tainele, iar noi i le oferim. Minciună ? Da ! Dar asta ne-a dat putinţa să ne consacrăm cu totul ştiinţelor şi să facem multe descoperiri folositoare pentru popor.

* Atunci de ce n-aţi împărtăşit aceste cunoştinţe şi mulţimii ? Şi cu ce se-aleg sclavii de pe urma acestor descoperiri atât de folositoare ?

Aţro-Sanu se posomorî :

— Sclavii ? Păi cine o să mai lucreze în mine dacă sclavii se vor ocupa de ştiinţă ?

Dar pe Kriţna răspunsul acesta nu-l mulţumi. Un adevărat vârtej de idei şi îndoieli prinse să i se învălmăşească prin minte. Căutând să se stăpânească, el întrebă :

* Ei, dar zeii ?

* Zeii nu există.

Kriţna simţi că i se învârteşte capul. Privindu-l cu coada ochiului, Aţro-Sanu căută să mai îndulcească lovitura :

— Dacă vrei, ei există, numai că nu-s aşa cum şi-i închipuie regele şi sclavii. Soarele este „divin" datorită puterii sale de a da viaţă, căldură şi lumină. Nici un sclav nu-şi îndeplineşte îndatoririle cu mai multă conştiinciozitate ca soarele, atunci când răsare, se mişcă pe cer şi apune. Dar poate oare el să-şi micşoreze lumină sau să-şi grăbească mersul ?

Soarele nu este un zeu, ci sclavul timpului şi al spaţiului.

Kriţna tăcea cu capul plecat în piept. Chipul îi era palid, iar sprâncenele dese, încruntate. Suprema încordare a gândirii şi lupta ce se dădea în sufletul său i se citeau pe faţă. Aţro-Sanu îl urmărea fără ca tânărul să bage de seamă, aşa cum un medic urmăreşte bolnavul, după ce i-a făcut o operaţie primejdioasă.

— Kriţna, ştiu că ţi-e greu... îndoielile te sfâşie şi te vor mai sfâşia încă... Dar ai să birui până la urmă... Iar când furtuna se va potoli în sufletul tău...

Intră un sclav.

Era un lucru neobişnuit. În timpul când Aţro-Sanu lucra, nimeni n-avea voie să păşească pragul camerei lui. Preotul îşi încruntă sprâncenele şi bătu nemulţumit cu degetele-i uscate în masă :

— E ceva grabnic ?

Sclavul îşi îndoi un genunchi :

-— De trei ori preaslăvite ! Vestitorul Soarelui şi Elizair te roagă să-i primeşti, căci ce au ei să-ţi spună nu suferă zăbavă !

— Dă-le drumul !

Elizair şi Vestitorul Soarelui intrară cu capetele plecate. Aţro-Sanu îi binecuvânta ridicând mâna.

* Vorbiţi...

* De trei ori preaslăvite ! începu Elizair. N-am îndrăznit până azi să vin să-ţi tulbur pacea... De mult mă neliniştesc nişte fenomene ciudate care se petrec în cer. Corpurile cereşti parcă şi-au schimbat locul. Drumul lor nu mai trece prin punctele fixate de piramidele şi instrumentele noastre. Şi mă gândesc: oare nu cumva aceste fenomene vestesc mari nenorociri? Şi iată că a venit şi Vestitorul Soarelui şi spusele lui îndreptăţesc temerile mele.

* Vorbeşte ! grăi Aţro-Sanu către Vestitorul Soarelui.

* De trei ori preaslăvite, am pornit în obişnuita mea călătorie prin ţinuturile noastre, ca să strâng dările şi să inspectez focurile, şi pretutindeni ochii mei au văzut privelişti îngrozitoare. La răsărit şi la apus de Atlantida, toate insulele sunt cuprinse de focul vulcanilor. Multe oraşe au şi pierit din pricina izbucnirilor vulcanice şi a cutremurelor. Pământul se clatină, casele se prăbuşesc şi oamenii umblă de colo-colo, ca o turmă de oi speriate.

* Sărmană Atlantida ! spuse din nou Aţro-Sanu. Ai dreptate, Elizair, observaţiile tale sunt legate de începutul unor evenimente triste, despre care vorbeşte Vestitorul Soarelui. Şi totuşi ai greşit, Elizair, căci planetele nu s-au mişcat din locul lor şi stelele sunt la fel de neclintite ca şi înainte.

* Dar cum rămâne cu observaţiile mele ? Cercetează tu singur ! Ăsta-i adevărul. Am văzut cu ochii mei.

* Şi tu te încrezi ochilor tăi ? Apoi, întorcîn-du-se spre Kriţna, grăi : Iată o minunată pildă a „adevărului" tău. Ce zici, Elizair, dacă după ce-o să bei o cupă de vin tare, ţi se va părea că totul în jur se învârteşte ?

Elizair roşi de ciudă.

— Dar eu am fost treaz !

— Nu-i vorba de asta. Ţi-nchipui oare că s-au mişcat din loc coloanele sau crezi că vei găsi în mintea ta explicaţia acestor fenomene ? Şi totuşi, aşa este. Căci nu stelele şi-au schimbat locul, ci piramidele, din care pricină vârful lor şi instrumentele tale nu se mai potrivesc cu drumul obişnuit al stelelor.

Elizair era tare îngrijorat:

— Dar piramidele stau nemişcate pe pământ!

— Dar pământul el însuşi ? Elizair începu să înţeleagă.

— N-ar fi mai simplu să socotim că pământul este cel ce s-a mişcat din loc, şi nicidecum întreaga boltă cerească ? Căci, de fapt, aşa şi este. Forţele focului subteran au schimbat poziţia pământului şi astfel s-au mişcat din loc şi toate punctele tale de observaţie. Chiar acum am cercetat fenomenele ce s-au petrecut înaintea îngrozitoarelor cutremure care au zgâlțâit Atlantida cu mii de ani în urmă... Atunci s-a întâmplat acelaşi lucru. Şi tot ca şi acum, întâi au început să erupă vulcanii de pe insulele învecinate cu Atlantida. Sunt mai mici decât Atlantida şi forţele focului subteran au mai multă putere asupra lor, putind erupe mai lesne la suprafaţă ! Dar, vai ! Cercetările mele mă fac să cred că ne aflăm în pragul unei catastrofe nemaivăzute... Atlantida este condamnată... Cele spuse de Vestitorul Soarelui ne arată, fără urmă de îndoială, că suntem mai aproape de catastrofă decât am bănuit eu.

Elizair şi Vestitorul Soarelui rămaseră muţi de uimire. Numai Kriţna nu-şi trăda emoţiile, deoarece „forţele subterane" clocoteau în sufletul lui.

— Convocaţi pentru mâine Consiliul Suprem... Dacă suntem neputincioşi să preîntâmpinăm această năpastă, să ne îngrijim cel puţin de salvare. Kriţna, vesteşte la palat convocarea Consiliului Suprem.

Kriţna urcă treptele şi ieşi pe terasa de marmură a palatului.

La picioarele lui se întindea Atlantida, scăldată în razele lunei şi-n mireasma florilor. Ca întotdeauna, dinspre oraş se auzeau, înăbuşite de distanţă, cântece şi acorduri de instrumente muzicale. În depărtare se desluşea răsuflarea uniformă a oceanului. Dar Kriţna nu vedea nimic. El îşi prinse strâns capul între mâini şi rămase aşa, cu faţa schimonosită, în bătaia luminii strălucitoare a lunei. Totul este minciună şi iar minciună... Nu există zei... Nu există taine... Există numai chipul lacom şi interesat al preoţilor care, din cunoştinţele lor, fac o taină pentru ca să poată asupri poporul, iar ei să se scalde în belşug !" Privirea lui căzu asupra statuii de aur a zeului soarelui, ce scânteia în razele lunei. Deodată, cuprins de aprigă ură, Kriţna zvârli statuia de pe piedestal, care, cu zgomot asurzitor, se rostogoli pe lespezile de marmură.

XII. RĂSCOALA SCLAVILOR

Preoţii şi curtea aflaseră de mult despre răscoala pusă la cale de sclavi, deşi sorocul nu-l ştiau încă. Dealul Sfânt aştepta în linişte evenimentele. Până

acum, aceste răscoale nu constituiseră o mare primejdie „pentru stat", adică pentru castele conducătoare : casa regală, preoţii, comandanţii de oşti. Aceste răscoale semănau mai degrabă cu nişte răzvrătiri neorganizate.

Totuşi, de astă dată evenimentele se desfăşurară altfel. Cu mult înainte de răsăritul zorilor, pe când era încă beznă, sclavii părăsiră tiptil-tiptil minele. De asemenea, fără cel mai mic zgomot, ei îi loviră prin surprindere în cap, cu târnăcoapele grele de bronz, pe supraveghetori şi paznici. Şi aceştia căzură ca nişte snopi, fără să scoată un geamăt.

Nu trecu un ceas, şi Oraşul Negru se afla în mâinile răsculaţilor. Bezna şi liniştea tăinuiau faptele. Pe drumurile şi cărările ce duceau spre Dealul Sfânt fuseseră postate detaşamente de strajă pentru a-i împiedica să fugă pe supraveghetorii şi paznicii care întâmplător ar fi scăpat şi care ar fi putut să dea de veste celor de pe Dealul Sfânt de cele ce se petreceau. Era, de fapt, o simplă măsură de prevedere, deoarece în Oraşul Negru nu rămăsese un singur paznic sau supraveghetor cu ţeasta întreagă.

Sclavii se îndreptară spre minele vechi. Aici se afla comandamentul răsculaţilor.

— Chiar de nu vom învinge, îi vom face pe cei de pe Dealul Sfânt să simtă puterea crescândă a sclavilor – spuse „Răul", adresându-se mulţimii. Cu orice preţ, trebuie să punem mâna pe săbii şi suliţe de bronz. Arsenalele sunt păzite de detaşamente mari de ostaşi, bine înarmaţi, pe care nu-i vom putea birui cu sapele şi târnăcoapele noastre. Aşadar, pentru a pune mâna pe armele aflate în arsenal, e nevoie să fim noi înşine bine înarmaţi. Vom găsi arme cu duiumul, gata făurite, acolo, la fabrică, cum s-ar zice chiar în mâinile noastre, căci fabrica este păzită de un detaşament mai mic decât cel de la arsenal. Cu ăştia o să ne răfuim, de bună seamă, mai iute. Îndată ce-o să-i atacăm, ei au să aprindă focurile pentru a da alarma şi a chema în ajutor legiunile de gardă. Trebuie să punem mâna pe fabrică la fel de repede şi fără zgomot cum am făcut şi cu Oraşul Negru. Dar cum oare ?

— După câte ştiu eu – spuse Aksa-Guam – în zori, soldaţii care fac de pază la fabrică se schimbă şi detaşamentul porneşte pe drumul Dragonului. Lângă cele două izvoare, drumul trece printr-un loc pustiu, o vale... Atacăm detaşamentul, omorâm soldaţii până la unul, ne punem armurile lor, sosim la fabrică şi-o ocupăm cât ai clipi. Fabrica o să fie a noastră, împreună cu toate armele găsite acolo.

* Dar parola ? întrebă Adişirna.

* Am aflat-o : „Şarpele şi Soarele".

Planul a fost acceptat. Şi pe drumul Dragonului, lângă cele două izvoare, a avut loc prima luptă. Sclavii au lăsat detaşamentul să treacă, apoi, la întoarcere, i-au tăiat calea, atacîndu-1 din trei părţi : din faţă, din spate şi din flancul stâng ; în dreapta se căsca o prăpastie adâncă.

Deşi atacul s-a produs prin surprindere, ostaşii atlanţilor, căliţi în luptă, se

apărară cu dârzenie. Scuturile îi ocroteau împotriva bolovanilor, iar suliţele lor, fiind mai lungi decât sapele şi târnăcoapele sclavilor, le îngăduiau să-i lovească pe atacanţi fără ca ei înşişi să aibă prea mult de suferit. Detaşamentul ar fi putut fi lesne aruncat în prăpastie, dar trebuiau cruţate armele soldaţilor. Cât priveşte numărul, sclavii aveau superioritatea. Suliţele rămâneau înfipte în trupurile răsculaţilor şi, înainte ca ostaşii să le poată smulge din leşul celor ucişi, zeci de mâini ale sclavilor se repezeau să înhaţe arma şi o trăgeau cu putere, în ciuda loviturilor ce plouau cu nemiluita de pretutindeni. Încetul cu încetul, aproape toate suliţele trecură în mâinile sclavilor. Mişcările soldaţilor erau stânjenite de drumul prea îngust.

Pierzându-şi suliţele, ei începură să se bată cu săbiile. Dar suliţele mânuite de sclavi îşi dovediră superioritatea ; săbiile erau mai scurte decât suliţele. Ostaşii cădeau seceraţi unul după altul, umplând cu trupurile lor tot drumul, ceea ce îngreuna şi mai mult mişcările celor rămaşi.

Detaşamentul era condamnat...

Nu se scurse un ceas şi el se prefăcu într-un morman de cadavre. Nici un om nu mai rămăsese în viaţă. Sclavii luară repede armurile soldaţilor, le spălară de sânge la izvor şi se îmbrăcară cu ele. Aksa-Guam îşi puse armura comandantului şi astfel porniră la drum. Nu lăsară decât un detaşament de pază.

La fabrică, „schimbarea gărzii" s-a desfăşurat cu bine. Comandanţii detaşamentelor şi-au spus parola şi strajă de noapte, zăngănindu-şi armele de bronz, porni pe drumul pe unde se întorcea de obicei. Până la sosirea lor, toate leşurile fuseseră aruncate în prăpastie, drumul curăţat şi urmele încăierării şterse cu desăvârşire.

Nimicind micul detaşament de pază din interior, lucru care de altfel nu constituise o greutate, marele atelier unde se făureau arme de bronz căzu în mâinile răsculaţilor. Aici găsiră şapte mii de săbii şi suliţe gata să iasă pe poartă şi cinci mii neşlefuite încă, dar bune spre a fi folosite în luptă. Sclavii erau în culmea bucuriei. Niciodată o răscoală nu începuse atât de bine.

Încrederea că vor birui Dealul Sfânt se întărea în sufletul lor.

Se apropiau zorile şi trebuiau să se grăbească pentru a isprăvi şi cu arsenalul, iar până la răsăritul soarelui să aibă vreme să-şi treacă forţele principale în munţi.

Înarmaţi, sclavii reprezentau acum o puternică forţă militară, care se îndrepta spre arsenal. Echipamentul lor îi înşelă pe cei din garnizoana arsenalului.

— Cine sunteți ? întrebă o patrulă.

— Din porunca lui Ketţal-Kootla, şeful suprem al armatelor din Atlantida, vin legiunile „de pază" pentru întărirea garnizoanei – răspunse Aksa-Guam.

Jumătate din sclavi reuşiseră să treacă podul când înşelăciunea fu dată în vileag, şi asta tot din pricina răsculaţilor, căci o parte dintre ei, prea zeloşi, care

nu căpătaseră arme, urmau detaşamentul înarmaţi numai cu târnăcoape. Au fost observaţi şi se dădu alarma. Dar era prea târziu. Săbiile se încrucişară sfâşiind liniştea nopţii cu zăngănitul bronzului. Soldaţii atlanţilor se băteau cu obişnuita lor dârzenie. Sclavii îi alungau, iar ei se retrăgeau în interiorul uriaşului arsenal, luptând pentru fiecare palmă de pământ. Uşile mari ale magaziilor se spărgeau trosnind, şi mulţimi de sclavi, pe jumătate goi, se năpusteau înăuntru, ieşind de-acolo cu tot armamentul de luptă. Victoria era de partea răsculaţilor.

Mai avură loc încă câteva ciocniri răzleţe, chiar în interiorul magaziilor şi prin ungherele curţilor largi şi pavate, în vreme ce masele de sclavi înarmaţi porniseră în marş fulgerător pe un drum larg de munte, care ocolea Dealul Sfânt. Scurtele încăierări cu detaşamentele care făceau de pază pe drumuri n-au putut ţine în loc această revărsare tumultoasă.

Într-o singură noapte, sclavii, lipsiţi de arme şi putere, se transformaseră într-o oaste ameninţătoare, înarmată cu şaisprezece mii de săbii şi suliţe.

În ciuda tuturor măsurilor de prevedere, ei nu izbutiră să ascundă celor de pe Dealul Sfânt ocuparea arsenalului. Arsenalul se găsea chiar la poalele Dealului Sfânt şi zgomotul luptelor ajunsese acolo sus, străbătând liniştea nopţii. Dar tot datorită acestei bătălii angajate aici, la arsenal, răsculaţii au putut să-şi deplaseze forţele principale departe, în munţi, mai înainte ca cineva să prindă de veste. Conducătorii acestei numeroase oştiri erau „Chiorul" şi Adişirna. „Îndârjitul" şi Aksa-Guam aveau greaua sarcină ca, în fruntea unor forţe mai mici. să ia cu asalt Dealul Sfânt, dinspre sectorul cel mai bine apărat, şi să primească asupra lor lovitură principală a celor mai bune legiuni de cavalerie ale atlanţilor – „Neptun" şi „Neînvinşii".

Sub soarele dimineţii, Dealul Sfânt strălucea cu bronzul templelor şi palatelor sale, când Aksa-Guam şi „Îndârjitul", în fruntea detaşamentelor lor, se apropiară de canalul circular, aflat jos, la poale. Podurile fuseseră ridicate. Tot malul pe partea Dealului Sfânt ardea ca un perete de aramă – erau armele soldaţilor aşezaţi în ordine de bătaie.

Văzând pădurea deasă de suliţe a duşmanului, sclavii îşi pierdură cumpătul... Canalul le tăia drumul. Cele două tabere vrăjmaşe nu statură multă vreme cu mâinile-n sân.

În albia canalului, lângă mal, se aflau nenumărate nave mici. „Îndârjitul" arătă cu mâna spre ele şi deodată toţi se puseră în mişcare : sclavii trăgeau barcazele şi felucele într-un singur loc, şi sub ploaia de suliţe aruncate de pe celălalt mal, înjghebară la iuţeală poduri plutitoare. Malul se ridica deasupra apei la o înălţime de un stat şi jumătate de om, dar lucrul acesta nu fu o piedică. Răsculaţii porniră pe pod şi, urcându-se unul peste celălalt, începură să se caţăre pe mal. Suliţele ce se abăteau de sus îi făceau să se prăvălească în apă şi curând, pe nave şi lângă mal, trupurile lor alcătuiră o movilă pe care se târau, ca nişte furnici, mereu alţi şi alţi sclavi. Tot canalul se înroşise de sângele

răsculaţilor, iar cadavrele lor acopereau faţa apei, plutind în jos pe cursul ei. Dar principalul fusese făcut : mai înainte ca soarele să ajungă în înaltul cerului, sclavii se aflau pe celălalt mal. Mulţi dintre ei păşeau pentru prima oară pe Dealul Sfânt. Soldaţii se retrăseseră pe un platou larg din faţa canalului ca să se poată mişca mai în voie, şi aici începu o luptă pe viaţă şi pe moarte, o luptă îndelungată.

Atlanţii aveau marele avantaj că se aflau pe deal, în vreme ce sclavii erau jos, pe un cimp îngust, în spatele lor fiind canalul. Întăriri puteau primi doar pe măsură ce cucereau terenul din faţa lor. Mormanele de cadavre le stânjeneau mişcarea. Sclavii începură să dea semne de oboseală. Atunci atlanţii atacară cu mai multă înverşunare. Sosi clipa când răsculaţii, înghesuiţi în canal, puteau fi azvârliți în apă. „Îndârjitul" şi Aksa-Guam luptau în prima linie. Privind în jur, „Răul" văzu că ai lor se retrag.

„Sfârşitul!" îi fulgeră prin gând.

Dar în clipa aceea, în rândurile soldaţilor se petrecu o învălmăşeală. Cei din spate se retrăgeau în grabă.

După cum s-a aflat mai târziu, în munţi situaţia atlanţilor era desperată. Adişirna şi „Chiorul" se prăvăliseră asupra lor ca o avalanşă, ajungând până la palatul regal. Într-acolo au fost chemate întăririle. Detaşamentele lui Aksa-Guam şi ale „Îndârjitului" răsuflară mai în voie. Curând, sclavii trecură la ofensivă şi începură să-i alunge pe duşmani spre vârful Dealului Sfânt."

Chiar atunci, pe Dealul Sfânt aveau loc evenimente care au hotărât soarta răscoalei.

În noaptea când sclavii s-au răsculat, regele Guan-Atagueragan dădea un ospăţ regilor supuşi lui, care urmau să plece, după ce asistaseră la sărbătoarea soarelui.

În scopul de a-i uimi pentru ultima oară cu bogăţia şi măreţia curţii sale, ospăţul avu loc în sala de smarald, aflată în partea subterană a palatului. Toţi pereţii acestei uriaşe săli erau acoperiţi, de sus până jos, cu pietre preţioase. Nestematele, aşezate după coloritul lor, închipuiau tot felul de flori şi peisaje fantastice.

Pe cerul de bronz strălucea un soare de topaz, iar copaci de crizopraz îşi oglindeau frunzişul în ape de smarald. Berili galbeni şi trandafirii, rubine împletite în coroniţe se înălţau din iarba de crizolit.

Tronul se afla lângă un perete bătut tot în smaralde, ale căror bogate nuanţe alcătuiau desene complicate. Era un adevărat zid de smarald, despărţit de peretele principal printr-un coridor în care ardeau făclii. Văpaia torţelor răzbătea prin smaralde, producând extraordinare efecte de lumină.

Regele ştia de răscoală. Ospăţul fusese înadins prelungit pentru ca, o dată cu sfârşirea lui, ordinea pe Dealul Sfânt să fie restabilită şi regii oaspeţi să nu afle de răscoală. Lucrul acesta era cu atât mai lesne de înfăptuit, cu cât în sala de smarald nu putea pătrunde nici un zgomot de la suprafaţă.

Dar răsculaţii se năpustiră şi în această încăpere închisă.

Înainte ca soldaţii, trimişi ca întăriri, să vină în ajutorul celor care luptau în munţi, Adişirna şi „Chiorul" puseseră mâna pe palat. Zăngănitul săbiilor răsună în încăperea vecină şi, deodată, sclavii înarmaţi năvăliră în sala de smarald. Gărzile de onoare ale regelui şi însuşi oaspeţii fură nevoiţi să pună mâna pe săbii.

Numai Guan-Atagueragan şedea pe tronul lui, cu aerul măreţ al unei statui, şi urmărea bătălia. Dar sufletul îi era cuprins de tulburare. Garda palatului şi regii se luptau cu bărbăţia desperării, însă rândurile lor se răreau pe fiece clipă.... Moartea îşi aţintise privirea în ochii regelui Atlantidei.

În clipa când cădeau ultimii apărători ai palatului, Guan-Atagueragan îşi aminti deodată de o cale de salvare. Vroia să întâmpine moartea mândru, aşa cum se cădea regelui Atlantidei, dar gândul că ar putea scăpa cu viaţă îl făcu să-şi lepede masca măreţiei. Coborî în grabă treptele tronului, îşi scoase sabia grea de bronz, strânse cu putere mânerul ei bătut în diamante şi, izbind o singură dată, brăzdă peretele de smarald. Apoi din câteva lovituri izbuti să facă o spărtură în zid. Smaralde mari cât bobul de mazăre se rostogoliră pe podeaua de mozaic. Regele îşi făcu vânt prin spărtură. Pe urmele lui însă porniră şi câțiva sclavi. Deodată, unul din ei zări nestematele mari şi se aplecă să le culeagă, adunîn-du-le cu pumnii şi virându-le apoi în gură şi în armură de bronz. Alţi sclavi, venind în fugă, se împiedicară de el şi căzură jos, astfel că un morman de trupuri acoperi trecerea.

Regele fugise...

Cuprins de o mânie turbată, „Chiorul" se apropie de peretele spart, lângă care se înălţa o claie de trupuri omeneşti, şi începu să-i bată pe sclavi. Cu sabia ridicată deasupra capului şi fluturând-o în văzduh, Adişirna îi chema la ordine. Dar totul era în zadar. Văzând că duşmanii pieriseră din faţa lor, răsculaţii se răspândiră pîlcuri-pîlcuri prin sălile palatului şi începură jaful. În cămări găsiră amfore uriaşe pline cu vin. Îşi turnau băutura în scuturile lor rotunjite şi, istoviţi de arşiţă şi de luptă, sorbeau cu lăcomie şi cădeau pe loc, beţi-morţi.

XIII. SFÂRȘITUL RĂSCOALEI SCLAVILOR

De îndată ce preoţii aflară de izbucnirea răscoalei, ei se întruniră în consiliu, într-una din piramide. Aici erau în deplină siguranţă. Trecerile subterane care legau palatele cu piramidele fuseseră tainic zidite. Slujitorii preoţilor aduceau mereu ştiri cu privire la desfăşurarea luptei.

În ciuda poruncii trimise de prelaţi comandanţilor de a înăbuşi răscoala, se primeau totuşi veşti neliniştitoare. Sfârşitul bătăliei care se prelungea era îndoielnic. Jur împrejurul Atlantidei se aflau masate garnizoane uriaşe. Cu ajutorul lor. răscoala putea fi foarte uşor înăbuşită, căci fiecare ceas aducea preoţilor pagube nespus de mari : sclavii le distrugeau palatele şi apoi

majoritatea lor constituiau „averea mobilă" a preoţilor. Această marfă vie era destul de bine cotată la Bursa Mării.

Numai spre apusul soarelui, succesul soldaţilor se arătă în sfârşit limpede. Armata „Chiorului" şi a lui Adişirna fusese împinsă în munţi şi împrăştiată prin păduri. „Chiorul" fusese omorât în palat, iar trupul lui îl ciopârtiră soldaţii lui „Neptun". Adişirna-Guanci dispăruse fără veste.

Venind de hac forţelor principale ale sclavilor, atlanţii porniră să se răfuiască cu resturile armatei lui Aksa-Guam şi „Îndârjitului". Sclavii erau împinşi spre canal, unde cădeau şi se înecau pe loc.

Un grup nu prea mare de răsculaţi, în frunte cu „Îndârjitul", se luptau ca nişte lei furioşi, apărând podul şi acoperind retragerea.

În cele din urmă, „Îndârjitul" căzu cu beregata străpunsă. Dealul Sfânt fusese curăţat de rebeli. Nu rămăseseră decât grupuri răzleţe de sclavi, pe care ostaşii îi goneau ca pe nişte ogari, îi alungau prin curţi şi fundături şi îi omorau fără cruţare. Rănit la mână şi la cap, Aksa-Guam se pierdu de detaşamentul „Îndârjitului". Apărându-se de soldaţii care îl urmăreau, el se ascunse în scobitura zidului de bronz ce împrejmuia palatul marelui preot Aţro-Sanu, lipindu-se cu spatele de portiţa strâmtă de bronz. Din pricina oboselii şi a pierderii de sânge, Aksa-Guam simţea că i se învârteşte capul şi ochii i se împăienjeniră. Ca în somn, îşi mişca mecanic sabia, apărându-se de loviturile suliţelor.

Pe neaşteptate, portiţa se deschise în spatele său şi el fu cât pe-aci să cadă jos. Crezând că-i o capcană, se întoarse şi-1 văzu în faţa sa pe Kriţna, învăţăcelul lui Aţro-Sanu. Kriţna îl sprijini să nu se prăbuşească şi, apucîndu-1 de mână, îl trase dincolo de prag. Tot atunci se năpusti şi un soldat. Kriţna smulse sabia din mână slăbită a lui Aksa-Guam şi-1 lovi pe ostaş în cap. Acesta se prăbuşi, dar îndată apăru altul. C-o suliţă lungă, el străpunse pieptul lui Kriţna.

— Închide portiţa – apucă să strige învăţăcelul şi se prăbuşi într-un lac de sânge.

Aksa-Guam trânti portiţa şi trase zăvorul greu de bronz.

Apoi se aplecă spre Kriţna. Ochii acestuia priveau împăienjeniţi, iar sângele îi curgea şuvoi din rana de la piept şi din gură.

— Mor... E mai bine aşa... Totu-i minciună şi făţărnicie... Şi viaţa e o minciună... – bolborosea el, răguşit, cu glasul frânt. Lasă-mă... fugi...

Şi Kriţna îşi lăsă capul pe pământ. Un tremur uşor îi cuprinse trupul. Aksa-Guam porni încet prin grădină. Nu se mai gândea să fugă... nu se mai gândea la nimic. Se simţea prea zdrobit, zdrobit îi era şi trupul, şi sufletul. Dincolo de zid răsunau zgomotele luptei care se îndepărta mereu, răsunau strigăte şi gemete.

Aici, ca întotdeauna însă, era linişte şi pace.

Palmierii îşi arătau în lumina asfinţitului coroanele lor ca nişte evantaie şi

strălucind ca focul. Florile răspândeau o mireasmă ameţitoare. În frunzişul fremătător al copacilor se zbenguiau şi ţipau papagali cu pene albe şi trandafirii sau verzi şi roşii, legaţi de picioruşe cu lănţişoare de aur.

Bună dimineaţa, Aţro-Sanu – strigă în urma lui Aksa-Guam un papagal.

Tânărul preot coborî cărarea galbenă de nisip, cu tufe de liliac alb şi cu tuberoze albe înflorind de o parte şi de alta. Mirosul lor puternic şi dulceag îl ameţea.

Pe creanga unui portocal bogat şedea o maimuţă dresată şi curăţa cu atenţie un fruct mare şi copt. Văzîndu-1 pe Aksa-Guam, rupse o portocală din pom şi, chicotind batjocoritor, o azvârli după el. Asemenea unei mingi, fructul se rostogoli pe cărarea gălbuie.

Aksa-Guam îşi aminti că nu pusese nimic în gură din ajun. Ridică portocală şi începu s-o mănânce cu plăcere, sorbindu-i aroma parfumată şi sucul dulce. Maimuţa îi strigă ceva în limba ei. Tânărul zâmbi fără să vrea şi-i făcu un semn cu capul. Drept răspuns, maimuţa începu şi ea să dea repede şi binevoitor din cap. Şi, lucru ciudat, Aksa-Guam îşi simţi sufletul mai uşor.

Apoi se apropie de bazinul de marmură, îşi scoase armura grea şi se spălă în apa rece de izvor. Rămânând în tunică scurtă şi neagră de preot, care avea brodate pe piept însemnele preoţeşti – discul soarelui şi litere de aur – se simţi mai la largul său. Se întinse cu plăcere pe iarba verde, dezmorţindu-şi mâinile şi picioarele ostenite.

„Dacă nu m-ar durea rănile, m-aş simţi chiar foarte bine", se gândi el.

O oboseală dulce îi cuprinse trupul. Închise ochii fără să vrea şi aţipi. Deodată, îmboldit parcă de ceva, se trezi şi se sculă în capul oaselor. Ața ! Ce s-o fi întâmplat cu ea ? Cum de-a putut s-o uite atâta vreme ! Ața, care-1 rugase să-i îngăduie să lupte împreună cu el!

„Multe dintre sclavele noastre se înarmează şi pornesc spre Dealul Sfânt că să moară sau să biruie... Eu nu pot să rămân acasă... Sunt puternică şi vreau să fiu cu tine..."

Dar el îşi impusese voinţa şi-o convinsese să nu plece, spunându-i că, dacă ea va fi alături de el pe câmpul de bătaie, teama pentru viaţa ei îi va stărui veşnic în minte, ceea ce ar putea duce la moartea lor şi la înăbuşirea răscoalei.

Cu ochii plini de lacrimi, Ața îşi luase rămas bun de la el în noaptea trecută, la minele vechi.

„Ce s-o fi întâmplat cu ea ?... Nu cumva s-o fi dus să mă caute şi or fi omorât-o soldaţii ?"

Dintr-un salt fu în picioare şi porni repede în jos, pe potecă. Se caţără pe un zid, sări dincolo şi începu să coboare de pe Dealul Sfânt.

Drumul cel mai scurt trecea pe lângă palatul tatălui său, acum mort. O clipă, Aksa-Guam stătu la îndoială, dar apoi se îndreptă cu paşi hotărâți într-acolo. Între timp, drumul fusese curăţat de cadavrele sclavilor. Din când în

când, întâlnea detaşamente de soldaţi. Dintre locuitorii Dealului Sfânt erau puţini aceia care ştiau despre participarea lui la răscoală. Veşmîntu-i preoţesc îi îngăduia să treacă fără a fi oprit.

Apropiindu-se de palatul părintelui său, Aksa-Guam încetini pasul fără să vrea. Clădirea era aşezată cu faţada spre drum, înălțându-şi coloanele grele deasupra zidului de bronz. Deodată tânărul se opri locului, şi simţi că i se tăie răsuflarea.

La una din ferestre stătea maică-sa, cu părul cărunt despletit, privind ca o nebună. îl recunoscu îndată şi, arătîndu-1 cu degetul mâinii întinse, izbucni într-un hohot isteric :

— Iată-l, iată-l ! strigă ea. Pui de năpârca ! Pui de năpârca! Unde ai ascuns capul tatălui tău ? Aguşaţa are nevoie de el, căci îl îmbălsămează. Cine-a văzut mumie fără cap ? Adu capul lui taică-tu ! Adu capul lui taică-tu !

Două sclave o apucară de subsuori şi o luară cu silă de la geam. Astupându-şi urechile, Aksa-Guam o rupse la fugă, dar strigătele mamei sale îi stăruiau în auz:

— Adu capul lui taică-tu !

Şi numai când ajunse, gonind aşa, la podul de peste canal, se mai linişti puţin.

Sărmana maică-sa... Capul părintelui său... el zace în minele vechi... Cap de preot... Şi Aksa-Guam nici nu ştie măcar dacă l-au îngropat...

XIV. MOARTEA ATEI

Oraşul Negru încă nu se liniştise. Pîlcuri-pîlcuri de sclavi umpleau uliţele. Dar soldaţii atlanţilor nu-i mai urmăreau, deoarece Dealul Sfânt fusese curăţat, iar de pedeapsă sclavii nu puteau scăpa.

În piaţa largă, de unde porneau două drumuri, Aksa-Guam fu recunoscut de un sclav :

* Priviţi-1, el e ! Iată-l ! Iată-l pe Aksa-Guam, regele sclavilor !
* Trădătorule !
* Vânzătorule !

Mulţimea îl înconjură şi începu să azvârle cu pietre în el. Femeile, furioase, îl ameninţau cu pumnii şi răcneau :

* Dă-mi înapoi bărbatul ucis !
* Mi-ai omorât feciorul !
* Unde-i fratele meu ?

Un sclav se repezi la el şi-1 doborî la pământ, zvîrlindu-1 pe un morman de pietriş. Apoi îi înfundă pe cap chivără sa roşie şi începu să strige :

— Încoronarea regelui sclavilor !

Cercul mulţimii adunate se strângea tot mai mult. O ploaie de pietre se abătu asupra lui Aksa-Guam. Plin de sânge, alb la faţă, el stătea cu chivără

roşie în cap, uitându-se la lume, fără să vadă nimic.

— Ce să ne tot zgâim atât la el! vorbi un sclav berber, cu suliţa în mina. Oare în vinele lui nu curge tot sângele duşmanilor noştri ? Ia feriţi în lături !

Sclavii se dădură la o parte şi berberul făcu vânt suliţei drept spre pieptul lui Aksa-Guam. Dar, înainte ca armă să-l străpungă, din mulţime răsună un strigăt deznădăjduit de femeie şi un trup se azvârli între Aksa-Guam şi suliţa ce zbura.

Suliţa străpunse pieptul tinerei femei.

Era Aţa.

Ea întoarse capul spre Aksa-Guam şi izbuti să-i spună doar atât :

* Viaţa mea... – sângele îi năvăli pe gură şi ţâşni din rană, iar fata amuţi, horcăind greu.

* Aţa ! strigă Aksa-Guam, dar puterile îl părăsiră, îşi pierdu cunoştinţa şi se prăvăli de pe mormanul de pietriş, alături de trupul Atei.

Mulţimea se dădu speriată în lături şi încremeni, tulburată de moartea neaşteptată a fetei.

Acelaşi sclav berber, cuprins de furie că lovitura lui precisă, cu care voise să se laude în faţa tuturor, nu-şi atinsese ţinta, strigă :

— Din pricina lui a mai murit o sclavă ! Moarte lui ! şi se năpusti spre Aksa-Guam.

Câţiva sclavi îl urmară :

— Stai, câine ! strigă deodată Guamf, ivindu-se din mulţime şi apărând cu trupul său trupul Atei şi al lui Aksa-Guam.

Sclavii se opriră nedumeriţi. Toţi îl cunoşteau pe bătrânul Guamf şi-i purtau respect.

* Pleacă de-aici, bătrâne ! zise scalvul berber, cu glas scăzut.

* Sunteţi fiare sau oameni ? se năpusti Guamf asupra lui. Nu v-ajunge sângele pe care l-aţi vărsat ? Atunci omorâţi-mă pe mine, un bătrân ! Şi, adresându-se sclavului berber, vorbi mai departe : Tu unde ai fost, Şirna, atunci când noi am luat cu asalt Dealul Sfânt ? Nici unul din sclavii care au luptat acolo n-a ridicat mâna asupra lui Aksa-Guam. Oricine ar fi fost el, a luptat alături de noi şi pentru noi şi-a primejduit viaţa ca cel din urmă dintre sclavi. De unde ai suliţa, Şirna ? Da, suliţa cu care ai vrut să-l ucizi pe Aksa-Guam şi ai ucis-o pe nepoata mea ? Ai ridicat-o din drum, după bătălie ! Te cunosc eu pe tine şi pe cei de teapa ta ! Când sunteţi oropsiţi, vă linguşiţi pe lângă supraveghetor şi-i denunţaţi pe-ai voştri. Când luptăm, voi staţi frumuşel ascunşi în casă şi aşteptaţi să vedeţi cine învinge, ca să puteţi lovi cu copita pe cel căzut. Viaţa noastră, a tuturora, ar fi fost mai uşoară, de nu s-ar fi născut pe lume oameni de teapa voastră. Şi tu te încumeţi să-l judeci pe cel învins ?

Sclavul berber se ruşina şi se mistui în mulţime.

— Voi, sclavi, luaţi aminte la spusele mele ! grăi mai departe bătrânul. Aksa-Guam şi-a pierdut tatăl, mama lui şi-a pierdut minţile. Fata pe care a iubit-

o zace în faţa voastră, cu pieptul străpuns de suliţă. El nu se mai poate întoarce pe Dealul Sfânt.

Fără să asculte până la sfârşit vorbele bătrânului, mulţimea de sclavi se trase deodată într-o parte şi toţi o rupseră la fugă spre mine. Pe drum, dinspre Dealul Sfânt, venea încet un detaşament de călăreţi. Nu trecură cinci minute şi piaţa rămase pustie. Se auzea doar ţăcănitul potcoavelor de bronz pe drumul pietruit şi zăngănitul armelor.

Aşa cum se cuvine unor învingători, soldaţii atlanţi, mândri şi plini de încredere în ei, trecură încet, la pas, fără măcar să-şi arunce privirile asupra pilcului de oameni aflat lângă mormanul de pietriş : prea erau multe cadavrele care zăceau în drum, iar bătrânul acela nenorocit nu merita atenţia lor.

Se lăsase o linişte desăvârşită, tulburată doar de zumzetul câtorva muşte albastre, strălucind în razele asfinţitului, care zburau în jurul rănii deschise a Atei.

Guamf îl trase mai la o parte pe Aksa-Guam şi ascunse în dosul unui tufiş trupul fetei. Tânărul îşi veni în fire. Bătrânul îi puse cu blândeţe mâna pe umăr şi-i spuse, arătându-i spre minele vechi :

* Nu te mânia prea tare pe ei. E greu să te înhami din nou la jug... Ţi-aduci aminte cât de tare m-am supărat eu pe tine când mi-ai vorbit despre eliberarea sclavilor ? Veni-vă oare ziua aceea, au ba ? Poate că odată, peste mii de ani, va răsări şi steaua noastră şi ne va tămădui rănile. Dar atunci noi nu vom mai fi pe lume şi poate că nu va mai rămâne nici urmă din Atlantida... Şi nimeni nu va şti că noi am luptat pentru eliberarea sclavilor şi că am trimis, peste milenii, salutul nostru acelora care vor fi mai fericiţi ca noi.

Apă... – şopti răguşit Aksa-Guam şi gemu de durere.

XV. OSÂNDIŢII

Adunarea Consiliului Superm se deschise în sala de aramă din palatul regal, ai cărei pereţi erau acoperiţi cu plăci de aramă, împodobite cu basoreliefuri ce înfăţişau faptele războinice ale regilor Atlantidei. Armele de bronz, atârnate pe pereţi, arme din toate epocile, începând cu primele, grosolan lucrate, până la săbiile şi armurile din ultima vreme, frumos migălite şi şlefuite cu grijă, dădeau acestei săli un aspect de muzeu. Toţi membrii Consiliului Suprem se aflau de faţă, în afară de marele preot Aţro-Sanu.

Dar regele nu-l mai aşteptă. Stând pe tronul înalt de bronz, înconjurat de jilţuri, aşezate în semicerc şi ocupate de membrii consiliului, regele deschise adunarea.

— În numele soarelui şi prin voinţa noastră... În Atlantida s-au petrecut lucruri nemaiauzite. Sclavii răsculaţi au vrut să-mi ia viaţa mea sfânta. De mina acestor oameni de rând, vrednici de dispreţ, au murit toţi oaspeţii mei şi regii. Numai regele din Aşşur a scăpat de la această moarte năprasnică, fiindcă a

fugit după mine, precum şi scumpul meu frate, regele Atţorului, care nu era la palat, aflându-se bolnav. La răscoală – ce ruşine cumplită ! – a luat parte unul dintre fiii preoţilor. Dar tatăl a plătit cu capul trădarea fiului... Celor ce-au pus la cale răzmeriță, Aksa-Guam-Itţa – fie ca mânia zeilor să cadă asupra capului său – Şi sclavul Adişirna-Guanci – deschiză-se pământul înaintea lui ! – nu li s-a dat de urmă până acum. Cine-i vinovat de asta, Ketţal-Kootla ?

Comandantul de oşti îşi plecă fruntea.

* Îi vom găsi, măria ta, fii de trei ori preaslăvit...

* De nu vor fi prinşi, vii sau morţi, înainte ca soarele să apună de trei ori după Dealul Leului, tu, Ketţal, n-ai să-l mai vezi răsărind a patra oară. Iar sclavii... Şi, clocotind de furie, regele se ridică de pe tron, ceea ce era o încălcare cu totul neobişnuită a etichetei Oh, mânia mea nu cunoaşte margini ! Fie că sclavii toţi, neam de neamul lor, să ţină minte ce înseamnă minia regelui Atlantidei. Am să-i omor pe toţi până la unul. Am să-i supun la atari cazne, că se va cutremura pământul. Şi am să poruncesc ca din ţările supuse nouă să fie aduşi alţi sclavi ! Sclavii sunt osândiți. Toţi până la unul...

Ketţal-Kootla oftă din greu :

— Nu te mânia, măria ta, fii de trei ori prea-slăvit... Aproape toţi sclavii au părăsit Oraşul Negru... şi-au fugit atât de grabnic, c-au lăsat în vetre aluatul dospit. Ei s-au ascuns în inima pădurilor... Doar moşnegii, babele şi orfanii au mai rămas.

— Şi tu, câine bătrân, n-ai ştiut să urmăreşti aceste fiare... Asta-i trădare ! Toţi sunteți trădători şi uneltiţi împotriva mea ! încercuiţi pădurile !

— Le-am şi încercuit.

* Străbateţi drumurile în lung şi-n lat, cu câini de vânătoare.

* Suntem pe urmele fugarilor şi mulţi au şi fost prinşi.

* Să fie hăituiţi că fiarele sălbatice ! Toată Atlantida să fie scăldată în sângele lor !

Deodată, în sală se stârni un freamăt. Pe o litieră neagră, slujitorii templului îl purtau în pas domol pe marele preot Aţro-Sanu.

Sprijinit de braţ, preotul coborî încet din litieră, îl binecuvânta pe rege, se apropie de jilţul său şi, fără să se aşeze, grăi către rege :

* De trei ori mare, puternic, neînvins şi ocrotit de zei, rege al Atlantidei ! Pieptul meu bătrân e sfâşiat de durere. Ochii mi-s secaţi de lacrimi şi limba nu mai îmi dă ascultare... Dar zeii nemuritori mi-au poruncit să-ţi vorbesc despre cumplita năpastă ce se apropie de Atlantida... Vai, vai, vai!

Noi toţi am greşit în faţa zeilor şi mânia lor s-a abătut asupra noastră... Guan-Atagueragan păli.

* Vorbeşte mai repede, ce vrei să spui ? întrebă el, cu glas surd.

* Atlantida e osândita... Atlantida trebuie să piară într-un îngrozitor cutremur. Focul o va mistui. Zeii mi-au dezvăluit în noaptea trecută că pieirea Atlantidei este hotărâtă. Zeul soarelui, arzând şi amenințător, mi s-a arătat

mie, cu chip de soldat. Veşmintele lui erau ca bronzul topit şi faţa lui te orbea. Şi el mi-a zis : „Salvaţi-vă ! Salvaţi-vă până nu e prea târziu ! Căci nu va rămâne piatră pe piatră şi nu va rămâne în viaţă nici o vietate. Focul va arde şi oceanul va înghiţi Atlantida. Şi acolo unde se înălţau munţi înalţi, numai valurile mării îşi vor ridica crestele înspumate, şi chiar amintirea Atlantidei va pieri în veacuri !"

Aţro-Sanu vorbea ameninţător ca un proroc şi fiecare cuvânt rostit de el îngheţa inimile...

Regele se lăsă pe spate, îşi încleşta mâinile pe braţele jilţului şi închise ochii. Obrazul lui fu cuprins de un tremur.

* Minţi, bătrâne ! Voi toţi minţiţi ! Eu nu vă cred ! Vreţi să mă speriaţi ! Oare nu pentru că v-am micşorat veniturile ?

* Atlantida nu va scăpa de la pieire. Ziua cumplită a judecăţii se apropie ! exclamă Aţro-Sanu.

Şi vrând parcă să adeverească vorbele acestea, o zguduitură subterană, puternică şi ondulatorie, cutremură palatul.

Torţele se stinseră, armele de bronz căzură la pământ zăngănind. Jilţurile preoţilor şi tronul regelui se clătinară. Cu un zgomot asurzitor, zidul cel mare crăpă în două. Şi toată podeaua de mozaic, începând de la uşă, fu brăzdată de o crăpătură mare, ce se îngusta treptat, ajungând până la treptele tronului.

Regele se uita cu groază la ea, de parcă ar fi privit un şarpe care se târa, gata să-l muşte.

De afară se auziră strigăte şi plânsetul femeilor şi al copiilor speriaţi. Dar în sală stăruia o linişte apăsătoare. În aceste câteva clipe, toţi cei de faţă trebuiau să se împace cu gândul care le răsturna întreaga lor viaţă. Dar era atât de neobişnuit, de ciudat şi de absurd, încât creierul refuza să înţeleagă... Şi regele privea ca hipnotizat crăpătura sinistră, fără să poată rosti un cuvânt.

Pământul se zgudui din nou. Armele rămase încă pe pereţi zăngăniră, iar ţurţurii de cristal ce împodobeau torţele de bronz prinseră să se legene.

Regele se sculă de pe tron şi, uitând de etichetă, se apropie de fereastră, ca să-şi răcorească tâmplele. Vântul aducea până la el briza proaspătă şi sărată a oceanului. Guan-Atagueragan privi în jos, spre luminile Atlantidei care se aşternea la poalele Dealului Sfânt.

— Sărmană Atlantida !... şopti el, repetind cuvintele lui Aţro-Sanu.

Copleşit şi buimac, se întoarse către cei din sală, îşi trosni degetele mâinilor împodobite cu inele şi, plimbându-şi privirile asupra preoţilor, îi întrebă :

— Ce putem face acum ?

Membrii Consiliului Suprem se ridicară din jilţurile lor şi se strânseră laolaltă, vorbind cu glas tare. Tot aerul solemn al adunării dispăru fără urmă. Vorbeau toţi odată, gesticulând, fără să se asculte unul pe altul. Numai Aţro-Sanu păstra o tăcere deplină, arătând un calm desăvârşit.

— Linişte ! grăi el. E ruşinos ! Voi doar nu sunteți sclavi ! Dacă ne pierdem capul, cine oare se va îngriji de salvarea noastră ?

Nimeni nu mai scoase o vorbă. Toţi amuţiră, stingheriţi.

— Cu Atlantida s-a sfârşit – continuă marele preot. Trebuie să ne gândim la salvarea noastră şi ea nu poate fi decât una singură : fuga. Să ne pregătim de drum, fără a mai pierde o clipă. Trebuie să luăm cu noi armele, armata, iată lucrul cel mai de seamă, căci va trebui să clădim din temelii toată puterea şi măreţia noastră... Mulţi dintre prietenii noştri ne vor deveni duşmani. Trebuie să luăm cu noi bogăţiile, animalele, grâne de sămânță. Flota noastră poate transporta numai armata. Pentru locuitorii Dealului Sfânt şi pentru cetăţenii liberi, trebuie să construim noi şi uriaşe corăbii. Ne-aşteaptă furtuni şi potop de ploi, şi corăbiile trebuie să fie în aşa fel construite, ca să le poată ţine piept! Să ne-apucăm îndată de lucru, fiece clipă e preţioasă.

* Dar cine va construi corăbiile ? Cine va lua asupră-şi întreaga muncă pentru pregătirile de drum ? Sclavii au fugit ! spuse Kuntinaşar.

* Trebuie să-i aducem înapoi – răspunse Aţro-Sanu. Să li se dea de ştire că i-am iertat şi-o să-i punem noi din nou la muncă.

* Niciodată ! exclamă mânios regele. Cum, să-i iert pe răzvrătiţi? Pe cei ce-au vrut să ia viaţa regelui ? Niciodată ! îi vom pune la lucru pe ostaşi !

* Soldaţii vor avea şi ei destulă treabă ! îndrăzni să zică Ketţal-Kootla. Şi-apoi... ostaşii mei nu sunt tâmplari şi dulgheri ! Ei ştiu să mânuiască doar sabia ! Aşa că ar trece cam multişor până ar deprinde noul meşteşug !

* Acum nu-i vreme de răzbunare... – spuse Aţro-Sanu. Avem de ales : sau îi iertăm pe sclavi, sau murim împreună cu ei.

* Mai bine să murim, decât să-i iertăm ! răspunse cu îndărătnicie regele.

* Ce să fac ! Voinţa ta e sfântă ! Atunci ne vom pregăti de moarte – spuse Aţro-Sanu, cătând cu viclenie spre rege, pe sub sprâncenele-i stufoase.

* Dar eu... oare eu am să pot scăpa ? întrebă regele stingherit, şi tăcu.

* Da, tu ai să izbuteşti să te salvezi, dar ce se va întâmpla cu tine dacă nu vei mai avea nici armată, nici preoţi, nici arme, nici bucate, nici aur? Vei fi ca o frunză în bătaia vântului.

Regele stătu în cumpănă.

— Uite ce-i – continuă Aţro-Sanu, cu acelaşi zâmbet tainic – tu vrei să te răzbuni, ei bine, sclavii n-au să scape de răzbunarea ta. N-avem decât să le făgăduim iertarea, dar nimeni nu ne împiedică să luăm cu noi doar atâția sclavi cât avem nevoie pentru călătorie şi pentru a ne rostui pe noile meleaguri. Pe ceilalţi îi vom lăsa aici şi le vom făgădui că în ultima clipă ne vom întoarce după ei. Fii încredinţat că mânia zeilor îi va ajunge aici mai repede decât sabia lui Ketţal-Kootla. Nu va scăpa nici unul... Iar când ne vom fi rostuit pe noile meleaguri şi vom avea alţi sclavi, vom putea să-i omorâm şi pe răzvrătiţii aduşi

din Atlantida. N-am dreptate ?

Regele se încruntă şi rosti printre dinţi:

* Fie ! Ketţal-Kootla, trimite crainici în toate pădurile. Să dai de ştire sclavilor că regele s-a milostivit de ei.

*

XVI. BALAURUL ÎNARIPAT

În toate satele şi oraşele Atlantidei au fost trimişi crainici. În piaţă, lângă templu, răsunau trompetele de bronz ale acestor vestitori ai nenorocirii. Ei strigau în faţa mulţimilor speriate :

— Mânia zeilor a osândit Atlantida la pieire ! Şi toţi sunteți chemaţi, din porunca regelui, să munciţi pentru obşte... Trebuie să ne pregătim în grabă de fugă.

Poseidonis arăta ca un furnicar pus pe goană. Pretutindeni, oamenii alergau pe străzi, speriaţi, cu chipul palid, de parcă oraşul ar fi fost cuprins de flăcări. Nenorocirea care-i lovise pe toţi îi apropiase pe unii de ceilalţi şi sfărâmase barierele dintre caste. Oameni necunoscuţi, din diferite pături sociale, se strigau unii pe alţii :

* Ai auzit ?

* Da, este îngrozitor !

Şi fiecare fugea în altă parte.

Părea că întreaga Atlantida îşi pierduse capul. Oamenii îşi răvăşeau avutul, zvârleau ce era mai de preţ şi împachetau lucrurile netrebuincioase, alergau de colo-colo fără rost, uitând să doarmă şi să mănânce. Unii cădeau într-o ciudată stare de înţepenire totală, şedeau tăcuţi, fără să audă nimic, ca nişte statui. Femeile plângeau strângându-şi copiii la piept.

Aşa s-au scurs câteva zile, până când Dealul Sfânt a început să organizeze lucrările.

Posomorâți, sclavii se întorceau din păduri, fără să pună prea mult temei pe mila regelui. N-aveau încotro. Totuşi, o parte din ei nu se întoarse în Oraşul Negru. Unii nu credeau în pieirea Atlantidei, alţii preferau să moară liberi decât să fie din nou sclavi.

Primejdia care se apropia părea că înzecise puterile oamenilor. Toţi munceau zi şi noapte, îngăduindu-şi doar un scurt răgaz ca să mănânce şi să doarmă.

Prin păduri, pe drumuri de munte, treceau şiruri lungi de care pline cu lemne pentru şantierele unde se construiau corăbiile. Când oamenii şi animalele cădeau morţi de oboseală, erau traşi la o parte din drum şi munca se desfăşura în acelaşi ritm grăbit.

Corăbiile ce ieşeau de pe şantier erau încărcate cu arme, lucruri de uz caznic, animale – nu numai domestice, dar şi jivine sălbatice. Atlanţii voiau să păstreze, atât cât le stătea în putinţă, tot ceea ce, pe noile meleaguri, le-ar fi

amintit de ţara lor însorită. Fiecărui cetăţean liber i se îngăduia să ia cu el şapte perechi de animale domestice şi păsări, precum şi câte două perechi de animale sălbatice.

Pe şantierele navale se construiau mii de corăbii, cu punţi acoperite pentru vreme de ploaie şi furtună.

Cu toate că se muncea de zor, fără preget, curând s-a aflat că primele corăbii ce vor pleca spre larg abia vor putea lua o parte neînsemnată din bogăţiile adunate de-a lungul mileniilor în Atlantida. Comorile regelui şi ale preoţilor păreau nesecate. Se hotărâse ca în primul rând să se transporte tot ce era mai de preţ şi mai mic ca volum. În cazul când catastrofa va mai întârzia, bunurile rămase urmau să fie cărate pe uscat. Totuşi erau puţine speranţe că lucrul acesta va fi cu putinţă. Pentru a putea trimite cu primul convoi fie chiar o parte din bogăţiile fără număr ale păturii conducătoare, trebuia să fie lăsaţi pradă unei morţi sigure nu numai sclavii, dar şi o parte din cetăţenii liberi ai Atlantidei. Totuşi, spre a se evita panica şi răscoala, Dealul Sfânt încredinţa populaţia că toată lumea, până la ultimul sclav, va fi salvată înainte de producerea catastrofei.

În sfârşit, pregătirile casei regale fură terminate. Toţi membrii familiei se adunaseră în curtea palatului, înainte de a se urca pe puntea corăbiilor. Lipsea numai Sel, care încă mai zăcea închisă în Cuibul Vulturilor. Trimiseră după ea, dar solul se întoarse foarte încurcat : Sel nu se mai afla în Cuibul Vulturilor.

Logodnicul ei, regele Aşşurului, tare se amărî auzind această veste, în vreme ce Guan-Atagueragan fu cuprins de aprigă mânie. El îşi pusese mari speranţe în căsătoria regelui Aşşurului cu fiica sa, căci în clipa de faţă avea atâta nevoie de prietenia şi ajutorul puternicului rege vasal! Dar, vai ! va mai rămâne el oare vasal ? Izbuti-vă Guan-Atagueragan să-i păstreze cel puţin prietenia ?

Regele porunci să fie chemată dădaca principesei Sel, bătrâna Gu-Şur-Ţa. Ea se înfăţişă regelui, care o privea cu ochi înspăimântători, şi i se închină până la pământ, plângând şi ştergându-şi lacrimile cu poala rochiei.

* Unde-i Sel ? întrebă posomorit regele.

* Fii de trei ori slăvit... – şi Ţa căzu în genunchi – nu te mânia pe sclava ta... eu nu sunt vinovată... Am păzit-o ca pe lumina ochilor, dar noaptea trecută un balaur înaripat a coborât din munţi... Avea aripi de liliac şi picioare de leu... Scotea fum pe nas, iar pe gură – flăcări... Sel şedea pe balcon şi se odihnea în răcoarea nopţii. Cât ai clipi, balaurul o înşfacă în gheare şi se înălţă cu ea în văzduh... Eu atâta am apucat, să mă agăţ de mantia ei. Balaurul m-a ridicat şi pe mine în înaltul cerului, dar... mantia s-a desprins de pe umărul sărmanei Sel şi, împreună cu ea, am căzut şi eu... Iată tot ce a mai rămas din biata Sel... Şi Ţa aruncă la picioarele regelui o mantie albastră de mătase, brodată cu crini argintii.

Toţi încremeniră de uimire, auzind povestea bătrânei, dar regele privi

neîncrezător către preoţi.

* Tu ce spui, Kuntinaşar ?

* Fii de trei ori slăvit... Nu ştiu ce să zic. Sel n-a putut să fugă... poate c-a fost răpită...

Regele rămase dus pe gânduri. O nenorocire după alta... Oare zeii îl pedepsesc pentru că se certase cu preoţii ? Mândria şi frica se luptau în sufletul său şi în cele din urmă frica învinse.

— Facă-se voia zeilor! şi adresându-se preoţilor, le zise : Rugaţi-vă zeilor ca mânia lor să nu ne urmărească în vecii vecilor... Iar eu... eu am să fac tot ce-mi va sta în putere... vă voi da înapoi toate drepturile voastre !... Corăbiile ne aşteaptă. Dar voi căutaţi-o pe Sel şi după plecarea noastră. Poate că vom izbuti s-o salvăm. Şi, oftând din greu, strigă sclavilor : Litiera !

Ultimul rege al Atlantidei, legănându-se ritmic în litiera de aur, cobora de pe Dealul Sfânt pentru a nu se mai întoarce niciodată aici...

XVII. „VEACUL DE *AUR*"

Aksa-Guam se vindeca încet. În delirul său vorbea neîncetat despre răscoală. În sfârşit, frigurile îl lăsară.

— Ce-i cu tine, fiule, ai înviat ? îl întrebă cu blândeţe bătrânul Guamf.

Aksa-Guam privi în jurul său. Se afla într-una din vechile mine. O lumină slabă se strecura dinspre intrare.

— Trei săptămâni te-am păzit în vizuina asta de şobolani, să nu te găsească iscoadele voastre. La început, primejdia a fost mare, dar acuma au atâta treabă, că nu le arde de tine. A fost şi Adişirna pe aici. A venit pe furiş, ca să ne cheme în pădure. Zice că-i tare bine acolo.

De îndată ce se însănătoşi, Aksa-Guam plecă la Adişirna. Bătrânul Guamf îl însoţi. Noaptea, ei se strecurau pe cărări tainice, printre copaci gigantici ce se înălţau aidoma coloanelor unui templu. Cândva, demult, din aceşti copaci se făureau coloane. Acum însă slujeau la construirea corăbiilor.

— Poznaş mai e şi nepotu-meu ăsta ! Să vezi ce năzbâtie a făcut... Dar las' c-ai să vezi tu singur ! trăncănea bătrânul Guaraf, râzând cu gura-i ştirbă.

Printre trunchiurile copacilor se zări o peşteră, iar în faţa ei un foc. Când se apropiară, îl văzură pe Adişirna, care frigea într-o ţeapă o căprioară de munte.

— Oho-ho-ho ! strigă bătrânul Guamf.

Adişirna sări în picioare şi puse mâna pe sabie, dar recunoscându-i pe bunic şi pe Aksa-Guam porni în goană în întâmpinarea lor. Aksa-Guam îl salută prieteneşte. Şi deodată, atrasă de glasurile lor, din peşteră ieşi o femeie.

Aksa-Guam îi aruncă o privire şi se dădu un pas înapoi, uluit de această întâlnire neaşteptată.

— Prinţesa Sel !

— Da, ea e – spuse Adişirna. Nevastă-mea – adăugă tânărul, plin de bucurie şi sfiiciune.

— Ce cauţi aici, Sel ?

Se aşezară cu toţii în jurul focului şi Adişirna îi povesti lui Aksa-Guam cum o răpise pe Sel „balaurul înaripat". Acest „balaur" fusese chiar el, Adişirna, căci în cele din urmă se hotărâse s-o fure pe fată. În palat nu izbutise să pătrundă şi atunci se folosise de singurul mijloc cu putinţă : făcuse rost de o frânghie groasă, pe care o înţepenise bine de vârful muntelui, deasupra Cuibului Vulturilor, apoi coborâse pe funie până la balconul principesei Sel. Dar funia se dovedise prea scurtă ; mai lipseau încă vreo doi metri ca s-ajungă. Adişirna se caţără din nou sus, îşi legă de astă dată picioarele şi se aruncă cu capul în jos, întinzând braţele pentru a o apuca de mâini pe Sel. Obişnuită cu exerciţiile fizice, fata, puternică şi mlădioasă, se caţără singură pe funie, iar în urma ei venea şi Adişirna. Ca s-o scape pe bătrâna de mânia regească, tânărul apucă să-i spună în grabă povestea cu „balaurul înaripat care o răpise pe principesă.

— Aşa am izbutit să smulg din Grădina de Aur trandafirul ce nu-mi era îngăduit – îşi încheie el povestirea, privind-o drăgăstos pe Sel.

Aksa-Guam nu pricepu tâlcul acestor vorbe, dar Sel, la rândul ei, zâmbi plină de dragoste lui Adişirna.

Bătrânul Guamf se pregăti de drum :

— Ei, copii, e timpul s-o iau din loc. Ţalna de bună seamă că stă şi bombăne cam de multişor. Şi voi nu-l uitaţi pe bătrân ! Iar când au să plece toate corăbiile, coborâți şi voi din munţi. E bine aici, nu zic ba, dar prea e frig... Preoţii spun că Atlantida o să piară în flăcări... Eu, unul, nu-i prea cred! Ei, ce-o să fie?! O să bubuie, o să ne scuture oleacă, şi cu asta gata. Câte zgâlțâieli de-astea am apucat eu în viaţa mea ! Dar pământul, să ştiţi de la mine, e zidit cu străşnicie. Da, da, credeţi ce vă spune moşul... Să vă aibă zeii în paza lor ! Şi se mistui în umbra pădurii.

Aksa-Guam îşi făcu şi el un culcuş într-o peşteră vecină ; dar tare îi era greu să privească fericirea celor doi tineri ! Văzând-o pe Sel, rana lui – pierderea Atei – sângera şi mai rău.

Aksa-Guam căuta să-şi uite durerea plimbându-se mult şi stând zile întregi la vânătoare. Adişirna şi Sel, ca toţi îndrăgostiţii, erau egoişti şi se arătau foarte mulţumiţi de îndeletnicirea lui Aksa-Guam, care-i aproviziona cu vânat, astfel că puteau să-şi petreacă tot timpul împreună. Ei trăiau acum în „Veacul de aur" şi, copleşiţi de dragostea lor, nici nu se gândeau la catastrofă. în jurul lor se întindeau ţinuturi neatinse de mâna omului ; jos, întocmai ca o jucărie, se vedea marele Poseidonis, iar mai departe – pânză albastră a oceanului. în aerul curat de munte stăruia mireasma ierburilor şi a cetinei, iar culmile înzăpezite din apropiere mai îmblânzeau arşiţa.

Negrăit de frumos era răsăritul soarelui. Concertul păsărelelor care cântau cu mii de glasuri, zarea trandafirie şi snopul de aur al razelor revărsate

peste ocean îi făceau să cadă în genunchi dinaintea astrului ce răsărea şi, cu sufletul cuprins de extaz, ridicau braţele către cer, înălțând imn de slavă soarelui. Nu era o adoraţie pornită dintr-un sentiment religios, ci entuziasm pur în faţa splendorilor lumii.

Mai târziu venea şi Aksa-Guam, obosit, adesea plin de sânge, aducând pe umeri vinat proaspăt, capre de munte şi blana fiarelor ucise. în timp ce carnea sfârâia pe jeratic, răspândind un miros îmbietor, Aksa-Guam îşi istorisea peripeţiile vânătoreşti.

Şi zilele treceau pe nesimţite. Părea că „Veacul lor de aur" nu va avea sfârşit. Dar catastrofa venea ea singură să le-amintească.

În ajunul erupţiei vulcanice, în viaţa pădurii începuseră să se petreacă lucruri ciudate. Păsările îşi părăseau cuiburile şi se îndreptau, cîrduri-cîrduri, spre ocean, umplând văzduhul cu ţipetele lor. Din pământ ieşeau şerpi şi şopârle uriaşe. Șuierând, năpârcile se rostogoleau la vale, unele după altele. Printre copaci treceau în goană capre, vulpi şi alte animale sălbatice mai mari. Caprele behăiau jalnic, fiarele răgeau şi toate fugeau înnebunite în aceeaşi direcţie : spre ţărmul oceanului. Călcând în picioare crengile copacilor şi urlând îngrozitor, trecu în goană un elefant singuratic. În aer plutea o linişte ciudată, acea încordare pe care o încearcă oamenii nervoşi înaintea furtunii. Pământul însuşi stătea neclintit. De câteva zile nu se mai simţise nici cea mai slabă zguduitură, totuşi o nelinişte ce nu putea fi tălmăcită în cuvinte pusese stăpânire pe locuitorii pădurii[10].

Adişirna şi Sel căutau să-l convingă pe Aksa-Guam să nu mai plece la vânătoare.

— Vedeţi-vă de treabă ! răspunse acesta. Acum e timpul cel mai prielnic pentru vânătoare. Ia uitaţi-vă, caprele trec turme întregi. Rămâneți cu bine, n-am să zăbovesc mult ! şi, cu paşi voioşi, se afundă în desişul pădurii.

Adişirna şi Sel îl urmăriră îngrijoraţi cu privirea. Aksa-Guam ieşi într-o poiană şi se opri uimit. Tot locul mişuna de capre care fugeau înnebunite. Tânărul tocmai voia să-şi aleagă una din ele în care să-şi arunce suliţa când, deodată, o zguduitură cumplită îl zvârli la pământ. Caprele se prăvăliră şi ele, dar îndată se sculară, behăind jalnic, o rupseră la fugă la vale, mai repede ca înainte. Zguduitură fu urmată de o explozie de o forţă neobişnuită. Urechea omenească n-a mai fost în stare s-o perceapă ca zgomot. Lui Aksa-Guam i se părea că cineva îl lovise cu putere peste amândouă urechile. Căzu din nou, aproape pierzându-şi cunoştinţa. Stând culcat pe pământ, văzu cum deasupra culmilor semeţe ale munţilor se înalţă o coloană uriaşă de aburi. Cu zgomote asurzitoare, craterul vulcanului zvârlea afară munţi întregi de pietre de toate mărimile. Aburul, apa şi cenuşa, înălțându-se din ce în ce mai sus, se prăvăleau peste creste, întocmai ca o umbrelă. Cerul se acoperi repede de pâclă. În

10 Nu numai animalele şi păsările, dar şi unii oameni simt instinctiv apropierea erupţiilor vulcanice. – Larison.

câteva clipe nori negri se învălătuciră deasupra craterului. Un fulger brazdă văzduhul, însoţit de bubuitul tunetului. Picături de ploaie şi pietre mărunte începură să cadă cu zgomot pe frunzele copacilor şi pe stânci. Urechea, care acum se mai obişnuise cu aceste detunături ale vulcanului, surprinse un urlet îndepărtat ce se apropia iute-iute.

— De unde vine urletul ăsta ? ţipă Aksa-Guam şi deodată văzu coloane de aburi şi de nori împrumutând culoarea purpurei. Focul şi aburul fierbinte topeau zăpezile veşnice din vârful munţilor.

Da, într-adevăr, aşa era. Peste câteva clipe, cascade uriaşe se prăvăleau de pe creste, târând cu ele bolovani de mii de tone, trunchiuri de copaci şi fiare sălbatice care se zbăteau deznădăjduite.

Încă o clipă, şi un puhoi de ape năvăli în valea pe al cărui mal înalt se găsea, în vremea aceasta, Aksa-Guam. Drumul către peşteră era tăiat. Tânărul nici nu se mai putea gândi să străbată şuvoiul năprasnic. Trebuia să chibzuiască numai la propria-i salvare.

Aburul cobora tot mai jos, umplând văzduhul cu miros înăbuşitor de sulf şi bioxid de carbon. Aksa-Guam ameţise... Câteva pietre îl loviră pricinuindu-i dureri... El se ridică de jos, îşi înfăşură capul în pielea de leopard ce-i acoperea trupul şi se repezi devale, pe creasta de munte rămasă între cele două torente de apă.

Statuia zeului soarelui, cioplită în stâncă şi care stătea în calea şuvoaielor, plesni în două. Dealul Sfânt însă nu putea fi niciodată acoperit de apă şi într-acolo fugea Aksa-Guam. Adunându-şi ultimele puteri, izbuti în sfârşit să ajungă. Dar aici îi fu dat să vadă alte grozăvii. Grozăviile nebuniei omeneşti.

Aici, pe deal, se adunaseră sclavii părăsiţi şi osândiți la pieire. În oraş nu se mai aflau nici un fel de autorităţi. Plecase şi regele, şi preoţii, şi soldaţii. Acum, toţi erau liberi şi egali. Şi toţi erau înspăimântător de bogaţi... Da, da ! În Atlantida rămăseseră încă bogăţii fără seamăn. Cutremurul năruise toate tainiţele ce ascundeau comorile, şi din temple, piramide şi palate curgeau gârla în drum şi în noroi munţi de aur, diamante şi smaralde... Nebunia cuprinsese mulţimea... Sclavii adunau nestematele, le puneau în saci, se încăierau smulgându-şi unul altuia ceea ce strânseseră, se omorau... îngropau diamantele, înşfăcau pumni întregi de pietre preţioase, le strângeau la piept cu lăcomie sau deodată le zvârleau în jur, hohotind ca nebunii. Şi în lumina purpurie a vulcanului, nestematele străluceau în noroi ca nişte picături de sânge. Alţii îmbrăcau veşmintele grele ale preoţilor, ţesute cu fir de aur şi presărate cu briliante, sau hainele de sărbătoare ale regelui şi, punându-şi pe cap coroane înalte şi tiare, dansau un dans al nebunilor... Dar bubuiturile sinistre, neîntrerupte, ale vulcanului acopereau tot acest vacarm.

,,Ce se va întâmpla oare dacă mă va recunoaşte vreunul dintre ei ?" se gândi, îngrozit, Aksa-Guam.

Dar toţi erau prea tulburaţi ca să-şi mai dea seama de ceva. Aproape

înnebunit, Aksa-Guam porni în goană spre Oraşul Negru.

„Bunicul Guamf, Ţalna, ce-o fi cu ei ?"

Ajunsese aproape de casa lor când pământul se cutremură din nou. Şi deodată o crăpătură uriaşă se căscă între el şi casa bunicului Guamf, iar din adâncul pământului țâşniră aburi încărcaţi cu sulf. Prin vălătucii aceştia de aburi, el o văzu, pe cealaltă parte a prăpastiei, pe micuţa Le, sora lui Adişirna, care dădea din minute şi striga ceva.

Dar Aksa-Guam nu putea s-o ajute... Vântul mina într-o parte aburii şi el văzu cum un pietroi căzu din cer peste copilă şi o omorî, ţintuindu-i de pământ căpşorul cârlionțat.

— Aici nu mai am pe cine salva ! strigă el şi, deznădăjduit, se năpusti spre port.

Acolo se mai afla încă ultima dintre corăbii. Vâslaşii apăsau cu toată greutatea trupului lor pe vâsle, dar vântul, care bătea cu putere din faţă, le îngreuna ieşirea în larg. Aksa-Guam se aruncă în valuri şi începu să înoate. În mijlocul talazurilor înalte şi furioase, luminate de strălucirea roşie a vulcanului, se vedeau capetele sclavilor. Ei se îndreptau spre corabie, dar puţini erau aceia care ajungeau la ţintă: unii se înecau în valuri, alţii erau omorâți de pietrele ce cădeau din cer. Cei care se apropiau de navă, se duceau la fund ucişi de suliţele celor de pe bord.

Aksa-Guam înota cu îndărătnicie, încleştându-şi dinţii. Bezna devenea tot mai deasă, valurile se ridicau din ce în ce mai sus. Vâslaşii se străduiau din răsputeri şi în sfârşit izbutiră să urnească din loc corabia. îl zăriră pe Aksa-Guam şi suliţele plescăiră în jurul lui. Dar tânărul se dădu la fund, înotă pe sub apă până la corabie şi, cu braţul istovit, se prinse de un inel de bronz.

XVIII. PIEIREA ATLANTIDEI

Adişirna şi Sel nu avuseseră nimic de pătimit de pe urma primei erupţii, care scosese din măruntaiele pământului mase întregi de aburi, noroi şi pietre. Ei se adăpostiseră în peşteră de ploaia de bolovani, iar şuvoaiele care se năpusteau la vale ca nişte cascade furtunoase alcătuiau în faţa peşterii o perdea de apă. Apa nu le lipsea, iar în peşteră aveau poame uscate şi carne afumată pregătită de Aksa-Guam.

Dar Aksa-Guam dispăruse fără urmă şi Adişirna şi Sel plângeau moartea lui. Trecură câteva zile.

Când apele scăzură, Adişirna şi Sel ieşiră din adăpostul lor. Priviră în jur şi rămaseră încremeniţi de uimire. Locurile erau de nerecunoscut. De o parte şi de alta a peşterii se mai scurgeau încă, clipocind, şuvoaie de apă tulbure. Trunchiurile uriaşe ale copacilor zăceau asemenea unor cadavre pe câmpul de luptă. Copacii care nu fuseseră doborâți îşi pierduseră frunzişul, şi aşa, golaşi,

cu crengile rupte, te întristau. Apa săpase făgaşe şi gropi mari de tot, mişcase din loc stânci, adusese mormane uriaşe de pietre, mâl şi noroi, amestecate cu cenuşă. Printre copacii doborâți în mocirlă se vedeau stârvurile umflate de apă ale fiarelor şi păsărilor.

Pământul era pustiit, schilodit şi transformat într-un deşert. Tăcerea de moarte era sfâşiată doar de urletul vântului. Cerul se arăta posomorât şi aspru. Soarele nu se mai zărea, o pânză groasă de aburi şi cenuşă acoperise albastrul strălucitor al bolţii. Atlantida îşi pierduse toate culorile şi toată strălucirea ei... Lui Adişirna i se părea că priveşte cadavrul înspăimântător de mutilat al unei fiinţe iubite.

Era cutremurat şi ca om, şi ca artist. Gândul că totul va pieri puse stăpânire pe el pentru prima oară şi nu-l mai părăsi.

Asemenea unor copii speriaţi şi părăsiţi, tinerii se lipiră unul de celălalt şi multă vreme, cu o groază mută întipărită pe faţă, priviră lumea aceea pustiită...

Lacrimile curgeau pe obrajii frumoasei Sel. Adişirna băgă de seamă şi căută s-o liniştească :

— Nu te întrista, Sel, n-a pierit încă totul. Gândeşte-te ce s-ar fi întâmplat cu noi dacă am fi coborât mai devreme. Mi te-ar fi luat şi te-ar fi dus departe, iar pe mine m-ar fi aşteptat neîndoielnic moartea. Acum, să ne gândim la salvarea noastră. O s-ajungem în port şi o să vedem dacă n-a mai rămas vreo corabie cu pânze. Dacă nu găsim, o să fac o plută, îi pun o pânză şi o să încercăm să ajungem pe continentul de la răsărit. Trecătoarea nu-i prea mare[11]. Şi apoi acolo se află multe insule mărunte. Mâine, în zori, pornim la drum.

— Oh, dacă vulcanul ne-ar fi dat răgaz măcar câteva zile... Dar mâine dimineaţă trebuie să plecăm...

Vulcanul nu le dădu însă nici un răgaz. În aceeaşi noapte, pe când Sel dormea liniştită, pe pieile aşternute jos, iar Adişirna se gândea la fuga lor, forţele subterane ale focului se puseră din nou pe lucru. Erupţia de aburi fusese doar începutul[12].

O puternică zguduitură subterană cutremură deodată peştera. Un pietroi se desprinse din boltă şi o lovi în umăr pe Sel. Fata ţipă de durere şi se trezi. Adişirna se repezi spre ea, o luă în braţe şi o scoase din peşteră.

La lumina focului, tânărul văzu cu groază că umărul ei era strivit. Ar fi vrut să plece de îndată cu prețioasă-i povară, dar nu era cu putinţă : sus, se afla un perete abrupt, iar jos, două şuvoaie clocotitoare înconjurau stânca şi, unindu-şi apele, le tăiau drumul. Nici gând să poată străbate torentul clocotitor, plin de bolovani, ce se rostogoleau în bezna nopţii, cu această povară vie în

11 Continentul răsăritean – Africa – despărţit de Atlantida printr-o strîmtoare. Cîndva, aceste două continente alcătuiseră unul singur. Despre insulele mici, aflate între Atlantida şi Africa, pomeneşte şi Platon. Veridicitatea acestor afirmaţii şi-a găsit deplina confirmare, ca de altfel multe alte lucruri povestite de Platon despre Atlantida. – Larison.

12 Erupţia vulcanilor începe de cele mai multe ori prin erupţie de aburi. Uneori, cu aceasta erupţia se sfîrşeşte, de obicei însă, în urma aburilor începe erupţia maselor de lavă topită. – Larison.

braţe.

Adişirna o culcă jos pe Sel. În jurul lor se auzea vuietul asurzitor al vântului, urletul furtunii, bubuiturile bolovanilor ce se rostogoleau în puhoaiele furioase, zgomotul tunetului, al ploii şi bezna... Deodată, acoperind toate aceste sunete, din însăşi inima pământului se slobozi o detunătură surdă, care creştea necontenit, apropiindu-se şi zguduind pământul. Şi pământul, cutremurându-se din temelii, începu să se ridice, să se lase, să se legene dintr-o parte în alta. Urletul subteran ce izbucnea la suprafaţă într-o vâlvătaie sinistră creştea din ce în ce şi deodată se transformă într-o explozie asurzitoare, de o forţă supranaturală. Tot vârful conic al vulcanului zbură în nori. Bucăţi de stânca săriră în aer, luminate din adânc de strălucirea tot mai puternică a lavei încinse care urca pe craterul vulcanului. Norii deveniră stacojii, de parcă ar fi fost mânjiți cu sânge. Pe fundalul mohorât al munţilor, într-o parte a vârfului retezat al vulcanului, se ivi deodată o pată de o strălucire orbitoare. Era lavă topită, care se revărsa peste buza craterului. Curând începu să se simtă răsuflarea ei fierbinte. Aerul se încărca tot mai mult cu sulf şi bioxid de carbon. Era din ce în ce mai greu să respiri. Bolovani uriaşi, zvârliți în văzduh, se prăvăleau înapoi în gura vulcanului, dar aburii ce țâşneau din fundul pământului prin craterul îngust îi aruncau din nou afară. Şi totul se petrecea însoţit de zgomote, zăngănituri şi bubuituri neobişnuite, de parcă undeva lucra o fierărie de dimensiuni monstruoase. Pietre mai mici ajungeau până la Adişirna şi Sel şi, cu un zgomot sec, cădeau în preajma lor. Tânărul era atât de uluit, încât şedea nemişcat, aţintindu-şi privirile înnebunite asupra fâşiei orbitoare ce se lăţea necontenit în jurul craterului.

Lavă încinsă, asemenea unei salbe incandescente, înconjurase tot gâtul vulcanului. Şi salba aceasta sporea mereu, iar din ea începură să se desprindă, curgând în jos, peste gheţarii seculari, „ţurţuri" prelungi. Gheaţa se topea, prefăcându-se în şuvoaie vineţii, în răsfrângerile focului vulcanic. Alte puhoaie năvalnice de apă se năpusteau la vale.

Când lui Adişirna i se păru că totul s-a sfârşit, băgă de seamă, plin de fericire, că torentele de lavă, răcite de aer, pământ şi apă, se solidifică pe măsură ce coboară, îşi pierd treptat luciul şi, în sfârşit, se acoperă cu o crustă întunecată. Pe crusta aceasta mai strălucesc uneori, ca scânteile unui foc stins, şuvoaiele de lavă topită ce se scurg pe dedesubt. Treptat-treptat însă se sting şi ele. Dar alte torente de lavă izbucnesc iarăşi peste buza craterului şi cu o iuţeală uimitoare aleargă pe crusta netedă şi fierbinte a lavei care s-a răcit. Dar ajungând la capătul şuvoaielor solidificate, torentele cele noi îşi mai domolesc goana şi, atingând pământul rece şi bolovănos, încep să se răcească tot atât de încet.

Cu fiecare nou şuvoi, lava cobora tot mai la vale, şi cu cât era mai aproape de crater stratul de lavă, cu atât era mai gros.

Din pricina aerului înăbuşitor şi a rânei de la umăr, Sel îşi pierduse

cunoştinţa.

Adişirna o ţinea în braţe, ca pe un copil, şi se străduia s-o readucă în simţiri, repetând într-una :

— Ah, de-am apuca să se facă ziuă !

El nu ştia că de mult mijiseră zorile, că trecuse şi de amiază, dar cerul şi pământul rămâneau învăluite în aceeaşi beznă, luminată doar de răsfrângerile purpurii ale vulcanului.

Deasupra craterului se învolburau vălătuci de aburi şi nori, care, în lumina focului, păreau flăcări. Fulgerele, asemenea unor şerpi, brăzdau haosul. Bubuiturile tunetului înăbuşeau duruitul neîntrerupt al vulcanului.

Nu mai putea să aştepte. Pietre destul de mari începură să cadă tot mai des în jurul lor. Câteva îi loviră pe Adişirna şi pe Sel. Fata respira din ce în ce mai greu. În lumina vineţie, chipul ei, cu ochii stinşi, cu gura întredeschisă, cu o schimă de durere întipărită pe obraz, părea al unui mort.

Adişirna răsufla şi el anevoie, trăgând adesea în piept aerul otrăvit, cu gura larg căscată. Simţea că stropi de ploaie fierbinte i se preling pe corp, amestecându-se cu sudoarea rece. Capul i se învârtea, urechile îi ţiuiau şi parcă ciocane îi băteau necontenit în tâmple.

Se ridică cu greu, luă în braţe trupul lipsit de viaţă al iubitei, dar deodată, părăsit de puteri, se lăsă la pământ... Picioarele îi tremurau de slăbiciune şi emoţie. Pământul întreg se zguduia, îi fugea de sub tălpi, apoi dintr-o dată se înălţa silindu-1 să-şi îndoaie genunchii. Tânărul simţea că e gata să-şi piardă cunoştinţa. Făcând o ultimă sforţare, îşi învinse slăbiciunea. După ce înfăşură capul lui Sel şi pe al său cu piei de animale, se aşternu la drum, dar în braţele-i vlăguite, trupul fetei atârna din ce în ce mai greu. Cădea împreună cu ea, îi asculta răsuflarea şi apoi o pornea din nou prin pădurea schilodită care gemea, împiedicându-se la tot pasul de pietre, trunchiuri şi stârvuri de animale, până când un torent furios îi tăie calea. Adişirna se opri nehotărât. Apa clocotea, bolovani uriaşi, duşi de şuvoi, bubuiau ciocnindu-se de malurile abrupte ale albiei. Se întoarse înapoi, căutându-şi scăparea. Dar torentele de lavă coborâseră şi mai jos. Ele ajunseseră aproape de peştera lor, acum părăsită... Trebuia să ia o hotărâre.

Adişirna căută un văd. Adunându-şi puterile, încercă să traverseze torentul clocotitor, dar năvala apelor îl doborî numaidecât, şi el se duse la fund împreună cu Sel. În aceeaşi clipă fu zvârlit afară şi lipit de mal, simţind o durere puternică în coaste. Se caţără anevoie pe mal şi o aşeză jos pe Sel. Apa îl mai răcorise puţin. Fata începu să dea semne de viaţă.

După ce se odihni, porni mai departe. Pe-aici, ploaia de pietre era mai rară şi copacii îşi păstraseră o parte din frunzişul lor, stăvilind pătrunderea gazelor otrăvitoare. Adişirna începu să respire mai în voie şi grăbi pasul. Dar, ca şi înainte, mergea tare greu din pricina pământului care se legăna într-una. Trebuia să ocolească crăpăturile şi cutele formate de rocile muntoase. În sfârşit

ajunse la Dealul Sfânt.

Aici nu mai domnea aceeaşi nebunie la care fusese martor Aksa-Guam. Cei mai mulţi dintre sclavi se ascunseseră în subsoluri. Pe străzi nu vedeai decât oameni ce-şi pierduseră minţile. Şi erau mulţi la număr. Râdeau în hohote, săreau că apucaţi, dădeau din mâini sau plângeau sfâşietor, smulgându-şi părul.

Alţii şedeau jos pe pământ, nemişcaţi ca nişte statui şi nepăsători la tot ce se petrecea în jur. Încă o bubuitură puternică zgâlțâi pământul. Din conul vulcanului se ridică o coloană de fum şi foc, se înălţă mai sus de nori, se lăţi deasupra craterului ca o umbrelă deschisă şi deodată începu să se prăvălească iute la pământ.

Prima rafală de vânt aduse nori grei de fum înecăcios. Adişirna simţi plutind în aer gaze otrăvitoare. Se înăbuşea. Era prea târziu ca să mai fugă în port... Privi în jurul său şi îşi dădu seama că se află lângă palatul lui Aţro-Sanu, marele preot, păstrătorul Supremelor Taine. Porţile grădinii stăteau larg deschise. Se năpusti înăuntru, intră în palat şi, pornind pe coridoarele ce-i erau cunoscute, coborî în încăperile subterane.

Aici aerul era mai curat. Dar toţi pereţii crăpaseră. Ajunse în bibliotecă şi se opri înmărmurit. Tavanul camerei se prăbuşise şi prin spărtura uriaşă se vedea cerul vineţiu. Pe jos zăceau cadavrele câtorva sclavi, slujitori ai lui Aţro-Sanu, care fuseseră striviţi de molozul căzut din tavan. Pe una din mese ardea o torţă. Mormane întregi de tăbliţe de bronz se aflau acolo.

La masă şedea însuşi Aţro-Sanu, în îmbrăcămintea-i neagră de preot. Liniştit ca întotdeauna, scria cu stilexul său pe o plăcuţă de bronz.

— Cum, eşti aici ? exclamă plin de uimire Adişirna.

Aţro-Sanu înălţă capul şi-1 privi pe Adişirna. O luminiţă vicleană scânteie în ochii lui negri, plini de viaţă :

— A-a-a ! „Balaurul înaripat" a venit în zbor din munţi şi a adus porumbiţa furată ?

Adişirna o aşează jos pe Sel şi încercă s-o aducă în simţiri.

— Las-o ! zise cu asprime Aţro-Sanu. Uitarea de sine este un dar preţios al naturii. N-o lipsi de acest dar. Vino aici !

Adişirna se supuse. Învelind-o pe Sel, se apropie de preot.

* N-ai plecat ? îl întrebă el pe Aţro-Sanu.

* Vreau să mor cu Atlantida – răspunse preotul liniştit şi adăugă, zâmbind : Şi-apoi trebuie să scrie cineva cronica până la sfârşit. Fără aceste fapte petrecute în ultimele zile ale Atlantidei, istoria ei va fi ciuntită.

* Dar la ce bun dacă Atlantida va pieri ? întrebă nedumerit Adişirna.

* Pier popoarele, dar omenirea trăieşte – răspunse Aţro-Sanu[13]

13 De bună seamă că Aţro-Sanu avea o mare viziune istorică ; el scria pentru istorie, pentru noi, cei care aveam să trăim cu milenii mai tîrziu, şi el n-a greşit: am găsit însemnările sale, care ne-au oferit un material nespus de preţios, material folosit de mine în povestirea de faţă. Valoarea ştiinţifică a „bibliotecii de bronz" este cunoscută de toţi savanţii din lume. – Larison.

Povesteşte-mi ce ţi s-a întâmplat şi ce-ai văzut, iar eu am să scriu. Toţi sclavii mei au murit şi observaţiile mele sunt destul de puţine la număr.

În cuvintele lui Aţro-Sanu era ceva poruncitor.

Adişirna, ca în vis parcă, începu să depene firul, iar Aţro-Sanu nota cu grijă, punându-i din când în când întrebări.

Podeaua, pereţii şi mobila se clătinau, plăcuţele de bronz zăngăneau mişcându-se pe masă, scaunul pe care şedea Aţro-Sanu se legăna într-una. Plouă cu găleata şi şuvoaiele ce curgeau prin spărtura tavanului se lăţeau în băltoace pe jos, amestecându-se cu băltoacele de sânge ale sclavilor ucişi, dar Aţro-Sanu scria liniştit, plin de însufleţire, ca întotdeauna.

Gazele otrăvitoare începuseră să pătrundă treptat şi aici. Adişirna avea ameţeli puternice... Privea lespezile de piatră, străduindu-se să reconstituie în mintea-i tulburată o anumită întâmplare, dar nu izbutea de loc : i se pare lui sau într-adevăr lespezile se îndepărtează una de alta, iar între ele se cască un hău care creşte, creşte necontenit ? Şi deodată îşi dădu limpede seama că toate acestea nu sunt vis, nici rătăcire : o crăpătură largă spintecă podeaua, prefăcându-se într-un hău fără fund şi despărţindu-1 de Sel. Sel, culcată de cealaltă parte a prăpastiei, începu să plutească împreună cu podeaua, depărtându-se mereu de el. Zidurile groase se legănau, se prăbuşeau, totul se legăna şi se prăbuşea. Deodată, Aţro-Sanu, împreună cu tăbliţele şi stilexul lui, se prăvăli undeva, în gol...

Adişirna se aruncă spre crăpătura din podea, întinzând mâinile către Sel, dar simţi o lovitură dureroasă în umăr şi căzu. Căzu jos şi văzu cum prăpastia dintre el şi draga lui creştea cu o iuţeală neaşteptată, prefăcându-se într-o genune mistuită repede de flăcări. Pereţii se îndepărtaseră mult unul de celălalt, dezvăluind privirii vulcanul şi întinderea oceanului. Podeaua se ridică şi Adişirna, pierzându-şi cunoştinţa, văzu ultimă privelişte din viaţa sa : prăpastia care tăia în două întreg continentul Atlantidei, pornind de la un ţărm la celălalt al oceanului, peste crestele munţilor. Genunea dată la iveală era cuprinsă de vâlvătăi. Şi oceanul se revărsă în hăul acesta de foc. Apa se transformă în aburi, sfâşiind continentul tot mai mult şi zvârlind noi trâmbe de foc... Se luptau între ele, prinse într-o aprigă încletşare, forţele dezlănţuite ale naturii... Pesemne, totul a durat cel mult câteva clipe.

Adişirna fu zvârlit în sus, împreună cu Dealul Sfânt, ajungând până la norii miţoşi, şi-apoi, tot aşa de vijelios, se prăvăli şi se scufundă în bezna oceanului, cu tot Poseidonisul, cu toate templele, piramidele, farul, lanţul muntos, oamenii şi animalele.

Sfârşitul!

Într-o singură noapte, Atlantida a dispărut.

Pe locul unde s-a aflat înfloritoarea Insulă a Fericiţilor, clocoti într-un vârtej turbat o pâlnie uriaşă, ale cărei dimensiuni întreceau întinderea continentului.

Flăcări şi aburi țâşneau din ea, ca nişte conuri uriaşe de foc şi apă.

Lupta focului cu apa începu treptat să se domolească. Dar deasupra Atlantidei dispărute, faţa oceanului nu se linişti şi pe valuri pluteau trunchiuri de copaci, cadavre de oameni şi animale.

XIX. CORABIA MORŢILOR

O corabie mare, scârțâind din toate încheieturile, fără catarge şi fără vâsle, dusă de curentul vijelios al apei, plutea pe oceanul clocotitor, sub cerul plumburiu, care cernea peste lume o lumină sinistră, posomorâtă.

Părea că bolta, îngreunată de povara norilor uriaşi şi lăţoşi, se prăbuşise deasupra oceanului. Iar oceanul, într-o pornire turbată, îşi revărsase coamele înspumate ale valurilor dincolo de nori. Uraganul şi ploaia torenţială, talazurile şi norii zburau vijelios într-o horă îndrăcită, îmbrățişându-se şi contopindu-se într-un haos năprasnic al stihiilor dezlănţuite.

Urletul vântului şi bubuitul valurilor înfuriate zgâlțâiau corabia aproape distrusă, şi ea trosnea, scârțâia şi tremura cuprinsă de fiori, întocmai ca un animal înainte de moarte. Uraganul lăsa în urmă norii şi valurile. Valurile lăsau în urmă corabia şi toate laolaltă zburau vijelios, cu o iuţeală năprasnică, vrând parcă să se smulgă de pe faţa pământului şi să se zvârle în genunea universului, din când în când, snopi de foc sfâşiau norii mohorâți, iar bubuituri puternice înăbuşeau vuietul furtunii. Pentru o clipă, fulgerul lumină muntele de apă la poalele căruia se îngropase corabia şi, cu un sâsâit monstruos, împroşca aburi peste locul unde ea se prăbuşise.

La izbucnirea fulgerului se zăreau în beznă cele cinci punţi ale corăbiei, cu sclavii aşezaţi unul în spatele celuilalt şi ferecaţi în lanţuri.

Toţi erau morţi.

Cadavre ţepene, ei mai ţineau încă cu degete încovoiate sfărâmăturile vâslelor grele. În ochii sticloşi încremenise groază morţii. Vântul flutura zdrenţele de pe trupurile aproape dezgolite.

Împărtăşiseră cu toţii soarta „statului soarelui", care îi înrobise. Măreaţa Atlantida pierise în fundul oceanului, mistuită de focul vulcanilor. O dată cu ea pieriră şi sclavii ei... Pieriră şi preoţii care încercaseră să scape fugind.

Numai într-un singur om mai licărea viaţa.

Un bătrân sever, cu o barbă mare şi căruntă, viu încă sub linţoliul de apă ce se scurgea pe îmbrăcămintea-i lungă şi neagră, stătea la prova corăbiei, cu o privire întunecată şi rece, ca însăşi beznă, şi cu mâinile încleştate pe trepiedul pe care se înălţa discul de bronz al soarelui. Preotul iscodea întunericul, căutând ţărmul lumii ce supravieţuise şi unde corabia ar fi putut acosta.

În răstimpuri de o clipă, când printre nori se zărea cerul, atlantul încerca să afle după stele direcţia în care se îndrepta. Valuri uriaşe se ridicau în calea

lui, micşorând iuţeala navei.

Aceasta fusese una din nenumăratele corăbii care părăsiseră în convoi ţărmurile Atlantidei, cea osândita la pieire, atunci când ceasul îi sunase necruţător.

Una dintre cele multe... Dar ce se întâmplase cu celelalte corăbii ?

Primele vase care părăsiseră Atlantida duceau familia regelui şi familiile preoţilor. Preotul acesta întovărăşise convoiul care, după ce traversase strâmtoarea africană, acostase la ţărm.

În vremea aceasta, Atlantida se zguduia din temelii, în urma cataclismului subteran, iar în capitala ei, măreţul Poseidonis, zidurile tuturor clădirilor crăpaseră. Bezna se lăsa tot mai deasă şi de sus turna într-una. Soarele, stacojiu şi palid, se ivea din când în când : chipul mânios al zeului. Preotul îşi aminti de caravana tristă care se înşirase de-a lungul drumurilor, îndreptându-se spre inima Africii şi semănând cu o procesiune funebră. De altfel, aşa şi era : murea „statul soarelui", pierea marea Insulă a Fericiţilor, dispărea o înaltă civilizaţie.

Ca o panglică nesfârşită, convoiul străbătea tufişurile şi pădurile Africii apusene, meleagurile de unde odinioară atlanţii îşi aduceau sclavii. Caravana se mişca tot mai departe, către ţările Toltekilor, Maia şi Carii. Zilele se scurgeau mai posomorite că nopţile. Femeile plângeau în hohote, copiii ţipau, sclavii gemeau sub bici, răgeau catârii şi cămilele. Carele grele de bronz se împlîntau în noroi. Lumina roşie a torţelor smulgea din beznă când statuia de aur a zeului ce se legăna ritmic pe braţele preoţilor, când matahala, lucind în ploaie, a elefantului sacru, când suliţele şi săbiile de bronz strălucitoare, când faţa speriată a vreunei femei cu un prunc în braţe.

Pentru o clipă, lumina căzu pe o litieră aurită. Acolo se zărea chipul aceluia care nu demult fusese stăpânul lumii : Guan-Atagueragan, ultimul rege al Atlantidei.

„Puterea atlanţilor trebuie să fie la fel de neclintită ca însuşi pământul" – îşi aminti preotul cuvintele preferate ale regelui. Şi iată-l acum, palid, chinuit, jalnic stăpân al lumii, mai neputincios şi mai neînsemnat din pricina dorinţei de a-şi păstra masca, voind să pară măreţ şi trufaş.

Urletul uraganului şi şuierul vijeliei se contopeau într-un singur sunet prelung, un sunet uniform, fără sfârşit, ca vaierul pământului muribund.

După ce întovărăşise până în inima continentului african pe aceşti primi fugari, preotul făcuse cale întoarsă ca să slujească drept călăuză şi celorlalte corăbii.

Bezna coborâse şi mai neagră deasupra Atlantidei. Pământul tremura ca prins de friguri. Zguduiturile scurte se repetau tot mai des şi mai puternic. Poseidonis era luminat de făclii. Unul din vârfurile vulcanului fumega, iar deasupra lui stăruia o lumină sinistră, roşiatică. Multe clădiri se năruiseră.

Preotul trecu pe Dealul Sfânt, spre templul lui Poseidonis. De aici

răzbătea zgomotul mulţimii, plânsetele oamenilor părăsiţi şi condamnaţi la moarte sau la exil. Tumultul acesta era înăbuşit de bubuiturile vulcanului, care răsufla din greu, ca şi cum îşi aduna puterile.

Casta preoţilor plecă cu ultimul convoi. În Atlantida nu mai rămăseseră decât sclavii, lăsaţi în voia sorţii, şi încă vreo câțiva cetăţeni liberi, care erau prea strâns legaţi de patria lor însorită şi care nu credeau în pieirea apropiată a Atlantidei.

Flăcările cuprinseseră tot vârful vulcanului în clipa când ultimele corăbii începură să ridice ancorele de bronz. Loviturile subterane se simţeau tot mai des, chiar şi pe apă, şi corăbiile se cutremurau.

În sfârşit, navele se desprinseră de ţărm, părăsind pentru totdeauna Atlantida cea prosperă. Mireasma florilor ei se amesteca acum cu mirosul înăbuşitor al sulfului vulcanic. Tot dealul, la poalele căruia se afla templul lui Poseidonis, era luminat, dar nu de strălucirea binefăcătoare şi dătătoare de bucurii a zeului soarelui, ci de focul înfiorător, sângeriu, din străfunduri.

Sclavii rămaşi pe ţărm întindeau braţele spre navele care se îndepărtau, cădeau în genunchi, implorând să fie luaţi şi ei. Mulţi porneau înot, ajungeau până la corăbii şi se agăţau de lopeţi, stânjenind vâslaşii. Atunci, săgeţi cu vârful de bronz bine ţintite sau suliţe trimise de pe punţi îi omorau. Pe ţărm, femeile îşi întindeau copiii, ameninţau cu pumnii, zvârleau cu pietre în urma celor plecaţi. Unele îşi pierdeau minţile şi, râzând în hohote, îşi aruncau pruncii în apă.

Corăbiile părăsiră portul. Vântul umflă dintr-o dată pânzele triunghiulare ale catargelor şi purtă fugarii în beznă, pe oceanul necuprins, spre un viitor necunoscut...

Şi iată-l rămas singur... Poate singurul supravieţuitor dintre toţi cei care au plecat cu ultimul convoi. Dar unde-l mina curentul ? Vedea-vă el vreodată soarele ?

Zi de zi, aerul se răcea tot mai mult. Norii încă mai acopereau cerul, dar aveau o culoare cenuşie. La fel de cenuşii erau şi apele oceanului. Ziua începuse să se deosebească de noapte, când o lumină posomorâtă învăluia corabia şi feţele vineţii, încremenite, ale morţilor, precum şi ochii lor albicioşi.

Frigul străpungea, cu răsuflarea-i de gheaţă, mădularele preotului, obişnuit cu căldura verii veşnice. Dar o dată cu gerul, mai dispărea şi mirosul de stârv răspândit de cadavrele oamenilor şi animalelor moarte de pe vas.

Cu mâinile îngheţate, preotul îşi puse haine de blană, aflate printre lucrurile de pe corabie. El băgă de seamă că apele curg oblic, când oprind, când grăbind mersul navei : corabia nimerise în regiunea recifelor submarine.

Şi, în sfârşit, fugarul văzu ţărmul. Stânci sălbatice, lipsite de viaţă, posomorite şi acoperite de zăpezi să înălţau deasupra oceanului cenuşiu.

Cerul mohorât cernea molcom fulgi mari de nea. Aşadar, iată pământul cel nou, unde va fi nevoit să pună capăt peregrinărilor sale.

Curentul repede mâna corabia spre uscat şi o aruncă pe un banc de nisip de pe ţărmul stâncos. Ultimul atlant păşi pe pământ[14].

Bătrânul cu înfăţişarea aspră se urcă pe un dâmb şi privi lumea aceea străină şi vrăjmaşă lui. În jur totul era pustiu şi mort. Doar nişte păsări necunoscute, țipând ascuţit, zburau deasupra valurilor oceanului.

Se lăsă noapte. Străinul se adăposti într-o peşteră, aprinse focul sacru, aşează trepiedul cu discul soarelui şi, întinzând spre lumină şi spre foc mâinile-i îngheţate, cânta cu glas spart, bătrânesc, Imnul Soarelui.

Veghe mult timp în noaptea aceea şi flacăra jucăuşă a rugului îi lumina faţa tristă şi gânditoare... În sfârşit, doborât de oboseală, adormi, învelit în blănuri şi visând la soarele Atlantidei.

De dimineaţă începu să-şi deretice noua-i locuinţă ; transportă de pe corabie instrumentele de bronz şi armele. Din scândurile aduse de pe navă îşi făcu o uşă ca să închidă peştera. Apoi îşi rândui rezervele de alimente şi lăzile în care se aflau cărţile sfinte şi seminţele.

În fiecare dimineaţă se scula în zori, cu mult înainte de răsăritul soarelui, se ducea pe ţărmul mării şi aştepta ivirea lui.

Cerul rămânea mereu acoperit de o pânză cenuşie, dar bătrânul era adânc încredinţat că soarele se va întoarce – zeul cel strălucitor va învia.

Şi într-adevăr el se întoarse, după o noapte senină şi geroasă.

Vântul de miazănoapte, ce se stârnise în ajun, smulse pânza cenuşie care ascundea cerul, şi pe bolta de sinelă scânteiară constelaţii necunoscute.

Dimineaţa fu tot atât de limpede şi de geroasă. Spre răsărit, bolta se aprinse în culorile trandafirii ale zorilor.

Şi deodată, la orizont, se ivi soarele.

El părea istovit de lupta dusă cu forţele întunericului.

Dar zeul lui era din nou cu el, după o despărţire lungă şi negrăit de tristă.

Pentru o clipă, soarele se opri parcă deasupra apelor ; de o parte şi de alta a discului ceresc se întindea geana zării. Desprinsă chiar din soare, o fâşie de aur porni către ţărmul pe care sta preotul, aşternându-se peste mare aidoma unei punţi aurite între astru şi om.

În clipa aceea, discul soarelui, linia orizontului şi fâşia aurie de pe faţa oceanului alcătuiră un desen ce semăna uluitor cu simbolul sfânt al atlanţilor şi care poate fi găsit pretutindeni : şi la cercul polar, şi la tropice, şi în America de Sud, şi în inima Asiei Centrale sau Orientale.

Bătrânul aspru şi cărunt, tulburat, căzu în genunchi, întinse braţele spre soarele ce răsărea şi începu să cânte Imnul Soarelui.

Glasul lui prinse viaţă. Cântecul simplu, dar melodios şi solemn, răsuna deasupra ţărmurilor pustii, trezind ecoul stâncilor de pe mal.

El cântă puterea zeului de trei ori sfânt, care biruie grozăviile întunericului, dăruieşte oamenilor căldură şi lumină plină de bucurie, zeul care

14 Urmele atlanţilor au fost găsite pe ţărmul nordic al Bretaniei franceze. – Larison

înveşmântează pământul în mii de culori, face roadele să mustească de sevă şi tămăduieşte bolile.

Cânta soarele care scânteiază ca briliantele pe picurii de rouă, soarele care împurpurează norii şi aureşte şuvoaiele de apă.

Cânta soarele care se preface în sângele fierbinte al omului, în mustul dulce al strugurilor, în grânele de aur.

Cânta soarele care este bucurie şi viaţă.

Cânta şi nu vedea cum, atraşi de glasul lui, din spatele stâncilor se iviră oameni cu chipul alb, îmbrăcaţi în piei de animale, oameni cu ochi albaştri şi părul blond. De brâiele late din piele purtau agăţate topoare de piatră.

Priveau nedumeriţi la bătrânul acesta ciudat, în veşminte lungi şi negre, care cânta într-o limbă necunoscută lor.

De unde o fi venit el? Ce căuta aici? Şi ce primejdie aduce cu sine?

XX. ULTIMUL OM DIN ATLANTIDA

Clima cea aspră se dovedi ucigătoare pentru bătrânul atlant. Curând după ce debarcase pe ţărm se îmbolnăvi. Aducându-şi aminte că pe corabia aproape nimicită se mai găseau tot soiul de ierburi de leac, preotul, biruindu-şi slăbiciunea, se urcă pe punte.

Şi deodată i se păru că delirează.

Lângă unul din din catarge, încălzindu-se în razele palide ale soarelui nordic, şedea un om. Faţa sa era istovită şi purta urmele bolii. Dar toată înfăţişarea îl arăta a fi un locuitor al Atlantidei: ţeasta, gâtul lung, părul negru, culoarea pielii cu o nuanţă galbenă, de bronz, îmbrăcămintea sa.

Preotul se apropie şi mai mult. Necunoscutul îl privi şi amândoi strigară în acelaşi timp:

* Şitţa!
* Aksa-Guam!

Stăteau amândoi nehotărâți: preotul Şitţa şi Aksa-Guam, cel care luase parte la răscoala sclavilor împotriva Dealului Sfânt, osândit la moarte de rege şi preoţi.

Întinseră braţele unul către celălalt, în semn de prietenie şi salut.

Şi-n noaptea aceea, vrăşmaşii de odinioară zăboviră vreme îndelungă lângă foc, depănându-şi fiecare povestea.

În noaptea cea cumplită, când avusese loc prima erupţie a vulcanului, Aksa-Guam ajunsese înot la ultima corabie care pleca şi se agăţase de un inel de bronz prins pe fundul vasului. La adăpostul întunericului, izbutise să se caţere pe o funie, să pătrundă printr-un chepeng deschis în cala navei, unde stătuse ascuns în tot timpul călătoriei. Lipsindu-se de hrană proaspătă, se îmbolnăvise de o boală necunoscută în Atlantida: i se umflaseră picioarele,

dinţii începuseră să i se clatine, iar gingiile să-i sângereze[15]. Aerul era otrăvit de duhoarea cadavrelor. Dacă n-ar fi fost chepengul pe unde pătrundea aer proaspăt, fără doar şi poate s-ar fi înăbuşit. Îndurase chinuri neînchipuit de mari şi aproape că nici nu se putuse mişca din pricina slăbiciunii şi a durerii ce o simţea în picioarele umflate, în ziua când corabia se apropiase de ţărm. Aerul curat şi soarele îl ajutaseră să-şi vină în fire.

La rândul său, Şitţa îi zugrăvi toate peregrinările de până în ziua când se întâlniseră.

* Pe meleagurile astea trăiesc oameni cu părul alb şi poartă haine din piei de animale. Sunt sălbatici care-şi fac topoare grosolane şi cuţite din piatră şlefuită[16]. Ei nu ştiu să lucreze pământul şi se hrănesc cu carnea crudă a fiarelor ucise. Chiar şi focul le este necunoscut. Erau cât pe-aci să mă omoare. Dar, când au văzut focul aprins de mine, i-a cuprins un fior sacru, iar armele noastre strălucitoare de bronz le-au smuls strigăte de uimire. Acum mai-mai că mă venerează. Limba lor este grosolană şi săracă, seamănă mai degrabă cu graiul animalelor decât cu al oamenilor. Când se înfurie, mârâie că fiarele, iar când atacă un animal sau un duşman, rag, urlă şi latră ca şi el. Dar sunt curioşi şi blânzi. Îşi dau seama când te porţi bine cu ei şi atunci devin încrezători că nişte copii... Cine ştie, poate că odată vor deveni şi ei oameni ca atlanţii.

Obosit, Şitţa închise ochii. Respira greu. Din pricina fierbinţelii, începu să tremure, iar pe faţa-i istovită de om bătrân se ivi o roşeaţă bolnăvicioasă.

— Curând o să mor. Ce bine că te-am întâlnit, tu ai să-mi închizi ochii şi ai să mă îngropi după datină. Totul e trecător pe lumea asta... Popoarele mor ca un singur om şi pier state întregi. Cine ştie, poate că eşti ultimul om din Atlantida. Dar ce s-o fi întâmplat cu ceilalţi? O să mori şi tu şi amintirea Atlantidei se va pierde în negura veacurilor ce vor veni... Curând va răsări soarele... Du-mă pe ţărm.

Aksa-Guam îi îndeplini dorinţa şi acolo, pe malul mării, îl întoarse cu faţa spre răsărit.

Şitţa nu mai putea vorbi. Nu fu în stare decât să dăruiască un zâmbet primelor raze de soare şi închise ochii pentru totdeauna.

Aksa-Guam rămase singur, poate singur în toată lumea – ultimul om din Atlantida.

În curând izbuti să se apropie de locuitorii acestor ţinuturi posomorite şi, datorită cunoştinţelor sale, îşi câştigă adâncul lor respect.

O dată cu venirea primăverii, îi învăţă să lucreze pământul, să semene câmpiile arate cu plug de lemn. De asemenea îi învăţă să aţâţe focul frecând două bucăţi uscate de lemn sau să scoată scântei lovind cremenea şi aprinzând frunze uscate şi muşchi. Multe meşteşuguri şi multe lucruri au deprins de la el.

---

15 Fără îndoială că este vorba de scorbut. – Larison.

16 În vreme ce în Atlantida se cunoştea fabricarea armelor ae bronz, Europa se afla încă în epoca de piatră. – Larison.

Unii au devenit agricultori şi s-au statornicit pentru totdeauna pe acele locuri, alţii şi-au văzut mai departe de vânătoare şi de războaie. Iar în serile lungi de iarnă, el le depăna povestea minunată a Veacului de Aur, când oamenii trăiau fericiţi în mijlocul copacilor şi grădinilor veşnic înflorite, care rodeau de câteva ori pe an, fără să ştie de griji şi de nevoi... Le vorbea despre bogăţia şi măreţia Insulei Fericiţilor, despre grădinile de aur cu mere de aur, despre bătăliile dârze şi despre pieirea cumplită a unui popor şi a unei ţări întregi, despre ploile năprasnice care au însoţit această pieire, despre salvarea cu ajutorul corăbiilor a unui număr mic dintre ei, despre calea străbătută pe apă, vreme de patruzeci de zile şi patruzeci de nopţi, şi despre propria-i salvare.

Oamenii ascultau aceste povestiri cu sufletul la gură, curioşi ca nişte copii, şi le transmiteau unul altuia, le mai împodobeau, le mai înfloreau pe ici pe colo şi le păstrau ca pe nişte legende sfinte.

SFÂRȘIT

ARIEL

În româneşte de
A.Ţimpău şi I.Andreescu

Fiicei mele Svetlana

I. PRIN CERCURILE IADULUI

Ariel şedea jos, pe podea, în dreptul ferestrei scunde din odăiţa lui, ce semăna cu o chilie de mănăstire. O masă, un scăunel, un pat şi o rogojină într-un ungher alcătuiau tot mobilierul.

Fereastra dădea în curtea interioară, tristă şi pustie. Nici un tufiş, nici un fir de iarbă, numai nisip şi pietriş, aidoma unui crâmpei din deşert înconjurat de patru ziduri ca de închisoare – zidurile clădirii mohorâte, cu geamuri mici. Deasupra acoperişurilor drepte se înălţau coroanele palmierilor din parcul cu vegetaţie bogată, ce se întindea jur împrejurul şcolii. Un zid înalt despărţea parcul şi clădirea de lumea din afară.

Pretutindeni stăpânea o linişte adâncă, tulburată doar de scârțâitul pietrişului sub paşii uşori ai dascălilor şi elevilor.

În cămăruţe, la fel de mizere ca şi cea a lui Ariel, locuiau ceilalţi elevi aduşi din toate colţurile lumii la şcoala Dandarat din Madrass. Printre ei erau şi copii de opt ani, însă şi fete şi băieţi mai mari. Elevii alcătuiau o singură familie, dar cuvintele lor, puţine la număr şi rostite cu glas şoptit, precum şi ochii lor nu trădau nici dragostea, nici prietenia, nici ataşamentul, nici bucuria revederilor,

nici durerea despărţirilor.

Toate aceste sentimente erau smulse cu rădăcini cu tot chiar din primele zile ale sosirii elevilor în şcoală, profesorii şi pedagogii – preoţi hinduşi hipnotizori, europeni, în marea lor majoritate englezi, şi ocultişti moderni – folosind toate mijloacele.

Ariel purta o tunică – o cămaşă cu mâneci scurte, ţesută dintr-o pânză grosolană – iar în picioare nici sandale n-avea.

Era un tânăr voinic, de vreo 18 ani, cu părul blond, dar, după expresia feţei sale, îi dădeai uneori şi mai puţin: ochii cenuşii-deschis priveau cu o sinceritate copilărească, deşi pe fruntea-i înaltă se săpaseră primele cute – semn neîndoielnic al omului care a trecut prin multe şi s-a gândit la multe. Culoarea ochilor şi a părului arăta că este european.

Chipul lui Ariel, cu trăsăturile regulate de anglo - saxon, era imobil ca o mască. Privea nepăsător pe fereastră, aşa cum priveşte un om adânc cufundat în gânduri.

Şi de altfel el chiar se gândea. Cearaca-babu, dascălul său, îl punea în fiece seară să facă bilanţul zilei, să-şi amintească toate întâmplările petrecute de la răsăritul până la apusul soarelui, să treacă în revistă felul în care s-a comportat faţă de ele, să-şi controleze gândurile, dorinţele, faptele. Înainte de a se duce la culcare, Ariel trebuia să se spovedească lui Cearaca.

Soarele care asfinţea scălda în lumină coroanele palmierilor şi norii ce goneau pe cer. Ploaia se oprise chiar în clipa aceea şi din curte se revărsa în chilie un aer proaspăt şi umed.

Ce întâmplări avuseseră loc în cursul zilei?

Ariel se trezise ca întotdeauna în zori. Se spălase, îşi făcuse rugăciunea şi îşi luase gustarea în sufrageria comună. Pe o tavă groasă de lemn se aducea micul dejun – nişte pâinițe din făină – rele, că nu puteau fi mâncate – alune prăjite şi apă în vase de lut.

Pedagogul Satia îşi plimba, ca de obicei, privirea-i scormonitoare de la un elev la altul, spunându-le că mănâncă banane, turte gustoase de orez cu zahăr şi beau lapte gros. Şi elevii, lăsându-se sugestionaţi, mâncau cu plăcere tot ce li se dădea. Numai un singur băiat, un novice, care încă scăpa acestei hipnoze în masă, întrebă:

— Dar unde-s bananele? Unde-s turtele de orez?

Satia se apropie de el, îl apucă de bărbie şi rosti poruncitor, privindu-l cu asprime în ochi:

— Dormi! Şi îşi repetă sugestia, după care băiatul începu să mănânce cu poftă alunele tari, luându-le drept banane.

— Şi tu de ce ţi-ai pus şalul? întrebă un alt pedagog, un hindus slab, cu barbă neagră şi râs în cap, adresându-se unei fetiţe de 9 ani.

— E frig – răspunse ea, zgribulindu-se toată. Copila avea febră.

— Ţi-e cald. Scoate îndată şalul!

— Phii, ce zăduf! exclamă fetiţa, lepădând şalul şi trecându-şi mâna peste frunte ca şi cum ar fi vrut să-şi şteargă năduşeala.

Satia începu să spună elevilor cu glas tărăgănat cum trebuie să se comporte: să nu le pese de frig, de căldură, de boli. Spiritul să triumfe asupra trupului.

Copiii şedeau cuminţi, mişcările lor erau molatice, apatice.

Deodată, acelaşi băieţaş care la începutul mesei întrebase *„unde-s bananele?"* smulse din mina vecinului o bucăţică de lucii şi, rizând tare, şi-o vârî în gură.

Dintr-un singur salt, Satia se apropie de el şi-l trase de urechi. Băiatul începu să plângă în hohote. Toţi copiii încremeniră în faţa acestei încălcări nemaiauzite a disciplinei. Râsul şi lacrimile erau combătute necruţător în şcoală. Cu o mână, Satia îl înşfăcă pe băieţaş, iar cu cealaltă apucă un vas mare. Copilul amuţi, doar mâinile şi picioarele îi tremurau.

Lui Ariel i se făcu milă de bietul novice. Ca să nu-şi trădeze sentimentele, îşi lăsă capul în piept. Da, îi era tare milă de acest băiat de 8 ani. Dar Ariel ştia că a compătimi un coleg este o crimă mare pe care va trebui s-o mărturisească dascălului său – Cearaca.

„Oare să-i mărturisesc?" îi fulgeră prin minte, dar îndată încetă să se mai gândească. Se obişnuise să fie prudent chiar cu propriile sale gânduri.

La porunca lui Satia, un servitor îl scoase afară pe băieţaş, cu vasul în cap. Masa se sfârşi într-o tăcere desăvârşită.

În ziua aceea, după gustarea de dimineaţă, câțiva tineri şi tinere care terminaseră cursurile urmau să părăsească şcoala.

Ariel simpatiza într-ascuns pe unul din ei – un tânăr cu pielea smeadă şi ochii mari – şi pe fata aceea zveltă, şi avea toate motivele să-şi închipuie că şi ei nutriseră sentimente prieteneşti faţă de el. Cei câțiva ani de şedere în comun la Dandarat îi legaseră unul de celălalt. Dar ei se obişnuiseră să-şi tăinuiască sentimentele, arătându-se indiferenţi, manifestând o răceală aparentă. În rarele clipe când scăpau de ochii iscoditori ai profesorilor şi pedagogilor, prietenii aceştia schimbau între ei o privire atotgrăitoare, iar uneori chiar şi o strângere de mină; asta era tot ce-şi îngăduiau. Tustrei păstrau în taină prietenia, singura comoară care încălzea inimile lor tinere, o floricică rămasă prin cine ştie ce minune într-un pustiu lipsit de viaţă.

O, dacă pedagogii ar fi ghicit taina lor! Cu câtă cruzime ar fi călcat ei în picioare floarea aceasta! Hipnotizându-i, i-ar fi silit să mărturisească totul şi ar fi ucis prin sugestie acest simțământ cald, înlocuindu-l printr-o indiferenţă rece.

Îşi luară rămas bun în curte, lângă porţile de fier. Fără să se privească în ochi, cei care plecau rostiră pe un ton glacial:

— Adio, Ariel!

— Adio, adio!

Şi se despărţiră fără să-şi strângă mâna.

Cu capul plecat, Ariel se îndreptă spre şcoală, străduindu-se să nu se gândească la prietenii săi şi înăbuşindu-şi tristeţea ce-l copleşea, căci pentru gânduri şi sentimente tainice avea vreme la noapte.

O, despre aceste gânduri şi sentimente el nu va sufla nimănui o vorbă, nici chiar în stare de hipnoză! Asta era ultima şi cea mai ascunsă taină a lui Ariel, de care nu-şi dăduse seama nici vicleanul Cearaca, nici Bharava, directorul şcolii.

Urmară apoi lecţiile de istorie, religie, ocultism, teosofie. Prânzul cu „banane", lecţiile de engleză, hindusă, bengaleză, mahrati şi sanscrită... O cină sărăcăcioasă.

— Aţi mâncat mult şi v-aţi săturat! îi sugestionează Satia.

După cină, urmează o *„şedinţă".* Ariel a trecut prin acest înfricoşător cerc al iadului, dar trebuie să asiste la *„lecţiile practice cu novicii".*

Un coridor îngust, întunecos, luminat numai de un opaiţ cu flacăra tremurătoare şi fumegândă, cu fitil din bumbac, duce spre o cameră mare fără ferestre, luminată tot atât de sărăcăcios. În odaie se află o masă din scânduri negeluite şi câteva rogojini aşternute pe jos.

Ariel, cu un grup de elevi mai mari, stau tăcuţi şi neclintiţi într-un ungher, pe podeaua de piatră.

Un slujitor aduce un băiat de vreo paisprezece ani.

— Bea – spune pedagogul, întinzându-i o cană.

Băiatul înghite supus lichidul amar şi rău mirositor, străduindu-se să nu se strâmbe. Servitorul îi scoate cămaşa şi-i freacă tot corpul cu alifii volatile. Copilul e cuprins de nelinişte şi de o tristeţe ucigătoare. Apoi trece la o stare de exaltare. Respiră des şi greu, pupilele i se dilată, mâinile şi picioarele îi tremură de parcă ar fi o paiaţă de carton.

Pedagogul ia de jos opaiţul cu flacăra tremurânda şi-l întreabă:

— Ce vezi?

— Văd un soare orbitor – răspunde băiatul, închizând ochii.

Toate simţurile îi sunt ascuţite la maximum. O şoaptă i se pare un bubuit de tun. Aude cum foşnesc gândacii pe pereţi, cum respiră fiecare om din cameră, cum bate inima fiecăruia din cei prezenţi, cum undeva, la mansardă, zboară liliecii... Vede, aude, observă şi simte ceea ce nu percepe nici un om în stare normală.

La unii, starea aceasta sfârşeşte printr-un delir, la alţii – printr-un puternic acces de nervi. Pe unii, Ariel nu i-a mai văzut după astfel de crize furtunoase: ori mureau, ori înnebuneau.

Ariel însă avea un organism robust. Trecuse prin toate aceste încercări, păstrându-şi sănătatea nezdruncinată.

Când pe cer se iviră primele stele, uşa odăii se deschise şi intră Cearaca, ducând de mână un copil cu faţa smeadă şi tare speriată.

— Stai jos! îi porunci el băiatului.

Băieţaşul se lăsă pe podea în chip automat. Ariel se apropie de Cearaca şi se înclină în faţa lui.

— Este un elev nou, îl cheamă Sărad. Ai să-l conduci tu astăzi. Eşti mulţumit de tine?

— Da, părinte – răspunse Ariel.

— N-ai de ce să te căieşti? întrebă neîncrezător Cearaca. Desăvârşirea o poate atinge numai acela care niciodată nu este mulţumit de sine.

Privindu-l iscoditor în ochi, Cearaca îl întrebă iarăşi:

— Dar la trecut nu te-ai gândit?

— Nu – răspunse Ariel hotărât.

În şcoală elevilor li se interzicea să se gândească la viaţa pe care o duseseră înainte de a veni aici, să-şi amintească de copilărie, de părinţi, să pună întrebări referitoare la trecutul său la viitorul lor. Nici unul nu ştia ce-i aşteaptă, pentru ce sunt pregătiţi, şi aproape nimeni nu-şi aducea aminte de ceea ce a fost. Pe cei ale căror amintiri erau prea recente şi aveau o memorie bună, hipnoza îi ajuta să-şi uite trecutul.

Cearaca se mai uită o dată cercetător în ochii lui Ariel şi plecă.

Sărad şedea neclintit, ca un mic idol de bronz. Ariel ascultă paşii ce se îndepărtau şi zâmbi întâia oară în ziua aceea.

Pentru elevii şcolii Dandarat nu existau decât două posibilităţi: cei mai mulţi se alegeau cu nimicirea desăvârşită a voinţei, sau, în cel mai bun caz, cu o totală zdruncinare a sistemului nervos. O mică parte – cei înzestraţi cu un fizic şi un intelect mai viguros – urmau calea perfidiei rafinate, a unor simulări de artist şi a celor mai iscusite vicleşuguri. Ariel se număra printre aceştia din urmă. Izbutise să reziste chiar la hipnoză, simulând o stare de somnambulism. Dar elevi ca el erau puţini, căci ar fi fost de ajuns o mică greşeală, şi minciuna ar fi fost dată în vileag. Profesorii erau stăpâni pe trupul şi pe sufletul elevilor lor.

Ariel se apropie cu pas uşor de Sărad şi-i şopti:

— Or să te sperie, dar ţie să nu-ţi fie frică, orice ai vedea. Toate astea le fac înadins...

Copilul îl privea cu mirare şi neîncredere, căci în şcoală nimeni nu-i vorbise atât de prietenos.

— Şi important e să nu plângi, să nu strigi, dacă vrei să nu fi bătut.

Sărad încetă să mai plângă. Afară se auzea zborul molatic al liliecilor, care uneori se năpusteau şi în odaie. Pe pereţi, înăuntru, se căţărau broscuţe şi vânau tot soiul de muşte. Băiatul începu să privească la ele şi se mai linişti.

Ariel aprinse un opaiţ cu ulei. Strălucirea lui roşiatică lumina slab încăperea. Pătrunzând pe fereastră, vântul mişca flacăra şi umbra lui Ariel dansa pe pereţi. Ungherele camerei rămăseseră cufundate în întuneric.

În colţ, în faţa băiatului, ceva prinse să se mişte..Sărad privi cu atenţie şi îngheţă de groază. Printr-o crăpătură se târa un şarpe mare şi galben, cu capul

mic şi umflat, cu gâtul gros şi burta suptă; pe gât avea nişte desene negre ce semănau cu o pereche de ochelari. Un nai!

În urma lui – a şarpelui cu ochelari – apăru un altul, negru-vineţiu, apoi unul negru, unul cenuşiu şi, mereu alţii, şi alţii. Şerpii se împrăştiau prin odaie, înconjurându-l din toate părţile pe băiat.

— Stai, nu te mişca şi taci din gură! şopti Ariel, indiferent ca întotdeauna şi ţintuit parcă locului.

Şerpii se apropiară de copil, îşi înălţară trupurile cu gâtul întins înainte ca un scut şi, privind drept în ochii băiatului, se pregăteau să se năpustească asupra lui.

Ariel fluiera abia auzit o melodie tristă şi monotonă, care n-avea decât trei note.

Şerpii încremeniră, ascultară atent, apoi îşi plecară capetele şi se târâră încet într-un colţ al odăii, mistuindu-se în crăpăturile podelei.

Sărad continua să şadă nemişcat. Broboane de sudoare rece îi acopereau faţa.

— Bravo! şopti Ariel.

Dar laudă nu i se cuvenea, căci băiatul nu ţipase şi nu se clintise din loc, deoarece frica îl paralizase.

În odaie năvăli o pală puternică de vânt, aducând pe aripile ei mireasmă dulce de iasomie. Pe cer, norii acoperiră stelele. Tunetul bubui surd şi curând se porni o ploaie tropicală. Aerul se răcori dintr-o dată. Izbucneau fulgere, luminând peretele casei de pe cealaltă parte a străzii şi oglindindu-se în apa care acoperi repede toată curtea, prefăcând-o într-un lac.

Băiatul oftă uşurat, scuturându-se de înţepeneala care-i anchilozase toată făptura. Dar îl mai aşteptau şi alte încercări. Perdeaua de rogojină care despărţea odăile se ridică pe neaşteptate şi Sărad văzu o încăpere scăldată într-o lumină orbitoare, a cărei podea era acoperită cu muşama albă. În mijlocul camerei stătea un tigru uriaş. Lumina îi bătea în ochi, iar fiara aurie şi tărcată închidea pleoapele, dând supărată din cap. Cu coada-i puternică, tigrul lovea podeaua.

Nu trecu mult şi animalul începu să se obişnuiască cu lumina puternică. El îşi aţinti privirile asupra lui Sărad, scoase un răget scurt, înăbuşit şi, lăsându-se pe labele dinainte, se încordă tot, pregătindu-se să sară.

Sărad se apucă cu mâinile de cap şi dădu un strigăt înfiorător.

Deodată simţi pe umăr mâna cuiva. *„Mă mănâncă*” – se gândi el, încremenind de groază. Dar atingerea era prea uşoară pentru a fi laba fiarei.

— De ce-ai ţipat? auzi băiatul glasul lui Ariel. Pedagogul o să te pedepsească. Să mergem!

Şi, luându-l de braţ pe Sărad, îl ridică aproape cu de-a sila în picioare.

Abia acum copilul îndrăzni să deschidă ochii. Perdeaua de rogojină se afla la locul ei, iar în odaie stăruia semiîntunericul. Afară se auzea ropotul ploii, care

începuse să se mai potolească, şi bubuiturile surde, îndepărtate ale tunetului.

Clătinându-se pe picioare, Sărad porni după Ariel, aproape inconştient. Străbătură un coridor lung, întunecos şi intrară pe o uşă îngustă. Ariel îl lăsă pe băiat s-o ia înainte şi-i zise cu glas tare:

— Mergi înainte! Aici e o scară, vezi să nu cazi – şi adăugă în şoaptă: Fii cu băgare de seamă, să nu strigi orice ţi s-ar întâmpla... Nu-ţi fie frică! Te sperie înadins, ca să te obişnuieşti şi să nu te mai temi de nimic.

Ariel îşi aduse aminte cum fusese şi el supus acestor încercări. Atunci, însă, mersese singur, nu-l prevenise nimeni, nimeni nu-i spusese un cuvânt de îmbărbătare.

Tremurând de frică, Sărad coborî treptele aproape năruite ale scării. În faţa lui se deschidea un subsol. Mirosea a umezeală şi venea un aer greu, stătut. Podeaua de piatră era acoperită cu mil vâscos şi rece. De sus cădeau picături mari şi reci. Undeva se auzea clipocit de apă. Băiatul, neştiind încotro s-o apuce, întinse mâna ca să nu se lovească de vreun obstacol nevăzut.

— Mergi înainte, înainte! îl îmboldi Ariel.

Sărad porni mai departe prin bezna de nepătruns.

Undeva se auziră nişte gemete înăbuşite, urlete sălbatice şi un râs nebunesc. Apoi se lăsă o linişte sinistră. Dar întunericul părea că mişună de fiinţe vii. Sărad simţi atingerea îngheţată a cuiva. Pe neaşteptate, răsună un bubuit năprasnic care cutremură pământul din temelii:

— Mergi, mergi înainte!

Băiatul atinse cu mâna peretele vâscos. Curând şi cealaltă mână se sprijini de perete. Încăperea devenea din ce în ce mai strâmtă, aşa că abia-abia izbutea să înainteze.

— Mergi, mergi înainte! îi porunci Ariel şi-i şopti îndată: Să nu-ţi fie frică, acum...

Dar nu isprăvi vorba şi Sărad simţi dintr-o dată că pământul îi fuge de sub picioare, iar el se prăbuşeşte în beznă. Căzu pe ceva moale şi umed. Bolta grea părea că-l apasă, turtindu-l la pământ. Oftă din greu şi gemea.

— Taci! auzi băiatul şoapta lui Ariel.

Dar iată că bolta începe să se înalţe, numai bezna din jur stăruie. Deodată, din întuneric apare un nor alb care ia chipul unui bătrân uriaş, cu barbă mare şi albă. Din veşmintele lui, ce strălucesc ca ceaţa în lumina lunii, iese o mina lungă şi osoasă. Se aude un glas surd şi gros:

— Dacă vrei să trăieşti, scoală-te şi mergi mai departe fără să te uiţi înapoi.

Şi Sărad se supune. Plângând încetişor, el se scoală de jos şi porneşte de-a lungul coridorului. Treptat pereţii subteranei sunt învăluiţi într-o lumină palidă, stacojie.

Se face cald, apoi o căldură greu de îndurat. Zidurile sunt tot mai roşii şi încep să se apropie. Prin spaţiul lăsat liber între ele ţâşneşte o flacără.

Vâlvătaia se aprinde tot mai tare şi mai tare. Încă puţin şi îi vor lua foc părul şi veşmintele. Sărad începe să respire greu, apoi îşi pierde cunoştinţa. Cineva îl prinde în braţe şi ultimele cuvinte pe care le aude sunt şoptite de Ariel:

— Sărmanul Sărad!

II. DANDARAT

Ariel se trezi şi primul lui gând fu la băiat: *„Sărmanul Sărad!"*

Şocul nervos pe care-l suferise acesta fusese atât de puternic, încât îl internaseră la infirmeria şcolii. Doctorul îi dăduse să bea lapte fierbinte cu rachiu şi copilul adormise. Iar Ariel, călăuza lui involuntară, se înapoiase în camera sa.

În vreme ce Ariel se spăla, soarele se înălţă sus, pe bolta cerului. Răsună gongul. În locul tunicii obişnuite din ţesătură grosolană, Ariel îşi puse un veşmânt de pânză. În şcoală erau aşteptaţi să sosească oaspeţi de seamă.

După gustarea de dimineaţă, pedagogii şi dascălii superiori se adunară într-o sală mare, ticsită de fotolii, scaune şi bănci. La capătul sălii lungi se înălţa o estradă acoperită cu un covor şi împodobită cu ghirlande de flori. Ferestrele erau bine închise; lămpi electrice şi candelabre de bronz, de formă ciudată, luminau încăperea.

Curând începură să sosească şi oaspeţii, îmbrăcaţi în cele mai variate costume. Veniseră şi bătrâni venerabili, impunători, cu bărbi cărunte, în veşminte de mătase împodobite cu perle şi nestemate, şi fachiri slabi, şi reprezentanţi ai diferitelor caste, cu însemnul distinctiv în frunte, înscris cu lut din Gange, îmbrăcaţi în dhote – haine grosolane din pânză – iar pe deasupra cu o tunică scurtă, demodată, din stofă, împodobită cu panglici şi încălţaţi cu saboţi cu vârfurile aduse în sus. Unii purtau, agăţate la şold, nişte ceaunaşe de aramă după obiceiul asceţilor. Alţii aveau drept îmbrăcăminte doar un simplu cearşaf, iar în picioare sandale cu talpă de lemn.

Ultimii care sosiră fură sahibii. Cu pielea albă, voinici, îngâmfați, englezii aceştia în costume albe ocupară fotoliile din rândul întâi.

Maimarii şcolii se învârteau linguşitori în jurul lor.

Pe estradă se urcă un om cu pielea albă, în costum de hindus. Era Bharava, directorul şcolii. În cea mai curată limbă engleză salută oaspeţii şi, cu vorbe alese, îi rugă să *„acorde cinstea şi să arunce o privire asupra realizărilor şcolii Dandarat în ceea ce priveşte educarea slugilor păcii, ale lui Dumnezeu şi ale adevărului".*

Profesorii începură să-şi prezinte ciracii cei mai talentaţi. Era un fel de şedinţă de magie şi de ocultism.

Unul după altul se urcau pe estradă elevii. Ei reproduceau scene întregi şi ţineau discursuri în stare de hipnoză, repetând cu o precizie uimitoare vorbele rostite de cineva din sală. La unii elevi atenţia era atât de ascuţită, încât

aceştia observau mişcările care de obicei scapă unui ochi obişnuit. Din spusele pedagogilor reieşea că unii elevi puteau să vadă iradiaţiile ce pornesc din capul unui om care îşi concentrează gândurile asupra unui lucru, *„să asculte"* mişcările reflexe ale organului auzului, care fixează în subconştient sunetele procesului gândirii, adică nu numai *„să vadă",* dar să şi „audă" cum lucrează creierul. Toate acestea erau pe loc *„confirmate prin experienţă",* trezind entuziasmul oaspeţilor.

Pe estradă se produceau diferiţi tineri fenomenali care, chipurile, acumulaseră în organism mari cantităţi de electricitate, indivizi care erau în stare să aprindă un bec, să scoată scântei şi să-şi învăluie trupul într-o aureolă. Alţii vedeau prin întuneric. Apoi urmară *„specialişti"* din alte ramuri: ascultând câteva cuvinte ale interlocutorului şi observându-i mimică, gesturile şi diferite semne exterioare, ei puteau să povestească fără greş întâmplări petrecute de curând în viaţa acestuia.

Ariel privea spectacolul şi se gândea în sinea lui:

„Ar fi mai bine să arate încercările la care sunt supuşi elevii".

El trecuse prin toate aceste cercuri ale iadului. Ultima încercare la care fusese supus era *„primirea sufletului".* Tânărul îşi aminti, cu un fior de dezgust, acest ceremonial funebru, pe care îl îndeplineau elevii din ultimele clase. Erau siliţi să asiste la moartea unui om, să-l ţină de mâna pe muribund şi, în clipa când acesta se sfârşea, să-l sărute şi să-i soarbă ultima răsuflare. Dezgustător lucru! Dar Ariel ştiuse să se stăpânească.

Zgomotul care se iscă tulbură gândurile băiatului. Directorul şcolii poftea oaspeţii într-o altă sală, unde urma să aibă loc o reprezentaţie de alt gen. Aici aveau să se împartă diplome membrilor *„lojii albe a teozofilor"* din înseşi mâinile *„învăţătorului învăţătorilor"* Iisu Materei.

Sala uriaşă era inundată de verdeaţă şi flori. Estradă, peste care fusese aşternut un covor, semăna cu un boschet îmbrăcat în trandafiri şi iasomie. Prin ferestrele larg deschise pătrundeau pale fierbinţi de vânt. Era foarte cald. Cei care intrau îşi scoteau şalurile de pe umeri şi îşi făceau vânt cu evantaie din frunze de palmier. Un *zamindar*[17] gras îşi băgă pe furiş în gură o frunză de betel.

În rândul întâi luară loc, în două fotolii aurite şi tapisate cu mătase galbenă, un englez în vârstă, cu ochelari pe nas, cu barba căruntă şi creaţă, şi memsahib, o femeie grasă, cu faţa plină şi proaspătă, cu părul cărunt, tuns scurt şi ondulat, îmbrăcată în veşmânt hindus – erau conducătorii societăţii teozofilor, mister Bronlow şi mistress Dryden. Directorul şcolii le oferi un buchet de flori.

Când toţi se aşezară, corul de fetiţe şi băieţi în costume albastre, împodobite cu ghirlande de flori albe de oleandru, intonă un imn. La ultimele sunete ale cântecului, în boschet apăru Materei.

---

17 Moşier – Nota red. ruse.

Toţi se sculară în picioare, iar mulţi dintre oaspeţi căzură în genunchi.

„Învăţătorul învăţătorilor" era îmbrăcat într-un veşmânt lung, albastru ca cerul. Capul lui, cu pletele lungi unduindu-se pe umeri şi barba-i mică, amintea de icoanele lui Crist pictate de maeştrii italieni. Pe faţa-i frumoasă, cu trăsături prea feminine, încremenise un zâmbet *„divin".* Binecuvânta pe toţi, cu mâna ridicată.

Memsahib îl sorbea din ochi pe omul acesta frumos şi în admiraţia ei nu se citea nici urmă de religiozitate. Bărbosul Bronlow îi surprinse privirea şi se posomorî.

Începu ceremonia împărţirii diplomelor, însoţită de nenumărate plecăciuni. Unii dintre membrii lojii îşi scoteau însemnele de pe piept, pentru a le primi încă o dată din mâinile lui Materei, şi se prosternau în faţa lui până la pământ, iar el îşi înălţa braţele deasupra lor, împărţind flori.

Apoi *„învăţătorul învăţătorilor"* începu să vorbească şi-i aduse pe cei de faţă într-o asemenea stare de exaltare, încât în sală izbucniră strigăte isterice, mulţi leşinară, iar alţii se zbăteau în prada convulsiunilor.

Binecuvântându-i încă o dată pe toţi, Materei, noua încarnare a lui Buda, plecă.

Sahib se ridică în picioare şi o luă de braţ pe memsahib. Ieşiră amândoi pe o uşă aflată în spatele estradei, ca doi oameni care cunoşteau drumul, şi intrară într-un birou confortabil, mobilat în stil european, având chiar un cămin, deşi climatul ţării nu cerea acest lucru.

Sahib se aşeză la masa directorului şcolii, iar memsahib într-un fotoliu, alături de el. Directorul, care intrase în urma lor, luă loc pe scaun numai după ce înaltul oaspete îi zise:

— Stai jos, mister Pearce, şi povesteşte-mi cum merg treburile.

Cerând permisiunea lui mistress Dryden, mister Pearce, cunoscut în şcoală sub numele de Bharava, îşi aprinse o ţigară groasă de foi, luată chiar de pe biroul lui, şi se gândi: *„Ştii tu mai bine ca mine cum merg treburile în şcoală!"*

Şi de fapt acesta era adevărul.

Mister Pearce şi sahibul – mister Bronlow – erau amândoi englezi şi amândoi acţionau pe acelaşi tărîm. Religia, unul din bastioanele sistemului social pe care-l slujeau ei, începuse să aibă crăpături serioase, pierzându-şi influenţa în rândul maselor populare. Era nevoie de anumite proptele, de surogate, de *„înlocuitori".* Trebuia întreţinută credinţa în divinitate, în existenţa spiritului, trebuiau întreţinute stările de spirit mistice. Şi pe scenă apărură societăţi de teozofie, de spiritism, de ocultism, care editau mii de cărţi în toate ţările lumii. Centrul lor se afla la Londra, dar ele nu puteau să nu folosească India, care în ochii europenilor şi ai americanilor avea o aureolă de mister, datorită *„ştiinţelor ei oculte",* yogilor şi fachirilor.

Aici fusese construit un templu măreţ, cu o cupolă ca o emisferă. Tot aici,

în apropiere de Madrass, luase fiinţă şcoala Dandarat, în scopul de a mări numărul adepţilor şi preoţilor în slujba ştiinţelor oculte, aici erau pregătiţi, spre a fi trimişi apoi în Asia, viitorii *„învăţători ai învăţătorilor"* de felul lui Iisu Materei, Krishnamutri – Aliţion – *„marele învăţător",* aidoma lui Krishna sau Buda – precum şi diferiţi hipno-tizatori, prezicători, medii, făcători de minuni pentru Europa şi America.

Şcoala din Madrass nu avea o existenţă oficială, şi asta nu numai din pricina metodei originale şi neobişnuite de educare a tinerilor, dar şi din alte motive, mult mai susceptibile. Aici îşi trimiteau copiii acei părinţi, rude sau tutori care voiau, dintr-un motiv sau altul, să scape pentru un timp sau pentru totdeauna de odrasla lor. Unii elevi fuseseră pur şi simplu furaţi de către agenţii Dandaratului.

Aici ei învăţau istoria religiei şi limbile acelor ţări unde urmau să fie trimişi ca să activeze.

Cei care se dovedeau deosebit de înzestraţi, adică deosebit de nervoşi, când terminau şcoala rămâneau în calitate de educatori.

În sistemul de educare hipnotismul ocupa un loc foarte important. O extraordinară capacitate de percepere dă posibilitate unora dintre elevi să *„citească gândurile",* surprinzând diferite mişcări ale ochilor şi buzelor, care scapă altora, precum şi diferite zgomote abia auzite, şi să săvârşească tot soiul de *„minuni".*

În acelaşi scop se practicau şi diferite trucaje, cum ar fi, de pildă, aureolele luminoase în jurul corpului, aromele pe care le emană trupul „sfântului", trucaje născocite cu multă abilitate şi foarte bine executate. Printre profesorii şi *„consultanţii ştiinţifici"* ai şcolii se găseau destui oameni talentaţi şi cu vaste cunoştinţe.

Aceasta era şcoala Dandarat.

Pufăind din ţigara-i groasă, mister Pearce raporta despre activitatea şcolii, iar mister Bronlow şi mistress Dryden încuviinţau dând din cap.

— Ce se întâmpla cu noii absolvenţi? întrebă mister Bronlow.

Pearce rosti numele câtorva elevi, explică ce specialitate au şi localităţile unde urmează să plece.

— Încă nu m-am hotărât unde să-l trimit pe Ariel – spuse Pearce.

— Este acela greu educabil? întrebă Bronlow. Care-i adevăratul său nume?

— Aureliu Galton.

— Mi-aduc aminte. L-au trimis aici tutorii lui.

— Chiar aşa – răspunse Pearce. A fost trimis de către mister Boden şi mister Helson din Londra. Nu de mult, aceştia au întrebat de el. Le-am răspuns că sănătatea lui Aureliu nu lasă nimic de dorit, totuşi...

Bronlow se strâmbă nemulţumit, făcu un gest nerăbdător şi, privind speriat, cu coada ochiului, spre mistress Dryden, care, de fapt, nu trebuia să

ştie totul, îl întrerupse pe Pearce:

— Şi ce intenţionaţi să faceţi cu el?

— Pot să spun doar atât, că nu este bun pentru a sluji drept mediu sau a fi un clarvăzător ori un prezicător. Pentru asta, Aureliu are un cap prea tare şi cu toate că posedă un sistem nervos destul de robust – adăugă el, cu o umbră de amărăciune şi chiar cu un aer vinovat – este greu educabil, şi-apoi aceşti Boden şi Helson...

— Ştiu, mi-au scris şi mie – îl întrerupse din nou mister Bronlow. Charles Height e în posesia unor noutăţi interesante. Vorbeşte-i despre Ariel, poate c-o să meargă.

— Cine-i Charles Height? întrebă mistress Dryden.

— Dumneavoastră nu ştiţi? o întrebă respectuos mister Pearce. Unul dintre colaboratorii ştiinţifici ai şcolii noastre, un om extraordinar de interesant.

— Aşadar, staţi de vorbă cu el – repetă Bronlow, ridicându-se de pe scaun.

III. EXPERIENŢELE LUI MISTER HEIGHT

— Dumneata vorbeşti despre omul-muscă? Ha-ha-ha! Ştiu că oamenii fac din țânțar armăsar, iar dumneata vrei să faci dintr-o muscă un om...

— Nu din muscă om...

— Atunci din om muscă? Cred că e ceva mai greu. Ha-ha-ha!

Discuţia aceasta avea loc în laboratorul lui Charles Height, *„savant distins",* deşi nerecunoscut în lumea oamenilor de ştiinţă, care-şi găsise adăpost la Dandarat. De altfel, era un loc potrivit pentru el. Rivalii lui – savanţii – spuneau de mult că locul lui Height este la casa de nebuni. Diferenţa între această casă şi şcoala Dandarat consta în faptul că ospiciile de nebuni au drept scop vindecarea nebunilor, în vreme ce Dandaratul făcea din oameni sănătoşi nebuni.

Printre profesorii şi „consultanţii ştiinţifici" se aflau şi psihopaţi, deşi în felul lor, remarcabili. Printre aceştia se număra şi Height.

Ferestrele deschise ale laboratorului strimt ca un coridor erau acoperite cu rogojini, pentru ca încăperea să fie apărată de lumină şi de razele fierbinţi ale soarelui. În penumbră se zăreau mese ticsite cu tot felul de aparate complicate, având cele mai diferite forme geometrice. Cuburi, baloane, cilindri, discuri de aramă, de sticlă, de cauciuc, toate erau înlănţuite cu fire de sârme ca de nişte liane. O adevărată junglă a aparaturii ştiinţifice, greu de străbătut pentru un neiniţiat. Cărţi nu se aflau nicăieri. Toată biblioteca uriaşă, cuprinzând diferite ştiinţe, se afla sub ţeasta cu desăvârşire pleşuvă a acestui hidrocefalic stacojiu ca o pătlăgea coaptă. De acolo, posesorul acestei memorii prodigioase extrăgea, fără să facă cel mai mic efort, orice informaţie de care avea nevoie.

În anii petrecuţi în India, Height se îngrăşase, se lenevise, lăsase să-i crească o barbă mare, roşcată, şi deprinsese obiceiurile locului.

Ceasuri întregi stătea întins pe rogojină, numai în pantaloni scurţi, albi, având întotdeauna lângă el o cană cu gheaţă şi lămâi, precum şi o cutie de metal cu betel şi alta cu tutun. Buzele lui păreau mereu însângerate din pricina betelului. Într-o mână ţinea un evantai, pe care-l mişca necontenit, iar în cealaltă luleaua; mesteca betel, fuma şi se gândea, iar din când în când îi punea pe cei doi asistenţi ai săi – un bengalez şi un englez – să noteze ideile care-i veneau în cap sau să facă experienţe.

Dacă aceştia greşeau, Height se enerva, striga, dar nu se ridica de pe rogojină. Dar peste o clipă se îmbuna şi începea să râdă binevoitor.

La picioarele lui, pe un scăunaş din bambus, şedea colegul său, savant de asemenea nerecunoscut, Oscar Fox. Era slab ca un ascet, iar faţa-i rasă se îngălbenise din pricina frigurilor. Pe chipul acesta posomorât, cu obrajii căzuţi, stăruia expresia de răutate a omului care n-a avut noroc în viaţă. Vorbea cu tonul unui om supărat, fără să-şi dezlipească ochii de pe ceasul de la mână, şi cu precizie, la fiecare cincisprezece minute, scotea dintr-o cutie de metal o pilulă şi o înghiţea.

Trecuse un an şi mai bine de când Height şi Fox lucrau din ordinul şcolii, în scopul de a crea un om zburător, de a găsi mijlocul cu ajutorul căruia omul să poată zbura fără nici un fel de aparat, aşa cum ni se întâmpla în vis. Dacă teosoful şi ocultiştii vor izbuti să dezlege această taină, ei se vor afla în posesia unei arme noi şi puternice, care le va sluji să-şi propage ideile. Cu ajutorul omului zburător se pot înscena diferite minuni, şi chiar adevărata ştiinţă poate fi pusă în impas. Sarcina aceasta era nespus de potrivită pentru savanţi ca Height şi Fox, oameni într-o oarecare măsură înclinaţi spre aventură şi şarlatanie, puţin visători şi totodată, incontestabil, foarte dotaţi. La Dandarat, ei găsiseră ceea ce nu puteau găsi în altă parte: mijloace materiale pentru înfăptuirea proiectelor celor mai fantastice. Şi savanţii aceştia născociseră pentru Dandarat multe *„minuni ale magiei albe şi negre".* Dar toate laolaltă nu erau decât nişte scamatorii ingenioase. În ceea ce priveşte oamenii zburători, lucrurile se dovedeau a fi mult mai dificile.

Height şi Fox porniseră la rezolvarea problemei pe căi diferite. Fox era inginer şi fizician, Height biofizician. Fox aparţinea tipului de savant care creează depunând sforţări uriaşe şi care veşnic se îndoieşte de succesul său. El nu se hotăra să atace frontal problemă ştiinţifică, ci recurgea la nenumărate experienţe de recunoaştere, se învârtea în jurul problemei, se apuca de lucru şi apoi se lăsa. Neavând încredere în sine, discuta deseori cu Height. Şi era de ajuns ca acesta să-şi exprime îndoiala sau să râdă, că Fox îşi părăsea îndată proiectul şi se apuca să inventeze altul.

Height, dimpotrivă, era plin de încredere în forţele sale şi mergea drept la ţintă. El nu-i destăinuise lui Fox pe ce cale se gândeşte să creeze omul

zburător. Singurul lucru pe care-l aflase Fox de la el era că *„problema aceasta va fi soluţionată de fizică, fiziologie şi biofizică".*

De data asta, discuţia începu în clipa când Fox îi spuse:

— Mi se pare că am o idee interesantă. Problema creării omului zburător are la bază zborul muştei.

După ce Height încetă să râdă, Fox se porni să explice, supărat, străduindu-se să-i demonstreze că ideea lui nu este atât de caraghioasă şi absurdă cum i se pare prea onoratului său coleg.

Vorbi îndelung despre observaţiile învăţătorilor asupra zborului muştei şi de complexitatea acestui lucru, care pare atât de simplu. Vorbea despre *„nişte muşchi speciali"* pe care musca îi are la piept şi care au o acţiune *„directă şi indirectă".* În timpul zborului, aripile descriu opturi. Datorită acestor particularităţi, musca poate să zboare, cheltuind o energie nu prea mare şi, cu suprafaţa mică a aripilor, îşi poate ridica greutatea, comparativ mare faţă de aripi, a trupului. Aşadar, dacă va fi cu putinţă să se creeze un aparat analog, atunci omul va fi în stare să se înalţe în văzduh cu ajutorul unor aripi nu prea mari, fără nici un fel de motor, folosindu-şi forţa musculară.

— Admirabil! Fermecător! Extraordinar! Minunat! Splendid!

Şi după fiecare cuvânt, Height râdea, facându-şi necontenit vânt cu evantaiul.

Fox se îngălbeni de supărare şi întrebă:

— Mă rog, ce-i caraghios în asta? Sau nu m-ai înţeles, sau...

— Sau dumneata n-ai înţeles nimic – îl întrerupse Height. Da, pesemne dumneata n-ai priceput nimic din sarcina care ne-a fost dată. Ce propui dumneata? Un nou aparat zburător. Atâta tot, un aparat! Un mecanism care poate fi prins de umerii oricărui tont...

— De ce tont?

— Un aparat care se poate fabrica în serie, se pot crea sute, mii de oameni-muşte. Un asemenea proiect poate fi prezentat la Ministerul de Război şi nicidecum la Dandarat. Soldaţi zburători, cercetaşi, genişti, bombardieri zburători. Bineînţeles că asta n-ar fi rău. Şi, în general, n-ar fi rău să se renunţe la scări, la lifturi, escalatoare... Oamenii-muşte, la fel că albinele, au să iasă din stup, au să-şi ia zborul de la toate ferestrele zgârie-norilor şi au să zboare roiuri-roiuri pe străzi. Ce lucru minunat! Şi-apoi, ce perspective pentru alpinism! Alpiniştii, cu aripi de muşte, au să poată zbura pe Everest, pe Mont-Blanc, ca nişte muşte pe o căpăţână de zahăr! Vezi, dar, că m-ai atras şi pe mine cu proiectul dumitale. Însă, dragul meu, noi avem nevoie de cu totul altceva. Trebuie să creăm un om care să se înalţe în văzduh fără nici un fel de aparat, uite-aşa: un-doi şi şi-a luat zborul!

— Păi dacă o să faci un astfel de om, atunci au să poată fi creaţi sute şi mii de oameni la fel! replică Fox.

— S-ar putea, bineînţeles.

— Şi care-i diferenţa?

— Diferenţa constă în faptul că e destul să se plimbe un singur om-muscă de-al dumitale, şi oricare inginer, cercetând aparatul, va şti să facă unul la fel. Dacă însă va fi prins omul meu zburător, nimeni n-o să descopere şi n-o să priceapă nimic. Numai eu cunosc secretul. Şi omul ăsta zburător va fi unic în lume. Numai eu pot să mai fac alţii, şi asta numai la comandă specială a şcolii Dandarat. M-ai înţeles?

Fox era cu totul descurajat.. Înghiţindu-şi pilulă, ea i se păru deodată neobişnuit de amară. După ce tăcu un timp, spuse:

— Ceea ce propui dumneata, eu consider că este pur şi simplu imposibil de realizat. Asta aminteşte de născocirile fachirilor cu privire la levitaţie. S-a scris şi s-a vorbit destul despre asta. Dar nouă, savanţilor, nu ne stă bine să credem în basme. De nouă ani trăiesc în India şi n-am văzut un singur caz de levitaţie. Şi chiar dacă mi-ar fi vorbit de ea un martor ocular, un om în care aş avea deplină încredere, i-aş răspunde: *„Prietene, eşti victima unei înşelăciuni iscusite sau a hipnotismului".*

— Lasă fachirii în pace! William! strigă Height.

Din camera vecină ieşi un tânăr cu faţa palidă şi istovită.

— Arată-i lui mister Fox experienţa numărul 1.

William plecă şi se întoarse cu o tavă, pe care se afla o cutiuţă de mărime potrivită.

— Mister Fox, descuie cutiuţa cu cheia şi saltă capacul!

Plin de neîncredere, Fox răsuci cheia. Dar nici n-apucă să ridice capacul, că acesta se deschise singur, parcă împins de un arc, şi deodată din cutie zbură o masă poroasă, neagră, de mărimea unui pumn, se înălţă drept în sus şi, lovindu-se cu zgomot uşor, se lipi de tavan.

Nedumerit, Fox ridică ochii şi privi tăcut ghemotocul care semăna cu un burete negru.

— Dă-l jos, William – porunci Height.

Tânărul aduse scara, apucă buretele cu mâna şi coborî.

— Ia-l, mister Fox, dar ţine-l bine să nu-ţi scape.

Fox nici nu simţi greutatea buretelui. Dimpotrivă, masa aceasta spongioasă, deşi neînsemnată, apăsa de jos în sus. William luă buretele din mâna lui Fox, îl puse la loc în cutie, o încuie şi plecă.

— Cu această primă experienţă am nimerit în domeniul dumitale, Fox – spuse Height. Fizica peliculelor subţiri. Masa poroasă, cu pereţi despărţitori subţiri şi microscopici, ai cărei pori erau umpluţi cu hidrogen. Primul metal zburător. Un metal fără greutate, suprauşor, în sfârşit, un metal zburător! Ce cotitură în tehnica materialelor de construcţie şi de transport! Zgârie-nori ce se vor avânta în stratosferă, oraşe zburătoare! Aş putea să mă umplu de aur cu invenţia asta a mea, dar ei m-au renegat, n-au vrut să ştie de mine! Cu atât mai rău pentru ei! Fie dar ca de invenţiile mele să se folosească Dandaratul

pentru minunile sale! Închipuieşte-ţi o stâncă ferecată de pământ cu lanţuri. Se apropie un om, se agaţă de ea, lanţurile sunt scoase şi omul nu numai că ridică stânca, dar el însuşi se înalţă cu ea cu tot în văzduh. Ce straniu!

— Şi asta numeşti dumneata levitaţie? întrebă batjocoritor Fox. Atunci şi balonul copiilor e o levitaţie.

— Eu nu spun că asta-i levitaţie – replică Height. Ar fi fost, dacă am fi izbutit să creăm omul dintr-o masă poroasă, imponderabilă. Atunci ar fi de ajuns un uşor imbold cu piciorul, neobservat, şi omul s-ar ridica în aer. Dar aşa ceva este peste puterile mele. Există o cale mai simplă. William, arată experienţa numărul 2!

Ca şi cum ar fi servit la masă, William aduse o tavă de lemn pe care se afla o ladă neagră, cu mânere, iar deasupra ei, un cub alb şi o puse jos în faţa lui Fox.

— Răsuceşte mânerul! porunci Height.

Şi Fox văzu cum cubul începu să se ridice lin în sus rămase acolo un timp şi apoi, tot atât de lin, începu să coboare în clipa când William suci mânerul la loc.

— Minuni ale electrotehnicii? Ale electromagnetismului? întrebă Fox.

— N-ai ghicit decât pe jumătate! răspunse râzând Height. Doar eşti fizician, ia gândeşte-te!

Fox privea cubul, fără să înţeleagă nimic. Height se porni din nou pe râs şi adăugă, mulţumit de sine:

— Da, acestei nucuşoare nu-i pot pătrunde miezul fizicienii contemporani! Lucrările mele au progresat atât de mult, încât pot să vă şi arăt câte ceva. Mişcarea browniană a moleculelor, înţelegi?

Fox tăcu, căscă ochii mari şi se uită la Height.

— Te miră? Cum de nu! Mişcarea browniană este neregulată, haotică. E-adevărat, calculul probabilităţilor ne spune că, din punct de vedere teoretic, nu este exclus un asemenea caz, atunci când toate moleculele se îndreaptă simultan în sus. Atunci piatră sau omul se poate ridica deasupra pământului. Dar probabilitatea unui astfel de caz este exprimată într-un raport de unu la unu, cu atâtea zerouri, încât din punct de vedere practic un asemenea caz este mai puţin posibil decât, să zicem, ciocnirea soarelui cu un alt astru ceresc. Mai simplu, această probabilitate este egală cu zero. De obicei, o moleculă, ciocnindu-se de altele, are aceeaşi tendinţă de a se mişca şi la stânga, şi la dreapta, şi în sus, şi în jos, din care pricină rămâne pe loc. Deci nu este de mirare faptul că savanţii contemporani au anunţat că *„nu ne putem face nici un fel de iluzii cu privire la posibilitatea folosirii mişcării browniene, pentru a ridica, de pildă, cărămizile până sus, în vârful unei clădiri în construcţie",* şi deci nici pentru a învinge forţa de gravitate a corpului omenesc. I-au pus cruce. Eu însă m-am gândit că oamenilor din secolul trecut, ideea de a stăpâni forţa distrugătoare, neîmblânzita a fulgerului, li s-a părut, de bună seamă, la fel de

nesăbuită şi de imposibilă. Şi azi, aceeaşi forţă curge liniştit prin cablurile noastre, pune în mişcare maşinile, dă lumină şi căldură.

— Şi dumneata ţi-ai propus să stăpâneşti mişcarea browniană, ca să poţi dirija salturile dezorganizate ale moleculelor?

— După cum vezi, nu numai că mi-am propus, dar am şi rezolvat-o! William! Arată-i lui mister Fox dansul baloanelor.

Pe masă apăru un aparat lung şi turtit, jur împrejur cu baloane de sticlă. Dintr-o dată baloanele începură să sară din ce în ce mai sus. Unele se ridicau şi coborau încet, altele în viteză. William răsuci o mică pârghie a aparatului şi unul din baloane zbură glonţ pe fereastră.

— Ceea ce vedeţi aici, este doar o etapă a lucrărilor mele. Acest cadril al baloanelor l-am obţinut după multă bătaie de cap. E mai uşor să dresezi un hipopotam, o muscă sau un elefant decât o moleculă. Greutatea principală constă în aceea că vioiciunea moleculelor-balerine este foarte diferită. În baloanele astea sunt închise molecule de hidrogen, azot şi oxid de carbon. Judecaţi singur: oare e uşor să faci să danseze baloanele astea în acelaşi ritm, când viteza moleculelor de hidrogen la 0° Celsius este de o mie şase sute nouăzeci şi doi de metri pe secundă, cea a azotului patru sute cincizeci şi patru, iar a oxidului de carbon şi mai puţin: trei sute şaizeci şi doi. Viteza moleculei de hidrogen întrece nu numai viteza glonţului, dar şi a proiectilului de artilerie, apropiindu-se de viteza proiectilelor folosite la tunurile cu bătaie lungă. Când temperatura creşte, viteza moleculelor creşte şi ea. Aţi văzut cum a zburat pe fereastră balonul cu hidrogen? Închipuiţi-vă nişte gloanţe sau proiectile care se deplasează datorită forţei interioare a moleculelor.

— Cum ai izbutit să transformi mişcarea haotică a moleculelor într-una dirijată? întrebă Fox.

— Este o poveste lungă. Deocamdată, mă mulţumesc să spun că, studiind mişcarea moleculară, fizicienii au ţinut seama numai de rolul căldurii, ignorând fenomenele electrice. Eu am avut prilejul să aprofundez jocul complicat al forţelor, care are loc, în înşişi atomii ce alcătuiesc moleculele şi să stăpânesc acest joc.

— Va să zică, în esenţă, nu mai e vorba de mişcarea browniană, ci mai curând de o mişcare electrică? întrebă Fox.

— Aceste două fenomene sunt legate între ele.

Fox căzu pe gânduri.

— Să admitem – zise el – că aţi izbutit să puneţi stăpânire pe mişcarea moleculară, chemând în ajutor fenomenele electrice de atracţie şi respingere, variaţia potenţialului, încărcarea electrică, dacă am înţeles eu bine. Dar tot ce mi-ai demonstrat dumneata se referă la lumea anorganică.

— Dar oare corpul omului nu este alcătuit din materii anorganice, din molecule şi atomi? replică Height. Nu în asta constă greul. Prima dificultate este aducerea la acelaşi numitor a moleculelor de viteze diferite, altfel, corpul

omenesc ar fi pur şi simplu sfâşiat. Am fost nevoit să fac legătura între două domenii: fizică şi electrofiziologia. Pentru intensificarea potenţialului electric, am introdus în organism radioelemente artificiale, care l-au înzestrat eu energie radiantă. În felul acesta am căpătat un lanţ: de la impulsurile creierului, gândului, la sistemul nervos. De la sistemul nervos, la fenomenele de electrofizică, iar de la ele la cele moleculare.

— Şi-ai reuşit?

— Judecă singur. Satiş, adu omida!

Cel de-al doilea ajutor al lui Height aduse o floare într-un ghiveci, cu o omidă pe una din frunze. Satiş lovi ramură pe care se afla omidă şi aceasta căzu, dar la jumătatea drumului, înainte de a ajunge la podea, se opri deodată în aer.

Fox îşi plimbă mâna deasupra ei, gândindu-se că omida este atârnată de vreun fir de păianjen, dar nu era nimic. Satiş o luă cu grijă, o puse din nou pe frunză şi plecă cu ghiveciul. Apoi, fără să mai aştepte să i se dea ordin, aduse un pui, care însă n-avea aripi, şi-l puse jos, pe podea.

Satiş îşi plesni cu putere palmele una de alta. Speriat, puiul se înălţă deodată în aer, se roti piuind prin odaie şi zbură pe fereastra care dădea în parc. Fox se apropie de geam şi văzu că puiul se lăsase pe iarbă.

— Rămâi la geam, Fox! spuse Height.

Satiş luă o pisică, o duse în grădină, o puse într-un copac şi-apoi începu să strige:

— Cude! Cude! Cude! Hai, repede, repede! Uite, pisica! Pisica!

Se auzi un lătrat de câine şi pe uşă ieşi în goană un căţel – Cude (mititelul).

Văzând pisica, începu să latre, făcu o săritură şi, cu un scheunat jalnic, zbură spre cer. Lătratul şi scheunatul lui se auzea tot mai sus şi mai înăbuşit.

— Cude! Cude! Cude! strigă Satiş.

Câinele, care se afla la o înălţime de o sută de metri, începu să coboare. Curând, se şi afla lângă Satiş. Zburdând de bucurie, era cât pe-aci să-şi ia din nou zborul, dar tânărul îl prinse la timp şi-l duse în casă.

— Acum urmează penultimul număr al programului nostru – rosti vesel Height. Mister Fox, rămâi la fereastră!

Satiş aşează pe cărăruie o broască mare şi o lovi binişor cu piciorul. Broasca făcu un salt şi se avânta în zbor deasupra tufişurilor şi copacilor, apoi tot mai sus, mereu mai sus. Curând, Fox o pierdu din ochi, dar cătă încă multă vreme cu privirea spre bolta albastră.

— Ei, ce-ai de zis? întrebă Height.

Fox se aşează tăcut pe scaun, se uită mecanic la ceasul de la mână, tresări, îşi vârî în gură două pilule deodată, dar nici nu mai simţi gustul lor.

— Nădăjduiesc că asta se poate numi levitaţie! rosti Height, facându-şi vânt cu evantaiul. Cred că ţi-ai dat seama cum se comportă levitaţii. Omida pe

care ai văzut-o are posibilitatea să coboare pe firul ei. Eu am astupat canalele glandelor salivare care fabrică firul şi de aceea în clipa când omida a început să urce nu a mai putut să formeze firul şi să coboare. Dar centrii nervoşi lucrau ca de obicei şi îi trimiteau impulsurile corespunzătoare. Asta era de ajuns ca să se pună în mişcare, într-un chip nou, mişcarea organizată a moleculelor, şi să se facă o încărcare electrică a moleculelor în raport cu încărcarea pământului, şi omida *,,a rămas spânzurata în aer".* Puiul este o pasăre care nu mai ştie să zboare, dar care şi-a păstrat instinctele necesare pentru a putea zbura şi, datorită acestor instincte, el a putut să folosească pe deplin noua lui capacitate de levitaţie, într-o măsură mai mare decât omida. Câinele nu poate decât să sară. Şi, deşi, din punct de vedere al creierului, este un animal cu o dezvoltare superioară, totuşi zborul acesta neaşteptat l-a năucit cu totul şi el ar fi zburat în văzduh până şi-ar fi dat duhul, dacă chemarea lui Satiş n-ar fi trezit stimulentul, adică dorinţa lui de a se întoarce înapoi. În ceea ce priveşte broasca, care se află pe o treaptă inferioară de dezvoltare, ea a murit, ajungând în straturile reci şi sărace în oxigen ale atmosferei. Aşa cum au arătat experienţele, o dată cu moartea animalului dispare şi capacitatea lui de levitaţie şi broasca noastră poate că a şi căzut în capul vreunui ţăran speriat... De altfel, capacitatea de levitaţie dispare şi trebuie să dispară îndată ce în organism are loc dezagregarea elementelor radioactive artificiale. Din toate aceste experienţe – continuă Height – dumneata, de bună seamă, ai şi tras o concluzie: levitaţia este cu atât mai posibilă, cu cât sistemul nervos superior al animalului este mai dezvoltat. Dar numai omul o poate stăpâni pe deplin.

— Ai spus că experienţa cu broasca este penultimă, însă ultima nu mi-ai arătat-o – zise Fox.

— Nu-i greu să-ţi dai seama că ultima experienţă se va face pe un om – răspunse Height.

— Se va face? Va să zică încă nu ai făcut o astfel de experienţă?

— Dar vezi bine că terenul este pe deplin pregătit – replică Height. De pildă, experienţa cu câinele, al cărui sistem nervos, şi mai ales emisfera creierului mare, nu a avut de suferit, după cum se vede, în urma levitaţiei, în ciuda faptului că în organism a trebuit să aibă loc mari transformări atât în circulaţia sângelui, în activitatea sistemului nervos şi altele. Eu aştept doar...

Cineva bătu la uşă şi în cameră intră Bharava-Pearce.

— A, mister Pearce! Venerabil *guru*[18]! Bharava-Babu! spuse batjocoritor Height. Ce noutăţi ne-aduci?

— Mister Bronlow m-a trimis la dumneata...

— Bronlow a şi stat de vorbă cu mine.

— Pe cine a desemnat?

— Pe Ariel. Aureliu Galton.

— Fie Ariel primul om zburător! rosti cu indiferenţă Height.

---

18 Învăţător. – Nota red. ruse.

— Eu văd în asta un semn al sorţii – începu Pearce, ridicând ochii în tavan. Ştiţi că la Dandarat există obiceiul de a se da elevilor nume noi. Pe Aureliu l-am numit Ariel, ca să aibă aceeaşi rezonanţă. Ariel este satelitul planetei Uranus. Totodată, Aizu înseamnă aerian. Uranus este o zeitate care întruchipează cerul...

— Cruţă-ne, mister Pearce! Ai intrat atât de bine în rolul lui *săniaşi*[19] Bharava, încât uiţi în faţa cui filozofezi!

— Obişnuinţa este a doua natură – zise de data asta Pearce, zâmbind şi pe alt ton. Dar uite ce-am vrut să te întreb, mister Height: experienţa asta nu primejduieşte cumva viaţa lui Ariel?

— Cred că nu – răspunse Height. Şi dacă ţii atât de mult la viaţa lui, fă această primă experienţă cu dumneata. Mie îmi este indiferent cu cine încep. Un director de şcoală zburător! Ar fi foarte spectaculos!

Prefăcându-se că nu a auzit gluma răutăcioasă a lui Height, Pearce întrebă din nou:

— Dar capacităţile intelectuale nu pot fi atinse de această experienţă?

— Foarte posibil!

— Ei, ce să-i faci! Având în vedere importanţa cauzei, trebuie să acceptăm un oarecare risc – spuse oftând Pearce.

— Nu pot să te sufăr când vorbeşti pe tonul ăsta de iezuit! Te cunosc ca pe-un cal breaz, mister Pearce. Dorinţa dumitale cea mai dragă ar fi ca Ariel să rămână în viaţă, dar să-nnebunească. Totuşi nu în aşa hal, încât să nu mai poată fi folosit pentru scopurile voastre oculte şi... Ha! Ha! Ha!... teozofice! Nu-i aşa, vulpe bătrâna?

Pearce era cât pe-aci să izbucnească de furie, dar amintindu-şi că Height este un om necesar, se stăpâni şi răspunse sec:

— Datoria noastră e să ne supunem dorinţelor celui de sus. Sunt foarte bucuros că ai lămurit în ce direcţie trebuie să acţionăm. Ariel va veni la dumneata astă-seară. Însă fii cu băgare de seamă, mister Height, pregăteşte-l, explică-i ce-o să devină. Nu-i de glumit cu însuşirea asta neaşteptată de a zbura, picată aşa, din senin. Vezi să nu-şi spargă cumva capul!

IV. PRIETENII

De la infirmerie, Sărad se întoarse din nou în camera lui Ariel. Între ei se stabiliseră relaţii neobişnuite pentru elevii şcolii Dandarat.

Conform regulilor şcolii, cel mare trebuia să-l conducă pe cel mic, fiindu-i primul şi cel mai apropiat educator şi „îndrumător spiritual" – guru. Nici un fel de apropiere, de intimitate, de prietenie nu era îngăduită în cadrul acestor relaţii. Supunerea oarbă a celui mic faţă de cel mare, iată ce stătea la baza educaţiei. Dar Ariel păstrase în adâncul sufletului său destulă independenţă

19 Sfînt – Nota red. ruse.

sub aparenţa unei depline supuneri, Instinctul de apărare îl făcea să fie mincinos, să recurgă la simulări, în direcţia aceasta ajunsese la o adevărată virtuozitate. Pe acelaşi drum îl conducea Ariel şi pe Sărad. Instinctiv, băiatul îşi dăduse seama ce i se cere. Luă un aer abătut şi deznădăjduit când, în prezenţa unor persoane străine, Ariel îl certă cu asprime pentru fapte pe care el nici nu le făcuse. Dar când rămâneau singuri, Ariel şoptea la urechea ciracului său poveţe care i-ar fi îngrozit pe profesorii şi pedagogii din Dandarat.

Deseori, Ariel scăpa cuvinte ca acestea: *„Cât îi urăsc!"* şi Sărad înţelegea despre cine vorbeşte guru Ariel. Băiatul îi ura şi el în aceeaşi măsură pe Pearce şi pe toţi schingiuitorii lui, dar sentimentul acesta îi era paralizat de frică. Sărad tremura şi se uita în toate părţile, temându-se şi pentru el, şi pentru dascălul său, atunci când acesta îi împărtăşea gândurile lui ascunse.

Odată, într-o seară, Ariel discuta în şoaptă cu Sărad. Pe coridor se auziră paşii furişaţi ai lui Bharava. Ariel, al cărui auz era foarte fin, se îndepărtă brusc de băiat şi începu să-l certe cu glas tare. Sărad făcu o mutrişoară vinovată. Bharava intră în cameră, iscodi ca întotdeauna cu privirea pe elevi, apoi i se adresă lui Ariel cu astfel de cuvinte:

— Fiule! N-am precupeţit nici o strădanie, nici o trudă pentru a te creşte şi a te îngriji. A sosit vremea să culegem roadele. Eşti un tânăr în toată puterea cuvântului. Instruirea ta a luat sfârşit. E timpul să te-apuci de lucru şi să-i slujeşti pe cei care te-au hrănit şi te-au educat, să le mulţumeşti pentru grijă ce ţi-au purtat-o; pentru adăpostul şi hrana ce ţi-au oferit-o. Dandarat îţi face marea cinste de-a te hărăzi unei înalte meniri şi nădăjduiesc că vei îndreptăţi pe deplin această încredere.

Tot timpul cât dură discursul acesta atât de pompos, Ariel îl privi pe Bharava drept în ochi, ca un om care n-are ce să răspundă. Tânărul înţelesese că i se hotărăşte soarta şi că în viaţa lui intervine o schimbare. Dar nici un muşchi nu tresări pe chipul său, nici cel mai mic semn de tulburare nu i se oglindi pe obraz.

Sărad îşi dădu şi el seama că-l aşteaptă despărţirea de singurul om care-i mai uşura viaţa. Băiatul însă nu ştia să se stăpânească în aceeaşi măsură ca Ariel, de aceea lăsă ochii în jos şi se strădui să-şi ţină răsuflarea, ca să nu atragă asupra sa atenţia cumplitului Bharava.

Ariel *„luă pulberea de la picioarele"* lui Bharava, adică se aplecă, atinse cu mâna tălpile lui Bharava şi, ducându-şi mâna la frunte zise:

— Gândurile mele, dorinţele mele, faptele mele şi viaţa mea vă aparţin.

Bharava, după ce privi scrutător în jur, rămase mulţumit. Şi pentru prima oară în toţi aceşti ani, el îl mângâie pe Ariel, atinse cu vârful degetelor bărbia băiatului şi apoi îl sărută.

— Urmează-mă, Ariel! Primul pas pe care îl vei face va fi un pas în noua ta viaţă!

Ariel îl urmă ca un câine bine dresat.

Iar Sărad, rămas singur, îşi prinse capul în mâini şi, nefiind în stare să se stăpânească, izbucni în plâns.

Cât de mare i-a fost însă bucuria când în miez de noapte simţi deodată atingerea cunoscută şi şoapta lui Ariel!

— Tu eşti, *dada*[20]? întrebă el, şoptit.

— Eu sunt, Sărad, nu te speria!

— Ce ţi s-a întâmplat, dada?

— Sst! Ştii... Bharava... el nu-i hindus, este englez şi-l cheamă Pearce... M-a dus la Charles Height, un învăţat. Şi el e sahib. Iar Height, când l-a văzut pe Bharava, a exclamat: *„Iată-te, în sfârşit, mister Pearce, dar unde-i Ariel?"* Bharava s-a înfuriat tare de tot... şi-a început să-i facă semne lui Height. Atunci Height a priceput şi a zis îndată: *„Bună seara, Bharava-babu!"* Dar degeaba, eu am înţeles că Bharava nu-i hindus. De altfel, şi înainte m-am gândit la asta. Aici, la noi, te izbeşti de minciună la fiecare pas.

— Şi ce făcea Ha ăsta? îl zori Sărad.

— Height vrei să zici. M-a examinat ca un doctor şi pe urmă i-a zis lui Bharava: *„Straşnic! E sănătos tun. Peste câteva zile o să..."* Dar Pearce a început iarăşi să-i facă semne şi atunci Height mi-a poruncit: *„Să vii mâine dimineaţă înainte de masă, înţelegi? Înainte să mănânci. Să nu mănânci nimic şi să te speli bine. Să faci o baie, şi nu obişnuita abluţiune de dimineaţă."* Asta-i tot.

— Şi de ce ai zăbovit atâta?

— Bharava mi-a dat mai multe poveţe: *„Supunere, supunere şi iar supunere!"* Ariel izbucni încetişor în râs.

În noaptea aceea prietenii dormiră puţin. Sărad era mâhnit la gândul că se va despărţi de Ariel, iar acesta din urmă se gândea la cele ce-l aşteaptă în viitor.

V. PE UN NOU FĂGAȘ AL VIEŢII

A doua zi dimineaţa, după ce îşi luase rămas bun de la Sărad, Ariel se prezentă în faţa lui Height, care îl aştepta în halat şi scufie albă.

Intrară amândoi într-o încăpere ce semăna cu o sală de operaţie sau cu un cabinet de röentgen-terapie, având însă o aparatură mult mai complicată şi mai neobişnuită.

Height îi porunci lui Ariel să se dezbrace şi să se culce pe o masă îmbrăcată într-o muşama albă.

Ca întotdeauna, Ariel se supuse fără cea mai mică ezitare, închipuindu-şi că o să fie hipnotizat, stare pe care el se pricepea de minune s-o simuleze. Dar se înşelase.

Height îi ordonă să înghită un praf dizolvat m apă, apoi strigă:

---

20 Dada – frate mai mare – Nota red. ruse.

— William, masca!

Un tânăr în halat alb, cu o tichie albă, îi aplică băiatului pe faţă o mască de vată, care emana un miros puternic şi dulceag.

— Respiră adânc, Ariel, şi numără cu glas tare! porunci Height.

— Unu, doi, trei... se porni Ariel.

Când ajunse la douăzeci, începu să se încurce, făcea pauze din ce în ce mai mari şi curând îşi pierdu cunoştinţa.

— Ei, asta-i tot! auzi el când îşi veni din nou în fire şi deschise ochii.

Îi era greaţă şi capul îi vuia. Se afla culcat jos, pe podea, în cabinetul-laborator al lui Height.

— Ce-i cu tine, te simţi prost? Nu-i nimic, trece repede. Stai liniştit – spuse Height.

Ca întotdeauna, el şedea pe rogojină, pe jumătate dezbrăcat, cu buzele roşii de betel, şi trăgea din lulea, facându-şi vânt cu evantaiul.

Aducându-şi aminte de cele ce-i spusese Pearce, Height se hotărî să-l pregătească pe Ariel cu toată grija pentru rolul de om zburător.

Şi în clipa când Ariel îşi veni de-a binelea în fire, Height îl întrebă:

— Ce zici, Ariel, eşti puternic? Crezi că ai putea să ridici un tânăr tot atât de greu ca tine?

— N-am încercat, dar cred că aş putea – răspunse el după o clipă de gândire.

Viaţa la Dandarat îl învăţase să fie foarte prudent în răspunsuri.

— Fiecare om sănătos poate să ridice o greutate egală cu greutatea corpului său şi chiar mai mult.

William! Ia saltă cu scaunul! îi porunci savantul lui William, care se ivise la chemarea lui.

William, pregătit pentru toate acestea, se aşează călare pe un scaun, îşi încolăci picioarele în jurul picioarelor scaunului, cu mâinile se apucă de spetează şi începu să salte prin cameră, aşa cum fac copiii.

Ariel privea uimit la tânărul William care galopa pe scaun.

— Ariel, uită-te bine, picioarele lui William nu ating pământul. Numai prin smucituri bruşte în sus şi în jos mişcă scaunul şi se ridică o dată cu el în aer. Când se smuceşte, saltă cu scaun cu tot, la cel mult trei sau cinci centimetri de la pământ, şi cam tot atâta înaintează. Dacă William, la greutatea lui, ar fi fost mai puternic, atunci bineînţeles c-ar fi putut să sară mai sus şi mai departe, nu-i aşa? Şi cu cât ar fi mai puternic, cu atât ar sări mai sus şi mai departe. Iată, dar, că nu-i vorba de nici o minune sau de vreun lucru extraordinar. Ţine minte, Ariel, atunci când ai fost narcotizat... În timp ce dormeai... ţi-am introdus în corp... un lichid care ţi-a multiplicat forţele. Şi-acum tu ai să poţi zbura pe scaun mai bine decât William. Ia încearcă! Scoală-te în picioare, aşează-te pe scaun şi caută să salţi aşa că William.

William îi cedă locul lui Ariel, legând însă cu o frânghie piciorul scaunului

şi ținând într-o mână capătul funiei.

— Sări, Ariel!

Băiatul smuci scaunul şi pe neaşteptate făcu o săritură atât de înaltă, încât s-ar fi lovit cu capul de tavan dacă n-ar fi fost frânghia, care-l opri din zbor, şi Ariel căzu jos cu scaun cu tot, lovindu-l şi pe William.

Height izbucni în hohote de râs, dar deodată se încruntă. Se vede că era foarte tulburat şi încetă chiar să mestece betel.

— Nu te-ai lovit, Ariel?

— Puţin... numai la genunchi şi la cot – răspunse băiatul, uluit de toate câte se petrecuseră cu el.

— Dar ce-ai simţit în timpul zborului?

— Eu... parcă aş fi primit o lovitură uşoară în cap şi în umeri... Mă apăsa ceva, dar nu de afară, ci dinăuntru.

— Aşa, aşa... aşa, aşa, la asta trebuie să ne-aşteptăm – bolborosi Height. Dar n-a fost prea puternică?

Nu te-a durut?

— Nu. Doar în prima clipă. M-am mirat tare mult, ba chiar m-am speriat oleacă.

— Şi asta nu te-a împiedicat să gândeşti? Nu ţi-ai pierdut cunoştinţa, fie chiar şi pentru o clipă?

— Nu – răspunse Ariel – se pare că nu.

— Straşnic! exclamă Height şi bombăni: Cel puţin pentru mine! Pearce n-o să fie tocmai mulţumit, dar asta-l priveşte personal. Că ai căzut şi te-ai lovit, de vină e numai frânghia. Deşi fără ea, ai fi riscat să-ţi spargi capul de tavan. Am legat frânghia fiindcă tu nu ştii încă să-ţi dirijezi forţa. Ascultă, Ariel, ia aminte la ce-ţi spun! Acum eşti în stare să faci ceea ce nu-i în stare să facă nici un alt om. Poţi să zbori. Şi pentru ca să poţi zbura, trebuie să doreşti acest lucru. Poţi să te ridici în aer mai repede sau mai încet, să te întorci în orice parte ai dori şi să te coborî după voie. Trebuie să ştii numai să te conduci, aşa cum faci când umbli, când te şcoli, când te aşezi sau te culci. Înţelegi? Şi-acum încearcă încă o dată să sări cu scaunul. De data asta, nu-l mai smuci, gândeşte-te doar că trebuie să zbori.

Ariel se aşează pe scaun, apucă spetează şi se gândi: *„îndată am să zbor!"* Şi într-adevăr se ridică la o înălţime de un metru, făcu ocolul camerei şi se lăsă lin, în jos, lingă Height, fără să-şi creadă ochilor.

— Bravo ţie, progresezi foarte repede!

— Dar fără scaun nu pot să zbor? întrebă Ariel.

Height izbucni în râs, împroşcând stropi de salivă roşie.

— Bineînţeles! Ha-ha-ha! Tu ai crezut, pesemne, că scaunul este un aparat, un fel de mătură pe care zboară baba-cloanţa? Ariel, eşti un om zburător! Primul om care poate zbura fără nici un fel ele mecanisme sau aripi. Fii mândru de asta!

Băiatul se sculă de pe scaun. *„O să mă ridic în aer!"* şi se înălţă, rămânând suspendat, imobil, în spaţiu.

— Ha-ha-ha! Aventurier? Escroc? hohotea Height, amintindu-şi de colegii săi savanţi, care nu-i recunoşteau meritele. Binevoiţi să vedeţi asta!

Uşa cabinetului se deschise. În prag stătea Bharava, iar în spatele lui se iţea Fox.

Văzându-l pe Ariel atârnând între tavan şi podea, Pearce-Bharava rămase cu gura căscată, încremenit locului. Fox îşi schimonosi într-un rictus dureros buzele aspre şi se încovoie, semănând cu un semn de întrebare. Ariel se răsucea lin în aer, cobora, apoi din nou urca lin.

— Intraţi, domnilor! De ce aţi rămas locului? le strigă Height, triumfător.

În sfârşit, Pearce îşi reveni din uluială şi se năpusti să închidă fereastra, bombănind: *„Ce imprudenţă".* Apoi începu să se învârtească în jurul lui Ariel, clătinând din cap.

— Te felicit, colega! rosti cu greutate Fox, apropiindu-se de Height şi strâmbându-şi gura într-un zâmbet.

— Ei, ce zici de ispravă asta? E mai reuşită decât musca dumitale? întrebă Height, bătându-l prieteneşte pe umăr, în aşa fel că Fox se clătină pe picioare.

Ariel coborî, iar Bharava-Pearce se îndreptă grăbit spre telefon, îl chemă pe Bronlow şi-l rugă să vină de îndată la Height.

— Cum te simţi când zbori? îl întrebă Bharava pe Ariel.

— Bine. La început mi-a fost cam neplăcut... Corpul, umerii...

— Aşa, aşa! Dar mintea ţi-a rămas limpede? Gândurile nu ţi s-au încâlcit?

— Nu.

— Hm! Capacitatea mintală a lui Ariel n-a fost de loc atinsă... Din păcate... da-da! zise Height.

Pearce se uită semnificativ la el. Curând sosiră mister Bronlow şi mistress Dryden.

Lui Ariel i se ceru să se înalţe în aer, să zboare prin cameră, stând drept, culcat pe burtă, *,,ca un peştişor",* după cum spunea mistress Dryden, să se răsucească şi să facă diferite figuri de înaltă şcoală de pilotaj. Mistress Dryden se văita într-una când de frică pentru Ariel, când, plină de entuziasm şi admiraţie, exclamă:

— Minunat! Extraordinar! Fermecător! Bronlow îşi frecă cu un aer satisfăcut mâinile şi îl încuraja pe Ariel să facă noi figuri aeriene.

— Ce-l chinuiţi atâta! exclamă, plin de bunăvoinţă, Height, şi-i porunci lui Ariel să coboare.

Toţi, în afară de Height, se aşezară, şi Bharava, adresându-se lui Ariel, ţinu un discurs, ca întotdeauna pompos, plin de citate şi metafore orientale.

Vorbi din nou de înalta cinste ce i-a fost acordată lui Ariel, care a devenit aproape un fiu al lui Indra, zeul cerului şi al văzduhului, şi frate cu Măruța, zeul

vânturilor, vorbi despre puterea extraordinară pe care a căpătat-o Ariel, dar, totodată, şi de uriaşa răspundere ce apasă pe umerii lui. Bharava căuta să-l sugestioneze pe băiat, aţintindu-şi privirea-i hipnotică asupra lui, vorbindu-i despre supunerea totală şi absolută şi amenințându-l cu pedepsele cele mai cumplite pentru cea mai mică abatere.

— Dacă ţi-ai pune cumva în gând să fugi, să ştii că ai să sfârşeşti în nişte chinuri atât de cumplite, cum încă n-a sfârşit nici un om până azi. Oriunde ai zbura, pe culmile munţilor înalţi, în jungla întunecoasă, în pustiurile sălbatice sau chiar la capătul lumii, ţine minte că noi te vom găsi pretutindeni, fiindcă puterea noastră este nemărginită. Şi atunci...

Bharava îi zugrăvi în chip atât de plastic privelişte unor schingiuiri şi chinuri nemaivăzute, încât mistress Dryden începu să strângă din umeri şi să ofteze. Şi încă un lucru pe care nu trebuie să-l uiţi: să nu arăţi nimănui că ştii să zbori. Nici să vorbeşti despre asta nu-ţi este îngăduit. Să nu îndrăzneşti să zbori sau să te ridici, fie chiar numai un deget de la pământ, fără să fi primit ordin de la noi. Să nu zbori nici atunci când te găseşti singur în cameră.

Şi Bharava începu să facă nişte gesturi care, pesemne, trebuiau să întărească sugestia. Apoi, cu vocea-i obişnuită, rosti sever:

— Acum te poţi duce în camera ta. Şi să nu uiţi niciodată vorbele mele!

Ariel se înclină adânc, salută şi o porni spre uşă, străduindu-se să calce ca de obicei şi temându-se la fiecare pas să nu cumva să zboare. *„Trebuie să merg, să merg, nu să zbor!"* repeta el în gând.

După ce băiatul ieşi, Pearce îl petrecu privindu-l temător, prin uşa întredeschisă. Apoi oftă şi zise uşurat, răspunzând parcă propriilor sale gânduri:

— Nu, n-are să zboare de la noi! La fel ca şi celorlalţi elevi ai Dandaratului, noi i-am anihilat complet voinţa.

— Şi totuşi nu-i prudent că l-ai lăsat singur pe Ariel – observă Bronlow.

— Dar ce poţi face? Să-l ţii în lanţ şi să-i dai drumul ca unui balon? întrebă batjocoritor Height.

— Ai fi putut să-l trimiţi împreună cu un însoţitor, care să-l ducă de mina – replică Bronlow – iar apoi să-l încui într-o cameră fără ferestre.

— Şi dac-o să zboare cu însoţitor cu tot? întrebă batjocoritor Height.

Mistress Dryden scoase un strigăt de uimire, iar Bronlow înălţă sprâncenele.

— E cu putinţă aşa ceva?

— Absolut – răspunse Height – dacă, bineînţeles, călăuza n-o să fie mai grea decât Ariel.

— Iată încă o complicaţie! exclamă Bronlow.

— La toate astea ar fi trebuit să te gândeşti mai înainte. Eu mi-am isprăvit treaba, iar felul cum o să-l fereşti şi cum o să-l arăţi publicului pe Indra al vostru, asta vă priveşte pe voi, nu pe mine – spuse Height.

— Mister Bronlow – se băgă în vorbă Pearce – temerile dumneavoastră

sunt neîntemeiate. Ariel este legat de multă vreme cu un lanţ tainic. Lui nu numai că-i lipseşte voinţa, dar se află mereu în transă hipnotică. Atât de des l-am sugestionat şi l-am hipnotizat insuflându-i o deplină ascultare, încât acum, orice poruncă a mea el o primeşte ca pe ceva absolut şi nu va trece peste ea nici chiar de frica morţii. Lucrul acesta e mai trainic chiar decât o pereche de cătuşe. Îmi iau asupră-mi toată răspunderea.

Bronlow mormăi printre dinţi, dând din umeri:

— Fie şi aşa!

Height deschise vorba despre suma pe care trebuia s-o primească drept plată şi începu să se tocmească în gura mare cu Pearce. Discutau atât de aprins, încât mistress Dryden, temându-se de o migrenă, se sculă de pe scaun. Îndată după ea se ridică şi Bronlow.

— O să mai vorbim noi, mister Height! îi spuse Pearce, conducându-şi oaspeţii.

Ieşiră din cabinet, Pearce cu Bronlow, iar Fox cu mistress Dryden. Femeia începu să-l descoasă pe Fox, interesându-se cum de a izbutit acest „vrăjitor Height" să creeze omul-zburător şi, fără să-i asculte răspunsurile, îl întrerupea mereu cu noi întrebări.

— Dar poate face şi animalele să zboare? O pisică, de pildă? întrebă ea.

— Da, eu cu ochii mei am văzut un câine, pe urmă o broască...

— Nemaipomenit! O să-i cer negreşit lui mister Height ca pe Queen, pisicuţa mea, să mi-o transforme într-o pisică zburătoare. Seara, ea o s-alunge liliecii din jurul terasei, de care mi-e o groază nebună şi care-mi tulbură cele mai frumoase ceasuri, căci în India, şi mai ales aici, la Madrass, numai seara poţi să respiri în voie. Ce minunat o să fie!

Şi, deoarece mistress Dryden nu era numai ocultistă, dar şi poetă, îşi ridică ochii spălăciţi spre cer şi începu să improvizeze:

Pe cer zbura un liliac,

În urmă-i, o pisică...

Pearce şi Bronlow însă vorbeau despre cu totul altceva.

Pearce voia să ştie dacă vor mai crea, cu ajutorul lui Height, şi alţi oameni zburători, sau dacă Ariel va fi singurul. Şi în această ultimă ipoteză, se temeau că Height să nu fie atras de duşmanii lor şi se întrebau dacă n-ar fi cazul să ia măsurile corespunzătoare.

„Poate ar trebui ucis Height?" înţelese Bronlow şi după ce se gândi zise cu glas tare:

— Deocamdată, trebuie să-l împiedicăm să plece de la noi. Alţi oameni zburători nu vom mai face. Dar Ariel poate avea vreun accident, aşa că Height ne este încă necesar. Trebuie s-avem grijă ca el să fie complet izolat de lumea dinafară. E limpede?

Pearce încuviinţă din cap şi răspunse:

— Se va face întocmai.

VI. SPRE O SOARTĂ NECUNOSCUTĂ

Ieşind de la Height, Ariel se îndreptă spre odăiţa lui, străbătând aleea grădinii. Păşea încet, de parcă acum învăţa să umble, şi călca atât de apăsat cu tălpile sandalelor, încât nisipul presărat pe cărare începu să scârțâie. Nu se îndoia nici o clipă că este urmărit.

Ariel însă se mai afla sub impresia zborului din cameră. Putea să zboare! Gândul acesta îl tulbură, dar în acelaşi timp îl umplea de fericire, o fericire al cărei rost se temea să-l înţeleagă aici, în grădină, sub soarele luminos, urmărit de privirile lui Bharava, pe care le simţea aţintite asupra sa. Băiatul îşi înăbuşea, nelăsând să i se citească pe faţă gândurile care, asemenea unui cântec triumfător, răsunau în sufletul lui: *„Libertate! Eliberare!"* şi sunetele acestui cântec îl uimeau nespus.

De-abia după ce dădu colţul clădirii, îşi îngădui să se gândească, dar cu prudenţă, că nu cumva gândul să devină faptă: „Dacă aş vrea, aş putea de îndată să mă înalţ în văzduh şi să-mi iau zborul din şcoala asta atât de urâtă, să fug de oamenii ăştia îngrozitori!" Şi începu să calce şi mai apăsat pe nisipul scârțâitor.

În toţi aceşti ani petrecuţi în şcoală, Ariel nu încetase o clipă să se gândească în ce fel ar putea să plece, să fie liber, să-şi afle trecutul, să-şi caute părinţii.

Cu toate interdicţiile şi sugestiile hipnotice, noaptea când rămânea singur, se străduia să-şi amintească întâmplări din copilăria lui, petrecute înainte de a veni la Dandarat. Uneori, icoane ale acestui trecut – crâmpeie rămase în amintire – i se arătau şi în somn, şi visurile erau întotdeauna mai vii decât imaginile pe care se căznea să şi le aducă aminte când stătea de veghe.

Vedea aievea o ţară care era cu totul altfel: un cer de plumb, felinare pe străzi, licărind prin ceaţa deasă, vineţie. Clădiri uriaşe, ude de umezeală şi ploi, oameni care se iveau pe neaşteptate, şi tot atât de neaşteptat dispăreau în negura întunecoasă.

Iată-l într-un automobil, privind pe fereastră lumea aceasta cenuşie, umedă.

Şi, deodată, o altă icoană...

O cameră mare, un cămin uriaş în care ard buturugi. Ariel şade pe covor şi-şi construieşte o casă din cuburi. Alături, pe o pernă de mătase, stă o fetiţă blondă şi îi întinde cuburile. Într-un fotoliu moale, lângă cămin, cu o carte în mină, se odihneşte o bătrână, cu o scufie de dantelă neagră pe capul cărunt, care din când în când îi priveşte cu asprime pe deasupra ochelarilor.

În odaie intră un om într-o haină neagră. Are ochii răi şi rotunzi ca de bufniţă şi un zâmbet dezgustător de prefăcut. Ariel se teme şi-l urăşte pe omul acesta în costum negru, care, cu zâmbetul lăţit pe toată faţa şi cu ochii

strălucind de răutate, păşeşte pe covor. El calcă în picioare căsuţa din cuburi, Ariel începe să plângă şi... se trezeşte.

Prin fereastră se zăresc frunze de palmier, iar pe cerul siniliu şi înalt, stele mari... Văzduhul mişună de lilieci... Noaptea e înăbuşitoare... India... Dandarat...

Alteori, Ariel se vedea într-o cămăruţă mică, unde abia putea să respire, care se legăna. Prin geamul rotund se zăreau valuri uriaşe, verzi şi înspăimântătoare. Aşezat pe divan în faţa sa, mai înfricoşător decât valurile, şedea omul acela negru, acelaşi care i-a călcat în vis, sau în realitate, căsuţa din cuburi.

Alte amintiri din copilărie mintea lui n-a păstrat. Grozăviile ce i-au fost hărăzite băiatului aici, la Dandarat, s-au lăsat ca un văl asupra trecutului său. Dar trecutul trăieşte în sufletul lui Ariel, ca firele de iarbă într-un deşert de nisip.

Singurătatea, copilăria plină de bucurii şi tinereţea. Nici părinţi, nici prieteni... Numai Sărad... Bietul Sărad! El a păşit abia pe prima treaptă a chinurilor. Ah, dac-ar putea să-l scape din iadul ăsta!

„Pot să zbor!..." Dar, făcând un efort, Ariel alungă acest gând şi calcă cu pas hotărât.

— Ariel! şopteşte plin de bucurie Sărad, în clipa când prietenul său intră pe uşă, dar îndată amuţeşte, văzându-i chipul aspru.

Acum nu-i vreme de discuţii.

Sună gongul, care cheamă elevii la gustarea de dimineaţă, şi cei doi prieteni se îndreaptă spre sala de mese, tăcuţi, fără să se uite unul la celălalt.

În ziua aceea, Sărad fu mustrat de câteva ori de profesorii săi, pentru lipsa lui de atenţie. Timpul se scurgea greu.

Înainte de apusul soarelui, în camera lui Ariel intră Bharava, care-i spuse tânărului să nu uite să ceară administratorului haine noi.

— Mâine dimineaţă, la cinci, o să vin să te iau. Să fii gata! După ce te speli, îmbracă-te cu hainele noi!

Ariel îşi plecă supus fruntea.

— Cum merge Sărad? întrebă Bharava, la plecare.

— Nu prea ştie să se concentreze – răspunse Ariel.

— Trebuie să-l pedepseşti cu mai multă asprime – zise directorul şi, aruncându-i o privire furioasă lui Sărad, ieşi.

Ca întotdeauna, înainte de a se culca, Ariel îl puse pe Sărad să citească câteva fragmente din *„Shastra – Cărţile Sfinte".* Era calm, aspru şi exigent, cerându-i băiatului să citească cu glas tare şi cântat.

Totuşi, de câteva ori, Sărad băgă de seamă că Ariel priveşte spre fereastră, iar pe chipul lui trece o umbră de îngrijorare. În parc, copacii foşneau în bătaia vântului care prevestea ploaia.

Din când în când bubuia tunetul, dar pe cer stelele străluceau cu un foc

viu. Şi numai când dinspre dreapta coborî întunericul, fâşia lăptoasă a Căii Lactee acoperindu-se de nori, Ariel oftă uşurat. Curând se auzi ropotul primelor picături mari de ploaie. Afară, în noapte, răsună melodios gongul: era ceasul de odihnă, când toată lumea trebuia să se culce.

Sărad închise ceaslovul gros, iar Ariel suflă în opaiţ. Şedeau amândoi pe rogojină, unul lângă celălalt, învăluiţi în linişte şi beznă.

Sărad auzi cum Ariel se scoală de jos. Îndată se ridică şi el. Tânărul îl cuprinse în braţe pe băiat şi-l săltă de la pământ!

— Ce uşurel eşti! şopti Ariel, rizând încetişor. Sărad, vrei să te ridic şi mai sus?

Băiatul simţi cum tânărul său prieten îl ridică aproape până în tavan, îl ţine acolo şi-apoi îl lasă jos. Nu cumva Ariel are mâini atât de lungi?

— Culcă-te, Sărad! vorbi în şoaptă Ariel.

Se întinseră pe rogojină, iar Ariel începu să şoptească la urechea băiatului:

— Ascultă, Sărad. Height a făcut din mine un om zburător. Înţelegi, acum eu pot să zbor ca o pasăre.

— Da unde ţi-s aripile, dada? întrebă copilul, pipăind umerii prietenului său.

— Poţi să zbori şi fără aripi. Aşa cum zburăm în vis. Nu-ncape îndoială că ei vor să m-arate oamenilor ca pe-o minune. Numai că eu... eu vreau să zbor din Dandarat!

— Da cu mine ce-o să se-ntâmple fără tine, dada? şi Sărad începu să plângă.

— Linişteşte-te, nu plânge! Vreau să te iau cu mine. Eşti uşor şi cred că o să pot zbura împreună cu tine...

— Ia-mă! Ia-mă de aici, dada! E atât de rău aici, atât de groaznic! Fără tine o să mor! zise băiatul, oftând.

— O să te iau... Auzi cum plouă afară? Asta-i bine. În întuneric n-o să fim văzuţi... Fereastra e deschisă... Sst!... Se aud paşi... Taci!

Uşa scârțâi.

— Dormi, Ariel? răsună glasul lui Bharava. Ariel!

— Mm... – Mârâi Ariel, prefăcându-se că a fost trezit din somn, şi apoi exclamă: Ah, dumneavoastră sunteți, guru Bharava?!

— Ariel, de ce n-ai închis geamul? Uite câtă apă a curs pe jos!

Bharava închise fereastra, lăsă storurile şi plecă fără să mai zică nimic.

Tânărul înţelese că directorul îl urmăreşte, neavând încredere în el. Nu i-ar fi fost de loc greu să deschidă geamul, dar ce se va întâmpla dacă Bharava a pus paznic acolo? E de ajuns să ridice storul şi se va da alarma.

Sărad stătea culcat pe rogojină şi tremura ca prins de friguri. Afară se dezlănţuise un adevărat potop. Tunetul bubuia tot mai aproape, din ce în ce mai des şi mai tare. Scăpărând, fulgerele inundau prin storuri odaia cu lumina

lor albăstrie. Ariel stătea lângă pervazul ferestrei, cu faţa încruntată. Apoi luă un ştergar atârnat într-un cui de lemn pe perete şi-i şopti lui Sărad:

— Vino cu mine!

Ridicară rogojina care-i despărţea de camera vecină, păşiră înăuntru şi de aici, fără zgomot, ieşiră în coridor. Coridorul zăcea cufundat în beznă şi linişte. Ariel mergea înainte, trăgându-l după el pe Sărad, care se ţinea de capătul prosopului. Toţi dormeau. În jur era o linişte deplină. Urcau şi coborau scări, traversau, cu pas furişat, coridoare lungi şi curând începură să suie pe o scară dreaptă de lemn.

Ariel deschise chepengul care ducea pe acoperiş. Cât ai clipi, un fulger îi scăldă pe amândoi în lumină, tunetul îi asurzi cu bubuitul său, iar ploaia îi udă leoarcă. Se urcară pe acoperişul drept.

— Suie-mi-te în circa, Sărad! şopti Ariel.

Băiatul se căţără în spatele lui, Ariel îl legă cu prosopul, îşi îndreptă umerii şi privi în jur. La lumina unui fulger văzu curtea largă, acoperită de apă şi scânteind ca un lac, văzu clădirile Dandaratului cu zidurile sale. Mai departe străluceau luminile Madrassului, iar dincolo de oraş oceanul. Ariel simţi cum Sărad tremura în spatele său.

— O să zburăm repede? întrebă în şoaptă băiatul la urechea prietenului.

Pe Ariel îl cuprinse teama. Oare într-adevăr o să se ridice în aer? În cameră i-a fost uşor să zboare, dar acum, pe furtună, cu Sărad în spate... Ce se va întâmpla dacă se vor prăbuşi în mijlocul curţii?

Deodată, răsunară nişte bătăi de gong, cu totul nepotrivite la ceasul acela. Alarmă!... Ariel văzu în faţa ochilor chipul hâd al lui Bharava, îşi aminti de ameninţările lui şi se înălţă deasupra acoperişului.

Simţi deodată o ameţeală şi gândurile i se învălmăşiră în cap.

Ca un avion care dă roată aerodromului înainte de a se aşterne la drum, aşa zbură Ariel deasupra acoperişului. În curte se auzeau strigăte, izbucni detunătura unei împuşcături, licăriră luminile felinarelor, iar la ferestre se aprinseră opaiţele.

Ariel se avânta prin şuvoaiele ploii, zburând – ca să-i fie mai uşor – în direcţia vântului care sufla dinspre sud-vest.

Jos, curtea, acoperişurile drepte, parcul, zidurile, toate se perindară cu o viteză ameţitoare.

Vântul îl purta pe Ariel spre ocean. În stânga, la lumina fulgerelor, se zărea lanţul munţilor, iar în faţă, luminile Madrassului. În fortul St. George ardea ochiul de foc al farului.

Ariel se afla acum deasupra unei întinderi nisipoase şi zbură atât de jos, încât se vedeau câmpiile de orez. Şi din nou nisipuri... Ploaia îi biciuia trupul, iar vântul îi şuiera pe la urechi, fluturându-i părul.

Jos, cu luminile aprinse, trecu un tren. Pe ocean plutea un vapor care, apropiindu-se de port, fluiera îndelung.

Iată şi Madrassul! Kuwam, râul mic şi murdar umflat de ploi. Străzile înguste şi întortocheate! ale *„Oraşului Negru"*, casele scunde, de cărămidă, clădite printre colibe de bambus. Partea europeană a oraşului era bine luminată. Ariel şi Sărad auzeau claxoanele automobilelor, zgomotul tramvaielor. Mai sus decât toate acoperişurile se înălţa cupola observatorului şi palatul unui nabab.

Zburară deasupra grădinii botanice. La lumina felinarelor şi a fulgerelor se puteau desluşi palmierii, curmalii, cocotierii, plantaţii de bambus, arbuştii de cafea.

Acolo, pe cărarea grădinii, izbucniră strigăte de uimire. De-abia acum îşi dădu seama Ariel cât de nesăbuit era zburând deasupra oraşului. Dar într-atât îl uluise acest zbor, încât gândurile i se încâlceau în cap. Uneori i se părea că totu-i un vis. Sărad îi striga ceva, însă din pricina zgomotului ploii şi a vântului, Ariel nu putea să-i desluşească vorbele, în sfârşit, băiatul îi ţipă drept în ureche:

— Ne văd oamenii, dada!

Drept răspuns, Ariel coti brusc spre apus, îndreptându-se către munţi. Simţea cum îl părăsesc puterile. Năduşeala îi curgea şiroaie pe trup şi abia mai suflă. Dar trebuia să zboare cât mai departe de Dandarat, de Madrass.

Furtuna se mai domolise, ploaia încetase, numai vântul sufla tot cu aceeaşi furie, minându-i iarăşi spre ocean. Acolo ar putea pieri. Şi Ariel, încordându-şi puterile, zbură mai departe. Sărad se ţinea zdravăn de spatele lui, iar tânărul, simţind căldura micului său prieten, voia să-l salveze cu orice preţ.

Zburau amândoi aşa, înfruntând vijelia şi beznă, în întâmpinarea sorţii necunoscute.

VII. BODEN ŞI HASELON

Biroul avocaţilor Boden şi Haselon – London City, King William street – se afla chiar lângă biserica Mary Vullnot.

De la ferestrele biroului se putea vedea nişa sfântului lăcaş cu statuia madonei, înnegrită de ceaţa şi funinginea Londrei, iar dangătul orologiului din turla bisericii înăbuşea chiar şi sâsâitul şi tusea bătrânei pendule din cameră, închisă într-o cutie neagră, veche, roasă de carii, şi de dimensiuni atât de uriaşe, încât în ea ar fi încăput prea bine chiar Boden şi Haselon – doi bătrâni uscăţivi, fără barbă, în surtuce demodate, semănând unul cu celălalt ca nişte fraţi gemeni.

De treizeci de ani stăteau unul în faţa celuilalt, la două birouri ce păreau scoase din muzeu, despărţiţi de restul funcţionarilor printr-un perete de sticlă, care le îngăduia să-i poată urmări pe funcţionari şi în acelaşi timp să discute despre afacerile secrete ale firmei, fără a se feri de urechile salariaţilor. De altfel, ei vorbeau tare puţin, deoarece se înţelegeau admirabil rostind cuvintele

numai pe jumătate.

După ce citea vreo scrisoare, Boden făcea într-un colţ un semn misterios şi i-o întindea lui Haselon. Acesta, la rândul său, citea hârtia, apoi hieroglifele, încuviinţa din cap şi punea rezoluţia pentru funcţionari. Rareori se întâmpla că părerile lor să nu coincidă, dar şi atunci n-aveau nevoie decât de câteva cuvinte sau crâmpeie de propoziţii ca să ajungă la o înţelegere.

Era o firmă veche, cunoscută, specializată în moşteniri, testamente, tutelă, şi care nu lucra decât cu clienţi bogaţi. Deci nu trebuie să ne mire faptul că Boden şi Haselon posedau o avere considerabilă, ce depăşea cu mult limitele legale ale onorariilor. Dar acesta era un secret al firmei, păstrat în registrele groase, încuiate în dulapuri de fier.

În dimineaţa asta însorită, lucru atât de rar la Londra, mister Boden, ca întotdeauna, cerceta el, cel dintâi, corespondenţa şi trecea scrisorile citite pe biroul tovarăşului său.

În colţ, pe un plic gros, albăstrui, se afla ştampila poştei din Madrass. Boden rupse repede plicul şi se adânci în citirea scrisorii, strângând tot mai mult din buzele-i subţiri şi uscate.

Sfârşind de citit, dădu drumul la radio. Glasul crainicului anunţa cursul bursei, dar Boden nu-l asculta. Deschisese aparatul pentru ca funcţionarii să nu poată auzi prin peretele de sticlă vreun cuvânt din cele ce vor vorbi ei doi. Se vede că aveau de discutat lucruri foarte importante şi Haselon îşi aţinti asupra lui Boden ochii săi decoloraţi şi rotunzi ca de bufniţă.

În zadar vorbea crainicul tare, căci Boden nu spunea nimic. Tăcut, îi întinse lui Haselon scrisoarea, care, după ce o citi cu cea mai mare atenţie, îşi aţinti ochii săi albicioşi în ochii asociatului. Stătură aşa un timp, ducând parcă o discuţie mută.

Şi, într-adevăr, în clipele acestea şi-au spus multe unul altuia, sau mai bine zis, fiecare dintre ei s-a gândit la acelaşi lucru, reîmprospătându-şi în minte toate împrejurările uneia dintre cele mai avantajoase, dar şi mai complicate afaceri – afacerea Galton.

Cu câțiva ani în urmă, clientul lor, bătrânul proprietar şi fabricant, baronetul sir Thomas Galton, murise.

Rămăseseră doi copii minori – Aureliu şi sora lui, Jane. Conform testamentului, întreaga uriaşă avere imobilă a lui Thomas Galton şi o bună parte din averea mobilă reveneau fiului său Aureliu; până la majoratul acestuia, tutorii copilului erau mister Boden şi Haselon.

Pentru ei, tutela aceasta a fost un adevărat izvor de aur. Atât de bine se pricepură să administreze averea, ei împreună cu membrii consiliului tutelar, încât pe fiece an propriile lor venituri sporeau. Dar nu puteau sta liniştiţi la gândul că, în ziua când moştenitorii vor fi majori, izvorul acesta de câştig trebuia să sece, Aureliu urmând să intre în posesia averii care, deşi mult împuţinată, era totuşi considerabilă.

În cazul că Aureliu murea până la majorat, averea lui revenea surorii sale, iar aceasta, fiind mai mare decât fratele său, şi tutela lor ar fi luat sfârşit mai repede, adică o dată cu majoratul fetei. De aceea, pentru aceşti tutori atât de abili, soluţia cea mai bună ar fi fost ca Aureliu să trăiască, dar să fie un incapabil şi după ajungerea la majorat. Din punct de vedere juridic, lucrul acesta era cu putinţă în cazul când băiatul s-ar fi dovedit a fi alienat mintal şi starea lui recunoscută ca atare de către organele de resort. În direcţia aceasta îşi îndreptară toate eforturile Boden şi Haselon. Nu era pentru prima oară că-şi închideau pupilii în case de nebuni, unde doctorii, cumpăraţi de ei, făceau din copii normali nişte demenţi. Bineînţeles că asta nu-i costa puţin. La şcoala Dandarat din Madrass oamenii se arătară a fi mai înţelegători, iar rezultatul, după cum ştiau Boden şi Haselon, era acelaşi. Şcoala din Madrass mai avea şi alt avantaj: India se afla departe, din care pricină organele tutelare, cu care de altfel Boden şi Haselon duceau casă bună, şi mai ales Jane, nu puteau să urmărească soarta lui Aureliu. Şi băiatul, încă la o vârstă fragedă, fu dus, chiar de către mister Boden, la Dandarat. Deoarece însă şcoala aceasta nu exista în mod oficial, în dările de seamă ale tutorilor figură o şcoală-sanatoriu inventată (pentru copiii bolnavi de nervi). Actele, certificatele şi celelalte hârtii ale acestei şcoli erau fabricate la Dandarat.

Aducându-l pe Aureliu aici, mister Boden avu o lungă discuţie cu directorul şcolii Pearce-Bharava, căruia îi dădu anumite indicaţii: viaţa şi starea fizică a lui Aureliu Galton trebuiau păstrate orice s-ar fi întâmplat. În ceea ce priveşte sistemul nervos şi psihicul, acestea trebuiau neapărat zdruncinate. În nici un caz Aureliu nu urma să primească o educaţie europeană sau să i se dezvolte capacităţile intelectuale. Nici un fel de cunoştinţe practice, nici un fel de contact cu viaţa. Dacă nu va înnebuni, trebuia ţinut cel puţin într-o stare de infantilism.

Pearce înţelese repede ceea ce i se cerea şi făgădui să facă din Aureliu un idiot clasic; deşi nu tot atât de repede se înţeleseseră şi asupra banilor.

Pe deplin mulţumit, Boden se înapoie la Londra. Raportând tovarăşului său rezultatele acestei călătorii, el nu rosti decât două cuvinte: *„All right!"* şi Haselon nu mai întrebă nimic.

De două ori pe an, Pearce trimitea lui Boden şi Haselon rapoarte oficiale pentru consiliul tutelar, precum şi rapoarte neoficiale.

La început, acestea erau liniştitoare, mai târziu, însă, începură să apară fraze care sunau astfel: *„Ariel-Aureliu este, din păcate, un copil greu educabil".* Şi cei doi tovarăşi înţelegeau prea bine ce înseamnă asta.

Totuşi nu pierdeau nădejdea. În cel mai rău caz, dacă Aureliu nu va înnebuni de-a binelea, nu le va fi greu să obţină recunoaşterea deplinei lui incapacităţi. În fiecare raport redactat pentru consiliul tutelar, Boden şi Haselon pomeneau despre deficienţele mintale ale pupilului lor. Iar la majorat, băieţandrul cu mustaţa mijindă, prezentat în faţa unei comisii de expertiză

medicală, în faţa consiliului tutelar şi a tribunalului, nu va fi în stare să răspundă la întrebările obişnuite: *„Ce zi este astăzi? Ce lună? Câți ani ai? De ce naţionalitate şi credinţă eşti?"* şi altele de acest fel, şi de fiecare dată, răspunsul va fi acelaşi: *„Nu ştiu!"* Deficienţa lui mintală va fi evidentă pentru toţi. Restul îl vor pune la punct alţii, cei cu care erau în relaţii de prietenie – experţii medico-jurişti şi membrii consiliului tutelar.

Aşa au trecut anii. Până la majoratul lui Aureliu mai rămăseseră doar câteva luni, când a sosit scrisoarea care l-a făcut pe Boden să dea drumul la radio.

Pearce îi înştiinţa că Ariel a terminat studiile la şcoala Dandarat, dar că, bineînţeles, tânărul putea rămâne acolo până la majorat.

Deoarece *„facultăţile mintale ale lui Aureliu-Ariel Galton lasă, din păcate, de dorit"*, el, Pearce, a fost nevoit să-l supună pe băiat unui tratament special, aplicându-i metoda profesorului Height – *„mister Boden şi Haselon ştiu ce medic cu experienţă şi ce mare învăţat este acesta".* Cu toate că nici tratamentul profesorului Height nu a avut efectul dorit asupra capacităţilor intelectuale ale lui Ariel, totuşi experienţa n-a rămas fără rezultat: în chip absolut neprevăzut – nici chiar mister Height nu a putut prevedea – Ariel a căpătat o însuşire neobişnuită şi cu adevărat miraculoasă, greu de crezut dacă nu vezi cu ochii, şi anume putinţa de a se ridica în aer fără nici un fel de aparat. *„Acest dar dumnezeiesc face ca Ariel să devină foarte util pentru acele scopuri înalte pe care le urmăreşte societatea noastră".*

În ciornă, Pearce scrisese „nepreţuit", dar apoi, din prudenţă, corectase: „foarte util".

„Şi dacă onorabilii mister Boden şi Haselon nu au nimic împotrivă, atunci S.T. şi S.Ş.O. (adică Societatea Teozofică şi Societatea Ştiinţelor Oculte) sunt gata să-l utilizeze pe Ariel pentru scopurile lor, bineînţeles, numai după ce i se va pune diagnosticul de incapabil".

În sfârşit, vocea crainicului le fu de folos la ceva: apropiindu-se de Haselon, Boden îi zise:

— Nu cumva, Pearce o fi înnebunit?

— Asta li se prea poate întâmpla acelora care au de-a face cu nebunii – răspunse Haselon, dând din cap.

— Orice-ar fi... – Şi, fără să-şi termine vorba, Boden începu să scrie repede ceva pe o blanchetă telegrafică.

După ce scrise câteva rânduri, îi întinse lui Haselon telegrama, care cuprindea următoarele:

„Nu întreprindeţi nimic până la primirea indicaţiilor noastre. Luaţi toate măsurile de pază. Boden şi Haselon."

Haselon încuviinţă dând din cap şi înmâna prin ferestruie funcţionarului telegrama, după ce scrise adresa.

— Cred că unul din noi va trebui să plece – zise Haselon.

— Da, răspunse Boden.

Şi cei doi îşi aţintiră din nou privirile unul asupra celuilalt, reflectând la situaţia creată.

— Jane... – Rosti după o pauză Boden, traducând în cuvinte gândul asociatului său.

— Da, răspunse acesta.

Şi se cufundară amândoi în meditaţii, a căror profunzime o puteau invidia chiar şi yogii.

VIII. OBSTACOLUL

Discutând orice problemă referitoare la soarta lui Aureliu, ei nu puteau să facă abstracţie de Jane. Era doar sora şi, probabil, moştenitoarea lui. Dar mai ales era Jane, fată al cărei caracter dăduse atâta bătaie de cap şi pricinuise atâtea neplăceri şi amărăciuni tutorilor ei. Pentru aceştia, Jane era o veşnică piedică, o veşnică grijă. Boden şi Haselon o urau.

Încă din copilărie, fata se arătase grozav de încăpățânată şi de neascultătoare. Când mai crescu, începu să manifeste faţă de tutorii ei o vădită neîncredere şi rea-voinţă. Din clipa când îl trimiseseră pe Aureliu în India, Boden şi Haselon se străduiseră s-o convingă că fratele ei este bolnav de nervi, că el se află în tratament şi că revederea lor ar fi imposibilă, deoarece i-ar provoca emoţii şi i-ar dăuna. Față însă continua să repete cu îndărătnicie: *„Eu nu vă cred. Unde l-aţi ascuns? Vreau să-l văd!"*

Câtă vreme Jane s-a aflat sub tutelă, Boden şi Haselon au reuşit într-o oarecare măsură s-o mai ţină în frâu. Dar, fiind mai mare decât Aureliu, împlinise cu câteva luni în urmă majoratul, pe care îl serbă printr-un act de strigătoare nerecunoştinţă faţă de tutorii săi: Jane angajă pe cel mai aprig duşman şi concurent al lui Boden şi Haselon – avocatul George Dottaler – să-i administreze averea, dându-i, totodată, şi procură pentru conducerea tuturor afacerilor sale. Iar de la Jane şi de la Dottaler nu se puteau aştepta acum decât la tot soiul de şicane şi neplăceri.

Chiar în ajun fata avusese o comportare complet lipsită de tact, care îi indignase până în adâncul sufletului pe aceşti doi venerabili asociaţi: venise în biroul lor, însoţită de noul ei consilier, şi le făcuse un adevărat scandal, cerându-le cu glas tare – atât de tare c-o puteau auzi şi funcţionarii – să-i spună în ce loc se află fratele său şi amenințându-i că se va adresa tribunalului..

Boden protestă indignat împotriva *„acestui amestec grosolan în drepturile lor de tutori".*

— De faptele noastre suntem obligaţi să răspundem numai în faţa consiliului tutelar – zise el.

— În acest caz mă voi adresa singură consiliului tutelar şi îl voi sili să-mi spună în ce loc se află fratele meu! strigă fata şi, fără să-i întindă mâna, plecă

împreună cu avocatul său.

Şi când Jane îşi punea ceva în cap, era cu neputinţă să nu obţină.

Ea nu va da înapoi nici chiar dacă va trebui să plece în India că să-şi caute fratele. Şi dacă îl va găsi jucând rolul unui om zburător, luat în antrepriză de către teozofi şi ocultişti?! Afacerea începea să miroasă a scandal! Cu orice preţ, Jane trebuie împiedicată să plece, iar până atunci...

Boden îşi privi asociatul drept în ochi şi scrise repede textul unei noi telegrame cifrate, adresată lui Pearce:

„Ascundeţi-l pe Aureliu într-un loc sigur şi pregătiţi-vă pentru primirea surorii sale. Boden şi Haselon".

Pearce cunoştea toată situaţia, pe care Boden i-o împărtăşise încă din clipa când îl dusese acolo pe Aureliu.

La consiliul tutelar, Jane putea primi doar adresa unei „Şcoli-sanatoriu pentru copiii bolnavi de nervi", şcoală imaginară, pe care ea, bineînţeles, n-o va găsi. Dar dacă cei de la Dandarat au şi făcut prostia să-l arate pe omul zburător, atunci de bună seamă, vestea despre o minune ca asta s-a răspândit nu numai în toată India, ci în întreaga lume şi, fiind în India, Jane, cu siguranţă, va dori să vadă minunea. S-ar putea, bineînţeles, ca ea să nu-l recunoască pe Aureliu. Acesta era un tânăr ajuns aproape la majorat şi ea nu l-a mai văzut din copilărie. Totuşi, întâlnirea dintre cei doi nu trebuie să aibă loc.

Nici n-apucă Boden să-i dea telegrama lui Haselon, că un funcţionar deschise ferestruia şi, întinzându-şi mina prin ea, puse pe masa lui Boden o telegramă transmisă prin radio şi primită chiar în clipa aceea.

„Aureliu a dispărut. Suntem în căutarea lui. Pearce".

La început, Boden nu înţelese nimic. N-apucase să expedieze telegrama în care cerea ca Aureliu să fie ascuns, că a şi sosit vestea dispariţiei lui. Poate a fost ascuns?! Poate e o greşeală a telegrafului?! Dar cuvintele *„suntem în căutarea lui"* vorbeau despre cu totul altceva.

— Totuşi şi-a luat zborul! Ah, ce gură-cască! sâsâi Boden zvârlind telegrama cu un gest atât de desperat, că era cât pe-aci să nimerească drept în obrazul lui Haselon.

Haselon o citi, apoi cei doi asociaţi începură să se uite unul la altul ca nişte bufniţe.

Călătoria în India devenea inevitabilă. Dar asta costă mult. Probabil vor fi nevoiţi să cheltuiască destule parale pentru a-l găsi pe Aureliu.

Nici Boden şi nici Haselon nu scoteau cu plăcere banii din buzunar, deşi cheltuiau din averea lui Aureliu. Doar contul lui era contul lor. Oare nu s-ar putea ca cheltuielile astea să fie suportate de altcineva? Şi Boden spuse încă o dată:

— Jane!

— Da, răspunse Haselon, ale cărui gânduri coincideau întotdeauna cu gândurile lui Boden.

IX. FURNICAR OMENESC

Miss Jane a fost foarte uimită când, în seara aceleiaşi zile, mister Boden veni s-o vadă.

„Pesemne că ameninţarea mea şi-a făcut efectul" – se gândi fata, poftindu-şi oaspetele să ia loc.

— Ne-am cam certat ieri, Jane – zise Boden, aşezându-se. Dar dumneata trebuie să mă-nţelegi şi pe mine. Eu nu sunt singur. Dacă ţi-aş fi satisfăcut dorinţa, dându-ți adresa lui Aureliu, asociatul meu s-ar fi putut supăra, considerând că dumneata n-ai încredere în el – de mine nici nu mai vorbesc – de vreme ce vrei să te convingi în ce condiţii se găseşte fratele dumitale...

— Puţin îmi pasă dacă asociatul dumitale se va supăra sau nu. Am dreptul să ştiu unde este fratele meu şi să-l văd – replică Jane.

— La fel gândesc şi eu – zise împăciuitor Boden şi, după o scurtă pauză, exclamă: Ascultă, Jane! îmi pare foarte rău că între noi au avut loc neînţelegeri.

— Şi mă rog, cine-i vinovat de asta, mister Boden?

— Dacă am tăinuit până acum locul unde se află fratele dumitale, am făcut-o numai la insistenţele medicilor, care găsesc că întâlnirea dintre dumneata şi el ar fi putut dăuna sănătăţii lui. Orice emoţii, chiar bucuriile, îi pot primejdui sănătatea.

— Nu te cred.

Boden oftă cu aerul unui om jignit pe nedrept.

— Trebuie să-nţelegi totuşi că pentru un capriciu al dumitale...

— Capriciu? Dumneata numeşti capriciu dorinţa unei surori care vrea să cunoască soarta fratelui ei?

— Dacă-ţi îndeplinesc dorinţa, pot să-i pricinuiesc un rău lui Aureliu, pentru care răspund în calitate de tutore. Dacă te refuz, îţi trezesc mânia şi suspiciunea, lucru care face să sufere bunul renume, cinstea şi mândria firmei noastre. Fie însă aşa cum vrei dumneata. Eşti majoră şi eşti sora lui Aureliu. Dumneata răspunzi de faptele dumitale. Am să-ţi dau adresa lui Aureliu, numai cu o singură condiţie: dacă pleci într-acolo, eu va trebui să asist la revederea voastră. La asta mă obligă datoria mea de tutore.

Jane nu voia în ruptul capului să plece împreună cu Boden, dar propunerea lui simplifica lucrurile: cu el va ajunge mai uşor şi mai repede la fratele său, aşa că nu se opuse.

— Întrucât această călătorie – continuă Boden – necesită cheltuieli mari şi pierdere de vreme, şi se face numai pentru satisfacerea unui capriciu... dorinţa dumitale...

— Am să suport toate cheltuielile – răspunse la repezeală Jane – şi nu numai pe ale dumitale, dar şi cheltuielile lui mister Dottaler, care mă va însoţi.

Boden strâmba din nas. Din nou acest Dottaler! Dar el ştia prea bine că

Jane nu se dă bătută şi fu nevoit să accepte.

— Să iau bilete pentru transatlantic? întrebă Boden.

— O să iau eu, şi nu pentru transatlantic, ci pentru avion.

— Eşti oare atât de grăbită? Asta o să coste scump.

— Pe mine o să mă coste, nu pe dumneata.

Boden căzu pe gânduri. Se cam temea să călătorească cu avionul, însă cu cât vor sosi mai repede la Madrass, cu atât va fi mai bine. Despre fuga sau „zborul" lui Aureliu nu ştia nimic. Era ceva prea ciudat şi de necrezut. Se prea poate ca Pearce să fi înnebunit într-adevăr! Deci este cu atât mai necesar să facă cercetări la faţa locului.

— O să coste scump – repetă Boden – drumul e tare lung.

— Franţa? Elveţia? Italia? întrebă Jane.

— India – răspunse Boden.

— India! exclamă uimită Jane.

Da, nu era aproape. Fata chibzui puţin, apoi răspunse:

— Cu atât mai bine, o să angajez un avion de pasageri.

După plecarea lui Boden, Jane căzu pe gânduri. Iată, aşadar, unde l-au trimis Boden şi Haselon pe fratele ei. Şi n-au făcut-o fără rost.. India! Cu clima ei îngrozitoare pentru europeni, cu friguri, ciumă, holeră, şerpi, tigri... Iată aproape tot ce ştia Jane despre India.

Trecu în bibliotecă şi începu să scoată din raft cărţi care se refereau la această ţară. Era atât de nerăbdătoare să afle, încât frunzărea la întâmplare paginile una după alta. Capul i se umplu de o sumedenie de cunoştinţe. Totul era atât de complicat, neobişnuit, de neînţeles... Amestec de rase, amestec de triburi, limbi, dialecte, caste, religii... Arienii şi hinduşii cu pielea smeadă, dravidienii cu pielea cafenie şi băştinaşii cu pielea şi mai neagră... Limbile ariene: hindusă, bengaleza, mahrati; iar cele dravidiene: telugu, tamil, tibeto-birmană... Peste două sute de dialecte... Castele: preoţii brahmani, cşatrii – ofiţeri, vaişii – negustori, industriaşii şi şudra – agricultori, cu diferitele lor subdiviziuni care se ridică la 2378... Caste de meserii moştenite din tată în fiu: doctori, cofetari, grădinari, olari, astrologi, măscărici, acrobaţi, poeţi, vagabonzi, bocitori, cerşetori, cioclii, călăi, adunători de bălegar de vacă, toboşari... Şi toţi aceştia, de bună seamă, purtând veşminte deosebite. Ce lume pestriţă!... Brahmani, budişti, creştini, mahomedani... Nenumărate societăţi şi secte religioase... *„Treizeci şi trei de milioane de zei",* şase milioane de văduve... De ce atât de multe? Ah, iată de ce! Văduvele nu au dreptul să se recăsătorească. Printre ele se află o sută de mii de văduve care încă n-au împlinit vârsta de 10 ani şi trei sute de mii sub 15 ani... Văduvele umblă râse în cap, li se sparg brăţările de sticlă de la mâini şi de la picioare, iar rudele bărbatului le iau toate podoabele. O viaţă mohorâtă, ca într-o închisoare, un doliu veşnic... Multe văduve nu pot să îndure şi se sinucid.

Despre India cea nouă, despre oamenii noi, femeile noi, cărţile pe care le

avea Jane nu pomeneau nimic. Astfel că fata îşi făuri o imagine sinistră, închipuindu-şi această ţară ca un uriaş furnicar omenesc, plutind în haos. Şi în mijlocul acestor trei sute de milioane de furnici negre, galbene şi cafenii, se află pierdut undeva fratele ei...

Jane nici nu tresări măcar, ci zvârli cartea cât colo şi-l chemă la telefon pe Dottaler.

X. CERŞETORI FĂRĂ CĂPĂTÂI

Ariel se sufoca. Picăturile de ploaie se amestecau cu broboanele de sudoare. Îşi dădea seama că nu mai are putere să zboare cu povara în spate. Trebuia să se odihnească.

În întunericul nopţii zăriră deodată sub ei pădurea, iar lângă pădure, o întindere mai luminoasă – pesemne nisipuri.

Coborâră pe malul unui râuleţ, sub un ficus, ale cărui rădăcini aeriene coborau de-a lungul trunchiului şi alcătuiau la poalele lui o reţea întunecoasă de inele încolăcite. Mlădiţe tinere de bambus creşteau jur împrejur. Era un colţişor ferit, unde puteau să se odihnească fără teamă de a fi văzuţi de cineva.

Abia mai suflând, Ariel dezlegă prosopul. Sărad sări din spatele lui şi îndată căzu în genunchi, căutând să-i îmbrăţişeze picioarele şi înălțându-i osanale ca salvator al său.

Ariel zâmbi trist şi, ridicându-l de jos pe băiat, zise:

— Eu nu-s Dumnezeu, Sărad. Amândoi suntem nişte fugari nenorociţi şi zdrenţăroşi. Hai să ne culcăm aici şi să ne odihnim. Am ajuns prea departe.

Băiatul fu puţin dezamăgit de explicaţiile lui Ariel. Se bucurase atât de mult că prietenul lui era Dumnezeu! Dar se simţea prea obosit ca să chibzuiască la toate astea.

Se băgară în desişul rădăcinilor, fără să se mai gândească la şerpi şi la tot soiul de insecte; Ariel puse grijuliu sub capul lui Sărad prosopul împăturit şi băiatul adormi îndată.

Cu toată oboseala, Ariel nu putea să închidă ochii, fiind prea tulburat.

Vântul alungase norii. Pe cer scânteiau stele mari. Luna apunea dincolo de sprânceana întunecată a pădurii. Nori albi şi uşori treceau prin faţa sa, ca într-o incantaţie nocturnă. De undeva, de aproape, poate dintr-o grădină, venea miros de flori, plăcut şi dulceag, o mireasmă necunoscută. Îţi pătrundea parcă în suflet, trezindu-ţi neliniştea la gândul c-ar fi cu putinţă să se ivească în preajmă oameni.

O nouă pală de vânt smulse vălul alb de ceaţă care învăluia pământul.

Şi, spre nemulţumirea sa, Ariel văzu că au poposit într-o regiune foarte populată. Dincolo de fâşia de nisip străluceau, ca un oţel negru, undele râului. Luminile bărcilor legate la chei se oglindeau în apă tremurând şi se părea că tot întunericul nopţii se strânsese în frunzişul des al copacilor de pe celălalt mal.

Luna se ascunse în spatele pădurii. Şi numai o stea mare, poate chiar planeta Jupiter, întocmai ca un străjer al nopţii printre nenumărate stele mici ce spuzeau cerul, veghea pământul adormit.

Priveliştea asta calmă avu darul să coboare pacea în sufletul lui Ariel, care se lăsă furat de somn. Ţinând în mâna sa mână caldă a lui Sărad, Ariel adormi sprijinit de rădăcinile încolăcite ca nişte şerpi.

În somn văzu aievea alte ţări, meleaguri dragi şi necunoscute, unde, sub bolta limpede a cerului, zilele se aseamănă cu privirile unor ochi larg deschişi, iar nopţile, cu umbre sfioase, tremurătoare pe sub genele lăsate. Sau poate citise despre asta? În cartea vieţii sau poate în cartea unui poet bengalez? Era un vis al visului.

Simţind nişte împunsături în ochi, Ariel îi deschise şi văzu un copac bătrân, djambol, cu frunzişul învăluit în pânză subţire a ceţei de dimineaţă, prin care răzbăteau razele roşii ale soarelui ce se ivise la răsărit. Scânteieri de aur revărsa cerescul astru peste desişurile de bambus.

De undeva, din stânga, răsună un cântec şi Ariel întoarse capul într-acolo. Printre trunchiurile copacilor se zărea un iaz înconjurat de cocotieri; o scară de piatră cobora în apă.

Acolo, la iaz, un om gras săvârşea abluţiunea de dimineaţă. Îşi astupa urechile şi se cufunda în apă de atâtea ori cât prevedea ritualul. Alături de el, un brahman, care, pesemne, se temea să nu fie spurcat chiar în undele acestea limpezi, înlătură cu mâinile amândouă frunzele ce pluteau la suprafaţă, şi-apoi se scufundă dintr-o dată. Un al treilea nu se hotăra să intre în apă. Se mărginise doar să-şi moaie prosopul şi-acum şi-l storcea deasupra capului. Unii coborau agale treptele, alţii, bolborosindu-şi rugăciunea de dimineaţă, se aruncau în iaz de sus, de pe treapta cea mai înaltă. Pe mal, unii îşi frecau de zor trupurile albe, alţii îşi schimbau rufăria netezindu-şi cutele, iar alţii culegeau flori în luncă.

Departe, în celălalt capăt al iazului, nişte raţe prindeau moluşte şi îşi ciuguleau penele.

Ariel crezuse c-a nimerit în junglă, şi când colo în jurul lui mişunau oameni!

Albinele începură să zumzăie în văzduh, se auzi glasul păsărelelor, iar dinspre râu răzbătură frânturi de cântec. Sărad tot mai dormea.

Ariel luă dintr-o băltoacă o bucăţică de lut şi-şi frecă faţa, gâtul, mâinile şi picioarele.

Undeva, poate într-un templu, bătu un gong. Sunetul acesta cunoscut îl trezi pe Sărad. El se ridică repede în capul oaselor, privind nedumerit în jurul său: văzu locuri noi şi necunoscute şi pe tânărul de culoare ciocolatie care-i zâmbea.

Sărad se sperie şi fu cât pe-aci să izbucnească în plâns.

— Nu-ţi fie frică, Sărad, eu sunt – îi spuse cu blândeţe Ariel.

Băiatul se prosternă dinaintea lui. În ajun, Ariel zburase, iar astăzi, dintr-un alb, se transformase într-un dravidian cu pielea de culoare închisă. Numai un zeu putea săvârşi asemenea minune!

— Scoală-te, Sărad, şi priveşte! N-am făcut altceva decât să mă mânjesc cu lut, ca să nu atrag atenţia oamenilor cu pielea mea albă. Să-ţi intre bine în cap, suntem amândoi nişte cerşetori care batem drumurile şi cerem de pomană.

— Batem drumurile? Da de ce să nu zburăm? E aşa de bine să zbori!

— Păi dac-o să zbor, o să mă prindă ca pe o pasăre şi o să mă închidă în colivie.

— Să-i prefaci tu pe ei în păsări şi-n câini, dada! exclamă Sărad.

Ariel râse şi dădu din mână:

— Să mergem, Sărad!

Ieşiră din ascunzătoarea lor şi porniră pe drumul desfundat de ploaia ce căzuse peste noapte. În soarele dimineţii, băltoacele străluceau ca aurul vechi.

De-a lungul drumului se întindea un gard ţepos, din seor, iar în spatele lui, un iaz nu prea mare, pe faţa căruia pluteau plante acvatice. Un om cu pielea neagră, bărbos, stătea cufundat în apă până la brâu şi-şi curăţa dinţii cu o crenguţă ruptă. Se uita nepăsător la Ariel şi la Sărad şi îşi văzu mai departe de treabă.

Pe drum se ivi un cabulival înalt – locuitor din munţii îndepărtaţi – învăluit într-o mantie largă. Ducea în spate un sac mare, iar în mână un coş cu struguri, stafide şi nuci. Omul se grăbea s-ajungă la piaţa din sat.

Ariel şi Sărad se dădură la o parte din calea lui, ca nişte paria, se aşezară în genunchi şi începură să cânte.

Cabulivalul lăsă jos coşul şi le aruncă celor doi cerşetori un ciorchine de strugure. Băieţii se ploconiră până la pământ. După ce omul se îndepărtă, Sărad dădu fugă, înşfăcă lacom strugurele şi i-l aduse lui Ariel.

Înhămat la o căruţă ce scârțâia din toate încheieturile, trecu agale un bivol. Pe grumazul animalului şedea cocoţat un băieţandru în pielea goală, ras în cap, doar cu un smoc de păr la ceafă. Bătrânul culcat în căruţă, văzându-i pe cerşetori, le aruncă o turtiţă de orez.

— Iată-ne sătui! zise Ariel.

După ce mâncară, se aşternură la drum. În faţa lor, dintr-un crâng de guavi, se iţeau colibe acoperite cu iarbă şi lipite cu lut. În piaţa largă din mijlocul satului târgul era în toi. Vânzătorii de fructe, brânza, apă rece, ghirlande de flori, peşte, flori uscate strigau trecătorii în gura mare, iar copiii, pe jumătate goi, se îmbulzeau în jurul vânzătorilor de jucării – fluiere din frunză de palmier, beţişoare vopsite în diferite culori, pocnitoare de lemn, păpuşi de sticlă.

Sub un *bael*[21] şedea un bătrân slăbănog, un adevărat schelet, cu ţeasta

21 Soi de copac în India

înfăşurată într-un turban uriaş de hindus, şi cântă din fluier, umflându-şi obrajii. Din coşul aflat lângă el, şerpii se înălţau, legănându-şi capetele.

La o distanţă destul de mare, mulţimea făcuse cerc în jurul acestui îmblânzitor de şerpi. Un băieţaş firav trecea prin faţa spectatorilor cu un căuş de lemn, şi ţăranii lăsau să cadă înăuntru monede mărunte, ce nu depăşeau o *anna*[22]. Rupiile umflau doar buzunarele ţăranilor avuţi.

Alături se afla un alt îmblânzitor de şerpi, un bărbat gras, cu barbă neagră. Cântând dintr-un fagot lung, lărgit la un capăt, el îşi umfla aşa de tare obrajii, mai-mai să-i plesnească.

Femeile, purtând sari pestriţe şi ceadrahle, cu brăţări sunătoare la mâini şi la glezne, se îmbulzeau în jurul vânzătorilor de şaluri şi ţesături viu colorate.

— Preabunii mei stăpâni, fie-vă milă de mine! Şi domnul să v-ajute! Daţi-mi şi mie o fărâmă din belşugul vostru – se tânguia un cerşetor orb, ținând în mână un căuş de lemn.

Se mlădiau acrobaţii şi cântau cerşetorii, răsunau flaute şi bubuiau tobele, behăiau caprele şi răgeau măgarii, ţipau copiii...

— *Ceai-ciuri-ceai?*[23] le îmbia pe femei, cu glas cântat, un vânzător de brăţări de sticlă şi aramă.

Lui Sărad i se aprinseseră ochii. Îl trăgea de mâna pe Ariel către pâlcul de copii, strânşi roată lingă jucărioarele acelea sărăcăcioase. Băiatul privea cu jind la o fetiţă care, uitând de tot ce e pe lume, sufla de zor într-un fluier roşu ce-i fusese cumpărat chiar atunci.

Ariel era atât de uimit de această privelişte, întocmai ca şi Sărad. După liniştea de mormânt şi monotonia vieţii din Dandarat, lumina asta orbitoare, zgomotul, culorile vii şi pestriţe, forfota mulţimii, vântul fierbinte care flutura şalurile, poalele sariilor şi ceadrahlelor, steagurile, frunzele copacilor, toate îi trezeau în suflet un simțământ tulburător, necunoscut până atunci, şi îl ameţeau. Ca şi Sărad, era năucit de viaţa ce se dezvăluia înaintea ochilor săi!

Acoperind toate celelalte zgomote, dinspre drum se auzi deodată claxonul ascuţit al unui automobil. Trecând încet prin mulţime, o maşină stropită de noroi înainta spre piaţă. Înăuntru se aflau câțiva sahibi englezi, în costume albe, europeneşti.

Ariel îşi recăpătă brusc întreaga-i prudenţă şi strânse cu putere mâna lui Sărad.

Automobilul se opri. Doi sahibi cu aparate fotografice în mână îşi făcură loc printre oameni, iar aceştia se dădură respectuos la o parte în faţa lor, lăsând la mijloc o trecere largă. Ei se îndreptau spre Ariel.

„Suntem urmăriţi!" se gândi cu groază tânărul şi-l trase pe Sărad spre pădurice. Dar nu era atât de uşor să te strecori prin mulţimea aceea deasă, iar sahibii se aflau foarte aproape de ei, iscodind cu privirile în toate părţile, ca şi

---

22 Subdiviziune a rupiei, 1 rupia = aprox. 42 anna

23 - N-ai nevoie de brăţară, n-ai? (n.a.).

cum ar fi căutat pe cineva.

Ariel îl înşfăcă pe Sărad şi se ridică în aer.

Explozia unei maşini infernale n-ar fi provocat o învălmăşeală mai mare. Toată piaţa deveni parcă un singur om, un singur ţipăt de uimire şi de groază. Mulţi se trânteau jos, acoperindu-şi capul cu veşmintele sau cu palmele. Îmblânzitorul de şerpi scăpă fluierul lung din mină, instrumentul căzu în coş, iar şerpii, sâsâind, o porniră târându-se care încotro. Scările vii, formate de acrobaţi, se prăbuşiră ca nişte căsuţe de carton. Un frizer îşi lăsă clientul şi, ținând foarfecele şi pieptenele în mină, sări în apă. Oamenii se îmbrânceau, se înghesuiau unii într-alţii, răsturnau coşuri, corturi, se virau sub căruţe. Băieţandrii strigau în gura mare, băteau din palme şi fluierau.

Sahibii rămaseră în picioare, cu gura căscată, cu feţele înmărmurite.

Când învălmăşeala se mai potoli, unul dintre sahibi, mister Lynton, îi spuse însoţitorului său:

— Acum, mister, n-o să mai puteţi nega levitaţia.

— India este cu adevărat o ţară a minunilor – răspunse acesta – dacă... dacă... n-am fost victimele unui hipnotism în masă. Ce rău îmi pare că n-am reuşit să fotografiez zborul! Dar am fost atât de uluit...

XI. CĂRŢILE SUNT DATE PE FAŢĂ SAU DOI INDIVIZI DE ACEEAŞI TEAPĂ

Mister Lynton trimise ziarului din Madrass un articol referitor la neobişnuita întâmplare, la care asistaseră câteva sute de oameni.

Articolul fusese tipărit cu o adnotare din partea redacţiei:

„Corespondentul nostru special, care se afla de faţă, a stat de vorbă cu martori oculari, iar aceştia au confirmat faptele reproduse în articolul lui mister Lynton. Se vede că avem de-a face cu o scamatorie dibace sau cu un nou aparat de zburat, fără aripi. Se fac cercetări pentru dezlegarea misterului. Identitatea omului zburător şi a băiatului ce-l însoţeşte n-a putut fi stabilită."

Această ştire a fost tipărită şi de alte ziare şi a dat naştere la discuţii aprinse şi controversate. Ziarele indiene ale Societăţii religioase progresiste „Biuno-Samadj" îşi băteau joc de naivitatea celor creduli, scriind:

„Poate oare un om cu mintea întreagă, un om al secolului douăzeci, să creadă că un tânăr oarecare. în miezul zilei şi sub ochii unei mulţimi imense, fură un copil, cum ar fura uliul un pui, şi-şi ia zborul împreună cu el?"

Trebuie adăugat că majoritatea martorilor oculari erau convinşi că tânărul răpise copilul.

Dar ziarele şi revistele sectelor brahmane conservatoare „a drept-credincioşilor" foloseau această întâmplare neobişnuită pentru a mai ațâța fanatismul religios. Ele scriau despre marile taine ale yogilor, despre levitaţie, despre minuni, prezentându-l pe tânărul necunoscut un fel de nouă

întruchipare dumnezeiască, pogorâta pe pământ pentru a mai întări religia care-şi pierdea din forţă şi a-i ruşina pe cei necredincioşi.

Ziarele teozofice engleze se abţineau de a-şi exprima părerea, aşteptând directivele centrului londonez. Redactorii însă erau de părere că ar fi în interesul stăpânirii engleze în India şi ar fi mai util să susţină versiunea referitoare la minune. Discuţiile şi neînţelegerile iscate în sânul populaţiei indiene erau, în orice caz, un fenomen „pozitiv": cu cât în mijlocul poporului dăinuie mai multe neînţelegeri şi discordii, cu atât e mai uşor să-l conduci.

Ragupati, un mare savant bengalez, fiind întrebat de „Bramo-Samadj", evită să dea un răspuns precis. *„Un savant îşi poate exprima părerea numai asupra acelor fapte pe care el însuşi le-a putut verifica în condiţiile existente. Pot doar să spun că n-am avut niciodată prilejul să fiu martor al unei levitaţii şi ştiinţa contemporană nu poate da nici un fel de explicaţii ipotetice referitoare la posibilitatea unor asemenea fenomene."*

Când Bharava-Pearce citi această însemnare cu privire la întâmplarea din piaţă, se luă cu mâinile de păr.

„Sunt Ariel şi Sărad! Poftim de vezi unde au zburat ei!" Şi Pearce se gândi cu groază la scandalul pe care îl va face Bronlow.

Şi, într-adevăr, furtuna nu se lăsă mult aşteptată.

În aceeaşi zi, mister Bronlow veni la Pearce. Era atât de furios, cum Pearce nu-l văzuse încă niciodată pe maimarele teozofilor indieni.

Bronlow fu cât pe-aci să-l bată pe Pearce, îl ameninţă că-l va da afară de la Dandarat, îl numi gură-cască şi tontălău.

— Ţi-ai luat răspunderea asupra dumitale. Acum dumneata să dai socoteală! Unde ţi-este mult lăudatul lanţ de hipnotism, cu care îl ţineai legat pe Ariel, mai strâns decât cu un lanţ de fier? Ce-o să-i spunem acum lui Boden şi Haselon? Ce-o să răspundem centrului londonez? Cum o să facem faţă vâlvei stârnite în ziare? Să scăpăm din mâna un atu ca ăsta!

Când Bronlow obosi să tot strige atâta şi se mai linişti puţin, Pearce îi zise:

— În schimb ştim acum, dacă nu locul exact, cel puţin regiunea în care se află Ariel. El n-a zburat chiar atât de departe cum m-am aşteptat. Se vede că, avându-l în circa pe Sărad, Ariel n-a putut să zboare prea repede, iar pe Sărad n-o să-l părăsească, aşa c-o să pun eu mâna pe ei...

— O să-i prindem – îl întrerupse Bronlow – o să prindem noi păsărelele care au zburat din colivie, dar pentru asta ar trebui ca pe toţi cei care-o să-i trimitem pe urmele lor, să-i transformăm în oameni-zburători ca Ariel, or, aşa ceva este cu neputinţă.

— Totuşi, oamenii prind păsări cu ajutorul capcanelor, în care pun de mâncare – îi replică Pearce. Ariel şi Sărad trebuie să bea şi să mănânce. De va fi nevoie, vom trimite sute de oameni, vom făgădui răsplată ţăranilor, vom da de ştire la toată populaţia. Trebuie să recunosc că Ariel m-a minţit, m-a tras pe

sfoară. De asta sunt vinovat. Dar cine ar fi crezut că el ştie să se prefacă atât de bine? Vina este a mea, recunosc, şi n-o să preget o clipă să dau din propriul meu buzunar, ca să-mi îndrept greşeala. O să ne-ajute Boden şi Haselon. I-am şi anunţat şi am primit o telegramă că Boden vine aici cu avionul. Iar când Ariel şi Sărad au să se afle din nou în mâinile noastre, nu va fi greu să mituim ziarele şi martorii oculari şi să dăm acestei întâmplări un caracter mistificator de ştire senzaţională de ziar. După o bucată de vreme, când toate astea vor fi date uitării, atunci...

— Atunci o să-l prezentăm publicului pe Ariel şi o să deşteptăm iarăşi în mintea oamenilor această istorie. Nu, omul zburător nu mai poate aduce nici un folos Dandaratului. Ariel şi Sărad trebuie prinşi, numai pentru ca să nu răsufle nimic despre Dandarat, să nu se afle ce şi cum despre şcoala asta a noastră, căci ar putea fi închisă, iar noi...

— Iar noi duşi pe banca acuzaţilor? Nădăjduiesc că lucrurile nu vor ajunge până acolo. Londra se va opune. Aceasta l-ar compromite nu numai pe viceregele Indiei, dar şi guvernul din metropolă. La urma urmei, care sunt scopurile pe care le urmăreşte Dandaratul? A cui voinţă o îndeplinim noi? Oare dumneata ţi-nchipui că eu am să tac dacă voi fi dus în faţa judecăţii?

— Ai să taci.

— Am să dau toate cărţile pe faţă.

— N-ai să faci asta, Pearce!

— Ba am s-o fac! N-o să mai am ce pierde. Şi Londra n-are decât să afle. Voi da în vileag lucruri pe care lumea întreagă aflându-le va rămâne mută de uimire...

— Nu uita, Pearce, că ai în spatele dumitale nişte afaceri destul de murdare, pe care le-ai săvârşit înainte de a găsi azil la Dandarat. Ai fost scăpat de ocnă, în nădejdea că te vei arăta un executant tăcut şi supus.

— Am fost scăpat de ocnă ca să fiu acum trimis din nou acolo pentru crimele altora? Dumneata, chiar dumneata, propovăduitorul dragostei, modestiei şi bunătăţii, dumneata crezi că eu nu-ţi cunosc cariera? Fii liniştit: ştiu anumite lucruri care te privesc... Fără să mai vorbesc de activitatea dumitale atât de utilă, pe care ai dus-o la Dandarat. Câți copii au fost furaţi din ordinul dumitale? Câți au fost omorâți, schilodiţi, citi şi-au pus capăt zilelor? Toate astea eu le-am notat. Şi pentru toate astea trebuie să răspund numai eu? Doar eu singur?

Un timp se uitară în tăcere unul la celălalt, ca doi cocoşi înainte de a se încăiera.

Dar raţiunea triumfă. Bronlow îl bătu familiar Pe Pearce pe umăr şi, zâmbind batjocoritor, îi spuse:

— Suntem amândoi de aceeaşi teapă! Hai să nu ne mai certăm. Trebuie să căutăm o ieşire din această situaţie, Bharava-babu...

— Trebuia mai de mult să-mi vorbeşti aşa! exclamă Pearce.

— Cât despre Ariel, cred că cel mai bun lucru ar fi să isprăvim cu el.

— Da, să isprăvim – preciză Pearce.

— Atunci când o să-ncapă din nou pe mâna noastră.

Şi începură să discute planul acţiunilor lor viitoare.

XII. PASAGERII CLANDESTINI AERIENI

Ridicându-se deasupra pieţei, Ariel zbură spre crâng. Tâmplele îi zvâcneau. Sărad îi îngreuia braţele şi zborul devenea din ce în ce mai anevoios. Ca să poată respira în voie, Ariel zbura stând aproape orizontal şi strângându-l pe Sărad la piept.

Tânărul se străduia să se menţină deasupra pădurii, evitând locurile deschise. Curând însă, pădurea se sfârşi. Până hăt-departe, în zare, se întindeau ogoarele. Ici-colo se înălţau coşuri de fabrici.

Ariel şi Sărad vedeau cum ţăranii care munceau pe câmp îşi ridicau capetele şi rămâneau cu gura căscată de uimire, alţii cădeau la pământ sau o rupeau de fugă. Pe Sărad, lucrul acesta îl distra nespus de mult. Băiatul scotea limba la ei, îşi bălăbănea picioarele, în vreme ce Ariel nu se gândea decât dacă îl vor ţine puterile să ajungă la pădurea ce se desluşea în depărtare.

Deodată Ariel auzi în spatele său bâzâitul unei albine uriaşe. Privind în urmă, văzu un avion care se apropia zburând destul de jos şi nu prea repede. Să fie oare urmăritorii săi? Se gândi să se lase la pământ ca o piatră, dar, chibzuind mai bine, îşi dădu seama că Pearce nu l-ar fi urmărit din avion, şi-apoi cum ar fi putut să-l prindă în aer? Totuşi, avionul putea fi trimis de Pearce. Şi dacă cei dinăuntru vor începe să tragă asupra lui?

În timp ce Ariel se gândea la toate acestea, avionul se apropiase mult de ei. Pilotul, bineînţeles, îi văzuse; atunci lui Ariel îi veni deodată ideea să se înalţe mai sus şi să lase aparatul să zboare pe sub el.

Pe când avionul trecea pe sub ei, Sărad îi strigă:

— Dada, coboară pe aripă!

Din pricina zgomotului, Ariel nu auzi vocea prietenului său, dar şi el se gândi în aceeaşi clipă să se lase pe aripă. Aici erau la adăpost de gloanţe, în caz că cei din avion ar fi încercat să tragă asupra lor. Zburând mai repede, Ariel coborî pe fuzelaj, ţinându-l zdravăn pe Sărad.

De-abia după ce băiatul se prinse de o proeminenţă a aparatului, Ariel mai slăbi strânsoarea braţelor, iar apoi se aşeză şi el pe aripă, din care pricină aeroplanul se înclină uşor într-o parte. În sfârşit, Ariel putea să se odihnească, dar din prudenţă, după ce îşi liberă trupul de povoară, zbură deasupra lui Sărad şi se legă de băiat cu prosopul. Acum îşi urmau drumul ca doi pasageri clandestini aerieni.

Sărad era entuziasmat. În sfârşit simţea sub el un teren solid. E drept că suprafaţa metalică se încinsese la soare şi îl frigea, dar cu lucrul acesta se

împăca mai uşor. Principalul era că zburau spre miazănoapte, în Bengal, urmând ţărmul golfului Bengal. Minunat! Puteau să zboare departe fără să-şi irosească puterile. De bună seamă că era un avion de pasageri de pe linia Madrass-Calcutta.

Pe Ariel îl neliniştea un singur gând: ce vor face pasagerii când vor da cu ochii de el şi de Sărad? Şi de aceea stătea mereu la pândă.

Nu trecu mai mult de o jumătate de oră şi din cabină se ivi un cap, cu caschetă de pilot şi ochelari. Ariel îl urmări îngrijorat. Nu cumva o s-apară şi o mână cu un revolver? Dar capul dispăru repede sub aripă şi nu se mai arătă. Poate că oamenii discutau între ei şi desigur că pilotul şi-a dat seama de zdruncinătura şi de creşterea greutăţii aparatului.

La orizont se ivi un far, apoi cupola rotundă a observatorului. Era o privelişte foarte cunoscută... Şi, deodată, Ariel scoase un ţipăt: recunoscuse Madrassul.

Tânărul nu avea nici un fel de experienţă în viaţă şi nici un fel de cunoştinţe practice. Vai, cât de amarnic se înşelase! Avionul nu zbura spre nord, ci spre sud, spre Madrass! Totul era pierdut! Oceanul se afla în stânga. Cum de nu-şi dăduse seama de lucrul acesta?

Ariel îl înşfăcă pe Sărad, care habar n-avea de nimic, şi se năpusti în jos. Din fericire, sub ei creştea un desiş de bambus şi trestie.

Asurziţi de urletul motoarelor, un timp nu se auziră unul pe altul. Şi numai când huruitul acela din urechi se mai potoli, Ariel îi explică lui Sărad de ce părăsise în chip atât de neaşteptat avionul.

— Acum o să fim cu mai multă băgare de seamă. O s-aşteptăm ceaţa sau amurgul şi o să coborâm pe furiş pe avionul care zboară spre nord. Altă dată n-am să mai greşesc.

Le era foame, dar la Dandarat fuseseră obişnuiţi să îndure foamea. Sărad mestecă mlădiţe tinere de trestie. Temându-se să nu cadă în mâinile duşmanului, fugarii nu mai ieşiră din adăpostul lor.

Spre seară, cerul fu acoperit de ceaţă. Noaptea plouă, iar spre dimineaţă se lăsă o negură deasă. Şi deodată se auzi huruitul motoarelor. Ariel şi Sărad înşfăcară cu nădejde prosopul şi se ridicară în văzduh. Numai că era foarte greu şi-n acelaşi timp primejdios să se aşeze pe aripă, mai ales pe ceaţă. Puţin a lipsit ca avionul să nu-i lovească, dar Ariel se zvârli într-o parte şi îşi continuă zborul. Încordându-şi toate puterile, îl ajunse din urmă.

Când în sfârşit îl ajunse, Ariel coborî lin pe aripă şi aparatul se înclină uşor.

Zburară aproape toată ziua, îndurând arşiţa, răbdând de sete şi de foame, dar cu fiecare ceas, cu fiecare clipă, avionul îi purta tot mai departe de Dandaratul cel îngrozitor şi de cumplitul Pearce.

Spre seară se dezlănţui furtuna. Avionul era aruncat de colo-colo. Cădea mereu în golurile de aer şi apoi se ridica din nou pe crestele talazurilor aeriene.

O zguduitură violentă şi Ariel şi Sărad fură zvârliți de pe aripă. Tânărul nu mai avu putere să ajungă din urmă avionul şi începu să coboare spre pământ.

— De data asta am zburat departe, Sărad spuse Ariel.

XIII. VISHNU ŞI PARIA

Pe când se aflau încă în văzduh, zăriră ruinele unei clădiri lungi, fără acoperiş. Ariel şi Sărad coborâră pe un morman de pietriş, într-una din încăperi, speriind un stol întreg de lilieci care se cuibăriseră prin unghere. Liliecii zburară îndelung ş-apoi se liniştiră. Fugarii îşi găsiră şi ei un locşor ferit de ploaie şi vânt şi adormiră îmbrăţişaţi.

În zori, Ariel se deşteptă cel dintâi, străduindu-se să nu-l trezească pe Sărad, se târî printr-o gaură din perete, ieşi afară şi privi în jur.

Soarele încă nu răsărise. Smocuri de ceaţă uşoară se învălătuceau deasupra pământului ca nişte năluci nocturne, speriate de boarea dimineţii. Picături mari de rouă acopereau plantele. Ruinele acestei clădiri ciuntite dădeau locului o înfăţişare tristă. Lipsit de frumuseţe, aşatul îşi răsfira rădăcinile-i groase şi încârligate prin crăpăturile ce se căscau în zid, ale cărui resturi se înălţau ici-colo, risipite printre tufişurile în floare. Doi stâlpi aproape năruiţi arătau că zidul acela fusese cândva o poartă. Din dreptul lor pornea pe malul râului o alee de şişu. La umbra deodarilor seculari puteai desluşi nişte moviliţe ce semănau cu mormintele. În ceaţă se zărea scânteind iazul, cu malurile desfundate de ploi. Apa din el se scurgea în pârâiaşe, iar fundul lui adăpostea rădăcinile unui coriandru. Mireasma florilor de coriandru umplea toată grădina. Dincolo de livadă se întindea un ogor mare, semănat cu porumb, la marginea căruia se afla o colibă cu acoperiş de paie. Pereţii de lut se înnegriseră din pricina ploilor.

Zorile împurpurară ceaţa. Păsările începură să ciripească, cuiburile de ciori prinseră viaţă. Prima rază de soare aprinse briliante în rouă de pe frunzişul tufelor. Ariel privea ca vrăjit bobiţele scânteietoare, dar ele dispărură dintr-o dată. Soarele cel lacom le sorbise. Băiatul îşi simţi sufletul cuprins de tristeţe. Frumuseţea şi bucuria sunt atât de trecătoare... Aşezându-se pe o piatră, rămase dus pe gânduri.

Zgomotele şi foşnetul zilei care se trezea îl împiedicau să se concentreze.

Din colibă aflată dincolo de lanul de porumb ieşi un bătrân, îmbrăcat numai într-un dohti; cântând încetişor, el îşi începu de dimineaţă munca pe care-o făcea zilnic: lipea casa cu lut.

Nu trecu mult şi în pragul colibei se ivi o fetişcană purtând un sari albastru, care cândva fusese siniliu. Părul ei negru era împletit în cozi. Ţinea în mâini o tavă de aramă şi un ceaunaş. Vasele ce le purta şi brăţările ce-i împodobeau mâinile şi picioarele sunau la fiecare pas.

Fata se uită speriată spre ruine, lucru care începu să-l îngrijoreze pe Ariel.

Oare nu cumva oamenii aceştia au văzut în ce chip a coborât el împreună cu Sărad?

Copila se apropie de râu şi începu să frece vasele cu nisip.

— Vino la mine, dragul meu! auzi Ariel un glas duios şi tresări. Întorcându-se către celălalt mal, văzu prin perdeaua de ceaţă ce se rărea mereu un tânăr stând cufundat până la brâu în apă, iar pe mal, un bivol uriaş, cu ochii blânzi şi liniştiţi. Răspunzând parcă la chemarea tânărului, bivolul oftă zgomotos şi intră agale în iaz, stârnind cu pieptu-i lat valuri-vălurele. Şi tânărul începu să-l spele cu sârg, iar animalul fornăia de plăcere şi dădea încet din cap.

Oare nu tânărul îi spusese bătrânului şi fetei să privească spre ruine? Băiatul şi fata se uitau într-adevăr unul la altul, dar nu schimbară o vorbă.

După ce spălă taurul, tânărul îl scoase din iaz, privi spre fată şi, pocnind animalul cu palma peste pielea-i lucioasă, porni pe cărarea năpădită de iarbă. Fata îl însoţi cu privirea până când dispăru în pădurice.

— Dada! Ariel-dada! Unde eşti? răsună glasul lui Sărad.

Trezindu-se şi negăsindu-l pe Ariel, copilul se speriase şi dăduse fuga în curte.

— Ah, eşti aici, dada! Mi-e foame, dada! Mi-e tare foame!

Ariel văzu cum fata, în clipa în care-l zări pe Sărad, scăpă din mina ceaunaşul şi, lăsând baltă vasele, o rupse la fugă spre colibă. Poalele sariului ei fluturau în vânt, dezvelindu-i picioarele arse de soare şi puternice, în vreme ce mânecile se loveau când de umeri, când de spate, iar brăţările zăngăneau zgomotos. Bătrânul aruncă o privire fetei, apoi şi el, curăţindu-şi palmele de lut, se grăbi să intre în colibă.

— Iacă ce-ai făcut, Sărad – zise Ariel, ridicându-se din spatele unei tufe. Ne-au văzut!

— Iartă-mă, dada, dar m-am speriat aşa de tare când nu te-am mai găsit lângă mine!

— Încotro acum? Să fugim? Să zburăm?

— Cum vrei tu, dada – răspunse supus Sărad – da mie mi-e o foame... Niciodată n-am fost aşa de flămând. Îmi tremură şi picioarele. Ieri n-am mâncat nimic, nici aseară şi nici alaltăseară... Poate c-o să găsim la ei un pumn de orez.

„Nu prea-mi vine să cred ca-n pustietatea asta să dăm peste agenţii lui Pearce. Şi, la urma urmei, oricând pot scăpa luându-mi zborul. Sărad are dreptate, trebuie să le cerem ţăranilor ăstora ceva de mâncare" – se gândea el. Şi lui îi era foame şi se simţea istovit. Cu trupul stors de vlagă nici nu poţi zbura.

În vreme ce el chibzuia la toate astea, uşa colibei se deschise şi în prag apăru bătrânul. Ţinea în mână o tavă de lemn, cu două castronaşe, iar la subsuoară strângea o rogojină. În spatele lui se iţea fata, într-un sari nou, roşu, cu o cunună de flori în mâini. Păşeau cu un aer solemn prin marginea lanului de porumb, îndreptându-se spre ruine, bătrânul înainte, iar fata în urma lui.

Ținându-se de mână, Ariel şi Sărad aşteptau în tăcere să vadă ce se va întâmpla.

Când au ajuns la vreo 70 de paşi de ei, bătrânul se opri. Fata îi luă de sub braţ rogojină, o întinse pe pământ, iar bătrânul puse tava jos pe ea. Apoi amândoi se închinară în faţa lui Ariel.

— Te salutăm, trimis necunoscut al cerului! Îngăduie nepoatei mele s-atingă cu fruntea picioarele tale. Binecuvântează-ne! Cel care-i mai presus de oameni nu se poate spurca în apropierea renegaţilor, şi dacă nu meritǎm binecuvântarea ta, atunci dăruieşte-ne bucuria şi primeşte de la noi aste bucate, pe care ţi le-am adus cu toată dragostea.

Ariel nu înţelese dintr-o dată de ce bătrânul îi acordă atâtea onoruri. Iar Sărad, fără să-şi dezlipească privirea-i lacomă de la tavă, îşi tot înghiontea prietenul în coastă, şoptindu-i:

— Hai, dada! Uite, văd orez prăjit şi lapte!

Ariel se apropie de bătrân. În acelaşi timp, bătrânul şi nepoată-sa se îndepărtau de-a-ndăratelea.

— Vă mulţumesc, oameni buni – răspunse Ariel, ajungând în dreptul tăvii ce se afla pe pământ. De ce fugiţi de noi? O să împărţim cu plăcere împreună cu voi gustarea de dimineaţă. Sărad, ia tava şi rogojină şi du-le în casă! Apoi adăugă mai încet: Dar nu cumva să mănânci până nu-ţi dau eu voie!

Bătrânul şi nepoată-sa se opriră locului, făcând temenele într-una. Când Ariel şi Sărad se apropiară, fata se îmbujoră la faţă şi, cu mâini tremurânde, îi întinse lui Ariel cununa, bolborosind ceva, copleşită de tulburare.

Băiatul îşi plecă fruntea în semn de salut, luă ghirlanda din mâinile ei şi şi-o anină de gât.

Când ajunseră aproape de colibă, bătrânul, cu faţa strălucind de bucurie, dădu ocol casei şi îşi pofti oaspeţii pe o terasă. Zidul care dădea pe verandă era înnegrit de fumul torţelor.

Fata aşternu rogojină. Sărad lăsă tava jos şi cu toţii se aşezară în jurul ei.

— Lolita, adu melasă, fugi şi mai adu orez – spuse bătrânul. Dar fata îl privea ca vrăjită pe Ariel, iar acesta se uita la ochii ei mari, căprui, încercănaţi de funingine. Lolita! repetă bătrânul.

Copila tresări şi se ridică repede să îndeplinească porunca.

— Rogu-vă, primiţi bucățele din mâinile unui sclav nevrednic.

Sărad n-aşteptă să mai spună a doua oară, iar prietenul său începu şi el să mănânce cu poftă.

— Păcat că orezul nu-i puţin mai acru, dar n-avem suc de mango verde – continuă bătrânul.

Aici, prin preajmă, cresc copaci mango – şi arătă cu mâna —; numai că vezi, mi-e tare greu s-ajung la fructe.

Ariel se uită în direcţia unde arăta bătrânul.

— Spune-mi, babu, care-i numele tău? îl întrebă el pe moşneag.

— Nizmat – răspunse acesta, tulburat că oaspetele îi spusese tată.

— Dar pe-aproape mai sunt şi alţi oameni? întrebă Ariel.

— Dincolo de crâng locuieşte tânărul Ishvar cu mama lui, bătrâna şi oarbă.

„Pesemne că pe el l-am văzut adineaori – se gândi Ariel. Dinspre partea lui n-am de ce să mă tem, e un băiat bun, doar vorbea atât de blând cu bivolul său!"

Ariel măsură din ochi distanţa până la copac şi zise:

— Îndată am s-aduc câteva poame.

Şi, fără să se mai scoale în picioare, aşa cum şedea jos, se ridică în aer: după ce se înălţă mai sus decât casa, o luă în zbor spre copaci.

Un sentiment de negrăită uşurare puse stăpânire pe el.

Era întâia dată când zbura fără nici un fel de povară. Băiatul fu cuprins de o veselie atât de mare, că-i venea mai-mai să cânte şi să facă tumbe în aer. Pluti deasupra unui bătrân djambolean şi-apoi, scufundându-se parcă în văzduh, rupse din zbor câteva frunze şi începu să le arunce, încântat de joacă lui. Pe urmă se apropie de mango, dădu ocol frunzelor lui mari şi grele, coborî puţin mai jos, rămase în aer atârnând vertical şi începu să rupă fructe mari cât oul de gâscă, de culoare portocalie, ca şi cum s-ar fi aflat jos, pe pământ, şi le-ar fi rupt din copac. După ce culese câteva poame, se întoarse *„în zbor de rândunica"* pe terasă, speriind porumbeii de pe acoperiş şi un păun ce se plimba în jurul casei.

Nizmat se trântise pe rogojină, cu faţa în jos. Lolita şedea pe pământ, lângă un vraf de tăvi de lemn, lighenaşe şi turte de orez, pe care se vede treaba că le scăpase din mină. Numai Sărad, aprins la obraz şi cu ochii strălucitori, făcea haz şi se pocnea peste genunchi. Ce zarvă stârnise prietenul lui! Ariel însă era foarte ruşinat, văzând nedumerirea fetei şi uimirea bătrânului.

— Iertaţi-mă, pare-mi-se că v-am speriat – spuse el.

— Lumina mea, mângâierea ochilor mei! Lumină care-mi întăreşti inima! Tu eşti toată bucuria mea! O, zeu al tuturor cerurilor! Tu m-ai făcut părtaş al slavei tale! O, Vishnu, întruchipat în Rama şi Krishna! Oare nu-i asta cea de-a zecea întruchipare a ta, pe care au avut cinstea s-o vadă ochii mei, ochii mei care nu s-au desfătat niciodată privind bucuriile vieţii? Şi Nizmat, stând în genunchi, întinse braţele spre Ariel.

— Eu... Nu, nu, Nizmat-babu, eu nu-s Vishnu! Sunt un muritor de rând, la fel ca tine. Ştiu doar să zbor. Dar n-a fost vrerea mea, m-au făcut cu sila. Tu ştii bine că oamenii zboară cu avioanele şi pentru asta nu-i socoteşti zei. Zboară şi muştele, şi păsările, şi libelulele...

Ariel vedea însă că bătrânul nu-i dă crezare. Şi nu-i dă crezare, pentru că nu vrea să fie lipsit de bucuria de a-l avea în faţa ochilor în chip de divinitate. Poate că nici nu trebuia să-i răpească moşneagului această bucurie.

— Ei bine! Crede ce vrei, dar poartă-te cu mine cum te-ai purta cu un om oarecare. Îţi poruncesc lucrul acesta! Stai alături de mine şi mănâncă cu mine. Să mănânce şi Lolita. Şi povesteşte-mi cum trăieşti.

— Facă-se voia ta! îi răspunse bătrânul. Stai jos, Lolita – porunci el nepoatei – mănâncă şi veselească-se inima ta!

Şi Nizmat începu să-i povestească despre el.

Se număra printre cei din urmă paria. Uşile templelor erau închise pentru el. Nu putea să ia apă din fântânile comunale. Trebuia să se dea la o parte din drum, chiar în noroi, dar la o distanţă mare, atunci când se întâlnea cu oameni dintr-o castă superioară sau dintr-una cu o treaptă mai sus decât casta lui, pentru ca să nu-i spurce cu respiraţia sau cu privirea lui. Toată viaţa răbdase de foame împreună cu întreaga lui familie. Feciorul său cel mai mare, bucuria ochilor şi mângâierea bătrâneţelor, se îmbolnăvise la vârsta de 20 de ani. Nevastă-sa chemase un vraci, care făcuse vrăji toată noaptea, arzându-l pe bolnav cu un fier încins şi descântându-l. Dar duhul rău, care se cuibărise în trupul fiului, s-a dovedit mai tare şi în zori băiatul a murit. S-a întâmplat voia celui de sus. De asemenea, holeră, frigurile şi foamea i-au răpus nevasta şi pe cel de-al doilea fiu, împreună cu soţia şi copiii lui. Nu-i rămăsese decât nepoata – Lolita. Dar şi bărbatul ei murise.

— Cum, Lolita e văduvă? întrebă mirat Ariel. Păi câți ani are?

— Curând o să aibă 15. Şi de trei ani e văduvă.

— Da de ce Lolita nu poartă haină albă de văduvă? De ce n-au ras-o în cap? Şi de ce poartă brăţări de sticlă? Şi cum se face că rudele bărbatului nu i le-au spart? întrebă Sărad, care cunoştea mai bine decât Ariel obiceiurile ţării.

— Suntem prea săraci ca să ne ţinem de toate obiceiurile şi datinele, şi-apoi bărbatul Lolitei, mortul, nici n-are rude – răspunse Nizmat. Vecinul Ishvar o iubeşte pe Lolita – la aceste cuvinte fata îşi plecă ochii în pământ şi se îmbujoră toată – şi e gata să se însoare cu ea. Dar mamă-sa nu vrea ca fiul ei să ia o văduvă, aşa cum fac azi unii flăcăi, care uită de legile străvechi ale ţării. Oarba mai ţine încă minte vremurile când vădanele erau arse o dată cu bărbaţii lor morţi. Şi ea a trebuit să fie arsă, dar au scăpat-o sahibii. Bătrâna însă n-ar călca în ruptul capului datina străveche care nu îngăduie vădanelor să se mărite a doua oară. Din pricina asta geme ţara de văduve! oftă Nizmat. Şi neamul o să mi se stingă.

Ariel căzu pe gânduri. Despre toate acestea el nu auzise niciodată la Dandarat. Ar fi vrut s-o întrebe pe Lolita dacă şi ea îl iubeşte pe Ishvar, dar se stăpâni. Oare se temea să n-o tulbure pe fată, sau mai degrabă îi era frică să nu audă din gura ei un răspuns afirmativ?

Ca să schimbe vorba, întrebă:

— Dar ce-s cu ruinele astea?

— Cândva a fost aici o fabrică de indigo – răspunse bătrânul Nizmat. Stăpânul ei, sahibul, era un om tare crud, care se pricepea de minune să

prefacă în indigo albastru sângele roşu al muncitorilor săi. Lui Radjcumara, rajahul de aici, i-a făcut daruri bogate, iar rajahul a luat pământul nostru, al ţăranilor, şi l-a dat sahibului. Ca să nu moară de foame, ţăranii lăsaţi fără ogoare au fost nevoiţi să muncească la fabrică, uitând toate deosebirile de castă. Am lucrat şi eu acolo. Câțiva musulmani, ţărani dintr-un sat vecin, lipsiţi şi ei de pământ, au cerut să li se dea înapoi ogoarele luate şi semănate cu indigo. Sahibul primea în fabrică nu numai bărbaţi, dar şi femei, bătrâni şi copii de la 7 ani în sus. Muncitorii se prăpădeau pe capete. Într-o bună zi a murit chiar sahibul. Unii spuneau că de friguri, alţii că muşcat de un şarpe. Ba umbla zvonul că a fost gâtuit de un musulman. Din trei sate am rămas în viaţă doar eu cu nepoată-mea şi oarbă Tara cu fecioru-său Ishvar. Muncitorii veniţi aici de aiurea s-au întors la vetrele lor. Fabrica s-a năruit. Acum tufe şi flori cresc din belşug peste ruine. Natura tămăduieşte rănile pricinuite pământului. Când a murit sahibul – continuă bătrânul – rajahul ne-a zis că ne dă înapoi pământul în arendă. Doar trebuia să aibă şi el cât de cât un venit; pământ era mult şi nu rămăseseră decât două familii de ţărani. Numai că eu şi Ţara n-am putut să luăm decât loturi mici, deşi arenda nu e mare... Dacă ne-am uni gospodăriile şi am trăi laolaltă ca o singură familie...

Bătrânul tăcu. Tăcea şi Ariel. Sărad mânca ultima lipie, iar Lolita îl privea pe Ariel pe sub genele-i lăsate. Tânărul simţea privirile fetei aţintite asupra lui şi lucrul acesta îl tulbura.

XIV. ŞI ZEII ÎI POT INVIDIA PE OAMENI

În sfârşit, Ariel şi Sărad se odihneau după toate emoţiile prin care trecuseră. Nizmat şi Lolita le purtau de grijă, privindu-l pe Ariel aproape ca pe un zeu. Sărad însă îi spunea Lolitei soră – didi. Curând îşi recăpătă toată vioiciunea-i copilărească. Nizmat îl iubea ca pe fiul său, *„pe care cerul i-l dăruise"*, iar Lolita îl alinta ca pe un frate mai mic. Băiatul îşi găsise o familie.

Ariel începu să se gândească la soarta prietenului său şi la propria-i soartă. Tânărul s-ar fi simţit mult mai bine în mijlocul acestor oameni simpli şi iubitori, dacă ei s-ar fi purtat cu el aşa cum se purtau cu Sărad. Respectul exagerat pe care i-l arătau, fiind mai degrabă veneraţie şi extaz religios, îl stingherea şi-l necăjea din cale-afară. În fiece dimineaţă, Lolita, închinându-se până la pământ, îi oferea cununi şi ghirlande, ca şi cum ar fi săvârşit un fel de ritual zilnic. El citea în ochii tinerei văduve ca într-o carte deschisă: respect, amestecat cu teamă, iată ce purta ea în suflet. În ochii aceia mari, întunecaţi, căprui, cu gene lungi şi întoarse, el ar fi vrut să desluşească altfel de sentimente, mai simple, mai prieteneşti. Ariel se străduia să glumească cu fata, căutând să-i arate prin întreaga lui purtare că este un om obişnuit, dar chipul Lolitei rămânea grav, sever, respectuos, şi lucrul acesta îl durea.

Tânărul pleca în pădure, se înfunda în desiş, se culca pe iarbă şi cădea pe

gânduri.

Cât de ciudată şi de tristă era soarta lui!

Nu-şi cunoştea părinţii, nu cunoscuse dragostea, prietenia, mângâierea, nu avusese o copilărie adevărată, nu învăţase nimic, în afară de câteva limbi străine şi texte sfinte. Şi deodată iată-l transformat într-un om zburător! Poate să se înalţe în văzduh mai uşor şi mai liber decât o pasăre! Oare nu-i minunat? Oare oamenii nu visează la asta? Nu se văd ei în somn zburând? Oare nu aceste visuri şi dorinţi i-au îndemnat să născocească avionul şi dirijabilul? Da, ar fi fost straşnic să devină un om zburător, dacă însuşirea aceasta nu l-ar fi despărţit de semenii săi. Ce-l aşteaptă la Dandarat? Şi Pearce, şi Bronlow l-ar sili, ca şi mai înainte, să le îndeplinească voinţa, s-ar purta cu el întocmai ca şi cu un şoim de vânătoare şi l-ar arăta oamenilor ca pe o minune a naturii. Aici se află în mijlocul unor oameni simpli, Nizmat şi Lolita, care îl privesc ca pe o divinitate. Şi parcă numai Nizmat şi Lolita? Dar Sărad?... Poate că şi ceilalţi oameni se vor comporta la fel! Oare nu posedă el o însuşire, care semenilor săi li se pare supraomenească, supranaturală? Să se împace cu rolul acesta de zeu? Bine, dar asta înseamnă să se osândească la o plictiseală şi singurătate veşnică... Lolita, cea atât de drăguţă şi duioasă, femeia aceasta care e mai mult un copil îl va privi întotdeauna de jos în sus, ca pe o fiinţă inaccesibilă. Poate că ea îl place, dar Lolita, de bună seamă, ar socoti un sacrilegiu numai gândul că între ei ar putea să existe alte legături în afară de o ocrotire *„dumnezeiască"* din partea lui, şi umilinţă din partea ei.

Şi-apoi, el nu poate rămâne pentru totdeauna în mijlocul lor. E căutat. E o pasăre rară care a zburat din colivie. Trebuie să-şi schimbe locul, să zboare, să plece cât mai departe. Din nefericire, are pielea albă, deşi arsă de razele fierbinţi ale soarelui din India. Totuşi e prea alb pentru un hindus şi aici întotdeauna va atrage asupra sa atenţia celor din jur. Să-şi mânjească pielea cu lut, e neplăcut şi totodată nesigur. Prima ploaie l-ar spăla din cap până-n picioare. Să se dea drept sahib, să-şi facă rost de un costum european? Englezeşte vorbeşte destul de bine. Dar ce-o să spună oamenilor? Iată la ce trebuie să se gândească. De zburat nu va mai zbura. Numai în nopţile întunecoase, înainte de a miji zorile, când oamenii dorm buştean.

De Sărad va trebui să se despartă. Cu el e mai greu să zboare, şi-apoi, fiind împreună, pot fi recunoscuţi mai lesne. Sărad, de altfel, şi-a găsit un cămin. Va fi răsfăţat ca un *„dar divin",* ca un fiu trimis lui Nizmat din cer.

Dar Lolita?... Ariel oftă. Fie că ea să-şi afle fericirea – aproape cu neputinţă de realizat şi atât de rară pentru o văduvă indiană – măritându-se cu Ishvar. E un tânăr bun şi va fi fericită alături de el. Ariel îi va ajuta. Păcat că mama lui Ishvar e oarbă. Altfel ar fi apărut în faţa ei ca întruparea *„voinţei divine"* şi, văzându-l coborând din cer, nu s-ar mai fi pus de-a curmezişul. Dar i se va povesti şi ea va crede.

Ariel auzi deasupra capului său un strigăt ascuţit, şi în ramurile dese ale

copacilor văzu două maimuţe: una mare, alta mai mică. Cea mare voia să-i smulgă celei mici nu ştiu ce fruct, iar aceasta chiuia de zor, în vreme ce cealaltă o zgâria şi-o trăgea de urechi şi de coadă. Mititica plângea atât de jalnic, de-ai fi zis că-şi cheamă mama în ajutor, aşa încât Ariel nu se mai putu stăpâni şi zbură drept în sus, spre maimuţe.

Maimuţele rămaseră atât de uimite, că amuţiră pe dată. Dar când Ariel întinse mâna spre ele, voind să le despartă, amândouă o rupseră la fugă care încotro, sărind din creangă în creangă, dintr-un copac în altul. Şi numai când ajunseră la o distanţă bună, începură să strige, dând probabil semnalul de alarmă, la care alte maimuţe şi păsări răspunseră din locuri diferite. Ariel zâmbi trist: *„Şi maimuţelor le e frică de mine!"*, şi privi în jur. Deasupra capului se arcuia o boltă de frunze verzi şi fragede. Plante târâtoare şi liane se încolăceau pe trunchiurile copacilor. Pe-alocuri, razele soarelui răzbăteau prin frunziş şi aşterneau pe iarbă şi tufe pete aurii. Locul era pustiu. Nu-i vedea nimeni. Şi totuşi n-ar fi trebuit să zboare, dar nu se putuse stăpâni.

Strecurându-se printre liane, Ariel începu să coboare lin. Se auzi un foşnet. Băiatul privi în jur şi-l văzu pe Ishvar. Scăpând din mina legătura de vreascuri, flăcăul se prosternă cu faţa la pământ. Ariel se lăsă lângă el, zicându-i:

— Scoală-te, Ishvar, şi nu te teme!

Tânărul îşi înălţă capul. Era alb ca o coală de hârtie şi mâinile-i tremurau. Zeul atotputernic se pogorâse la el şi-l strigase pe nume! Zeul ştie tot!

— Ishvar, o iubeşti pe Lolita?

— Inima mea toată este plină de ea, ca o cupă cu ulei de trandafiri! exclamă Ishvar. Dacă dragostea aceasta e un păcat, iartă-mă, iar dacă nu-mi dăruieşti iertarea, atunci ia-mi dragostea împreună cu viaţa!

— Binecuvântez dragostea ta, Ishvar – răspunse Ariel, pe acelaşi ton. Du-te şi povesteşte-i mamei tale Tara.

— Vorbele tale îmi toarnă în inimă bucuria, care a secat din pricina iubirii. Fă, dar, că bunătatea şi blândeţea ta să-mi umple tot sufletul. Redă vederea mamei mele, ca să poată zări chipul fericit al fiului ei.

Ariel se ruşină.

— Fiecare om îşi are povara sa, Ishvar – răspunse el şi-şi luă zborul.

Iar Ishvar rămase multă vreme în genunchi, privind către copacii în spatele cărora dispăruse Ariel.

În aceeaşi zi, Ariel avu o discuţie îndelungată cu Nizmat.

La sfârşitul acestei convorbiri, Nizmat îşi chemă nepoata şi-i spuse:

— Lolita, slăvitul nostru oaspete binecuvintează căsătoria ta cu Ishvar. Ţara trebuie să se învoiască şi ea. N-are încotro.

Obrajii fetei se împurpurară, iar în ochii căprui străluci bucuria. Se zvârli la picioarele lui Ariel şi *„mătură praful de sub tălpile sale".* Băiatul o ridică pe Lolita. Câtă recunoştinţă se citea în ochii ei!

— Fii fericită! zise el, zâmbind.

Dar zâmbetul zeului era trist. Şi zeii îi pot invidia uneori pe oamenii simpli!

XV. POATE OARE PULBEREA DIN DRUM SĂ VISEZE SOARELE?

— Îl iubeşti mult, didi? o întrebă Sărad pe Lolita.

El stropea ghivecele cu flori aşezate pe cornişa terasei. Lolita şedea lângă un grătar, în faţa colibei, şi învârtea cu o lopăţică nişte legume ce fierbeau în ulei.

— Pe cine, Sărad?

— Pe logodnicul tău, Ishvar.

Lolita căzu pe gânduri şi nu-i mai răspunse.

— De ce taci?

— Nu ştiu, Sărad, dacă-l iubesc sau nu – zise ea, în sfârşit.

— Păi atunci de ce te-ai bucurat atât de mult când Ariel ţi-a spus c-o să v-ajute să vă căsătoriţi? Am văzut cum ţi-au lucit ochii.

Lolita iar nu-i răspunse. Mâinile începură să-i tremure.

— Eşti încă mic, Sărad, şi-i greu să-nţelegi. Ishvar e un băiat bun şi ştiu că mă iubeşte, cu toate că nu mi-a spus nici măcar două vorbe în viaţa lui.

— De ce?

— Maică-sa nu-i dă voie să vină la noi şi să stea de vorbă cu mine, n-are voie nici măcar să mă privească, nu cumva să se spurce. Dar el totuşi se uită la mine şi văd că mă iubeşte, deşi încă nu şi-a luat inima-n dinţi să-mi vorbească despre asta.

— Păi el nu-i tot un paria?

— Ba da, numai că neamul lui se află cu o treaptă sau două mai sus decât al nostru... E tare greu să rămâi văduvă toată viaţa, Sărad, şi-apoi bunicul Nizmat e atât de mâhnit că i se stinge neamul! Şi bunicul îmbătrâneşte tot mai mult, şi-i vine greu să muncească. De va muri el, oare ce se va întâmpla cu mine? Nu-mi rămâne decât să m-arunc în apă şi să mă înec, aşa cum fac la noi multe văduve.

Sărad chibzui o clipă:

— Dar pe Ariel îl iubeşti?

— Taci, Sărad! exclamă speriată Lolita. Sângele îi fugi din obraji şi încruntă sprâncenele. La asta nici măcar nu mă pot gândi.

— De ce? nu se lăsa Sărad.

— Poate oare pulberea din drum, pe care toată lumea o calcă în picioare, să viseze soarele şi cerul?

— Soarele luminează şi floarea de lotus, şi pulberea din drum – răspunse grav Sărad şi, clipind şiret din ochi, adăugă: Ariel nu e soarele, ci e doar un om ca şi mine, numai că eu nu ştiu să zbor, iar pe el l-au învăţat.

În timpul acesta, Nizmat se apropie de ei. Sărad se strecură pe furiş de pe terasă şi dădu fugă în pădure. Alergă prin pădure, prin desişul de bambus, până când îl găsi pe Ariel, care stătea culcat sub un copac, dus pe gânduri.

— Vreau să-ţi spun ceva, dada! Şi, lăsându-se în genunchi lângă Ariel, băiatul îi povesti tot ce vorbise cu Lolita.

Dandaratul îl învăţase pe Ariel să-şi ascundă sentimentele, cu toate acestea Sărad băgă de seamă că spusele sale îi tulburau prietenul.

— Hai să mergem să mâncăm, dada! Nizmat a venit de la lucru.

— Să mergem, Sărad – şi Ariel îl mângâie pe băiat pe cap.

Amândoi se îndreptară spre colibă.

— Bătrânul munceşte, Lolita munceşte, iar eu mă tăvălesc prin iarbă – îi spuse Ariel lui Sărad. Dar ce pot să fac? De câte ori am vrut să le dau o mina de ajutor, Nizmat nici n-a vrut s-audă.

Ca întotdeauna, bătrânul îl întâmpină pe Ariel plin de bucurie şi veneraţie. Acum Nizmat nu se mai gândea decât la nunta nepoatei sale. Oricât era el de sărac, se cuvenea să facă un ospăţ în toată legea. Să cânte flautul de nuntă, să se rostească urări în bătaia dairelelor şi-n curte să se înalţe un baldachin din bambus, împodobit cu ghirlande de flori. În locul candelabrelor, vor aprinde mai multe torţe. Ar fi fost bine să poftească şi o orchestră de suflători, dar costă prea scump. Ghirlandele le vor face Lolita şi Sărad. Ş-apoi trebuia să fixeze cât mai repede ziua nunţii.

— Poate c-o să amânăm până la sărbătoarea Pudhi? zise Ariel.

— De ce s-amânam până la toamnă? îi replică Nizmat. Cu cât mai repede, cu atât mai bine. Cu Ţara încă n-ai vorbit, stăpâne?

— Nu... Am să vorbesc mâine – răspunse Ariel.

Era absent şi nu mânca aproape nimic, în schimb se uita mereu la Lolita, care îşi ţinea privirile aţintite în podele.

După masă, Ariel plecă din nou în pădure. În plimbările sale se depărta tot mai mult şi mai mult de colibă.

Odată, ieşind din pădure, se oprise încremenit locului, uluit de privelişte a ce se deschidea în faţa ochilor săi. Dinaintea lui scânteia orbitor suprafaţa unui lac mare, pătrat, încins cu un brâu de piatră albă. Pe malul celălalt al lacului se înălţau castele albe, uriaşe, aidoma munţilor, gătite ca nişte giuvaeruri cizelate şi fine, de-ai fi zis că-s o dantelă. Unul din castele îşi afundă zidul alb în undele lacului, oglindindu-se în ape cu toate galeriile lui minunat sculptate, cu turnuleţe în creneluri, unele înalte, altele scunde, deosebite ca formă şi mărime, semănând cu nişte flori fantastice, cu balcoane şi logii şi cu acoperişuri ciudate.

În mijlocul clădirii se arcuia o boltă măreaţă, ajungând la o clopotniţă mică, sculptată, încoronată de o cupolă. De sus şi până jos, cupola era acoperită de basoreliefuri, arabescuri şi izvoade ciudate.

Toate acestea semănau cu un vis fantastic.

Când Ariel îi povesti lui Nizmat de descoperirea sa, acesta se miră:

— Ştii unde ai nimerit, stăpâne? Sunt castelele rajahului nostru Radjcumara.

De atunci, priveliştea de basm a palatelor îl atrăgea pe Ariel ca un magnet. Frumuseţea arhitecturii i se dezvăluia acum pentru prima oară, pătrunzându-i adânc în suflet.

Adesea se strecură prin hăţişuri şi de acolo admira palatele ca pe nişte fiinţe vii. Uneori răzbătea până la el sunetul dulce al gongului şi glasuri de oameni. O lume misterioasă, unde lui nu-i era îngăduit să pună piciorul.

Şi de astă dată, tulburat şi cu gândurile învălmăşite, se îndrepta inconştient spre palate, croindu-şi drum printre florile ce creşteau pe cărare, fără s-audă nici ciripitul şi cântul păsărelelor, nici ţipetele piţigăiate ale maimuţelor.

„Oare într-adevăr mă iubeşte? Pe mine, da, pe mine, şi nu pe Ishvar?" se gândea Ariel şi un fior dulce îi strângea inima, tăindu-i răsuflarea.

Să rămână cu oamenii ăştia simpli şi buni, să se însoare cu Lolita şi să lucreze pământul... Dar poate oare *„pulberea din drum"* să se înalţe către soare? Şi de ce nu, dacă ar înălţa-o puterea dragostei? Ishvar va fi nefericit. Însă şi-aşa e nefericit. Ţară nu vrea să îngăduie s-o ia de nevastă pe Lolita şi poate că nu se va învoi nici de astă dată, cu toate îndemnurile lui Ariel. Orbii sunt neîncrezători. Ce blestem! E îngrozitor să fii altfel decât toţi oamenii. Poate că va izbuti s-o convingă pe Lolita. Dar Pearce? Pearce care nu se va linişti până când nu-l va prinde din nou în laţ? Acest Pearce, care-l urmăreşte ca o umbră funestă şi-i întunecă lumina întregii sale vieţi... Nu, nu, el, cel osândit la un veşnic exil, nu trebuie să viseze la propria-i fericire. Să plece... s-o părăsească pe Lolita... Ciripitul păsărelelor îi sună în urechi întocmai ca zgomotul brăţărilor ce împodobeau mâinile şi picioarele ei arse de soare. Iar scânteile luminoase din ochii Lolitei, răsuflarea ei înmiresmată, toate acestea... Lolita se topea parcă în sânul naturii din jurul lui, îl învăluia şi-l îmbrăţişa ca aerul. Simţea că i se învârteşte capul...

XVI. DIN NOU ÎN CAPTIVITATE

Fără să-şi dea seama, Ariel părăsi drumul, ieşi pe malul lacului şi porni pe cărarea ce ducea spre palate, nemaiadmirînd de data aceasta măreţia lor sclipitoare.

Un strigăt ascuţit de femeie îl trezi din visare.

Ariel se opri locului şi privi în jur.

În stânga lui se întindea un gard scund de piatră, care despărţea grădina rajahului de drum. Un om gol până la brâu cu pielea de culoare închisă, mătura cărarea. În grădină se vedea o fântână, iar lângă fântâna stătea o femeie din casta celor *„drept-credincioşi",* într-un sari verde de mătase. Se aplecase, plină

de groază, peste ghizd şi îşi rupea părul din cap, strigând ca turbată:

— Copilaşul meu, copilaşul meu! Scăpaţi-mi-l, a căzut în fântână!

Măturătorul aruncă târnul cât colo, sări peste gard şi alergă spre fântână ca să-l salveze pe cel în primejdie.

Dar femeia, văzându-l, se năpusti în calea lui ca o leoaică furioasă, cu mâinile date în lături.

— Să nu cutezi! strigă ea. Să nu te apropii! Răsuflarea ta o să-l spurce!

— Tu singură ai strigat după ajutor – zise măturătorul, stingherit, şi se opri.

— Mai bine să mi se înece copilul, să moară, decât să-l spurce atingerea ta! exclamă dânsa, plină de fanatism.

Bărbatul, pe jumătate gol, care făcea parte din casta măturătorilor din ţâţă-n fiu, lăsă capul în pământ ca un câine bătut, se târî spre gard, sări peste el şi, luându-şi iar târnul, începu să mături, clătinând supărat din cap.

Iar femeia continua să strige:

— Scăpaţi-l! Scăpaţi-l!

Dinspre castel alergau slugile. Dar şi aceştia erau paria. Văzând cum îl alungase femeia pe măturător, slujitorii se opriră la distanţa încuviinţată de datină, neştiind ce să facă. Unii dintre ei o luară la fugă înapoi, spre castel, dându-şi poate seama că trebuie să cheme în ajutor pe cineva dintr-o castă superioară.

Femeia răguşise şi nu mai ţipa. Mută, ea privea cu groază în fântână. Se lăsase o linişte sinistră.

Şi deodată Ariel auzi un plâns înăbuşit de copil, ce semăna cu behăitul unui ied.

Uitând de toate, se avânta în văzduh, descrise un cerc şi, încetinindu-şi zborul, începu să coboare spre pământ. Spectatorii dădură un strigăt şi rămaseră încremeniţi, iar mama copilului căzu la pământ, lângă fântână.

Ariel simţi că-l învăluie răcoarea. Fântâna era adâncă. După soarele orbitor de afară, aici nu se zărea nimic. Dar curând, pe fund, se văzu strălucind apa, iar în mijlocul ei o pată mică şi neagră. Pesemne că micuţul se zbătea, căci în jurul petei negre unduiau cercuri strălucitoare. Deodată Ariel simţi ceva sub mâna: era o frânghie.

Coborând în fund, tânărul constată că de capătul funiei atârna o găleată. Ea se lăsa încetişor şi se umpluse aproape toată cu apă. În ciutură se afla un băieţaş de vreo 3—4 anişori. La fiecare mişcare a lui, găleata se umplea tot mai mult. Încă câteva clipe, şi copilul s-ar fi înecat.

Ariel apucă băiatul şi începu să se ridice lin în sus. Apa se scurgea de pe copil în şuvoaie. Pe pereţii înverziţi, de piatră, ai fântânii, se întindeau pete mari de umezeală.

Deodată, o lumină puternică şi caldă. Învălui capul şi umerii lui Ariel. Tânărul închise ochii, apoi îi miji uşor, ca să poată vedea în ce loc să lase

copilul găsit. Închise din nou ochii, zbură peste ghizdul fântânii şi se apropie de femeie. Cineva îi smulse copilul din braţe. În acelaşi timp, el simţi câteva mâini care-l înşfăcară.

Ariel deschise larg ochii şi văzu oameni îmbrăcaţi în veşminte bogate de mătase, brodate cu desene de aur. Un briliant mare scânteie în toate culorile curcubeului pe îmbrăcămintea de culoarea zmeurii a unui om de lângă el.

— Dezlegaţi ciutura! porunci omul cu briliantul.

Câteva slugi se năpustiră spre fântână, scoaseră găleata şi dezlegară funia.

Ariel fu dat pe mâinile slugilor. Şi în vreme ce slujitorii îl legau fedeleş, oamenii în veşminte bogate se îndepărtau cât mai mult, ca să nu se spurce.

— Duceţi-l la castel – porunci din nou omul cu briliantul.

Şi înainte ca Ariel, uluit, să-şi dea seama de ce se petrece şi să spună un cuvânt, fu dus la castel, legat zdravăn şi înconjurat de slugi, care ţineau de capetele funiei.

„Nu mai pot zbura!" se gândi Ariel.

Auzi cum mama copilului salvat îi spuse unei femei bătrâne, care se apropiase în fugă:

— Damini, ia-l pe Anat şi-l du în *zenana*[24] la mine. Nu pot să-l ating, mi-e teamă c-a fost spurcat.

XVII. MĂRUL DISCORDIEI

— Oare când o să ne ducem la şcoala-sanatoriu, mister Boden? Iată, de şase zile am sosit la Madrass şi nu ştiu încă nimic de soarta fratelui meu.

— Răbdare, Jane – răspunse Boden, terminându-şi biftecul şi sorbind din paharul cu porto. Ţi-am mai spus că şcoala este în carantină. Ţara asta blestemată nu scapă niciodată de epidemii. Nici nu ştii când poţi să te-alegi cu niscaiva friguri sau cu altele şi mai rele. Aici molima îl pândeşte pe om la fiecare pas. Un lacheu îţi poate servi pe o masă bine aranjată holeră, iar un vânzător de ziare să-ţi dea, o dată cu ultimul număr al ziarului, şi ciumă.

— Oare nu rozătoarele şi insectele transmit ciuma? întrebă Jane, care citise câte ceva despre India în cărţile sale, şi dădu la o parte farfuria cu peşte, renunțând să mai mănânce.

— Ciuma cea mai îngrozitoare, ciuma bubonică, se transmite prin obiecte. N-ai ştiut asta? Iată de ce te povăţuiesc să nu ieşi din casă şi să nu citeşti ziarele.

— Parc-aş fi la carceră – spuse Jane oftând. Să vii în India şi să nu vezi nimic decât acoperişurile astea! şi Jane întinse mâna spre *„oraşul negru"*, cartierul locuit de băştinaşi, care se întindea dincolo de râuleţul Kuwam.

Şedeau pe terasa unui hotel cu opt etaje, înzestrat cu tot confortul

24 Partea casei locuită de femei şi inaccesibilă pentru străini, (n.a.)

european. O umbrelă mare, portocalie şi verde, îi apăra de razele dogoritoare ale soarelui. Între mese se aflau palmieri în hârdaie şi vaze cu flori. Pe mese zumzăiau ventilatoare electrice. În găletuşe de alpaca stăteau rânduite băuturi răcoritoare puse la gheaţă.

Hotelul se afla situat în apropierea râului. Prin ferestrele camerei sale, Jane urmărea viaţa pitorească a *„oraşului negru".* Pe străzile înguste şi şerpuitoare forfoteau mulţimi de oameni cu pielea cafenie, galbenă sau neagră, purtând haine pestriţe, iar Jane, amintindu-şi cele citite în cărţi, se străduia să ghicească rasă căreia aparţineau oamenii aceştia. Treceau măgari, bivoli, cai, scârțâiau căruţe, alergau câini. Vânzătorii de gheaţă, limonadă, ghirlande de flori strigau cu glas ascuţit. Se auzeau sunete de flaut, bubuitul surd al tobei, cântecul prelung al cerşetorilor – saniasii (sfinţii) – care, cu voci tânguitoare, înălţau imnuri sacre, adunând în jurul lor un cerc de ascultători. Şi peste tot, cu o agilitate de maimuţe, alergau copii pe jumătate goi.

Acoperişurile plate, încinse de soare, erau pustii. Dar când soarele cobora spre asfinţit, văzduhul se mai răcorea, iar pe cer se aprindeau stele mari şi răsărea luna, o lună unică, indiană, care scălda tot universul într-o lumină verzuie, fantastică, proiectând umbre negre, colţuroase; uliţele rămâneau pustii, în schimb terasele mişunau de oameni, care ieşeau să mai respire răcoarea serii şi a nopţii. Îşi aduceau aici rogojinile, pernele, tăvile cu mâncare şi stăteau la taifas, plini de însufleţire. De la o terasă la alta răsunau voci ţipătoare, care transmiteau ultimele noutăţi: moarte, boală, naşteri, nunţi, peţit, certuri familiale, cumpărături şi griji gospodăreşti. Datorită acestui telegraf fără fir, toate evenimentele din cursul zilei deveneau un bun al întregului *„oraş negru".*

Dacă Jane ar fi înţeles limba băştinaşilor, ar fi auzit şi anumite discuţii referitoare la omul zburător, care tulburase minţile tuturora. Dar pentru Jane toate acestea erau doar o *„tevatură lărmuitoare",* care avea darul s-o enerveze.

Pe străzi treceau, şi nu arareori, ci chiar destul de des, procesiuni funerare. Sunetele ascuţite ale flautelor îţi sfâşiau sufletul. Morţii erau duşi în afara oraşului, unde îi ardeau. Femei în veşmânt alb de doliu plângeau cu hohote.

În acest oraş negru se părea că oamenii mureau mai des decât se năşteau.

Jane se îndepărtă grăbită de la geam, ca să nu mai vadă această recoltă bogată pe care o slujea moartea.

Deci e lesne de înţeles că Boden a izbutit să bage fata în sperieţi. De când venise la Madrass, nu vizitase decât grădina botanică, care o impresionase prin bogăţia florei tropicale. Iar în drum spre hotel, văzuse un elefant acoperit cu un valtrap pompos şi cornacul care îl conducea.

„Poate o fi un elefant de circ!" se gândi fata.

— Şi Dottaler ăsta, care toată ziua nu ştiu pe unde umblă – zise ea, curăţind distrată o banană.

Mânca numai banane şi ouă, considerându-le mai ferite de molimă.

— Mister Dottaler, ca şi mine de altfel, şade cu mâinile în sân – spuse Boden, care trecuse la cocteilurile şi lichiorurile lui preferate. Nădăjduim că în curând vom putea să-ţi aducem veşti bune.

În realitate, însă, Boden şi Dottaler nu şedeau cu mâinile în sân. Şi în orice caz, creierul lor lucra febril.

În tot timpul călătoriei spre India, se priviseră ca doi duşmani, fiecare străduindu-se să pătrundă caracterul celuilalt şi să-i ghicească părţile slabe. Fiecare din ei avea alt scop: Boden ar fi vrut ca Aureliu să-şi piardă minţile, dar să rămână în viaţă cât mai mult; pe Dottaler, dimpotrivă, moartea lui Aureliu l-ar fi bucurat nespus, deoarece în acest caz averea fratelui defunct ar fi trecut asupra lui Jane, iar Jane îi dăduse lui mister Dottaler depline puteri să-i administreze averea. Profitând de lipsa ei de experienţă, avocatul şi-ar fi văzut înainte de treabă, mutind nepedepsit banii feței în buzunarele lui.

Boden însă rămânea de multe ori dus pe gânduri, deoarece în faţa lui nu se mai aflau ochii de bufniţă ai asociatului său, lucru care-l făcea să fie mai puţin hotărât.

Cum să procedeze? Să-i deschidă fetei ochii arătându-i comportarea lui Dottaler, sau mai bine să încheie o convenţie cu el? Marea nenorocire consta în faptul că Jane avea atât de puţină încredere în Boden şi Haselon, încât chiar dacă ea s-ar fi certat cu Dottaler, administrarea averii n-ar fi încredinţat-o niciodată celor doi venerabili asociaţi. Dar cum să facă să-l cointereseze pe Dottaler? Să încheie o triplă convenţie: Boden-Haselon-Dottaler şi să împartă câştigurile în trei? Dar averea lui Aureliu era mult mai mare decât a surorii sale, iar pentru Boden şi Haselon o astfel de convenţie n-ar fi fost favorabilă. Trebuia să se gândească la o altă soluţie. Cât de mult îi lipsea lui Boden privirea ochilor de bufniţă ai lui Haselon!

Şi totuşi Boden începu să pipăie terenul pentru a încheia convenţia. Dottaler însă îl ţinea la distanţă, iar odată ajuns la Madrass, începu să urmărească un anumit scop strict personal.

Pearce, pe care Boden îl vedea zilnic, fără ca Jane să ştie acest lucru, îl informă odată că Dottaler i-a şi făcut anumite apropouri, dându-i a înţelege că dacă Aureliu ar fi găsit şi apoi ar muri, el, Pearce, va primi o însemnată sumă de bani. Însă escrocul de Pearce, la rândul său, îl lăsase pe Boden să priceapă că viaţa sau, dimpotrivă, moartea lui Ariel, depinde de o singură condiţie: cine dă mai mult – Boden sau Dottaler.

— În primul rând, trebuie să-l găsim pe Ariel – îi spuse Boden lui Pearce.

— Şi ce-aveţi de gând să faceţi cu el? întrebă Pearce.

— Să stabilim prin tribunal incapacitatea lui ca bolnav psihic şi să-l ţinem la Londra, închis sub cheie. Nu uita că eu sunt tutorele lui – zise iritat Boden.

Acest răspuns nu-i plăcu făţarnicului Pearce-Bharava. Omul zburător era o achiziţie extrem de preţioasă pentru societatea teozofică, şi deci personal pentru Pearce. Să-l scape din mâini sau să-l omoare, iată un lucru absolut nefolositor. Totuşi, era mai bine să-l omoare decât să-l piardă.

Pearce nu-i împărtăşi lui Boden acest gând, dar în sinea să se hotărî ca la momentul oportun să se înţeleagă cu el: Boden, care va obţine tutela pe viaţă a lui Ariel, n-are decât să dispună cum va crede de cuviinţă de averea acestuia. Băiatul însă va putea fi pus la dispoziţia teozofilor, fie chiar în schimbul unei sume importante – centrul londonez va accepta lucrul acesta.

Dar înainte de toate trebuia să-l găsească pe Ariel. Pearce ştia că Ariel şi Sărad zburaseră pe aripa unui avion care se îndrepta spre Madrass, şi că aproape de oraş coborâseră. De aici, li se pierdea urma.

— În orice caz, ei sunt pe undeva, prin împrejurimile Madrassului – spuse Pearce. Foamea o să-i împingă să caute apropierea oamenilor, iar agenţii mei au împânzit toate satele.

— Dar Ariel poate să zboare – îi replică Boden.

— Cu Sărad în spate, nici într-un caz n-o să poată zbura prea departe, iar pe Sărad n-o să-l lase el – rosti cu convingere Pearce.

Nici unul, nici celălalt însă n-aveau habar că Ariel şi Sărad zburaseră cu alt avion, în direcţie opusă, spre nord-est, în Bengal.

— Şi-acum, o ultimă chestiune – zise Boden. Dumneata Pearce, trebuie totuşi să stai de vorbă cu miss Galton. Eu nu pot s-o duc într-o şcoală-sanatoriu inexistentă. Dumneata trebuie să te dai drept director al acestui sanatoriu imaginar.

Şi Boden îi explică lui Pearce cum trebuie să se comporte şi ce anume trebuie să-i spună lui Jane.

Întâlnirea dintre Pearce şi Jane Galton avu loc chiar în aceeaşi zi.

Îmbrăcat într-un costum europenesc, şi pe nas cu ochelari mari cu ramă de baga, Pearce avea o înfăţişare prezentabilă, care-ţi inspira încredere.

Se scuză că nu putuse să vină s-o viziteze mai devreme, dar şcoala era în carantină. Pearce îşi exprimă părerea de rău în ceea ce priveşte soarta tristă a fratelui ei bolnav. Şcoala-sanatoriu făcuse tot ce era posibil ca să-l însănătoşească pe Ariel, cei mai buni psihiatri îl căutaseră, dar boala s-a arătat a fi foarte rebelă. Într-una din recidivele sale, Aureliu a fugit, cu toată paza severă din jurul lui. Aceşti oameni cu minţile rătăcite sunt de o viclenie nemaipomenită şi de o rară îndrăzneală. El s-a suit pe acoperiş, de pe acoperiş a sărit într-un copac şi a fugit. Dar Jane nu trebuie să fie neliniştită. El va fi prins, deoarece s-au luat toate măsurile necesare.

Jane ar fi dorit să-l întrebe amănunţit pe Pearce despre boala lui Aureliu, dar în timpul acesta, pe neaşteptate, apăru Dottaler, care nu se arătase de vreo trei zile. Era obosit şi tulburat. Nu se bărbierise şi nici nu-şi schimbase costumul de voiaj.

— L-am găsit pe Aureliu! exclamă el, fără să-i salute, şi se lăsă într-un fotoliu.

— Unde, cum? îl întrebară cei din jur.

— Sunt grozav de obosit! Daţi-mi, vă rog, să beau ceva.

Jane îi oferi un pahar cu apă.

— Vă mulţumesc. Uite cum l-am găsit: De îndată ce am venit la Madras, în prima zi chiar, m-am adresat unui coleg de-al meu, avocatul Boolton, care locuieşte de 20 de ani în India şi o cunoaşte ca pe propria lui palmă. Omul ăsta are nişte relaţii extraordinare. L-am întrebat dacă ştie ceva despre un om zburător, şi dacă află, să-mi dea de veste imediat.

— Despre un om zburător? întreabă uimită Jane.

— Da, despre Aureliu. Oare nu v-am vorbit de mânia pe care o are? Îşi închipuie că poate zbura... Şi iată că acum trei zile, mister Boolton m-a chemat la el şi mi-a spus că un client de-al lui, venit din Ouidapura, a auzit de la un cunoscut al său care a fost în vizită la un rajah că acolo, la acest rajah, a văzut un om zburător. Alte amănunte n-a mai aflat, dar, în sfârşit, ţinem în mână un fir conducător.

— De ce nu mi-aţi spus nimic despre asta? întrebă nemulţumit Boden.

— Nu puteam pierde nici o clipă, trebuie să înţelegeţi şi dumneavoastră lucrul acesta – replică supărat Dottaler.

— Trebuia să ne fi telegrafiat din drum, şi noi v-am fi ajutat – îi zise enervat Boden, însă Dottaler nici nu-i răspunse la această observaţie şi continuă:

— Direct de la Boolton am plecat glonţ la aerodrom şi de acolo spre Calcutta. Apoi de aci, spre Ouidapura, unde l-am găsit pe clientul lui Boolton, m-am informat de la el unde se află reşedinţa rajahului şi am plecat într-acolo. Se spune că rajahul Radjcumara este un despot tipic oriental, care nici n-a binevoit să mă primească. Atunci am cumpărat câteva slugi de-ale lui şi-aşa am putut să aflu că omul zburător se găseşte într-adevăr în palatul rajahului. Cum de a nimerit acolo, nu ştiu, nu mi s-a spus. Se zice că omul zburător îl amuză foarte tare pe rajah. După ce-am aflat toate astea, m-am suit în avion şi m-am întors şi, după cum vedeţi, am venit de îndată la dumneavoastră, ca să vă comunic descoperirea mea. Oare mă mai puteţi dojeni, mister Boden?

— Nu cumva v-aţi întors datorită faptului că rajahul n-a binevoit să vă primească şi aveţi nevoie de ajutorul nostru? observă răutăcios Boden.

— Chiar dacă ar fi aşa, nu văd nimic rău în asta – i-o întoarse Dottaler. Dacă rajahul m-ar fi primit şi mi l-ar fi dat pe Aureliu, ne-am fi întors amândoi aici, şi-atâta tot.

Boden nu găsi necesar să continue cearta cu Dottaler, dar atât pentru el, cât şi pentru Pearce, era limpede că Dottaler încercase să monopolizeze toate firele acestei afaceri. Din fericire, Dottaler nu izbutise.

La drept vorbind, el nici nu povestise chiar tot ceea ce văzuse, aflase şi

făcuse.

Ce-i drept, reuşise să descopere locul unde se găsea Aureliu. De asemenea cunoştea şi împrejurările datorită cărora băiatul nimerise în palatul rajahului, deşi el nu credea că Ariel poate să zboare. Pe rajah însă, avocatul, acesta abil nici nu încercase să-l vadă. Scopul lui era cu totul altul. Intrase în legătură cu slugile rajahului, şi încă cu făpturile de pe ultima treaptă a societăţii şi cele mai dispreţuite. Avocatul socotea că printre ei se va găsi unul potrivit scopului său. Voia să-l cumpere cu gândul că acesta să-l omoare pe Aureliu. Însă slujitorii erau atât de înfricoşaţi, încât propunerea acestui sahib îi îngrozi de-a dreptul. Până la urmă sahibii scapă cu faţa curată, iar slugile băştinaşe sunt supuse la chinuri cumplite, dacă rajahul află despre crimă şi trădarea lor.

„Chiar de mi-ar făgădui cineva o bucată de aur mare cât palatul ăsta, care se înalţă spre cer, nici atunci nu m-aş învoi" – îi răspunse lui Dottaler un bătrân grădinar cu barba căruntă. Acelaşi răspuns l-a primit şi din partea celorlalte slugi.

Dottaler îşi dădu seama că nu poate ajunge la nici o înţelegere cu oamenii aceştia. Mai mult decât atât, temându-se că nu cumva să li se ceară socoteală, ei ar putea să destăinuiască stăpânului lor propunerile sahibului. Aşadar, era primejdios să mai zăbovească în ţinutul rajahului, în astfel de împrejurări.

Lui Dottaler nu i-ar fi fost de loc greu să obţină o audienţă la rajah. Ca toţi prinţii băştinaşi, el îi primea cu plăcere pe sahibi. Dar oare rajahul îi va da drumul lui Aureliu? Iată întrebarea. Slugile mărturiseau că stăpânul ţine foarte mult la omul zburător. Şi chiar dacă îi îngăduia să plece, oare ce câştiga Dottaler? Căci, după ce l-ar fi înhăţat pe Aureliu, în nici un caz n-ar fi putut el, cu mâna lui, să-i facă de petrecanie. Avocatul era destul de prudent ca să nu devină ucigaşul tânărului. Dacă Aureliu ar fi murit în palatul rajahului, Dottaler ar fi fost scos din cauză. Altceva era însă dacă Aureliu dispărea fără urmă, de îndată ce rajahul i l-ar fi încredinţat lui. Bineînţeles, Dottaler ar fi putut susţine că băiatul a fugit şi că, după aceea, şi-a găsit moartea. Dottaler era avocat şi din practica sa de apărător ştia prea bine că cea mai mică greşeală sau neprevedere poate avea urmări fatale pentru criminal: de asemenea, mai ştia că uneori, după ani de zile, criminalul tot este descoperit. Nu, un gentleman nu trebuie să-şi mânjească mâinile cu sânge. Lucrul acesta trebuie să-l facă alţii, îndrumaţi cu dibăcie.

La urma urmei, s-ar putea împăca cu ideea ca Aureliu să rămână în viaţă. Principalul e să-l smulgă din mâinile lui Boden şi Pearce. În curând, băiatul va fi major. Folosindu-se de Jane, Dottaler va lua toate măsurile că tribunalul să-l recunoască pe Aureliu în deplinătatea facultăţilor mintale.

Atunci tutela va fi înlăturată, tânărul va locui împreună cu Jane şi bineînţeles că sora lui îi va da lui Dottaler o procură pentru administrarea

întregii averi.

Şi Dottaler făuri un alt plan. Dacă sora lui Aureliu, tutorele lui şi Dottaler vor merge împreună la rajah şi îşi vor reclama drepturile asupra băiatului, spunând între altele că acesta este fiu de lord şi mare capitalist, rajahul va fi nevoit să-i dea drumul. Jane nu va mai consimţi să se despartă de fratele ei şi totul va fi în ordine.

— Eu am spus – continuă, după o tăcere îndelungată, Dottaler – că rajahul este un despot maniac. Dar dacă vă veţi duce la el dumneavoastră, miss Jane, şi dumneavoastră, mister Boden...

— Păi noi despre ce vorbeam? nu se putu stăpâni Boden. Fără noi nici că s-ar putea!

— Şi eu sunt de aceeaşi părere. Am impresia însă că dumneavoastră, mister Boden, căutaţi ceartă.

— Va trebui să vă însoţesc şi eu – îi anunţă Pearce.

— Nu mi se pare necesar – replică strâmbându-se Dottaler.

— Ba este chiar foarte necesar – insistă Pearce. În calitate de director al şcolii-sanatoriu, unde se afla în tratament Aureliu Galton, pot să-i confirm rajahului că tânărul nu este în minţile lui, din care pricină trebuie să se găsească întotdeauna în condiţii speciale.

Socotind că Dottaler este în prezent adversarul cel mai periculos, Boden hotărî că-i mai bine să fie însoţit de un aliat şi susţinu cererea lui Pearce. Jane nu obiectă nimic şi Dottaler fu nevoit să accepte.

Se hotărâră să plece în aceeaşi zi, fără nici o zăbavă.

Dottaler luă asupră-şi rolul de călăuză. Şi, fără peripeţii deosebite, ajunseră la castelele de basm ale rajahului.

XVIII. CERCETĂRI FĂRĂ SUCCES

În sfârşit, Jane cunoscu adevărata Indie. Cu toată tulburarea care o stăpânea, în aşteptarea întâlnirii cu fratele ei bolnav, pe care nu-l văzuse de atâția ani, fata fu cucerită de frumuseţea castelelor şi a parcurilor. Şi parcă dinadins, prin faţa castelului cel mare trecu un şir de elefanţi, împodobiţi somptuos cu valtrapuri brodate în fir de aur! Valtrapuri cusute în fir de aur veritabil, nu ca la circ! Rajahul îşi primi oaspeţii cu multă amabilitate, poftindu-i într-un birou mobilat în stil european, el însuşi purtând un costum european, lucru care o dezamăgi pe Jane. Fata dădea semne de neliniște, gândindu-se în ce limbă se va putea face înţeleasă de rajah. Dar prinţul vorbea perfect englezeşte; cu toate astea era un oriental sadea. Plastronul scrobit şi alb al cămăşii nu făcea decât să-i scoată în relief pielea negricioasă. Lui Jane, chipul maharajahului îi amintea de Othello.

Boden îi expuse pe scurt scopul vizitei lor.

Pe măsură ce avocatul vorbea, rajahul avea tot mai mult un aer

descumpănit.

— Sunt foarte mâhnit – zise el, în clipa când Boden isprăvi – că nu pot avea plăcerea de a vă îndeplini dorinţa: Aureliu Galton, cum îl numiţi dumneavoastră pe acest tânăr minunat, a fost, într-adevăr, câtva timp în casa mea, dar acum nu mai este... Şi eu... nu mai pot adăuga nimic la cele ce v-am spus. Aureliu al dumneavoastră a dispărut.

Toţi rămaseră uluiţi auzind vestea neaşteptată. Jane, Boden, Pearce şi Dottaler începură, care mai de care, să-i pună întrebări rajahului, dar acesta se trăgea nervos de barba-i cârlionțata şi repetă unul şi acelaşi lucru:

— Nu mai pot adăuga nimic la cele ce-am spus. Slugile mi-au dat de veste că tânărul a dispărut noaptea trecută, şi mai mult n-am auzit nimic despre el... Nu doriţi un ceai? De bună seamă că drumul v-a obosit, nu? Dar poate doriţi să vedeţi diamantele mele?

— Sir! exclamă Boden. Îmi permit să mă gândesc că vă daţi pe deplin seama de toată răspunderea...

Dar nu termină ce avea de spus. Masca de falsă amabilitate europeană dispăru într-o clipă de pe chipul rajahului. Ochii îi scânteiară atât de puternic, încât Boden se înecă şi păli.

— Îmi permit să cred că şi dumneavoastră vă daţi pe deplin seama de vorbele pe care le rostiţi, sir! îl întrerupse rajahul pe avocat. Aş considera că cea mai gravă insultă numai gândul pe care l-aţi nutri dumneavoastră, privitor la faptul că eu – şi accentuă în mod deosebit asupra cuvântului eu – spun lucruri care nu corespund perfect cu realitatea.

Toţi înţeleseră că discuţia s-a terminat şi că nu vor mai obţine absolut nimic de la rajah. Despărţirea fu mult mai rece şi mai oficială decât întâlnirea.

Coborând scara de marmură, împodobită cu covoare şi flori, Boden îi spuse încet lui Jane, ca s-o liniştească şi pe ea, şi pe sine:

— Nu te-ntrista, Jane, pesemne că Aureliu n-a făcut altceva decât a fugit, aşa cum obişnuieşte el. Desigur, e foarte regretabil, dar totuşi într-o zi-două o să-l găsim. Prea departe n-a putut el să zboa... s-ajungă.

Jane oftă.

— Rajahul nu vrea să se despartă de omul zburător. Cu siguranţă că-l ascunde în palat – îi spuse Pearce lui Dottaler, pe când treceau prin parc, de-a lungul unui zid înalt de piatră. Noi însă o să punem totul în mişcare, o s-ajungem, de va fi nevoie, chiar până la vicerege şi o să obţinem autorizaţia de a face o percheziţie în palat ca să-l luăm pe Aureliu.

Dottaler se gândea însă la nu ştiu ce planuri ale lui, iar Pearce tăcu, luând-o înaintea tuturor.

Deodată el auzi un glas ce venea de dincolo de zid. Câteva cuvinte rostite în hindustană îl făcură să se oprească şi să asculte discuţia.

În mijlocul uliţei stătea un măturător împreună cu un bătrân uscăţiv şi o tânără.

— Fie ca-n viaţa cealaltă să mă nasc şopârla dacă te mint! exclamă măturătorul, indignat se vede de neîncrederea ce i se arăta. Îţi spun ce-am auzit de la unul care, cu propriile lui mâini, l-a legat pe omul zburător, înainte ca să fie aruncat, aşa cum poruncise rajahul, într-o fântână fără fund.

Bătrânul dădu din mină, şi cu faţa schimonosită de durere, mormăi surd:

— S-a isprăvit! Să mergem, Lolita!

Faţă însă nu se urnea din loc. Îl privea cu ochi de nebună pe bătrân şi în cele din urmă rosti cu tărie:

— El nu poate să moară! El mi-a spus: *„Aşteaptă-mă, Lolita!"* şi eu am să-l aştept...

— Ce-i cu dumneata, mister Pearce? exclamă Dottaler, apropiindu-se de Pearce, dar, văzându-i chipul livid, zise îngrijorat, cu glas scăzut: Ce s-a întâmplat?

— Nimic, nimic... o criză de inimă. Mi se întâmpla adesea... Îndată o să-mi treacă.

Dottaler îl privi cu neîncredere.

Seara, când în faţa hotelului fu trasă maşina lui Pearce, acesta găsi de cuviinţă că nu mai trebuie să-şi păstreze taina şi-i spuse lui Boden:

— Mister Boden, nu mai avem de ce ne certa. Ariel-Aureliu Galton nu se mai află printre cei vii. A fost omorât din porunca rajahului.

Şi Pearce îi reproduse discuţia auzită pe drum.

Deodată, dincolo de perete, răsună un strigăt puternic. O, aceşti, pereţi subţiri, indieni, din hotelurile de provincie!

Pearce şi Boden o găsiră pe Jane plângând amarnic.

Auzind zgomot, Dottaler veni şi el în fugă. Aflând despre cele întâmplate, abia putu să-şi stăpânească bucuria. Toate lucrurile se aranjaseră cât se poate de bine în folosul lui.

XIX. STĂPÂNUL E MÂNIOS

Anat, băiatul pe care Ariel îl scosese din fântâna, era fiul omului cu briliantul – Mohita, primul sfetnic şi favorit al rajahului.

A fi în graţiile rajahului era un lucru foarte avantajos. Rajahul Radjcumara avea comori a căror valoare nici el singur n-o cunoştea prea bine. Puţini europeni ştiu că unii prinţi indieni sunt cei mai bogaţi oameni din lume şi că, în comparaţie cu ei, vestiţii miliardari Rotschild, Morgan, Rockefeller, Vanderbilt sunt nişte oameni săraci. De veacuri, din generaţie în generaţie, rajahii şi-au sporit averile, care, în cea mai mare parte, se compun din pietre preţioase şi aur.

Aceste bogăţii nu prea sunt cunoscute, deoarece rajahul n-are nevoie să-şi vândă diamantele, iar dacă s-ar vedea silit s-o facă, la bursa mondială ar găsi întotdeauna puţini cumpărători pentru nestemate ca *„Marele Mogul"* sau

„Regentul". Averea lor imobilă – palate şi moşii – era tot atât de uriaşă. Totuşi, acestea nu se puteau compara, în ceea ce priveşte valoarea lor, cu mormanele de briliante şi diamante.

Deci nu-i de mirare faptul că rajahul putea întotdeauna să-şi răsplătească favoriţii, aşa cum n-au fost în stare cei mai bogaţi şi mai puternici regi ai Europei.

Dar trebuia să meriţi bunăvoinţa şi dragostea rajahului. Ca toţi oamenii care duc o viaţă trândavă într-un cerc închis, *„într-o lume fără orizonturi"*, cum scria Voltaire, rajahul se temea de plictiseală mai mult decât de orice, deşi era un om destul de instruit şi care vorbea la perfecţie limba engleză. Soţia lui, Siama, vorbea franţuzeşte ca o pariziancă. Împreună cu ea, rajahul vizitase de câteva ori Europa – Londra, Parisul, Berlinul. Dar fracul şi smochingul, în comparaţie cu îmbrăcămintea uşoară, naţională, teatrele şi banchetele, bucătăria europeană, ca de altfel toată rânduiala vieţii de acolo, îl stinghereau, iar distracţiile îi erau străine. Aşa că îşi zorea nevasta să plece cât mai repede.

Ajuns acasă, după ce îşi îndeplinea ritualul de curăţire şi dezbrăca hainele incomode, Radjcumara oftă uşurat şi în sfârşit gusta fericirea. Într-un halat uşor de mătase, stătea ceasuri întregi întins pe divan. Un slujitor îi făcea vânt cu un evantai din frunze de palmier. Rajahul cumpăra din Europa cărţi şi reviste, alegea romane *„mai uşoare"* şi se adâncea în citit.

Puteai să fii european şi în India!

Era în felul său un *„despot instruit"*, făcea parte din societatea religioasă *„Bramo-Samadj"*, nu se închina la idoli şi nu îndeplinea cu prea multă sârguința ritualurile grele, impuse de religie, mânca vinat gătit de bucătari musulmani, urmărea toate noutăţile literare, citea cărţi filozofice şi era de acord, în aceeaşi măsură, şi cu Rousseau, şi cu *Nietzsche*[25], îi plăcea societatea sahibilor şi se împrietenea cu ei.

După ce zăcea vreo 2—3 zile cu vreo carte nouă pe divan, începea deodată să simtă că şarpele plictiselii i se cuibăreşte iar în inimă.

Şi-atunci intra în scenă Mohita, care îşi cunoştea stăpânul până în cele mai tainice cute ale sufletului.

— Ce mai e nou, Mohita? întreba rajahul, zvârlind cu nepăsare cartea pe covor.

Mohita *„lua pulberea de sub tălpile stăpânului"* şi în cuvinte pompoase îl salută, iar apoi îi dădea pe scurt raportul cu privire la treburile administraţiei, la noile convenţii încheiate cu sahibii şi ţăranii, la plata arenzii şi încasarea dărilor de la datornici.

Astăzi, însă, rajahul îl asculta distrat şi îl întrerupea punându-i mereu aceeaşi întrebare:

— Ce noutăţi mai ai, Mohita?

— Un grup de băieţi şi fetiţe au pregătit dansuri noi.

---

25 Filozof german din sec. XIX, a cărui filozofie reacţionară a stat la baza teoriei rasiste. (n.t.).

Rajahul îşi aminti de cancanul parizian şi zâmbi.

— Asta-i vechi! Dar, în sfârşit, hai arată-mi!

Mohita bătu din palme şi perdeaua de catifea prinsă de boltă înaltă a uşii se dădu la o parte şi în cameră, zăngănindu-şi brăţările şi clopoţeii, intrară în goană fetiţe, învăluite în văluri trandafirii, şi băieţaşi în costume multicolore. În sunetul flautelor ei începură să danseze. Mişcările lor erau pline de graţie, iar pe feţele speriate stăruia zâmbetul.

— E vechi – repetă rajahul şi dădu din mină.

Flautele amuţiră, copiii încetară să mai danseze, se adunară toţi grămadă, ca o turmă de oi speriate.

Rajahul începu să-i povestească lui Mohita despre cancan, zugrăvindu-i costumele pe care le poartă femeile şi mişcările lor: *„Gândeşte-te, îşi ridică picioarele mai sus de cap şi toate volanele saltă-n sus."* Radjcumara porunci să se facă şi fetiţelor lor. astfel de costume – fuste bogate, tocuri înalte şi să înveţe cancanul. Îngrijorat, Mohita se ploconi în faţa lui.

— Şi ce mai ai?

— Dansul cocoşaţilor, orbilor şi şchiopilor.

Era ceva nou.

— Arată-mi!

Copiii fugiră fără să-şi ascundă bucuria că totul se sfârşise cu bine: nimeni nu poruncise să fie biciuiţi sau zvârliți în beci, iar drept hrană să primească numai pâine şi apă, aşa cum li se întâmpla adeseori.

Răsună bubuitul surd al tobei şi în încăpere, împiedicându-se, căzând, şchiopătând şi tânguindu-se, intră un pâlc de oameni cu o înfăţişare ciudată, în costume caraghioase din petice multicolore. Cât timp stăpânul fusese plecat, Mohita nu pierduse vremea stând degeaba. Dar unde oare găsise el aceşti monştri? Cocoşaţi cu ditai căpăţânile şi gura ca de broască se împiedicau de şchiopi, îi doborau la pământ cu ghebele lor, se prăvăleau şi ei, orbii se ciocneau unii de alţii şi, ţipând, se ţineau cu mâna de locul unde primiseră lovitura, iar tobele bubuiau...

Rajahul râdea în hohote. Mohita strălucea de bucurie.

— Cheam-o pe răni Siama! porunci rajahul.

Siama apăru într-o rochie parizianã, croită după ultimul jurnal, iar în picioare cu pantofi cu tocuri neobişnuit de înalte.

Privind la dansatori, exclamă:

— Minunat! Şi deodată se aşează jos, pe podea, îşi cuprinse genunchii cu braţele şi începu să râdă, clătinându-şi atât de tare capul, încât i se despleti părul.

Rajahul îşi scoase din deget un inel cu un briliant uriaş şi i-l aruncă lui Mohita, care prinse din zbor darul acesta scânteietor şi se ploconi până la pământ.

Unul din orbi, zvârlit la pământ de un cocoşat, căzu pe spate. Lovindu-se

cu capul de o coloană, începu să urle de-adevăratelea:

— O, de-aţi crăpa cu toţii, schingiuitori blestemaţi!

Într-o clipă, chipul rajahului se întunecă, de altfel că şi al lui Mohita – întocmai ca atunci când soarele este acoperit de un nor şi pe pământ se lasă umbră.

— Nu despre tine vorbea, stăpâne, ci despre cocoşat! se grăbi să-l asigure Mohita.

Dar rajahul, întorcându-se cu faţa la perete, bombăni plin de venin:

— O sută de bice şi să mă lăsaţi în pace!

Toţi se îndepărtară. Mohita era mulţumit că izbutise să pună mâna pe inel. Dar stăpânul se mâniase. Mohita porunci slugilor să-i mai tragă orbului, şi din partea lui, încă o sută de bice. Era prea de ajuns pentru acest nefericit, ca să-l scape de toate necazurile ce i le mai putea hărăzi viaţa.

Mohita clocotea de furie. Mai avea pentru rajah încă vreo câteva numere pregătite. Mai mulţi sclavi în pielea goală, înarmaţi cu drugi de fier, prevăzuţi la capete cu nişte cârlige, se luptau între ei. Rajahului îi plăceau nespus asemenea spectacole. Sclavii se repezeau unul la altul zgâriindu-se şi sângele curgea şiroaie pe trupurile lor negricioase, în vreme ce adeptul lui Nietzsche, cuprins de un adevărat extaz, privea cu ochi aprinşi de patimă şi cu nările dilatate.

— Bate-l! Zgârie-l! Mai tare! Aşa! Aşa! îi încuraja el pe gladiatorii săi şi tare se mai necăjea când unul din ei cădea mort la pământ şi jocul se sfârşea.

Mai pregătise Mohita şi o vânătoare de tigri. Un elefant splendid, cu nişte colţi uriaşi, de care avea prinse ţepuşe ascuţite de aramă.

Dar în ziua aceea, rajahul nu-l mai chemă pe Mohita şi acesta umbla năuc, neştiind cum să-şi recâştige bunăvoinţa stăpânului.

Chiar atunci se petrecu accidentul fiului său. Când un servitor îl vesti că micuţul a căzut în fântână, Mohita dădu fuga într-acolo şi văzu cu ochii lui cum Ariel îşi luă zborul din stradă, se cufundă în puţ şi-l scoase pe băieţaş.

Mohita nu prea se sinchisea de feciorul său, întrucât copilul era al primei lui soţii, pe care n-o mai iubea, de vreme ce acum avea o a treia nevastă.

Dar omul zburător îl ului pe înaltul demnitar.

El nu stătu mult să chibzuiască dacă este vorba de o fiinţă supranaturală sau de o nouă scamatorie. Principalul consta în faptul că priveliştea era de o noutate surprinzătoare, extraordinară, că omul acesta zburător, indiferent cine anume ar fi el, putea să apară în faţa ochilor ameninţători ai stăpânului său. Văzând această minune, rajahul va uita de toate şi Mohita îi va recâştiga bunăvoinţa.

Şi înaltul demnitar porunci ca tânărul zburător să fie legat, chiar de-ar fi el o reîncarnare a lui Krishna.

XX. PACEA E RESTABILITĂ

Aşadar, Mohita îl duse pe Ariel la palat, legat fedeleş şi păzit de slugi, intrând pe poarta din dos, pe lângă bucătării, unde se aflau bucătarii goi până la brâu, unii cu pielea de culoarea ciocolatei, alţii cafenie sau neagră, cu scufii albe pe cap. Urcară apoi pe o scară îngustă, la primul etaj, şi străbătură încăperile locuite de femei – zenana – unde, supravegheaţi de servitori, se jucau copiii. Într-una din camere, o femeie în vârstă îl privi pe Ariel prin ochelarii ei prinşi de urechi cu aţă roşie. În drumul lor, întâlniră o altă odaie, acoperită toată cu covoare albe şi albastre şi cu perne din diferite ţesături de mătase colorată, zvârlite ici şi colo. Pe un divan scund şedea o fată, cu un şal albastru pe cap. Îi tremurau umerii şi boabe mari de lacrimi picurau pe genunchii copilei. Lângă ea se afla un bătrân, îmbrăcat în veşminte albe şi având pe frunte, desenate cu lut roşu şi galben, semnele castei sale. El o dojenea cu asprime pe copilă, care, poate, era tot o captivă ca şi Ariel.

Străbătând o galerie, susţinută de coloane zvelte, frumos sculptate, dincolo de care se deschidea privelişte a unui lac liniştit ca o oglindă, trecură în apartamentele locuite de rajah. Săli uriaşe, ale căror bolţi erau acoperite cu ornamente sculptate, coloane şi nişe împodobite din belşug cu arabescuri, flori fantastice, animale şi păsări, toate se perindau ca într-un caleidoscop fermecat. Lui Ariel i se părea că visează. Pretutindeni stăruia un miros puternic de attar – ulei parfumat din esenţă de trandafiri şi oleandru, pus în vase mari, împodobite cu ornamente strălucitoare. Din pricina mirosurilor şi a culorilor, Ariel simţi că i se învârteşte capul.

— Staţi aici! le porunci Mohita slugilor care-l, păzeau pe Ariel, în clipa când se apropiară de o perdea purpurie, cu podoabe de aur.

Dincolo de perdea răsună o voce mânioasă. Slujitorul smuci capătul frânghiei care lega mâinile lui Ariel şi tânărul se opri.

Emoţionat, Mohita se strecură dincolo de perdea.

Închinându-se până la pământ, el se apropie de rajah, al cărui chip se posomora tot mai mult. Mohita nu vedea nimic altceva decât faţa stăpânului său.

— Nu te-am chemat, Mohita, de ce-ai venit? îl întreabă aspru rajahul.

Ploconindu-se într-una, slugarnic, cu trupul încovoiat, demnitarul se apropie de stăpânul său şi-i şopti ceva la ureche. Pe chipul rajahului se zugrăvi o expresie de mirare, neîncredere, curiozitate, apoi din nou uimire, şi din nou neîncredere.

Tulburat, Mohita urmărea aceste schimbări.

„Numai să nu mă dea afară!" se gândi el.

— Bine. Arată-mi-l! Dar dacă mă minţi, atunci să ştii că chiar astăzi soţia ta va îmbrăca veşmântul alb de văduvă.

Mohita nu-l mai ascultă pe rajah şi dădu fugă după perdea, poruncind ca

Ariel să fie adus înăuntru.

Ariel intră în încăpere şi deodată fu orbit de atâta strălucire. Razele puternice ale soarelui se aprindeau de undeva, de sus, şi jucau pe pereţii auriţi, pe coloane, scânteiau în nestematele care împodobeau veşmintele oamenilor ce stăteau lângă coloanele zvelte şi răsucite. Sub un baldachin albastru, pe covoarele zmeurii şi pe perne, se afla un morman de aur, scânteind în toate culorile curcubeului.

Venindu-şi în fire, Ariel îşi dădu seama că ceea ce luase el drept un morman de aur nu era altceva decât însuşi rajahul, în veşminte brodate cu fir daurit. Diamantele şi briliantele ce împodobeau îmbrăcămintea sa costau de bună seamă milioane, iar pe frunte îi scânteia un diamant atât de mare, încât era greu să-l preţuieşti.

Rajahul avea pielea smeadă, nasul turtit şi gros, iar în vinele lui curgea, după cum stătea scris în hrisoavele familiei, cel mai curat sânge hindus.

Rajahul îşi aţinti ochii strălucitori şi negri asupra lui Ariel. Şi numai şcoala din Dandarat îl ajută pe băiat să-i suporte cu tărie această privire.

Apoi rajahul se uită rând pe rând la demnitarii săi, care-l înconjurau, ale căror veşminte puteau să se ia la întrecere, în ceea ce priveşte culorile şi nuanţele, cu penele păunilor şi ale papagalilor.

Rajahul îi porunci lui Ariel să se apropie mai mult.

Slugile îl înghiontiră pe tânăr de la spate.

— Cine eşti? întreabă rajahul.

Băiatul, care nu luase nici o hotărâre privitor la comportarea pe care trebuia s-o adopte aici, nu răspunse.

— Cine eşti? îl întrebă rajahul în limba engleză, gândindu-se că Ariel nu ştie limba hindustană.

Tânărul continua să tacă.

La rândul său, Mohita îi puse.aceeaşi întrebare în bengaleză şi mahrati; apoi de la limbile ariene trecu la cele dravidiene: telugu, tamil şi, în sfârşit, îl întrebă în tibeto-birmaneză... Rezultatul fu acelaşi.

Rajahul se încruntă şi spuse:

— Ori e surd, ori e încăpățânat. Dar las' că-l fac eu să vorbească – şi ochii rajahului străluciră. Ştii să zbori? îl întrebă, vorbind din nou în hindusă.

Mohita îşi pierdu răbdarea şi, apropiindu-se de Ariel, îl plesni peste ceafă.

— Vorbeşte odată, măgarule, sau vrei cu tot dinadinsul să rămâi fără limbă?

Buzele băiatului tresăriră, dar el nu spuse nimic. Credea că dacă se va preface mut şi surd şi va tăinui însuşirea lui de a zbura, i se va da drumul.

Rajahul smulse din mâinile servitorului evantaiul cu care acesta îi făcea vânt şi, azvârlindu-l în Mohita, începu să dea din picioare, strigând:

— Ticălosule, uite ce idiot mi-ai adus!

— Îndurare, stăpân al vieţii mele! exclamă Mohita, aruncându-se în

genunchi dinaintea rajahului. N-am minţit! Întreabă-i pe ei – şi arătă spre slugi – întreab-o pe soţia mea, Bintiaba-Sini. Toţi au văzut cum omul ăsta, om sau duh, ce-o fi, a zburat! Porunceşte să fie bătut cu vergile şi atunci o să vorbească!

— N-avea grijă! Nici el n-o să scape de vergi, dar deocamdată o să le primeşti tu! şi rajahul bătu din palme.

Perdeaua din dreapta tronului se dădu la o parte şi în faţa rajahului apăru un om de statură uriaşă, cu părul creţ şi negru ca abanosul, ținând în mână un harapnic cu şapte cozi, gata întotdeauna să îndeplinească porunca stăpânului său.

Tăcut, rajahul i-l arătă pe Mohita. Învârtind biciul, care despică aerul şuierând, călăul lovi. Culcat jos, pe podea, Mohita începu să urle că turbat şi se chirci tot, strângându-şi sub el mâinile şi picioarele.

Ariel se îndreptă deodată şi zise:

— Încetaţi! Da, într-adevăr, ştiu să zbor!

Harapnicul călăului încremeni în aer, iar rajahul, speriat, se lăsă pe pernă, apoi strigă slugilor sale:

— Ţineţi bine de frânghie! Dacă zboară, vă tai capul la toţi!

Ariel, care se înălţase puţin deasupra pământului, coborî din nou. Mohita oftă de zor, dar faţa-i strălucea de bucurie. Furtuna trecuse! Se ridică în patru labe şi apoi se aşeză.

— Cine eşti? întrebă din nou rajahul, privindu-l cu spaimă pe Ariel.

Temându-se mai mult ca orice să nu fie trimis înapoi la Dandarat, băiatul spuse:

— Nu ştiu cine sunt şi nici de unde am venit.

Rajahul era descumpănit de-a binelea.

— Cum se poate? Doar din stradă ai venit zburând în parcul meu. Ei bine, dar înainte de asta, unde-ai fost?

— Ştiu atât cât ştie şi un nou-născut. Mi-am dat seama că exist în clipa când m-am aflat în stradă şi mi-am luat zborul – vorbi Ariel, spunând primul lucru care-i veni în minte.

— Atunci de unde ştii tu de pruncii noi-născuţi? întrebă rajahul.

Băiatul se fâstâci, nepricepându-se ce să răspundă.

— Mi se pare că le cam încurci – zise rajahul, dar din glasul său dispăruse mânia.

Omul zburător făcuse o adâncă impresie asupra lui.

Cu acest om-minune trebuia să se poarte cu mai multă băgare de seamă. Ce lucru de preţ încăpuse în mâinile sale! Nici faraonii, nici cei mai mari împăraţi şi regi n-au avut vreodată o astfel de bucurie! Numai de-ar izbuti să îmblânzească această pasăre ciudată!

— Cum te cheamă?

Ariel se gândi şi răspunse:

— Siddha!

Era numele unuia dintre zeii mitologiei hinduse.

— Siddha! Fie şi aşa – zise, după o clipă de ezitare, rajahul.

— Preamilostive stăpâne! aminti de prezenţa sa Mohita, care prinsese din nou viaţă.

Rajahul îi aruncă o privire binevoitoare, spunându-i:

— Vistiernicul îţi va da un *kror*[26] de rupii... Şi 700 de *lack* de rupii pentru cele şapte răni pe care le-ai căpătat astăzi.

Mohita se plecă până la pământ. Ştia el că rajahul nu-i va da chiar atâta bănet cât îi făgăduise, dar, de bună seamă, nu va rămâne nerăsplătit.

— Ascultă, Siddha, rămâi la mine şi n-o să-ţi pară rău!

În sală intră Siama.

Siama era îmbrăcată în port naţional. Un cerc de aur, lucrat cu multă măiestrie, îi încingea fruntea, fiind prins de păru-i negru cu o agrafă bătută în rubine sângerii şi smaralde mari, iar un colier gros de aur cizelat îi cuprindea gâtul. Brăţări de platină cu brelocuri îi împodobeau gleznele. Purta o rochie verde aprins, aşa cum se cădea să poarte o drept credincioasă, iar braţele ei, de la umăr până la încheietura mâinii, erau acoperite cu brăţări de aur, prinse între ele cu şnururi de mătase, precum şi cu brăţări fine de sticlă, ce-i acopereau mina, lăsându-i doar degetele libere. Printre acele podoabe indiene, ea avea câteva brăţări de aur cu pietre preţioase lucrate de cei mai buni giuvaergii din Paris.

Privind-o, greu ţi-ai fi putut închipui că femeia aceasta, care semăna cu o regină din basme, ştie să poarte cu eleganţă rochii europene şi pantofi cu tocuri înalte.

— Ascultă, Siama – zise rajahul – Mohita mi-a dăruit o nouă minune.

La aceste cuvinte, credinciosul favorit zâmbi şi începu să se ploconească până la pământ. Rajahul era bine dispus şi căuta să atenueze impresia produsă de explozia-i de mânie, lăudându-l pe Mohita în prezenţa soţiei sale.

— Priveşte, tânărul ăsta ştie să zboare – continuă el, arătându-l cu degetul încărcat de inele pe băiat.

— Va să zică, el este! Am auzit că el l-a salvat pe Anat. Trebuie răsplătit pentru fapta lui – vorbi Siama, apropiindu-se de Ariel. Da' de ce-i legat? Sărăcuţul... Şi ce frumos e... Dezlegaţi-i mâinile! porunci ea slugilor.

— Dezlegaţi-i mâinile, dar legaţi-l de mijloc – se grăbi să intervină rajahul, răsucindu-se nervos pe perne. Şi ţineţi cât mai bine de capătul frânghiei. Ei, şi-acum, Siddha, arată-ne ce ştii!

De data aceasta, Ariel se ridică numaidecât în aer. Servitorii slăbeau treptat frânghia, de parc-ar fi fost legat de ea un aerostat. Ariel se înalţă până-n tavanul înalt şi începu să descrie fel de fel de cercuri, privind sculpturile plafonului.

Rajahul îl privea cu interes şi nelinişte, lăsat într-o rână pe perne. Siama

---

26 1 kror = 100 de lack; 1 lack = 100.000 rupii. (nota red. ruse.).

se dăduse câțiva paşi înapoi, ca să poată vedea mai bine, şi-l urmărea pe omul zburător, cu faţa albă de emoţie.

— Extraordinar! exclamă ea.

— Ajunge, Siddha! Coboară-te!

Ariel coborî.

— Ce-nseamnă asta? întrebă tulburată Siama. Cine-i el? Zeu? Om?

— Siddha nu vrea să ne spună nimic – răspunse rajahul – însă mai târziu va vorbi şi va locui la noi. Nu-i aşa, Siddha, că n-ai să ne părăseşti? Indiferent ce-ai fi, om sau zeu, nicăieri, nici chiar în cer, n-o s-o duci atât de bine ca aici. Ce zici, o să-ţi iei zborul?

— Nu!

— Ei, bravo! Asta-i minunat! Totuşi să nu te superi dacă te vom urmări.

— Poate că ţi-e foame, Siddha? îl întrebă prietenoasă Siama.

Băiatul o privi cu recunoştinţă. Numai o femeie se putea gândi la asta.

Dar, pasămite, Ariel se înşelase: Siama era într-adevăr o femeie bună, însă, punându-i această întrebare, avusese un gând ascuns: *„Zeii nu mănâncă!"* Şi prin răspunsul său, Sidhha trebuia să-şi dezvăluie taină cu privire la esenţa fiinţei sale: e zeu sau e om?

— Da, mi-e foame – răspunse simplu Ariel şi zâmbi.

„Nu e zeu!" îi fulgeră prin minte Siamei.

Între timp, rajahul îi dădea lui Mohita, cu glas scăzut, toate instrucţiunile referitoare la felul cum trebuie păzit şi îngrijit Siddha.

În sfârşit, scoţându-şi din deget două inele groase, rajahul i le aruncă favoritului său.

Pacea fusese restabilită.

XXI. SUNT DE ACORD

Ariel fu dus într-o cameră ce se afla alături de dormitorul rajahului, care voia să-l aibă pe Siddha cât mai aproape de el.

Acum, fiinţa zburătoare avea la dispoziţia sa doisprezece slujitori, de parc-ar fi fost un adevărat prinţ de sânge. De altfel, servitorii erau totodată şi paznicii captivului.

Ploconindu-se până la pământ, ei îl rugară pe stăpânul lor Siddha să facă o baie cu esenţe parfumate, apoi îl îmbrăcară cu veşminte scumpe şi îi aduseră un prânz bogat şi gustos.

Printre fructele servite la masă se găsea şi mango birmanez, fruct pe care Ariel nu-l mai văzuse până atunci şi deci nu ştia cum trebuie să-l mănânce. Stingherit, apăsa şi ciupea fructele, încercând să muşte din ele.

Un bătrân hindus, cărunt şi venerabil, care-l slujea la masă şi care avea o înfăţişare impunătoare ca un adevărat brahman, îi spuse, zâmbind şăgalnic:

— Taie-le cu cuţitul, stăpâne, şi mănâncă miezul.

„Pentru un zeu, nu ştie prea multe" – se gândi bătrânul.

După prânz, Ariel se întinse pe divan. Un băieţandru smead, aplecându-se deasupra lui, îi făcea vânt cu evantaiul. Prin dreptul ferestrei înalte şi zăbrelite trecură în zbor rândunele, şi Ariel privi cu jind în urma lor.

Aici, ce-i drept, era mai bine decât la Dandarat, totuşi el nu se simţea în apele lui. Îşi putea face o imagine despre rajahul care, cu atâta uşurinţă, trecea de la bunăvoinţă la violenţă. Azi Ariel e mulţumit, dar ce-l aşteaptă a doua zi? Oh, cum ar mai schimba această colivie aurită cu coliba sărăcăcioasă a lui Nizmat! Ce-o fi gândind oare despre el bătrânul, Lolita şi Sărad? A dispărut aşa, pe neaşteptate... Oare toată viaţa va fi osândit să treacă dintr-o colivie într-alta? De ce nu e liber ca rândunelele? Dacă n-ar fi zăbrelele acestea de fier, Ariel ar zbura împreună cu ele, către bolta albastră a cerului.

Peste zi, rajahul se abătu de câteva ori prin odaia lui Ariel, întrebându-l cu blândețe dacă se simte bine, dacă e mulţumit de mâncare şi de slujitori.

Rajahul ardea de nerăbdare să se joace cu noua lui jucărie, însă Siama îl convinse să nu-l mai necăjească pe Siddha – în ziua aceea trebuia să se odihnească.

Rajahul, cu tot despotismul lui oriental, ceda de multe ori în faţa nevestei sale dragi, care se număra printre cele mai frumoase şi mai inteligente femei din India, şi care-i era de mare ajutor în afacerile lui cu sahibii. Ceea ce nu putea obţine el de la sahibi, obţinea cu uşurinţă Siama, prin câteva cuvinte duioase, rostite cu gingăşie şi însoţite de un zâmbet fermecător.

Noaptea, trezindu-se din somn, Ariel auzi un foşnet uşor şi-l văzu în faţa sa pe rajah, în halat şi papuci cu vârfurile aduse în sus.

A doua zi dimineaţă, uşa se deschise şi intră rajahul, în halat şi cu un maldăr de ziare în braţe. Aşezându-se lângă Ariel, îi zise:

— Uite, Siddha, am aflat câte ceva despre tine! Mie nu-mi place să citesc ziarele, dar secretarul meu mi-a arătat o notiţă referitoare la omul zburător. Bineînţeles, ăsta eşti tu. Şi, de bună seamă, n-ai apărut pe lumea asta ieri, în faţa palatului meu... Ascultă, Siddha, sau oricum te-ar chema – continuă rajahul, vorbindu-i cu blândețe şi gângurind ca un porumbel. Ai încredere în mine şi n-o să-ţi pară rău... Să mergem şi-am să-ţi arăt câte ceva. Dar să ştii, eu te-am prevenit că nu trebuie să te superi, deoarece până când ne-om înţelege şi ne-om împrieteni mai bine, am să te ţin legat. Fierarii şi giuvaergiii mei au lucrat toată noaptea şi au făurit un lanţ de aur. Este cam greu şi totodată nu prea trainic. Am fost nevoit să mai fac unul de fier cu o cingătoare de aur. Pareş! strigă rajahul.

Zornăind din lanţ, în cameră intră un servitor. Acesta îi încinse mijlocul lui Ariel cu un cerc de aur pe care-l închise cu o cheie, dându-i-o apoi rajahului, împreună cu capătul lanţului.

— Să mergem! repetă rajahul, ținând lanţul în mina.

Şi-l purtă pe Ariel printr-un şir nesfârşit de săli, împodobite cu aur,

marmură şi fildeş. Peste tot se vedeau mozaicuri, sculpturi, incrustaţii, vaze, statui, flori...

Într-una din săli, pereţii erau îmbrăcaţi de sus până jos în chihlimbar, într-alta, căptuşiţi cu cristal de stâncă, iar în cea de-a treia, acoperiţi cu plăci de fildeş. Deasupra uşilor străjuiau colţi uriaşi de elefanţi, înveliţi în aur şi împodobiţi cu incrustaţii migălit făurite.

Din *„sala de fildeş",* scara îi conduse jos. Coborâră mult timp, până când ajunseră în subsol. Rajahul luă o torţă şi porni pe coridor, luminând drumul. Coborâră încă o scară şi ajunseră într-un subsol şi mai adânc: în sfârşit, se opriră dinaintea unei uşi de aramă, cu minunate basoreliefuri închipuind luptele fantastice ale balaurilor cu dragonii.

— Ne aflăm sub lacul pe care l-ai văzut tu – zise rajahul, deschizând uşa grea. Ia-o înainte!

„Nu cumva rajahul vrea să mă-nchidă într-o subterană?" se gândi Ariel, păşind în încăperea întunecoasă.

Deodată se auzi un ciocănit şi o lumină orbitoare inundă încăperea.

De-a lungul pereţilor cu bolţi joase de piatră se aflau lăzi pe ale căror capace străluceau incrustaţii de aramă. Capacele săriră dintr-o dată la o parte şi în faţa ochilor uimiţi ai lui Ariel se arătă o privelişte care arareori îi este dat s-o vadă unui om. Lăzi pline cu nestemate uriaşe, de culoare sângerie – rubinele – altele cu smaralde verzi ca valurile mării, iar altele cu briliante şi diamante scânteind aidoma curcubeului...

Se aflau aici lăzi cu topaze, crizolite, mărgăritare, peruzele, agate, safire, granate, acvamarine, turmaline... Roşii, albastre, negre, verzi, galbene, scânteietoare şi mate...

Mai încolo puteai vedea lăzi cu lingouri de aur cu argint şi platină.

Părea de necrezut ca un singur om, într-un singur palat, să aibă atâtea comori.

— Îţi dai seama, Siddha, ce-nseamnă aceste pietricele roşii şi tot aurul ăsta? înseamnă puterea mea asupra oamenilor. E de ajuns să dăruiesc o singură pietricică şi orice funcţionar sahib va face tot ce doresc eu... De altfel, le-am dat destule pietricele de-astea... Pentru una mai mare, chiar şi viceregele Indiei mi-ar îndeplini orice dorinţă, iar pentru una ceva şi mai mărişoară, însuşi regele Mării Britanii m-ar înnobila cu titlul de *„sir",* trimiţîndu-mi totodată şi scrisori pline de bunăvoinţă. De altfel, am să ţi le arăt. Aşadar, Siddha, oricine-ai fi tu şi oricare ţi-ar fi trecutul, eu te voi putea apăra dacă tu singur vei dori lucrul acesta. Şi vei primi la mine ceea ce n-ai să găseşti nicăieri. Gândeşte-te bine. Nu-i nevoie să-mi răspunzi acuma. Voi veni la tine după gustarea de dimineaţă.

Se întoarseră în palat.

Ariel rămase singur. Mai mult ca de orice, băiatul se temea să nu cadă din nou în mâinile lui Pearce. Şi nimeni în afară de rajah nu-l va putea apăra

dacă Pearce îi va da de urmă. N-avea nici o îndoială în privinţa asta. Deocamdată, rajahul se arată plin de bunăvoinţă faţă de el. Atunci de ce să nu-şi încredinţeze lui soarta? Lolita se află aproape şi va putea s-o vadă când va pofti. *„Dacă, bineînţeles, va voi şi rajahul..."* Ariel zâmbi şi zbură spre plafon. *„Oare nu voi putea să-mi iau zborul?"*

Când veni rajahul, Ariel îi povesti sincer tot ce ştia despre el şi şcoala Dandarat.

Rajahul manifestă un viu interes faţă de cele povestite de băiat şi mai ales faţă de particularităţile şcolii.

— Nu cumva or fi pe-acolo şi alţi tineri-minune ca tine? întrebă el.

— Ba sunt unii al căror corp poate lumină sau poate emana diferite arome, există şi indivizi care ghicesc gândurile, există şi prezicători.

— Trebuie negreşit să-i spun lui Mohita despre toate astea. Tu, tinere, însă, eşti cea mai mare minune dintre toate minunile. Aşadar, eşti de acord să rămâi la mine de bunăvoie? Dacă eşti de acord, atunci am să-ţi scot gratiile de la fereastră şi am să arunc în lac acest lanţ.

„Iar dacă n-am să fiu de acord, ştiu prea bine c-ai să m-arunci în lac" – se gândi Ariel, şi răspunse:

— Sunt de acord, dar cum te cheamă pe tine şi cine eşti?

Rajahul râse.

— Într-adevăr parcă ai picat din cer! Sunt rajahul Radjcumara. Îţi dau voie să-mi spui pe nume: pur şi simplu Radjcumara. Deşi eşti om, totuşi eşti un om neobişnuit. Sunt foarte fericit, Ariel. Începând de azi, ai să te bucuri de cea mai deplină libertate, bineînţeles numai în interiorul palatului şi parcurilor mele. Nici un pas mai departe! Îmi dai cuvântul tău?

Ariel se gândi la Lolita – băiatul nu-i pomenise nimic rajahului despre ea – şi vru să-l roage să-i îngăduie să zboare prin împrejurimi, dar îşi dădu seama că e prea devreme să-i ceară un lucru ca ăsta, de aceea răspunse:

— Pe cuvântul meu de cinste!

Rajahul era din cale-afară de mulţumit. Slobozindu-l din lanţ, omul zburător putea să facă mult mai multe ghiduşii. Şi asta era principalul.

În aceeaşi zi, zăbrelele de la fereastră au fost scoase, iar lanţul aruncat în lac.

XXII. O NOUĂ JUCĂRIE

Puteai să crezi că rajahul, care era ahtiat după distracţii, înnebunise de dragul lui Siddha-Ariel. Lăsase baltă nu numai afacerile, dar şi toate celelalte distracţii preferate: lupta gladiatorilor, vânătoarea. De dimineaţă până seară îşi petrecea vremea în tovărăşia lui Ariel, îndemnându-l la tot soiul de ghiduşii sau născocind altele noi. Ariel, supus, ba chiar cu plăcere, îndeplinea toate dorinţele rajahului.

Adunând în sala cea mai spaţioasă şi mai înaltă a palatului pe toţi membrii familiei sale şi toată curtea, rajahul se tolănea pe perne şi începea să comande:

— Ariel, ridică-te până-n tavan! Roteşte-te! În picioare! Culcat! Mai repede! Şi mai repede! Dă-te peste cap! Vino spre mine, Ariel! Ia maimuţa şi zboară cu ea!

Ariel înhăţa maimuţa şi se ridica în aer. Animalul începea să ţipe de frică şi să se zbată în braţele sale. Spectatorii râdeau cu lacrimi – iar rajahul râdea mai tare decât toţi. Odată, o maimuţă îl zgârie pe Ariel, se smulse din mâinile lui şi căzu, din fericire, pe pernă, totuşi se lovi şi scheună multă vreme.. Ariel zbură cu porumbeii, cu papagalii, dându-le drumul în tavan şi gonind în urma lor, rostogolindu-se şi el în aer ca un porumbel. Zbură cu băieţaşi şi cu fetiţe. Băieţaşilor le plăcea jocul, dar fetiţele ţipau mai abitir decât maimuţele. Zbură cu tăvi pline de dulciuri sau flori şi florile le arunca spectatorilor, pentru ca apoi să le prindă iarăşi din zbor.

Când fantezia rajahului seca în ceea ce priveşte născocirea distracţiilor în casă, trecură în parc. Rajahului îi plăcea îndeosebi următorul număr: Ariel trebuia să se ridice lin de la pământ până în vârful cupolei ce încorona turnul castelului, de acolo să se prăvălească vijelios spre lac, să se oprească deasupra apei, să umble pe suprafaţa ei de parcă s-ar fi aflat pe pământ, iar în cele din urmă să se înapoieze la rajah.

Şi lui Ariel îi plăcea jocul acesta. El se înălţa de-a lungul zidurilor, cerceta cu privirea ornamentele, sculpturile, crăpăturile, cuiburile de rândunică. Prin faţa ochilor lui se perinda etaj după etaj, coloane, galerii, balcoane... Zâmbea oamenilor care priveau pe fereastră. Odată prinse din zbor un trandafir, pe care i-l întinsese pe geam chiar Siama. El dădu din cap şi zbură mai departe, fără să lase trandafirul din mină.

Astfel se ridica din ce în ce mai sus.

Şi iată-l stând în vârful cupolei ovale, sub razele soarelui, cu pieptul deschis în bătaia vântului. Deasupră-i se bolteşte cerul albastru, iar jur împrejur se întinde spaţiul nemărginit.

Săgetând aerul, zboară rândunelele. Jos străluceşte oglinda lacului şi a iazurilor, se văd pilcurile verzi ale copacilor şi parcurile bogate. În clipele acelea simţea nevoia să cânte. Uite aşa şi-ar lua zborul! Încotro?... Spre coliba Lolitei! Dar nu-i cu putinţă... Nu acuma... Jos se află rajahul, mic ca o gânganie, privind cu capul dat pe spate şi aşteptându-l să sară. Da, e timpul să sară.

Şi, ciudat lucru! De pe pământ se înălţa liniştit, împăcat în cugetul său, dar în clipa când trebuia să sară de la o înălţime atât de ameţitoare, inima i se strângea de frică. Poate că aceiaşi fiori de teamă simte paraşutistul până când i se deschide paraşuta. Poate că şi această extraordinară capacitate de a zbura îl va părăsi la un moment dat.

Înăbuşindu-şi instinctul de conservare, Ariel se zvârli cu capul în jos şi,

după câteva clipe, îşi frâna zborul. Izbutind să facă acest lucru, rămase mulţumit: va să zică, totul e în regulă! Mai departe, pluti liniştit.

— Să poleieşti cu aur un asemenea om e puţin! exclamă rajahul, plin de admiraţie. Şi pe dată născoci o nouă distracţie.

Voia să-l ducă pe Ariel în aripa veche a palatului, unde erau ţinute maimuţele. Acestea se obişnuiseră atât de mult cu oamenii, că smulgeau mâncarea din mâinile lor, dar de prins nu se lăsau prinse. Lui Ariel însă i-ar fi venit lesne să înhaţe puii de maimuţă, şi-atunci să vezi ce zarvă şi ce râs!

Sau să plece cu Ariel la o vânătoare de tigri. Rajahul se închipuia stând în spinarea elefantului, tigrul se năpusteşte la gâtul namilei, dar Ariel se lasă din zbor asupra fiarei şi-i implânta cuţitul în ceafă...

Ar mai putea să-l pună pe Ariel să prindă păsări în păduri... Să zboare prin cercuri îmbrăcate în flori.

Să se ridice sus de tot, noaptea, ținând în mână un felinar, şi de acolo, din înalt, să arunce flori... Şi, la urma urmei, de ce n-ar zbura şi el cu ajutorul băiatului?

Rajahul închidea ochii de plăcere, închipuindu-şi lanţul nesfârşit de distracţii noi şi atrăgătoare, la care va putea invita sahibi sus-puşi şi oaspeţi de seamă. Zeii înşişi sunt de partea magnificului rajah Radjcumara. Şi nu numai rajahul, dar toţi curtenii se simţeau cuprinşi de entuziasm faţă de Ariel-Siddha. Numele lui era pe buzele tuturor. *„Aţi auzit ce-a făcut ieri Siddha? Dar cum a umblat pe tavan cu capul în jos?!... Şi cum a aprins noaptea, deasupra lacului cel mare, făclii!"* Poveştile acestea se ţineau lanţ. Toţi erau copleşiţi de uimire, mulţi îl invidiau, alţii, dimpotrivă, îl compătimeau. *„Şi totuşi, stă într-o colivie, deşi e aurită. Eu, dac-aş fi în locul lui – îşi şopteau la ureche unul altuia – aş înşfăca un sac cu briliante, atât cât aş putea să ridic, şi mi-aş lua zborul!"*

Vestea despre omul zburător al rajahului Radjcumara se răspândi prin împrejurimi, ajungând până la Nizmat şi nepoata lui, şi, la urma urmelor, chiar până la avocatul Dottaler.

XXIII. MOHITA ADUNĂ DOVEZI

Printre numeroşii curteni ai rajahului, doar un singur om îl privea chiorâş pe Ariel, cu ură ascunsă. Acesta era Mohita.

În primele zile se bucurase nespus de succesul pe care-l obţinea descoperirea lui. Dar foarte curând începu să-şi dea seama că atenţia rajahului este pe de-a-ntregul absorbită de Ariel. Siddha-Ariel îi pusese pe toţi în umbră. Mohita era dat uitării de către nerecunoscătorul rajah, de parcă băiatul ar fi picat din cer acolo, în palat. Ariel era favoritul zilei. Rajahul îl acoperea cu pietre scumpe şi daruri bogate, cu care tânărul nu ştia ce să facă. Mohita fusese dat uitării şi scrâşnea din dinţi de ciudă. La început sperase că rajahul cel capricios şi schimbător din fire se va plictisi repede de Ariel, aşa cum s-a

plictisit de toate celelalte lucruri în viaţă. Însă darul acesta al băiatului cuprindea un izvor nesecat de noi şi noi posibilităţi. O născocire lua loc alteia, o distracţie putea fi înlocuită cu una şi mai interesantă. Rajahul trimitea invitaţii vecinilor săi, nababilor, rajahilor, funcţionarilor superiori englezi, rugându-i totodată să nu sufle o vorbă ziariştilor din cele văzute.

Toate acestea îl frământau pe Mohita cel invidios şi venal. În cele din urmă luă o hotărâre... Indiferent pe ce cale, Siddha-Ariel trebuia să piară.

La început se gândise să-l omoare într-ascuns, dar riscul era prea mare. Trebuia să născocească un plan mai subtil.

Împrejurările i-au venit curând în ajutor.

Siama, ca toţi ceilalţi de altfel, manifesta un viu interes faţă de Ariel. Fiind femeie, deşi puţin cam zănatică, dar bună la inimă, îi era milă de băiat şi îşi dădea seama mai bine decât toţi ceilalţi cum se simţea această *„pasăre rară"* în colivia de aur a rajahului. Siama îi acorda multă atenţie lui Ariel şi se îngrijea de băiat, cerând bărbatului ei să-l lase să se odihnească; adesea stătea de vorbă cu el în camera sa, în orele când afaceri foarte importante îl sileau pe rajah să renunţe la distracţiile oferite de noul său favorit. Îi punea întrebări lui Ariel cu privire la viaţa lui, citea cu atenţie însemnările din ziare unde se publică câte ceva despre omul zburător, aduna informaţii. Aşa a încolţit în mintea ei gândul că, aflând trecutul lui Ariel, să-i caute familia şi să-l redea părinţilor săi.

Camera lui Ariel se găsea la acelaşi etaj, dar ca să ajungă din odaia lui în salonul Siamei, trebuia să coboare un etaj şi după aceea să urce din nou. Ariel însă alesese un drum mai scurt. Atunci când Siama ieşea în balcon şi-l chemă pe Ariel, băiatul apărea în balconul lui şi de acolo îşi lua zborul spre ea.

Siama nu găsea de cuviinţă că trebuie să ascundă aceste întâlniri. Ea socotea că *„soţia Cezarului"* este mai presus de orice bănuială.

Aceste vizite aeriene au fost curând observate de Mohita, în a cărui sarcină cădea şi spionajul în tot palatul.

În mintea lui Mohita încolţi un plan. Demnitarul o ura în taină pe soţia rajahului, iar ea, la rându-i, nutrea aceleaşi sentimente faţă de el. De altfel, fiecare dintre ei avea motive foarte puternice. Mohita o ura pe Siama pentru marea-i influenţă exercitată asupra rajahului, pe care demnitarul voia să-l aibă cu totul în mâinile sale şi de aceea căuta să ațâțe instinctele şi gusturile cele mai josnice ale despotului. Siama îl ura pe Mohita văzând în el un om rău, meschin, venal.

Între Siama şi Mohita se dădea de multă vreme o luptă ascunsă, care uneori degenera în conflicte pe faţă.

Şi iată că pentru Mohita se ivi în sfârşit prilejul când putea să prindă doi iepuri dintr-o dată: să se descotorosească de noul favorit al rajahului şi totodată de Siama. Atunci influenţa lui Mohita asupra rajahului ar fi crescut foarte mult. Planul părea cu atât mai posibil de realizat, cu cât rajahul, ambiţios

şi nestăpînit cum era, aflându-se odată la Paris, fusese gata-gata să dezlănţuie un mare scandal din pricina geloziei, iar în India, din aceeaşi cauză, un sahib de vază a plătit cu capul şi rajahul s-a văzut nevoit să piardă multe *„pietricele”* mari ca să muşamalizeze afacerea.

Trebuia să aţâţe gelozia rajahului, să folosească această metodă veche şi încercată.

...Mohita însă era viclean şi prudent. Gelozia, ea singură, s-ar fi putut dovedi insuficientă, deoarece rajahul ţinea prea mult la Ariel. Şi de îndată ce rajahul va porni să facă cercetări şi va chibzui mai adânc, se va duce de râpă totul. Siama cea şireată va şti să se justifice. Şi cine este Ariel, la urma urmei? Nu-i nici principe de coroană, nici sahib, ca prinţul să poată fi gelos pe el.

Trebuia să acţioneze cu dibăcie şi în primul rând trebuia să-l compromită pe Ariel în ochii rajahului, să trezească nemulţumirea şi suspiciunea acestuia datorită unui alt motiv. Dacă va izbuti să-l înverşuneze pe stăpân împotriva noului favorit, atunci va putea să-l învinovăţească pe băiat pentru orice fleac. Şi Mohita nu numai că-l urmărea pe Ariel pas cu pas, dar porunci şi ajutoarelor sale să facă acelaşi lucru. De altfel, urmărirea era organizată în chip desăvârşit.

Curând, demnitarul adună dovezi îndeajuns de satisfăcătoare. El singur băgase de seamă, iar slujitorii săi îi aduseseră la cunoştinţă acelaşi lucru: în clipele libere. Ariel vizitează deseori slugile paria, oamenii aceştia care îi aminteau de Nizmat, Lolita şi Sărad. Între servitorii rajahului şi Ariel se stabileau legături tot mai prieteneşti. Tânărul iubea copiii şi se ducea mereu să-i vadă, fără a-i ocoli nici pe cei din castele cele mai de jos: măturătorii, jupuitorii de piele, îngrijitorii ţarcurilor de elefanţi. Îi distra pe copii zburând în faţa lor, le aducea fructe şi dulciuri de la masa rajahului.

Un copil, care semăna cu Sărad, bolnav şi firav, nepotul unui bătrân grădinar, se bucura îndeosebi de dragostea lui Ariel.

Băiatul îşi rupsese piciorul şi nu putea să umble, îl lua deseori în braţe, se ridică cu el deasupra răzoarelor de flori şi-i spunea poveşti, legănându-l ca într-un scrânciob.

Copilul era nespus de fericit. Îmbrăţişându-l pe Ariel cu mînuţele-i plăpânde, râdea plin de bucurie.

Slugile rajahului, care urmăreau această scenă, zâmbeau şi-şi ştergeau lacrimile. Dragostea lor, respectul faţă de Ariel crescură şi mai mult când bătrânul grădinar le arătă un smarald, spunându-le:

— Mi l-a dat Ariel ca să-l vând şi cu banii care o să-i iau pe el să chem un doctor bun de la oraş. Vraciul nostru n-a făcut altă decât să-l chinuiască pe băiat şi nu l-a tămăduit câtuşi de puţin.

— Da de unde are Ariel smaraldul? se minunară slugile.

— L-a primit în dar de la rajah – răspunse grădinarul.

Smaraldul trecu din mâna în mină, sclipind în palmele lor negricioase.

— Cu pietricica asta poţi să faci şi-o nuntă, nu numai să chemi un doctor

– zise unul dintre ei.

— O fi zeu, o fi om, nu ştim, ştim doar că nici zeii nu se milostivesc de noi ca Ariel.

Şi-atunci când făptura aceea ciudată ieşea în zbor pe fereastra camerei sale şi cobora printre ei, slugile, cu nevinovăţia unor copii, începeau să-i povestească lui Ariel despre nevoile şi necazurile lor. Darurile rajahului treceau întotdeauna din mâinile lui Ariel în mâinile slugilor.

„Straşnic! se gândea Mohita. *Ariel zvârle în dreapta şi în stânga darurile rajahului, şi încă cui! Unor câini de paria! Asta nu poate să-i fie pe plac stăpânului... Va trebui să-i spun că mi s-a furat un inel... Aşa, doar ca să-i atrag atenţia... Şi să-i mai spun că Ariel poate zbura la orice etaj, în oricare încăpere şi să iasă de acolo fără a fi văzut. Slugile i se jeluiesc lui, văd în el un apărător. Iar el îi consolează, îi compătimeşte şi prin asta îi atâta la răscoală... Atâta ar mai lipsi ca molima asta a nemulţumirii care bântuie prin oraşe să pătrundă şi la noi... Azi slugile se plâng, mâine vor începe să ceară... Rajahul nu va tolera una ca asta!"*

Deocamdată Mohita nu suflă o vorbă stăpânului său: se mulţumea să adune dovezi.

Curând se petrecu următoarea întâmplare:

Rajahul avea ca oaspete un oarecare turist străin, persoană de vază, care se interesa îndeaproape de toate problemele *„exotismului"*.

Rajahul îi arătă oaspetelui lupta gladiatorilor. Din pricina acestor lupte, prinţul se certa deseori cu Siama, căreia nu-i plăceau de loc astfel de distracţii sângeroase, luându-l la rost, şi pe el, şi pe Mohita, de aceea spectacolul avea loc numai când Siama era plecată.

Şi de data asta rajahul îl invită pe străin să vadă luptele gladiatorilor în timp ce Siama ieşise să se plimbe cu automobilul.

Lângă rajah stătea Ariel, care acum era însoţitorul permanent al prinţului. Dar *„numărul"* tânărului, rajahul voia să-l servească străinului *„ca deşert".*

Lupta era în toi. Sângele curgea şiroaie. Rajahul, cu nările umflate şi cu ochii aprinşi, îi atâta pe luptători.

Unul din ei îşi lovi zdravăn tovarăşul, care se prăvăli la pământ. Apoi ridică unealta de fier ca să-i mai dea o lovitură celui căzut. Dar în aceeaşi clipă, Ariel, sub ochii uimiţi ai oaspetelui, zbură peste capul lui în arenă şi-l înşfacă pe luptător de braţ. Rănitul, folosindu-se de acest răgaz, părăsi în patru labe câmpul de bătaie.

Faţa rajahului se întunecă de mânie. Ariel se amestecase cu de la sine putere şi întrerupsese lupta în punctul cel mai culminant. Totodată, îi ratase şi *„numărul".* Într-un cuvânt, îi stricase tot cheful!

Rajahul smulse suliţa din mâna unui străjer şi tocmai se pregătea s-o arunce în Ariel. Văzând gestul, tânărul se ridică în zbor deasupra arenei.

— *Brute! Bețe sauvage!*[27] Fiinţă grosolană! se auzi deodată glasul Siamei.

Toţi îşi îndreptară privirile într-acolo. În învălmăşeala care se iscase, nimeni nu băgase de seamă că de arenă se apropiase un automobil în care se afla Siama. Mohita se înţelesese din vreme cu şoferul.

Rajahul îşi muşca buzele. Când, oare, va înceta femeia aceasta să se mai amestece în treburile lui? Şi cum îşi permite ea, în prezenţa unui străin, şi încă în limba franceză, adică în limba pe care oaspetele lui european o înţelegea prea bine, să-l certe cu cuvinte atât de grele?

— Nu te băga în chestiuni care nu te privesc! strigă rajahul şi, plin de furie, zvârli suliţa spre automobil.

Arma sparse cu zgomot parbrizul, împroşcându-l pe şofer, care se lăsase în jos, cu o ploaie de cioburi.

Ștergându-şi faţa de năduşeală cu o batistă parfumată, oaspetele străin îşi ascunse un zâmbet: în sfârşit, avusese fericita ocazie să fie martorul unui aspect interesant al obiceiurilor exotice!

În spatele rajahului, Mohita îşi freca mâinile de bucurie. Prima ceartă a rajahului cu Ariel, şi nu ultima între rajah şi soţia lui. Dar, cine ştie? Poate că lucrurile vor lua o asemenea întorsătură, că asta va fi ultima lor ceartă. Şi mai înainte Mohita picurase cu grijă otrava urii în sufletul rajahului, aducând vorba pe departe că el se află la cheremul soţiei sale, că este sub papucul ei, că oamenii râd de lucrul acesta şi că rajahul ar face foarte bine dacă va lua de nevastă pe fiica rajahului vecin, o fată de cincisprezece ani, frumoasă ca o lună plină şi blândă ca o porumbiţă.

După această întâmplare, Mohita nu-şi mai dădu cărţile pe faţă, aşteptând ca Ariel să săvârşească o nouă greşeală.

Şi, în sfârşit, veni şi ceasul acela...

Chiar din primele zile ale şederii sale la rajah, lui Ariel începu să-i fie dor de Sărad, de Lolita şi de Nizmat. Nici bucuriile pe care i le dădea zborul nu-i molcomeau sufletul. Noaptea, când rajahul dormea, Ariel se apropia de fereastră.

Scăldat în lumina lunii, parcul dormita. Frunzele palmierilor, potirele crinului şi ale lotuşilor de pe lac stăteau neclintite. Miresmele nopţii îl ameţeau. Poate că în clipa asta Lolita visează la el sub razele lunii şi privirile li se întâlnesc în albastrul cerului, pe discul argintiu.

Ariel se ridică încetişor, aidoma fulgului la cea mai uşoară adiere, se înalţă spre tavan şi iese în zbor pe fereastră. Bucuria negrăită a zborului îi năpădeşte sufletul. La început urcase lin, apoi din ce în ce mai iute, de-a lungul zidurilor palatului. Iată şi acoperişul... Iată şi cuiburile cunoscute ale rândunelelor... Mai sus, tot mai sus... Şi în faţa ochilor lui se deschid zările ţării minunate, ca de vis. Tânărul întinde braţele când spre lună, când spre bolta spuzită de stele, când spre pământul înflorit... Jos se vede albind zidul care

27 - Brută! Fiară sălbatică! (în limba franceză în text), (n.r.)

înconjoară ţinutul rajahului. Din înaltul cerului, castelele nu mai păreau aşa de măreţe, ci, dimpotrivă, arătau ca nişte ciudate îngrămădiri cu nenumărate acoperişuri de diferite forme. Mai departe începeau pădurile, cu cărările lor şerpuitoare. Undeva, în desişurile acestea, se afla cuibărită coliba sărăcăcioasă a Lolitei. Dacă s-ar ridica mai sus, ar zări iazul. Un cimp nu prea întins îl desparte de colibă.

— Lolita! strigase o dată Ariel cât îl ţinuse gura. Era însă atât de sus, că de pe pământ n-ar fi fost cu putinţă să-l audă cineva.

Şi deodată, uitând de toate, şi cuvântul dat rajahului, şi faptul că s-ar putea să fie urmărit, Ariel se năpusti în jos, în pădure, acolo unde îşi lăsase inima.

Găsi îndată coliba, care însă era cufundată în întuneric. Lolita şi Nizmat dormeau înăuntru, iar Sărad afară, pe terasă. Cât de mult ar fi vrut să se apropie de băiatul acela pe care-l salvase, să-l trezească din somn... Dar nu, nu era timpul... În palatul rajahului s-ar isca zarvă mare şi el ar fi din nou urmărit de Pearce. Ariel oftă din adâncul inimii, sărută cu duioşie capul copilului adormit, apoi privi în jur. Se apropie în zbor de un mango, rupse câteva fructe şi le puse lingă Sărad.

Apoi îşi luă în gând rămas bun de la cei dragi lui şi porni înapoi spre castel.

„Uite-l că s-a întors! Ce păcat!" bombăni Mohita, care stătea pe acoperişul drept al micului castel, unde locuia împreună cu toată familia. Oricum ar fi, Ariel îşi calcă însă cuvântul dat şi în fiecare noapte zboară undeva. Ei, se pare că acum dovezile sunt suficiente!

XXIV. FURTUNA S-A DEZLĂNŢUIT

Folosindu-se de un moment când Ariel se afla la Siama, iar rajahul era tare mânios dintr-o pricină oarecare, Mohita, strâmbându-se în toate chipurile şi oftând cu făţărnicie, începu să-şi ţească intriga.

El, Mohita, nu învinuieşte pe nimeni şi nu are nici posibilitatea de a demonstra tot ce spune, însă datoria-i de slugă credincioasă îl îndeamnă să deschidă ochii stăpânului său asupra unor lucruri care lui nu-i sunt de loc pe plac. Bineînţeles că în toate acestea nu este nimic rău, totuşi faptele nu trebuie ocolite.

Şi, cu aceleaşi insinuări, Mohita începu să enumere faptele.

La început îi povesti despre Ariel, despre darurile pe care le face slugilor, despre discuţiile suspecte cu ei, despre zborurile lui în timpul nopţii. Apoi aduse vorba şi despre purtarea Siamei.

Văzându-l pe Ariel, Siama l-a găsit foarte frumos. Oare n-a spus ea însăşi acest lucru? Şi nu l-a întrebat ea atunci – câtă grijă! – Dacă nu este flămând? Când Ariel zbura prin palat şi arunca de sus flori, cei mai frumoşi trandafiri

cădeau pe genunchii Siamei. Oare în semn de respect? Numai în semn de respect? Cu câtă însufleţire prindea Siama aceste flori şi le ducea la obraji! Nu cumva le săruta? Cu câtă admiraţie şi ardoare îl privea ea pe tânărul zburător! Rajahul nu vede toate acestea pentru că e orbit de Ariel, dar ochii lui Mohita văd totul... Oare nu i-a oferit ea lui Ariel o floare, atunci când tânărul acesta frumos a zburat pe cupola castelului? Şi Ariel a păstrat mereu floarea Siamei.

Şi-apoi, prea des se duce Ariel în mijlocul slugilor; poate complotează şi *răni* îngăduie acest lucru, cine ştie? Nu cumva participă ea însăşi la complotul care poate ameninţă viaţa stăpânului?

În ultimul timp, Siama şi Ariel se întâlnesc mereu, şi încă pe faţă, parcă înadins ca toată lumea să vadă cât de puţin o preocupă pe ea onoarea ei şi bunul renume al ilustrului ei soţ. Ariel zboară în zenana, loc care este interzis, după cum scrie legea, oricărui străin.

Sângele năvăli în obrajii rajahului şi faţa lui negricioasă căpătă o nuanţă liliachie.

— E o minciună! strigă el, cu glas răguşit. Mohita, bagă de seamă, îţi rişti capul!

Mohita se prosternă la pământ şi exclamă:

— Pentru cinstea celui care este stăpân al sufletului meu, nu-mi voi precupeţi nici capul. Du-te la soţia ta şi convinge-te singur. Du-te şi priveşte cum gânguresc ca nişte porumbei îndrăgostiţi sau complotează împotriva ta.

Rajahul se ridică, clătinându-se din pricina mâniei care pusese stăpânire pe dânsul. Faţa i se schimonosea într-una. Era înfricoşător: părea că două fulgere îi luminează ochii cu o lumină albăstrie. Plin de furie şi dor de răzbunare, se îndreptă spre aripa castelului unde locuia soţia lui. Mohita îl urmă.

Rajahul ridică perdeaua.

În faţa unei ferestre ce dădea spre balcon, pe un maldăr de perne, şedeau Siama şi Ariel. Dinaintea lor, pe o măsuţă lăcuită, se afla o tavă de aur plină cu fructe. Ariel povestea ceva, iar Siama îl privea ascultându-l cu luare-aminte.

Un glas gutural sfâşie aerul. Speriaţi, Ariel şi Siama întoarseră capul spre perdea şi-l văzură pe rajah.

Acesta se năpusti ca un tigru asupra lui Ariel, îl azvârli pe perne şi-l înşfăcă de gât. Siama se aruncă spre rajah. În timpul acesta, Mohita scoase un şuierat încetişor – pregătise totul din vreme – şi slugile intrară înăuntru.

— Legaţi-l pe şarpele ăsta şi pe târâtura asta! porunci rajahul slugilor. Pe Ariel duceţi-l în turn, iar pe ticăloasă în beci!

Rajahul voise să spună invers: *„Ariel în pivniţă şi Siama în turnul cel rotund"*, dar din pricina mâniei greşise. Mohita îşi dădu imediat seama de greşeala lui şi încercă s-o îndrepte:

— Oare te-am înţeles bine, stăpâne?

Însă rajahul, crezând că Mohita vrea să-i ia apărarea Siamei, strigă:

— Nici un cuvânt!

Mohita se trase de-a-ndăratelea spre uşă şi îşi muşcă limba.

Siama îşi îndreptă spatele; era palidă şi ochii îi scânteiau ca două fulgere.

— Om de nimic! exclamă ea, privindu-şi cu dispreţ bărbatul. Şi, apropiindu-se de Mohita, îl lovi peste obraz: Ticălosule!

Servitorii stăteau nehotărâți, temându-se să se atingă de Siama. La un semn al lui Mohita, câțiva dintre ei se îndreptară spre Ariel.

— Ce-i cu voi? Am să vă jupoi de vii! strigă ca turbat rajahul.

Slugile, îmboldindu-se una pe cealaltă, dădură să se apropie de Siama. Siama smulse de sub halat un pumnal, a cărui lamă îi străluci în mina.

— Voi muri înainte ca cineva să îndrăznească să pună mâna pe mine! strigă ea, ameninţător, şi-şi îndreptă lama pumnalului spre piept.

Slugile încremeniră.

Ce s-a întâmplat mai departe, Ariel n-a văzut, deoarece fu înconjurat de slujitori, legat şi dus pe sus.

Tânărul nu încercase nici cea mai slabă împotrivire: prea fusese uimit de acea forţă lăuntrică de care dăduse dovadă Siama şi rămăsese încremenit.

Fu aruncat în turnul rotund şi uşa fu zăvorâta.

O bucată de vreme, Ariel zăcu pe podea, chiar lângă fereastră, uluit de toate câte se întâmplaseră. Îl durea gâtul şi capul i se învârtea.

Când gândurile i se mai limpeziră, începu să chibzuiască la cele petrecute. Pesemne că Mohita îl urmărise şi-i adusese la cunoştinţa rajahului zborurile pe care le făcea dincolo de ţinutul acestuia. Dar ce vină are Siama? De ce o suspectează? Iată cum s-a sfârşit viaţa sa la rajah! Şi cum a fost pedepsit pentru nehotărârea lui! De mult ar fi trebuit să-şi ia zborul din această colivie!

Sărmana şi bună Siama! Oare a căzut şi ea victimă unor denunţuri şi bănuieli josnice? Nu i s-a îngăduit oare să se apere?... Cum să-şi ia zborul? Uşa de fier e zăvorâta, iar la fereastră sunt gratii groase.

Ariel vedea o parte din parc, zidul de piatră, iar dincolo de zid, aproape de tot, drumul.

O fată stătea în drum, chiar lângă zid, şi privea cu atenţie palatul.

Ariel tresări: o recunoscu pe Lolita.

Vestea că Ariel se află la rajah ajunsese până la ea şi fata se strecurase spre castel.

Izbutise să-l vadă pe tânăr zburând deasupra cupolei palatului. O zărise şi pe femeia aceea frumoasă, care-i întinsese o floare atunci când el zburase în dreptul ferestrei sale, şi inima fetei se strânsese de durere. Poate oare pulberea din drum să viseze la soare? De bună seamă că Ariel aflase la palat o fericire demnă de el.

Dar fructele pe care Sărad le găsise la căpătâiul său, lăsate nu se ştie de

cine, nu puteau fi aduse decât de Ariel. Deci el venise până acolo! Aşadar, nu-i uitase!

Şi Lolita încercă să-l vadă pe tânăr, fie chiar de departe.

Astăzi însă în castel se petreceau lucruri ciudate. Se auzeau strigăte, oamenii alergau de colo-colo prin încăperile palatului şi prin parc. Pe Ariel nu-l văzu. Şi Lolita tocmai se pregătea să plece, când, deodată, ajunse până la ea glasul lui Ariel.

— Lolita! Eu sunt, Ariel! Dac-am să pot scăpa de aici, am să vin la tine! Aşteaptă-mă!

Tânărul auzi cum în spatele lui, cineva trăgea de zăvor şi atunci se lăsă iute jos..

Dar Lolita prinsese din zbor cuvintele lui Ariel. Fata fu cuprinsă de un tremur.

Era ţinut după gratii! Oare de ce?

XXV. STĂPÂNUL ARE O FIRE NESTATORNICĂ

Slugile îl băgară pe Ariel într-un sac, legară sacul la gură şi-l săltară în spate. Ajutorul lui Mohita dădea porunci cu glas răguşit.

Sacul era vechi şi nu prea trainic. Băiatul vedea prin răritura pânzei lumina zilei de afară şi simţea aerul proaspăt, astfel că, în timp ce-l duceau, el îşi dădu seama că traversează curtea. Apoi lumina se stinse, iar aerul deveni apăsător şi mai rece... Era purtat printr-un coridor lung, apoi slugile începură să coboare o scară dreaptă. Pe urmă traversară din nou nişte coridoare şi coborâră alte trepte... În sfârşit fu lăsat jos, pe lespezile reci. Zări răsfrângerea gălbuie a unei torţe. Sacul fu dezlegat şi într-o tăcere desăvârşită simţi cum fură introduşi înăuntru doi bolovani grei. În ochii unuia dintre servitori, Ariel văzu lacrimi, iar pe faţa altora citi o înţelegere plină de durere. Dar ajutorul lui Mohita urmărea pas cu pas fiecare mişcare a slugilor. Ariel zări deodată pereţii unei fântâni.

„Iată, aşadar, unde trebuie să-şi sfârşească zilele omul zburător!" se gândi el, cu amărăciune.

Două slugi legară sacul la gură, îl ridicară în sus pe Ariel şi, icnind, îl zvârliră în puţul adânc.

Între timp la palat, în camera Siamei, Mohita se târa în patru labe dinaintea stăpânului său, lovindu-se cu pumnii în cap şi urlând:

— Îndură-te, stăpâne!

Rajahul umbla că turbat prin încăpere, îl lovea cu piciorul zvârlindu-l cât colo şi striga la el:

— Tu, tu, numai tu singur eşti vinovat de toate! O, şarpe ticălos şi blestemat! Tu m-ai lipsit de cea mai aleasă podoabă a palatului meu şi de desfătarea mea cea mai plăcută, omul zburător! Tu ai clevetit împotriva lui şi a acestei femei cinstite! Dacă Siama va muri... o! şi de bună seamă că va muri...

— Zeii o vor salva, stăpâne! Doctorul a spus...

— O, sclav viclean! Cum de-ai cutezat să deschizi gura pentru a cleveti împotriva celei mai bune femei din lume? De ce limbă ta de şarpe n-a fost mâncată de lepră? Tu m-ai îndemnat, câine mincinos, să săvârşesc o crimă... În faţa morţii, oamenii nu mint şi ea mi-a strigat...

— Nu va muri, stăpâne!

— Mi-a strigat că e absolut nevinovată şi că tu, ticălosule josnic, ai ponegrit-o! Acum mi s-au deschis ochii!

Şi rajahul bătu din palme.

— Iertare, stăpâne! Pleacă-ţi urechea!

— Aşteaptă, şarpe! Luaţi lepădătura asta mârşava – se adresă prinţul slugilor venite în goană – şi aruncaţi-o în cuşca tigrilor! Ah, cum o să mă mai distreze priveliştea asta!

Servitorii îl înşfăcară pe Mohita. Demnitarul începu să urle atât de tare, de parcă chiar atunci l-ar fi azvârlit în cuşca tigrilor.

Dar când ajunse în încăperea vecină, el încetă ca prin farmec să mai strige şi începu să vorbească pe şoptite, adresându-se slugilor:

— Să nu m-aruncaţi azi la tigrii! Aşteptaţi până mâine! Fiecare dintre voi va primi o mie de rupii. Mâine, rajahului îi va trece mânia şi el însuşi vă va ucide dacă voi vă veţi grăbi să mă azvârliți acum la tigrii. Rajahul o să mai aibă nevoie de mine. De altfel, şi voi!... Auzi, Bankim, auzi, Ganedra?... Câte o mie de rupii!... Chiar mâine rajahul o să vă-ntrebe: *„Unde-i dragul meu Mohita?"* Mohita nu se mai află printre cei vii! *„Cine a îndrăznit să-l arunce? Să i se taie capul!"* Iar dacă n-o să îndepliniţi porunca, o să vă spună: *„Ce bine că l-aţi cruţat pe bunul meu Mohita!"* Şi o să vă răsplătească cu dărnicie... Pentru orice eventualitate, însă, hrăniţi bine tigrii, hrăniţi-i până ce-o să le stea carnea în gât. În aşa fel, că fiarele nici să nu se uite la mine.

...Toate acestea se petrecură în ajunul acelei zile când Boden, Pearce, Dottaler şi Jane veniră la rajah.

XXVI. LUPTA PENTRU VIAŢĂ

Fântâna era adâncă. După câteva secunde de prăbuşire în gol, Ariel încercă să încetinească căderea. Izbuti, deşi cu mare greutate. Dar reuşi-vă oare să se ridice? Pietrele îl trăgeau în jos.

Cu un plescăit zgomotos, sacul se lovi de suprafaţa apei. Ariel îşi simţi trupul străbătut de fiori, căci apa era rece. Ca să nu-şi irosească forţele în zadar, se străduia să-şi ţină la suprafaţă măcar capul. Pânza sacului, după ce se udase, nu mai lăsa să treacă aerul, care şi aşa era greu respirabil, aproape complet lipsit de oxigen. Ariel risca nu numai să se înece, dar să se şi înăbuşe.

Când zgomotul căderii se stinse, în liniştea ce se lăsase răzbătură nişte glasuri:

— S-a sfârşit! Ce păcat!

— Şi tu, Akşai, ziceai că dacă nu-i zeu, este înrudit cu zeii. De-ar fi zeu, nu s-ar lăsa înecat ca un căţel.

— Astăzi el, mâine unul dintre noi...

Cu acestea luă sfârşit discuţia funerară. Curând se auziră paşi ce se îndepărtau şi zgomotul unei uşi trântite.

Cu gura larg deschisă, Ariel se strădui să se ridice. I se părea că trupul îi este sfâşiat. Pentru o clipă, îşi pierdu chiar cunoştinţa: pietrele îl trăgeau în jos. Scufundându-se în apa rece, îşi veni în fire.

„Dacă nu voi izbuti să mă înalţ dintr-o dată, voi pieri" – îi fulgeră prin minte. Trăgând cu nesaţ aer în piept, strânse din dinţi, îşi încleştă degetele şi începu din nou să se ridice, de data asta mult mai încet. Se războiau între ele două forţe: una îl trăgea în sus, cealaltă în jos.

Principalul era să nu-şi piardă cunoştinţa, să nu cedeze forţei care-l trăgea în jos, acolo unde-l aştepta moartea...

Sus, jos, din nou sus, puţin câte puţin... Ariel era lac de năduşeală şi-i tremura tot corpul. Simţi în gură gustul sărat al sângelui. Ochii îl dureau de parcă cineva l-ar fi împuns cu un cuţit.

Mai sus, tot mai sus!

Dar puterile îl părăseau... Să nu pună capăt oare acestor chinuri îngrozitoare, datorite încordării supraomeneşti? Îl durea capul şi urechile îi ţiuiau... Poate-i plesnesc vinele... Cine e? Unde se află? Şi deodată vede strălucind oţelul albăstrui al pumnalului, care orbeşte ochiul până la durere... Să cadă, să sfârşească cu viaţa...

Dar poate că salvarea e aproape?

Ariel pipăie pereţii fântânii, dar nu întâlneşte nimic. Se ridică din ce în ce mai sus şi deodată se loveşte cu capul de ceva. Unde se află? Oare plecând, slugile au acoperit fântână cu o lespede de piatră? Atunci totul s-a sfârşit!

Cu o ultimă străfulgerare a conştiinţei, Ariel îşi dă seama că s-a lovit de bolta de deasupra puţului. Numai de nu s-ar prăvăli înapoi! Îşi pierde cunoştinţa.

Pesemne c-a stat aşa leşinat o bucată de vreme, deoarece, venindu-şi în fire, constată cu negrăită bucurie că se află pe un loc tare şi uscat.

Numai omul zburător a putut să iasă viu şi nevătămat din această fântână.

Totuşi mai era încă legat în sacul cu bolovani.

Încercând să-şi libereze mâinile, îşi dădu seama că nodurile erau prea strânse. Nu izbuti decât să rupă cu dinţii o bucăţică din ţesătura sacului. Acum putea să respire mai în voie. Ce-i rămânea de făcut?

Începu să se târască de-a lungul unui perete, coti după colţ, ajunse la o uşă pe care o pipăi prin sac, încercă s-o deschidă, dar uşa refuză să-i dea ascultare. Porni mai departe şi coti iarăşi după un alt colţ. Peretele se întindea

la nesfârşit. În cele din urmă ajunse într-un coridor. Poate că acest culoar îi va purta paşii spre libertate... Uneori, când se oprea ca să se odihnească, aproape că-şi pierdea cunoştinţa, dar Ariel înainta mereu, mereu. Sacul începuse să se rupă, iar frânghiile mai plesniră din pricina mişcărilor pe care le făcea.

Iată că simţi, în sfârşit, o undă de aer proaspăt, ce venea de undeva, pătrunzând în acest subsol înăbuşitor şi cald. Într-adevăr, curând dădu peste o deschizătură. Încercă să treacă prin ea, dar era atât de îngustă, că nu reuşi să-şi vâre decât capul.

Se târî mai departe. Trecu pe lângă câteva deschizături la fel de înguste, care serveau probabil la aerisire. În sfârşit găsi una mai largă şi se strecură prin ea. Ţesătura veche a sacului se rupse şi bolovanii se rostogoliră afară. Ariel se ridică uşor în sus, ajunse în zbor până la o nouă cotitură şi dintr-o dată îl lovi o undă de aer proaspăt.

Plin de bucurie, trase în piept cu nesaţ aerul acesta.

Acum trebuia să-şi aleagă direcţia... Ariel se îndreptă spre lumina pe care o zări. În faţă era răsăritul... În spate – apusul, în dreapta – miazăzi, în stânga – miazănoapte. Încotro să zboare? Către Lolita, Nizmat şi Sărad! Coti spre drum.

Zbură deasupra parcului şi a fântânii din care îl scosese odinioară pe băieţelul acela. Ariel auzi cum cineva exclamă, plin de uimire:

— Şi totuşi se înrudeşte cu zeii! strigă un servitor, clătinând din cap. Era Akşai. Zboară, zboară, porumbelule! îl salută el pe tânăr. N-am să spun nimănui că te-am văzut. Dar bagă de seamă, altă dată să nu te mai laşi prins în capcană! Se vede treaba că neamurile tale din cer nu prea te-ajută în clipe de grea cumpănă!

Ariel nu numai că nu auzi aceste cuvinte, dar nici nu-l zări pe omul aflat lângă fântână; n-avea timp de aşa ceva. Deşi acum zbura fără nici o povară, simţea că puterile îl părăsesc. Încercările prin care trecuse în ajun, noaptea aceea îngrozitoare, oboseala supraomenească... Nu, nu va putea ajunge până la coliba bunului Nizmat...

Ariel coborî lângă un tufiş din marginea drumului şi acolo fu cuprins de un somn adânc.

XXVII. DESCOPERIREA

O dată cu răsăritul soarelui, pe drum se iviră ţărani, călugări pelerini, măgari încărcaţi cu coşuri.

Era aproape de amiază când apăru un automobil prăfuit, în care se aflau trei bărbaţi şi o tânără. Văzând automobilul, speriaţi, ţăranii se dădeau la o parte şi se ploconeau până la pământ.

— Opreşte, James! spuse unul dintre sahibi, adresându-se şoferului, când maşina trecu prin dreptul unui om căzut în şanţul drumului. Se pare că aici s-a săvârşit o crimă. Ia te uită, omul ăsta e plin de sânge!

Fata din automobil păli.

— Ce ne priveşte pe noi, mister Dottaler? replică sahibul cel bătrân, care semăna la chip cu o bufniţă. Crezi că-s puţini oamenii omorâți pe drumurile Indiei? Ăştia sunt nişte sălbatici! James, dă-i drumul!

Maşina porni înainte.

— Opreşte, James! strigă aspru Dottaler. Dă puţin înapoi! Nu putem trece nepăsători, mister Boden! Şi mai ales priviţi cu atenţie: este un alb! Poate că-i englez şi poate mai trăieşte. Faceţi cum vreţi, dar eu mă dau jos să cercetez.

Maşina se opri.

— Mai geme încă! Trăieşte! exclamă Dottaler. Ia uitaţi-vă aici, nişte frânghii, trebuie să-l dezlegăm – propuse el şi, plin de dezgust, tăie capetele de frânghie care mai încătuşau încă mâinile şi picioarele omului. Ei, voi! Careva de-acolo! Ia veniţi încoa! strigă el, adresându-se unor ţărani care se opriră ceva mai departe.

Gestul acesta putea fi lesne înţeles şi de cei ce nu ştiau limba engleză, dar nici unul dintre ţărani nu se clinti măcar.

— Catârilor! Tâmpiți fricoşi! se porni să-i ocărască Dottaler. James, fii atât de amabil şi ajută-mă!

În aceeaşi clipă, Pearce exclamă plin de groază:

— E el!

— Care el? întrebă repede fata, pălind şi mai mult.

— El... Nefericitul dumitale frate, Ariel... Aureliu Galton...

Jane scoase un ţipăt scurt şi se lăsă pe speteaza canapelei. Boden şi Pearce se grăbiră spre Ariel. Amândoi bărbaţii îl transportară pe băiat în maşină. Jane îşi frângea mâinile în tăcere, privindu-şi fratele.

Ariel era leşinat.

— Plecăm, James! porunci Dottaler.

Maşina claxonă puternic şi lumea se dădu la o parte. Porniră.

Când mulţimea de ţărani rămase în urmă şi automobilul începu să-şi mărească viteza, o fată care trecea pe acolo, purtând un sari sărăcăcios, întinse braţele, strigând:

— Ariel!

La acest strigăt plin de bucurie, pe faţa băiatului trecu un zâmbet, dar pleoapele lui nu se ridicară.

„Asta mai lipsea! O micuţă cerşetoare de pe stradă, care ştie cum îl cheamă!" se gândi Jane.

„Lucrul acesta trebuie neapărat lămurit" – gândi Pearce în sinea lui, privind uimit la cerşetoare.

XXVIII. ARIEL ÎŞI IA ZBORUL

Ariel fu dus în hotelul orăşelului care se găsea la câteva mile de reşedinţa

rajahului, şi culcat în pat. Apoi trimiseră după doctor.

Băiatul delira. Jane veghea la căpătâiul fratelui său. Îi dădea să bea, îi răcorea tâmplele cu oţet aromatic şi, privindu-i faţa chinuită, se gândea mereu: *„Numai să nu moară!"*

Dottaler se gândea: *„Numai să nu scape!"*

Pearce se gândea: *„Acum n-o să-l mai scap din mâini!"*

Dar Boden?... Boden, fără ochii de bufniţă ai asociatului său, se dezobişnuise cu totul să mai raţioneze: *„Numai de aş trage cât mai multe foloase din chestiunea asta... Dar cum?"*

După ce-l examină pe Ariel, doctorul spuse în englezeşte:

— Are friguri... Şi e posibil că accesul să fi survenit în urma unei zguduiri nervoase. A trecut, probabil, prin încercări foarte grele...

— Care sunt foarte întemeiate – răspunse din colţul său Pearce.

— E grav? întrebă Jane.

— Nu, miss. Dacă e pe bază nervoasă, nu-i grav, însă...

Medicul nu ştia cărui fapt se datorează pierderea de sânge suferită, pe nas, pe urechi şi pe gură, şi se vedea că sângele îl podidise de curând. Nu putea să dea nici o explicaţie acestui fapt, dar nu-şi mărturisi nesiguranţa.

După ce prescrise nişte doctorii, se grăbi să plece.

Pearce nu se îndepărta de patul lui Aureliu. Stă cu urechea aţintită şi asculta delirul tânărului.

— Pumnalul... Siama... Ea s-a omorât... Ce mârşăvie!... Lolita... Dar mai pot zbura... O să zburăm împreună...

„Nu cumva vorbeşte despre fata pe care am întâlnit-o pe drum?" se gândea Jane.

Pearce i se adresă:

— Poftim, miss, acum vă puteţi convinge singură că fratele dumneavoastră este alienat mintal. Îl obsedează gândul că poate zbura ca o pasăre.

La auzul acestui glas, Ariel tresări, chipul i se cutremură, deschise ochii şi strigă plin de groază:

— Pearce! Bharava! Sunt din nou la Dandarat? şi iar îşi pierdu cunoştinţa.

— Ce vrea să spună? Şi ce l-a tulburat atât de mult? întrebă Jane, speriată de ţipătul şi înfăţişarea fratelui ei. Ce-i asta Dandarat?

— Când oamenii delirează, înşiră tot felul de prostii, care le trec prin cap – răspunse Pearce, îndepărtându-se totuşi de pat şi aşezându-se într-un loc unde Ariel nu-l mai putea vedea.

Diagnosticul doctorului era bun: Ariel n-avea decât o puternică zguduire nervoasă. Şi, cum se întâmpla uneori în astfel de cazuri, cui pe cui se scoate: glasul şi chipul lui Pearce, gândul că se află din nou la Dandarat treziră în Ariel instinctul de conservare şi curmară brusc delirul şi accesul de friguri care-l zgâlțâiau. Curând, Ariel îşi veni în fire. Dar el puse în aplicare ceea ce învăţase

la Dandarat, şi anume arta de a-şi ascunde gândurile şi sentimentele, hotărându-se să nu arate că este pe deplin conştient şi continuând să simuleze delirul, în care timp urmărea în taină pe cei din jurul său.

Văzu o tânără drăguţă: *„Infirmiera"* – se gândi el. Cercetând pe furiş camera, constată cu uşurare că nu se află la Dandarat. Aşadar, mai poate fugi şi scăpa din mâinile lui Pearce, care totuşi izbutise să-i dea de urmă.

Din încăperea vecină răzbăteau voci iritate. Era Dottaler care se certa cu Boden din pricina lui Ariel. Pearce nu se putu stăpâni şi trecu şi el în camera cealaltă. Rămase numai față. O, de-ar pleca şi ea! Fereastra-i deschisă. Pearce nu se îngrijise s-o închidă, socotind că Ariel este încă greu bolnav. Să-ncerce să-şi ia zborul? Oare îl vor ajuta puterile? Se simte vlăguit, deşi ceaşca de bulion fierbinte i-a mai dat puţină vigoare. Dar de ce să nu rişte? O dată ce tot se află în mâinile lui Pearce!

Ariel se ridică deodată deasupra patului, în aceeaşi poziţie în care se afla culcat, fără să arunce cearşaful ce-l acoperea. Fata scoase un ţipăt de groază. Descriind un cerc prin încăpere, Ariel îşi luă zborul pe fereastră.

La strigătul bietei Jane, se năpustiră cu toţii în cameră.

— A zburat! Sau m-am îmbolnăvit şi eu şi delirez?... Ariel s-a ridicat din pat şi a zburat pe fereastră!

Pearce se repezi la geam şi-l văzu pe Ariel plutind deasupra palmierilor, sub bolta albastră.

— Ticălosul ăsta iar m-a tras pe sfoară! strigă el, furios la culme.

— Aşadar, e adevărat? Dumnezeule! Dar este ceva de necrezut! Aureliu zboară? Fratele meu, Aureliu Galton, e un om zburător?!

— Da, da, da, da! strigă Pearce drept în obrazul fetei. Zboară şi şi-a luat zborul, lua-l-ar toţi dracii! Eu l-am făcut om zburător, spre nenorocirea mea şi-a dumitale, dacă vrei să ştii!

XXIX. ÎNCLEŞTAREA ÎN VĂZDUH

Ariel zbura cu o viteză atât de mare, încât i se tăia răsuflarea. Se învelise bine în cearşaf, pentru ca acesta să nu se umfle şi să-i frâneze zborul. Numai capetele lui fluturau ca nişte aripi albe şi locuitorii micului orăşel urmăreau cu nedumerire zborul acestei păsări nemaivăzute.

Jos se zăreau acoperişurile drepte, uliţe înguste şi întortocheate, grădini, iar dincolo de oraş, dealuri acoperite de păduri, în spatele cărora se desluşea o vale mare şi apoi din nou verdele întunecat al pădurilor.

Scăpând din groaznica-i captivitate, Ariel nu se mai gândea încotro zboară, nu-şi alegea nici o direcţie, nu dorea decât să ajungă cât mai departe... Simţi, venind din stânga, un val puternic de aer fierbinte, care începu să-l târască într-o parte, împiedicându-l să zboare. Ariel văzu dintr-o dată cum, dincolo de geana zării, învăluită într-o pâclă albăstrie, se îngrămădesc nori mari

plumburii. Se apropia furtuna. Băiatul îşi schimbă direcţia şi o porni şi mai repede.

După aproape o oră de zbor, simţi c-a obosit. Soarele ardea necruţător. Îi era foame şi sete. Trebuia să coboare şi să se odihnească.

Privi în jos şi-şi alese un loc. Se zăreau strălucind şinele căii ferate, iar în mijlocul unor clădiri înalte din cărămidă roşie se ridicau coşuri de fabrică: jur împrejurul clădirilor se vedeau colibele sărăcăcioase ale muncitorilor. Trebuia să zboare cât mai departe de oameni.

Iată câmpiile nesfârşite, la orizontul cărora se desluşeau petele întunecate ale pădurii şi panglica argintie a râului. Într-acolo trebuia să se îndrepte!

Câmpia se perinda domol pe sub el. Drept înainte începu să deosebească stufărişul de pe malul râului. Dar ce se va întâmpla oare dacă îl vor vedea oamenii? Trebuia să coboare aici, să-şi aleagă un loc cât mai singuratic.

Deodată, deasupra capului băiatul auzi un zgomot şi o bătaie înăbuşită de aripi. Ariel văzu un vultur uriaş, care zbura deasupra lui atât de aproape, încât simţea aerul mişcându-se. Pasărea îşi aţintise ochii strălucitori asupra lui Ariel, căscase ciocu-i încovoiat şi îşi desfăcuse ghearele uriaşe. Băiatul se trase într-o parte, dar vulturul se luă după el.

Şi în văzduh se dezlănţui o luptă pe viaţă şi pe moarte.

Vulturul se prăvălea cu iuţeala unei pietre, iar omul, cu aceeaşi iuţeală fulgerătoare, căuta să scape de atacurile lui; rotindu-se în semicerc, Ariel se străduia să apuce pasărea de aripă sau de gât. Dar şi vulturul se ferea la fel de agil. Deodată zburătoarea izbuti să-l zgârie pe Ariel la picior. Înfuriat, băiatul o lovi cu piciorul drept în spate, făcând-o să se rostogolească în aer.

Trebuia să înveţe tactica şi mişcările inamicului.

Omul se convinse repede că vulturul se prăvăleşte iute în jos, ținând aripile strânse, şi zboară cu viteză mare în linie dreaptă, dar nu poate dezvolta viteza de zbor, când face cotituri, deoarece îl împiedică aripile-i uriaşe. Cel mai mult timp îi trebuia ca să treacă la zborul vertical. E drept că toate aceste manevre nu durau decât câteva secunde, sau chiar zecimi de secunde, dar şi ele puteau hotărî sfârşitul bătăliei. Reieşea că primejdia era cu mult mai mică zburând deasupra pasării. Şi atunci începu lupta pentru înălţime.

Pasărea cea uriaşă şi omul se rostogoleau în văzduh, ridicându-se din ce în ce mai sus. Amândoi începură să obosească. Ariel, care şi aşa era sleit de puteri, lupta din greu. De câte ori nu trecuse alunecând chiar pe sub ghearele vulturului şi de câte ori aripile puternice ale zburătoarei nu-l loviseră peste obraz! Deodată, vulturul îl izbi atât de tare cu aripă în cap, încât băiatul îşi pierdu pentru o clipă cunoştinţa, dar pe dată îşi veni în fire, luă înălţime şi apucă pasărea de gât. Vulturul se zbătu, se înălţă mai sus, se rostogoli în aer căutând să scape, dar nu izbuti.

Speriat, începu să zboare în linie dreaptă, spre munţii care se vedeau

dincolo de pădure.

Ariel căuta să dirijeze zborul pasării, acoperindu-i când un ochi, când celălalt, când întorcându-i capul într-o parte. Dar vulturul, nepricepând ce i se cere, se zbătea cu furie. Atunci băiatul renunţă la aceste încercări. În direcţia munţilor se vedea un râu, unde Ariel ar fi putut să-şi astâmpere setea, şi asta era principalul.

Coborâră într-o poiană din pădure, în apropierea apei. Ariel țâşni deodată în sus şi se ascunse în stufăriş. Vulturul, care se prăvălise cu zgomot în iarba deasă, rămase aşa nemişcat o bucată de vreme, cu aripile întinse, deschizând şi închizând ciocul şi privind fix înainte, cu ochi plini de groază. Apoi, acest rege al văzduhului care fusese înfrânt se scutură, îşi strânse aripile, apoi le desfăcu din nou şi îşi luă zborul, întovărăşit de privirile lui Ariel.

XXX. STRĂIN CERULUI ŞI PĂMÂNTULUI

Când zgomotul făcut de aripile vulturului se stinse, Ariel desluşi sunetele unui fluier şi, privind în jos, văzu o privelişte plină de pace.

Pe malul lutos al râului păştea o turmă de bivoli. Iată unul dintre ei, un bivol mare, fumuriu, cu coarnele răsucite, se scufundase în mlaştină până la gât; alţi bivoli porniră şi ei după dânsul şi în curând, din noroi nu se vedeau decât boturile lor turtite.

Pe un dâmb, ciobănaşii pe jumătate goi se jucau. Făceau căsuţe din lut, ziduri, palate, bivoli, puneau în mâinile omuleţilor de lut beţişoare de trestie; unii împleteau din iarbă coşuleţe şi puneau înăuntru greieri; alţii înşirau mărgele din nuci roşii şi negre, prindeau broaşte, cântau din fluiere pe care şi le meşteriseră singuri, îngânând cântece triste şi triluri ciudate.

Uitând de foame şi de sete, Ariel privea cu interes şi totodată cu invidie la aceşti ciobănaşi. Erau fericiţi în felul lor. Îşi petreceau copilăria în mijlocul naturii, nimeni nu-i urmărea, n-avea cine să-i chinuiască şi să-i sperie, ca pe copiii din Dandarat... Ariel nu păstrase amintiri din copilărie. Doar câteva, foarte îndepărtate, aproape şterse... casa din oraşul învăluit în ceaţă, camera, covorul, jucăriile şi fetiţa aceea mică, cu părul auriu... Dar toate aceste amintiri erau umbrite de chipul răutăcios al omului îmbrăcat în negru, care – în vis sau în realitate – călcase în picioare jucăriile lui, călcase în picioare, cu brutalitate, anii copilăriei lui.

Şi deodată Ariel îşi aduse aminte de boala să, de delirul ce pusese stăpânire pe el... Toate acestea se întâmplaseră ieri, sau poate chiar azi! Printre cei aflaţi în jurul patului său desluşea silueta unui om sever, al cărui chip îi amintea de chipul omului în negru, deşi bătrânul acesta purta haine albe, aşa cum obişnuiesc europenii care locuiesc în India. Oare totul nu fusese decât un delir? Ce căuta în cameră bătrânul acela sinistru, cu nasul ascuţit ca un cioc de pasăre răpitoare şi cu ochi de bufniţă, care stătea alături de Pearce? Şi mai era

încă unul înalt, ras, care tot timpul privea cu răutate la Ariel. Ce urmăreau aceşti oameni şi ce îi unea? Numai faţă îl privea compătimitor. Pesemne că e bună ca Lolita, Nizmat şi Siama. Cât de puţini oameni buni sunt pe lumea asta!

Bubuiturile îndepărtate ale tunetului îl aduseră pe Ariel la realitate.

Aerul era încins şi neobişnuit de înăbuşitor Foamea şi setea începură să-l chinuiască din nou.

Iar ciobănaşii, parcă înadins, lăsând joaca, se aşezară în cerc şi începură să prânzească, scoţând din coşuleţe şi traiste turtiţe de orez, nuci de cocos şi struguri.

Să le ceară? Dar dacă ei l-au văzut coborând în zbor pe vultur, atunci, de bună seamă, că vor fugi cuprinşi de groază... Vor fugi, dar poate că vor lăsa turtiţele? Ariel se sculă, se înfăşură în cearşaf şi se apropie de copii.

Văzând un om alb şi necunoscut, băieţaşii îşi aţintiră privirile asupra lui.

— Bună ziua, frăţiorilor! Sunt un biet acrobat sărman. Vreţi să v-arăt un joc grozav? întrebă Ariel.

Deodată se ridică în mâini, apoi se săltă în vârful degetelor, rămânând sprijinit pe arătătorul mâinii stângi. După ce stătu aşa cam un minut, reveni din nou în picioare.

Copiii erau entuziasmaţi. Acrobaţie aşa de minunată nu văzuseră ei nici la iarmaroc. Iar când Ariel, săltându-se de la pământ, se rostogoli de câteva ori prin aer şi căzu din nou în picioare, încântarea lor nu mai cunoscu margini. Vorbind toţi deodată, începură să-i ofere, care mai de care, din mâncarea lor: turtiţe, struguri uscaţi, nuci de cocos. Ariel bău apă şi mânca pe săturate.

Bubuitul tunetului răsună aproape de tot; Ariel ar fi vrut să rămână cu copiii, dar frica de a da ochii cu Pearce îl mâna tot mai departe.

Luându-şi rămas bun de la tovarăşii lui, băiatul se mistui în desişul pădurii şi numai când malul pe care se aflau copiii şi bivolii nu se mai zări de loc, se ridică deasupra copacilor şi cercetă atent împrejurimile.

Norii acoperiseră jumătate din cer, aruncând o umbră deasă deasupra câmpiei, peste care Ariel trecuse nu de mult. Vântul bătea în rafale. Cu atât mai bine, căci vântul acesta care goneşte norii îl va ajuta să zboare tot mai departe de urmăritorii săi. Şi Ariel se ridică din ce în ce mai sus. Norii vineţii se şi aflau deasupra capului său.

Deodată uraganul îl prinse în vârtej pe Ariel, îl zvârli în jos, apoi, răsucindu-l, îl împinse în sus, drept în vălmăşagul norilor. Băiatul încercă să se lupte cu vântul, dar într-o clipă îşi dădu seama că-i este cu neputinţă. Ca să nu-şi irosească forţele în zadar, se hotărî să se lase în voia uraganului. La urma urmelor, pentru el nu era nici o primejdie, deoarece nu putea să cadă şi să se zdrobească. Când vijelia se va mai potoli şi nu-l va mai ţine pe aripile sale, o să zboare singur.

Deodată, Ariel constată că vântul se domoleşte, începu să respire mai uşor şi-şi dădu seama că nu mai simte nici cea mai slabă mişcare a aerului.

„Asta, se vede treaba, fiindcă zbor cu aceeaşi viteză ca uraganul" – chibzui Ariel.

Dar, aruncându-şi privirile în jos, tresări fără să vrea: cu toate că se afla la o mare înălţime, pe sub el treceau, cu o iuţeală nemaipomenită, câmpii, munţi, păduri, râuri, aşezări omeneşti... Privind în sus, i se păru că munţii albaştri, stâncile vineţii, prăpăstiile negre, înlănţuite unele de altele prin lianele orbitoare ale fulgerelor, se prăbuşesc asupra lui... Şi deodată se prăbuşiră, îl înconjurară, îl prinseră în horă lor îndrăcită... Unde-i cerul? Unde-i pământul? Totul era învăluit într-o pâclă vineţie, jur împrejur scăpărau scântei, se rostogoleau bubuituri, cădeau torentele nestăvilite ale ploii. Curenţii de aer care veneau din sens opus ba de sus, ba de jos, ba de pe laturi îl răsuceau şi-l învârteau ca pe-o frunză ruptă. Apa îi umplea urechile, gura, nasul, capul i se învârtea.

În sfârşit, nimeri într-un curent de aer care se rostogolea în jos. Ploaia şi vântul părea că se opriseră pe neaşteptate, şi băiatul începu să cadă o dată cu ele. Dar era de ajuns ca să se oprească o clipă în văzduh, că valurile de aer şi torentele de apă se prăbuşeau asupra lui şi-l aruncau în jos.

Cu totul pe neaşteptate, văzu în faţa sa pământul. Nu, nu era pământ, ci marea, nesfârşită şi întunecată, care parcă se aprindea sub fulgere. Oare uraganul îl minase spre ocean?... Cât timp se va putea menţine la suprafaţa apei? Dar nu, nu era oceanul. La lumina unui fulger, Ariel văzu coroanele copacilor şi acoperişuri de case... Era o inundaţie...

Şi deodată, o rază de aur a soarelui care coborâse jos de tot, către asfinţit, lumină o insuliţă. Trebuia să ajungă acolo! Cu orice preţ!

Biruind împotrivirea vântului, Ariel zbura spre insuliţă. Deodată zări colibele unui sat sărăcăcios. Norii acoperiră din nou cerul, iar uraganul trecuse mai departe, vântul se potolise şi doar ploaia mai continua să cadă, deşi cu mai puţină furie.

Ariel se prăvăli lângă un chioşc, îmbrăcat în liane, şi auzi alături de el respiraţia grea a cuiva.

Cu pielea strălucitoare şi cu nuanţe albăstrui din pricina ploii, răsuflând din greu, stătea culcat un bivol, istovit de puteri, pesemne în lupta cu forţele dezlănţuite ale naturii.

După ce se odihni puţin, Ariel o porni pe drumul desfundat de ploaie, spre aşezările omeneşti, pleoscăind prin băltoacele pline de broaşte şi călcând în noroi. Ultimele răbufniri ale vântului făceau să scârţâie bambuşii.

Iată şi colibă! Ploaia a spălat tot lutul de pe gard şi stâlpii porţii. Obloanele ei spânzurau neputincioase în balamale.

Curtea e năpădită de buruieni. Acoperişul casei, din brazdă de iarbă, s-a prăbuşit. Ariel se urcă în cerdac, speriind o broască ţestoasă, şi intră în casă. Pe podea aleargă scorpioni mititei, scoţând strigăte ciudate: tic-tic. Pete de mucegai acoperă pereţii odăii. O scară îngustă duce spre acoperiş.

Într-un ungher se afla un bătrân cu trupul gol, care putea fi luat drept o statuie, atât de nemişcat stătea, cu ochii plecaţi în pământ, întocmai ca un om adânc cufundat în gânduri. Un schelet îmbrăcat în piele, cu o barbă lungă şi albă.

— Săniaşi! îl strigă Ariel.

Bătrânul nu se trezeşte dintr-o dată din concentrarea sa; îşi ridică încet capul şi-l priveşte pe Ariel, cu ochii săi albaştri deschis, care nu văd nimic, ochi ca de bivol, şi-i spune cu glas cântat:

— Bucuria regăsirii infinitului este finită!

Şi din nou îşi lasă ochii în jos.

Ariel nu găsi aici nici ajutor, nici adăpost, şi astfel plecă mai departe.

Se întunecase de-a binelea. Străbătând uliţele, băiatul îşi dădu seama că satul era aproape dărâmat şi pustiu. Numai într-o singură colibă, luminată de un opaiţ, se mişcau patru năluci albe. Erau femeile care veniseră să spele un mort.

Pe Ariel îl năpădi deodată un simțământ de singurătate, de izolare, şi fu cât pe-aci să izbucnească în plâns, pentru prima oară de când plânsese în copilărie, când omul cel negru îi călcase în picioare cuburile.

Cu toate că noaptea se lăsa, îşi luă zborul şi se înălţă deasupra văii acesteia moarte, înecată de apă, străduindu-se să nu privească în jos.

Ultimii nori se îndepărtau repede spre orizont.

În faţa lui Ariel, pe albastrul nesfârşit al cerului nocturn, străluci o stea. Zbură spre ea, că spre lumina unui far.

Spre stele! Cât mai departe de pământ!

XXXI. ÎN JUNGLĂ

Ariel se trezi sub bolta unui templu pe jumătate dărâmat şi nu-şi dădu seama dintr-o dată unde se află. Curând însă îşi aminti de puştiul acela mort, acoperit de ape, ape în care se oglindeau stelele. Zburase mult deasupra lui, aproape toată noaptea. La orizont, pe întinsul siniliu al apelor, miji dungă neagră a pădurii. Ţărmul! Odihnă! Ariel zbură şi mai repede.

Când ajunse la marginea sihlei, era atât de ostenit, încât nici nu mai căută un loc uscat, ci zbură spre un copac rămuros şi se instală acolo, ca într-un cuib. Lipindu-şi capul de trunchiul arborelui, adormi pe dată.

Trezindu-se la primele raze ale soarelui, văzu cu uimire că pluteşte în văzduh, lângă copac. În timpul somnului, mişcându-se în mod inconştient, se îndepărtase pesemne de punctul său de sprijin. Dar, pe când dormea, din prudenţă, îşi lipsise corpul de greutate, ca să nu cadă jos, de aceea atârna acum în aer. Pentru el era o descoperire de mare importanţă: putea deci să doarmă în aer. Şi această posibilitate îi folosi foarte mult.

Când se trezi, văzduhul era împânzit de aburii groşi care se ridicau din

pământ, străpunşi de razele portocalii-roşcate ale soarelui ce răsărea. Alături de el, în frunziş, ciripeau păsări şi ţipau maimuţe. Iar jos, lingă rădăcinile groase şi şerpuitoare, o cobră uriaşă se încălzea la soare. Ce s-ar fi întâmplat cu el, dacă în timpul somnului s-ar fi prăvălit din copac?

Cobra bău apă dintr-o băltoacă, îşi săltă capul – care era a treia parte din corpul său – şi-l legănă, privi în jur şi zări în iarbă o păsărică pestriţă.

Ariel văzu primejdia ce ameninţa zburătoarea şi vru s-o sperie, dar cobra se năpusti ca fulgerul asupra victimei sale şi o înghiţi mai înainte ca pasărea s-apuce să scoată un piuit.

„Uite aşa mă vânează şi Pearce – se gândi Ariel. *Cobra însă este flămânda, dar ce nevoie are Pearce de mine?"*

Dar şi Ariel era flămând, aşa că ar fi fost timpul să se gândească la hrană.

Se ridică din nou deasupra copacilor şi văzu că se află la marginea junglei. Cât puteai cuprinde cu ochii, vedeai, asemenea unor talazuri pe întinsul mării verzi, cupolele arborilor uriaşi. Ariel îşi luă zborul deasupra acestui ocean de verdeaţă; într-o poiană, în mijlocul ei, se zăreau ruinele unui templu, cu coloane grosolan sculptate, pe care se încolăciseră lianele. În jur creştea un tufăriş des.

N-ar fi rău să-şi facă aici un adăpost. Ariel coborî şi, printr-o gaură a acoperişului, pătrunse înăuntru.

Un aer umed şi stătut îl învălui de pretutindeni. Acoperişul se păstrase în bună parte, astfel că se putea adăposti pe vreme urâtă şi în timpul ploilor tropicale. În aripa templului care nu se dărâmase se afla, intactă, statuia neagră a lui Indra, stând în jilţ şi având de trei ori înălţimea unui om. Zeul îşi ţinea palmele pe genunchi, un picior sprijinit de pământ, iar celălalt – sub el. Ochii îi erau pe jumătate închişi. Pe cap purta o mitră conică, iar pe piept un colier. De o parte şi de alta a statuii lui Indra se vedeau statuetele altor zei, mari cât un stat de om.

Pe genunchii zeului, Ariel putea să-şi facă un culcuş, punând acolo vreascuri, frunze şi muşchi.

Statuia se afla într-o cameră lungă şi îngustă, în dreapta pornea un şir de coloane care împărţeau templul în două încăperi cu plafonul jos şi boltit. Zidul din dreapta era aproape tot descoperit, iar bolta se ţinea numai pe patru coloane pătrate, lăsând drum liber fiarelor sălbatice.

Dar parcă şi aşa jivinele nu-l înconjurau din toate părţile? Ariel ieşi în zbor din templu şi începu să treacă de la un copac la altui, întocmai ca o albină care caută plante melifere. Spre bucuria sa, se convinse îndată că în pădure erau destule poame ce puteau servi drept hrană. În apropiere se găsea şi un izvor. Nu degeaba fusese construit aici un templu! Pe malurile izvorului, iarba era bătătorită de fiarele care veneau pe furiş să se adape.

Spre seară, Ariel îşi înjghebă noul său adăpost, ba izbuti să-şi facă chiar

şi o rezervă bună de fructe în cazul că s-ar fi stricat vremea, iar din muşchi îşi încropi un culcuş pe genunchii lui Indra.

Dar nici nu se lăsă bine seara, şi băiatul înţelese că nu este singurul locuitor al acestui templu. În afară de nenumăraţi scorpioni, şopârle şi lilieci, pe care-i văzuse încă de cu ziua, printre locuitorii ruinelor se mai numărau şi şerpi. Jivinele se târau aici după vânătoarea de peste zi şi se strângeau colac, pentru că noaptea să le fie mai cald. Curând toată podeaua se acoperi cu astfel de ghemotoace. Şerpii fluierau în timp ce se pregăteau de culcare. Lilieci roşcaţi, care se hrăneau cu fructe, zburau cîrduri-cîrduri atingându-l cu aripile lor moi pe noul chiriaş. Uneori coborau până aproape de pământ, lovind uşurel şerpii, tulburându-le odihna, iar aceştia sâsâiau mânioşi. Având în imediată vecinătate un număr nesfârşit de şerpi, nici chiar pe genunchii lui Indra nu era lipsit de primejdie să doarmă. Şi Ariel, amintindu-şi de descoperirea sa făcută în cursul dimineţii, se hotărî să se culce pe plafon, deasupra capului lui Indra.

Din când în când îl trezeau glasurile animalelor şi ale păsărilor de noapte, dar curând se obişnui şi cu ele.

Şi astfel pentru Ariel începu o viaţă nouă, în junglă. În primele zile se bucură de faptul că zburase departe de urmăritorii săi, cărora le prefera tovărăşia fiarelor sălbatice şi a şerpilor. Numai seara, când se pregătea de culcare, îl apăsa singurătatea; atunci îşi aducea aminte de puţinii prieteni pe care-i avea: Lolita, Nizmat, Sărad. Dar, deocamdată, la întoarcere nici că se putea gândi. Trebuia să aştepte până când Pearce va înceta să-l urmărească, convingându-se că de data aceasta Ariel a dispărut fără nădejdea de a mai fi găsit vreodată.

Nemaifiindu-i frică de oameni, băiatul se bucură în voie de plăcerile zborului. Până acum fusese nevoit să se înalţe în văzduh ca să scape de urmăritori sau ca să-i distreze pe alţii. În junglă însă putea să zboare numai de dragul de a zbura.

O dată cu primele raze ale soarelui, Ariel se avânta impetuos spre cerul înalt şi albastru. Aerul umed şi greu al junglei aici era uşor şi proaspăt. O dată cu păsărelele de dimineaţă, Ariel îşi cântă şi el cântecul matinal.

Uneori zbura vreme îndelungată. Admira jocul luminii în nori, îl fermecau nopţile cu lună şi, plin de nesaţ, se desfăta în deplina-i libertate, gusta întinderea nesfârşită din jurul lui şi uşurinţa cu care respira.

Şi zbura ceasuri întregi, până când trupul îi aducea aminte că el este un prizonier al pământului: când simţea că a obosit, că îi e sete său somn, se întorcea la adăpostul său.

Odată, într-o noapte înstelată, Ariel încercă să doarmă chiar deasupra pădurii. Dar când se trezi, văzu că vântul, care se stârnise în timpul nopţii, îl purtase mult într-o parte, şi cu greu găsi drumul la întoarcere. De atunci nu se mai culcă în văzduh.

Zilele treceau unele după altele şi Ariel se obişnuia tot mai mult cu

jungla. Învăţase deprinderile şi obiceiurile păsărilor şi animalelor, cu unele se duşmănea, cu altele era prieten. Odată, un tigru care-l pândise lingă izvor se năpusti asupra lui. Ariel abia avu vreme să-şi ia zborul. Atunci fiara se aruncă spre omul ce atârna în aer. Ariel zbură şi mai sus. Înfuriat, tigrul începu să ţopăie ca turbat, străduindu-se să pună gheara pe vânatul său. Băiatul nu se putu stăpâni să nu-l zădărască puţin, până când jivina, înfuriată de eşec, se mistui în junglă. Omul zburător îl mai urmări un timp, scoțând ţipete asurzitoare. Maimuţele şi papagalii luară parte cu plăcere la înfrângerea ruşinoasă suferită de spaima junglei.

Găsi însă şi prieteni. Câteva maimuţe, care la început fugeau din calea lui şi, mânioase, aruncau în el cu tot ce le cădea la îndemână, în cele din urmă se împrieteniră cu dânsul şi-i aţineau mereu drumul, iar Ariel, la rândul său, le căuta le dădea tot soiul de fructe mai acătării. Doi papagali, adesea tovarăşii lui în zborurile prin pădure, îl strigau pe nume când îl întâlneau: *„Ariel, Ariel!"*

El îi învăţă să spună: *„Lolita, Nizmat, Sărad",* şi băiatului i se părea că stă de vorbă cu prietenii săi.

Asistă la luptele crâncene dintre elefanţi, bivoli şi tigri, văzu turme uriaşe de elefanţi sălbatici. Din înaltul cerului, elefanţii păreau nişte şobolani, iar trompele lor, cozi groase, date peste cap. Apropiindu-se de ei, Ariel auzea tropăitul înfundat al labelor puternice, trosnetul copacilor doborâți, loviturile date cu colţii, foşnetul uscat al pielii lor încreţite, zgomotul trompelor izbite una de alta, răgete şi urlete. Văzuse sute de urechi, trompe ridicate în sus şi un număr nesfârşit de cozi ce se legănau. Văzuse elefanţi bătrâni, uriaşi, cu colţi albi, cu frunze şi crenguţe rămase în cutele şi încreţiturile pielii, elefanţi cu un singur colţ, cu cicatrice pe gât – urme ale încăierărilor de odinioară. Văzuse elefanţi mici, negricioşi, cam de un metru înălţime, care alergau pe sub burţile mamelor lor, şi elefanţi tineri, cărora de-abia le creşteau colţii.

Fără să-şi dea seama, Ariel începu să se sălbăticească. Părul îi crescuse, umbla şi zbura gol, numai cu o legătură de frunze în jurul coapselor. Cămaşa şi cearşaful le păstra cu grijă, ascunse sub nişte pietre.

Cât era ziua de mare, înconjurat de păsări şi maimuţe, zbura din copac în copac căutându-şi hrana, şi se ridica sus, la cel mai mic semn de primejdie. Dacă s-ar fi sălbăticit cu totul, ar fi rămas să-şi sfârşească zilele în junglă. Dar nu s-a întâmplat aşa, din pricina papagalilor pe care îi învăţase să vorbească.

„Lolita, Nizmat, Sărad!" strigau papagalii de dimineaţă până seara, şi strigătele acestea răsunau în inima lui ca nişte strigăte de bucurie şi aspră dojană, făcându-l să se gândească la soarta să.

Cele întâmplate în palatul rajahului, întâlnirea cu Pearce, toate lăsaseră o urmă adâncă în sufletul lui. Trecuse parcă dintr-o dată de la stadiul de copii, care îi fusese impus în mod artificial, la cel de om matur, deşi el însuşi nu-şi dădea pe deplin seama de schimbarea ce se petrecuse în el.

Până acum fusese o armă pasivă în mâinile altora. La Dandarat învăţase

doar să simuleze, să-şi ascundă gândurile şi simţămintele. Fugind de acolo, trăise veşnic cu spaimă de a nu cădea din nou în mâinile lui Pearce. Paralizat de această teamă, nici nu se gândea măcar să lupte activ, nici prin cap nu-i trecea că ar putea să dobândească dreptul de a trăi aşa cum voia el, şi nu cum voiau alţii.

Spaima îl alungase în mijlocul junglei, lipsindu-l de societatea oamenilor, în rândul cărora, fără îndoială, există şi oameni buni, spaima îl condamnase la singurătate. Şi deodată se trezi în el mândria şi indignarea omului. Nu, el nu va rămâne în junglă, ci va zbura spre oameni şi îşi va cuceri dreptul de a trăi în mijlocul lor.

De ce să nu se folosească de avantajul neobişnuit pe care-l are faţă de ceilalţi? Un om zburător poate face multe! Ce anume, nu-şi dădea încă seama, deoarece nu cunoştea prea bine viaţa oamenilor. *„Timpul îmi va arăta singur ce trebuie să fac"* – hotărî Ariel în sinea lui şi începu să se pregătească de drum.

Găsi o nucă, a cărei zeamă dădea pielii o culoare cafenie. Vopsit astfel, putea fi luat drept un hindus sau un european ars de soare. Ce-i drept, culoarea mai pălea puţin după ce te spălai, dar totuşi nu se curăţa. Îşi căută cămaşa şi cearşaful, le clăti la izvor şi se strădui chiar să le netezească, folosind o piatră încinsă la soare. Luându-şi o mică provizie de fructe, într-o bună zi, dis-de-dimineaţă, porni la drum.

XXXII. NOUL CONVERTIT

Păstorul Edwin Kingsley îşi scoase ochelarii, oftă, se lăsă pe speteaza jilţului şi-şi ridică ochii în tavan. Pe peretele din faţa lui atârnă portretul regelui, un ins cu faţa prelungă, tip de anglosaxon, cu nasul specific familiei, cu ochii uşor bulbucaţi; alături se aflau portretele viceregelui Indiei, un lord sever, cu buzele subţiri, şi al episcopului de Canterbury, în veşmânt sacerdotal. Regele şi viceregele îşi ţineau capul întors într-o parte, de parcă se fereau de păstor, dar episcopul îl privea ţintă în ochi, cu un aer de dojană care lui Kingsley-misionarul i se păru că nu justifică de loc încrederea pe care înaltul prelat şi-o pusese în el.

Ce va spune preasfinţia sa, care până atunci se arătase atât de binevoitor faţă de păstor, când va citi ultima lui dare de seamă?

De trei săptămâni, pastorul Kingsley lucra la alcătuirea unor dări de seamă, străduindu-se să prezinte situaţia într-o lumină cât mai favorabilă pentru el.

La început, creştinarea locuitorilor Indiei mersese foarte bine. În rapoartele sale, Kingsley lăsa să se înţeleagă că cheia nenumăratelor lui succese consta în străduinţa sa de misionar şi în talentul de predicator..

De fapt, cauza era cu totul alta: pastorul atrăgea în turma lui Cristos *„paginii"* din castele cele mai de jos. Pentru aceştia, trecerea la creştinism prezenta anumite avantaje, deoarece le îmbunătăţea într-o oarecare măsură

situaţia lor de oameni lipsiţi complet de drepturi. Un rol important jucau şi cruciuliţele de argint, şi darurile ieftine pe care le primeau la botez cei convertiţi la creştinism. Deodată însă lucrurile se schimbară. Unele societăţi religioase din India, îngrijorate de creşterea numărului celor care treceau la creştinism, născociră pentru paria un nou ritual de purificare spirituală, ritual ce le dădea dreptul să se înalţe cu o treaptă mai sus, în ceea ce priveşte casta din care făceau parte. Şi, deşi această inovaţie provoca nemulţumirea societăţilor mai conservatoare ale *„drept-credincioşilor"*, ea avu totuşi succes. Mulţi paria preferau acum ritualul de purificare în locul creştinării. Şi astfel succesele de misionar ale lui Kingsley încetară dintr-o dată. Pastorului îi era din ce în ce mai greu să facă prozeliţi. Ba mai mult decât atât, părăseau religia creştină şi cei convertiţi.

Kingsley se văzu pus în faţa unei situaţii foarte dificile. Îşi pierdu pofta de mâncare şi liniştea. Ziua trudea de-l treceau toate năduşelile, străduindu-se să compună o dare de seamă cât mai ingenioasă, iar noaptea se gândea în fel şi chip cum ar putea să îndrepte lucrurile. După ce scrise nişte predici foarte grăitoare, plecă în satele cele mai îndepărtate ale parohiei sale, dar totul fu în zadar. Toţi aceşti barbari idolatri nu puteau fi convertiţi decât numai printr-o minune, demonstrîndu-li-se superioritatea zeului creştin. Dar de unde să facă rost de această minune?

— John! Du gustarea de dimineaţă lui mister Kingsley – auzi pastorul glasul surorii sale, miss Florence Kingsley, care era fată bătrână.

Intră un băiat hindus, cu o tavă pe care aburea o ceaşcă de cafea, o farfurioară cu jumări de ouă şi pâine prăjită.

Era Pareş, finul *„mătuşichii Florence"* (aşa i se spunea în casă surorii pastorului), care la botez primise numele de John. Purta un cordon de argint, darul naşei sale, ceea ce de fapt îl şi determinase să se creştineze, iar la gât avea o cruciuliţă şi o amuletă de argint, rămase de la părinţii lui care muriseră. De lucrurile acestea Pareş-John nu se despărţea pentru nimic în lume.

Bându-şi cafeaua, pastorul privi crucea şi amuleta şi, oftând, se gândi: *„Uite, toţi sunt la fel. Pe piept poartă crucea şi amuleta, iar în piept..."*

— Mi se pare că pastorul este ocupat... – Auzi Kingsley vocea fiicei sale, Suzana, care vorbea cu cineva în hindusă, în camera de alături.

Mister Kingsley ciuli urechile. Dar dacă o fi vreun hindus care, auzindu-i predica, venise să se creştineze? Şi, uitând de mâncare, păstorul îşi puse repede halatul peste pijama şi se grăbi să iasă în vestibul. În faţa lui stătea un tânăr zvelt, cu pielea cafenie, cu trăsături frumoase şi păr lung de sihastru. Purta numai o cămaşă şi o mantie ciudată, albă. Doamne, cum se mai împopoţonează şi băştinaşii ăştia!

— Ai venit la mine? întrebă pastorul.

— Da – răspunse cu modestie tânărul, lăsând ochii în jos. Am vrut, sir, să stau de vorbă cu dumneavoastră... Dar mi se pare că n-am nimerit bine.

Suzana, o tânără de vreo douăzeci de ani, cu o rochie de pânză, cu părul râs după tifos, privea sever când la taică-său, când la tânăr.

Păstorul, văzând că tânărul venise să-i vorbească despre un lucru serios, îl pofti în cabinetul său.

Musafirul acesta neaşteptat spuse că îl cheamă Binoe, că este hindus şi orfan. El vrea să se pună în slujba lui Dumnezeu. Studiase brahmanismul, budismul, coranul, dar toate aceste religii nu-l satisfăceau. Cunoaşte şi creştinismul, dar prea puţin, şi ar vrea să studieze mai temeinic această credinţă. Ce nu-i place în religia părinţilor lui? Faptul că zeii lor nu se manifestă niciodată în mod concret şi nu vin niciodată în ajutorul oamenilor.

Păstorul se mohorî şi se gândi: *„E destul de instruit pentru un băştinaş şi are o inteligenţă practică. Oamenii de soiul ăsta sunt vicleni şi lor le trebuie minuni, cu ei e greu. Totuşi aş putea să-i demonstrez că existenţa lui Dumnezeu se manifestă nu numai prin minuni – şi, la urma urmei, ce le-o fi trebuind la toţi ăştia minuni! – principalul este să nu-l scap din mină, să-l botez cu orice preţ, chiar dacă ar fi să mă coste ceva mai mult decât o cruciuliţă de argint! În darea de seamă trebuie să figureze şi noi convertiri!"*

— O să mai vorbim despre asta, prietene – îi spuse cu blândeţe pastorul. Dar va trebui să ne vedem mai des. Unde locuieşti?

— Sunt pelerin şi am pornit în căutarea adevăratului Dumnezeu – răspunse musafirul.

Păstorul se gândi puţin şi apoi îi spuse cu un aer solemn:

— Vei rămâne la mine. Binoe! Da, da, la mine se va găsi un locşor şi un pumn de orez pentru omul care-l caută pe Dumnezeu! Florence! strigă el şi, când în cameră intră femeia aceea osoasă, căruntă, în rochie neagră, el îi spuse: Asta-i Binoe. Şi nădăjduiesc să-ţi fie fin. Va locui la noi. Condu-l la mansardă.

Mătuşica Florence îl cercetă cu curiozitate pe tânăr, iar apoi, făcându-i semn cu capul, îi spuse:

— Să mergem!

După ce ieşiră, în cabinetul pastorului năvăli Suzana.

— Ascultă, tată – începu ea să vorbească tulburată – mi se pare că în zelul tău de misionar tu uiţi de toate. Oare n-ai fi putut să-l adăposteşti pe vagabondul ăsta la paznicul bisericii? Doar aceşti ţigani murdari aduc cu ei tot soiul de boli. N-ajunge c-am fost bolnavă de tifos? Nu mi-ar mai trebui decât să mă îmbolnăvesc de holeră sau de ciumă.

— Nici un fir de păr nu se clinteşte din capul omului fără voinţa lui Dumnezeu – răspunse cu un aer sfătos mister Kingsley, străduindu-se să-şi ascundă tulburarea.

— Nici un fir de păr! Eu şi aşa sunt tunsă chilug. Asta poţi s-o spui în predicile tale. Eu nu vreau ca-n casa noastră să locuiască cerşetori.

— Dar este absolut necesar, fiica mea. Ce să fac? Fiecare profesiune îşi

are riscurile ei. Ce s-ar fi întâmplat dacă aş fi fost doctor? Doar trebuie să merg să-i împărtăşesc pe muribunzi.

El, care întotdeauna ceda în faţa fiicei sale, de data asta dădu dovadă de o îndărătnicie neaşteptată. Şi Binoe rămase.

În sinea lui, Ariel chibzuia de mult la un plan. Încă pe când se afla la Dandarat, băiatul îşi dăduse seama în chip nedesluşit, ce-i drept, pentru ce anume era pregătit şi de ce fusese transformat în om zburător: pesemne că voiau să-l arate ca pe o minune, în scopul de a întări credinţa, religia. Atunci, de ce să nu folosească el însuşi această capacitate a lui în interesul său personal? Trebuia să găsească un adăpost, să vadă ce se petrece în jur, să cunoască mai bine oamenii, să adune poate ceva bani, pentru ca apoi să înceapă o viaţă de sine stătătoare. Ce avea să fie mai departe, nu prea ştia să spună. Planurile lui se schimbau mereu, dar din ele nu lipseau niciodată Lolita, Sărad şi Nizmat.

Zburând noaptea deasupra unui târguşor, Ariel văzuse această clopotniţă înaltă şi atunci planul primului pas pe care trebuia să-l facă în societatea oamenilor se înfiripă în mintea lui.

Curând îşi dădu seama de comportarea duşmănoasă a Suzanei. Ea evita să-l întâlnească şi abia-abia îi răspundea la salut. În schimb, mătuşica Florence, pe care Suzana o numea *„misionara în fustă"*, îl proteja pe Binoe.

Seara, pastorul avea lungi discuţii cu Ariel. Cedând insistenţelor fiicei sale, el nu-l mai invita pe Binoe în cabinet, ci urca la dânsul în mansardă, unde tânărul trăia ca un pustnic. Era cât se poate de modest în ceea ce priveşte mâncarea, şi zile întregi şedea aplecat deasupra evangheliei.

Zelul şi progresele vădite ale lui Binoe îl bucurau şi-l uluiau pe pastor, căruia nici prin gând nu-i trecea că elevul său studiase istoria religiei, aproape singurul lucru care se studia la Dandarat.

Curând, Binoe fu botezat cu solemnitatea cuvenită, primind numele de Benjamin sau, cum îi spunea pastorul şi mătuşa Florence, prescurtat – Ben. Tânărul continuă să locuiască la pastor, pentru a-şi consolida credinţa, şi atât de temeinic şi-o consolida, încât puţin a lipsit să nu-şi bage în groapă dascălul.

XXXIII. „MINUNEA"

Asta se întâmpla într-una din duminici.

Păstorul, într-o biserică aproape pustie, ţinea o predică, vorbind despre credinţă, despre minuni şi despre amestecul lui Dumnezeu în treburile oamenilor.

— Dumnezeu este atotputernic şi dacă el nu vine în ajutorul oamenilor, asta se datoreşte faptului că ei nu se roagă îndeajuns. Pentru că, adevăr grăiesc vouă, stă scris în sfintele scripturi că dacă credinţa voastră fi-vă măcar cât un grăunte de nisip şi veţi spune muntelui: *„Mută-te din ăst loc în alt loc"*,

muntele se va muta. Şi-atunci nimic nu va fi cu neputinţă.

La aceste cuvinte, Ben-Ariel, care şedea în prima bancă, ieşi pe neaşteptate în mijlocul bisericii, strânse cu putere cartea de rugăciuni, înalţă ochii spre cer şi exclamă:

— Cred, Dumnezeule, că tu vei face după credinţa mea! Ridică-mă deasupra pământului!

Şi deodată toţi văzură cum trupul tânărului începe să se clatine şi-apoi să se înalţe. Tălpile lui se desprinseră de pământ şi el rămase atârnat în aer. Băiatul când cobora mai jos, mulţumindu-i lui Dumnezeu, când se ridica din nou în aer.

Păstorul se apucă de pupitru ca să nu cadă. Pălise şi falca de jos îi tremura.

În biserică se lăsase o linişte atât de desăvârşită, încât puteai auzi cum zburau rândunele prin dreptul ferestrelor. Oamenii parcă încremeniseră. Apoi se iscă o zarvă de nedescris. Zidurile începură să se cutremure de urletele isterice ale oamenilor înnebuniţi. Toţi cei de faţă săriră de la locurile lor şi, cuprinşi de panică şi țipând, se năpustiră spre uşă, strivindu-se fără milă: unii se prosternau în faţa lui Binoe, cădeau în genunchi, întindeau braţele spre el, alţii se loveau cu pumnii în piept şi, alternând râsul cu plânsul, exclamau:

— Există Dumnezeu, există Dumnezeu!

Oh, dacă Pearce ar fi văzut toate acestea! Nu degeaba centrul din Londra îşi pusese atâtea nădejdi în omul zburător!

Ariel zâmbea oarecum stingherit, de parcă nici el nu se dumerise de cele întâmplate.

Păstorul ridică mâna, voind să facă linişte, dar şi el era la fel de zguduit ca şi ceilalţi. Dând din mină, el coborî de la pupitru; picioarele nu-l mai ţineau şi, fiind cu totul copleşit de minunea petrecută, începu să respire greu şi se lăsă la pământ.

Purtând o amazoană şi o bonetă neagră pe cap, Suzana se întorcea călare acasă, după ce-şi făcuse plimbarea de dimineaţă. În timp ce oamenii se rugau în biserică şi ascultau predica tatălui ei, Suzana umbla călare pe câmp, în bătaia razelor de soare.

Îndărătnică şi capricioasă, Suzana îi dădea destulă bătaie de cap lui mister Kingsley. Fetei nu-i plăcea de fel gospodăria, ci se pasiona după vânătoare şi călărie, după spectacolele de amatori în cercul englezilor şi arta fotografiatului. Îşi bătea joc de filantropia mătuşichii Florence şi vorbea nişte lucruri îngrozitoare. Aşa, de pildă, îi spunea tatălui ei, care tremura din creştet până-n tălpi la auzul unor asemenea cuvinte, că-l preferă pe Charac, un materialist vulgar, ce demonstrase că trupul şi sufletul sunt unul şi acelaşi lucru, tuturor filozofilor din lume. Ea ura India şi visa să se întoarcă la Londra. Păstorul explica toate aceste ciudăţenii ale fiicei sale pretextând influenţa dăunătoare pe care o avea asupra europenilor clima Indiei, precum şi vârsta

fetei: *„O să se mărite şi o să-i iasă din cap toate prostiile astea"* – se liniştea mister Kingsley.

Liturghia nu se sfârşise, când o mulţime de oameni, ţipând şi gesticulând, se năpustiră afară, pe uşa bisericii. Nu cumva o fi luat foc biserica?

Suzana dădu pinteni calului şi-l văzu deodată pe Pareş-John, băieţelul care locuia în casa lor pentru *„consolidarea credinţei întru Cristos"*, ceea ce reclamă, vezi bine, efectuarea întregii munci de la bucătărie, în scopul dezvoltării spiritului creştinesc privitor la modestie şi supunere.

— Ei, gipsy! strigă Suzana, de parcă ar fi chemat un câine, şi îşi struni calul.

Suzana considera că *„maimuţoiul ăsta"* nu este demn să poarte numele de John, ca toţi sahibii, şi-i spunea băiatului *„gipsy"* (ţigan). Ea îi socotea pe toţi hinduşii ţigani, iar când taică-său încerca să o contrazică, Suzana îi răspundea: *„Citeşte Studiul popoarelor al lui Ratzel".*

John se apropie în fugă de Suzana.

— Ce s-a întâmplat acolo? întrebă ea, arătând cu cravaşa spre biserică.

— Vai, miss! Acolo, miss, s-au petrecut nişte lucruri! Vai, miss...

Plină de nerăbdare, Suzana agită cravaşa deasupra capului băiatului.

— Ben... Binoe, miss, s-a ridicat în aer, miss, şi toţi s-au speriat – spuse pe nerăsuflate băiatul.

— Ia nu mai vorbi prostii!

— Credeţi-mă, miss! Uite-aşa – şi John începu să ţopăie. Da să vezi ce bine a ieşit! Parcă stătea pe o bancă nevăzută! Şi băiatul începu să ţopăie din nou, ferindu-se pe cât putea de cravaşa Suzanei.

Sprijinit de umărul paznicului bisericii şi clătinându-se pe picioare, pastorul ieşi din biserică.

— Tată, ce s-a întâmplat? întrebă Suzana, speriată de-a binelea.

Îşi iubea tatăl, deşi în fundul sufletului îi era ciudă pe firea blândă a acestuia.

Păstorul porni tăcut spre casă, iar ea îl însoţi călare, lovindu-şi uşurel calul cu cravaşa.

— Da vorbeşte odată!

— Mai târziu, copila mea – răspunse cu glas slab pastorul. Trebuie... să-mi vin puţin în fire.

— Cel mai bun mijloc ca să ştii ce se petrece în biserică este să te duci în biserică – bombăni supărat paznicul, privind spre coada tunsă a calului.

Suzana spintecă aerul cu cravaşa şi strigă:

— Gipsy, diavole!

Şi sări de pe cal.

John, care semăna într-adevăr cu un pui de cioară, ieşi fuga din bucătărie, cu o cârpă în mina.

— Du calul la grajd – porunci fata, netezindu-şi cutele amazoanei. Ei, bine

c-ai venit, mătuşă Florence! În sfârşit o să aflu ce s-a întâmplat. Plângi, mătuşico? Ce-i cu dumneata?

— Plâng de bucurie, Suzi. Dumnezeu m-a învrednicit să văd o minune.

— O mi-nu-ne? lungi Suzana cuvintele. Săritura aia a lui Binoe e o minune?

Mătuşica se încruntă şi chiar păli puţin.

— Hai, sfârşeşte odată! Dumnezeu o să te pedepsească! Tu n-ai văzut, n-ai văzut! Ben e un sfânt, un mare sfânt! El n-a sărit, ci s-a ridicat în aer. Toţi au văzut asta. Dumnezeu a făcut o minune datorită credinţei puternice a băiatului.

— Întotdeauna m-am aşteptat la aşa ceva din partea lui! spuse oftând Suzana.. *„Mătuşica Florence devine o fanatică şi asta n-o să ducă la nimic bun"*, gândi pentru a nu ştiu câta oară fata.

— Nu-l huli pe Dumnezeu! exclamă nemulţumită fata bătrână şi îndată adăugă pe un ton potolit; *„Nu judecă, ca să nu fii judecat"*. Fie ca Domnul să te ierte pe tine şi pe mine, păcătoasa, în nemărginita lui milă! şi bătrâna porni spre casă.

Suzana, îngândurată, rămase locului pe aleea grădinii. O mare de oameni se îndrepta spre casa lor.

— Preasfinte! Săniaşi! Binecuvântează-ne! Lasă-ţi mâna pe creştetul fiului tău! Îngăduie s-ating tălpile tale! se auzeau glasuri din mulţime.

La o distanţă destul de bună de gardul grădinii, oamenii se opriră – nu aveau curajul să se apropie mai mult. Din mijlocul lor ieşi Ben-Ariel. Oamenii îl petrecură închinîndu-i-se până la pământ şi apoi o porniră îndărăt, continuând să discute cu aprindere.

Lăsându-şi capul în piept, Ariel intră în grădină, şi se îndreptă spre verandă.

— Ascultă, Binoe, sau Ben, cum te cheamă... – îl opri Suzana pe tânăr.

Ariel se opri.

— Ia spune, ce-ai făcut acolo, în biserică?

— Babu... mister Kingsley, a spus că dacă omul crede cu tărie, atunci nimic nu-i este cu neputinţă. Asta-i puterea Dumnezeului creştin. M-am rugat lui Dumnezeu cu multă credinţă, ca să m-ajute să mă ridic deasupra podelei, şi Dumnezeu m-a ajutat. Asta-i tot.

— Chiar Dumnezeu în persoană te-a ridicat? De braţ sau de chică?

Ariel tăcea. Tăcu şi Suzana, zâmbind, şi apoi deodată, umflându-şi nările, strigă:

— Fleacuri! Nu cred nimic! Ia fă şi-n faţa mea scamatoria asta, dacă vrei ca să nu-ţi spun că eşti un mincinos!

Ariel oftă din adâncul pieptului, privi spre portiţă, apoi la răzorul cu garoafe, şi păşi uşor peste capetele florilor, fără măcar s-atingă vreuna din ele. Astfel, peste creştetul garoafelor, el traversă răzorul şi se opri pe cărare, aruncându-i Suzanei o privire plină de modestie.

— Interesante scamatorii – rosti fata, străduindu-se să-şi ascundă tulburarea. Să nu-ţi închipui cumva că m-ai convins că ai darul de a săvârşi minuni.

— Eu n-am făcut nimic altceva decât ce mi-aţi cerut – răspunse supus Ariel.

— Bine... Straşnic! Ei, şi-acum, ai de gând să te foloseşti de scamatoriile astea?

— Dumnezeu o să-mi arate calea.

Suzana bătu din picior.

— Nu pot să sufăr prefăcătoriile! exclamă ea, apoi continuă, îngândurată: Să admitem totuşi că izbuteşti să faci lucrul ăsta, şi nu sub stare de hipnoză. Ei, dar mai departe? Oare ai să faci toate scamatoriile astea numai pentru a băga în sperieţi babele şi moşii din biserică, sau să-i uimeşti pe tineri, zburând printre flori ca un fluture? Sau, cine ştie, poate ai de gând să aduni bani colindând prin iarmaroace? Un bărbat trebuie să aibă o ocupaţie serioasă, potrivită pentru el. Eu, în locul tău, m-aş angaja la pompieri. Da, la pompieri! Aş salva oamenii din clădirile care au luat foc, m-aş ridica în zbor la etajele cele mai înalte, acolo unde nu ajunge scara pompierilor. Sau aş lucra la *„Salvamar"*, dar în nici un caz nu m-aş arăta ca un făcător de minuni şi n-aş trăi în locurile astea puştii din mila altora.

— Poate că aşa am să şi fac – răspunse Ariel, plecându-se adânc, şi porni spre casă.

„Abil escroc!" îşi zise Suzana în sinea ei, privind îngândurata florile.

XXXIV. MINŢILE SUNT ÎNFIERBÂNTATE

Venind acasă, pastorul măsură multă vreme cabinetul în lung şi-n lat, împiedicându-se de picioarele *„scaunelor de campanie"* şi a măsuţelor din bambus. Ca mulţi englezi care locuiau în India, el nu-şi făcuse un mobilier trainic, socotind că şederea lui aici va,fi de scurtă durată, şi-n felul acesta trecură anii.

Kingsley era nespus de tulburat. Îşi strângea mâinile cu atâta putere, încât îi trosneau degetele, apoi se luă de cap.

Oare ce se petrecuse? O minune? Una din acele minuni despre care el vorbeşte atât de frumos în predicile lui? *„Există Dumnezeu!"* îşi aminti el că strigase cineva în biserică. Dar asta este cu neputinţă! Mintea lui practică de englez al secolului XX refuza să dea crezare minunilor.

Şi dacă el nu crede în posibilitatea unei minuni, atunci înseamnă că nu crede nici în Dumnezeu? Gândul acesta care-i venise pe neaşteptate îl ului.

El ştia că e nevoie de religie. Şi era unul dintre funcţionarii care munceau cu mult zel. Oamenii simpli au nevoie de religie, de Dumnezeu, de credinţa în minuni, altfel e greu să te poţi înţelege cu ei! Şi în obligaţiile sale intra tocmai

această susţinere a credinţei. Şi când colo, poftim! A apărut băiatul ăsta, Ben ăsta, care a întors lucrurile cu susul în jos şi care îl pune pe el, ditai păstorul, într-o situaţie cât se poate de dificilă faţă de el însuşi. Bineînţeles că Ben nu-l va putea determina să creadă într-o minune a lui Dumnezeu. Şi totuşi ce semnificaţie are acest fenomen supranatural, cum să-l tălmăcească? Ce atitudine să adopte în viitor?

Ar fi foarte bine să-l folosească pe Ben, dar e un joc riscant, în care se poate compromite şi pe el, şi întregul corp de misionari, şi pe englezi. Şi totuşi ar fi straşnic să-l folosească... Citi necredincioşi ar converti şi cât de strălucitor ar suna darea lui de seamă!

În timp ce pastorul măsura a suta oară cabinetul său de lucru de la un capăt la celălalt, mătuşica Florence cea evlavioasă stătea cu mâinile împreunate ca pentru o rugăciune în odaia lui Ariel şi, privindu-l în extaz, spunea:

— Aşadar, tu poţi mişca şi munţii din loc? Te rog, dragul meu Ben, fă şi minunea asta! Uite, vezi muntele ăia? Şi ea arătă cu capul spre fereastră. Mută-l mai încolo! Din cauza lui în camera mea nu bate niciodată soarele.

— Asta ar putea să pricinuiască moartea oamenilor şi animalelor care trăiesc pe acest munte şi în împrejurimile lui – răspunse Ariel.

Mătuşica Florence căzu pe gânduri. Setea de a vedea o minune îi tulburase minţile.

— Atunci fă-l să se mişte cât de cât din locul lui! Şi-apoi tu poţi să mă-ntinereşti, nu-i aşa? Sau să mă duci în Anglia Uite, fă aşa că la un singur cuvânt al tău, floarea asta ofilită să înflorească... Sau cel puţin, scapă-mă de pietrele de la ficat.

— Nu se poate să-l ispitim pe Dumnezeu degeaba – răspunse Ariel, pe care-l plictisiseră insistenţele mătuşichii Florence.

— Cum pe degeaba? Pietrele de la ficat îmi dau nişte dureri îngrozitoare, dar mi-e frică de operaţie, fiindcă...

— Înseamnă că Dumnezeu te-a pedepsit, dându-ți pietrele astea la ficat.

Florence tăcu, amintindu-şi unul câte unul păcatele pentru care Dumnezeu ar fi putut s-o pedepsească cu pietre la ficat...

Făcătorii ăştia de minuni sunt toţi nişte oameni cu care nu te poţi înţelege... Ce-ar fi să-i ofere un dar? Te pomeneşti că se supără şi spune că e simonie, adică negoţ de minuni. Eh, dacă ea ar avea atâta credinţă cât acel *„grăunte de nisip"...*

— Ascultă, Ben, nu te supăra, dar poate că nu ţi-ar fi greu să-mi transmiţi puţin din credinţa ta, măcar atât cât un fir de praf?

— Asta depinde de dumneata, crede şi vei fi răsplătită după credinţă.

Mătuşica Florence închise ochii, strânse pumnii şi roşi din pricina efortului.

— Cred că mă voi ridica în aer! Cred, Doamne, cred!... şi ea se săltă pe

vârful picioarelor. Mi se pare că m-am şi înălţat! Dumnezeule, să fie cu putinţă? Cât e de ciudat! Da, se pare că mă salt! Cred, cred, cred, cred! şi ea strânse din ochi cu putere.

Pierzându-şi răbdarea, Ariel o înşfăcă deodată pe mătuşica Florence, o aşeză cât ai clipi pe un dulap şi ieşi fuga din cameră. Pe scară se întâlni nas în nas cu păstorul, pe care era cât pe-aci să-l dărâme.

— Vino cu mine, Ben!

Păstorul îl duse pe Ariel în cabinetul său, îl pofti să stea într-un fotoliu şi începu să se plimbe îndelung prin cameră. În cele din urmă îi spuse:

— Ascultă, Ben, cum faci tu asta?

— Credinţa m-ajută – răspunse cu modestie băiatul.

Păstorul era cât pe-aci să-şi iasă din fire, dar se stăpâni.

— Arată-mi picioarele – îi porunci el.

Kingsley se aplecă şi, icnind, îi cercetă picioarele lui Ariel. Erau cum nu se poate mai obişnuite. Iar pe tălpi n-avea nici un fel de arcuri sau aparate.

— Nu cumva fachirii te-au învăţat levitaţia? întrebă el, deşi susţinea întotdeauna că levitaţia nu-i altceva decât născocirea unor turişti ca să-şi treacă vremea. Acum însă era mai degrabă înclinat să creadă în minunile fachirilor, căci, la urma urmei, toate acestea puteau fi doar nişte scamatorii abile, decât într-o minune a Dumnezeului creştin.

— Eu nu ştiu ce-i aia levitaţie – spuse cu simplitate Ariel.

— Ei bine, dacă tu mă minţi în clipa asta, atunci îl minţi şi pe Dumnezeu şi el te va pedepsi îmbolnăvindu-te de lepră. Iar dacă nu minţi, vrei să-i slujeşti lui?

— Toată viaţa mea aparţine lui Dumnezeu, făcătorul de minuni – răspunse Ariel.

— Bine, Ben, poţi pleca!

Şi după ce Ariel ieşi, pastorul zise:

— Zarurile sunt aruncate. Fie ce-o fi! Totuşi e cea mai bună ieşire din situaţia asta. Am să-l folosesc pe Ben, indiferent care i-o fi originea, şi în felul acesta am să creştinez o sumedenie de pagini, am să pot face o dare de seamă strălucită şi am să mă întorc în Anglia, cu faima unui misionar celebru, iar după aceea, cel ce-mi va lua locul n-are decât să se descurce cum o şti.

De pe acum, pastorul începu să viseze la recompensele ce le va primi: fie un rectorat în capitală sau chiar o episcopie.

În birou intră Suzana, fluturând în mână nişte ziare.

— Tată, întotdeauna ţi-am spus că Ben al tău e un aventurier. Uite, în ziar e scris despre omul zburător. El este, nu-ncape nici un fel de îndoială.

— Dar totuşi omul acesta zboară cu adevărat?

— Şi aviatorii zboară, şi bondarii zboară, dar nu se dau drept făcători de minuni.

— Ascultă, Suzana, dacă vrei să te-ntorci cât mai curând la Londra, nu

arăta nimănui ziarul, nu vorbi cu nimeni despre Ben şi vezi-ţi de treabă. Te rog... N-o să dureze decât câteva zile şi după aceea, îţi dau cuvântul meu, vom pleca în Anglia pentru totdeauna.

Ariel n-o mai găsi pe mătuşică pe dulap. Chemând în ajutor toată rezerva de credinţă pe care o avea, ea încercă să coboare lin de pe dulap, dar căzu, se lovi la genunchi, se dojeni pentru faptul că credinţa ei nu este puternică şi plecă în camera sa întunecoasă.

Vestea despre minunea săvârşită în biserică se răspândi peste tot în împrejurimi. Se părea că Ariel scosese din minţi toţi oamenii.

Mătuşica ţopăia tot timpul, strângea din ochi şi, aţintindu-i cu furie asupra cratiţelor sau asupra foarfecelor, vorbea cu glas răguşit:

— Ridică-te! Ridică-te! Cred...

Lângă bucătărie ţopăia John, străduindu-se, zadarnic de altfel, să se înalţe în văzduh şi strigând:

— Cred! Hop!... Prea puţină credinţă! Mai multă! Cred! Hop! încă o dată! Şi mai multă credinţă! Cred! Hop!

În sat, oamenii săreau de pe acoperiş, se căzneau să umble pe apă, strigau ca nişte fanatici *„cred!",* se loveau, se împotmoleau în mlaştini...

Dar, vai! fie că nimeni n-avea destulă credinţă, nici măcar cât un *„grăunte de nisip"*, fie că tăria credinţei nu era decât o minciună, lucru despre care începură să vorbească cu glas tare cei care pătimiseră cel mai mult.

Dar, neavând timp de pierdut, pastorul lipi pe uşa bisericii un anunţ, care vestea slujba solemnă ce urma să se oficieze cu ocazia săvârşirii minunii.

XXXV. O DISCUŢIE DE AFACERI

Păstorul Kingsley jubila. Succesul minunii întrecuse toate aşteptările. În fiecare zi oficia serviciul divin şi bisericuţa devenise neîncăpătoare pentru toţi enoriaşii. Păstorul ţinea predici foarte elocvente despre puterea credinţei, despre puterea Dumnezeului creştin, care dintr-o dată avu o preponderenţă vădită faţă de toţi *„zeii pagini".*

Acum boteza în fiece zi zeci şi sute de oameni. Darea lui de seamă devenea din ce în ce mai strălucită.

E drept că enoriaşii nu prea ascultau predica cu foarte multă luare-aminte şi de fiecare dată după serviciul divin aşteptau nerăbdători apariţia făcătorului de minuni. Şi Ariel, după fiece predică, apărea în faţa spectatorilor uluiţi.

Cei de curând convertiţi îl întrebau pe pastor cum vor putea dobândi mai repede credinţa făcătoare de minuni şi de ce nimeni, în afară de Ben, nu le poate săvârşi.

Păstorul le explica şi el cum putea mai bine, îi îndemna să fie răbdători şi le dădea sfaturi; ba alcătui chiar un fel de îndreptar pentru întărirea credinţei.

Oamenii bombăneau în grabă nişte rugăciuni învăţate pe de rost, al căror sens nici măcar nu-l pricepeau, şi visau la minunile pe care le vor săvârşi atunci când vor dobândi, în sfârşit, credinţa. Trebuie spus de altfel că cei mai mulţi nici nu se gândeau să mişte munţii din loc sau să oprească soarele din drum, ci visau să aibă o casă nouă, un sari nou, un bivol, un catâr, un pumn de orez în fiecare zi, să tămăduiască bolile, nimeni însă nu se gândea la împărăţia cerurilor.

La aceste şedinţe de minuni, care au trebuit să fie ţinute în afara zidurilor bisericii, deoarece înăuntru nu încăpeau toţi cei ce voiau să asiste, au început să apară şi europeni. La început, sahibii din localitate, apoi şi unii veniţi din alte părţi.

Păstorul remarcă prezenţa a doi dintre ei, cu accent american, şi îl surprinse deosebitul interes pe care aceştia îl manifestau faţă de Ben. *„Probabil că sunt nişte ziarişti şi pot să-mi strice toată afacerea"* - se gândi cu teamă pastorul Kingsley. Şi temerile lui n-au fost în zadar.

Odată, cei doi presupuşi ziarişti s-au apropiat de Ariel şi, fără să dea vreo atenţie zgomotului şi strigătelor mulţimii care îl înconjura pe băiat, unul dintre ei i se adresă în englezeşte:

— Mister, o să fiţi amabil să ne acordaţi câteva minute pentru o discuţie de afaceri?

Spre uimirea pastorului, Ben răspunse în cea mai curată limbă engleză:

— Sunt la dispoziţia dumneavoastră, domnilor – şi ieşind din mulţime, se îndreptă spre un automobil american ce aştepta în drum.

Păstorul văzu cum toţi trei luară loc în automobil, dar nu plecară, ci începură să discute. Când sfârşiră de vorbit, Ariel îşi luă rămas bun şi coborî din maşină.

— Cu cine ai stat de vorbă? întrebă pastorul când Ariel se întoarse acasă.

— Cu doi domni care au venit dintr-o altă localitate.

— Asta am văzut eu, dar despre ce-ai discutat?

— Domnii s-au interesat de mine – răspunse Ariel – şi în curând voi fi nevoit să mă despart de dumneavoastră, mister Kingsley. Daţi-mi voie să vă mulţumesc pentru adăpostul şi pentru grija care aţi avut-o faţă de mine.

Păstorul rămase dus pe gânduri. Principalul era făcut. Curând va pleca şi el, aşadar, n-ar fi rău ca să i-o ia înainte.

— Ce să-i faci, Ben, eşti un om liber şi poţi să dispui de tine cum vrei. Când doreşti să pleci?

— Mâine. Dacă socotiţi că trebuie să mai rămân, atunci mai pot săvârşi o dată minunea.

— Foarte bine, băiatule – zise pastorul cu blândeţe, şi se grăbi să-i anunţe fiicei sale vestea atât de plăcută pentru ea: Suzana, Ben pleacă.

— Tu, tată, spui întotdeauna lucruri care mă indispun.

Tatăl îşi privi nedumerit fiica şi se gândi: *„Pentru un bărbat, femeia*

rămâne veşnic o enigmă, chiar dacă este propria lui fiică."

XXXVI. ZBORUL

Pentru a-şi încheia în modul cel mai demn activitatea sa de misionar în India, pastorul Kingsley hotărî ca, ajutat de Ben, să dea o ultimă *„reprezentaţie de gală"*: înălţarea sfântului la cer, asemenea drept-credinciosului Enoch, care a fost luat de viu în ceruri.

Faptul ar fi urmat să aibă un extraordinar efect religios şi totodată era şi cel mai bun prilej pentru plecarea lui Ben. Darea de seamă bombastică a pastorului, conținând foarte multe pagini, informa despre numărul uriaş de băştinaşi convertiţi la creştinism. Episcopul va fi mulţumit şi va răsplăti după merit munca de apostol a lui Kingsley. Păstorul gusta de pe acum succesul pe care avea să-l aibă şi îşi freca mulţumit mâinile. Ben consimţise cu plăcere şi totul trebuia să se petreacă în condiţii cât mai optime. Sfântul îşi va lua zborul la cer, iar păstorul îşi va face valiză şi în aceeaşi zi va pleca spre Anglia.

În ziua solemnă, sortită pentru înălţarea sfântului, mulţi ţărani şi orăşeni se aflau dis-de-dimineaţă în piaţa mare din faţa bisericii, ca să poată vedea mai bine minunea. Chiar şi păstorii îşi minaseră turmele spre crâng, ca să poată lua parte la acest spectacol neobişnuit. Pentru sahibii din localitate fură puse câteva rânduri de scaune.

Pe la zece dimineaţa, în biserică se afla puzderie de lume. Mulţi veniseră de departe, călare pe bivoli, cai sau catâri. Oamenii stăteau în picioare în căruţe, iar copiii, căţăraţi în copaci, ca nişte ciorchini. Mătuşica Florence îi cususe lui Ben o îmbrăcăminte lungă, la fel cu aceea în care pictorii îl înfăţişează pe Cristos, iar Suzana – cine s-ar fi aşteptat la una ca asta! – Îi împletise o cunună din garoafe roşii. Astfel înveşmântat, Ariel apăru în faţa mulţimii. Priveliştea era cât se poate de spectaculoasă.

Strigăte de salut, gesturile largi ale pastorului care se urcase pe o estradă construită special, şi în rândurile mulţimii se lăsă o linişte plină de adâncă evlavie. Din biserică, ale cărei uşi şi ferestre erau deschise, răzbăteau sunetele solemne ale orgii. Când orga amuţi, păstorul îşi începu predica, dar mulţimea dădea semne de mare agitaţie, nemaiavând răbdare să asculte până la sfârşit. Şi Kingsley fu nevoit să scurteze vorba.

Ariel păşi în mijlocul luncii verzi, zâmbi, îşi ridică braţele şi începu să se înalţe domol. O adiere uşoară de vânt flutură poalele veşmântului său lung şi şuviţele părului ondulat. Era o privelişte încântătoare.

Câteva clipe, mulţimea rămase ca vrăjită, mută, urmărindu-l pe Ariel, apoi începu să se agite, să facă zgomot. Oamenii cădeau în genunchi, strigau, cuprinşi de extaz, întinzându-şi mâinile spre cer: *„Dumnezeule, de ce ne părăseşti?"* Se vede că îl considerau chiar Dumnezeu. Mamele îşi ridicau copiii şi strigau: *„Doamne, binecuvântează-i!"*

Ajungând în dreptul clopotniţei, Ariel se opri, ridică mâna, invitând mulţimea să facă linişte, şi când zgomotul se potoli, rosti cu glas tare şi răspicat:

— Alo, alo, circul Chatfield, cel mai bun circ din America şi din toată lumea! Alo! Alo! Zilele acestea îşi începe reprezentaţiile în oraşul nostru! Grăbiţi-vă să luaţi bilete! Acolo veţi vedea minuni şi mai şi că asta!

Şi, zvârlind mulţimii cunună de flori ce căzu la picioarele mătuşichii Florence, care-şi pierduse cumpătul, Ariel se ridică în aer, zbură deasupra clopotniţei şi dispăru în crâng.

Curând, dintr-acolo se auzi claxonul strident al unui automobil. Un catâr speriat zbieră prelung: *„Iho! Iho! Iho!..."* Şi zbierătul acesta fu imitat şi de alţi catâri.

Râdeau parcă de păcăleala trasă pastorului.

XXXVII. UN LOCUITOR AL CERULUI SEMNEAZĂ UN ANGAJAMENT

Ariel n-a mai văzut ce s-a întâmplat după aceea, dar urmările nu erau greu de ghicit: era completă prăbuşire a activităţii de misionar a pastorului Kingsley, fapt care putea atrage după sine mutarea în cine ştie ce sat îndepărtat într-una din provinciile Angliei.

James Chatfield, fiul directorului trustului american de circuri, şi Edwin Grieg, directorul administrativ al circurilor ambulanțe, veniseră în India, cu zeci de circuri ambulante. Chatfield şi Grieg organizau reprezentaţiile, studiind paralel *„piaţa locală".* Dar preocuparea lor de căpetenie era recrutarea în India a diferiţilor artişti pentru reprezentaţiile din America. Publicului trebuie să-i dai mereu numere noi, iar călăreţii, acrobaţii, echilibriştii şi scamatorii europeni se deosebeau prea puţin de cei din America. Ceva adus din Orient ar fi putut avea succes. De aceea în fiecare oraş şi chiar sat prin care treceau, Chatfield şi Grieg căutau să cunoască târgurile, iarmaroacele, sărbătorile populare, asistând la diferite reprezentaţii populare, acrobaţii de iarmaroc, îmblânzirea şerpilor, cântece, muzică, scamatorii, reprezentaţii date de fachiri şi alegându-i pe cei mai buni dintre aceştia pentru circul lor.

Hinduşii însă nu prea acceptau cu inima uşoară să-şi părăsească ţara şi să pornească departe, în călătorii. Dar mister Grieg le arăta în palmă dolari americani, le oferea avansuri şi le făgăduia câştiguri grase: în felul acesta, el izbutise să recruteze o însemnată trupă exotică.

Împreună cu Chatfield, proiectase să dea un spectacol senzaţional, *„Tainele Indiei",* cu decoruri excepţionale, cu maimuţe, papagali, bivoli, elefanţi, crocodili şi fachiri.

Într-o bună zi, lui Chatfield îi căzu în mână o foaie locală a unui ziar englezesc, unde se găsea un articol intitulat: *„Dar la urma urmei cine este el?"*

Articolul vorbea despre enigmaticul om zburător, care din când în când

se ivea ba ici, ba colo, pentru ca apoi să dispară fără urmă.

Chatfield citi articolul şi, râzând, i-l întinse tovarăşului său:

— Iată, mister Grieg, minunile Indiei! Ce de prostii mai scriu şi ziarele acestea locale! După cât se pare, publicul indian este mai credul şi mai naiv decât cel american. Sunt convins că nici unul dintre ziariştii noştri n-ar fi îndrăznit să scrie asemenea baliverne gazetăreşti.

Grieg citi cu atenţie articolul şi zise:

— Bine ar fi să putem avea în trupă noastră acest om zburător.

— Cum să nu! râse James Chatfield.

— Eu îţi vorbesc foarte serios – răspunse Grieg. Am avut prilejul să discut cu câțiva dintre hinduşii angajaţi de noi despre omul zburător. Ei mă asigură că nu e vorba de nici o născocire.

— Fără doar şi poate însă că nici unul dintre ei nu l-a văzut.

— Paznicul şerpilor... cum naiba îl cheamă?... nu pot să-i ţin minte numele... Încerca să mă convingă că l-a văzut pe omul zburător cu propriii săi ochi, la un iarmaroc, în clipa când acesta a răpit un băiat din mulţime, după care ispravă şi-a luat zborul nu se ştie încotro.

Chatfield dădu din cap neîncrezător.

N-a trecut mult însă şi a fost nevoit să creadă în existenţa omului zburător: în calea lor întâlneau tot mai mulţi oameni care mărturiseau că l-au văzut cu ochii lor, ba chiar le indicau şi localitatea unde se afla în acel moment. Mânat de un interes arzător, Chatfield ordonă să se schimbe itinerarul stabilit, nădăjduind că doar-doar l-o găsi pe omul zburător.

În felul acesta, Chatfield şi Grieg l-au întâlnit pe Ariel lângă biserică şi la început au discutat puţin cu el în automobil, iar după aceea au avut o convorbire de mai lungă durată.

Pe yancheii aceştia practici nu-i interesa de loc persoana lui Ariel şi motivele care l-au determinat să zboare, precum nici trecutul lui.

Dacă Ariel ar fi spus: *„Sunt un spirit, sunt un înger"*, James Chatfield nu s-ar fi mirat nici o clipă măcar şi ar fi răspuns, fără să stea câtuşi de puţin pe gânduri: *„All right! Vă propun un. angajament. Care sunt condiţiile dumneavoastră?"*

La fel de laconic, Chatfield îi spuse lui Ariel:

— Mister... mister?

— Ben – răspunse Ariel.

— All right, mister Ben, ne interesează faptul că ştiţi să zburaţi. Veniţi să lucraţi la noi. Veţi zbura în America şi veţi primi pentru asta o sumă destul de mare.

Ariel ştia că America este departe de India şi că, dincolo de ocean, va fi în siguranţă. Trebuia să accepte propunerea, căzând de acord prin bună înţelegere, şi după aceea să se reîntoarcă aici, să-şi ia prietenii. Însăşi soarta îi venea în ajutor. Şi, fără să, stea mult pe gânduri, acceptă.

Mister Chatfield fu mirat de un asemenea răspuns: nu cumva aveau de-a face cu un înger? Să accepţi fără să te tocmeşti, fără să te interesezi măcar câți bani vei primi? Oare omul acesta original nu înţelege că el este *„sans paire",* cum spun francezii, că nu-şi are egal şi deci poate să le ceară orice sumă? Iar dacă nu e înger şi nu-i nici idiot, atunci e un criminal care vrea să fugă cât mai grabnic peste ocean, unde, probabil, nu poate să ajungă singur în zbor. Nu degeaba îi povestise Grieg despre furtul unui băiat... Dar ce importanţă au toate astea? Principalul este că putea să câştige foarte mulţi bani.

Bătrânul şi vicleanul Grieg îl *„mirosise"* îndată pe Ariel, dându-şi seama că are de-a face cu un tânăr care nu cunoaşte nici viaţa, nici propria sa valoare.

— Despre condiţii mai vorbim noi – spuse Grieg, amestecându-se în discuţie, de teamă că nu cumva fiul directorului să-i dea el însuşi lui Ariel ideea că este un om fără pereche. Cu privire la bani, ne putem oricând înţelege.

— Aş fi vrut numai...

Chatfield şi Grieg ciuliră urechile.

— Ce-aţi fi vrut?

— Înainte de a pleca peste ocean, aş fi vrut să merg în două locuri... Să-mi văd prietenii şi... încă o persoană... De altfel, poate că voi avea nevoie şi de ajutorul dumneavoastră...

— Desigur, se înţelege de la sine, vă stăm la dispoziţie, mister Ben. Vom face tot ce ne stă în putere!

— Ei, ce spui de asta, mister Grieg? întrebă Chatfield când rămaseră singuri.

— Spun că am găsit o comoară, mister Chatfield. India este într-adevăr o ţară a minunilor.

— Va trebui să ne îngrijim de reclamă – observă James.

Reclama era calul lui de bătaie.

— Păstorul ăsta nu şi-a găsit adevărată-i chemare. Ar fi trebuit să fie un regizor de circ. Ar fi putut să născocească un număr extraordinar. Dar de ce să nu ne folosim de această înălţare pentru reclama noastră? Trebuie să ne înţelegem cu Ben. Până la o înălţime de 50 de metri, să joace în folosul pastorului, iar mai sus, pentru interesele noastre. Căci noi l-am şi cumpărat! Şi de acolo, de sus, va face reclamă circului nostru.

Grieg nu fu de acord, găsind ideea prea puţin practică şi chiar lipsită de tact. Îndărătnicul James stărui totuşi şi Grieg fu nevoit să cedeze.

Bătrânul Grieg avea însă dreptate: această reclamă făcută din cer le-a pricinuit multe griji şi neplăceri. Au fost puşi în situaţia să aibă de-a face cu reprezentanţii bisericii şi ai administraţiei engleze.

În schimb, într-o altă chestiune, Grieg nu cedă în ruptul capului. Chatfield începuse să viseze la felul în care îl vor prezenta în America pe omul zburător şi voi chiar să trimită o telegramă ca să anunţe concetăţenilor săi - sosirea omului

zburător: *„O minune cum nu mai e alta pe lume!"*

Grieg, care încărunţise în circ şi cunoştea foarte bine psihologia, publicului, se opuse cu înverşunare. Bineînţeles că publicul se va duce să caşte gura la omul zburător, aşa cum se dusese să vadă primele zboruri cu aeroplanul, şi asta putea aduce un câştig frumos. Dar oamenii se obişnuiesc repede cu toate. Cine ar mai da acuma bani ca să vadă un aeroplan zburând? Acelaşi lucru se va întâmpla şi cu omul zburător. Cine îl va vedea o dată sau de două ori, a treia oară nu se va mai duce.

— Da, dar o s-apucăm să câştigăm milioane! se înfierbântă James.

— Şi de ce, mă rog, să nu câştigăm zeci de milioane? replică Grieg.

— Cum vrei să faci asta? Cum vrei să-l foloseşti pe Ben?

— În primul rând trebuie să uiţi că Ben ştie să zboare. Nu trebuie să anunţăm lucrul acesta în America şi nici pe drum să nu vorbim nimănui. Şi nu uita că publicul se plictiseşte de orice, în afară de un singur lucru: de lupte şi de concursuri, datorită succesiunii neîntrerupte de situaţii neaşteptate şi a faptului că nu poţi prevedea niciodată sfârşitul. În faţa celor mai rare animale din lume, publicul rămâne doar o clipă-două, iar la luptele de cocoşi, care sunt o adevărată prostie, e gata să stea ceasuri întregi. Pasiunile se atâta, oamenii se agită, se fac pariuri.

— Mi se pare că încep să înţeleg. Şi mi se pare că ai dreptate – spuse Chatfield, după ce se gândi puţin.

— Sută la sută – răspunse convins Grieg.

Găsind în persoana lui Ben o comoară nepreţuită, Chatfield şi Grieg se hotărâră să-şi predea conducerea afacerilor din India unuia dintre vechii directori ai circurilor lor şi, împreună cu Ben, să plece imediat în America.

Când părăsiră orăşelul pierdut între munţi, lăsând pastorului plăcerea de a se descurca singur din situaţia creată, James îl întrebă pe Ariel unde vrea să meargă.

Ariel le povesti americanilor toate peripeţiile sale, fără s-ascundă nimic.

Chatfield era plin de admiraţie şi deseori îl întrerupea pe băiat cu râsetele lui.

Grieg se gândea: *„Ben-Ariel e de bună seamă victima unor potlogării. Cine ştie, poate că e într-adevăr fiul unor oameni bogaţi şi de neam. Trebuie să ţinem seama de lucrul acesta. Lolita nu-i altceva decât o simplă dragoste de tinereţe. Şi-atunci, de ce să nu trecem pe la această «fetiţă-văduvă»? La urma urmelor, o putem lua cu noi şi pe Lolita, şi pe Nizmat, şi pe Sărad, şi să-i punem şi pe ei la treabă. Ariel însă vrea să se ducă şi la Dandarat, să stea de vorbă cu Pearce. Ar fi mai bine să evităm lucrul acesta. Se pare că Pearce este un concurent primejdios."* Bineînţeles că ei – Grieg şi Chatfield – îl vor apăra pe Ariel şi nu vor îngădui ca Pearce să pună mâna pe dânsul. Totuşi riscul rămâne risc. Ariel, care acceptase cu atâta plăcere să plece în America, spre a fi cât mai departe de Pearce, acum caută singur să se întâlnească cu el. De ce? Ariel

spune: pentru ca să afle taina obârşiei sale, pe care Pearce, fără doar şi poate, trebuie s-o cunoască. Fie şi aşa! Dar aflându-şi obârşia, nu cumva Ariel va prefera să se întoarcă la părinţi, în loc să plece cu ei în America?

Grieg îşi împărtăşi temerile lui Chatfield. De data asta Chatfield şi Grieg căzură repede la învoială: trebuie să ia toate măsurile ca Ariel să nu se ducă la Dandarat şi să nu se întâlnească cu Pearce. Iar dacă Ariel totuşi îl va vedea şi va afla care-i este obârşia, în cazul acesta să-l pună pe Ariel să-şi dea consimțământul că va lucra la circ timp de un an. Numai cu această condiţie ei îi garantează lui Ben ajutorul lor în cazul întâlnirii cu Pearce. Şi Ariel acceptă această condiţie.

XXXVIII. „TOTUL TRECE CA UN VIS"

În amurg, în văpaia apusului, apărură cupolele de marmură aurite ale palatelor lui Radjcumara. Văzându-le, Ariel îşi simţi inima bătând cu putere, căci soarta Siamei îl interesa foarte mult. Trecând pe lângă castel, el privi balcoanele şi i se păru că într-unul din ele o zăreşte pe Siama. Dar ar fi putut prea bine să fie şi o altă femeie care semăna cu ea. Nu i-ar fi fost de loc greu să-şi ia zborul şi să străbată într-o clipă distanţa de la automobil la balcon, dar îşi dăduse cuvântul lui Chatfield că nu va zbura, şi ţinu să şi-l respecte.

Iată şi lacul, iată şi crângul în spatele căruia se află căsuţa lui Nizmat. Tulburarea lui Ariel creştea din ce în ce. Dorea mai mult. că oricând să zboare, să plece în goană la prietenii săi.

Ca să nu le stingherească întâlnirea, Grieg porunci şoferului să oprească lângă acel mango, din care cândva Ariel rupsese fructe pentru Sărad.

Coborî din maşină şi îi văzu pe Sărad şi pe Lolita. Nefiind în stare să se mai stăpânească porni în goană, abia atingând pământul cu picioarele. Uitându-se în urma lui, Grieg îi spuse lui Chatfield:

— Priveşte-l cum zboară! Vom face din ei un alergător de faimă mondială.

Lolita şi Sărad care şedeau pe treptele cerdacului, văzând un sahib apropiindu-se de ei, se sculară în picioare. Însă nu-l recunoscură pe Ariel. Când, deodată, Sărad strigă:

— Dada! Şi se năpusti în întâmpinarea prietenului său, dar se opri deodată stingherit: Ariel purta un minunat costum de croială europeană şi o pălărie albă de panama. Părul îl purta tuns scurt.

— Ce-i cu tine? exclamă rizând Ariel, îmbrățişându-l şi sărutându-l pe băiat, care se agăţase de mâna lui.

Iar Lolita, care îl recunoscuse şi ea pe Ariel, se ploconea într-una până la pământ. În faţa lui Ariel se ridica din nou acest zid de temeneli! Ariel voi s-o îmbrăţişeze, să-i spună că o iubeşte, că vrea s-o ia de nevastă. Dar ploconelile fetei îi încătuşau gândurile şi-i paralizau mişcările.

— Bună ziua, Lolita, vezi că mi-am ţinut făgăduiala – spuse el, intimidat,

apropiindu-se de fată. Am venit, dar unde-i Nizmat?

— E tare bolnav – răspunse Lolita, privind cu adoraţie în ochii lui Ariel.

Ariel intră repede în căsuţă. În amurgul care se lăsa îl văzu pe Nizmat culcat pe o rogojină. Ariel îl salută pe bătrân, în ochii căruia văzu strălucind; bucuria.

— Stăpâne, tu eşti? Lolita avea dreptate. Nu se putea ca tu să mori. Şi ai venit din nou la mine. Îţi mulţumesc! spunea el, vorbind anevoie. Uite, sunt pe moarte.

— N-ai să mori, Nizmat – îi spuse Ariel, ținând în palma sa mână uscată a bătrânului.

— Tot ce se naşte este sortit morţii – răspunse liniştit bătrânul. Florile uscate nu trebuie să supere privirea nimănui şi de aceea sunt arse.

Ariel încercă să-l liniştească pe bătrân. Nu, Nizmat se va însănătoşi curând. Ariel va trimite un doctor şi când Nizmat se va înzdrăveni, va pleca în America, împreună cu Lolita şi cu Sărad. Ariel o iubeşte pa Lolita şi vrea s-o ia de nevastă.

Nizmat se gândea, stând cu ochii închişi, şi-şi mişca încet mâinile în faţa ochilor, ca şi cum ar fi vrut s-alunge ceva. Apoi începu să vorbească. Îi mulţumi lui Ariel pentru cinstea deosebită pe care i-o făcea. Soarta Lolitei îl îngrijorează foarte mult. Ea i-a mărturisit că nu vrea să se mărite cu nimeni. Doar bătrână şi oarbă Ţară a spus că îşi va blestema fiul dacă el se va însura cu Lolita. Şi Lolita renunţase la Ishvar, iar Ishvar, cuprins de desperare, plecase la oraş şi nu se mai întorsese de atunci. Când Nizmat va muri, oare ce se va întâmpla cu Lolita? Căci ei, semizeii şi sahibii, nu sunt logodnici pentru o cerşetoare.

— Însuşi Krishna ar fi fost fericit să aibă o asemenea nevastă! rosti cu căldură Ariel.

Nizmat zâmbi cu greu, deschise ochii şi, privindu-l pe tânăr, îl întrebă:

— Dar oare într-o căsnicie atât de nepotrivită nevasta fi-vă ea fericită?

Ariel se fâstâci, iar apoi începu să-i demonstreze cu ardoare lui Nizmat posibilitatea unei astfel de legături.

Totuşi îşi dădea seama că acum n-o putea lua pe Lolita cu el, căci nu se putea să-l lase singur pe Nizmat sau numai cu Sărad.

— Ei, lasă, mai vorbim noi despre asta – zise necăjit Ariel şi ieşi pe cerdac. Lolita – se adresă băiatul fetei, luând-o de mina – am să trimit un doctor şi bunicul se va însănătoşi... Numai să nu chemi vreun vraci, căci o să-l omoare pe Nizmat, aşa cum l-a omorât pe fecioru-său. Trebuie să plec, dar am să mă mai întorc, Lolita, şi am să vă iau cu mine. Când bunicul se va face bine, vreau să-mi fii nevastă.

Nu-şi lua ochii de la faţa palidă a Lolitei. Era minunat de frumoasă, dar exprima atâta suferinţă şi atâta teamă, încât Ariel simţi inima strângându-i-se de durere. Cum ar fi vrut s-o facă fericită pe fata asta!

— De ce taci, Lolita?

— Nu ştiu ce să răspund, stăpâne!

— Dar tu... tu mă iubeşti?

Față stătea cu privirile plecate. Mâna pe care Ariel o ţinea într-ale sale tremura.

— Ea tot timpul te-a aşteptat şi numai de tine a vorbit! strigă Sărad. Şi-o să plecăm! Toţi împreună!

— Staţi niţel, că mă-ntorc îndată! spuse Ariel şi porni cu paşi mari spre automobil. Iertaţi-mă, domnilor, dar mi se pare că mi-aţi făgăduit că-mi daţi nişte bani? întrebă el, stingherit. Prietenul meu, bătrânul Nizmat, e foarte bolnav şi are nevoie de un doctor, de medicamente...

Grieg îi dădu cu plăcere băiatului câteva bancnote şi îi aminti că trebuie să se grăbească. Pe Grieg îl interesau prea puţin banii, principalul era să plece cât mai repede cu Ariel. Şi dacă pentru o familie de indieni săraci banii aceştia reprezentau o sumă importantă, pentru directorii unui trust american de circuri era cu totul lipsită de însemnătate.

Cu un profund simțământ de recunoştinţă, Ariel luă banii.

„Ce prost am fost – se gândea el, întorcându-se. Trebuia să fi luat banii mai înainte şi să fi cumpărat nişte daruri. Lui Nizmat o lulea şi nişte tutun bun, pentru Lolita un şal şi brăţări, iar lui Sărad o cămaşă de bumbac în dungi. Cât de mult s-ar fi bucurat ei! Dar am să le trimit..."

— Uite, Nizmat, ia banii ăştia – spuse el, înapoindu-se la bătrân – şi cheamă neapărat un doctor. Şi caută să mănânci cât mai bine. Eu am să vă trimit bani. Fă-te mai repede sănătos. Rămâi cu bine, Nizmat!

— Mulţumesc. Adio! răspunse bătrânul.

— Rămâi cu bine, Lolita mea! Ai grijă de bunic şi de Sărad. Eu am să vă trimit bani, am să vă scriu şi curând am să mă întorc să vă iau.

Cuprinsă parcă de delir, Lolita spuse privind undeva, în depărtare:

— Am să te-aştept, dar visurile trec... Totul trece ca un vis... Maia!

Ariel o privi uimit, apoi zâmbi şi exclamă:

— Asta nu va trece ca un vis, draga mea! Aşteaptă-mă!

— Ia-mă cu tine, dada! se rugă Sărad, alintându-se.

— Aş fi nespus de fericit dacă ai merge cu mine, Sărad, dar Lolitei o să-i fie greu să rămână singură, cu bunicul bolnav.

— Da, ai dreptate – răspunse oftând Sărad. Trebuie să aşteptăm ca bunicul să se facă bine şi-atunci o să venim cu toţii la tine.

— Am să vin negreşit după voi!

Cu inima grea, Ariel se întoarse la automobil. Maşina claxonă şi o luă din loc. Tot drumul, Ariel fu muncit de gânduri grele. De ce-i lăsase? De ce pleca în depărtata şi necunoscută Americă? Ce-l aşteaptă acolo? N-ar fi mai bine să rămână cu Lolita, Sărad şi Nizmat? Dar atunci ar fi devenit din nou omul zburător, lipsit de apărare, o jucărie în mâinile sorţii, o pradă pentru oamenii răi. S-ar fi pierdut pe sine şi pe Lolita. Nu, el procedează bine! La început,

trebuie să-şi apere libertatea, să se ţină bine pe picioare, să afle tot despre el şi după aceea se va întâlni din nou cu prietenii săi, ca să nu se mai despartă niciodată de ei.

Iar în urechile lui mai răsunau cuvintele misterioase ale Lolitei: *„Visurile trec... Totul trece ca un vis... Maia!"*

XXXIX. O DISCUŢIE APRINSĂ

Pearce şi întreaga societate teozofică începură să se împace cu gândul pierderii lui Ariel. Omul zburător mai făcuse o dată să se vorbească despre el cu prilejul *„minunii pastorului Kingsley",* care până la urmă se dovedise a fi, aşa cum relatau ziarele, reclama unui circ american. După aceea, Ariel dispăruse, prins probabil de reprezentanţii circurilor americane. Şi Pearce îşi dădea seama de dificultatea de a-l smulge pe Ariel din ghearele lor. Asta ar fi putut-o face Boden. Şi Pearce îi scrise lui Boden şi lui Haselon la Londra, informându-i cu privire la mersul evenimentelor.

„Dacă vom mai auzi – scria Pearce – *despre omul zburător, atunci veştile vor sosi mai degrabă din Statele Unite ale Americii, încotro trebuie să se îndrepte de altfel şi cercetările dumneavoastră."*

Cu paşi felini de pisică, Pearce traversa curtea şcolii Dandarat, îndreptându-se spre cabinetul său. Pe cer nu se vedea nici un nor, soarele se ridicase chiar atunci deasupra orizontului şi aerul începuse să se încingă. Ultimele adieri ale vântului răcoros de dimineaţă se stingeau încet-încet. Ca întotdeauna în curte şi în interiorul clădirii stăruia o linişte desăvârşită. Numai pietrişul scârțâia sub paşii lui uşori.

Dar urechea sensibilă a lui Pearce surprinse pasul cuiva venind dinspre poartă. Se întoarse repede şi-l văzu pe Ariel, care se îndrepta spre el. Băiatul mai crescuse şi purta un minunat costum alb.

Pearce rămase uluit de această întâlnire neaşteptată. La început se bucură, dar apoi deveni foarte atent. Prea era hotărât şi sigur pasul tânărului care se apropia de el. Iar în spatele băiatului, la câțiva paşi în urmă, veneau doi gentlemeni.

La primul său strigăt, ar fi putut să-i vină în ajutor educatorii, profesorii, slugile... Şi Pearce, întipărindu-şi pe faţă o expresie de plăcută surpriză, ca şi cum abia atunci l-ar fi recunoscut pe Ariel, se grăbi spre băiat, întinzându-i mâna cu toată sinceritatea.

— Mă bucur că te văd, Ariel! Ai făcut bine că te-ai întors! Cu dreapta strânse zdravăn încheietura mâinii stângi a lui Ariel. Încercă să-i strângă la fel de prietenos şi mâna dreaptă, dar băiatul prevăzuse gestul şi apucă bine cu dreapta sa încheietura mâinii stângi a lui Pearce. Astfel încleştaţi, stăteau şi se priveau în ochi unul pe celălalt, căutând să-şi ghicească reciproc intenţiile.

„La dracu! Care dintre noi l-a prins pe celălalt?" se gândi îngrijorat

Pearce.

Cei doi gentlemeni care veneau în spatele lui Ariel se opriseră şi urmăreau cu interes această scenă.

— Poate doreşti să mergem în cabinetul meu? Acolo vom discuta nestânjeniți. Ţi-o fi foame, Ariel? Nu eşti obosit de drum? întrebă Pearce, abia izbutind să se stăpânească.

— Mister Pearce – spuse cu fermitate Ariel, fără să-i răspundă la întrebări – am venit ca să aflu de la dumneata chiar acum şi chiar aici amănunte în legătură cu obârşia mea. Trebuie să-mi răspunzi numaidecât!

Fără să-şi dea seama, Pearce i se adresă lui Ariel cu *„dumneavoastră"* şi îi răspunse:

— Aţi fost adus la Dandarat acum cincisprezece ani, de către un om pe care nu-l cunosc. El nu mi-a spus nici numele, nici originea dumneavoastră... La Dandarat sunt mulţi copii de felul acesta.

Ariel strânse şi mai tare mina lui Pearce şi deodată acesta simţi că tânărul îl ridică în aer. De groază, Pearce simţi că-i îngheaţă mâinile. Dădu să strige, dar înţelese că prin asta nu face decât să-şi înrăutăţească situaţia. Ariel are acum ajutoare care, la urma urmei, pot fi nişte bandiţi cumpăraţi, îl va lua sus, în văzduh, şi acolo se va răfui cu el. De aceea Pearce nu făcu altceva decât să strângă cât putu mai tare mâna stingă a lui Ariel, că nu cumva să cadă - capul lui se găsea în dreptul pieptului tânărului.

Săltându-l pe Pearce deasupra pământului, Ariel rămase nemişcat în aer şi-i spuse:

— Acum ne putem continua conversaţia, căci aici nu ne stinghereşte nimeni. Aşadar, ascultă-mă, mister Pearce!

Vocea lui Ariel suna aspru, dar se simţea în ea tulburarea, căci Pearce era prea greu.

Uşor de zis *„ascultă-mă!"* lui Pearce îi clănţăneau dinţii din gură şi el privea cu aceeaşi groază în jos, spre cărarea presărată cu prundiş, ce şerpuia prin curte.

— Dacă n-o să-mi spui tot adevărul cu privire la mine, am să dau drumul mâinii dumitale drepte şi am să încep să te răsucesc până când ai să te desprinzi şi ai să cazi, zdrobindu-te de pământ. Sau poate vrei să te lupţi cu mine aici, în aer?

— Spun... Spun tot adevărul – rosti cu glas răguşit Pearce, care, de emoţie, îşi pierduse vocea.

Ariel se lăsă deodată în jos, împreună cu Pearce, spre stupoarea lui Chatfield şi Grieg.

— Mister Grieg... vă rog... să notaţi declaraţiile acestui om.

Grieg scoase un carnet şi un stilou şi Pearce, cu o voce răguşită de parc-ar fi fost răcit, începu să povestească tot ceea ce ştia despre Ariel. Indică totodată şi adresa lui Boden şi a Janei Galton.

Ariel lăsă mâna lui Pearce şi zise cu răceală:

— Puteţi pleca, dar băgaţi de seamă, dacă aţi făcut declaraţii false...

— Absolut adevărate! exclamă Pearce încovoindu-se. Picioarele îi tremurau şi cu greu străbătu curtea îndreptându-se spre cabinetul său.

— Ei, noi ne-am ţinut făgăduiala. Nădăjduim că şi dumneata ţi-o vei ţine la fel – spuse James, privindu-l întrebător pe Ariel.

— Şi eu îmi voi respecta făgăduiala, plecând cu dumneavoastră în America – răspunse Ariel. Sora mea poate să vină la mine, eu am să-i scriu.

Şi toţi trei se îndreptară spre automobil.

XL. BINOE NEÎNVINSUL

Chatfield-senior se arătă nespus de mulţumit de descoperirea făcută în India, iar planul lui Grieg fu în întregime aprobat de directorul trustului circurilor.

Nici un om din America nu trebuia să ştie că Binoe-Ben-Ariel-Aureliu Galton este un om zburător. E adevărat că vestea despre el ajunsese şi în America, dar toată lumea făcuse haz, considerând-o drept o ştire senzaţională, căci nimeni nu-l văzuse şi nu-l cunoştea pe Ariel.

Chatfield îi explică lui Ariel rolul pe care urma să-l joace: el nu va spune şi nu va arăta nimănui că ştie să zboare, însă, folosindu-se cu abilitate de acest dar neobişnuit, va trebui să bată toate recordurile mondiale la alergări, înot, sărituri peste obstacole, şi să participe la concursurile acrobatice.

Instruirea lui Ariel se făcea sub stricta supraveghere a lui Grieg şi Chatfield şi dură destul de multă vreme. Se înţelege că pentru Ariel nu era nici un fel de greutate să sară peste orice obstacol, indiferent de înălţime, să zboare sub cupola circului de pe un trapez pe altul, străbătând toată arena.

Greutatea consta numai în faptul, aşa cum spunea Grieg, cel cu atâta experienţă, *„să nu depăşească limitele posibilităţilor fizice ale omului"*. Trebuia să lucreze în aşa fel, ca publicul să vadă ceva uluitor, dar nu imposibil. Trebuia să acţioneze cu multă băgare de seamă. De pildă, la săriturile în înălţime, Ariel trebuia să-şi calculeze atât de bine săriturile, încât să întreacă doar cu câțiva centimetri recordurile mondiale.

Antrenorii lui Ariel, angajaţi de Chatfield şi Grieg, se numărau printre cei mai buni alergători. Antrenamentul se făcea într-un loc pustiu. Lui Ariel i se arătau diferite metode de alergare, diferite sisteme şi, în prezenţa antrenorilor, băiatul trebuia să se prefacă obosit, să respire sacadat ca şi cum i-ar fi greu să alerge.

Pentru a menţine treaz interesul publicului, la unele probe de alergări sau concursuri de înot, el trebuia să simuleze că răsuflă anevoie, să-şi lase rivalii să i-o ia înainte, iar apoi, în ultimul minut, să ajungă primul la start, într-un cuvânt, trebuia să procedeze ca un concurent cu experienţă, care nu-şi dă în vileag

dintr-o dată toată superioritatea sa, deosebit de strălucită.

Numerele de circ se pregăteau într-o arenă special amenajată în acest scop. Chatfield-junior se interesa mai ales de numerele cu cai: săriturile ce urmau să fie efectuate în galopul calului, salturile-mortale. Bineînţeles, Ariel săvârşea adevărate minuni, iar bătrânul Grieg şi tânărul Chatfield trebuiau tot timpul să-l mai tempereze.

— Ei, asta-i prea de tot! Să nu faci dintr-o dată câte patru *salto-mortale!* spunea el, supărat.

În timp ce se făceau pregătirile, Chatfield-junior nu precupeţise banii trustului – îi va primi înapoi însutit! – Şi începuse o campanie de reclamă care întrecea prin proporţiile sale chiar şi reclamele obişnuite pentru America.

Încă înainte de a-l fi văzut pe Binoe – *„o minune a lumii, descoperită în junglele Indiei misterioase"* – oamenii aflaseră multe despre el şi-l cunoşteau din fotografiile publicate în ziare, reviste, afişe, şi americanii cunoşteau chipul lui Ariel mai bine decât pe cel al preşedintelui.

Suporterii lui erau cuprinşi de delir şi căutau pe toate căile să-l vadă. Jucătorii cei mai pasionaţi încheiau de pe acum pariuri, iar ziariştii publicau în presă kilometri întregi de ştiri senzaţionale, referitoare la apropiatele reprezentaţii ale *„neînvinsului"..*

„Binoe-neînvinsul" era titlul pe care-l primise Ariel încă înainte de a apărea în public. Şi îl merită pe deplin de îndată ce începu seria neobişnuitelor sale triumfuri.

Ariel învingea un campion mondial după altul şi lucrul cel mai uluitor era că el stabilea noi recorduri mondiale în cele mai diferite ramuri ale sportului. Era pur şi simplu purtat pe braţe şi atunci căuta ca trupul său să aibă o greutate normală.

Însă acest joc fără risc ascundea şi anumite primejdii. Jucătorii cei mai pasionaţi, pierzând, bombăneau şi curând începură chiar să vorbească despre faptul că la mijloc ar fi o escrocherie pusă la cale cu multă abilitate. Drept care începură să mizeze mai puţin pe el, astfel că diferite pariuri îşi pierdură din interes.

Chatfield şi Grieg socotiră că a sosit momentul să recurgă la vechiul şi încercatul truc de circ, care trebuia să facă să sporească şi mai mult interesul faţă de concursuri: Binoe fu nevoit să *„sufere câteva înfrângeri"*, după care, bineînţeles, urmară victorii şi mai strălucite.

Şi vremea trecea. Ariel colindase aproape toate oraşele mari ale Americii. Trustul Chatfield câştigase sume nemaipomenite în istoria circului.

Pe măsură ce succesele se înmulţeau, Chatfield-senior îl cercetă pe Ariel şi se gândea: *„Uite, acum o să înceapă să vorbească despre mărirea onorariului..."*

Dar Chatfield-senior greşea gândind că băiatul se molipsise şi el de boala înavuţirii. De îndată ce începuse să câştige, din America porniră către

îndepărtatul colţ al Indiei mandate de bani şi pachete. De data aceasta nu mai uitase nici şalurile, nici brăţările pentru Lolita, nici îmbrăcăminte pentru Sărad, nici luleaua cu tutun pentru Nizmat. Cu toate succesele sale răsunătoare, Ariel nu-şi uită niciodată prietenii. Scrisori de la ei primea doar arareori, dar erau pline de dragoste şi recunoştinţă.

Nizmat se însănătoşise şi-l aşteptau cu toţii, astfel că de multe ori Ariel fusese cât pe ce să lase totul baltă şi să plece în zbor spre căsuţa de lângă bananier. El îi ajuta şi pe artiştii mai săraci din circ. Gloria şi banii îi dădeau posibilitatea să-şi manifeste pe deplin adevărata bunătate omenească.

XLI. DOUĂ LUMI

Odată, ieşind învingător într-un concurs greu, Ariel, înclinându-se în faţa publicului care-l aplauda furtunos, observă cu mirare, într-o lojă ce se afla în apropierea scenei, o tânără care îl privea cu un aer trist, ţinându-şi mâinile încrucişate pe balustradă lojei. Chipul tinerei i se păru cunoscut. Da, era aceeaşi fată pe care o văzuse când fusese bolnav şi când nimerise în mâinile lui Pearce. E sora sa! Oare o fi într-adevăr sora sa Jane? Într-adevăr, el îi telegrafiase la Londra îndată ce sosise în America.

Mulţumind publicului de nenumărate ori, Ariel, cu sufletul tulburat, intră în cabina lui.

Nu cumva se înşelase? Şi, îngândurat, începu să se dezbrace.

Un slujitor în livrea îi aduse o carte de vizită pe care era scris: *„Lady Jane Galton, Londra."* Şi adăugat cu creionul, cu un scris hotărât de bărbat: *„Am să te aştept la ieşire, J. G."*

Amintiri nedesluşite i se perindară prin minte: *„Jane Galton... Da, asta era sora lui!"*

Ariel se schimbă în grabă şi ieşi, dar în puzderia de automobile care înconjurau circul nu se descurcă dintr-o dată. Fu recunoscut de public şi începură ovaţiile. Băiatul privea zăpăcit şi, din obişnuinţă, se înclina în dreapta şi în stânga.

Dar iat-o! Şi el se apropie de Jane, neştiind cum s-o salute.

Jane, cea dintâi, îi întinse mâna, voind parcă să prevină din partea fratelui său vreo manifestare de sentimente frăţeşti. Ariel luă stingherit mâna ei fină, strânsă într-o mănuşă de piele cafenie. Şi băgă de seamă că sora sa stă tot timpul încruntată.

— Îndată va trage maşina la scară – spuse ea.

Din cauza zgomotului din jurul lor, el înţelese mai degrabă decât auzi aceste cuvinte. Amândoi se grăbiră să se urce în maşină. Şi numai când izbutiră să se strecoare din torentul de automobile, Jane se întoarse spre Ariel şi, zâmbind imperceptibil, îl întrebă:

— M-ai recunoscut, Aureliu?

— Da, Jane, bineînţeles. Acolo, în India, am fost aproape de tine... O, dac-aş fi ştiut atunci! Şi îi luă mâna, dar fata şi-o eliberă îndată şi adăugă repede:

— La hotel vom vorbi despre toate.

După ce intrară în camera pe care o ocupa Jane, aceasta luă mâna fratelui ei, privindu-l cu tristeţe. Apoi îl sărută pe frunte.

— Iată, în sfârşit te-am regăsit, Aureliu! zise ea, încetişor.

— Şi eu te-am regăsit, surioară! răspunse Aureliu, neîndrăznind, la rândul său, s-o sărute şi el.

Se aşezară.

— Nu ţi-am scris, pentru că am vrut la început, să culeg anumite informaţii... Am fost minţită de atâtea: ori... Însă de faptul că eşti fratele meu nu mă îndoiesc. Uite, vreau să-ţi arăt fotografiile părinţilor noştri.

Deschise o cutie şi-i întinse lui Aureliu o fotografie. Băiatul văzu o femeie tânără, cu ochii trişti, iar alături de ea un domn voinic, zâmbitor şi mulţumit de el, purtând un surtuc cu mai multe decoraţii pe piept.

Ariel nu se putu stăpâni şi exclamă:

— Oare am să-ajung şi eu la fel ca tata?

— Ar fi foarte prost să n-ajungi ca el – răspunse Jane, pe un ton dojenitor.

— Da, dar ridurile astea...

— Bătrâneţea nu înfrumuseţează pe nimeni. Părintele nostru a fost omul cel mai demn. Aureliu – continuă Jane, cu ton de povaţă – tocmai lucrul acesta îl am în vedere... Tatălui nostru nu i se spunea altfel decât *„persoană de vază"*. În vinele lui curgea sângele uneia dintre cele mai nobile familii din Anglia şi el era un cetăţean respectat, un creştin bun şi un minunat gospodar. Ţi-a lăsat o avere mare, care din păcate a fost zdruncinată de către tutorii Boden şi Haselon, aşa cum susţine mister Dottaler.

Aureliu începu să-şi dea seama unde vrea să ajungă Jane.

— Ei, şi ce-i cu asta? înseamnă că şi în vinele mele şi ale tale curge un sânge nobil. Mi se pare că n-am făcut nimic ce mi s-ar putea reproşa.

Jane oftă.

— Nu-ţi reproşez nimic, dar e altceva care mă necăjeşte... Ce-ar fi spus părintele nostru, sir Thomas Galton, dacă ar fi aflat că fiul lui este artist de circ?

Ariel se aprinse:

— Bine, Jane, dar tu ştii cum s-au întâmplat toate lucrurile. Şi, la urma urmei, nu găsesc nimic ruşinos în munca mea. E o muncă cinstită şi câştig destul de mult.

— Bineînţeles că actorii de circ nu pot fi comparaţi cu bandiţii sau cu falsificatorii de bani – zise nemulţumită Jane – însă ceea ce se potriveşte altora, nu se potriveşte unui fiu de lord – şi nelăsându-l pe Ariel să răspundă, continuă: Dar zborurile tale? Acum tu nu mai zbori, dar eu ştiu care-i secretul succeselor tale. Am văzut cu ochii mei cum atunci, în India, ai zburat. Un om zburător seamănă cu o insectă sau cu o pasăre. Este o încălcare a tuturor legilor

dumnezeieşti şi omeneşti, şi pentru noi, la urma urmei, e pur şi simplu ruşinos, Aureliu! Un lord zburător... e ceva de necrezut! *Shocking!* E dezgustător! Nici nu mai găsesc cuvinte!

„Dar oamenii zboară cu avionul!" dădu Ariel să răspundă, aşa cum îi spusese cândva Lolitei, însă Lolita îl considera un fel de semizeu, în vreme ce pe Jane o indignează faptul, ca fiind un lucru înjositor.

— Ştiu ce vrei să zici, Aureliu – continuă repede Jane. Bineînţeles, tu nu eşti vinovat că au făcut din tine un monstru zburător, însă greşelile, atât ale tale cât şi ale altora, trebuie îndreptate... Din fericire, în Anglia nu ştie nimeni povestea ta. Toţi cred că tu ai învăţat la Oxford şi lucrurile mai pot fi schimbate. Dar tu trebuie să uiţi, auzi, să uiţi pentru totdeauna că ştii să zbori, dacă această însuşire a ta nu poate fi înlăturată prin vreo operaţie... Eu l-am întrebat pe mister Pearce despre savantul ăla nebun care te-a făcut zburător... Cum îl chema?

— Mister Height.

— Da, da, acest mister Height nu mai există. A avut un accident. Mi se pare că a vrut el însuşi să devină om zburător, dar nu ştiu cum a încurcat lucrurile şi, sărind până în tavan, şi-a spart capul. A avut o hemoragie cerebrală şi a murit. O moarte demnă de un zăpăcit ca el! Şi în glasul lui Jane răzbiră accente de ură. Altor savanţi, însă, este riscant să ne-adresăm. S-ar putea întâmpla ca lucrul acesta să-l afle toţi şi e foarte puţin probabil că cineva ar putea să te ajute. De aceea tu n-ai decât o singură soluţie: să uiţi acest... defect al tău şi să nu recurgi niciodată la zbor, chiar dacă în faţa ochilor tăi s-ar îneca un copil... În al doilea rând – continuă ea, cu respiraţia tăiată – chiar acum trebuie să denunţi contractul cu circul, să renunţi la viaţa asta de ţigan şi să pleci cu mine în Anglia.

— Dar sunt legat printr-o făgăduială...

— Onoarea familiei este mai presus decât banii. Şi nădăjduiesc, cel puţin, că vom putea procura suma necesară ca să plătim desfacerea acestui contract.

Ariel tăcea. Nu era de acord cu Jane. Nu aşa îşi închipuise el întâlnirea cu sora sa şi nu aşa şi-o închipuise pe Jane.

— Eu cred că ar trebui să-l prevenim pe mister Chatfield şi să accept câteva reprezentaţii de adio – începu Ariel, cu glas nesigur.

— Pentru nimic în lume! Ar fi o mare greşeală. Deocamdată tu treci drept un hindus necunoscut, însă apariţia mea ar putea da de gândit oamenilor şi imediat vor începe cercetările. Doar ştii şi tu cât de mult se interesează ziariştii de tine, cum îţi urmăresc fiecare pas şi cum caută să afle şi să publice vreo noutate despre tine şi trecutul tău. Şi dacă ei vor afla adevărul, viaţa noastră, a mea şi a ta, va fi distrusă. Eu n-am să pot îndura ruşinea care va apăsa asupra neamului nostru şi nu-mi va rămâne decât să intru la mănăstire. Plecarea noastră trebuie să se facă pe neaşteptate. Am şi luat bilete pentru vapor. Du-te şi ia-ţi lucrurile şi vino la mine. Iar directorilor tăi le vom comunica hotărârea ta

din drum. Celelalte le va aranja mister Dottaler. Este un om extraordinar.

— Astăzi am o seară liberă, dar mâine am reprezentaţie şi toate biletele sunt vândute. Ca întotdeauna, la casă există un anunţ care menţionează lucrul acesta – răspunse Ariel, cu o oarecare mândrie.

— Le vor da banii înapoi şi atâta tot! Ai fi putut foarte bine să te îmbolnăveşti. Şi-apoi, destul s-au îmbogăţit pe spinarea ta!

Ariel nu dorea decât un singur lucru: să pună capăt cât mai repede acestei convorbiri.

— Bine, Jane, am să vin la tine de îndată ce-mi fac bagajele – zise el, nerăbdător.

— Dar nu mai târziu de miezul nopţii – răspunse Jane şi, uitându-se la ceas, adăugă: Vaporul pleacă mâine la ora opt. Ne-a mai rămas puţin timp. Totuşi am să-ţi povestesc despre părinţii noştri, despre cercul meu de cunoştinţe, care în curând vor fi şi ale tale, despre Londra...

Era noaptea târziu când Ariel se întoarse la locuinţa lui. Se gândea la ultimatumul pe care i-l dăduse sora sa.

XLII. SUFERINŢA UNEI MAME

În dreptul uşii sale, Ariel văzu o tânără femeie, îmbrăcată foarte elegant. Avea ochii roşii de plâns, iar faţa ei exprima durerea.

— Mister Binoe! spuse femeia, cu glas întretăiat: Vă aştept de câteva ceasuri. Am fost la reprezentaţia de la matineu a circului, am vrut să vă văd, dar aţi plecat cu o doamnă... Am aflat la biroul circului adresa dumneavoastră şi am venit aici. Şi m-am hotărât să v-aştept... Dumnezeule! Dacă aţi şti prin ce suferinţe am trecut! Orele se scurgeau atât de încet, când pentru mine fiecare clipă e scurtă...

— Şi tot timpul acesta aţi stat aici, plângând la uşa mea? o întrebă compătimitor Ariel.

Era deseori asaltat de vizitatori: admiratoarele şi admiratorii lui. Însă femeia aceasta nu semăna cu ei; nu încape îndoială că o mare durere personală o adusese aici. Dar cu ce-o putea ajuta el?

Ariel se grăbi să deschidă uşa şi o pofti să intre înăuntru. Fără să-şi scoată mantoul scump de blană şi pălăria, femeia se aruncă deodată în genunchi în faţa lui.

— Dumneata eşti singurul care poţi ajuta o mamă nefericită, care te imploră în genunchi...

— Vă rog să vă ridicaţi, mistress... Pentru numele lui Dumnezeu... Staţi jos şi liniştiţi-vă... Despre ce e vorba?

— Nu mă ridic până când n-o să-mi daţi cuvântul că o să mă ajutaţi în durerea mea... Am suferit atât de mult... Şi femeia începu să plângă amarnic.

— Bineînţeles, dacă-mi stă în putere... Deşi mă grăbesc, căci am puţin

timp...

— N-o să vă reţin mult.

Ariel reuşi în sfârşit să o ridice de jos şi s-o aşeze într-un fotoliu. Femeia îşi scoase o batistă parfumată, toată numai o dantelă, o duse la ochi şi, sughițând de plâns, îşi începu povestea:

— Mister Binoe e străin şi poate că nu cunoaşte obiceiurile îngrozitoare din America şi mai ales acest oraş monstruos, care este New York-ul... Nici un om de treabă nu se poate simţi în siguranţă şi la adăpost de primejdii în el. Oare a auzit mister Binoe despre gangsteri? Sunt nişte bandiţi americani, care nu amintesc prin nimic de apaşii din Paris. Oare a auzit mister Binoe de numele lui Al Capone? Nu? Gangsteri ca Al Capone sunt foarte mulţi. Cei mai mari gangsteri americani sunt oameni foarte bogaţi. Au vilele lor, automobile, iahturi şi cont curent la bancă. Poliţia e cumpărată de ei şi autorităţile poliţieneşti nu fac altceva decât să-i ocrotească. Gangsterii îşi săvârşesc nepedepsiţi crimele lor, atacă băncile ziua în amiaza mare, răpesc milionari de pe stradă şi, ceea ce este mai îngrozitor decât orice, răpesc copiii acestora. Pentru copii cer sume uriaşe, iar după ce le primesc, omoară copiii. Şi oricât de ciudat ar părea, cu cât un om e mai bogat, cu atât mai puţin poate sconta pe ajutorul poliţiei atunci când e vorba de gangsteri...

Vizitatoarea oftă din greu.

— Iertaţi-mă că intru în toate amănuntele – continuă ea peste o clipă – dar este necesar ca să mă puteţi înţelege pe mine şi situaţia fără ieşire în care mă aflu... Îşi duse din nou batista la ochi. Numele meu este Warender. Eu şi soţul meu suntem unii dintre cei mai bogaţi oameni din Statele Unite, însă comoara noastră cea mai de preţ este unicul nostru băiat, Sam. N-are decât trei ani... Şi... a fost răpit... Îl aşteaptă o moarte îngrozitoare.

Mistress Warender începu să plângă cu hohote. Ariel era zguduit de drama şi nenorocirea acestei mame.

— Liniştiţi-vă, mistress. Beţi nişte apă!... Dar cu ce vă pot eu ajuta?

Ea bău câteva înghiţituri şi dinţii începură să-i clănţăne lovindu-se de pahar.

— Vă mulţumesc. Îndată am să vă explic. Bandiţii ne-au trimis câteva scrisori, cerând să le dăm cinci milioane de dolari pentru răscumpărarea copilului. Soţul meu le-ar fi plătit imediat, însă fratele meu l-a convins să mai aştepte. Când vor primi banii, bandiţii vor putea să-l omoare îndată pe Sam al meu... pe puiul meu... Ea se cutremură toată. Mark, fratele meu, vrea să câştige timp, în speranţa de a găsi vreun mijloc pentru salvarea copilului. Nu încape îndoială că poliţia este cumpărată de bandiţi. *„Facem tot ce ne stă în putinţă, dar, din păcate, nu suntem pe urmele criminalilor care l-au răpit pe fiul dumneavoastră"* – spune şeful poliţiei. Şi atunci noi, sau mai bine zis Mark, pentru că atât eu cât şi bărbatul meu ne-am pierdut cu totul capul din pricina nenorocirii, Mark s-a adresat unor detectivi particulari, umplându-i de bani, şi

aceştia au aflat câte ceva. Ba au aflat chiar multe lucruri. Au aflat, de pildă, unde se află fiul meu. Poliţia l-a căutat sau s-a prefăcut că-l caută în toate magherniţele oraşului, în împrejurimi şi chiar în munţi. Iar el, sărăcuţul, se află chiar în centrul oraşului, la etajul 93 al unuia dintre cei mai înalţi zgârie-nori. Cine ar fi putut crede lucrul acesta? Şi acum trec la ceea ce e mai important.

Mistress Warender făcu o pauză, îl privi pe Ariel şi întrebă pe neaşteptate:

— Mister Binoe, ştiţi să zburaţi?

— Eu? Să zbor? Ce idee ciudată! De ce îmi puneţi această întrebare?

— Pentru că de asta depinde totul. Bineînţeles, este ciudat şi neverosimil. Poate credeţi că am înnebunit, dar nu e ideea mea. Unul dintre detectivii despre care v-am vorbit, un om extrem de inteligent şi cu un extraordinar spirit de observaţie, mi-a spus că a ajuns la convingerea că dumneavoastră ştiţi să zburaţi şi că în asta constă secretul tuturor succeselor pe care le-aţi avut în sport.

Ariel se pierduse cu firea şi nu ştia ce să-i răspundă, dar vizitatoarea, făcându-se că nu observă încurcătura lui, continuă:

— El, mister Toots, este un detectiv care a urmărit multă vreme toate reprezentaţiile dumneavoastră, a făcut nu ştiu ce calcule, a cules tot materialul tipărit în ziare despre *„omul zburător din India"*, doar sunteți din India! şi mi-a spus: *„Singurul om care-l poate salva pe fiul dumneavoastră este mister Binoe, bineînţeles, numai dacă va accepta. Rugaţi-l!"* Şi iată că m-am hotărât să vin singură şi să vă implor.

Făcu o mişcare, ca şi cum ar fi vrut din nou să se lase în genunchi, dar Ariel o opri.

— Vă rog să staţi liniştită – îi spuse el, cu un ton aproape poruncitor – şi lăsaţi-mă să mă gândesc dacă pot să vă ajut sau nu.

Aşadar, în America existau oameni care ştiau că el este un om zburător. Deci în curând taina lui va fi cunoscută tuturor. Şi atunci se va dezlănţui un scandal monstruos. Cât de mare va fi indignarea acelora care pierduseră, mizând pe înfrângerea lui. Şi o dată cu descoperirea tainei lui, se va descoperi şi taina originii lui! Şi atunci va izbucni un nou scandal pentru Jane! Cu ce se deosebesc prejudecăţile europenilor de cele asiatice? Jane nu era de loc aşa cum visase el, dar totuşi era sora lui. Trebuia să plece de aici şi cât se poate mai repede, se hotărî Ariel.

Dar cum să îndeplinească rugămintea mistress-ei Warender?

Ea, ca mamă, socoteşte, bineînţeles, că omul zburător poate să-i scape copilul din mâinile bandiţilor, intrând în zbor pe fereastră, sus la etajul 93 al unui zgârie-nori. Zborul lui va fi observat de mulţi oameni din oraş. Fără doar şi poate că Jane se va indigna numai la gândul că el a putut să zboare, deşi acest lucru este necesar pentru salvarea unui copil.

Da, dar ea nu vedea chipul îndurerat al acestei mame! Mama micului Sam! Oare poţi să rămâi nepăsător în faţa durerii unei mame?

Şi-apoi, e prea puţin probabil c-o să-l recunoască cineva, cu atât mai mult cu cât este noapte. El poate să zboare la mare înălţime şi, la urma urmei, oare nu părăseşte chiar mâine în zori ţara aceasta? Dar va izbuti oare?

— Sunt gata, mistress să vă ajut, dar, din păcate, am la dispoziţia mea foarte puţin timp. Doar două-trei ore. Sunt chemat de urgenţă...

— Nici nu va fi nevoie de mai mult de două ceasuri – răspunse mistress Warender, repede şi tresăltând de bucurie. Blocul nostru se află aproape alături de acela unde se chinuieşte sărmanul meu copil. Automobilul mă aşteaptă. Sunteți de acord? Nu mă refuzaţi? întrebă ea, privindu-l rugătoare pe Ariel.

Mistress Warender strânse cu putere mâna lui Ariel Şi amândoi părăsiră hotelul.

XLIII. DIN NOU ÎNŞELAT

În locuinţa somptuoasă dintr-un bloc cu numeroase etaje, unde mistress Warender îl conduse pe Ariel, acesta găsi pe detectivul Toots, pe Mark şi pe mister Warender, tatăl copilului răpit. Tatăl părea complet distrus, aproape că îşi pierduse minţile. Fără să se scoale din fotoliu, îi întinse lui Ariel mina, schițând un zâmbet dureros şi, făcând un gest, îl pofti să ia loc. Trăsăturile chipului său erau energice şi avea părul tuns scurt şi încărunţit la tâmple.

— Vă mulţumesc, domnule, că aţi răspuns la durerea noastră. Staţi de vorbă cu ei. Şi el îl arătă pe Toots şi pe Mark. Eu... eu nu sunt în stare...

— Problema este simplă, mister – începu Toots să-i explice. Trebuie numai să acţionaţi repede şi hotărât. Iată planul oraşului şi fotografia casei. Cu cruciuliţe este însemnat etajul, apartamentul şi fereastra. Ferestrele sunt întotdeauna deschise. Iată planul casei...

Şi Toots, cu un aer preocupat, desenă limpede şi precis planul locuinţei.

— Dacă astăzi copilul nu se va afla în mâinile noastre, mâine va fi prea târziu. Să mergem. Am să v-arăt de unde vă puteţi lua zborul...

De pe acoperişul plat, pe care Warender îşi avea grădina, Ariel se ridică vijelios în linie dreaptă.

Nu zburase de mult şi se lăsa cu plăcere în mrejele acestui simțământ, pe care îl mai încercase, de libertate, de uşurinţă, gustând din plin imensitatea spaţiului aerian. Şi să renunţi la lucrul acesta?... O, dac-ar fi putut s-o ducă pe Lolita undeva, într-o ţară minunată şi liberă, cu flori frumoase şi copaci... De ce n-a dus-o el în junglă? Trebuia să-i fi făcut un cuib într-un copac rămuros şi să stea acolo cu ea şi cu Sărad.

Dar acum n-avea timp să viseze. Jos clocotea şi fremăta uriaşul oraş străin. Iar deasupra capului, în bezna albastră a cerului, pluteau lin stelele. Ariel privi din nou în jos. Văzu, asemenea unui plan uriaş insula Manhattan, împărţită în pătratele sale egale cu dreptunghiurile întunecate ale parcurilor sale centrale, şi Broadway-ul ce se întindea de-a lungul întregului oraş. Tot

ţărmul era crestat de docuri şi cheiuri. Iată golful Hudson, negru şi larg, pe întinsul căruia se reflectau luminile nenumăratelor vapoare nave de transport. Long Island... Statuia Libertăţii cu torţa veşnic arzând în mână-i întinsă. Străzile scăldate în lumină păreau nişte gratii strălucitoare. Zgârie-norii se înălţau aidoma unor stânci posomorite şi întunecate. Ziua de muncă se sfârşise şi la geamurile lor luminile se stinseseră. Nenumăraţii funcţionari plecaseră acasă. Dar etajele de jos ale zgârie-norilor şi ale altor clădiri străluceau în văpaia reclamelor, care aruncau pe ziduri reflexe roşiatice. Pe unii zgârie-nori întunecaţi şerpuiau reclame luminoase. Pe alocuri, la unele ferestre ale etajelor de sus, mai ardea lumina. Luminiţele acestea păreau nişte stele mari, căzute din cer şi care se opriseră în văzduh, fără a mai ajunge pe pământ.

Iar în depărtare, până la orizont, se întindea suprafaţa netedă şi întunecată a oceanului şi se vedeau luminile vapoarelor aidoma unor stele mişcătoare. Ariel simţea răsuflarea proaspătă a oceanului şi trase cu plăcere în piept aerul curat al înălţimilor.

Găsi fără prea multă greutate blocul pe care-l căuta, etajul, apartamentul, fereastra şi porni într-acolo. Era prima fereastră din colţ.

Toots nu-l minţise: fereastră era deschisă şi luminată.

La început, Ariel privi înăuntru. Camera era frumos mobilată, dar pustie.

Atunci intră în zbor în odaie şi se lăsă jos. Văzu două uşi: una în dreapta, alta în stânga. În stânga probabil că era camera copilului. Să intre acolo, să înşface copilul, să-l învelească într-o plăpumioară, ca să nu se trezească, şi să-şi ia zborul... Dacă se va întâlni cu cineva, să nu vorbească nimic, să acţioneze repede, profitând de învălmăşeala care, fără doar şi poate, că se va isca.

Ariel se îndreptă spre uşa din stânga şi o deschise încetişor. Văzu o cameră de copil. În pătuţ se afla un copilaş, iar deasupra lui se aplecase, plină de duioşie, o femeie tânără. Copilul nu dormea. Se zvârcolea în pat şi plângea încetişor.

— Mamă! strigă el deodată şi întinse minutele spre ea.

Tânăra femeie luă copilul în braţe şi-l sărută cu duioşia unei mame. Copilaşul îşi puse capul pe pieptul ei şi-i încolăci gâtul cu mânuțele.

— Puiul meu, nu plânge, Sam, nu plânge, băiatule!

Femeia se afla întoarsă cu spatele spre Ariel. Ariel stătea plin de nedumerire şi nehotărât. Nu mai încăpea nici o îndoială că femeia era mama copilului. Dar cine e atunci mistress Warender şi despre ce copil vorbise ea? Doar nu putea să smulgă; copilul din mâinile mamei! Legănându-şi băiatul, femeia se întoarse şi-l văzu pe Ariel. Zâmbi plină de încredere şi, pornind în întâmpinarea lui, exclamă:

—În sfârşit! Te-am aşteptat atât de mult! Ariel nu mai pricepu nimic. Stătea nemişcat în uşă, neştiind ce să spună şi ce să facă.

— Încă de ieri dimineaţă copilul se plânge că-l doare căpşorul – spuse femeia şi-i întinse lui Ariel copilul. O nenorocire nu vine niciodată singură.

Ariel îşi dădu seama că este luat drept doctor şi, ca să descurce măcar una din iţele încurcate ale acestei afaceri, zise:

— Iertaţi-mă, mistress, dar eu nu sunt doctor. Femeia păli, strânse copilul la piept, se dădu câțiva paşi înapoi şi întrebă, cuprinsă de spaimă:

— Dar cine eşti dumneata? Cum ai intrat aici? Nu cumva eşti trimis de ei? Nu te-au trimis oamenii aceia îngrozitori care vor să-mi ia comoara? Şi tăcu, privindu-şi copilul plină de nelinişte.

Nu! Hotărât lucru, Ariel nu era bun pentru astfel de afaceri! Şi lucrul cel mai nimerit ar fi fost să se întoarcă, să treacă în fugă în cealaltă cameră şi să zboare pe fereastră, lăsând-o pe nefericita femeie să creadă că ceea ce i se întâmplase nu fusese decât o halucinaţie. Lui Ariel însă îi fulgeră deodată prin minte că fusese atras, printr-o minciună, să participe la o crimă îngrozitoare, şi dori să afle adevărul.

— Iertaţi-mă, mistress, şi nu vă fie frică de mine... Îndată am să vă explic totul. Se vede că la mijloc e vorba de o neînţelegere.

— George! strigă femeia, tremurând toată.

Tulburarea ei se transmise copilului şi acesta începu să plângă.

Se auziră nişte paşi repezi şi în cameră intră un bărbat de vârstă mijlocie. Văzându-l pe Ariel, păli ca şi soţia lui şi se aşeză între ea şi Ariel, vrând parcă s-o apere, apoi întrebă pe un ton aspru, aproape brutal:

— Cine eşti dumneata şi ce cauţi aici? Pe urmă, privindu-l atent pe Ariel, exclamă cu o sinceră uimire: Mister Binoe?!

— Dar care este numele dumneavoastră, sir?

— Warender. Cu ce vă pot servi?

— Warender! exclamă tot atât de uimit Ariel.

Un timp oarecare, se priviră unul pe celălalt cu nedumerire. Apoi Ariel, convingându-se de-a binelea că fusese minţit, se hotărî să povestească totul părinţilor lui Sam.

— Trebuie să stau de vorbă cu dumneata, mister!

În biroul lui Warender, Ariel îi povesti cum fusese atras în această afacere, dar nu pomeni nimic de faptul că putea să zboare.

— Bandiţii au vrut să se folosească de agilitatea mea excepţională, şi astfel am pătruns la dumneavoastră, urcându-mă pe cornişa locuinţei vecine. Sunt cât se poate de bucuros că n-am devenit unealta acestor oameni îngrozitori – termină Ariel.

Warender clătină din cap şi spuse:

— Vă cred, mister Binoe, aţi fost indus în eroare Şi aţi acţionat dintr-un impuls nobil. Iertaţi-mă, dar cu toate că sunteți un geniu în materie de sport, sunteți totodată un tânăr lipsit de experienţă şi cunoaşteţi prea puţin ţara noastră. De altfel, o manevră atât de abilă ar fi putut induce în eroare nu numai un tânăr atât de naiv ca dumneavoastră... Ce îngrozitor! Dacă, din întâmplare, soţia mea nu s-ar fi aflat lângă copil, care e puţin bolnav, catastrofa ar fi fost

inevitabilă. Copilul ar fi pierit, iar viaţa noastră ar fi fost distrusă. Dar oamenii aceştia vicleni şi cruzi contau pe faptul că, participând, deşi în afara voinţei, la o crimă şi compromiţându-vă, veţi cădea cu totul în mâinile lor, veţi deveni sclavul, unealta lor, deoarece oricând ar fi putut să vă aşeze pe scaunul electric, obişnuitul procedeu de executare în ţara noastră, dând pe seama dumneavoastră crimele lor. Poliţia este cumpărată de ei... Ce îngrozitor! Încă o tentativă de răpire care n-a reuşit! Dar ce va fi mâine?

Şi, la rândul său, mister Warender îi povesti lui Ariel coşmarul pe care el şi nevasta lui îl trăiau de o lună, arătându-i scrisorile anonime prin care i se cereau bani.

— Le-am plătit foarte mult, dar cu cât le plăteam, cu atât îmi cereau mai mult, ameninţându-mă că, oricum, ei tot îmi vor răpi copilul. Din vila mea, pentru a fi mai în siguranţă, m-am mutat aici. Mă gândeam că aici nu trebuie să am grijă decât de uşă, nu şi de ferestre. Am angajat servitori speciali ca să urmărească oamenii care trec pe aici, dar cine-mi poate garanta că printre slugi nu există complici ai acestor răpitori de copii? Mi se pare că nu ne rămâne altceva decât să părăsim ţara – zise el cu tristeţe.

Ariel se uită la ceas: era aproape de miezul nopţii. Se ridică.

— Vă cred, mister Binoe – mai spuse mister Warender, când îşi luară rămas bun. Bandiţii nu se poartă aşa. Puteţi părăsi liniştit locuinţa mea. Trebuie totuşi să vă previn că pe bandiţi nu-i poţi trăda fără ca să fii pedepsit. Iar dumneavoastră i-aţi trădat. Viaţa vă este în mare primejdie. Şi lucrul cel mai bun ar fi să părăsiţi imediat New York-ul şi să plecaţi pentru totdeauna din America.

— Vă mulţumesc pentru sfat, mister Warender! Aşa am să şi fac. Aveţi dreptate.

Şi, la despărţire, mister Warender strânse cu putere mâna omului care era cât pe-aci să-i ducă copilul la o moarte chinuitoare.

Ieşind din biroul lui Warender, Aureliu păşea îngândurat pe coridorul lung.

Aşadar, iată la ce foloseşte, în această lume îngrozitoare, puterea lui de a zbura! Şi Pearce, şi rajahul, şi păstorul, şi Chatfield, şi bandiţii au vrut să facă din el o unealtă pentru scopurile lor venale. Aici nu va putea niciodată să fie independent, nu va putea niciodată să ducă în tihnă o viaţă de om cinstit.

Darul minunat la care visează oamenii se transformă aici într-un blestem.

Nu, trebuie să fugă mai repede din acest oraş, de oamenii aceştia cruzi, cu sufletul neîmblânzit.

Dar ce va face în viitor?

Situaţia lui e foarte riscantă. Dacă Warender sau soţia lui au şi telefonat la poliţie? Şi în afară de asta, jos, lingă zgârie-nori, ar putea să-l aştepte gangsterii sau complicii lor. Şi Ariel se hotărî să zboare printr-una din ferestrele coridorului.

Ariel zbura vijelios peste oraş.

Ţintind porţiunea cea mai întunecată a parcului, el coborî repede într-acolo şi ieşi pe o alee.

În întâmpinarea lui alergau câțiva oameni, care observaseră, de bună seamă, căderea unui obiect.

— A căzut cineva? întrebă unul din ei, abia suflând.

— Nu cineva, ci ceva – răspunse un altul. N-aţi văzut cumva şi dumneavoastră, mister? se adresă el lui Ariel.

— Da, am văzut şi eu... Uite acolo... După grilaj, lingă rondul cu flori – răspunse băiatul, arătând într-o parte.

Şi se grăbi să se îndepărteze, oftând cu uşurare. Totul se sfârşise cu bine.

XLIV. LA PRIETENI

— De ce-ai întârziat? Unde ţi-e bagajul? Şi de ce răsufli atât de greu? îl copleşi Jane cu întrebările.

— Eşti gata, Jane? Să mergem mai repede... Am să-ţi povestesc pe drum... Era cât pe-aci să mi se întâmple o mare nenorocire.

În automobil, în drum spre port, îi îndrugă surorii sale o poveste născocită. Era cât pe-aci să cadă în ghearele bandiţilor care voiau să-l răpească în scopul unei răscumpărări. În America este un lucru obişnuit. Abia izbutise să scape, făcând un salt gigantic... Nu, nu zburase, nu făcuse mai mult decât ceea ce făcea la circ. Ce bine că biletele pentru vapor sunt cumpărate!

— Vezi şi tu acum câtă dreptate am avut când am insistat să plecăm cât mai repede! zise Jane, cu un aer povăţuitor.

— Şi eu m-am gândit la asta – răspunse sincer Ariel.

Jane îl lovi, cu un aer protector, peste mâna şi-i zise:

— Întotdeauna să m-asculţi.

Ariel oftă uşurat doar în clipa când uriaşul transatlantic părăsi portul şi apele se lărgeau mereu-mereu dinaintea lor. Ce fericire că gangsterii nu ştiu să zboare!

Ariel stătea pe bord, privind cum în zarea învăluită în ceaţă se pierd contururile şi se sting luminile oraşului, oraş tot atât de interesant, dar la fel de înfricoşător ca şi îndepărtatul Madrass.

Călătoria dură multe zile şi nopţi. În fiece seară, acele tuturor ceasornicelor de pe vas înaintau automat cu o oră, iar din când în când, văzduhul era sfâşiat de un sunet puternic de sirenă, care anunţa apropierea unui vapor. Pasagerii se distrau vizionând filme şi dansând, dar Jane îl convinse pe Ariel să nu iasă din cabină. Se temea că pe bordul vasului s-ar putea afla oameni care văzuseră *„o minune a lumii – Binoe-neînvinsul"*. Şi el, prefăcându-se bolnav, stătea cuminte în cabina sa, plictisindu-se tot timpul şi privind prin hublou suprafaţa monotonă a apei.

N-avea decât o singură bucurie: amintirile care-l legau de prietenii săi

îndepărtaţi.

Şi la aceste amintiri n-ar fi renunţat pentru nimic în lume. Tot timpul se gândea la Lolita, la Sărad şi la Nizmat.

Odată, pe când se găseau în împrejurimile Londrei, Ariel nu se mai putu stăpâni şi-i povesti Janei despre Lolita. Jane îl puse să-i descrie amănunţit înfăţişarea fetei şi, îngândurată, îi spuse:

— Oare n-o fi cerşetoarea aceea care a strigat, atunci când te-am găsit în drum şi-am plecat din sat?

— Poate – răspunse tulburat Ariel. Despre asta însă eu nu ştiam nimic. Oare, într-adevăr, Lolita să fi fost atunci atât de aproape?

— Ei, şi ce crezi tu despre Lolita asta?

— Eu... Ea, bineînţeles, este foarte săracă, dar nu e cerşetoare... Aşa trăiesc în India milioane de oameni... E însă frumoasă ca un vis. Eu o iubesc foarte mult şi n-am s-o uit niciodată.

— Nu cumva vrei să te-nsori cu fata asta negricioasă şi murdară? Şi Jane râse cu un râs răutăcios şi aspru. Asta ar mai lipsi! Splendid! Sir Aureliu Galton se însoară cu lady Lokita!

— Lolita, nu Lokita! se supără Aureliu.

Dar Jane, considerând că discuţia lor n-are nici un rost, continuă:

— Trebuie să-ţi comanzi nişte costume ca lumea, Aureliu: un frac, un smoching, o redingotă. În America ai umblat îmbrăcat ca un funcţionar. Barbara, prietena mea, ar râde dacă te-ar vedea într-un costum ca ăsta.

Şi pe drum, şi acasă, Jane nu-i dădu pace o clipă fratelui său. Era ca o guvernantă severă, care în fiece minut îi făcea observaţie: ba că n-a vorbit ce trebuie, ba că nu s-a întors cum trebuie. Îl silea să zâmbească, să vorbească cu oameni care nu-i făceau nici o plăcere, numai pentru că aşa cerea buna-cuviinţă. Îl învăţase să facă complimente. Ariel îndura cu răbdare toate aceste chinuri, numindu-le în sinea lui dresaj. Pe Jane o indigna mai ales comportarea fratelui său faţă de servitori.

— Vorbeşti cu ei de parcă ţi-ar fi egali! exclamă ea.

— Dar oare nu sunt şi ei oameni ca şi noi? replică Ariel.

Jane îi ţinea plictisitoare lecţii despre egalitatea de clasă şi despre faptul că servitorilor trebuie să li te adresezi pe un ton rece şi corect. În schimb, faţă de oamenii din cercul tău, trebuie să dai dovadă de o amabilitate excepţională.

— Şi dacă mie mi-e scârbă de omul acela? întrebă Ariel.

— Nu, eşti de-a dreptul imposibil! N-ai nici un pic de educaţie! spunea Jane, cuprinsă de desperare.

Odată, Ariel şi Jane, întovărăşiţi de Dottaler, plecară în afara oraşului, ca să viziteze fabricile de cărămidă, proprietatea familiei Galton. Tot ce văzu acolo produse o impresie deprimantă asupra lui Ariel. Barăcile joase, terenul lutos, şanţurile şi gropile de unde se scotea lutul, apa ce plescăia sub scândurile pe care mergeau oamenii.Dar Jane nu băgă de seamă nimic din toate acestea.

O femeie bătrână, din cartierul muncitoresc, trecând peste un podeţ, căzu şi nu se mai putu scula de jos.

Ariel se grăbi s-o ajute; ridicând-o, îşi murdări mănuşile din piele de căprioară şi paltonul lucrat la cel mai bun croitor londonez.

Jane, fără să se sfiască de prezenţa lui Dottaler şi chiar în faţa femeii, care-şi pierduse cumpătul, începu să-şi certe fratele. După părerea ei, era o faptă cu totul inutilă. Ariel tăcea posomorât, ştergându-şi cu batista mănuşile mânjite de lut.

La o săptămână după sosirea lor în Anglia, Ariel devenea major. Jane, vădit emoţionată, se pregătea în vederea acestui eveniment solemn, repetându-i într-una lui Ariel că în această zi el va fi primit în lumea mare. Invitaţiile fuseseră trimise celor mai aristocratice familii.

În dimineaţa majoratului lui Aureliu, apărură Boden şi Haselon.

Şi atunci, între ei şi Jane,avu loc o scenă furtunoasă. Jane începu să ceară socoteală tutorilor şi ambele părţi se înflăcărară. Bineînţeles, nici ea şi nici tutorii nu strigau şi nici nu dădeau din mâini. Dimpotrivă, discuţia se purtă pe un ton scăzut şi cuvintele erau întovărăşite de gesturi stăpânite. Dar fiecare cuvânt conţinea otravă şi fiecare privire era o săgeată. De fapt era o discuţie pur comercială, cu învinuiri şi jigniri reciproce.

Scena aceasta produse asupra lui Ariel o impresie atât de apăsătoare, încât băiatul nu se putu stăpâni şi, posomorât, plecă în camera sa.

Nervii îi erau încordaţi la culme. I se părea că se sufocă. Cu tot anotimpul rece de toamnă, deschise fereastra şi în încăpere năvăli ceaţa şi un miros de zgură arsă. Ariel închise geamul şi începu să se plimbe prin odaie. În sufletul lui, revolta creştea mereu şi încolţea o hotărâre.

Dar felul în care se sfârşi solemnitatea zilei lui de naştere umplu cupa răbdării.

Când începură să se adune invitaţii, lui Ariel i se păru că asistă la un bal mascat, la o îngrozitoare parodie a omenirii. Totul era fals: zâmbetele, cuvintele, părul, dinţii, chiar şi rumeneala din obrajii doamnelor. Chipurile proaspete erau o rară excepţie. Fetele aveau părul roşu, pistrui şi dinţi lungi. Bărbaţii erau fie uscăţivi, fie graşi, de se înăbuşeau în osânza în fracurile lor strâmte. Şi fiecăruia dintre ei Ariel trebuia să-i strângă mâna, să-i zâmbească bucuros, să-i spună câteva cuvinte de politeţe. Şi toate acestea, sub privirea pătrunzătoare a Janei, care-i urmărea fiecare pas, fiecare cuvânt.

După masă, lordul Forbes, care şedea alături de Ariel, un om îngâmfat şi plin de importanţă, începu să vorbească pe larg despre India. Nu vorbea de hinduşi decât spunând *„aceste vite"* sau *„aceste animale grosolane, care se închină vacii".*

Ariel se stăpâni multă vreme, dar în cele din urmă nu mai putu şi izbucni:

— Majoritatea acestor oameni simpli, cinstiţi şi muncitori merită mult mai mult respect decât mulţi dintre cei prezenţi, care, la drept vorbind, trăiesc pe

socoteala acestor oameni.

Izbucni un scandal nemaipomenit. Apoi toţi tăcură dintr-o dată. Lordul Forbes începu să tremure de furie şi căuta să-şi stingă ţigara aprinsă în tabacheră în loc de scrumieră. Jane păli, apoi, făcând apel la toată stăpânirea de şine de care putea da dovadă, se strădui să liniştească spiritele.

Dar cu câtă furie se năpusti asupra lui Ariel când oaspeţii plecară! Uitând şi de buna-cuviinţă, ea striga cât o lua gura că nu mai vrea să ştie nimic despre un asemenea frate, că în vinele lui nu curge sânge de aristocrat, ci sânge de plebeu, că va fi nevoită să-l interneze într-un institut unde să fie educat şi făcut om, sau, în caz contrar, drumurile lor trebuie să se despartă pentru totdeauna. Ariel va renunţa la tot şi va fi zvârlii în stradă, unde, vezi bine, va găsi societatea către care se simte atras.

Spre mirarea ei, iar mai apoi spre spaima ei, Ariel nu scoase un singur cuvânt, păstrând tot timpul un calm mohorât.

Lucrul acesta i se păru suspect Janei. Se prefăcu că regretă şi chiar îşi ceru scuze pentru izbucnirea ei.

— Tu, bineînţeles, nu eşti vinovat cu nimic. Nu se poate, dintr-un singur salt, să sari din arenă circului într-un salon aristocratic. De fapt, eu port cea mai mare parte din vină, fiindcă prea devreme te-am scos în lume. Ai să înţelegi şi tu singur...

— Eu am înţeles. Am înţeles tot – răspunse Ariel. Nu te nelinişti, Jane. Nu am să-ţi mai creez nici un fel de neplăceri. Dar acum e târziu şi am obosit. Noapte bună! şi plecă în camera sa, lăsându-şi sora pradă nedumeririi.

Ariel încuie uşa cu cheia şi, enervat, începu să se plimbe de colo până colo, apoi se linişti, îşi împachetă lucrurile cele mai necesare şi, cu o valiză mică în mină, ieşi din casă.

Noaptea era ceţoasă. Nu se vedea nimic la doi paşi. Ariel luă un taxi şi-i spuse şoferului să-l ducă în port.

Spre bucuria sa, află că un mare transatlantic, care făcea cursă între Londra-Bombay-Colombo-Madrass, pleacă peste o oră. Luă un bilet de clasa a treia, căci îi era nesuferit gândul să călătorească în societatea unor oameni ce semănau cu sir Forbes, îngâmfatul acela din pricina căruia se certase pentru ultima oară cu Jane.

Peste o oră, uriaşul transatlantic se desprinse de chei şi porni către ţărmurile îndepărtate ale Indiei.

Oamenii rămaşi pe ţărm urmăreau cum, în ceaţa adâncă, se mistuie silueta întunecată şi confuză a vasului, cu hublourile scânteind de lumini. În acest ceas dinaintea zorilor, vaporul părea o născocire de basm, un monstru. Luminiţele, lui palide care se stingeau şi mureau încet-încet mai licăriră o bucată de vreme. În cele din urmă se topiră în ceaţă.

Vaporul care-l ducea pe Ariel dispăru ca o nălucă de vis.

SFÂRȘIT